

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה חמישית
גיליון מספר 489

✦
פינוחם
תשפ"ג

מזרחי

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
09:06	08:30	07:13	ירושלים
09:03	08:33	07:28	בני ברק
09:07	08:34	07:21	חיפה
09:03	08:32	07:28	אשדוד
09:04	08:31	07:12	בית שמש
09:04	08:31	07:29	קרית גת
09:07	08:33	07:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת פנחס תשפ"ג

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על הנאמר בגליון בלק:

אני מתפעל כל פעם מחדש לראות את העניינים הלכאורה שוליים ודחויים בשיח הציבורי, מקבלים אצלך מקום רציני של כבוד, והדיבור הוא מועיל ומדויק.

יעזור השי"ת שתצליח הלאה להגיש עזרה נחוצה להמוני בית ישראל ובכך להציל דורות!!!

*

התוכן יפה ונכון, תודה רבה.

הפריע לי מה שכתבת בנוגע לעיתונות החרדית:

עיתון זה לא תורה - להבדיל אא"ה. עיתון בוודאי צריך להיות מצונזר ומכוסב ונקי.

על 'האמת בפרצוף' וכל הדברים החשובים באמת - צריך לטפל בהם בפלטפורמות מתאימות. התורה-מעל הכל.

בוודאי כשעוסקים בקורסים והדרכות, שמיעודות לציבור שהגיע ללמוד, אפשר להעלות נושאים טעונים רבים. אך לא בעיתון. וזה הסיבה שהעיתונות החרדית מכובסת.

*

תודה רבה לכל המאמרים. בשבוע האחרון נהניתי במיוחד שלקחת נושא רגיש וכתבת עליו באופן עדין ומתקבל על הדעת.

נהניתי לראות שאפשר לכתוב על הרבה דברים, רק צריך למצוא את הניסוח המתאים.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הבן שלי בן 10, התחיל לפתח לאחרונה חרדות שונות. פתאום הוא מתקשה להירדם בלילה, יש לו חלומות מפחידים. ניסינו לברר איתו אם קרה משהו לאחרונה, והוא טוען שלא. האם אנו צריכים לדאוג?

תשובה: לפעמים כשאין תשובות, עדיף להישאר עם השאלות. במקרים כאלו ההורים מחזיקים את השאלה בראש, ומנסים מדי פעם לבדוק מה באמת קורה איתו.

יש שיטות שונות "לחלץ סודות" מילדים. אם זה בשיחות עם הילד, או דרך אבחונים שונים ללא שיתוף הילד. לא מכיר מקרוב את ההצלחות שלהם.

צריך לזכור, שסוף כל סוף הילד הוא הבעל הבית הבלעדי על הסודות שלו. כשהוא ירצה הוא יגלה לנו. אנחנו ההורים יכולים לספק את כל הנדרש, כדי שאם הילד ירצה לשתף, אז אנחנו נוכל להיות הכתובת בעבורו. מעבר לכך, נותר לנו להתפלל לשלומו הטוב.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

מערכת הצדקה פנימית פועלת במלוא הקיטור

גם כשאנו מחליטים פתאום לעזור לחבר שזקוק לנו ונאשות, אפשר בהחלט להתבלבל, האם זה הרצון לעזור לחבר? או שמא להתפטר משאר משימות שאין לנו סבלנות אליהם?

מעבר לאבחנה שגם היא לא פשוטה כל כך, יש לנו התמודדות נוספת, מול מערכת מתוחכמת מאוד: מערכת ההצדקה הפנימית שלנו.

אף אחד מאיתנו לא אוהב להרגיש רע. זה חוק טבע. (מי שכן אוהב להרגיש רע, יכול לבדוק בעצמו, מה עושה לו טוב להרגיש רע?)

אנשים אוהבים להרגיש סיפוק, תחושת רוממות, הרגשה ש"אני בסדר". רצון אנושי בסיסי לגמרי.

כשאדם עושה מעשה טוב, כל עוד יש לו איזה שהיא הצדקה פנימית למה שעשה, גם הסבר קלוש, הוא עשוי להיתפס להסבר הזה בכל הכוח. זה ירחיב לו את הלב.

וכך קורה, שגם אם לפעמים אנו יכולים לזהות מניע שלילי במעשה טוב מסוים, עדיין הצורך החזק שלנו להרגיש טוב, יפעיל את מערכת ההצדקה הפנימית, כדי לשכנע אותנו, ש"דווקא היתה לי כאן כוונה טובה".

להצדקה פנימית יש כוח נוסף. הוא גם מדרבן אותנו להמשיך לעשות את אותו "מעשה טוב". קודם כל, כי מעשים טובים כדאי לעשות כמה שיותר. וגם - כי ככל שהאדם מרבה לעשות את אותו מעשה טוב, זה עוזר לו להצדיק את עצמו יותר.

ואז כמו נוצרה שרשרת. פעם אחת שיבחתי את שלוימה-זלמן, ואז הסברתי לעצמי שזה היה עידוד נפלא עבורו. ואז אמשיך לעשות את זה למחרת. ואני שוב אסביר לעצמי את הגדלות שבמעשה. ותוך כדי יענקי שלנו הולך ונמחק, ואני יכול להרגיש "אני אבא הכי טוב בעולם. אין כמוני לעודד ילדים מצטיינים".

צעד נאצל ביותר עבור האדם, דווקא באמצע שרשרת של "מעשים טובים" כאלו, זו היכולת לבוא לערער ולשאול את עצמינו: "ומה באמת המניע שלי?"

*

נחזור להשקבת הילדים. נושא פיקנטי להורים.

זה בסדר לגמרי שמגיעה שעה מסוימת שאבא ואמא רוצים שקט. מגיע להם לגמרי. וכדי שיהיה שקט בבית צריך שיוסף יילך לישון, כדי לפנות את המטבח להורים.

ועדיין: זה לא מחייב שזה משרת את הטובה של יוסף. אולי רק של עצמינו. (ומה קורה כשילד שומע באוזן דאגה לטובה, אך מרגיש הפוך לגמרי? על כך בהודמנות אחרת...)

יש בזה מידה גדולה של כנות, כשאנו יכולים לזהות בתוכנו, שיוסף לא זקוק עדיין ללכת לישון כדי לצבור כוח, אך בשבילנו זה יאפשר את השקט שאנו זקוקים לו.

ואם אפשר גם להודות בזה בקול, אז בכלל.

"יוסף! תלך לישון בזה הרגע! כבר מאוחר מאוד, ואתה צריך לצבור כח למחר".

אלו משפטים נפוצים למדי בבתי ישראל בכל ערב.

"אבריימי, אני מעדיף בשבילך את הישיבה ברחוב שלנו, ככה תוכל לקבל תמיכה מאיתנו".

גם זה משפט נפוץ, אולי באופנים שונים.

או "לא התקשרתי אליך כל היום, כי לא רציתי להטריד אותך".

ובכל אותם משפטים שאנו אומרים, אנו יכולים לשאול את עצמינו, האם זו אכן הסיבה או משהו אחר? אני משכיב את יוסף בשביל הכוח שלו, או השקט שלי.

אני מעדיף את אבריימי כאן כדי לתמוך בו או לחסוך בגעגועים.

לא התקשרתי כל היום, כדי לא להטריד או פשוט התעלמתי. וכן הלאה.

*

יש מקשים: למה חילקו חז"ל את פרשת מעשה פינחס וזמרי בן סלוא לשניים? חלק הריגת זמרי בסוף פרשת בלק, ואילו חלק השכר בתחילת פרשת פנחס. האם לא היה מן הראוי לאחד אותם?

שמעתי פעם בדרך מליצה.

מעשה פנחס, היה מעשה של קנאות, שנדרש היה לבחון היטב, האם מדובר בקנאות טהורה לגמרי "בקנאו את קנאתי" או חלילה ממניעים אחרים ("הראיתם בן פוטי זה..."). כביכול, היו זקוקים בשמים לפסק זמן של שבוע כדי לבחון את הדברים. רק אז יכלו לפסוק בדינו.

זו בדרך מליצה בלבד, אך יש לנו מה ללמוד מזה לעצמינו.

*

ההבחנה בין מעשה רע לבין מעשה טוב, היא אבחנה יחסית קלה. להבחין - למשל - בין אדם שמכבד את השני לבין מזלזל בו, זו אבחנה שלא דורשת חכמה מיוחדת.

אך כדי להבחין בתוך מעשה טוב, מה המניע שיש מאחוריו, זו אבחנה מורכבת למדי.

אף אחד מאיתנו לא יתבלבל לחשוב, שנעשה טובה ענקית עם יענקי שלנו, אם נבייש אותו מול כל האחים והאחיות בבית בגין התנהגותו המופרעת בחיידר.

אך אנו נוטים המון להתבלבל בתוך המעשים הטובים שאנו עושים, מה הם המניעים שלנו. כשהחלטנו לשבח בקול בבית את התמדתו של שלוימה-זלמן, אפשר בהחלט להתבלבל, האם המניע שלנו הוא להוקיר את שלוימה-זלמן? או להנמיך קצת את יענקי?

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת פנחס

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי" (כה, יא)

לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן (רש"י).

צריך להבין, איך יתכן שהשבטים ביזו את פנחס, הרי ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" (תהילים קו, ל) הרי הקב"ה מעיד בו שהשיב את חמתו, האין בזה ראייה מספקת שהיה מעשה זה לשמה ונובע ממניעים טהורים מזוככים, מה צורך יש עדיין לייחסו אחר אהרן, ואיך יתכן שבמקום להעלות אותו על נס, ידונו ממה בדיוק נבע מעשהו?

מכאן ניתן לראות, נוראות כוחות הנפש, שהאדם מסוגל לקבל טובה כה גדולה ממישהו ובמקום להכיר לו טובה, יצליח למצוא דברים צדדיים במעשהו ולבזותו

על כך, גם אם יקבל עדות מהקב"ה עצמו על טוהר מעשיו של פנחס לא יהיה זה מספיק, וכדי להוציא מלבם חייבים עדות ברורה "בן אלעזר בן אהרן הכהן".

(לתתך עליון - קול התורה)

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

רבי הלל ויטקינד ראש ישיבת נובהרדוק, נסע פעם ללונדון לגייס משאבים לישיבתו, ובין השאר נכנס

לביתו של אחד מגדולי הנגידים בעיר, שהיה תומך קבוע ביישיבתו.

בהמתנינו להכנס אליו, ראה על הקיר תמונת שחץ, בלי לחשוב פעמיים ניגש ותלש את התמונה מהקיר.

לאחר זמן מה יצא הנגיד אליו, וכשחש בחסרון התמונה הגדולה שעל הקיר, הבין מיד את הנעשה ופנה לאורחו: "אין זה נאה המעשה אשר עשית". ענה רבי הלל בעוז "והאם לתלות תמונה כזו, זה מעשה יאה?!"

קיבל האיש את הדברים, אולם תמה: "מדוע לא שאלת אותי טרם תלשת את התמונה?"

האיש נדהם לשמע התשובה: "והאם אתה שאלת אותי לפני כן?"

אל רבי הלל התלווה תלמיד אחד, והביט במחזה בתדהמה, אולם תדהמתו גדלה שבעתיים, כאשר הנגיד רשם המחאה על סך כפול ומכופל בתרומה...

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

בנקמו את נקמתי, בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף (רש"י).

מה הפירוש "הקצף שהיה לי לקצף", האם קצף הקב"ה על ישראל או לא?

בהפטרות הקודמת אומר הקב"ה (מיכה ו, ה) "עמי זכר נא

מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור... למען דעת צדקות ה'", ופירש רש"י "ומה ענה אותו בלעם בן בעור - מה אזעם לא זעם ה', שלא כעסתי כל אותן הימים".

שהרי בלעם רצה לכוון לאותם רגעים שבהם הקב"ה יכעס על ישראל, ובהם לומר "כלם", אולם מאחר שהקב"ה לא כעס בכל הימים הללו (ברכות ז, א)

פוחו של חבוק

לפני כמה עשרות שנים נולדו במרכז הרפואי במסצ'וסטס תאומות במשקל נמוך מאוד שספן את חייהן.

שתיהן הובלו לפגיה, שם הפרדו זו מזו. את כל אחת הניחו במטה אחרת בתוך אינקובטור, וחברום למכשירים מצילי חיים.

תינקת אחת הגיבה כמצפה, התפתחה וגדלה - ולאחר כמה ימים יצאה מכלל סכנה.

אחותה התאומה, לעמיתה, התמודדה בגופה הקטן עם קשיים רבים, והיא לא הצליחה להתגבר עליהם.

מיום ליום הלך מצבה ונעשה גרוע, היא ירדה במשקלה והתקשתה לנשם, בכזה קורע הלב הסעיר את כל צות הרפואה.

הצרחות ממש סכנו את חייה. היא הגיעה למצב שהיא הופכת לכחלה ומאבדת את הנשימה, בכל פעם שזה קורה.

מצבה הגיע עד לסכנת חיים של ממש.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

שהתרשם עמוקות מאישיותו ואומץ רוחו, הזדרז ופטרו לשלום. (וזאת ליהודה)

"ולא כיליתי את בני ישראל" (כה, יא)

איש מעיירת גוסטינין שהיה שונא את כ"ק האדמו"ר מגוסטינין - רבי יחיאל מאיר ליפשיץ זצ"ל, והיה מצר לו מאד, נפל למשכב עד שנעשה חולה אנוש. באו אנשים וספרו זאת לרבי כי חשבו שזו לו בשורה טובה.

הרבי צוה מיד לאסוף מנין אנשים לבית מדרשו לומר תהילים ולהתפלל לרפואתו של האיש, ואף הרבי עצמו לא פסק מתפלה

ומאמירת תהילים ואף התענה יום שלם לזכות רפואתו של החולה. התפלאו האנשים על מסירות כזו מצד הרבי להתפלל ולבקש לטובת אדם שכה שונא וציער את הרבי כל הימים.

גם אמו הביעה לפניו את מורת רוחה: לו תשמעני בני, הלא כה סבלת ממנו ומדוע אתה מרעיש עולמות בעבורי ועוד שרוי בתענית!?

השיב לה הרבי באירוניה: הלא תביני אמי, אם יש לי שונא כזה, הרי בוודאי כך צריך וראוי שיהיה לי, על כן מתפלל אני שתהיה לו רפואה ולא אצטרך לחפש לי שונא אחר במקומו...

(מגדולי התורה והחסידות)

"הנני נותן לו את

ברייתו שלום" (כה, יב)

הרה"ק בעל ה"דברי יואל" מסאטמר זי"ע אמר, מעשה הקנאות של פנחס כתוב בסוף פרשת בלק, ואילו השכר שקיבל מובא בתחילת פרשת פנחס. מדוע? וביאר, לפני שנותנים שכר על מעשה קנאות, ממתנינים במשך שבוע כדי לבדוק שזה אכן נעשה לשם שמים.

"תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה, יג)

פעם שאל הגאון רבי ברוך שמעון סלמון זצ"ל (רבה של פתח תקוה) את הגרי"ש אלישיב זצ"ל אודות תקנה מסויימת שתיקנו גדולי ישראל כדי לסכור פרצה

לא הצליח לעשות זאת. זוהי הכוונה "בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף", פנחס קנא את קנאת ה' על הקצף שהיה צריך לקצף ולא יכול לעשות זאת, משום רצונו של בלעם לקלל את העם! (לאור הנר)

"בקנאו את קנאתי" (כה, יא)

באחד הימים נודע לגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, כי מנהל בית הספר פלוני בירושלים, הנהיג בין כותליו לימוד פסול, שהוא בגדר תועבה רח"ל.

מיד הרעיש עולמות נגדו, ואירגן עצרת מחאה ודרש ברבים על חומרת הפירצה, כשהוא קורא להורים שיחדלו לשלות שמה את ילדיהם.

אף שלח לפרסם בחוצות כרוז מחאה חריף ביותר, שכותרתו היתה: "חזיר נעץ ציפורניו בחומות החינוך בירושלים".

אותו מנהל שנדהם מן הסערה הציבורית שקמה נגדו, הלך למשטרה והגיש תלונה נגד הרב צדקה, על כך שהוציא דיבה רעה על בית הספר ופגע במוניטין שלו.

בעקבות התלונה קראו אותו לחקירה.

הרב צדקה לא הכחיש מאומה, ולהיפך: הוא אישר בהחלט את העובדה, שקרא לציבור להחרים את בית הספר, ולא לשלוח את ילדיהם ללמוד בו.

שאל החוקר למניעים שלו: מדוע עשית כדבר הזה?

השיבו הרב צדקה

בטענה נגדית: אתה מגוייס במשטרה, ויש מי שממונים עליך וגם הם כפופים לממונים שעליהם, ומעליהם יש שר וכו', אם כן, כיצד תנהג במקרה שתקבל הוראה מהממונים עליך, ופתאום יבואו מי שממונים על הממונים, ויתנו לך הוראה הפוכה?

השיב החוקר: ברור שאציית לדרג היותר בכיר.

הסביר לו הרב צדקה: אנחנו קיבלנו הוראה לפקודה מפורשת מן הדרג העליון שבעליונים, ממלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו, לשמור חוקיו ולהשגיח על חינוכם הכשר של ילדי ישראל, ואין עלינו אלא מוראו של הקב"ה בלבד...

הרב צדקה דיבר בכנות, בכאב עצור, והחוקר

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

באחד הימים קרא החזון איש לגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל וביקש ממנו לסייע במזון לבחור מקיבוץ ה"שומר הצעיר" שברח משם וחזר בתשובה שלמה. היה זה בשנים ששרר בארץ שלטון הצנע והיה קשה להשיג תלושי מזון.

הביע רבי יעקב את תמיהתו לפני החזו"א: היאך יתכן שבחור כזה התעורר לשוב בתשובה (היה זה הרבה שנים לפני תנועת התשובה הפורחת בימינו) והרי הוא נולד בקיבוץ, ללא זיק של יהדות, מחלל שבת ואוכל נבילות וטריפות וכו' רח"ל!?

השיב לו החזון איש: כשאביו של הבחור הזה הדרדר לעברי פי פחת, הבאיש ונעשה חילוני, בכה עליו אביו בדמעות שלישי. הוא ישב שבעה על בנו שהגיע לשמד.

לבן עצמו, כבר לא עזר דבר, אבל הנכד חזר בתשובה! בניגוד לכל הגיון, ומעבר לכל צפיה.

שערי דמעות לא ננעלו!
(רבי יעקב אומר)

"ובני קרח לא מתו"
(כו, יא)

וברש"י הם היו בעצה תחלה, ובשעת המחלוקת הרהרו בתשובה בלבם לפיכך 'נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם' וישבו שם.

פעם אחת כשישב הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זצ"ל בסעודת שבת נפל זבוב בתוך לרוטב שבקערה.

מה עשה, ציוה להוציא הקערה מחוץ לשולחן, להכניס כף אל הרוטב תחת הזבוב ולהשפיל

הקערה למטה, ועל ידי זה נמצא הכף עם הזבוב למעלה, ואין זה בורר פסולת, אלא בורר אוכל, על ידי שהשפיל הקערה למטה, והכף עם הפסולת נמצא מבלי פעולה כלשהי למעלה.

ואמר שהנה כי כן, בשמים ממעל משתמשים בעצה זו, שנאמר "מוריד שאול ויעל" (שמואל א ב, ו) שאם רוצים להציל את מי שהוא מן הגיהנום ואינו ראוי כל כך להוציאו בעצמו, לכך "מוריד שאול" שמורידים הגיהנום בהשפלה למטה, וממילא נמצא זה "ויעל" שהוא עומד למעלה, עכדה"ק, ודפח"ח.

ובזה י"ל הענין שהיה בבני קורח שנאמר "ובני קרח לא מתו" וידוע מה שאמרו חז"ל "מקום נתבצר להם בגיהנום וישבו עליו... ועליהם אמרה חנה "ה' ממית ומחיה

במחנה היראים לדבר ה', ורבים טענו כי התקנה לא תועיל משום שלא ישמעו לפסיקת הרבנים. ואם כן, מדוע יתקנו כזו תקנה ללא תועלת ושתהיה לריק והרי למדנו (יבמות סה): כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע!?

השיב לו הגרי"ש: לא לכל מלחמה יוצאים כדי לנצח! לפעמים הולכים כי צריך להלחם, ומקוים שהקב"ה יעזור לנצח...

(ישא ברכה)

"ויכפר על בני ישראל" (כה, יג)

"ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה" (תהלים קו, ל). שעשה פלילות עם קונו וחבטן לפני המקום (סנהדרין פב, ב).

סיפר הגה"צ רבי חיים חייקין זצ"ל (ראש ישיבת אקס-לה-בן בצרפת).

פעם בא יהודי לפני החפץ חיים ותינה את צרתו וביקש מהח"ח שיתפלל בעדו שיוושע.

שאל אותו הח"ח: האם אתה התפללת כבר בעצמך להשי"ת שיוושע אותך?

השיב היהודי שוודאי כבר התפלל ועדיין לא נענה.

אמר לו החפץ חיים: לך נא והבא אלי את ספר התהילים שלך ואראה האם התפללת כהוגן.

הלך היהודי והביא עמו את ספר התהילים שלו.

פתח אותו הח"ח והביט על דפי התהילים אחת הנה ואחת הנה, ואז פנה אל היהודי והביע את

תמיהתו: הרי דפי ספר התהילים שלך הם נאים וחלקים בלי כתם ובלי כל סימנים של דמעות, האם לזו תקרא תפלה כהוגן!?

המתן רגע ואראה לך כיצד יש להתפלל.

הלך החפץ חיים, הביא סולם טיפס ועלה לארון הספרים שלו.

הוציא מלמעלה ספר תהלים ישן ומקומט, פתח אותו הח"ח והראה לאותו יהודי כי דפי התהילים מלאים בכתמי דמעות ואמר לו: ראה כי לזאת יקרא תפלה. זה ספר התהלים של אמי ע"ה, אשר בו התפללה ושפכה הרבה דמעות שנשרו והרטיבו את ספר התהלים שלה. כך צריך להתפלל.

(בדידי הוי עובדא)

הַמְקַרְה הַזֶּה נִרְשָׁם בְּתוֹלְדוֹת הַרְפוּאָה, וְשָׁנָה אֶת מְדִינֵי וְהַרְפוּאִים בְּיַחַס לְתַאֲוִמִּים שְׁנוֹלְדוּ פְּגִימִים. הַמְסַר הָעוֹלָה מֵהַסְּפוֹר הַזֶּה הוּא עֲצוּם: לְפַעֲמִים אֲנַחְנוּ מִתְמוּדָדִים מוֹל אֶחָד מִיְלָדֵינוּ. הוּא מִתְקַשֶּׁה בְּתַחֲוֹם כְּלִשְׁהוּ, וְזֶה מִסְעִיר אֶת נַפְשׁוֹ הַצְּעִירָה... בְּמַצְבִּים כְּאַלְהָה, אֶפְשָׁר לְטַפֵּל בְּיֶלֶד בְּלִי סוּף, אֶפְשָׁר לְנַסּוֹת שִׁיטוֹת כְּאַלְהָה וְאַחֲרוֹת, מְצַלְחוֹת וּבְעֵלּוֹת מוֹנִיטִין. אֶפְשָׁר לָתֵת לְיֶלֶד אֶת כָּל הַצְּרָכִים הַפִּיזִיּוּמִי שְׁלוֹ, לְהַסְבִּיר לוֹ בְּכָל צוּרָה שֶׁהִיא אֶת הַהֲגִיוֹן הַבְּרִיא... אֲבָל אֵין כְּמוֹ הַרְעַפְת חֲבוּק מְלֵא נַחֵם וְאַהֲבָה, שְׂמִינִיעַ מְעַמֵּק הַלֵּב שֶׁל הַזֹּרִים - וּמְכַסֶּה עַל כָּל הַחֲרִים וְהַכְּאֲבִים! אֵין כְּמוֹ חֲבוּק אֲמַתִּי, לְהַבִּיעַ יוֹתֵר מִכָּל מְלָה וְשִׁיטַת טְפוֹל אֶת הַרְגָּשׁ הָעַמֵּק וְהַבְּסִיסִי שֶׁחֹזֵק יוֹתֵר מִכָּל אַכְזָבָה אוֹ מַעֲשֵׂה נְעוּרִים!

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה
מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

צלפחד לטעון אל משה כתיב "ויקרב משה את משפטן לפני ה'", ולהם לא אמר שהולך לשאול את פי ה', אמור מעתה שגם דבר זה מיקרי ריבוי שיחה, ולכן לא דיבר אתם מאומה. (אוהב שלום)

מוריד שאול ויעל", דהנה ידוע שהם היו בעצה תחילה, ורק בשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום, והוריד הגיהנום והשאול, ונשארו הם ממעל במקום גבוה, וכן יעשה לעתיד עם כל עדת קורח. (ישא ברכה)

"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה"
(כז, יז)

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'"
(כז, ה)

אחד מתלמידי החפץ חיים נפל למשכב והרופאים לא מצאו לו מזור. עלה התלמיד לרבו ובקש להתברך מפיו, ובכה לפניו על נבואת הרופאים כי אפסה לו תקוה. התמלא החפץ חיים בצער על יסורי תלמידו, וביקש לתת לו עצה, אלא שהתנה עמו שלא יגלה את הדבר לאיש.

כשהיה הגה"ק בעל מנחת חינוך, רב בטרנופול, באו אצלו שניים מאנשי שניאטין העיר ששימש בה כרב קודם לכן, ומיד משפתחו בשיחה, הזכירו לו שבשעתו נמנו עם ידידיו הקרובים ולא הניחו לעשות מחלוקת נגדו. לאחר שהאריכו בכך הוסיפו ואמרו שבאו אליו לדין תורה.

השיב להם בעל ה"מנחת חינוך" שאין הוא יכול לשבת בדינם, ואמר: בדיוק כך נהגו בנות צלפחד, בשעה שבאו אל משה רבינו לדין תורה, פתחו והזכירו לו תחילה שאבינו מת במדבר, ואביהן לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח, ולא נטל כל חלק במחלוקת שעשו נגדו קרח ועדתו, ונמנה עם ידידיו הטובים והמסורים, ורק לאחר דבריהן אלה ניגשו אל העיקר והודיעו לו שבאו אליו לדין תורה, אבל לאחר דברי החנופה שאמרו לפניו לא רצה משה לשבת בדין, אלא "ויקרב משה את משפטן לפני ה'".

הרה"צ ר' אשר פרינד הי"ד מטיב את נרות השבת כב"ר ביום חמישי בלילה, והיה שורף קצת את הפתילות בנהוג. שבוע אחד הוא לא מצא גפרורים, עד שעלה במוחו שלמעלה מעל הארון יש גפרורים. הוא עלה למעלה ואכן מצא גפרורים, אבל באותו זמן היה קטנה קפצה ליד הגפרורים, ור' אשר נבהל. אמר לעצמו ר' אשר, רבש"ע הרי שלחת לי גפרורים, למה שלחת לי גם את החיה הזאת, מה רצית לאותת לי? אלא, ששניה לפני כן, לא ידעתי איפה יש גפרורים, וברגע שמצאתי, שכחתי לרגע שלא ידעתי, ושהייתי חסר אונים, לכן הקב"ה שלח לי חיה כזאת להגיד לי, שזאת הבריה הכי שפלה שבראתי בעולם, ואפלו ממנה אנחנו רועדים, ככה צריכים לרעד כל הזמן, ולא לשפח אף לרגע את מציאות הבורא, ושנחנו בסכנה כל הזמן. אלמלא הקב"ה עוזרו, על כל צעד ושעל, אנחנו כאין וכאפס.

(שיחות קדש - ספינקא)

השיב להם בעל ה"מנחת חינוך" שאין הוא יכול לשבת בדינם, ואמר: בדיוק כך נהגו בנות צלפחד, בשעה שבאו אל משה רבינו לדין תורה, פתחו והזכירו לו תחילה שאבינו מת במדבר, ואביהן לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח, ולא נטל כל חלק במחלוקת שעשו נגדו קרח ועדתו, ונמנה עם ידידיו הטובים והמסורים, ורק לאחר דבריהן אלה ניגשו אל העיקר והודיעו לו שבאו אליו לדין תורה, אבל לאחר דברי החנופה שאמרו לפניו לא רצה משה לשבת בדין, אלא "ויקרב משה את משפטן לפני ה'".

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'"
(כז, ה)

בטוב, והתמלא פחד וחלחלה. מיד פנה ונסע לראדין, ונכנס אל החפץ חיים שהיה אז כבר זקן ושבע ימים, וסיפר לו את דבר המאורע מתחלה ועד סוף. שמע החפץ חיים את הדבר, ובקול שקט אמר: "צר לי, אך לא אוכל לעזר לך עתה להרפא ממחלתך. שכן אז, כאשר חלית בימי עלומיך, הייתי צעיר יותר בשנים והיה בכוחי לצום עליך ארבעים יום רצופים כדי שתתרפא, אולם עתה זקנתי מעשות כן". התברר, כי החפץ חיים ביקש להסתיר את תעניתו במשך ארבעים יום לזכות התלמיד, והסתיר את הדבר כאילו בזכות אותו אדם נסתר התרפא התלמיד.

פעם באה אשה אחת לשאול את הגאון רבי יעקב משולם אורנשטיין זצ"ל בעל ה"ישועות יעקב" איזה שאלה, אמר לה הגאון: חכי רגע עד שאענין בשו"ע יורה דעה. באותו מעמד נכח שם הרה"ק ר' שלום מקאמינקא זצ"ל וכששמע זאת פנה אל הגאון ואמר: הלא איתא (פרקי אבות א, ה) "ואל תרבה שיחה עם האשה". ענה ה'ישועות יעקב': מנא לכם הא, דזה כבר מיקרי ריבוי שיחה, השיב לו הרה"ק ואמר: כך מצינו בתורה, דבפרשת בהעלותך כשבאו האנשים טמאים לשאול שאלת "למה נגרע", השיב להם משה "עמדו ואשמעה מה יצווה ה' לכם", ואילו בפרשת פנחס כשבאו בנות

א גוט שבת

פני עין חמד

יזכא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת פִּינְחָס - הַמְּקוֹם גוֹרֵם

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּרִיתִי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לְכֵן אֶמַר הַנְּנִי נֹתֵן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (במדבר כה, י"ב)

הזוהר הקדוש אומר שבשיטים היתה טומאה של עריות קשה ביותר. היו שם פגמים קשים מאוד של הגויים.

כשעם ישראל עברו שם, רוח הטומאה שבשיטים קפצה עליהם. לפעמים אדם הולך בדרך ומהרהר בעניין הלכתי. פתאום הוא רואה בדרך בית ולפתע נכנסים בו הרהורי עריות.

הוא מתפלא ואומר: "מה קרה לי? ריבוננו של עולם, מאיפה זה בא?". הזוהר הקדוש אומר שהגעת למקום שהטומאה נמצאת שם וזה משפיע עליך.

אדם ששוכר או קונה בית עליו להביא עשרה חכמים שילמדו בזוהר הקדוש. אנחנו לא יודעים מי גר שם לפנינו.

אנחנו גם לא יודעים לאיזה מטרה הדירה שימשה ואיזו טומאה עלולה להיות באותו הבית. כדי שלא ניזק חלילה מהטומאה שעלולה להיות שם צריך להביא עשרה חכמים שינקו ויטהרו את הבית.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א יו"ר עמותת כשרות בישראל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינו חם
י"ג	19: 13	20: 25	21: 20
ט"ד	19: 31	20: 23	21: 17
ט"ו	19: 34	20: 26	21: 21
ט"ז	19: 31	20: 23	21: 17

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימון בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן גינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת גינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימון בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן ניזמה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים אורו בו פרידה

בשביל להבין כיצד יתכן שבני ישראל שהיו דור דעה וראו את כל הניסים והנפלאות וגם ראו את קריעת ים סוף ולמרות זאת הם חוטאים, צריך לחזור לפרשה הקודמת.

בסוף הפרשה הקודמת כתוב: "וַיִּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיִּחַל הָעָם לָקְנוֹת אֶל בָּנוֹת מִזֵּבִי" (במדבר כה, א).

חז"ל שואלים: מה איכפת לנו אם המעשה היה בשיטים או בגלגל או במקום אחר? אלא ללמדך שהמקום גורם.

אדם שנמצא בבית מדרש או בבית-הכנסת מרגיש קדושה שנמצא בבית ה' והשהיה במקום משפיעה עליו.

מצד שני, אדם שהולך לנופש בבית-מלון עלול להרגיש היפך מהקדושה, אווירת חולין גמורה. המקום גורם ומשפיע על חיי האדם וקדושתו!

אם אדם יקפיד כל חייו להיות במקום קדוש וטהור אז כל חייו יהיו בקדושה ותהיה לו יראת שמיים.

הבעיה מתחילה כאשר האדם יוצא מבית המדרש והולך לעשות קניות בקניון ויושב לשתות ולאכול.

אפילו אם ירצה ללמוד שם פרשת השבוע- הוא עלול לא להרגיש את הקדושה כי המקום משפיע עליו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהינו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – מקומות נופש - חלק ג'

כאשר אדם הולך לנופש בצימר האם הוא יכול להשתמש במחבתות, בקומקום, במיקרוגל או במנגל?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מברשת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

מכשיר המיקרוגל בלוע בו איסור, לכן אין להשתמש בו כאשר המאכלים מונחים בתוכו בצורה פתוחה. אפשר להשתמש בו על ידי שְׂשִׂימִים את המאכל בכלים סגורים ומכוסים היטב.

מותר להשתמש בקומקום חשמלי. אין לחשוש שבישלו בתוכו מאכלים אלא אם כן נראה בתוכו שבישלו בו מאכלים.

יש להחמיר ולא להשתמש במחבתות הנמצאות במקומות ציבוריים מכיוון שכיום רובם מסוג טפלון שהשימוש הוא ללא שמן, לכן לא מועיל ליבון. **הערה:** ראה מה שנכתב בעניין מחבתות טפלון- בפרק הכשרת כלים. יוצאים מנקודת הנחה שאיסור בלוע בו.

כאשר הפלטה נקייה ורוצה לחמם את המאכלים שנמצאים בתוך כלים- מותר לעשות זאת לכתחילה. אם רוצה להניח את המאכלים ישירות על הפלטה, יעטוף אותה בנייר כסף או ידליק אותה על ריק במשך כחצי שעה.

כאשר רוצים להשתמש במנגל שבצימר, צריך להכשיר את הרשת על ידי ליבון חמור, כלומר שיהיו ניצוצות ניתזים, מכיוון שהדבר לא יכול להתבצע כראוי ע"י הדלקת המנגל עצמו לכן לכתחילה עליו להחליף או לקנות רשת אחרת. **הערה:** יש לבצע ליבון חמור ולא להסתמך רק על הבערת הפחמים, כמו שהרב יוסף בר שלום העלה בשו"ת ויצבור יוסף ח"ה (סימן מט). כשקונים רשת חדשה, מכיוון שרוב הרשתות מיוצרות בסין, לכן יש להטבילה במקווה או ים. גם מלקחיים חייבים בטבילה.

באופן שאין רשת אחרת, יש להקל להבעיר את המנגל והרשת בתוכו למשך זמן עד שתתלבן. לאחר מכן יניח שתי שכבות של נייר כסף על הרשת ויגן עליו את הברש. **הערה:** לעניין השימוש בפחמים עצמם, ראיתי בשו"ת ערוך שולחן (סימן יב) שהעלה להתיר משני טעמים: א. האש שולטת במקום הפחמים וכל השומן שנוטף שם נשרף מיד. ב. מה שנוגע בפחמים ודאי טעמו פגום. ע"ש.

מותר להשתמש במקלף שיעודו לחיתוך פירות וירקות. המחמיר לערות עליו מים רותחים קודם השימוש, תבוא עליו ברכה. **הערה:** מה שכתבנו להחמיר בעירוי מים רותחים מכיוון שיש לחשוש שמא קילפו בו ירקות האסורים בטבל או בשביעית. מעיקר הדין אין צריך לחשוש, מכיוון שאזלינן בתר רוב פירות וירקות שאין בהם חששות אלו.

כָּל מֵה שֶׁה' עוֹשֶׂה - הַכֹּל לְטוֹבָה

להלן סיפור המעובד מתוך 'טיב הקהילה'. מהסיפור ניתן ללמוד עד כמה כל דבר שעובר על האדם הוא לטובה. להלן הסיפור מפי בעל המעשה ה. פ.: כמה צער ועוגמת נפש אנשים עוברים לחינם. אילו היינו בוטחים בבורא עולם בשלימות, היינו רגועים בכל מה שקורה איתנו. היינו פחות סובלים מפחדים ומלחצים. לפני כמה שנים אשתי היתה צריכה לעבור פרוצדורה רפואית. לשם כך שכרנו את שירותיו של אחד הפרופסורים הגדולים בתחום.

העלות היתה בהתאם למעמדו: עשרים אלף שקלים. סכום עצום, אבל מה לא עושים עבור הבריאות של הרבנית. קבענו תור בין השעות שמונה לשמונה וחצי בבוקר באיזור שכונת גבעת משואה שהיתה אז שכונה חדשה, בקליניקה הפרטית של הפרופסור. אותו בוקר היה קר וערפילי. כל הדרך היתה מלווה בפקקים ותנועה איטית מאוד. בקושי היה ניתן לראות את השילוט ממרחק של חצי מטר. מה שהקשה עוד יותר לאתר את הכתובת טרם עידן הווייז.

למרות שיצאנו מוקדם מאוד מהבית כדי לא לאחר חלילה, הגענו בסופו של דבר בשעה שמונה וחצי בדיוק. הפרופסור בהירותו הרבה כלל לא הסתכל עלינו ולא התחשב במצב של אשתי ובמצג האוויר הקשה. הוא יצא מביתו כשהוא אומר: "תקבעו תור חדש אצל המזכירה". ההרגשה היתה נוראה. אישה סובלת ופרופסור יהיר וחסר התחשבות. להשיג תור זה לא מהיום למחר ומה גם שצריך הרדמה מלאה להליך הרפואי ולכן אשתי היתה בצום.

חזרנו לרכב ובלב רגע של משבר. אבל אז זכרתי שהכל לטובה והכל מנוהל מלמעלה. עודדתי את אשתי שהכל לטובה. הצעתי לה: "בואי נתקשר לקופת חולים. נראה אם יש שם רופא תורן בתחום שיבדוק אותך". בדיוק היתה שם רופאה. הגענו לשם וסיפרנו לה על עוגמת הנפש שעברנו עם הפרופסור הגדול. היא בדקה והתחילה לצחוק. תוך חמש דקות פתרה את הבעיה ואמרה נחרצות: "אין צורך בשום פרופסור! הכל נקי, הכול טובל. היה משהו קטן שגרם לכל הבעיות".

"מעכשיו תראו שהכל יהיה בסדר. כל מה שהפרופסור רצה זה לסחוט כספים שלא ביושר. לכן כדי להצדיק את הסכום אמר שצריך הרדמה! הכל עבור בצע כסף!". יצאנו משם המומים ושמחים על כל טיפת ערפל וכל פקק תנועה שחסך מאיתנו עשרים אלף שקלים וסבל מיותר. מאותו רגע נוות ביתי אשתי בהקלה עצומה. תוך ימים אחדים התחזקה וחזרה לעצמה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מברשת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הגאון הרב אברהם חיים נאה זצ"ל

הגאון הרב אברהם חיים נאה זצ"ל - נולד בחודש אייר ה'תר"ן (1890) בחברון. בגיל אחת-עשרה נכנס ללמוד בישיבת 'מגן אבות' בחברון שבראשותו של אביו. שנה לאחר מכן נבחן בעל-פה על מסכתות יבמות, חולין ונידה עם פירושי התוספות. הוכתר ע"י גדולי העיר **כהעילוי של חברון**. כשהיה בן 13 נשא פלפול הלכתי שחיבר בעצמו. ה'שדי חמד' הרבה להקשות באמצע הדרשה ורבינו ענה מיד תשובות חריפות כאשר הנוכחים התפעלו מתשובותיו. בשנת ה'תרס"ה (1904) עברה המשפחה לגור בירושלים ורבינו למד בישיבת 'אוהל משה'. בהמשך עבר ללמוד בישיבת 'תורת חיים'.

כשהיה כבן שש-עשרה היו שגורים אצלו שו"ע או"ח ויו"ד. עמל בתורה מתוך הדחק. הרוויח מעט ממכירת הספרים שחיבר. היו תקופות שהעוני היה מנת חלקו ולא היה בביתו לחם לאכול. בשנת ה'תרע"א (1911), כשהיה בן 21, עזב את הארץ כדי לאסוף כספים לטובת עניי הארץ. הוא הגיע אל בוכארה הרחוקה, שם לימד אותם תורה. לאחר שנתיים שב לארץ. באותו הזמן פרצה מלחמת העולם הראשונה ובגלל שהיה אזרח רוסי הוא גורש למצרים והגיע לאלכסנדריה.

שם הקים את ישיבת 'ארץ ישראל' בה למדו כ-200 בחורים ואברכים מהגולים למצרים. רבינו דאג לקיומם ופרנסתם יחד עם רעייתו שבישלה ודאגה לצרכיהם במסירות. בתום המלחמה חזר לירושלים והתמנה לסופר בבית הדין של העדה החרדית בירושלים. בהמשך שימש גם כחבר בבית הדין של העדה החרדית. שימש כרב של שכונת הבוכרים בירושלים והיה אהוב ונערץ על תושביה. מראשי כולל חב"ד וממקימי ישיבת 'תורת אמת' של חסידות חב"ד. היה תלמיד קרוב של שלושת האדמו"רים האחרונים של חב"ד.

כונן את ועד הרבנים של 'אגודת ישראל' בירושלים. חיי צער וייסורים היו מנת חלקו. מה שהקנה לו את פרסומו הגדול הוא שיטתו ההלכתית בעניין מידות ושיעורי תורה שהוכיח אותם עם ראיות מדברי הראשונים והאחרונים. נפטר ב-כ' תמוז ה'תשי"ד (1954) לאחר התקף לב. חי כ-64 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בהלווייתו הגאון ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק הספיד את רבינו ואמר: **"היום נפטר אדם שהעולם היה עומד בזכותו"**. על שמו נקראו רחובות בביתר עילית ובירושלים.

סבא (מצד האב): ר' משה צבי (אב"ד קאליסק). **סבא (מצד האם):** ר' דובער אשכנזי. **אביו:** ר' מנחם מנדל (מראשי חסידי חב"ד בארץ ישראל). **אימו:** מרת מוסא. **אשתו:** מרת דבורה (בת ר' שאול יצחק פניגשטיין). **מרבותיו:** הגאונים - אביו, ר' מנחם מנדל, ר' שלמה יהודה לייבאליעזרוב-דודו (גאב"ד חברון), ר' יעקב אורנשטיין, ר' יצחק ירוחם דיסקין, סבו (אבי אמו) ר' דובער אשכנזי קאליסקר, ר' חזקיהו מדיני (ה'שדי חמד), ר' יצחק וינוגרד. **ילדיו:** תשעה בנים ובנות. ביניהם: בנו שניאור זלמן דובער הי"ד (נרצח בגיל 8), ר' ברוך (מח"ס 'גמרא שלימה'), ר' משה צבי. **מחתניו:** ר' חגי איזירר (חבר בית הדין הרבני הגדול). **מספריו:** **שיעורי תורה**, **שיעורי ציון**, **שיעור מקווה**, **יקונטרס השיעורים**, **יקצות השולחן** - קיצור לשולחן ערוך מפסקי ר' שניאור זלמן מלאדי ור' מנחם מנדל שניאורסון **פסקי הסידור**, **יקונטרס השולחן**, **יקונטרס החליבה**, **ידברי צדק**, **שנות חיים**.

בשנת ה'תרס"ה הרידב"ז שגר בצפת ביקר בירושלים. חכמי ירושלים הלכו לקבל את פניו. גם אביו של רבינו, הגאון הרב מנחם מנדל, הלך ולקח איתו את בנו. רבינו היה אז כבן חמש עשרה בלבד. אביו הציגו בפני הרידב"ז, כשהוא מספר על בנו שיועד בעל-פה את המסכתות יבמות, חולין ונידה עם פירוש רש"י ותוספות. הוא ביקש מהרידב"ז לתהות על קנקנו.

הגאון החל לבחון את הנער הצעיר ונדהם מבקיאותו של הנער. הוא גילה בחור צעיר שיועד בעל-פה שלוש מסכות עם רש"י ותוספות על בורין. הוא פנה אל אביו ואמר לו: "מחר בעז"ה חכמי ירושלים עומדים לערוך עבורי קבלת פנים. באותו מעמד אי"ה אומר בפניהם פלפול תורני. אבקש ממך שמחר תגיע עם בנך".

למחרת גדולי ירושלים הופיעו במקום שבו התאחסן הרידב"ז. כשהופיע רבי מנחם מנדל עם בנו, הרידב"ז ביקש להביא כיסא לבחור הצעיר. הנוכחים תמחו מדוע הצדיק מכבד בחור צעיר? הרידב"ז התחיל להשמיע פלפול תורני עמוק שנמשך כשעתיים רצופות. בסיומו פנה אל הנוכחים ושאל: "האם יש למישהו השגה על דבריי? אני מבקש, אל תהססו, תשמיעו את דבריכם".

שתיקה רועמת. אין פוצה פה ומצפצף. הוא הביט בפני הנוכחים והבחין כי לבחור הצעיר חיים - יש מה לומר, אבל כפי הנראה הוא חושש להשמיע את דבריו בפניהם של גדולי ירושלים. הרידב"ז פנה אליו ואמר: "חיים, אני מרגיש כי אתה חפץ לומר משהו. אנא השמע את דבריך". להפתעת הכל הבחור אמר: "יש לי השגה. אולם אני צריך להתרכז לפני שאשמיע אותה, אבל כאן קשה לי להתרכז".

הרידב"ז הורה לו להיכנס לחדר שבו התאחסן. לאחר זמן קצר הנער יצא מהחדר והשמיע קושיא חזקה כשהוא מסתמך על דברי התוספות ביבמות. הקושיא ערערה את כל יסוד הפלפול שעליו הצדיק הסתמך בדרשתו. הרידב"ז היה נרעש ונרגש וכן כל הגאונים שסבבו את הרידב"ז.

הרידב"ז פנה אליו ואמר לו: "כרגע אין לי תשובה על קושייתך. עלי לחשוב על כך. תגיע לכאן מחר ואני בעז"ה אנסה למצוא תשובה". לאחר מכן הרידב"ז פנה לנוכחים ואמר: "נו?", כאומר, האם עכשיו אתם מבינים מדוע כיבדתי את הבחור הצעיר בנוכחותנו וביקשתי

להביא כיסא עבורו!?

מְסִירוֹת נֶפֶשׁ וְשִׁכְרָה

חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים? איפה האמונה שלך?"

האישה הייתה המומה. היא שאלה את הנהג: "מאיפה אתה יודע את זה?" הנהג אמר לה: "גדלנו על זה... אומנם אני לא דתי אבל אבא שלי היה רב בטבריה."

האישה שאלה בפליאה: "אני לא מבינה, רב ערבי או רב יהודי?" הנהג נפגע ואמר לה: "ודאי שאני יהודי. את פוגעת בי בשאלה זו..."

האישה אמרה לו: "אני לא מבינה, הרי הזמנו בפירוש נהג ערבי". הנהג אמר לה: "נכון, הזמנתם נהג ערבי, אבל אחרי שנאמר לו להסיע אותך אשתו התקשרה אליו והוא לא יכל לבצע את הנסיעה. הוא העביר לי בקשר את הנסיעה."

היא אמרה לו: "אסור לי לנסוע עם נהג יהודי בשום פנים ואופן. תפתח לי את הדלת. אני יורדת כאן". היא התקשה על כך וירדה בצומת של קיבוץ לביא גבעת אבני.

הנהג עשה פרסה וחזר לטבריה. היא נשארה שם בצומת בין שמיים לארץ. בעלה לא נמצא איתה והבת בבית-החולים תל-השומר כשהיא לא יודעת מה מצבה.

השעה היתה 22:30 בלילה, ליל שבת. היא חסרת אונים. מרחוק היא ראתה בתים מוארים. היא התחילה לצעוד לעברם. היא נמצאת במקום לא מוכר בליל שבת כשאינן לה שמץ של מושג מה מצב הבת.

אישה אחת שישבה במרפסת הבחינה בה. היא ניגשה אליה ושאלה: "גברת, מה קרה?". היא סיפרה לה את כל הסיפור. כשסיימה, היא ביקשה ממנה להיכנס אליה הביתה. האישה הזמינה אותה ברצון ואמר: "אנחנו אנשים חרדים. את האורחת שלנו השבת".

היא היתה שם כל השבת, איזה שבת של חיזוק... כל בני הבית קראו תהילים לרפואת הבת. במוצאי שבת היא התקשרה מיד לאחותה. אחותה אמרה לה: "תהיי רגועה, ברוך ה' הכל בסדר. היא הגיעה במצב קשה ללא הכרה. אתמול בלילה קרה הנס! בשעה 22:30 היא התעוררה!"

היא היתה המומה. זו בדיוק היתה השעה בה היא ביקשה מהנהג שיפתח לה את הדלת כשהיא ירדה בצומת גבעת אבני. בדיוק בשעה שהיא מסרה נפש למען השבת כי אסור לה לנסוע עם נהג יהודי. באותה השעה התחולל הנס.

הסיפור מעובד מספריו של ידידי ורעי, ר' צבי נקר מח"ס סדרת הספרים 'אמונה שלמה' על התורה. להשגת ספריו יש להתקשר 050-4124438

בפרשה אנחנו קוראים כיצד פינחס מסר את נפשו במעשה שעשה כנגד זמרי בן סלוא וכוזבי בת צור. הקב"ה אומר עליו: "השיב את חַמְתִּי... וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כה, יא). בזכות מעשה זה הוא הציל את עם ישראל.

רבתינו אומרים שהמילה "חמת" רומזת על כך, שכן האותיות הפנימיות של המילה הן "מת". בזכות מסירות הנפש של פינחס, המעשה הציל את עם ישראל. שכן האותיות החיצוניות של המילה "חמת" הן "ח".

מגיד המישרים רבי חיים זאיד שליט"א סיפר על כך סיפור מדהים: בפרשת חיי שרה ה'תשפ"ב הוזמנתי לשבת בבית מלון בטבריה לנופש שאורגן על ידי החברא קדישא לעובדים. בליל שבת קודש ישבנו בלובי המלון. לפתע ניגשה אלי אישה מאורחי המלון. ראיתי שהיא בוכה.

שאלתי אותה: "מה קרה?", היא ענתה: "אני אשתו של אחד מאנשי הצוות של החברא קדישא. הגעתי רק עם בעלי. את הילדים השארנו אצל אחותי. הרגע התקשרו מבית החולים תל-השומר".

"הם סיפרו כי הבת שלי בת השש נפלה על הראש ואיבדה את ההכרה. אמבולנס פינה אותה לבית החולים. אחותי התלוותה אליה. אין לי מושג מה מצבה. אני חייבת לנסוע לבית החולים תל-השומר ולראות מה מצבה".

אמרתי לה: "אבל שבת היום. תל-השומר זה בית חולים מקצועי. גם אחותך נמצאת איתה. תגידי כאן תהילים". האישה ענתה: "לא, אני רוצה לנסוע ולקרא שם תהילים".

הרב רוז'ה (הרב של החברא קדישא) שמע שאמרתי לה לא לנסוע. הוא אמר: "עלי ועל צווארי. תזמינו מונית מחברה ערבית".

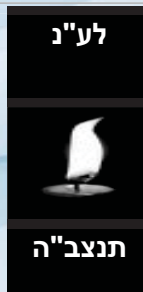
הוא התבסס על תשובה של ה'ציץ אליעזר', שם כתב ש'חיבוק של אמא' זה חצי רפואה. יש גם תשובה של הגאון הרש"צ הרב מרדכי אליהו זצ"ל בנידון.

פקידת הקבלה (שהיתה גויה) התקשרה לחברת מונית בבעלות ערבית והזמינה מונית. לאחר דקות ספורות הנהג הגיע. האישה הלכה לחדר, הצביעה על התיק שלה ואמרה לנהג: "תוציא מהתיק שלי שבע מאות וחמישים שקלים". הוא הוציא מהתיק שלה את הכסף והם נסעו.

היא נסעה ללא בעלה. היא לקחה ספר תהילים ואמרה את המזמורים בבכיות. החיים של הבת תלויים מנגד. הם הגיעו לצומת לביא ליד קיבוץ לביא.

כשהנהג עמד ברמזור הוא פנה אליה ואמר: "סליחה גברת, למה את בוכה. מה קרה?". היא סיפרה לו את מה שקרה. הנהג אמר: "גברת, את לא יודעת שכתוב ש'אפילו חרב

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרוזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוזה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
לטיף בן פרוחה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרוחה ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
שרה בת נקיס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	חיים משה גרושן בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	יצחק בן חביבה ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	סלים בן פרוחה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן סלימה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זורה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	מישא אסתר בת זורה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
	עפאת בת השמת ע"ה	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1070

הדלקת הנר: 19:28 צאת השבת: 20:33 רבינו תם: 21:17 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: דברי ירמיהו (ירמיה א).

או צרות הפרשה

פרשת "פנחס"

"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום" [כה, יב].

הרמב"ם בהלכות תפילה ונשיאת כפיים כתב: "כהן שהרג את הנפש, אף על פי שעשה תשובה, לא יישא את כפיו, שנאמר: 'ידיכם דמים מלאו' וכתוב: 'ובפרשכם כפיים'."

מרוץ ע"ה כתב והעתיק דבריו בשולחן ערוך: כהן שהרג את הנפש לא יכול לעלות לדוכן. הלכה זו נוהגת גם בימינו. מי שהרג אדם אפילו בשגגה, כגון בתאונת דרכים, לא יכול לישא כפיו. ומדוע? נאמר בפסוק: "ובפרשכם כפיים אעלים עיני מכם, גם כי תרבו תפילה אינני שומע ידיכם דמים מלאו". מכאן לומדים שמי שיש לו דם על הידיים אינו יכול לישא כפיו.

הלכה זו ברמב"ם מקורה בשולחן ערוך. שם מגיה הרמ"א על דברי השולחן ערוך: "ויש אומרים דאם עשה תשובה נושא כפיו, ויש להקל על בעלי תשובה, שלא לנעול דלת בפניהם, וכך נהוג". הרמ"א קצת הקל בזה למי שהרג באונס. אבל לשיטת הספרדים הנוהגים כמרוך השולחן ערוך, כהן שהרג את הנפש ח"ו, לא יכול בשום אופן לעלות לדוכן. אין קטגור נעשה סגור. רבי אליהו מזרחי זצ"ל, מגדולי רבני טורקיה לפני כחמש מאות שנה, כתב: כל שכן שאותו כהן שהרג את הנפש, אפילו בשוגג, אינו יכול לשמש שליח ציבור.

הקשו, שהרי נאמר בתהלים "ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" – פנחס התפלל עבור עם ישראל. רואים שגם אחרי שהרג נפש מישראל – את זמרי בן סלוא – היה לו כוח להתפלל לפני הקב"ה. הכיצד?!

אלא, שעל כך אמר הקב"ה: "הנני נותן לו את בריתי שלום". שלא יחשב שכיוון שהרג את זמרי בן סלוא נפסלה כהונתו ותפילתו אינה נשמעת. אדרבה, הוא יכול לברך ולהתפלל על ישראל.

גם דוד המלך חשש מזה. כשרצה לבנות את בית המקדש בא אליו נתן הנביא ואמר לו: "רק אתה לא תבנה הבית כי אם בןך היוצא מחלצוך הוא יבנה הבית לשמי". חשש דוד שאינו יכול לבנות את בית המקדש כי הרג את הגויים במלחמות.

לכן אמר דוד בתהלים: "אל תאסוף עם חטאים נפשי ועם אנשי דמים חיי" – אל תכלול אותי בין אלו שהם "אנשי דמים". ממשיך דוד ואומר: "רגלי עמדה במישור במקהלים אברך ה'" – אני אעמוד בגן עדן, במישור, ואזכה לברך את ה', מפני שכל מעשיו נעשו לשם שמים (דורש ציון).

"תחת אשר קינא לאלוכיו ויכפר על בני ישראל" [כה, יג].

המדרש שואל: למה אמר "ויכפר על בני ישראל", היה צריך לומר "ויכפר על בני ישראל"? אלא, שגם בימינו, בכל יום ויום עומד פנחס – הוא אליהו הנביא – ומכפר עלינו. לכל יהודי יש עוונות, והשטן מנצל זאת ומקטרג על עם ישראל. בא אליהו הנביא ומסגור עליהם: ריבוננו של עולם, סוף כל סוף הם יהודים, בני ישראל, יש בידם גם מעשים טובים, ועל העוונות שעשו הם עוד ישוּבו בתשובה. בנוסף, יש ביניהם גם צדיקים שיושבים ועוסקים בתורה, ובזכותם יש לסלוח לכולם. ואז השטן נעשה אילם. זהו "ויכפר על בני ישראל" – אליהו מכפר בכל עת ובכל שעה על עם ישראל.

כמוכן, אל לו לאדם לנצל זאת ולומר: אעשה עוונות ואליהו יכפר. לא ולא! ישתדל בכל כוחו לא לעבור עברות, ואם בכל אופן נכשל – אליהו יכפר עליו ועל כל ישראל.

רבי שלמה קלוגר זצ"ל היה גאון אדיר, חיבר מאות חיבורים בכל חלקי התורה הקדושה.

בזמנו, באירופה היה הרס רוחני גדול, המשכילים נשאו ראש. היו מהם ליצנים שהיו בקיאים בתורה שבעל פה, ויחד עם זאת נלחמים בדת. רבים מהם היו מתבוללים, נשואים לנשים גויות.

היה משכיל אחד שנשא גויה, ולימים נולדה לו ממנה בת. כמוכן, הבת הזאת נחשבת גויה גמורה, שהרי היא מיוחסת אחרי האמא. אבל החצוף הזה, לא די שנשא גויה, אלא בא ביום השבת לבית הכנסת, ותכנן לעלות לתורה ולקרוא לבתו שם – "ויקרא שמה בישמעאל...". ואחרי התפילה לערוך "קדושה רבה" לרגל הולדת הבת. בין המתפללים בבית הכנסת היה תלמיד חכם אחד, שוחט הקהילה, שלא היה יכול לסבול את חילול ה' הנורא הזה. הרי מי שחי עם גויה – דינו כמי שהמיר את דתו. אסור לו לבוא בקהל ואינו יכול להצטרף למניין, עד שיפרש ממנה או עד שיגייר אותה. המשכיל הזה חי עם גויה, נולדה לו ממנה בת, וכעת הוא עוד מעז לבוא לבית הכנסת לעשות קידוש! קם ומחה נגדו ועשה רעש גדול. כמה אנשים הצטרפו אליו, ובסופו של דבר הצליחו לגרשו מבית הכנסת.

האיש המשכיל הזה הרעיש עולמות על מה שעשו לו, ובצר לו פנה בתלונה לרבי שלמה קלוגר זצ"ל. אתם מבינים? הרשע הזה ביקש מהרב מחסה, שיבוא לטובתו. ומה הייתה טענתו? שהללו שגרשוהו מבית הכנסת גורמים במעשיהם מחלוקת...

שמע רבי שלמה קלוגר ושלה איגרת לאותו שוחט שביזה וגירש את המשכיל הזה (האיגרת הזו הודפסה בספרו), וכך כתב לו: דע לך, שאם אני הייתי במחזה הזה שאתה נוכחת, הייתי מנשק את העפר שתחת כפות רגליך, ומי ייתן ויהיה חלקי עימך לעולם הבא, כיוון שזכית לעשות כמעשה פנחס. היית כפנחס בן אלעזר שבא למחות למען ישמעו וייראו. כי אם יראו כולם שאחד כזה נושא גויה, ועוד בא לבית הכנסת לעשות קידוש, ואין פוצה פה ומצפצף, ילמדו גם הם לעשות כן.

עוד כתב לו הרב באיגרת: על מעשה זה מובטח לך שכר נצחי. ומניין אני יודע זאת? מפנחס בן אלעזר, שאמר לו הקב"ה: "והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם", נתן לו הקב"ה שלום לעולם (דורש ציון).

"וישם האישה המוכה המדינית כזבי בת צור" [כה, טו].

בגמרא (קדושין מ ע"א) מובא מעשה: רב כהנא לפרנסתו הוא היה מוכר (לנשים) סלים קלועים של נצרים, שמניחים בהם צורכי אריגה. הוא היה יפה תואר. ראתה אותו "ההיא מטרונתא" – גויה אחת, אמרה לו: בוא תכנס לחצר, אני רוצה לקנות כמה "דיקולים". הוא, בתמימותו, נכנס לחצר, ואז היא נעלה את השער, ותבעה אותו לדבר עברה. והנה,

אם יסרב לה, היה באפשרותה להעליל עליו עלילות. לכן אמר לה: אלך ואתקשט, אתקין עצמי לדבר. עלי להתרחץ עם סבון, להחליף חולצה... אמרה לו: יופי, בבקשה. יש לך כאן אמבטיה ומגבות חדשות... חשבה שהפילה אותו ברשתה. עלה רב כהנא לגג הבית והפיל עצמו מן הגג לארץ. באותו רגע נעשה לו נס: בא אליהו הנביא וקבלו בזרועותיו, שלא יחבט בקרקע. אליהו בא בטענה לרב כהנא: הטרחת אותי לבוא ממרחק של ארבע מאות פרסה!

"אמר רב כהנא מה גרם לי שאצטרך למסור נפשי להינצל מעברה, האם לא העניית היא שהכרתי לעסוק במלאכת נשים, דבר שהביאני לידי ניסיון? ומכאן נבעה גם טרחתיך לטוס ולבוא כרגע, ולא עלי תלונתך! אליהו הכיר בצדקת טענתו של רב כהנא, וכדי שלא יצטרך להמשיך ולעסוק במלאכתו זו, – נתן לו כלי מלא דינרי זהב, והעשירו. אומר הרמ"ע מפאנו בספרו "גלגולי נשמות": אותה מטרונתא הייתה לגול של כזבי בת צור, ורב כהנא היה ניצוץ של פנחס. היא רצתה לנקום בו, להפיל אותו בחטא. אמרה: בפעם הקודמת הוא הרג אותי, כעת אני אכשיל אותו. מסר נפשו ומיד הגיע אליהו והצילו.

על עצם מעשה זה ברב כהנא, הקשו המפרשים ממעשה אחר המובא בגמרא ברבא בר אבוב שפגש את אליהו ושאל אותו כמה שאלות. אחר שהשיב לו, שאל אליהו את רבה בר אבוב מדוע אינו יכול להיות בקי בסדרי המשנה וללמד על בוריים. אמר לו רבה בר אבוב, משום שמצבי דחוק וקשה לי ללמוד.

מספרת הגמרא: הולך אליהו אותו, והכניסו לגן עדן, אמר לו אליהו: פשוט את הגלימה שלך, לקט מעלים אלה, ותקחם. רבה בר אבוב לקט מהם ולקחם. כשהיה יוצא מגן עדן עם העלים, שמע את קול שומרי הגן האומרים: מי אוכל (נהנה) משכרו שבעולם הבא כרבה בר אבוב?

בשמעו קול זה, ניער את העלים מגלימתו והשליכם ממנו, כי לא רצה להפסיד את שכרו בעולם הבא, על פי כן, כשהביא את גלימתו לביתו מצא שנשחט ריח מתוך העלים, וקלטה גלימתו את הריח. הוא מכר את הגלימה בשנים עשר אלף דינרים, אך הוא עצמו לא רצה להנות מהכסף הרב שקיבל תמורתה, אלא חילק את הרווחים לחתניו, שהיו תלמידי חכמים. הרי לנו כי מפרות גן עדן הוא לא לקח, גם לא מהעלים וגם לא מהשלכת, רק גלימתו קלטה את הריח, ולמרות הכול הוא לא רצה להנות מכך כלום, ואם כן – הקשו המפרשים – איך רב כהנא נהנה מאותו "שיפא דדינרי" שהביא לו אליהו?

תירצו: שכיין שרב כהנא עשה מעשה של מסירת נפש, מסר עצמו למות, ועל כך מגיע לו שכר. דבר זה מרמוז גם כאן, רש"י על הפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" – "בדין הוא שיטל שכרו", על מסירת נפש כזאת מקבלים שכר גם בעולם הזה (דורש ציון).

"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" [כז, יז].

את הסיפור המדהים והמרגש שלפנינו, סיפר אחד המלמדים בתלמוד תורה מפורסם במרכז הארץ: כידוע, מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל החשיב מאוד את המבחנים שהיה עורך לילדים הרכים, בטענה שהדבר מותיר בהם רושם לשנים רבות, כאשר הם רואים "יהודי זקן" (כלשונו) המתעניין במה שלמדו. הגרא"ל לא שאל את הילדים שאלות קשות, אלא הציע לפניהם שאלות פשוטות, על מנת לבחון האם הם יודעים את הפשוט הפשוט ביותר בחומר שלמדו, באופן שכל ילד יכול היה לענות תשובה נכונה ולשאוב עידוד וחיוזוק.

באחד הימים, הגעתי עם כל תלמידי הכיתה למבחן במעונו של מרן ראש הישיבה. לפני שיצאנו מהאוטובוס, לקחתי את הרמקול ואמרתי לתלמידים: "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לרקינס, ורקינס לבניאים, ובניאים מסורה לאנשי כנסת הגדולה. ילדים יקרים, התורה שניתנה בהר סיני, נמסרת מדור לדור על ידי גדולי התורה; כעת ניכנס יחד באימה ויראה למעמד הר סיני קטן משלנו...".

ההתרגשות היתה עצומה. המבחן היה קל, אך מלא באהבת תורה. הילדים עונים בביטחון, ומרן מרעיף עליהם שבחים ללא גבול... לאחר המבחן, ניגש ילד אל מרן ללחוץ את ידו ולקבל ברכה. הילדים יצאו מלאי שמחה והתפעלות, והחלו לעלות לאוטובוס עם מנהל התלמוד תורה, ואני שמתגורר בבני ברק, התחלתי לפסוע לכיוון ביתי. צעדתי מספר מטרים, ולפתע הבחנתי באברך שרץ אחריי... "האם אתה הרביה של הכיתה?", שאל. עניתי בחיוב, והוא המשיך: "מרן מחפש אותך מהרגע שיצאת..."

מיד פתחתי בריצה ונכנסתי חזרה אל הקודש. מרן שמח מאוד לראותי. חששתי מאוד שמא לא לימדתי נכון את הילדים, ומרן מיד הרגיע אותי, ביקש שאשב ופתח בדברי שבח והערכה על מלאכת השמים הנפלאה שלנו, והביע שביעות רצון על יראת השמים של התלמידים וידיעותיהם בתורה. לאחר שנשמתי לרווחה, התנהל בינינו הדו שיח כך, (בערך בלשון הזו): מרן: "מי חוזר עם הילדים לחיידר?". השבתי: "המנהל חוזר עמם". מרן: "האם הרבנית שלך יודעת שאתה כאן היום?". - "בוודאי".

מרן: "זאת אומרת שהיא ממתינה לך ואתה מתעכב בגללי...". - "חלילה!". מרן: "יש כאן טלפון, תטלפן בבקשה ותאמר לה שאתה מאחר קצת בגללי". - "בדרך כלל אני מגיע הרבה יותר מאוחר, בגלל הנסיעות, כך שהיא לא ממתינה ליי". מרן: "אבל היום היא יודעת שאתה כאן ותקדים להגיע, אסור לגרום לה דאגה ולו לשנייה אחת".

- "מתקשר". מרן: "שכוייח שאתה משקיע בי את הזמן הפרטי שלך". - "אדרבה, הזכות היא שלי".

מרן: "אם דיברתם על זכויות, יש לי שתי בקשות ממך". - "נעשה ונשמע". מרן חיך והמשיך: "נו כאיש אחד בלב אחד... ראה נא, ישנם שני ילדים בכיתה שלך; את האחד שאלתי כך, ואת השני שאלתי כך" (מרן פירט את השאלות). - "אכן, האם לא ענו נכון?". מרן: "ענו מצויין, אך האם הבנת מי הילדים אליהם התכוונתי?". - "בוודאי".

וכאן מרן קם ויצא מהחדר, וחזר לאחר כמה רגעים עם 200 ש"ח. הוא הגיש לי את השטר ואמר: "אני מבקש ממך מאוד שתדאג לרכוש לשני הילדים נעליים חדשות". - "אכן, נעשה ונשמע".

מרן: "שלא תחשוב שיש כאן רוח הקודש או דומה לזה... בדרך כלל ההורים מאוד מתרגשים שהילדים רואים 'יהודי זקן', ולכן מלבישים את הילדים בבגדי שבת היפים ובענלי שבת, ואלו השניים, באו עם נעליים קרועות...".

מעניי החלו לזלוג דמעות. שאלתי את רבינו: "כיצד אפשר לרכוש את המידה הזו של נושא בעול עם חבירו?".

מרן: "ינו, הרי משלמים לך שאלם לב לכל פרט, וכי ראית טייס חמוש שלא שם לב לכל מנורה אדומה שנדלקת! תדע שזה היינו הך, היות ואתה והתלמיד באותה סירה, ותלמיד שגלה מגלים רבו עמו, אם כן כל מה שקורה לתלמיד הוא באחריותו של הרביה. כך מצליחים".

כשכולי נפעם ונרגש, עמדתי להיפרד ממרן, וכאן פנה אלי מרן ואמר: "אם לא קשה לך, יש לי עוד בקשה אחת". - "בוודאי, נעשה ונשמע". רבינו, אביהם של ישראל, הוריד את הראש והחל לבכות... "אני כבר זקן, אין אני יודע מה יהיה איתי בדין, וזהו פחד גדול... אין בי מצוות, ואני מבקש ממך להיות לי לעזר בענייך...".

הייתי בהלם מוחלט. אמרתי לרבינו: "הרי לראש ישיבה יש את זכות 'איילת השחר', הרבצת תורה ויראה, הנהגת הדור...".

מרן: "הלואי... תראה אני מבקש ממך לעזור בנושא שזה על חשבון הזמן שלך, ולכן אשלם לך כל חודש על הזמן הזה, כפי הסכום שתבקש, ובל"ג אשלם בלי עיכוב, בתנאי שעדיין אֶשָׁאָר כאן (הראש ישיבה הצביע על העולם הזה). הנה יש ילד בכיתה שלך, שכאשר שואלים אותו שאלות ברבים, הוא נלחץ ומתחיל לגמגם קשה; אני מתחנן בפניך שלא לבחון אותו ברבים כלל, אלא תבחן אותו בכתב או ביחיד, ובתנאי שיהיה בתבונה, באופן שאחרים לא ישימו לב... אשלם לך על זה שאתה בודק את המבחן על חשבון הזמן שלך...". פרצתי בבכי. אמרתי לרבינו שלא אקח כסף, והוספתי בצער: "איך לא חשבת על זה לבד?".

סיים רבינו, הרועה הנאמן של הדור: "ילד שלא טוב לו או מתבייש, זה דיני נפשות ממש! ילד שיוודע שמתחשבים בו, הוא הוא ילד שגם יתחשב באחרים, ויהיה מענטש (ב-בן אדם), ובלי להיות מענטש לא ניתן לגדול..." (ופרוי מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"ג מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"ג מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"ג ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"ג מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"ג דוד בן כורשיד ז"ל, לע"ג אליהו בן שלום ז"ל, לע"ג יצחק בן ליבה ז"ל, לע"ג ניסן בן ננה ז"ל, לע"ג סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"ג טובה בת כורשיד ז"ל, לע"ג יהודה בן מרים ז"ל, לע"ג ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"ג דוד בן רבקה ז"ל, לע"ג אברהם בן עשרת ז"ל, לע"ג משה בן כורשיד ז"ל, לע"ג יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"ג אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"ג יונה בן אסתר ז"ל, לע"ג לי כהן בת מלון ז"ל, לע"ג מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"ג אליהו בן מרים ז"ל, ועל"ג כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מתנת האמונה

פרשת פנחס

בס"ד | גליון מס' 437

מה הרויח מפסיד הדירה המיוחלת?

הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, י"ב)

השלום הוא תנאי נדרש לגאולת עם ישראל, השלום הוא הכלי שיחיש את גאולתנו ופדות נפשנו. וכל עוד אין שלום, כל עוד יהודים מסוכסכים זה עם זה, כל עוד פירוד לבבות שולט בכיפה, כל עוד יש שנאה בין איש לרעהו - הגאולה לא יכולה לבוא. זה מעכב אותה בכח! אבא שבשמים רוצה לגאול אותנו, הוא רק מבקש שנרבה בשלום, שנחיה בשלום, שנוותר, שנכבד, שלא נעמוד על שלנו, שנהיה נחמדים לסובבינו - שנרבה שלום בעולם, וחישי מהר הוא יקום לגאלנו!

הבה ניקח את המסר הזה לימי בין המצרים, בכל הכח והעוצמה. פרשת השבוע פותחת במתנת השלום בה זכה פנחס, וזה הזמן בו כולנו יכולים, זכאים ורוצים לזכות במתנת השלום, לחיות בשלום ובאחוה עם כולם, לכבד, להוקיר, להעריך, לדבר יפה, לוותר, להעניק את הלב לזולת - להרבות שלום בעולם ולקרב את הגאולה!

הבה נבחן היטב עם מי יש לנו חילוקי דעות שהגיעו לטונים צורמים, עם מי יחסינו מעוררים בגלל סכסוכים מטופשים בדרך כלל, עם מי יש לנו מחלוקת או שנאה, ונהיה הראשונים לוותר ולהשכין שלום, ליצור קשר מחודש ומכבד, לפתור בדרכי שלום כל דיון או ויכוח, ולהמשיך קדימה באהבת ישראל.

וככל שנכבד כל יהודי, ככל שנרחיק את השנאה ונקרב אהבת ישראל, ככל שנרבה בשלום בינינו לבין זולתנו ועם כל סובבינו - כך נזכה להרבות שלום ואחוה בעולם, ובכך לקרב את הגאולה השלימה, את שוב ה' לציון ברחמים, את גאולת עם ישראל מכל צרותיו והתגלות מלכות ה' בעולם!

מעטפה מוטעית שהפכה לשדכן...

היה זה ברחוב הרב מלצר בבני ברק. לאולם 'וגשל' הוותיק נכנס הרב הנודע הרה"ג ר' חיים זאיד שליט"א, להשתתף בשמחת חתונת קרוב משפחתו. כבר בכניסה ניגש לכספת המתנות והטיל פנימה מעטפת מתנה בסך 500 ש"ח, אך עד מהרה גילה כי לא זו חתונתו של קרוב משפחתו, ובירור קצר העלה כי אכן - הקרוב מתחתן באולמי 'היכלי הפאר', ולא ב'וגשל' - האולם בו הוא נמצא עכשיו ובכספתו הניח את המתנה היקרה...

למרות אי הנעימות שבדבר, נראה כי אין מנוס מלקרוא לאחד המחוננים ולבקשו לפתוח את הכספת, על מנת לחלץ את המעטפה היקרה. הוא פוסע אל תוך האולם, ולפתע מתקרב אליו אחד המחוננים - שכנראה הכירו משיעוריו הרבים - וכשכולו שמחה וצהלה הוא מסתער על הרב בידידות: 'כמה שאני מעריך שהרב בא לשמחתי גם בלי הזמנה! כל הכבוד! לא חשבתי להטריח את הרב לבוא לשמחתי - באשר אינני קרוב עמו מספיק, אבל ברוך השם שזכיתי!'

הרב זאיד ניסה להעמידו על טעותו, אך די מהר הבין שזה בלתי אפשרי. המוסיקה רועמת, האולם הומה, המחונן עליז מהאורח המכובד, חבל לנסות להסביר לו... ובעוד הרב מהרהר מה לעשות עכשיו, התקרב אליו גם החתן בעצמו, וחישי קל הוא כבר עומד

שנה נוספת חלפה עברה, ושוב הלב נקרע מכאב, נמס מכך שעדיין לא קרה דבר. בית המקדש עודו שמים וחרב, שועלים מהלכים בו, רומסים את כל הקדוש והיקר לעם ישראל. עוד לא זכינו לתקיעת השופר המיוחלת, עדיין עם ישראל נתון בצרה וישראל למשיחה...

הגלות הנמשכת מוסיפה להעיק על ליבנו. יהודים מתמודדים עם קשיים שונים ומשונים, הלב מסרב להאמין, נחרד מהעובר על נפשות יהודיות. כולנו מחפשים דרך להתחבר לבוראנו, לחוש טוב יותר את קרבת ה', אבל זה כל כך קשה, מורכב ומאתגר, כשאין לנו את המקום בו בחר ה' להשתכן בינינו, את הבית הגדול והקדוש שנקרא שמו עלי.

בתי החולים מלאים ועמוסים, מייסר לראות מה מתרחש בהם. יהודים מתמודדים עם קשיי ילדיהם, כל אחד וסאת צרותיו. הפרנסה היא אתגר, הרועג והשלווה מאיתנו והלאה. והגלות החשוכה מוסיפה ונמשכת, ואין לנו אלא אמונה תמימה שמישיח יבוא כל רגע, אפילו עכשיו, אך עדיין לא זכינו...

שוב אנו מציינים את שלושת השבועות, בהם ממעטים בשמחה. אין לשמוע קול זמר, כולנו הולכים ומתכנסים אל הכאב והאבל שבחיסרון הגדול. הציפיה והכמיהה ממלאות לבבות, כולנו שואלים מתי נזכה לראות בשוב ה' לציון, מתי עינינו תראינה את מלכותו יתברך גלויה ושופעת, השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם...

חז"ל גילו לנו, כי בית המקדש לא נחרב פעם אחת בלבד, הוא מוסיף ונחרב כל יום, חורבנו מתעצם בכל שעה וזמן, גם עכשיו. 'כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו' - ולצערנו, זה המצב נכון לשעה זו, 'כאילו נחרב בימיו', כאילו עכשיו ממש מאכולות האש משתוללות בהר הבית, משלחות את העם היהודי לגלות הארוכה והעצובה אי פעם.

והשאלה נוקבת, מהדהדת: למה? למה עדיין לא זכינו, למה החורבן הולך ונמשך, הגלות מוסיפה ומעמיקה? וכי לא סבלנו די, וכי עם ישראל לא עבר מספיק? למה אנו נדרשים שוב ושוב לבכות את החורבן הגדול, את האסון הכואב ביותר? עד מתי לגלות הארוכה והמרה הזו, עד מתי נסבול?! מדוע עוד לא זכינו למימוש הנבואה 'מה נאוו על ההרים רגלי מבשר?'

מפתיע לגלות, שהשאלה הזו כבר נשאלה אז, בפי מלאכי השרת. במדרש איכה פ"א נחשף דו שיח כואב במיוחד, בו שאלו מלאכי השרת את הקדוש ברוך הוא, איך יתכן שעם ישראל יוצא לגלות כה קשה ומליאת סבל, איך יתכן שהעם היהודי - העם הנבחר, נאלץ לשתות את כוס התרעלה הגלותית?

והתשובה מחרידה, כך ענה להם בורא עולם: 'כלום יש שלום בעולם?! - הואיל ואין שלום בעולם אין כלום!'

מזעזע: ה' מסכים עם מלאכי השרת, שהגלות היא גזירה קשה מדי, שאיננו צריכים לסבול כה הרבה, שאנחנו בעצם ראויים להיגאל בכל רגע. אבל אין שלום בעולם, יש כל כך הרבה מחלוקות, כל כך הרבה שנאת חינום, כל כך הרבה פירוד לבבות! - איך תבוא הגאולה, איך תשרה הברכה, איך אפשר להעניק לנו קרבת אלוקים כשאין שלום בעולם?!

פיתרון מקורי...

היתה זו שעת ערב סתמית למדי, כאשר סבי, הרה"ג ר' שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, הילך לתומו ברחובה של עיר. לפתע צדו את אוזניו קולות רמים של צעקות ומריבות, והוא פנה לבדוק בשל מי הסער הגדול הזה... התברר, כי שני שכנים עומדים ומתקוטטים על תשלום דמי 'ועד הבית', וקולות המריבה הולכים וגוברים...

סבי התעניין במה ובכמה מדובר, והתברר כי מדובר בכמה עשרות שקלים, אבל הצדדים רואים בוויכוח עניין 'עקרונות', ואינם מעלים בדעתם לוותר איש לרעהו... על אתר ניגש סבי ושילם מכיסו את הסכום הפעוט, כשהוא ניגש לכל אחד הצדדים ומסביר כי העניין אינו כה 'עקרונות', והואיל ובעיית הכסף נפתרה, מן הראוי לפתור גם את המחלוקת והשנאה שמשכיבה...

דקות ארוכות עמד שם, פייס את זה ודיבר על לבו של זה, ולא נחה דעתו עד שהיו השניים שכנים ידידים אהבים כמקדם. וכל זאת - למרות שלא הכיר אף אחד מהם, רק היה יכול לשער מה יקרה אם המחלוקת ביניהם תתעצם חלילה, והעדיף לכבותה ולהשיב את השלום לבניין...

סיפור זה, המופיע בספר 'אנא עבדא', מלמד עד כמה חשוב להשקיע עוד טיפונת מאמץ ומחשבה, לא רק בשלום בינינו - אלא גם בלטייע לזולתנו לפתור סכסוכים בדרכי שלום. הבה נהיה עיוניים לנעשה מסביב, לפעמים במאמץ קטן וברצון כנה - נוכל לפתור סכסוך ארוך שנים, ולהעניק לאנשים תקוה מחודשת לשלום ואחוה. וככל שנרבה שלום בעולם - כך נזכה להרבות אהבת חינום ונקרב את הגאולה!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקשה בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

ומרקד עם החתן במרכז רחבת הריקודים, בחתונה אליה כלל לא הזמן, רק נקלע אליה בטעות. רק כעבור דקות ארוכות של השתהות וריקודים, מיהר הרב זאיד לאולמי 'היכלי הפאר', לחתונה אליה התכוון להגיע מראש...

ויהי ממוחרת, צלצל טלפון מפתיע ממהדהד בביתו של הרב זאיד. על הקו המחונן שכה הופתע אמש מהגעתו לחתונה למרות שלא קיבל הזמנה, והוא מבקש לספר לרב משהו חשוב:

'ראה נא כבוד הרב', סיפר המחונן הנרגש, 'כשראיתי אתמול את הרב נכנס לחתונתי למרות שלא הזמן, פתאום החלו להתעורר בלבי נקיפות מצפון. כי לפני כמה שנים, היה לי ידיד טוב שהתמסרתי אליו מאוד, עד כדי שסירתי לו מקום עבודה, ואותו ידיד חיתן בן, ולא טרח לשלוח לי הזמנה, ומאז אני בסכסוך אתנו...

אך כשראיתי שהרב מגיע לחתונה גם בלי הזמנה - הבנתי שאולי גם בי מוטלת האשמה, אולי יש מקום לומר שהייתי צריך להגיע לשמחת ידידי גם ללא הזמנה. התקשרתי לאותו ידיד ושברתי קרח של חמש שנים! - כשסירפתי לו שהרב הגיע לחתונת בני אמש גם בלי הזמנה, ומזה למדתי שהיה עליי להגיע לשמחתו בלי הזמנה... לאחר חמש שנות נתק כואב וסכסוך ארוך, שברנו את המחסומים ודיברנו!

ומה הכי מפתיע בסיפור? - שאותו ידיד סיפר לי, שלמעשה הוא כן שלח לי הזמנה לחתונה, אך היא לא הגיעה עקב שיבושי דואר. אני התחמקתי ממנו כי כעסתי על שלא הזמנתי, בעוד הוא כועס על שלא באתי! חמש שנים היינו מסוכסכים על שטות כה פעוטה... עכשיו שברנו את השנאה, השלמנו ועשינו שלום, הכל בזכות ביקור הרב בחתונתי ללא הזמנה!

הרב זאיד התרגש. הוא כלל לא חשב ששלום בין שני ידידים ייצא לפועל כתוצאה ממעשיו, והנה הוא זוכה לראות שהטעות שלו הובילה לשלום היסטורי בין שני ידידים שחמש שנים לא החליפו ביניהם מילה! בלבדו הרבה כי היה שווה להשקיע בשלום שכזה 500 שקלים, ואז שאל אותו המחונן:

'אולי תהא השעה הזאת שעת רחמים ורצון? אולי השכנת שלום היא סגולה חזקה להושיעני לעת הזאת? הן יש לי בביתי בן מבוגר בארבע שנים מהחתן שהחתן אמש, והוא יושב וממתין...' - קולו התרסק והוא פרץ בבכי. 'אולי עכשיו אני יכול לפעול ישועה עבורו?' - שאל המחונן כשניצוץ של תקווה מהול בקולו...

'בוודאי! - קרא הרב זאיד, הן זכית היום לעשות שלום, ואין לך כלי מחזיק ברכה גדול מהשלום. יש לך עת רצון נפלאה מן שמיא לבקש כל אשר על ליבך! בקש מהשם בזכות השלום, ורק אל תשכח לשלוח לי הזמנה לחתונה! - נפרד ממנו הרב בידידות...

חלפו כמה ימים, והרב זאיד מהלך ברחובה של עיר בבני ברק, ממתין ברמזור שבפנית הרחובות רבי עקיבא ורש"י. לפתע ניגש אליו אדם זר ושואל: 'כבודו הרב זאיד?'

'מודה באשמה!' - השיב הרב בחיוך, 'מי אדוני?'

'נעים מאוד!' - סח הלה, 'כל הכבוד. הצעדים של הרב סוגרים לי תיקים... חמש שנים הייתי מסוכסך עם חבר, ידיד נפש שלי. סכסוך שטותי, על כלום ממש. לפני כמה ימים הוא התקשר אליי במפתיע, וסיפר לי שהיה פגוע על שלא קיבל הזמנה לחתונה שערכת, אבל לאחר שהרב הגיע לחתונתו ללא הזמנה - החליט להשלים אתי. זה הזמן לומר לרב תודה!'

'אכן כן, גם הוא סיפר לי על כך!' - אמר הרב זאיד, 'התרגשתי שהיתה לי הזכות לפתור סכסוך ישן ומיותר בין שני ידידים. אוסיף ואגלה את אוזניך במה שאמרת לי - שהשכנת השלום היא עת רצון שמימית, עוד לא מאוחר לנצל את הזכות הכבירה הזאת ולפעול ישועה, עוד לא מאוחר להשתמש במפתח!'

'נפלא!' - צהל הלה, 'אבקש את ברכתו של הרב בעניין בתי המבוגרת, ועדיין ישועה אינה נראית באופק, יברכנה הרב שתזכה למצוא את זיווגה בקרוב ממש!'

'כה יתן ה' וכה יוסיף שמחות לרוב!' - בירך הרב בשמחה, 'תעדכן אותי בהישמע מצהלות כלה בקרוב!' - לחץ את ידו ונפרד ממנו בידידות. וכבר ברגע הבא החל להרהר: שמא ואולי יתאים בנו של המחונן לבתו של האישי? אולי יש כאן שידוך שניתן להוציאו אל הפועל?'

הרב זאיד שב לביתו, ומיד ניגש לטלפון. בירר על הבן המבוגר, ואחר כך גם על הבת. עוד באותו יום הציע את ההצעה לשני הצדדים, ובשעה טובה ומוצלחת, לפני ימים אחדים, נשברה צלחת בשעה טובה. שני הידידים שהסתכסכו לחינם והשלימו, הפכו למחותים: בנו של המחונן שזה עתה סיים שבע ברכות, התארס עם בתו המבוגרת של הידיד עמו השלים!

וסיפור זה, אותו שמענו מהרב זאיד בעצמו, מאיר ומבהיר: בראש ובראשונה, הבה נזכור שרוב הסכסוכים והמחלוקות מתחילים מזוטי זוטות, מדברים מגוחכים שמתנפחים למפלצות ענק. התבוננות מעמיקה לתכניה של מחלוקת או שנאה, תגלה מיד שמקור העניין באי הבנה קטנה, בחוסר נעימות, בשיבוש טכני לא משמעותי.

שנית, שבפעולות קלות יחסית, אפשר לחולל מהפך של שלום. נראה את דמותו של הרב זאיד, פוסע לתוך האולם בטעות מוחלטת, ועם זאת, למרות ההפעולה נעשתה בטעות - היא הובילה לשלום היסטורי בין שני ידידים שהפכו ליריבים. על אחת כמה

וכמה, שמאמץ משותף, פעולה ממוקדת, רצון כנה ומעשה של ממש - בכוחם לחולל את השינוי המבורך ולהרבות שלום בעולם.

ושלישית, כמה גדול כח השלום, כמה הוא עוצמתי. שני היריבים שעשו שלום, זכו לחגוג שמחה משותפת, השלום הוא שהושיע אותם, ואילו המחלוקת היא שהפרידה ביניהם והרחיקה אותם איש מרעהו, והכי כואב - הרחיקה את כל אחד ואחד מהם מיום שמחתו. בכח השלום להביא ברכות וישועות לעולם, הבה נתרחק מכל מחלוקת, נרבה בשלום, ונזכה בחיי שלום ושלווה שמחים ומאושרים!

שיחה קצרה, חיים ארוכים...

היה זה בניין מגורים שקט ורגוע, שלוה שררה בו בדרך כלל. השכנים חיו בשלום ובשלווה, הילדים אהבו לנדוד בין הבתים ולשחק זה עם זה, השכנות הרגישו בנוח לפטפט בחדר המדרגות. האידיליה המאושרת התנפצה עם הגעת הטרקטורים שהגיעו להרחיב את בית אחת המשפחות, ומאז - בוקה ומבולקה...

אש המחלוקת החלה להתוללל בבניין במלוא עוזה. שני שכנים שעד אתמול היו ידידים טובים, הפכו לאויבים מרים בלב ונפש, הילדים הסתכסכו, השכנות לא דיברו. אחד הבתים התרחב פיזית קמעא, אך נפשית - הבניין כולו שקע אל תוך השנאה והקיסוב, וכדי ביזיון וקצף...

בבנין אחר, לא הרחק משם, התגורר יהודי בשם ר' בועז ג., שהיה אהוב וחביב על כל מכריו, ובעיקר ידיד בלב ונפש של יהודי בשם ר' פנחס. בעודו בשיא פריחתו, בהיותו מטופל במשפחה בת שש נפשות, חלה ר' בועז במחלה הארוכה, וכל יום שחלף חולל שמות בגופו. המחלה הלכה והעמיקה, הטיפולים לא הועילו, ור' פנחס ראה כיצד ידידו הטוב הולך וקמל מול עיניו, כשהרופאים כה פסימיים בקשר לעתידו...

ר' פנחס החליט לעשות מעשה. הוא התקשר לאחד השכנים, וביקש ממנו טובה אישית: 'ראה נא, הלא תדע כי ידידי הטוב ר' בועז חולה במחלה הקשה, אני רואה את מחלתו וסאת ייסוריו, את המשפחה הצעירה שעוד רגע קט תאבד חלילה את עטרת ראשה, וליבי נקרע מכאב...' - אמר ר' פנחס ופרץ בבכי...

'נו, בוודאי אשמח להתפלל עליו!' - קרא השכן ברגש, 'הלא גם אני מכיר! תן לי את שמו ושם אמו, ואתפלל עליו מדי יום!' - 'זה רעיון טוב', נענה לו ר' פנחס, 'אך את זה יכולת לעשות גם בלעדיי. אני מבקש ממך משהו אחר בשבילו, משהו אחר. זה כרוך במסירות נפש של ממש. האם תסכים למסור נפש להצלת נפש מישראל?'

השכן נחרד. במה מדובר? כיצד מסירות נפשו תשפיע על הצלת החולה האומלל?! - 'כן' - נענה ואמר, 'אני מוכן למסור את נפשי, לעשות הכל לרפואתו. כן, אני מוכן!' - קרא השכן בקול, ובעיניו דמעות שהצטרפו לדמעותיו של ר' פנחס...

'אם כן' - השיבו ר' פנחס, 'גש נא לשכנך והתפייס עמו. תוותר לו, שהוא יוותר לך, לא משנה הסדר, העיקר שתתפייסו זה עם זה. אני יודע שזה דורש מאמץ עד כדי מסירות נפש, אך הלא אמרת לי שאתה מוכן למאמץ כזה לרפואת ר' בועז בן לאה. אז תעשה את זה בכל הכח והעוצמה ותכוון לרפואתו!' - עודד ר' פנחס את השכן לבצע מיד את המשימה הלא קלה...

ר' פנחס הניח את השפופרת, אך עדיין לא הניח לנושא. על אתר שב והתקשר גם לשכן השני, ודיבר אתו ככל הדברים האלה. 'וכבר דיברתי עם שכנך' - אמר, 'זהו מוכן למאמץ הזה. בוא נעשה את זה יחד, לרפואתו ולהצלתו של ר' בועז היקר!'

חצי שעה אחר כך, כבר עמדו השניים ולחצו ידיים בביתו של ר' פנחס. חומות הניכור והשנאה קרסו לנוכח הדמעות, המאמץ המשותף לרפואתו של ר' בועז איחד את השכנים היריבים והפך אותם לידידים אהובים. ר' פנחס עמד ופיזז ביניהם כחתן ביום חופתו, כשהוא שב על שמו של ר' בועז כל העת...

חודש חלף, ושוב נבדק ר' בועז בדיקה שגרתית, שהדהימה את הרופאים. כמו מאליה נסוגה המחלה כמעט כליל, בקושי נמצא לה זכר. עד מהרה החלים ר' בועז לחלוטין, וכיום הוא שוב בניינו, חי ומאושר, שמח ומודה לשני היריבים שהשלימו כדי להחזירו לחיים טובים וארוכים!

סיפור זה, אותו שמענו מכלי ראשון, מוכיח עד כמה גדול כח השלום להפוך עולמות, לחולל מהפכות כבירות, לפתוח שערי ברכה וישועה. אם אנו יודעים על סכסוך, אם חלילה אנו שותפים למחלוקת, הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של ר' פנחס משכין השלום, את דמותו של ר' בועז החוזר לאיתנו. ככל שנשקיע יותר מאמץ בעשיית שלום, ככל שנרבה בשלום בין איש לרעהו, כך נזכה לפתוח לנו שערי ברכה וישועה, ולזכות בחיי אושר ושלווה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון מס' 1122

31 שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת פינחס י"ט תמוז תשפ"ג – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לקנא את קנאת ה' כשוראה איזה חילול ה' או חילול התורה נעשים.

המקור בפרשה: "בקנאי את קנאתי בתוכם" (במדבר כה, יא).

"ראה איך החזיק לו (בפינחס) ה' יתברך טובה וברית שלום (על כך שקינא את קנאת ה')."

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת: בשעה שיהודי מקנא קנאת ה' כהלכה, ואינו מתיירא מאף אדם, ובצירוף למעשה הקנאות הוא מתפלל להקב"ה אזי הקב"ה שואל

לשלומו ומביא הצלה לכלל ישראל.

המקור בפרשה: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (במדבר כה, יא).

אמרו חז"ל: "וירא פנחס" ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו למשה: אחי אבי אבא, לא כך למדתנו ברדתך מהר סיני: הבועל ארמית קנאים פוגעים בו. אמר לו משה: קריינא דאגרתא להווי פרוונקא" (קורא האגרת צריך להיות השליח לבצעה). ועוד בענין מעשהו של פנחס, כתוב בספר תהילים: "ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה". מפרשים רז"ל: ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל. מלמד שכביכול הוא עשה פלילות (ריב).

הוראה למעשה

האדם צריך לדחוף אצבעותיו לאוזניו ולא לשמוע דבר רע.

המקור בפרשה: "לאוזני משפחת האוזני" (במדבר כו, טז). פירש רש"י: "אוזני הוא אצבון". ורבים תמהו:

המשך בעמוד 3

נקי הדעת שבירושלים

הזוג שהתבשרו – "לא תזכו לילדים"

השיב בחיוב. הגשתי לו כיפה, טלית ותפילין והוא החל להתפלל איתנו. בתום התפילה, סיפר לי אותו יהודי שהוא הגיע לכאן מדרום אמריקה. הסיבה להגעתו היא בכדי להודות לבורא עולם ולשלוחו הנאמן כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א, על הישועה שהוא ואשתו זכו לה. ומה היא אותה הישועה? ובכן, במשך שנים רבות הם ציפו לפרי בטן. בשלב מסוים, הרופאים הודיעו להם שעל פי דרכי הטבע, אפסו הסיכויים שיזכו לחבוק ילדים. בצד להם, הם פנו לשליח חב"ד אשר עושה גדולות ונצורות בענייני היהדות במקום מגוריהם. לאחר שסיפרו לו על מצוקתם וצרתם, התוודו בפניו שהם לא נשואין כדת משה וישראל. הבעת בהלה, התמהות ופלצות השתקפה על פניו של אותו השליח לשמע הידיעה הזאת. ואז כשהתעשת מעט מתדהמתו, הצהיר בפניהם שבאם הם יינשאו על פי ההלכה היהודית, הוא יזכיר את שמותיהם בציונו של הרבי זיע"א ובעזרת ה' יתברך יזכו לישועה.

הגבאי של בית הכנסת ב"אהל" של האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א בניו יורק, נראה עומד בשבוע שעבר לצידו של עורך העלון וכותב השורות שחיי

ת ארו לעצמכם שישינו בית כנסת אשר מורכב ממניין שכל יום מתחלפים בו המתפללים. המתפללים שהתפללו ביום ראשון לא יהיו אותם המתפללים שיתפללו ביום שני וכך הלאה. נשמע תמוה אולי אפילו דמיוני. אז תאמינו לי שבשבוע שעבר זכיתי בסייעתא דשמיא להיות אחד מאותם המתפללים החילופיים והמשתנים הללו במנין הקבוע הזה.

מדובר בבית הכנסת שממוקם בסמוך לציונו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א בשכונת "קווינס" שבעיר ניו יורק. הגעתי לשם לרגל יום ההילולא של הרבי אשר חל בג' בתמוז. מיד לאחר שנחת המטוס בשדה התעופה קנדי, שותתי את פעמי לכוון "האהל" של כ"ק האדמו"ר אשר ממוקם כרבע שעה נסיעה משדה התעופה. לאחר טבילה במקווה, נגשתי להתפלל במנין שחרית הקבוע במקום. הגבאי – הרה"ח יוסף יצחק ביגון שיח' כיבד אותי בעליה לתורה בכדי שאוכל לברך ברכת "הגומל".

בתום בתפילה, התחלתי לשוחח איתו אודות המנין הייחודי הזה. וכך הוא סיפר לי: "בכל יום משתנים זהות המתפללים במנין הזה. מדובר ביהודים מכל קצות הקשת של עם ישראל אשר מגיעים לכאן מכל

קצוות תבל ובשל כך תחלופת המתפללים כאן היא יומיומית. עובדה זו תורמת לכך שמדי יום אני זוכה לשמוע מאותם המתפללים, סיפורים מדהימים ומסמרי שיער. בתור דוגמא, אספר לך מעשה ששמעתי כאן לפני חודשים ספורים: בוקר אחד, כשרצינו להתפלל את תפילת השחרית הקבועה, שמנו לב שחסר לנו "עשירי" למנין. יצאתי איפוא החוצה בכדי לתור אחד העשירי ולפתע גליתי יהודי שאינו חבוש כיפה אשר זה עתה הגיע לציונו של הרבי. שאלתי אותו אם ברצונו להתפלל איתנו והוא

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

שאלות קצרות ותשובות ביצין:

1: מה הקשר בין סוף פרשת הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: בסוף הפרשה הקודמת מובא שבזכות המעשה של פינחס אשר הרג את זמרי וכוזבי, נעצרה המגיפה. והשאלה שנותרה היא מדוע דוקא מעשה זה גרם לעצירת המגיפה? התשובה לשאלה זו מופיעה בתחילת פרשתנו והיא גם הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. הפסוק אומר: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" ומכאן שקנאתו של פינחס היא זו שעצרה את המגיפה.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: תחילת פרשתנו מדברת אודות בזיונות (שספג פינחס בשל היותו נכדו של יתרו) ואילו בסוף הפרשה מסופר כיצד משה התעלה לדרגה גבוהה כל כך שבגינה יכל למסור את הצינור שניצטוה מאת ה' לעם ישראל. ומכאן המסר שבזכות שאדם מקבל באהבה בזיונות, זוכה להתעלות לדרגה גבוהה כל כך עד כדי שה' מדבר אליו.

3. מדוע קוראים את פרשת פינחס בעיצומן את ימי בין המיצרים או בסמיכות אליהם?

תשובה: על הפסוק "את בריתי שלום" מפרש בעל הטורים: "ו' קטיעא, כי פינחס הוא אליהו. וכן אליה כתיב חסר ו' ויעקוב מלא ו', שנטל ו' מאלהו למשכון עד שיבוא עם המשיח ויגאל את בניו. זהו "גל יעקב ישמח ישראל", ישמח אותיות משיח, שישמח לימות המשיח ויחזור הו' ויהא אליהו שלם. שלום בגימטריא: "זהו משיח."

מדבריו אלה של בעל הטורים מבינים אנו שבתחילת פרשתנו מרומזת ביאתו של המשיח ולכן נקראת הפרשה בימי בין המיצרים או בסמיכות אליהם בכדי לחזק בתוכנו את ההבטחה שעשרים ואחד ימי בין המיצרים עתידים ליהפך לימי ששון ושמחה.

4. מדוע זכה זרעו של פינחס לשכר? הרי רק פינחס עשה את המעשה של הקנאות וממילא רק לו לכאורה מגיע השכר ולא לזרעו?!

תשובה: במעשהו של פינחס הועבר המסר שהזרע אשר נוצר מקשר שבין יהודי לגויה, הוא זרע פסול. ובכדי לחדד את ההבדל התהומי שבין זרע כשר הנוצר מנישואין של יהודי ויהודיה לזרע פסול הנוצר מיהודי וגויה, העניק ה' יתברך שכר נצחי לזרעו הכשר של פינחס.

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב)

מובא במסכת קדושין (סו, ב): "בעל מום דעבודתו פסולה מנלו, דאמר קרא לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום, כשהוא שלם ולא כשהוא חסר. והא שלום כתיב, אמר רב נחמן וא"ו דשלום קטיעא היא."

וצריך להבין מה השייכות של פסול של בעל מום לענין זה של פינחס. ועוד, מה מרמז ענין הקטיעא?

ויש לומר, שפינחס מסר נפשו שלא יהיה חס ושלום מום בישראל, והיו בחינת "כולך יפה רעיית ומום אין בך" (שיר השירים ד, ז), לכן כנגד זה עבודת בעל מום פסולה למזבח.

ובשביל שכל ענין זה בא על ידי שהרג המדינית וקטל אותה, מרומז הדבר בוא"ו קטיעא, לומר לך שעל ידי קטיעה זו דוקא באה השלמות.

הוא דתן ואבירים קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על ה' (כו, ט)

פירש רש"י: "אשר הצו את ישראל על משה, בהצתם את העם על ה'."

יש כאן שני דברים: א' השיאו את ישראל, היינו החשובים, על משה. ואת העם, הינו הפשוטים, על ה'.

ועין במכילתא פרשת בשלח, על פסוק (יד, לא) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו": "ללמדך שכל מי שמאמין ברועה נאמן כאלו מאמין במי שאמר והיה העולם, כל

מי שמדבר ברועה נאמן, כאלו מדבר במי שאמר והיה העולם."

ולפי פירוש רש"י הנ"ל יש לפרש דברי המכילתא כפשוטו, שעל ידי שמאמינים ברועי ישראל מתחזקת בבני ישראל האמונה בה' יתברך ובתורה ומצותיה, מה שאין כן כשמתרחקים מרועי ישראל גורמים שהפשוטים מתרחקים מה' יתברך.

ויסמך את ידיו עליו וגו' (כז, כג)

פרש רש"י: "בעין יפה, יותר ויותר ממה שנצטוה." לכאורה מהו השבח בזה לגבי משה רבנו עליו השלום, שאמר (במדבר יא, כט) ומי יתן כל עם ה' נביאים?

אפשר לפרש על פי דברי ה"אור החיים הקדוש" (במדבר כז, טו-יח), שזולת פעולת משה שסמך ידיו על הושע, לא היה מסתלק משה מן העולם, שהרי אז היתה קיימת טענת משה (שם) "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה."

וזה השבח של משה, שהיה כל כך מתאוה להשאר בחיים ולהכנס לארץ, שהתפלל תקט"ו תפילות, אבל בזמן שהיה צווי ה' יתברך עשה זה בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטוה.

זה מלמד אותנו מוסר השכל, כי כאשר באים לקים מצות ה' יתברך, צריכים לשכוח כל חשבונות אחרים, ואפלו דברים רוחניים ביותר שנוגע לעצמו, אפלו שיהיו כמו הרצון החזק של משה להכנס לארץ.

מסכת אבות - פירוש מהגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

פרק ראשון

משנה ז.

הרחק משכנ רע, ואל תתחבר לרשע, ואל תתיאש מן הפרענות.

אפשר לומר שכוננת התנא הוא, שבבוא חס וחלילה על האדם איזה פורענות, שלא יבא לידי יאוש חס ושלוש, אלא יתחזק באמונה ובבטחון בהקדוש ברוך הוא.

בשביל זה הקדים התנא מקודם: "הרחק משכנ רע ואל תתחבר לרשע". שהשכנים רעים והחברים הרשעים יכולים, חס וחלילה, להשפיע עליך איזה רפיון באמונה ובבטחון בהשם יתברך. אשר על כן העיצה להתחזק באמונה, היא על ידי התרחקות משכנים רעים ולא להתחבר עם רשעים, ואזי לא יבוא לידי יאוש, חס וחלילה.

משנה יב.

הוי מתלמידי של אהרן כו', אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

רבינו לא היה סומך את ידיו עליו, הוא לא היה מסתלק מן העולם, כי עם ישראל לא יכל להשאיר בלי רועה וכלשון הכתוב: "ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", וממילא הוא היה זה שמכניס את עם ישראל לארץ ישראל.

וזוהו איפוא השבח הגדול של משה רבינו ע"ה: הוא התאווה מאד להיכנס לארץ ישראל, עד כדי כך שהתפלל תקט"ו תפלות, ואולם, כאשר נגע הדבר לציווי השם יתברך, הוא לא עשה שום חשבונות, אלא קיים את הצווי בעין יפה יותר ממה שנצטווה, ועל דרך שפירוש רש"י ב'פ' מטות על הפסוק "וידבר משה וגו' החלצו מאתכם": "אף על פי ששמע משה שמיתו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר".

ילך בטח".

המקור בפרשה: "ויסמוך את ידיו עליו" (במדבר כז, כג). פירש רש"י: "בעין יפה יותר ממה שנצטווה וכו'".

צריך להבין איזה שבח הוא זה (שסמך את ידיו עליו בעין יפה יותר ממה שנצטווה) לגבי משה רבינו ע"ה שאמר - "ומי יתן כל עם ה' נביאים" וכו'. עיין ברמב"ן ובאוה"ח שם.

אפשר להסביר זאת על פי דברי האור החיים הק' על הפסוק: "וידבר משה וגו' יפקוד ה' וגו' איש על העדה". מדבריו של האור החיים שם מובן, שרק יהושע בן נון יכל למלא את מקומו של משה רבינו, ואם משה

מה שייכות יש לאילו השמות (אוזני - אצבון)? ושמעתי רמז מוסר, שאמרו רבותינו ז"ל (מסכת כתובות דף ה'): שנבראו אצבעותיו של אדם כיתידות כדי לדחפן לאוזניו שלא ישמע דבר רע. ומכאן שאצבון הוא כמו אצבעון, היינו שידחוף האצבע לאוזן ויאטום אוזניו מלשמוע דבר רע.

הוראה למעשה

כשמזדמן לידו של אדם מצוה, אל יחמיצה, אלא יעשה המצוה בזריזות ובשמחה. וגם אם יש לו חשבונות שהוא יכול להפסיד בגלל קיום המצוה, ואפילו אם אלו הם חשבונות רוחניים, עליו לשכוח מאותם החשבונות, ולקיים את הפסוק "הולך תום

סיפור לשבת

סוכריות לכאבי ראש

אבל חלפו ימים ואשתו הציקתו ובצדק רב. כאב הראש עלה וטיפס חליפות לגבהים, והאישה חשה שאינה מסוגלת עוד. הסוכריות האחרונות בברכתו של רבי ישע"ה כבר אזלו מזמן והיא דרשה ממנו להתעלם מדעתו על הרבי החדש ולנסוע לקרעסטיר. אולי ישוב הוא ויציע לרכוש סוכריות כאביו, ואולי יעניק עצה אחרת. כך, בייסורים שכאלו, לא ניתן להמשיך ולהתקיים.

הבעל מצא פתרון. לקרעסטיר לא ייסע, אך חפיסת סוכריות יקנה על דעת עצמו. והיה, אם תשפיע עדיין ברכתו של הרבי האב מה טוב. מציוד שתחשוב זוגתו שר' אברומל'ה גדול כאביו. ואם לא, תודה היא שאין עוד נביא בקרעסטיר. הלך לו הצדיק למנוחות ואותנו השאיר לאנחות.

פנה וקנה וכששב מאחת מנסיעותיו לצרכי מסחרו, אמר לזוגתו שרבי אברומל'ה הורה לו לרכוש סוכריות. בדיוק כמו אביו. וכשהופיעו באחת הכאבים היא נטלה סוכרייה ושב ורפא לה. הסוכריות השפיעו בדיוק כמו מלפנים. ככל שנמסו בפיה, כך נמסו ונמוגו הכאב, עד לפעם הבאה.

והנה, כאשר חישב ר' יעקב הערש כן היה. היא בטוחה הייתה שזהו כוחו של הרבי שזה עתה הוכתר, והוא, שכלל לא היה בקרעסטיר מאז ההלוויה, סבר שעדיין ברכתו של רבי ישע"ה פועלת.

גדול הוא בדיוק כמו אביו ורק מסתיר את עצמו. היא עצמה הרי נושעה על ידו...

לאחר חודשיים ימים עבר קול תרועה במקום מגוריהם שר' אברומל'ה, הרבי החדש מקרעסטיר, עתיד לשבות בעירם. לא הייתה נהירה כה עצומה, אמנם, כמו בימים שאביו הופיע במקום, אך רבים פנו לשחר את פניו, אם לא לכבודו, אז לכבוד בית אביו.

זוגתו של ר' יעקב הערש התרגשה עד לאחת מהביקור. אין הציבור מבין כוחו של רבי אברומל'ה, טענה לכל אוזן שתלפה לצידה. גדול הוא בדיוק כמו אביו ורק מסתיר את עצמו. היא עצמה הרי נושעה על ידו... ואם כן, על בעלה לגשת ולקבל את פניו, להגיש לו פיתקא עם פדיון. חובה היא ואף זכות לפרנס את צדיקי הדור.

ר' יעקב הערש חיך לעצמו על רוב תמימותה של זוגתו אך לא מלאו ליבו לשנות מן האמת כבראשונה. היא ביקשה וקיבלה הבטחה שהוא אכן ייכנס אל הרבי האורח.

שתכפה בביתו של החסיד ובאמת לא הבין: "כאבי ראש? מה העניין הגדול? צא לשוק הסמוך לביתכם, רכוש קופסה של סוכריות משובחות ובכל פעם שזוגתך חשה בכאב הראש המתקרב ובא, תיטול לעצמה סוכרייה אחת, תברך בכוונה והמיחוש יחלוף מיד". כל כך פשוט...

כבש ר' יעקב הערש את חיובו ותמימתו ויצא מעם הצדיק, מפנה את מקומו לבא אחריו בתור ההומה.

בדרכו אל עיירתו פנה אל השוק המקומי שנפתח בעלות השחר ובמשך כל היום רחש וגעש. הוא רכש חפיסת סוכריות מסוג מעולה והגיע הביתה. זוגתו התייסרה בכאבי ראש נוראיים והוא הגיש לה את הקופסה, היא נטלה סוכרייה אחת וראה זה פלא, ככל שנמס לו גוש הסוכר הצבעוני בפיה, כך הלך ונחלש כאב הראש הטורדני. כשסיימה עקרת הבית את הסוכרייה כליל, נעלם אף הכאב, כאילו לא היה.

הרי ניתן לרפא את הכאב באופן פשוט להפליא - הליכה לשוק וקניית קופסת סוכריות

מאז, במשך כמה שנים היה מנוח לראש זוגתו של רבי יעקב הערש ירמייאש. בכל פעם שמוחשי הראש המוכרים תקפוה, נטלה סוכרייה אחת והעבירה בו את הכאב. בכל פעם שעמדה להסתיים החפיסה נסע הבעל לקרעסטיר והדברים שבו על עצמם בדיוק מושלם: הרבי תהה על הפניה, הרי ניתן לרפא את הכאב באופן פשוט להפליא - הליכה לשוק וקניית קופסת סוכריות, ובכל פעם שכואב הראש ליטול סוכרייה אחת. מצויד במילים אלו היה פונה אל השוק ורכש סוכריות והיו הן לתרופה מוכחת. כך עשרות פעמים.

עד לאותו יום, ג' באייר תרפ"ה, בו חשכו המאורות ונסתלק הצדיק מקרעסטיר לשמי רום, חשך גם מאורם של רבי יעקב הערש וזוגתו ועשתונותיהם בנוכח. מה יעשו מעתה? מי יהפוך סוכריות מן השוק למשככי כאב? והיה אחרי פטירתו של רבי ישע"ה מילא את מקומו בנו הצדיק רבי אברומל'ה מקרעסטיר. רק שנתיים ימים ישב על כסא אביו עד שנסתלק אף הוא למגינת לב. רבי אברומל'ה הסתיר את עצמו הסתר בתוך הסתר עד שהיו רבים שחדלו מלנסוע לקרעסטיר. אחד מהם היה רבי יעקב הערש, הוא סבר שלא יפה כוח הבן ככוח האב, ולכן לא הטריח עצמו שוב אל חצר הקדוש.

בעיירה אחת בהונגריה הגדולה, סמוך לקרעסטיר המפורסמת, התגורר החסיד רבי יעקב הערש ירמייאש וחילק את זמנו בין השניים: עבודת כפיים ומלאכת שמים.

היו אמנם השעות חופפות ומקבילות בכמות, חצי מן היום לזה וחצי לזה, אך לא באיכות. כי כל עיקרו של העיסוק במשא ומתן ומסחר היה בכדי שייותר לו פנאי של שעות רבות ללימוד ולתפילה.

ויהי היום, ויהי בוקר ויהי ערב, שב רבי יעקב הערש לביתו לאחר סיום חוק לימודו, והנה זוגתו המסורה יושבת בירכתי הבית וראשה מלופף ביד צחור המתוח על מצחה והיא נאנחת בקול גדול.

החל מהבוקר תוקפים אותי כאבי ראש עזים ונוראיים כמותם לא חשתי מעולם

"מה זאת?" החווה באצבעו בדאגה אל עבר הסמרטוט המורר. "ראשי, ראשי", השיבה כשהיא תופסת את ראשה בשתי ידיה. "החל מהבוקר תוקפים אותי כאבי ראש עזים ונוראיים כמותם לא חשתי מעולם. כשלא יכולתי לסבול עוד יצאתי אל השכנה שמעבר לפרדס והיא שיעצתני לקשור את ראשי במטפחת מזדמנת".

"כשם שזה בא כך זה יחלוף", השיב הבעל במלמול. "כל אחד מאתנו חש לעיתים בראשו".

אבל כאבי הראש לא חלפו מאז. הם התגברו והיו למטרד נורא. מדי כמה ימים, בתאריך ובשעה שאותם לא ניתן היה לצפות מראש, תקפו את אשתו של רבי יעקב הערש כאבי ראש איומים עד כדי תחושת עילפון. היא הייתה מתפתלת בייסורים שעה או שעתיים עד שהכאב שכך מעצמו, כאילו יצא לאגור כוחות אל ההתקפה הבאה, שלא איחרה לבוא.

ר' יעקב הערש המבוהל מיהר לנסוע לקרעסטיר הסמוכה. להזכיר את זוגתו המיוסרת אצל הרבי ר' ישע"ה. אלפים נהרו לקרעסטיר, חלקם ליהנות ממתת ידו של הצדיק שהתפרסם בצדקת פזרונו וידו הפתוחה לכל, וחלקם בשל הישועות שפעל. הוא פלא, וברכותיו ועוצותיו פלאי פלאים.

עמד החסיד בתור הארוך ונכנס אל הרבי. רבי ישע"ה כולו חסד ורחמים. הוא הביט בפיתקא והאזין לצרה

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

סוכריות לכאבי ראש - המשך מעמוד קודם

אותו כליותיו, שהרי גדולה זכותו של הרבי ר' מיילך האמיתי, ואדרתו רחבה דיה בכדי לכסות את הבטחותיו של מיילך מלמד. כל כך הרבה ישועות באמתחתו ולא יעניק מעט ליהודים המתגוררים במרחקים!?

אישוני עיניהם התרחבו מנחת כשהחוזה על הממון הרב שהביא עימו

בני ביתו קיבלוהו בשמחה ובטוב לבב. אישוני עיניהם התרחבו מנחת כשהחוזה על הממון הרב שהביא עימו. הם לא שמעו ממנו את כל שחלף עליו ומאין נבעה הצלחתו הגדולה. אין זה מעניינם. העיקר שמעתה ישתחררו מכבלי העניות הנוראה שמנעה מהם להקים בתים נאמנים.

אחרי מנוחה קצרה מיהר לביתו הדל של הצדיק המתגורר בעיירתו. עליו להתראות עם הרבי ר' מיילך. לקבל 'שלום' אחרי שלושה חודשים שנעדר מהמקום...

צדיק הדורות קיבל את המלמד בחיוך נלבב. עוד בטרם פצה את פיו לחש לו הרבי בנועם ובאהבה:

"אח, מיילך, הכבדת עליי מאוד. כשיהודי בא אליי ובפיו בקשה לישועה הרי משים אני נפשי בכפי ומתאמץ מאוד לפעול עבורו. הוא שומע ברכה והבטחה והולך לביתו שמח וטוב לב, אבל אני, עליי להתאמץ בתפילה לקרוע את גזר דינו, להמתיקו ולמשוך שפע טוב ממעלה למטה.

"אצלך הייתה מלאכתי כפולה: תחילה היה עליי להיוודע בכלל את שעוללת, שהענקת ליהודים קדושים ישועות על שמי, ולאחר מכן היה עליי אכן לפעול שמה שהובטח אכן יקוים... אולם כדאי היה הדבר שבביל ישועתך שלך, בכדי שתוכל להביא את בנותיך בברית השידוכין בנחת ולראות מהם דורות ישרים ומבורכים".

ולאחר שהתאמצתי להבין מה עשית היה עליי אף לפעול שהן אכן יעשו את מלאכתן מחוץ לגדר הטבע

רבי אברומ'ה סיים את סיפורו והטעים באוזני ר' יעקב הערש אותן מילים ורק הזמן, הדמויות וההתרחשות השתנו:

"הן תדע שעבודתי לפעול כעת עבור זוגתך הייתה קשה משל אבי, הריני כפרת משכבו. כי תחילה הייתי צריך להיוודע בכלל את אשר עשית, שהבטחת לזוגתך בשמי שהסוכריות כוחן עדיין תקף ואף הבאת לה מן השוק כאשר הסכנת עשות עד כה. ולאחר שהתאמצתי להבין מה עשית היה עליי אף לפעול שהן אכן יעשו את מלאכתן מחוץ לגדר הטבע ויעלימו את כאבי הראש... אך הכל כדאי היה בכדי להקל ולבטל ייסוריה של בת ישראל..."

מאז אותו יום שוב לא פקפק עוד החסיד ר' יעקב הערש ירמיאש בכוחו של רבי אברומ'ה להיות רבי, ולא זו משם עד שקיבל מרותו בדיוק כמו אצל אביו הגדול.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
הינם במיילים. ניתן להצטרף במייל
m025004569@gmail.com

הרבי ר' ישעיה' מקרעסטר זי"א

להתגבר על ההמולה והשאון. "טעות היא בידכם. אני מיילך מלמד, איש פשוט, המוני ועני, ורק מתגורר בליז'ענסק. הלואי ואזכה להיות עפר תחת כפות רגליו של הרבי ר' מיילך האמיתי".

הציבור הענק התרגש עוד יותר. היכן עוד מוצאים כיום ענווה שכזאת? עומד לו הצדיק הקדוש רבי אלימלך ומכריז על עצמו כמלמד פשוט. אכן, לא הגזימו עוברי דרכים שנקלעו בשנים האחרונות לעיר ותיארו את קומתו הרוחנית הענקית של אותו צדיק.

מיילך מלמד ישב וקיבל קהל לעצה ולברכה, כמעט בעל כורחו. הוא הבטיח בנים ובנות

מישהו התנדב לערוך סדר ועד מהרה נעמדו כולם בשלשות. לא כל הרוצה לשוחח עם הצדיק יידחק ולא כל דאלים גבר. מיילך מלמד ישב וקיבל קהל לעצה ולברכה, כמעט בעל כורחו. הוא הבטיח בנים ובנות, התחייב שחולים יברואו ונתן להורים תאריך ברור מתי ישוב בנם הסורר מדרכו הרעה. ערך 'שלום בית' בין יהודים ניצים ועורר את הלבבות להתחזק בעבודת השם.

הברכות וההבטחות היו אולי בעל כורחו ושלא בטובתו אבל המזומנים שהתמלאו בקערה, אותה הניח גבאי מתנדב, היו בהחלט לרוחו ובהסכמתו. הכלי התמלא והמתנדב הוריקו אל שק אטום. כך במשך שעות רבות. העיר נפרדה מהצדיק בהבטחה לשוב וחלות את פני הקהל הצמא לישועות ולחיוזק היהדות, ומיילך מלמד התלבט מה יעשה עתה. ימשיך אל העיר הקרובה? מחד, אולי זו הונאת הבריות? הם טועים לחשוב שהוא הצדיק המפורסם ומעניקים לו ממון רב. אבל מאידך, וכי אשמתו היא זו? הלא הוא שב וזעק שאין הוא הרבי ר' מיילך כי אם מיילך מלמד מליז'ענסק. הציבור הוא שטועה ומדוע איפוא עליו לברוח?

שק הכסף שברשותו שכנע אותו שאין כל פסול במעשיו. הוא פנה אל העיר הבאה והעניין חזר על עצמו כבראשונה. הוא טען שהוא בסך הכל מיילך מליז'ענסק והיהודים טענו שאין ענווה כענוותנותו של הצדיק הקדוש. גם שם וגם בתחנות הבאות הפריח המלמד הבטחות לרוב וקיבל ממון לאין שיעור.

הוא שב לליז'ענסק ובכליו ממון כדי נישואי כל ילדיו. ציפור קטן לחשה לו בלבו שאל לו לדאוג ולא ייסרו

בבואו אל רבי אברומ'ה, ובטרם פצה את פיו, ביקש ממנו הרבי לשבת על כיסא ממולו והציע לו להסכית לסיפור. הרבי החדש סיפר ור' יעקב הערש הנדהם נאלץ להודות כי זוגתו צדקה ממנו. בינה יתירה ניתנה בה.

בליז'ענסק, בסמוך לביתו של הצדיק הקדוש רבי אלימלך, התגורר מלמד עני ואף שמו היה אלימלך.

היה המלמד הזה איש תם וישר, אוהב את נערי ה'חידר' אותם לימד ומקרבם לתורה בנועם. כל ימיו סבלו הוא ובני ביתו מחסור, אך מעולם לא התלוננו.

מדי פעם כפעם היה פוקד את מעונו של שכנו, צדיק הדור, ומתברך מפיו. לפעמים אף הגיע אל התפילות וכינוסי החסידים והתלמידים שנערכו במקום. לא הרבה הבין מהדברים העמוקים, שבהם עסקו גדולי התלמידים, אך נשמתו בוודאי הבינה ושבעה כל צרכה.

כך נהג המלמד ימים רבים עד שבלז'ענסק הקטנה, בכדי להכיר בינו ובין שכנו הגדול נתכנה המלמד 'מיילך מלמד' להבדיל מ'הרבי ר' מיילך' שלשמע שמו תיארות כל נפש.

כשבגרו בנותיו של מיילך מלמד החלו הן ואימן לבקשו להתעורר ולהביט אל שפל המצב. הן לא איש ישר והגון כמותו יתעלם מאחריותו כלפי בני משפחתו. מה יאמרו בנותיו אל חברותיהן בליז'ענסק וסביב לה? כולן בונות את ביתן, מביאות עימן נדוניה כזו או אחרת, ורק בנותיו של המלמד תשבנה ברווקותן לעד!?

סבר מיילך מלמד וקיבל. הוא החליט לסמוך על נדבת ליבן של ישראל, רחמנים וגומלי חסדים. נפרד מבני הבית לשלושה חודשים ויצא לדרך ארוכה בלא לדעת היכן יטעם להחיות את גופו והיכן יניח את ראשו לתת תנומה לפעפיו.

הלך למרחקים ועצר בפתח בית כנסת גדול מידות. בא בתוכו, התפלל מנחה וערבית ולאחריהם ביקש רשות מן השמש לדבר אל הציבור.

עד עתה רק שמעו עליו והיום זוכים לראותו פנים אל פנים. השמועה חלפה ושטפה את העיר כולה

"שמי מיילך ואני מתגורר בליז'ענסק", פתח ואמר. "הנני עני ורש ושלוש בנות בוגרות לנו בבית. יהודים יקרים, הנה לכם הזדמנות פז לזכות במצווה רבה של 'הכנסת כלה'. העניקו לי משלכם והביאו שמחה לביתי המדוכא".

"מיילך מליז'ענסק", חזרו אחריו מתפללי בית הכנסת כהד בהתרגשות. "הרבי ר' מיילך הגיע אל עירנו. איזו ענווה מופלאה, גדודי תלמידים לו והוא מבקש להשיא את בנותיו דווקא על ידי זיכויים של יהודים בהכנסת כלה".

מיד עטו עליו גדולים וקטנים וביקשו להתברך מפיו. וכי קלה היא?! צדיק הדור הופיע בעיר. עד עתה רק שמעו עליו והיום זוכים לראותו פנים אל פנים. השמועה חלפה ושטפה את העיר כולה. מלמדים שחררו את תלמידיהם מבתי התלמוד, סוחרים נעלו את חנויותיהם ו'בעלי עגלות' קשרו בזריות את הסוסים לעמוד עץ מזדמן. כולם מיהרו אל בית הכנסת להתברך מפיו של הרבי ר' אלימלך.

ומיילך מלמד נבוך. לא לכך התכוון. העניין יצא מכלל שליטתו. "לא הרבי ר' מיילך אני", קרא בקול גדול, מנסה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 945

פרשת פנחס - "השלום - כלי מחזיק ברכה"

ברגש, "הלא גם אני מכירו! תן לי את שמו ושם אמו, ואתפלל עליו מדי יום!". "זה רעיון טוב", נענה לו רבי פנחס, "אך את זה יכולת לעשות גם בלעדי. אני מבקש ממך משהו אחר בשבילו, משהו אחר. זה כרוך במסירות נפש של ממש. האם תסכים למסור נפש להצלת נפש מישראל?". השכן נחרד. במה מדובר? כיצד מסירות נפשו תשפיע על הצלת החולה האומלל?! "כן" נענה ואמר, "אני מוכן למסור את נפשי, לעשות הכל לרפואתו קרא השכן בקול, ובעיניו דמעות שהצטרפו לדמעותיו של רבי פנחס... "אם כן" השיבו רבי פנחס, "גש נא לשכנך והתפייס עימו. תוותר לו, שהוא יוותר לך, לא משנה הסדר, העיקר שתתפייסו זה עם זה. אני יודע שזה דורש מאמץ עד כדי מסירות נפש, אך הלא אמרת לי שאתה מוכן למאמץ כזה לרפואת רבי בועז בן לאה. אז תעשה את זה בכל הכח והעוצמה ותכוון לרפואתו!" עודד רבי פנחס את השכן לבצע מיד את המשימה הלא קלה... רבי פנחס הניח את השפופרת, אך עדיין לא הניח לנושא. על אתר שב והתקשר גם לשכן השני, ודיבר איתו ככל הדברים האלה. "וכבר דיברתי עם שכנך" אמר, "והוא מוכן למאמץ הזה. בוא נעשה את זה יחד, לרפואתו ולהצלתו של רבי בועז היקר!". חצי שעה אחר כך, כבר עמדו השניים ולחצו ידיים בביתו של רבי פנחס. חומות הניכור והשנאה קרסו לנוכח הדמעות, המאמץ המשותף לרפואתו של רבי בועז איחד את השכנים היריבים והפך אותם לידידים אהובים. רבי פנחס עמד ופיזז ביניהם כחותן ביום חופתו, כשהוא שב ומזכיר את שמו של רבי בועז כל העת... חודש חלף, ושוב נבדק רבי בועז בדיקה שגרתית, שהדהימה את הרופאים. כמו מאליה נסוגה המחלה כמעט כליל, בקושי נמצא לה זכר. עד מהרה החלים רבי בועז לחלוטין, וכיום הוא שוב בינינו, חי ומאושר, שמח ומודה לשני היריבים שהשלימו כדי להחזירו לחיים טובים וארוכים. כן, הסיבה לכך שאנו מתמודדים באופן כה קשה ומורכב, יש לנו כל כך הרבה קשיים, שאנו נדרשים לעמוד בפני כל כך הרבה אתגרים היא חוסר היכולת שלנו לשים בצד מחלוקות ומריבות, לפרגן איש לרעהו, לאהוב איש את זולתו. אילו זכינו והיתה בינינו אהבת אמת, שלום ושלווה בחוצותינו, כשאנו מהסים כל מחלוקת ומגבירים את כוח השלום והשלווה זוכים היינו לראות את בית המקדש בתפארתו, היינו נגאלים. במבט מעמיק קצת, הדבר מעורר השתאות: הן כמה סבל ויגון עבר העם היהודי באלפיים שנות גלות. כמה צרות וייסורים, רדיפות ומאבקים, חווינו רק במאה השנים האחרונות. כמה הורים שופכים דמעות כמים בצפייה לילדים שיילכו בדרכם, כמה משפחות מתקשות בהבאת פרנסה בסיסית הביתה, לחם לפי הטף וכל זה כי אנחנו בגלות. בגלות ארוכה ונוראית, קשה ואכזרית. וכל הגלות הזו היא תוצאה של מחלוקות מיותרות, טינה אישית שלא משרתת איש, רק יוצרת את הקשיים וההתמודדויות שכולנו חווים, רק מקשה עלינו את החיים! ומאידיך, אנו מצפים ומייחלים לגאולה השלימה, גאולה שבת אחת תפתור לנו את כל הבעיות ותפטור אותנו מכל הקשיים. לא נגיפים ולא וירוסים, לא בעיות קשב ולא מינוסים, לא צרות ולא מתחים. בבת אחת אבא שבשמים יאיר את עולמנו בקשר קרוב ונצחי איתו וזה יקרה רק כאשר נרבה אהבה ואחוה, שלום ושלווה, ניישב את המחלוקות שבינינו ונתאחד שוב לעם מאוחד וכה מיוחד. וכבר אמר רבי שמעון

על הפסוק בפרשתנו "פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן...הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה,יא) כתב בספר "ברכת דוד" כי אלה שראו את שבת שמעון בקלקלתו, ישבו באפס מעשה, בוודאי לא עשו זאת מתוך הזדהות עם מעשיהם. מדוע בחרו לשתוק ולהבליג? משום שחששו מריב אחים, מפילוג בעם. אך הם טעו!... כול עוד שהאחדות באה על חשבון חילול ה', אין לאחדות כזו שום ערך. אדם אחד בלבד הבין נכון- פנחס. לא רק קנאת אמת בערה בו כשדקר את זימרי, אלא גם השאיפה לשלום הנחתה אותו במעשהו זה. בכך שקינא לאלוקיו הכשיר את הקרקע להשראת שלום ואחדות של אמת בין כול חלקי העם.

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי הנה אנו נמצאים בתקופת שלושת השבועות, ימים בהם הלב של כולנו מחסיר פעימה מקצב החיים, עוצר בצד לרגעי התבוננות. הנה עברו חלפו להם קרוב לאלפיים שנה ועדיין טרם זכינו להתנקות מכל בדל של שנאת חינוס, טרם הפכנו את אהבת החינוס לתחושה הדומיננטית בתוכנו! כיצד נצפה לביאת המשיח והגאולה כשעודנו מחוברים למחוללי מחלת הגלות? כיצד נוכל לזכות בגאולה השלמה, כששנאת חינוס עודה חיה ופועמת בתוכנו?! הבה ננצל אם כן את הימים הללו, זה הזמן המיועד לכך, השעה בשלה, הגאולה קרובה. הבה נשלים אחד עם השני, הבה נמחל זה לזה, הבה נפעל להרבות שלום. כי הגלות הנוראה הזו באה עלינו עקב שנאת חינוס, שכל כולה מחלוקות, מריבות, פירוד לבבות. כדי לקרב את הגאולה – כל מה שאנחנו צריכים לעשות הוא להשלים זה עם זה, לאהוב זה את זה, למחול ולסלוח. להשקיט כל מחלוקת, לדכא כל מריבה, לרפא כל פצע, לפתוח בחיי אחדות, מתוך אהבה ואחוה! ככל שנסקיע יותר מאמץ בעשיית שלום, ככל שנרבה בשלום בין איש לרעהו, כך נזכה לפתוח לנו שערי ברכה וישועה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה בניין מגורים שקט ורגוע, שלווה שררה בו בדרך כלל. השכנים חיו בשלום ובשלווה, הילדים אהבו לנדוד בין הבתים ולשחק זה עם זה, השכנות הרגישו בנוח לפטפט בחדר המדרגות. האידיליה המאושרת התנפצה עם הגעת הטרקטורים שהגיעו להרחיב את בית אחת המשפחות, ומאז – בוקה ומבולקה... אש המחלוקת החלה להשתולל בבנין במלוא עוזה. שני שכנים שעד אתמול היו ידידים טובים, הפכו לאויבים מרים בלב ונפש, הילדים הסתכסכו, השכנות לא דיברו. אחד הבתים התרחב פיזית קמעא, אך נפשית – הבניין כולו שקע אל תוך השנאה והקייטוב, וכדי ביזיון וקצף... בבנין אחר, לא הרחק משם, התגורר יהודי בשם רבי בועז ג, שהיה אהוב וחביב על כל מכריו, ובעיקר ידיד בלב ונפש של יהודי בשם רבי פנחס. בעודו בשיא פריחתו, בהיותו מטופל במשפחה בת שש נפשות, חלה רבי בועז במחלה הארורה, וכל יום שחלף חולל שמות בגופו. המחלה הלכה והעמיקה, הטיפולים לא הועילו, ורבי פנחס ראה כיצד יידידו הטוב הולך וקמל מול עיניו, כשהרופאים כה פסימיים בקשר לעתידו... רבי פנחס החליט לעשות מעשה. הוא התקשר לאחד השכנים, וביקש ממנו טובה אישית: "ראה נא, הלא תדע כי ידידי הטוב רבי בועז חולה במחלה הקשה, אני רואה את מחלתו וסאת ייסוריו, את המשפחה הצעירה שעוד רגע קט תאבד חלילה את עטרת ראשה, וליבי נקרע מכאב...". אמר רבי פנחס ופרץ בכי... "נו, בוודאי אשמח להתפלל עליו!" קרא השכן

בן חלפתא (עוקצין גיב) לא מצא הקדוש ברוך הוא כל מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהילים פרק כט, פסוק יא) "ה' עז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום". ומסביר התוספות יום טוב (שם), שסוף הפסוק הוא פירוש לתחילתו: הקדוש ברוך הוא רצה לתת לעם ישראל עוז וחוזק, ומה עשה? ברכם בשלום, שכל הברכות שבעולם אינן מתקיימות אם אין שלום. לחידוד הדברים נתבונן במעשה הבא שלפנינו. מספרים על אישה שיצאה מביתה וראתה שלושה אנשים בעלי זקן לבן וארוך, יושבים בחצר ביתה. הם לא היו מוכרים לה. היא פנתה אליהם ואמרה: "אינני מכירה אתכם, אך ודאי רעבים אתם, היכנסו בבקשה לביתי כדי לאכול משהו". "האם בעלך בבית?", הם שאלו. "לא", היא ענתה. "הוא מחוץ לבית". אם כך לא נוכל להיכנס! השיבו. בערב כשבעלה חזר, היא סיפרה לו על מה שקרה. "לכי ספרי להם שאני בבית והזמיני אותם פנימה!" אמר לה. האישה יצאה והזמינה את האנשים להיכנס. "איננו נכנסים לבית יחדיו" הם ענו. "מדוע?" היא בקשה לדעת. אחד הזקנים הסביר: "זהו עושר" הוא אמר מצביע על אחד מחבריו וכשהצביע על אחד אחר אמר, "הוא הצלחה, ואני שלום". ואז הוסיף "כעת לכי להתייעץ עם בעלך ואמרי לנו, את מי מאיתנו אתם רוצים בביתכם". האישה סיפרה לבעלה על הדברים שנאמרו. בעלה שמח מאוד "נהדר!" הוא אמר. "במקרה זה, נזמין את עושר. נזמין אותנו למלא את ביתנו בעושר!" אשתו לא הסכימה. "יקירי, מדוע לא נזמין את הצלחה?" כלתם האזינה מצדו השני של הבית. היא נכנסה לשיחה עם הצעתה: "האם לא יהיה עדיף להזמין את שלום? ביתנו יתמלא בשלום!" אולי נקבל את עצת כלתנו" אמר הבעל לאשתו. "צאי והזמיני את שלום כאורחינו". האישה יצאה ושאלה את שלושת הזקנים "מי מכם הוא שלום? בבקשה היכנס והיה אורחינו". שלום קם והחל ללכת אל הבית. שני האחרים קמו אף הם והלכו בעקבותיו. מופתעת, שאלה האישה את עושר והצלחה: "הזמנתי רק את שלום, למה גם אתם נכנסים?". הזקנים השיבו יחדיו: "אם היית מזמינה את עושר או את הצלחה, השנים האחרים היו נותרים בחוץ, אך מכיוון שהזמנת את שלום, לכל מקום שהוא הולך, אנו הולכים בעקבותיו. בכל מקום שישנו שלום, יש גם עושר והצלחה!!! כן, כולנו רוצים עושר, הצלחה וברכה. אך האהבה האחוה השלום והרעות, הם הכלי שמחזיק את הברכה ומושך אחריו את הצלחה והעושר. אז אם הגעתם לצומת הזאת בחיים, תעשו את הבחירה הנכונה, בחרו בשלום!

הנה בסוף כול תפילה כאשר אנו אומרים "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו וגו'" מוטל עלינו באותו זמן לפסוע אחורה. הסיבה שאנו פוסעים לאחור קודם אמירת "עושה שלום" היא כדי להזכיר לעצמנו שאי אפשר לזכות בברכת השלום בלי לפסוע לאחור ולוותר לזולת! ויתור, בריחה ממחלוקת, נכונות להקריב משהו שנראה שלנו, זכות טבעית שלנו, אפילו עמדה או דעה שאנו בטוחים בה – הם הנוסחה המבטיחה חיי אושר וברכה, הם המפתח לחיים בריאים, עשירים, מאושרים, שמחים ועליזים! אם אנו רוצים לפעול למען עולם טוב יותר, אם אנו רוצים להציל את נפשנו ונפש משפחתנו, אם אנו רוצים להרעיף על עצמנו שפע טובה וברכה – הבה נרדוף אחר השלום. אם אנחנו כבר בעיצומה של מחלוקת – זה הזמן לסגור פינות, לוותר, פשוט לברוח. ובעיקר, הבה נחליט שמעתה ואילך אין לנו כל קשר למחלוקת, אנו בורחים מפניה כמו מאש, כי החיים שלנו יקרים לנו, ואנו רוצים להמשיך לחיות חיים מאושרים ושמחים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מסופר על אברך מירושלים אשר התחתן וקיבל דירה של שניים וחצי חדרים. כשגדלה משפחתו קנה בשכונת רמות א' דירה של שניים וחצי חדרים עם אופציה להרחבה לעוד חדר וחצי, וקנה את הדירה עם הרשינונות לבניה ועד שהוא מתכנן לבנות עברו כמה חודשים. בינתיים השכן שלידו הרחיב את דירתו ופתח חלון במקום שהוא היה צריך להרחיב את דירתו. ניגש האברך מיד למחות כדין תורה

ואמר לו שלא יפתח את החלון כי אם הוא יבנה יבוא השכן בטענה שהוא מסתיר לו את האור והאוויר ולו יש את הזכות לבנות במקום זה. השכן לא שמע לו ופתח את החלון. בינתיים הלך האברך לדבר עם קבלן ושאר הדברים הנצרכים לבניה. כשבאו לבנות יצא השכן ואמר לו שלא יבנה כי אם יבנה יסתיר לו את האור לביתו. אמר לו האברך: "הרי לי יש את הזכות לבנות וגם יש לי כל האישורים ואתה פתחת חלון שלא כדין, מדוע אתה מעכב אותי מלבנות?". אמר לו השכן: "אם אתה תבנה, אני אשכב לרגלי הטרקטור ולא אתן לך לבנות". כשראה האברך שאין עם מי לדבר, נכנס הביתה וסיפר לאשתו את כל הסיפור ואמר לה: "אני לא רב עם השכן". אמרה לו אשתו: "מה זאת אומרת אני לא רב, הרי יש דין תורה. תתבע אותו לדין תורה ומה שיפסק כך נעשה". ענה לה: "אפילו לדין תורה אני לא רוצה לקחת אותו. אני לא מסוגל לריב, גם מדין תורה יכול לצאת מזה מריבות גדולות". אמרה לו אשתו: "הרי עברנו מדירה קטנה לדירה זו בשביל להרחיב וצפוף לנו בבית ומה יהיה?". אמר לה: "זה הניסיון שלנו ובעזרת ה' נעמוד בזה", ובמשך חצי שנה היתה לו מלחמה פנימית לבנות או לא לבנות ובסוף החליט לא לריב ולא לבנות. לאחר חצי שנה הגיע יהודי חביב וחיכך שיצא לפנסיה וישב בכולל ללמוד. האברך מיודענו ראה שהוא יושב לבד ואמר לו: "בוא נלמד ביחד", וכך ישבו ולמדו חצי שנה ביחד. באחד הימים שאל היהודי את האברך "כמה ילדים יש לך?" "היכן אתה גר? כמה חדרים בדירתך?". ענה לו: "יש לי שישה ילדים וגר בדירה של שניים וחצי חדרים". שאל היהודי: "איך אתה מסתדר בדירה כה קטנה עם שישה ילדים?". אמר לו: "היה סיפור עם השכן כך וכך". אמר היהודי: "תשמע אותי, אני עשיר גדול, אף אחד לא יודע את זה, אבל יש לי הרבה כסף. עבדתי כל החיים ואת הכסף לא אקח לקבר ואני מקדיש את שאר החיים שלי לתורה ולמצוות. עכשיו אתה הולך לקנות דירה של חמישה חדרים ואתה מוכר את הדירה שלך, ואת הפרש שאני נותן לך, וזו תהיה זכותי להחזיק תורה ולשלום בית", וכך היה. מה נלמד מכאן, שה' עשה לו ניסיון במשך שנה, והוא עמד בו עם כל הלחצים של אשתו, והוא הכניס את האמונה לחייו שלא ללכת לריב עם שכנו אף על פי שהוא צודק, וגם בדין תורה היה זוכה. אבל גם זכות זו לא רצה לנצל כדי לא להגיע למריבה ושאר מרעין ביטן שיוצא מזה, והנה הוא זכה לקבל דירה בעלת חמישה חדרים בלי טרטורים או עוגמת נפש או צער הבניה, ועל כולם זכה לקבל תוספת זו בחינם בזכות האמונה בה' והתקיים בו ה' יברך את עמו בשלום, ה' בירך אותו בכל הברכות בזכות השלום. השלום מכונה על ידי רבותינו "כלי מחזיק ברכה" ואין צורך להסביר למה? לא צריך ללכת רחוק – כמה סכסוכים קרו בהיסטוריה האנושית שהיו יכולים להימנע? עלינו רק לזכור שבשביל לריב צריך שני צדדים – ואם לא נהיה צד, לא תהיה מריבה.. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. כולם יודעים שהג'ונגלים באפריקה שורצים חיות טרף וסכנות גדולות כמו מחלות ביצות, התייבשות וילידים שיכולים לפגוע במי שאינו נראה להם, אבל הנסיך שאנבי הרגיש שכל הדברים האלו מתגמדים לעומת הבעיות האמיתיות, לדעתו יש הרבה דברים יותר גרועים באפריקה. למשל המלחמה האחרונה בין השבט שלו לשבט המוהדיב כל השכן, היתה מלחמה על כבוד מדומה ומיותר לגמרי. כל כך הרבה אימהות נהיו שכולות בגלל טירוף השליטה של המלכים משני השבטים, אך זה כלל לא הזיז להם. וזאת היתה רק דוגמה בודדה מותך שלל מלחמות אפריקה, כמיטב המסורת השבטית. יום האתמול היה יום מיוחד עבור השבט. שאנבי יורש העצר, נהיה בן עשרים וכתמיד, חגג השבט את יום ההולדת במסיבה מפוארת. נציגים של השבטים הסמוכים הגיעו לטקס ובידיהם מתנות יקרות ואיגרות ברכה חפניות לנסיך, ואפילו הנציג של שבט המוהדיב השתתף, לאחר שכנועים רבים מצידו של שאנבי. בין המתנות היו כתר נוצות מרהיב, מחרוזת יפה עשויה משנהבי פילים, שריון נוצץ ו... כד מים פשוט. באיגרת

המצורפת לכד היו כתובות מילים בודדות: "לשאנבי הנסיך הגדול, הצלח בכול! בני השבט המוהדיב". עד אמצע הלילה הצליח שאנבי להסתיר את המתנה והאיגרת מעיני אביו אבל אז ביקש המלך לראות את המתנות וכשראה את הכד והאיגרת פניו האדימו מכעס. "זה כל מה ששבט המוהדיב שלחו לך ליום ההולדת?! הם חושבים שאנחנו גמלים שהם שולחים כד מים פשוט?!? בעיניי נוצצות מזעם הציב את שריון הנחושת המלכותי במרכז האוהל. "המוהדיב שכחו את עוצמתנו. מיד נדאג להזכיר להם אותה!". "אבי, המלך האדיר! אין בי שום ספק לגבי הערכתם של המוהדיב כלפינו, הם יודעים שנצנח אותם ושמלבד מעט נזקים הם לא יכולים לעשות לנו מאומה. אבל, אם יורשה לי להביע ספק, מניין לנו שהכד הוא מתנה משפילה, אולי הוא מסמל דווקא אות כבוד? אני מציע שנמתין כמה ימים וננסה לברר בסתר מה המשמעות של מתנת כד המים". המלך הביט בו בפנים חמורות והזהיר: "בגלל שאני כל כך אוהב אותך אני מוכן להמתין, אבל אם יתברר שהם עשו מאיתנו צחוק – לא אשאיר מהם שריד!" ויצא בצעד נמרץ מהאוהל. שאנבי נשאר ער עוד שעות רבות, הוא ידע שהוא חייב למנוע את שפיכות הדמים המיותרת הזאת וחיפש באופן נואש פתרון שישאיר לאביו סולם מכובד לרדת מהעץ ויחד עם זאת יהיה הגיוני ומתקבל על הדעת. וכך צץ לו פתאום הרעיון: עוד לפני זריחת השמש שלח שאנבי את ניאד המשרת הנאמן עליו ביותר, ובתרמילו גוש זהב גדול ומכתב שבו הסביר שאנבי ליורש העצר של המוהדיב מה לעשות: "השתמשו בזהב והכינו מתנה מכובדת שתשלח אלי עד מחר בערב, כדאי להוסיף למתנה איגרת ברכה והסבר למשמעות כד המים, אולי סתם נפלה טעות?!... אם לא תשלחו את המתנה יכעס אבי מאוד ויפתח במלחמה, דבר שאני יודע שגם אתה אינך חפץ בו. פעל במהירות ובזהירות!" שאנבי חתם את שמו והושיט את האיגרת לניאד. תוך דקה שמע את צעדי הקלילים מתרחקים עד שכבר לא נשמעו. ניאד חזר מעט אחרי הזריחה, הושיט איגרת לשאנבי וביקש רשות ללכת לנוח. אחרי שהוא יצא פתח שאנבי את האיגרת שהביא ניאד: "חכה למחר בשעה העשירית". למחרת בדיוק בשעה העשירית נשמעה תקיעת חצוצרה ומחוץ לתחום השבט התגלתה משלחת של חשופי שבט המוהדיב ובידיהם סל עץ מעוטר ויפהפה. ניאד נכנס לאוהלו של שאנבי ובישר לו שאנשי המשלחת מעוניינים לפגוש דווקא בו ובאביו. שאנבי עשה פרוץ מופתע ומיהר לעדכן את אביו בבקשתם של המוהדיב לפגישה עמם. המלך הצטרף אליו ותוך דקות הם יצאו בראש פמליה אל משלחת המוהדיב, כבר מרחוק נשמע רעש החצוצרות וקול מחיאות הכפיים הלך והתגבר ככל שהתקרבו לבני המשלחת, שאנבי התקבל בהתלהבות וקידות עמוקות. הנציג החשוב ביותר פסע קדימה וביקש לדבר: "אנו מתכבדים להציע הסכם שלום של קבע בין שבטינו..." שאנבי היה המום. עוד לא היה תקדים של שלום בינם ובין המוהדיב בכל ההיסטוריה! איך יתכן?! התברר שירוש העצר של המוהדיב התפעל מאוד מרצונו של שאנבי לשמור על יחסים טובים והשפיע על אביו ומנהיגי שבטו שישלחו כתר זהב לנסיך שאנבי וכך יראו שהם מכירים בגדלותו ופניהם לשלום, הוא אפילו נידב לשם כך גוש זהב שלטענתו קיבל פעם... ואילו למתנת כד המים נתן נסיך המוהדיב הסבר מקורי: הכד סימל את איחולם של המוהדיב שכשם שהמים מסמלים שלווה – כך ייתן הבורא להנהגתו של יורש העצר שאנבי שלווה ורוגע... הרצון של שאנבי והחיפוש אחר הפתרון כדי למנוע את המחלוקת והמלחמה המיותרת, הביא הסכם של שלום שהחזיק עוד שנים רבות...

העולה מהדברים לעיל מלמד כי הצרות והמצוקות עימן אנו מתמודדים, הן תזכורת עבורנו לסאת הגלות, לקושי המרחק מאבא. בימים כאלה, כל לב יהודי שואל את עצמו, מה מוטל עלי. מה חלקי בעניין, מה אני יכול לעשות כדי להחיש את הקץ, לקרב את הגאולה. האם יש משהו שאני יכול לעשות? האם יש משהו שתלוי רק בי? האם יש פעולה, מעשה, דיבור

או מחשבה, שבעזרתם אני יכול לקרב את הגאולה, להביא כבר את המשיח, להאיר את חיי באורו של אבא, להתקרב אליו שנית?! התשובה היא כן, זה תלוי בנו. למעשה זה התפקיד שלנו לעת הזאת, זה הדבר בו עלינו להתמקד בימים אלה, זו משימת החיים שלנו: להשלים, לסלוח, להתאחד. לסיים סכסוכים, ליישב מריבות, להרבות שלום בינינו. זה תפקיד אותו רק אנחנו יכולים לעשות, ולמעשה – רק זה מוטל עלינו. אם נעשה את זה – הגאולה בוא תבוא, עוד השנה. זה תלוי בנו! נכון, לפעמים זה לא קל. סכסוך או מריבה, מטבע הדברים נובעים מפגיעה קשה, ממחלוקת על סכום משמעותי, על עניין בעל ערך, על דברים חשובים. ועדיין, ולמרות זאת, ועל אף הכל – הבה נזכור כי רצוננו לקרב את הגאולה, הגלות הארוכה הזו נמאסה עלינו כבר, אנו סובלים כל כך הרבה – הגיע הזמן לומר לצרותינו די, להחיש את הישועה, להביא את הגואל, וזה שווה גם במחיר שנצטרך לוותר או להתפשר, ובלבד שנרבה שלום ואחוה ונקרב בכך את הגאולה!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, עד כמה מוטלת עלינו החובה ללכת בדרכו של אהרון הכהן שהיה "אוהב שלום ורודף שלום", ולעסוק בהבאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, כאשר השכר על כך אינו מאחר אז מלהגיע...

הקריאה לעזרה הגיעה בחתונה של חבר משותף. מישוה טפח על שכמי. זה היה חבר החדר שלי מהישיבה, אותה עזבתי לפני כשנתיים. "מה שלומך?". "ברוך ה'" הבטתי בו. משהו נראה בו שונה. אני מכירו לעומק. העליזות מחפה על עצב גדול. "באמת כל בסדר?". שאלתי והבטתי ישר לתוך עיניו. כתשובה קיבלתי אנחה עמוקה. "עזוב, זה לא לעכשיו. מה קורה בצפת?". מספר חודשים אחרי נישואיו עברנו להתגורר בצפת עיר הקודש. עיר נפלאה עם אנשים מיוחדים, אך עם כל היחודיות שלה, רחוקה ת"ק פרסה מירושלים התוססת. בדרך כלל אני עולה ירושלימה על מנת להשתתף בכל חתונה אליה אני מוזמן, בשל שעות הנסיעה הארוכות, אולם הפעם שיניתי מהרגלי לכבוד נישואי חברי הטוב, שם פגשתי בחבר החדר שלי. "בוודאי שזה לעכשיו" אמרתי לו. "אתה לא חייב לספר, אבל אם אתה רוצה, נצא ללובי. אני כולי בשבילך. יש זמן ארוך להמתין עד האוטובוס הבא". "נצא" הוא הנהן. ביקשתי מהיושבים בשולחן לשמור לנו מנות וניגשנו ללובי מחוץ לאולם. מיד כשהתישבנו אמרתי לחברי: "פתח פיך ויאירו דבריך, אני שומע". במקום תשובה טמן חברי פניו בידיו ולא ענה. המתנתי בסבלנות. אחרי מספר דקות הוא אמר: "זה הבית שלי. אני חושש שאנחנו עומדים לפרק את החבילה". התחלתי להרגיש את ליבי הפועם. הוא החל לשרטט בפני את קורות חצי השנה שחלפה מאז חתונתו ועד היום. הקשבתי לכל מילה ולכל נימה מדבריו. החל מכעס גדול עד ליאוש עמוק. "וזהו" סיים. "עכשיו אתה מבין? למרות שאיני רוצה בכך, הטוב ביותר לכולנו יהיה אם נסיים את הסיפור בצורה יפה". "ועד עכשיו דיברת עם מישוה על כך?". שאלתי אותו. הוא הניד בראשו. "לא. שנינו לא מדברים על זה בחוץ. לשם מה?". "תן לי לחשוב על הדברים" ביקשתי. הוספתי מילות עידוד ארוכות ושבנו לאולם ולצלחות הקרות שהמתינו בסבלנות על השולחן העגול. בדרכי הביתה היו לפני מספר שעות נסיעה בהן ניתחתי ביני לבין עצמי את הדברים ששמעתי. חברי ינח בלב טוב ובנשיאת חן, הוא אדם טוב ביסודו אך יחד עם זאת יש לו נטייה להתבצר בעמדותיו, לא להשקיע. מפונק גדול שהורגל מקטנותו לקבל הכל על מגש של כסף. בישיבה לא נכנסנו עימו לעימותים וכחבר חדר נהגנו לוותר לו בלי סוף בשל קסמו האישי. אך בחיי הבית הדברים נראים אחרת, ואת זה אני אומר כנשוי ותיק בן שנתיים ימים. במוחי הבהבה ההבנה שאני צריך להתגייס מיידית. חברי אינו מקבל מרות בקלות אך לי יש עימו שפה משותפת והשפעה רבה עליו. הוא צריך קודם כל להבין שיש כאן שני צדדים ושהוא גם כן עשה טעויות לא מועטות. עליו ללכת ליעוץ

קראתי בעניין את ההבטחה: תמורת עשרים שקלים יש לנו סיכוי להגריל סכום לא קטן ומאוד מאוד נצרך. מתי ההגרלה? מחר. התקשרתי למוקד ההגרלה ושילמתי בכרטיס האשראי עשרים שקלים, כשאני מציין את קוד הזכייה בה אני חפץ. אומנם מעודי לא זכיתי בשום הגרלה, אפילו בהגרלה על ספרים בתלמוד תורה, אבל בכל זאת, למה לא לתת הזדמנות? בפרט אם הכסף מוקדש לצדקה. סיימתי את השיחה. שעה לאחר מכן שכחתי מהעניין לגמרי. למחרת בשעות הערב צלצל הטלפון בביתנו. רעייתי הרימה את השפופרת. המשוחחת ביקשה לדעת אם אנחנו אלו שהשתתפנו בהגרלה על חצי קופה בארגון פלוני. "לא, עד כמה שידוע לי" ענתה אשתי במבוכה. סימנתי לה שכן, אכן השתתפנו. "אתמול הכנסתי את השם שלנו" לחשתי לה. "עכשיו אני שומעת שכן" אמרה אשתי בסקרנות. "ובכן" אמר הקול החגיגי "רצינו להודיע לכם על זכייתכם בחצי קופה. ההגרלה הצליחה מעל המשוער והסכום בקופה היה גדול במיוחד. אתם מוזמנים למשרדנו לקחת את זכייתכם". "בכמה זכינו? שאלנו במתח. "בשלושים ושמונה אלף שקלים במזומן, ושיהיה לכם לבריאות". מנסיוני הצעיר אני יודע שבדרך כלל העולם מתנהל בהסתר פנים. אין תשלומים מידיים, וזה לא שתמיד הצדיקים מרוויחים והרשעים נענשים. לא על כל מעשה טוב מקבלים תגמול מידי, אולם הפעם הרגשתי בחוש שהוענקה לי מתנה על הליכתי בדרכו של אהרן הכהן!...

אישי בטרם ינקוט בצעד נמהר. יש כאן תכונות אופי שאינן מעובדות. אם אטול על עצמי את המשימה אני יכול להציל בית יהודי, למרות שהדבר כרוך בקשיים לא מעטים. האם אני יכול לקחת אחריות על עצמי? ידעתי שכן. לפחות עלי לנסות. בחודשים הבאים עשיתי את הדרך מצפת לירושלים לפעמים רבות. שיחות טלפון ארוכות בשעות מוזרות, פגישות ארוכות וצפופות. לא התיימרת להיות תחליף לאיש מקצוע אלא להיות זה שמעורר שאפשר לשנות אם אחד כזה יכנס לתמונה. המון מילות עידוד, חיזוק והקשבה אמיתית – שעות ארוכות שבאו על חשבוני האישי. השתדלנות עלתה לי בדמים לא מועטים – הפסד ימי לימודים, נסיעות, חשבון טלפון מנופח במיוחד. לאברך דלפון כמוני לא היה זה מובן אך בסופו של דבר המאמץ נשא פרי. אחרי תקופה יכולתי לציין שעמלי לא היה לריק. במאמצים משותפים ועם הרבה רצון כנה – הבית הצעיר שזה עתה נבנה החל לראות ימים יפים. השלום והשלווה החלו לשכון בתוכו. הסיפוק היה רב. כששמתי לב ששיחות הטלפון מצד חברי הידלדלו לאפס ידעתי שמשמתי הושלמה. מפגישות אקראיות פה ושם הבנתי שהעניין עלה על דרך המלך וכך הסתיים תפקידי בקול דממה דקה. באותה תקופה קיבלנו בדואר חוברת מהודרת של הגרלה סינית מאחת העמותות. בדרך כלל אנחנו משליכים אותה לפח הקרוב בלי שהיות. הפעם עלעלתי בה יחד עם הקפה של ארוחת הערב. טיפות ניתזו בדיוק על העמוד בו הובטחה לזוכה מחצית הקופה. במקום לנגב את הטיפות העכורים

אחים יקרים!

במדרש איכה פרק א נחשף דו שיח כואב במיוחד, בו שאלו מלאכי השרת את הקדוש ברוך הוא, איך יתכן שעם ישראל יוצא לגלות כה קשה ומליאת סבל, איך יתכן שהעם היהודי – העם הנבחר, נאלץ לשתות את כוס התרעלה הגלותית? והתשובה מחרידה, כך ענה להם בורא עולם: "כלום יש שלום בעולם?! – הואיל ואין שלום בעולם אין כלום!". מזעזע: ה' מסכים עם מלאכי השרת, שהגלות היא גזירה קשה מדי, שאיננו צריכים לסבול כה הרבה, שאנחנו בעצם ראויים להיגאל בכל רגע. אבל אם אין שלום בעולם, אם יש כל כך הרבה מחלוקות, כל כך הרבה שנאת חנם, כל כך הרבה פירוד לבבות! – איך תבוא הגאולה, איך תשרה הברכה, איך אפשר להעניק לנו קרבת אלוקים כשאין שלום בעולם?! השלום הוא תנאי נדרש לגאולת עם ישראל, השלום הוא הכלי שיחיש את גאולתנו ופדות נפשנו. וכל עוד אין שלום, כל עוד יהודים מסוכסכים זה עם זה, כל עוד פירוד לבבות שולט בכיפה, כל עוד יש שנאה בין איש לרעהו – הגאולה לא יכולה לבוא, זה מעכב אותה בכוח! אבא שבשמים רוצה לגאול אותנו, הוא רק מבקש שנרבה בשלום, שנחיה בשלום, שנוותר, שנכבד, שלא נעמוד על שלנו, שנהיה נחמדים לסובבינו – שנרבה שלום בעולם, וחיש מהר הוא יקום לגאלנו! הבה נבחן היטב עם מי יש לנו חילוקי דעות שהגיעו לטונים צורמים, עם מי יחסינו מעורערים בגלל סכסוכים מטופשים בדרך כלל, עם מי יש לנו מחלוקת או שנאה, ונהיה הראשונים לוותר ולהשכין שלום, ליצור קשר מחודש ומכבד, לפתור בדרכי שלום כל דיון או ויכוח, ולהמשיך קדימה באהבת ישראל. ככל שנכבד כל יהודי, ככל שנרחיק את השנאה ונקרב אהבת ישראל, ככל שנרבה בשלום בינינו לבין זולתנו ועם כל סובבינו – כך נזכה לקרב את הגאולה השלימה, את שוב ה' לציון ברחמים, את גאולת עם ישראל מכל צרותיו והתגלות מלכות ה' בעולם, במהרה בימינו, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לע"נ שלמה בן סעדיה שגן

ולרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה

ולרפואת אבישי יוסף בן שרה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

672

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ ב-10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"נ, לרפ"ש או לזווג הגון.
ניתן לפנות רח"ל: 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

מי שדאג לי עד היום ידאג הלאה

לחצתי עשרות ידיים באותו מוצאי שבת, חייכתי מכל הלב, כבר השלמתי עם ההפסד והשתדלתי להתגבר על טעם ההחמצה... וידעתי שזו הפעם האחרונה שאני רואה את האנשים היקרים הללו. עוד באותו לילה אעלה על טיסה ואשכח מסיפור זה לתמיד.

עשרים שנה חיייתי חיי שלווה יחסית. במשך למעלה מעשור חינכתי בתלמוד תורה גדול, ואותן שנים של עבודה קשה, הניבו פירות בשלים ויפים של מאות תלמידים, שדרבנו אותי להמשיך בתפקיד החשוב שנתן לי הקב"ה ומאמות מכתבי התודה שאני מקבל מידי שנה, ההזמנות לבר המצוות של התלמידים שאותם אני כבר לא מלמד, וכיום גם ההזמנות לחתונות יכולים להעיד יותר מאלף עדים כי עשיתי את עבודתי נאמנה, וכי יש מי שמרגיש וחס מכיר טובה.

משכורתי כמחנך כבר לא הספיקה לצרכי המשפחה הגדלים, אך לא עלה בדעתי ולו לרגע אחד לחפש עבודה אחרת. החינוך היה תמיד בראש מעיני ולא הייתי מחליף עבודה בטורי חשבונות למשל, בעבודה עם נשמות, דבר ששווה יותר מכסף.

לאחר מחשבה רבה, עלה בדעתי רעיון לנסות לחפש פרנסה בתחום אחר בתחום התחביב שרכשתי מימי נעורי תחום המוזיקה. כילד, הייתי מקשיב לשיירים הישנים ולפרקי החזנות של החזנים המפורסמים ביותר. עקבתי אחרי כל שיר שיוצא, חסכתי כסף כדי לקנות תקליטים, וכשתחום הטייפ הביתי התפתח השקעתי את כל דמי הבר מצוה, דמי החנוכה וכל פרוטה נוספת שהיתה לי בקניית טייפ קצת יותר משוכלל, כדי לשמוע וגם להקליט את עצמי. כבר ידעתי להתחזן לא רע וחייקתי חזנים ידועים בכשרון לא מבוטל.

כך במשך שנים שימחתי בקולי בהזדמנויות רבות, ואף פעם לא סירבתי לבוא לשמחות על תקן של זמר, חזן או סתם מישהו שיעשה שמח. במהלך השנים הללו התמקצעתי בנושא, למדתי לקרוא ולכתוב תווים, השתלמתי בניצוח, אך אף פעם לא חשבתי לעשות מהתחביב מקצוע. עד שכאמור הגיע הרגע שבו נזקקתי להכנסה נוספת, והחלטתי להרוויח את הכסף בצורה הכי מהנה וטובה שאני מכיר ופשוט לשייך, אך הפעם כבר לא בחינם.

צד נוסף שנפתח היה חזנות אמיתית בבית כנסת. לא רציתי לעזוב את בית הכנסת הותיק שלי, אבל בחגים, עת הזמנתי לבית כנסת להיות חזן בתשלום יפה לא סירבתי. בזכות הכנסה זו הצלחתי לגמור את החודש ואפילו לחסוך לא מעט.

לאחר שנים של חיסכון דולר לדולר, גיליתי כי אני עומד לפני נישואיה של בכורתי, והדירה שאותה הבטחתי שולמה רק בחלקה הקטן, כי את רוב כספי החסכונות השקעתי במגדלים פורחים באוויר, כל הכסף שהושקע התנדף לאן שהוא. התברר כי את יתר ההוצאות אצטרך לשלם בקרוב, ובדיוק אז כשכבר הייתי בעל חוב והחתונה

קרבה, וכשאני לא מצליח לעמוד בהתחייבויות, אז סיפר לי חבר על המכרז שהוציא בית כנסת גדול המשתייך לקהילה גדולה ועשירה, בעיר רחוקה לחיפוש אחרי חזן לתקופת החגים. אמנם כאמור לא רציתי כלל לעזוב את התפקידים בתלמוד תורה ואיני מתכוון לעזוב בזמן שיש לי אירועים וממילא אין לי שום כוונה להוציא את כל המשפחה ממסלול החיים.

אבל כשהדבר נשמע הגיוני יותר לעזוב רק לתקופת החגים, זה כבר היה פיתוי גדול מידי והחלטתי להירשם.

התנאים היו פשוטים: במשך כמה חודשים הוזמנו החזנים שנרשמו למכרז, להגיע כל אחד לשבת אחת, ולהוכיח קבל עם ועדה את יכולותיו. הקהל השומע היה אמור להקשיב, להצביע ולהחליט מי מהם יקבל את המשרה לכל חודש החגים.

לא היה לי הרבה מה להפסיד חוץ ממחירו של כרטיס טיסה סביר לעומת ההכנסה שהוא יכול להביא. הבעיה שלי היתה יותר בחומר שנדרשתי להכין, בניתי תפריט לתפילות שבת עם פרטואר נרחב של כל החזנים הידועים, כתבתי תווים ליצירות והתאמתי אותן לעבודת מקהלה קולית, ייחודית תשומת לב מיוחדת לשירתם של קולות הסופראן, האלט, הטנור והבאס שבאין תזמורת ורכיבו בקולותיהם את היצירות.

עמלתי לילות ארוכים על כתיבת התווים למערכת הקולות המרכיבה את המקהלה עד ליצירת הפרטיטורה המתאימה. וכך מצויד בהשתדלות שנעשתה מתוך עמל רב, ובתפילות מעומק הלב, יצאתי אל אותה ארץ לשבת שנקבעה למבחן שלי.

כשבד אחת אחזתי את התיק האישי לבגדי השבת ובידי השניה תיק נוסף, ובו הפרטיטורות היקרות מפר. הגעתי לאחרי כמה שעות טיסה, בבוקר של יום שישי לנמל התעופה. עצרתי מונית, והוריתי לנהג לאן לנסוע. לאחר ששילמתי לנהג את כספו והתחלתי ללכת לכיוון הכתובת ששם אתארח בשבת, גיליתי לפתע שהתיק החשוב ביותר שהחזקתי כל הדרך ביד נשאר במונית ואני אבדתי אותה ואת הפרטיטורות היקרות.

הלכתי לבית הכנסת כאוב ומרוקן. כיצד, מה אשיר עכשיו עם מקהלה שלא הכרתי, לא התאמנתי ואין לי מושג אפילו מה הם יודעים לשיר? בשערי בית הכנסת קידמו אותי ראשי הקהל בשמחה, הם חיכו לשבת מענגת, עדיין לא ידעו את מה שקרה. חשתי חולשה גופנית ונפשית כפי שלא חשתי מעודי, הכישלון היה רשום מולי, ועוגמת נפש של הקהל הגדול גם היתה צפויה כבר.

ואז ברגע חסר כל תקווה ומצב רוח נזכרתי ששבת היום ועת לשמוח, והפרטיטורות? והמקהלה? מי שדאג לי עד היום ידאג הלאה איתן ובלעדיו. אני לא צריך לתת לריבוננו של עולם עצות ורעיונות כיצד לסדר את פרנסתי! אולי לא זו הדרך שבה ריבון העולמים רוצה שארוויח? אולי תפקיד החזן עם המשמרת השמנה מגיע דווקא למישהו אחר ולכן איבדתי את הפרטיטורה היקרה? עלי רק לדאוג שהקהל ייהנה מהתפילה ושהשבת תהיה שבת מרוממת ושמחה ככל שזה תלוי בי, שאר העניינים לא נתונים בידי.

החלטתי שאעשה מה שהייתי עושה בכל מקום שבו היו מזמינים אותי לשיר עם מקהלה שאיני מכיר, ואעשה זאת כמובן על הצד הטוב ביותר שאני יכול. כך בתפילת ערבית של ליל שבת, כך בשחרית של

התחלתי שוב ללמוד עימו את הסוגיה. גם בשנים עשרה הוא עדיין לא הבין, והחלטתי להישאר עימו עד שיבין את הסוגיה. וכך, במקום לצאת מוקדם יותר באותו יום, נשארתי אפילו רבע שעה מאוחר יותר מהרגיל. סמכתי על הקב"ה שבוודאי לא יעזוב אותי ולא יקרה לי שום נזק כתוצאה מכך שהמשכתי ללמוד עם הבחור.

בסיום הלימוד הלכתי מיד לתחנות האוטובוס. באותו יום היה פקק ארוך מהרגיל, כך שהגעתי לירושלים בשעה שתיים ורבע. התקשרתי לחברי לשאול אותו אם עדיין יש טעם לעלות לאותו גמ"ח, והוא השיב לי: "אני לא מאין שיש איזה טעם לעלות כעת, הכסף כבר מזמן נגמר שם, אבל בכל זאת אם זו לא טרחה גדולה בשבילך כדאי לך לעלות אליו, כי שמעתי שיתכן שבליילה יהיה לו סכום נוסף, ואם הוא יראה אותך הוא יכניס אותך לרשימה".

עליתי לביתו של בעל הגמ"ח. ארך לי עוד קצת זמן עד שמצאתי את המקום. מובן שאף אחד כבר לא היה שם בהמתנה מחוץ לדלת, אבל בכל זאת ניסיתי ודפקתי על הדלת. בעל הגמ"ח פותח לי, אני מגיש לו את השטר ואת הצ'ק, ולתדהמתי הוא שולף חמש מאות דולר ומגיש לי. ראיתי שה' הצליח את דרכי, אזרתי אומץ ושאלתי: "אולי יש לך עוד חמש מאות דולר? למעשה אני זקוק בדחיפות לאלף דולר". אמר לי היהודי: "תאמין לי שהכסף כבר מזמן נגמר, אלא שדקה לפני שהגעת היה כאן לווה שפרע לי חוב, וכך היו לי חמש מאות דולר לתת לך".

למדתי מכך מוסר השכל גדול: אני צריך לעשות את המוטל עלי, את התפקידים שהקב"ה מסר בידי, ללמוד וללמד, ואם אני אעשה את המוטל עלי, הקב"ה כבר ידאג לי. "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

(מכתבו של בעל המעשה פורסם בגליון משנתה של תורה)

(24/7)

ידוע שמפתח הפרנסה הוא ביד הקדוש ברוך הוא. הוא הזן ומפרנס לכל, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ונותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. אמנם חלוק יש בענין הפרנסה, לפי מעשיו של אדם ולפי מזלו ולפי ידיעת אל דעות. ומפלאות תמים דעים: יש שמזונותיו באים לו בנחת ולא בצעה, ברוח ולא בצמצום, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח וזוכה לעשר מפלג. ויש שיצא לפעלו ולעבודתו, משכימי קום מאחרי שבת, והולכי דרכים ימים ונהרות, ויגיעים יגיעה רבה ואף על פי כן אוכלים לחם העצבים, בזעת אפו יאכל לחם צר ומים לחץ. ויש שאחר כל העמל והטרח נודד הוא ללחם וצריך להתפרנס מן הצדקה. וצדיק באמונתו יחיה (חבקוק ב ד), שיאמין באמונה שלמה שמזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה (כאמרם ביצה טו, א) ולא לחכמים לחם ולא לקלים המרוץ (קהלת ט יא), רק יש חכמים נודדים ללחם ונבל כי ישבע, והשם הוא הנותן כח לעשות חיל, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו כמלא נימא (יומא לח, ב), ולכן לא יקפיד ולא יעשה מחלוקת אם נראה לו שחברו קפח פרנסתו, כי המשפט לאלהי"ם הוא, ואם יהיה יגע להעשיר כל היום וכל הלילה, המרבה לא העדיף והממעט לא החסיר ממה שקצוב לו, ופרשת הכן יהיה לזכרון נגד עיניו תמיד, למשמרת לאות לבני ישראל:

(פלא יועץ)

שבת ובמוסף, במנחה, בסעודה שלישית ועד להבדלה כל בית הכנסת רעד מקולות השירה. כאיש אחד בלב אחד שרו כולם.

לולא ידעתי כי מאחורי השירה המרוממת הזו מסתתר סיפור עצוב, הייתי יכול לומר שזו היתה אחת השבתות היפות ביותר שהיו לי בחיי. שרתי מכל הלב, והקהל היה שותף מלא לשירת התפילות ושר גם הוא בשמחה ובכל הכח. ניתן היה לראות שהם נהנים, מתעלים ומתרגשים, ואילו ידעתי שאיבדתי את הצ'אנס להרוויח מקלה זה סכום מכובד ביותר, ניתן היה לומר שהשבת היתה אחת המוצלחות ביותר שהיו לי אי פעם.

לחצתי עשרות ידיים באותו מוצאי שבת, חייכתי מכל הלב, כבר השלמתי עם ההפסד והשתדלתי להתגבר על טעם ההחמצה, בידיעה שהקב"ה גלגל אותי למקום זה כדי שעשרות יהודים יהיו נמוז, וגם זו זכות גדולה.

חייכתי אליהם וידעתי שזו הפעם האחרונה שאני רואה את האנשים היקרים הללו, עוד באותו לילה אעלה על טיסה ואשכח מסיפור זה לתמיד. טסתי לארץ. הגעתי הביתה לפנות בוקר, ובשעה שמונה התייצבתי לעבודת חיי בתלמוד תורה. אחר הצהריים חזרתי הביתה ומהקילה אותה עזבתי בליל אמש, חיכתה לי הודעה בתא הקולי: "החלטנו שאין טעם להמשיך במכרוז יותר, הקהל הצביע פה אחד, ומבקש לראותך בחגים אצלנו. צלצל לקבלת פרטים".

נמצאנו למדים, שהקב"ה מראה לאדם, עם כל ההשתדלות שאתה עושה אתה תלוי רק בלבד.

לעשות את המוטל עלי

אני מתגורר בירושלים ולומד עם בחור באופן פרטי בישיבה בשכונת תל ציון הסמוכה לירושלים. שעות הלימוד עם הבחור הן בדרך כלל בין עשר לשתיים עשרה בבוקר.

באחד הימים הייתי צריך בדחיפות הלוואה של אלף דולר. התקשרתי לחבר והוא סיפר לי שיש יהודי בירושלים שבכל ראש חודש מלווה חמש מאות דולר לכל מי שמגיע. לא צריך להזמין תור מראש, לא צריך ערבים, חותמים על שטר ונותנים לו צ'ק פתוח והוא נותן את הכסף. ההלוואה היא לחודש, בראש חודש בבוקר מחזירים לו את הכסף ואחר הצהריים הוא מלווה שוב את הכסף ללווים חדשים. שעות הקבלה אצלו הן בין אחת ושלושים לשתיים בצהריים, וכי שבא ראשון מקבל ראשון. הוא מלווה עד שנגמר הכסף, כך שכדי לקבל את הכסף צריך להקדים לבוא לשם לפחות בשעה אחת בצהריים.

באותו יום נסעתי לישיבה ללמוד עם אותו בחור, והחלטתי שכיון שעלי להיות בירושלים כבר בשעה אחת בצהריים, והנסיעה מתל ציון לירושלים אורכת הרבה זמן ובפרט בשעות אלו שיש הרבה פקקים בדרכים, לכן אסיים קצת יותר מוקדם ואשלים זאת מחר.

התחלתי ללמוד עם הבחור, וכשהגיעה השעה אחת עשרה ארבעים וחמש, שבה רציתי לסיים ולצאת, אמר לי הבחור שהוא עדיין לא הבין היטב את הסוגיה. התלבטתי, אולי אומר לו שמחר נראה שוב את הסוגיה, אבל מצד שני בחור לא מבין, האם אני יכול לעזוב אותו כך?

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיין וכדו'. **תבורכו מפי עלינו!**

לזכיו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, חנה בת פולט, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי שישכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלסנת, סלסנת בת טאווס, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כר'מית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.
נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

העלון לע"ן: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
נא להתפלל לרפואת חנה בת רחל הזקוקה לרחמי שמים מרובים
נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אוריית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל
העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 22:30 - 21:00
טל: 03-6766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים א', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
שידוכים לשם שמים למגזר החרדי
לנשים: 053-4163681 053-4110655
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c95955@okmail.co.il
מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 0527646963.

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 95

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פנחס - תשפ"ג

עניין של חינוך

אל תחכה – תיזום תחילה!!!

”ויאמר ה' אל משה עלה אל הר העברים
הזה וראה את הארץ... וראיתה אתה” (דברים י"ג)

הקשה מרן ה'אור החיים' הקדוש זיע"א: מדוע הקב"ה כפל בדבריו למשה רבינו ואמר: "וּרְאֵה... וּרְאֵיתָה"? אלא יסוד גדול רמוז בזה הקב"ה למשה רבינו, שכדי לזכות לראות את הארץ כולה בדרך נס ופלא עליו לעשות תחילה את הצעד הראשון, ועליו להתאמץ ולעלות גבוה ככל האפשר על גבי הר העברים, ומשם צריך הוא לנסות לראות את הארץ במו עיניו. ואם יעשה כן, מובטח לו שהקב"ה יסייע בעדו וייתן לו לראות את הארץ בדרך נס ופלא. ולכן אמר לו ה' בתחילה: "עֲלֵה אֶל הַר הָעִבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת הָאָרֶץ", דהיינו תחילה תעשה אתה את מה שביכולתך לעשות, ולאחר מכן אני אעשה עימך נס "וּרְאֵיתָה אֶתְּהָ". וזה מוסר השכל נורא למתבונן: הקב"ה רוצה להביא עלינו שפע והשפעות טובות הן ברוחני והן בגשמי, אך ממתין הוא לראות את הרצון שלנו בדבר. לכן, בשעה שהאדם מתאמץ לעשות ככל יכולתו, אז יפתחו לפניו שערי אורה וברכה והוא ישיג יותר ממה שפעל בדבר. וזהו העניין של 'פתחו לי כפתחו של מחט' – אפילו פתח קטן מאוד אך יציב וחזק מברזל ואו אז 'אפתח לכם כפתחו של אולם' בע"ה.

בברכת שבת שלום – מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

”לִכֵּן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִית שְׁלוֹם” (כה, יב)

יש לתמוה, מדוע מקבל פינחס את שכרו בברית שלום דווקא? אם היו מצמידים לפינחס על מעשהו תארים כמו: 'קנאי - לה' או "' מלחמות ה" היה זה מתאים, אבל 'איש שלום'...? מיישב זאת מרן הגאון רבי שמעון בעדני זצ"ל על פי משל לאדם שביקש להתרברב בסוסו האביר. עלה על הסוס והחל דוהר במהירות, אך משבא לעצור – הסוס לא נשמע לו. הוא מושך במושכות והסוס ממשך במרוצתו, קופץ ודוהר, עולה ויורד, עד שהפיל את בעליו וחבטו בקרקע. שחקו עליו הכול: אין זה סוס אביר, אלא סוס פראי חסר רסן. סוס טוב יודע לדהור, אך יודע גם לעצור! אהרון הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, וברור שגם את בניו ונכדיו חינך להתרחק מכל זיק של ריב ומחלוקת. גם פינחס הלך בדרכי סבו, והיה ידוע מאז ומתמיד כאיש שוחר שלום. כאשר ראה פינחס שנשיא ישראל חוטא והבין שצריך להורגו, היה זה בשבילו מעשה כמעט בלתי אפשרי. הוא, הרחמן, בן בנו של הרחמן ואוהב השלום, יקפוץ לפני כולם ויעשה מעשה קנאות אכזרי? עבורו היה זה מעשה זר ומנוגד לטבעו, שדרש התגברות על טבעיותו על מידותיו. ועם כל זה, הוא התעלה על טבעו והרג את שני החוטאים. עד אותו מעשה לא היה ניתן להבחין אם אהבת השלום של פינחס נובעת ממקום חיובי או מאופי חברותי חסר שליטה עצמית. כאשר למען הצלת כלל ישראל שלט פינחס על אהבת השלום שבו ועשה מעשה הנוגד לכאורה את השלום, רק אז התברר למפרע שמעשי השלום שעשה כל חייו באו ממקום אמיתי וחיובי, ולא סתם מחמת טבע פשוט. אם כן, ראוי הוא בהחלט להיקרא "איש שלום" ולהתברך בשלום. (אוצרותינו)

פְּנִינִים מִתּוֹךְ סֵפֶר אֹרֶחַ הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ - מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר אוֹצֵר פְּנִינֵי הַחֲסִידוּת

- אִם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְגו' (ויקרא כו א) וטעם אוֹמְרוּ לְשׁוֹן הַלִּיכָה לומר שְׁצִרְיָה לַעֲסֵק בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ בְּהַלִּיכְתּוֹ, עַל דֶּרֶךְ אוֹמְרוּ: וַיִּבְלְקֶתְךָ בְּדֶרֶךְ (דברים ו א) בְּאַהֲבָתָה יִשְׁנֶה תְּמִיד: (ויקרא כו א)
- מִצְוָה לַלְמֹד הַתּוֹרָה בְּשִׂמְחָה עוֹד נִתְּכֹן שְׁצִרְיָה שְׁלֵמֹד הַתּוֹרָה בְּשִׂמְחָה וְלֹא בְּעִצְבוֹן, כִּי דַבְּרֵי תּוֹרָה אֶסוּרִין לְאַבֵּל (נור"ד ס"י שפ"ד) (דברים ז יב)
- אִין שְׂמִיחָה לִפְנֵי הַקַּב"ה אֵלָּא כְּשֶׁבְּנִי עוֹשִׂים בַּתּוֹרָה עוֹד רְמִז לְמָה שְׁאָמְרוּ בְּסֵפֶר הָאֶחָד (ח"ג ר"ג) וְזֶה לְשׁוֹנֵם: דְּלִית חֲדוּתָא קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּשֶׁעָתָא דִּישְׁרָאֵל מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרְתָא. וְהוּא אוֹמְרוּ 'וְהִיָּה' סֵתֵם, שְׂמִיחָה כְּלִילִית לְמֵלֵא עוֹלָם, וְכִשְׁהוּא שְׂמִיחַ כֹּל הַעוֹלָם בְּשִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן... (דברים ז יב)
- 'וְשִׂמְחָת בְּכָל הַטּוֹב' (דברים כב יא) גַּם יִרְמֹז בְּמֵאמְרֵי וְשִׂמְחָת בְּכָל הַטּוֹב' – אֵל הַתּוֹרָה, כְּאוֹמְרָם ז"ל (ברכות ה) וְאִין 'טוֹב' אֵלָּא תּוֹרָה, שְׂאֵם הִיּוּ בְּנֵי אָדָם מְרַגְּשִׁין בְּמַתִּיקוֹת וְעֲרֻבוֹת טוֹב הַתּוֹרָה, הִיּוּ מְשַׁתְּגִיעִים וּמַתְּלֵהִים אַחֲרֵיהֶּ, וְלֹא יִחַשְׁבּוּ בְּעֵינֵיהֶם מֵלֵא עוֹלָם כְּסוֹף וְזָהָב לְמֵאוּמָה, כִּי הַתּוֹרָה כּוֹלֶלֶת כֹּל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם: (דברים כב יא)

בגוב האריות! \ ספור על רבנו האור החיים הקדוש זצ"ל

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
הגאון והקדוש
רבי חיים בן
עטר בעל
'האור החיים'
זצ"ל זיע"א.**

רבי חיים בן עטר, המכנה האור החיים הקדוש על שם פרושו לתורה, נולד במרוקו ועלה לירושלים. נפטר בגיל 47, פחות משנה לאחר שעלה לירושלים, ונקבר בהר הזיתים. האור החיים זכה לכינוי 'קדוש'. ובנוסף אליו מכנים גם האלשיך והשל"ה בכינוי זה. ידועים דבריו של 'הבעל שם טוב הקדוש' שאמר: כי האור החיים הוא ניצוץ מנשמתו של משיח. האור החיים נפטר במוצאי שבת קדש ט"ו תמוז בתחלת הלילה, ובאותו זמן בעיר מזיבוז' שבאוקראינה, הבעל שם טוב הקדוש נטל את ידיו לסעודה השלישית (לפני השקיעה), ואמר: "כבה הנר המערב". כששאלו אותו תלמידיו במוצאי שבת לפשר הדבר, אמר הבעש"ט כי באותה עת נפטר רבנו חיים בן עטר כששאלו אותו כיצד ידע זאת, אמר להם כי ישנה פגנה אחת בנטילת ידים הידועה רק ליהודי בדור, ורק רבנו חיים בן עטר ידע את אותה פגנה, ועכשיו בשעת נטילת הידים לסעודה השלישית התגלתה לבעל שם טוב את אותה פגנה, וידע כי בשעה זו נפטר רבנו חיים בן עטר ונתבקש לעולם הבא. ציונו של האור החיים התקדש לדורות, ומידי שנה בשנה נוהגים המוני בית ישראל לעלות ולהשתטח על ציונו שבהר הזיתים, ביום ההילולא בט"ו בתמוז, וגם בשאר ימות השנה.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

רבנו בעל האור החיים הקדוש היה עוסק גם במלאכת הצורפות אך היה עושה מלאכתו עראי ותורתו קבע, ומנהגו היה כשנשארו לו קצת כסף מעסקו האחרון לא היה ממשיך לעבד אלא ישב ולמד עד שפלתה הפריטה מן הכיס. פעם אחת נכנסו אצלו שני משרתי המלך ובגדם זהב, ואמרו לו: "שמכיןן שהמלך שמע כי אתה האמן הממחה במקצוע זה, על כן נשלחנו אליך לרקום תכשיט מיחד לכבוד נשואי בתו. עליך לגומרו בתוך עשרה ימים". הניחו המשרתים את הזהב לפני רבנו, ופנו והלכו להם. באותה שעה עדין נותר לרבנו כסף, לכן הלך וטמן את הזהב והלך לו ללמד, וכששב לביתו נשפח הדבר ממנו לגמרי מרב טרדתו בלמוד. כעבר עשרה ימים חזרו אליו משרתי המלך שוב, ובקשו ממנו את התכשיט, אך רבנו הקדוש אמר להם שעדין לא התחיל בזה. המשרתים מהרו אל המלך והלשינו לפניו שרבנו מרד במלכות והשפיל כבודו כשלא בצע צויו, ומיד בחמתו גזר המלך להשליך את רבנו לגב האריות, כי כן דת המורד במלכות. כשגאו חילי המלך לקחת את רבנו בקש מהם רשות לקחת עמו את ספר התהלים שלו, טלית ותפלין. לעגו לו החילים ואמרו: "ולחייך אתה חושב שאתה הולך? והלא למיתה אתה הולך בגב האריות!" - אבל רבנו לא התנחם לדבריהם ולקח תרמילו. אשת רבנו, שלא ידעה מגזרת המלך, שאלה אותו לאן הוא הולך, והשיב לה רבנו שעוד זמן מועט ישוב. שלוחי המלך הובילוהו לגב האריות, וכששמעו מרחוק את שאגותיהם של האריות המרעבים פחד ורעדה אחז אותם. אולם רבנו לא התרגש, וצעד בצעדים בטוחים אל גב האריות. לאחר שהשליכו את רבנו הקדוש פנימה, הביטו החילים ונדדמו לראות את האריות מקבלים את רבנו בהכנעה, מכשפשים בזנבם, ומלקקים את נעליו, ואלו רבנו הוציא מחיקו את ספר התהלים והחל בתפלה. רצו החילים וספרו על כך למלך, והוא בכבודו ובעצמו מהר לראות את הפלא הגדול. צעק המלך בהתרגשות והכריז ואמר: "עתה ידעתי כי יש אלקים בישראל". הוא הורה לשחרר את רבנו מגב האריות, ובצאתו - בקש המלך את סליחתו על שפגע בכבודו. כששאל המלך את רבנו לפשר הדבר, השיב הרב כי הואיל ונמנע מהמלאכה בעבור למוד התורה הקדושה - היא הגנה והצילה אותו. כששמע המלך את תשובתו שלח אותו בכבוד גדול ונתן לו מתנות לרב. זכותו יגן עלינו ועכ"י

עלון שבועי על
פרשת השבוע.
ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי
נשמת סבינו מורינן
הרב ששון הכהן ב"ר
ישעיהו ומרת מרים
זצ"ל

תענוג השבוע

שבת קודש פרשת: **פנחס** י"ט תמוז ה'תשפ"ג שנת 'הקהל'

השבוע בפרשה אנו רואים משהו **מעניין ונוגע אלינו מאוד**. בתחילת הפרשה רואים את מעשה **פנחס**. **קנאות אמיתית לכבוד שמים**. עד כדי הרג של מחלל שם שמים ברבים. והשכר על זה הוא לאין ערוך. הקב"ה נותן לו את בריתו שלום. **נהפך למלאך הברית**. **פנחס זה אליהו**. הוא מאריך ימים הכי הרבה מכל דור המדבר. הוא ראה את עם ישראל בכיבוש הארץ ובהתיישבותם בארץ במשך כמה וכמה דורות. פרשה שלימה על שמו. ממש מנהיג ודמות להערצה וחינוך.

והנה באותה פרשה, **משה רבינו** כבר מבין שהוא לא יכניס את בני לארץ, לאחר שה' אומר לו לעלות אל הר העברים. ומחפש להם מחליף. **והנה אלהים יראה בדיוק את המילים שמשא רבינו מבקש: וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה לזה מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו** כשזה מגיע להנהגת העם. להנהגה ציבורית חובה היא למנות אדם נוח לציבור, לא אדם תקיף. כי הציבור לא יכול אחרת. כשזה מגיע להנהגה העסקי כבר עובד אחרת. ומה ה' עונה למשה? **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קוּץ לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רִוּוּ בוֹ וְסִמְכֶתָּ אֹתוֹ יָדָךְ עָלָיו. אִישׁ אֲשֶׁר רִוּוּ בוֹ מֵהַפִּירוֹשׁ? כִּשְׁהַתְּקַרְבוֹ תְּלִמִּידִים לְהַרְבֵּי מַמְעַזְרִיטֵשׁ וְשָׂאוֹ אוֹתוֹ מֵהַלְעֵנוֹת לְאֹלוֹ שְׁמֻקְנִיטִים אוֹתָם כִּשְׁהַחֲזוּרִים מִמֶּנּוּ וְשׂוֹאֲלִים אוֹתָם: מֵהֵם קִיבְלוּ מִמֶּנּוּ? אָמַר לָהֶם: תְּגִידוּ לָהֶם שְׁקִיבְלָתָם 'רוּחַ' 'רוּחַ חַיִּים'. שְׁזֵה הָעֵיקָר וְהִסוּד לְכֹל.**

אדם צריך לראות להכניס ולטפח בו את רוח החיים דקדושה, שהיא ההיפך מ'טומאת מת' שורש כל הטומאות והייאושים וחלישויות הדעת שמתרבים וגוברים על האדם בכל רגע. ואת זה יכולים לקבל רק כאשר מחוברים לצדיקי אמת, צדיקים שתיקנו את כל הארבע יסודות, צדיקים שמושכים חיים מחי החיים. ויכולים להחיות את כל העולם. ממה היה חי רשב"י ובנו 13 שנים במערה? רק מיניקה אמיתית מרוח חיים דקדושה. איתא בספרא דצניעותא פרק ב' (זהר תרומה דף קעז): **מְנוּקְבָא דְפְרַדְשָׁקָא מִשְׁךְ רוּחָא דְחַיִּי לְמַשִּׁיחָא.**

תענוג לספר מהצדיקים:

היה איש אחד מתנגד גדול לחסידות בזמנו של האדמו"ר הזקן. שלא היו לו הרבה הרבה שנים פרי בטן. ואחרי שנים רבות נשבר בקרבו והחליט ללכת ולבקש ברכה על עך **מאדמו"ר הזקן** בליאדי. **ואדמו"ר הזקן** אמר לו שהיחיד שיכול להושיע אותו זה האדמו"ר ר' שלמה קארלינער זצ"ל. והלך אליו בתחילת החורף, וכל פעם דחה אותו מעל פניו ולא ענה לו. ובהגיע יום כ' טבת אמר לו מיד שאם רוצה להיוושע שיביא מיד 400 אדומים (סכום יקר) וחשב ליסע לביתו לשאול בעצת אשתו, וכשהגיע לביתו צעקה עליו אשתו: שוטה שבעולם, כ"כ הרבה שנים אנו מחכים ועכשיו שהצדיק רוצה לברך אותך אחרי כל השבועות הארוכים שסירב לך, ואתה עדיין מסתפק? כל סכום שבעולם שווה בשביל זה. ולקח לו כמה ימים הנסיעות הלך וחזור, וכשהגיע לצדיק עם סכום הכסף, אמר לו **האדמו"ר ר' שלמה קארלינער זצ"ל**. שכבר אינו יכול להושיע אותו. והלך משם בפחי נפש, שבור ונדכה עד מאוד.

וחזר מיד לאדמו"ר הזקן, ושאל אותו בבכי רב: איני מבין מה הולך כאן. כל העולם מספרים עליכם אותות ומופתים וכוח רב להושיע, ואתם שולחים אותי להרב מקארלין, וגם שם הוא דוחה אותי שבועות רבים, ואז מבקש סכום כסף ואני מביא לו ואז גם זה לא עוזר ??? למה אתם לא יכולים להושיע ולברך אותי מיד ??? ואמר לו **האדמו"ר הזקן**: **תדע לך שאין לך ילדים כי חלקת על מורי ורבי, הרב ישכר בר מלובביץ' ואמרת ברבים: שהוא לא למדן, ותדע לך שיש לו גילוי אליהו בכל עת!!! ואני לא יכול לעזור לך בגלל זה. כי אני תלמידו. ולכן שלחתי אותך להרב מקארלין, והוא גם ראה את הפגם שלך, וחייכה עד ליום ההילולא של הרמב"ם שאז פוסקים בשמים כמותו. הרב המובהק שרצה למחול על כבודו בכל הדברים האלו או באחד מהן לכל תלמידיו או לאחד מהן הרשות בידו. ואע"פ שמחל חייב התלמיד להדרו ואפילו בשעה שמחל: (הלכות ת"ת פרק ז' הלכה י"ג) **ויוכל לפסוק שמחול לך והגזירה תסתלק. אבל אתה התעכבת ולא הבאת את הפדיון ביום ההילולא, והפסדת את הישועה**."**

רואים מכאן כמה גדול כוחו של הצדיק ביום ההילולא.
וכמה צריכים לנצל את ימי הילולת הצדיקים.

תענוג בהשגחה פרטית:

סיפר החסיד הרב טוביה לויטרשטיין שליט"א: שעובד כפיזיותרפיסט בכיר באחד מקופות החולים. ועושה ביקורי בית אצל המטופלים. וכל השנים נזהר שלא לעבוד בחול המועד. והשנה בערב פסח עשה חשבון עם המזכירה כמה מטופלים רוצים ביקורי בית בחול המועד ולא יכל להתגבר ולוותר על ההכנסה כי היה צריך כסף, וסיכם איתה על ביקורי בית בחול המועד. ויצא שירוויח מכמה ימים בחול המועד: 3500 ₪ והנה הוא יוצא מהעבודה, ורואה כמה אנשים מנסים לסחוב ספא גדולה ולהכניסה לרכב מסחרי גדול ולא מצליחים, ושאל אם צריכים עזרה? ושמחו מאוד כי הוא איש חזק וגבוה. והוא תפס את הספא והרים אותה להכניסה לרכב, והוא לא שם לב שהספא נתקעה בדפנות הרכב, ונתקעה לו חזק בפנים, ונפלו לו המשקפיים על הריצפה והוא בעצמו דרך עליהם חזק ושר אותם עם כל כובד משקל הספא... ולמחרת להזמין משקפיים חדשות ויקרות כמו שיש לו, עלו לו בדיוק: 3500 ₪. והבין מיד שלא מרוויחים כלום מלעבוד בחול המועד.
אין תנועה בעולם ללא השגחה פרטית.

דן עם המולל, יוצא: 55 ובאותיות: נה.
ראשי תיבות: נ'צה ה'זד. בחינת הרגלין,
שצעדו בסוף. ומשיבין האבדות.
שיודעים להלך. ויודעים הדרך להשיב
האבדה. וזה ההפרש שנשאר בין: מה,
ל- נה = 10. לרמז על עשר ספירות.
ותיקון עשר כוחות הנפש. שאז יודעים
להחזיר המה ומחזירים כוח הרגליים
(הפוך מ: רגליה ירדות מות שאול
צ'עדיה יתמכו.)
ויודעים להלך בקדושה.

שאלה: כתוב בפרשה: ז'ו את ב'י ישראל ואמרת להם את קרב'י ל'זמי ל'אשי רי'ז ג'יו'זי תש'מרו
ל'הקריב לי ב'מו'עדו (במדבר כז, ב)

צריך להבין הכפילות שנאמר 2 פעמים: ואמרת וגם את שינוי הלשון: ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו
ליהנה כבשים ב'י ש'נה תמימם ש'נים ל'יום על'ה תמיד. את הכבש א'זד תעשה בבקר ואת הכבש הש'י
תעשה ב'ז ה'ל'בים.

שכתוב: אשר תקריבו ואח"כ כתוב: תעשה וגם שהלשון: תקריבו לשון רבים. והלשון: תעשה בלשון יחיד?
תשובה: ע"י ליקוטי תורה פרשת פנחס, ע"א, ע"ב, ע"ג. ה: "13 את בני ישראל"

שאלה: זאת חקת התורה (במדבר יט א) זה פרשה וציווי על עניין פרה אדומה, ולמה כתוב על זה שם כללי:
"זאת חקת התורה" ?

תשובה: ע"י ליקוטי תורה חקת, ע"א, ע"ב.

שאלה: משה קבל תורה מסיני (פרקי אבות - פרק א) מדוע לא כתוב: משה קבל תורה מהקב"ה ?

תשובה: ע"י ליקוטי עינות, חלק א', ע"א, ע"ב.

שאלה: כתוב בפרשה: ויאמר יהוה אל משה קוץ לך את יהושע בן נון איש אשר רונן בו וסמכת את ידך
עליו (במדבר כז יז)

ולמה יש לשאול: מדוע לא מצינו שמשה רבינו משה את יהושע בשמן המשחה ? שהרי כשמעמידן מלך
מושחין אותו ?

תשובה: ע"י ליקוטי עינות, כ"א, ע"ב, ע"ג.

אופק חדרה

כניסת שבת	19:21	לוח מקומי
יציאת שבת	20:33	אור החיים
רבינו תם	21:04	
	21:17	
	20:22	
	19:31	

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח'בי בת אברהם, מיכאל ח'בי בן סעדיה, לזכות אריה ח'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים וחנה, משה כהן בן יעקב, זכריה נגר בן חסר יעקב יפת.
לרפואת: בנימין חיים בן יהודית, אריה בן סעידה.

החלק המתאים. אולם הנהג לא היה מודע לדחיפות העניין ולא הפעיל את הצופר. הדרכים היו פקוקות, והדרך ארכה לו שעה וחצי!

לנהג זה היה תפקיד! נכון - כולם עומדים ברמזורים וממתנים... אבל יש לו תפקיד שאין לכולם! עליו למהר ככל האפשר ולהביא את החלק, להפעיל צופר - החולה שוכב על שולחן הניתוחים וממתין!

עומד יהודי וממתין... מה אתה עומד! כולם עומדים! אבל לך יש תפקיד! תפעיל צופר! עולמות שלמים ממתנים לך, יש לך את הכישרונות לך.

ומכאן מתבקשת המסקנה, שאולי מן הראוי כי נתבונן במעשינו כי גם לנו יועד תפקיד בעולם הזה. כל אדם וה"פינחס" שבתוכו, ומחובתנו לגלות איזה רומח עלינו לקחת ואיתו לבצע את שליחותנו. בדורנו אנו אי אפשר עוד להמשיך ולשבת שאננים מול הפריצות, ביזוי תלמידי-חכמים, רמיסת כבוד התורה ולצערנו אנו מחרישים ובטוחים כי יש מי שיעשה את המלאכה.

זאת פינחס בא ללמדנו: קום ועשה- ולא עליך המלאכה לגמור- אך בוודאי שאסור לך לשבת מן הצד. (אור דניאל)

מחזה מופלא עד מאוד הממחיש לנו את כוחו של היחיד ונחישותו מתרחש מידי בוקר באוטובוס הנוסע מבני ברק לירושלים. מי ש'אחראי' לסיפור זה הוא יהודי תלמיד חכם, המתגורר בבני ברק, ומשמש כגבאי של אחד מחשובי האדמו"רים. כיוון שמקום מושבו של האדמו"ר הוא בירושלים, עושה הגבאי את דרכו מידי בוקר בבוקרו, לירושלים.

הגבאי, יהודי חביב במיוחד, הנושא חן בעיני כל רואיו, ומקדש שם שמים ברבים, נוסע בשעה קבועה, באוטובוס קבוע, וגם רבים מהנוסעים בשעה זו הם לקוחות קבועים של 'אגד', העושים דרכם לירושליימה.

מה עושה תלמיד חכם כמותו הנאלץ להעביר מידי יום שעתיים יקרות בנסיעות? - לוקח איתו גמרא, ולומד את הדף היומי. כך עשה בחודש-חודשיים הראשונים. לאחר מכן, החליט לשתף בלימוד זה את שכנו לספסל, ומשראה כי טוב הוא צירף עוד ועוד אנשים, עד שהחבורה הלכה וגדלה מיום ליום.

במשך כל ימיו משקיע הגבאי ההוא מאמצים ניכרים על מנת לקרב עוד ועוד יהודים אל ה' יתברך, וגם עתה - משראה שהלימוד תופס תאוצה רבתי - העלה במוחו רעיון נועז.

בוקר אחד, כאשר עלה לאוטובוס, המתין עד שהנהג ייצא מאיזורי האיכלוס העמוסים של גוש דן, ובהיותו פנוי קימעה ניגש אליו בהכנעה, הסביר לו את מהות 'הדף היומי', ושאלו האם הוא יכול לומר את דברי הגמרא לפני כל הנוסעים...

תלמיד חכם זה מדבר בהכנעה עם כל יהודי באשר-הוא. כל אישיותו אומרת הכנעה כלפי הזולת. הוא לא בא בדרישה אל הנהג, ולא 'הזכיר' לו שמדובר בקו אוטובוס שממילא מרבית הנוסעים בו הם שומרי מצוות, אלא ביקש בנימוס, ובהכנעה-רבתי, לומר את הדף בקול רם.

להחזקת העלון: 055-6700349

"פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל" (כה, יא)

מעשהו של פינחס מעורר בנו התפעלות יתירה. הנה קם יהודי הנחשב לבזוי, לוקח רומח בידו, מסכן את חייו וכל זה למען הצלת עם ישראל, אף על פי שבנקל שומריו של זימרי בן סלוא - אלפים רבים - יכלו מיד להורגו. אך הוא לא נרתע. הוא מוכן להקריב עצמו למען הקב"ה.

כדברי המדרש; ראה פינחס מעשה זה של זימרי והמדיינית ונוכר בהלכה - לבועל ארמית קנאין פוגעין בו: **"ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו... וידקור את שניהם"**. (במדבר כה, ז) וקינא לשמו של הקב"ה ועשה לו הקב"ה שנים עשר ניסים (מדרש רבה כ, כו).

דברי המדרש מהווים, לדברי הגר"מ **רובמן זצ"ל** בספרו **'זיכרון מאיר'**, חיזוק גדול ואף נותנים עידוד רב לבני דורנו, במיוחד לאור העובדה שהאדם אומר לעצמו "מה כבר אפשר לעשות מול הערב רב? אנו קומץ קטן לעומת רבים שהתרחקו מדבר ה'!"

ממעשהו של פינחס אנו יכולים ללמוד מה רב כוחו של היחיד, הנה פינחס יוצא יחידי מכל העם כולו, ולא רק זאת, השבטים היו מבזים אותו בשל כך, ועם כל זה זכה להציל את כלל ישראל.

יתכן שרעיון זה מונח בפסוק **"ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו"** (במדבר כה, ז). **"מתוך העדה"**, היינו אדם אלמוני שקם מתוך שורות הקהל ובמעשהו הציל את העם כולו.

ואכן כך אנו חייבים לראות את פני הדברים ולהשליכם גם לדורנו. גם בימינו אנו רואים אנשים שפוגעים ורומסים כל דבר שבקדושה, ולצערנו אנו מחרישים, אנו לא מאמינים ביכולתנו לקום, לזעוק, למחות ולא להחריש כאשר כבוד הקב"ה וכבוד רבותינו נרמס בריש גלי.

פעמים רבות נשמעת הטענה: **"וכי אני לבדי יכול לחולל שינוי? האם זה מתפקידי לטפל בכך? יש כאלה שנבחרו למטרה זאת ואם הם אינם יכולים עם כל העוצמה שיש בידם אז ודאי שאני הקטן לא אוכל לעשות מאומה..."** - פינחס קם ועשה מעשה כדי להראות לכל הדורות הבאים אחריו כיצד איש אחד, אדם בודד, הנחשב לבזוי, קם ועושה מעשה.

בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו ותפקידנו להעמיד את דיוקנו של פינחס מול עינינו ולעשות מעשה! אי אפשר עוד להמשיך ולהחריש!

הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל הביא מעשה שאירע עימו הממחיש יותר מכל את החשיבות להבין את תפקידנו בעולם הזה:

אימי עברה ניתוח ברגלה בלוס אנג'לס. בנייתוח, שהיה אמור להימשך כשעתיים-שלוש, היו אמורים להחליף לה חלק מהעצם בחלק תואם מפלדה. והנה אנו, בני המשפחה, ממתנים מחוץ לחדר הניתוח ארבע-חמש שעות! איננו יודעים מה קורה, איש לא יוצא מחדר הניתוח ואנו במתח עצום.

למחרת שאלתי את הרופא מה קרה, מדוע הניתוח לקח כל כך הרבה זמן? הרופא השיב לי, שבמהלך הניתוח היה צורך בעוד חלק פלדה שלא היה בנמצא והיו חייבים להביאו מבית-חולים סמוך - מהלך נסיעה של כעשרים וחמש דקות. נהג מבית-הרפואה יצא מיד לדרכו עם

הפכות

דברים הבאים בתוך הסעודה

- דברים הנאכלים בתוך הסעודה הבאים ללפת בהם את הפת, כגון: עוף, בשר, דגים, גבינות, מיני מלוחים, וכיוצא. וכן דברים הבאים להשביע. אפילו אוכלם בלא פת אין צריך לברך עליהם, לא לפנייהם - שברכת 'המוציא' פוטרתן, ולא לאחריהם - שברכת המזון פוטרתן. ואפילו לא היו לפניו בעת שברך על הפת, ואפילו לא היו לפניו בעת שברך על הפת, ואפילו אם הביאו לו אותן באמצע הסעודה מבית אחר. ולתחילה יכוון על כל מה שיביאו לו בתוך הסעודה.

- האוכל דברים כבויים בתוך הסעודה, כגון זיתים או מלפפונים וכיוצא בזה, אינו מברך עליהם, מפני שנחשבים לדברים הבאים מחמת הסעודה, וכן המנהג.

- אם אכל בתוך הסעודה פרי או ירק כבוש או מבושל שאינו טעון ברכה כלל שהיה בא מחמת הסעודה, ושוב הובא לפניו מאותו פרי או ירק כשהוא חי לקינוח סעודה, צריך לברך עליו ברכה ראשונה. ואם יש פרי או ירק אחר שלא אכל ממנו קודם, טוב שיברך עליו ויפטור אותו הפרי או הירק.

- וכן אם בתוך הסעודה אכל סלט ירקות חי ובתוכו חתיכות מלפפון, ובסוף הסעודה הביאו לפניו מלפפון חי לקינוח, צריך לברך עליו ברכה ראשונה, שמכוון שמתחילה היה בתערובת ונשתנה הרי פנים חדשות באו לכאן, ומכל-מקום, אם יש לפניו ירק אחר שכלל לא אכל ממנו קודם, טוב שיברך עליו ויפטור את המלפפון. וכן כל-כיוצא בזה.

- דברים הבאים שלא מחמת הסעודה, דהיינו שאין דרך לקבוע סעודה עליהם וללפת בהם הפת, כגון: כל-מיני פירות וכדומה, אם אכל אותם בלא פת טעונים ברכה לפנייהם, שברכת 'המוציא' אינה פוטרתן שאינם מעיקר הסעודה, אבל אינם טעונים ברכה לאחריהם, שכיוון שבאו בתוך הסעודה ברכת המזון פוטרתן. (אורות ההלכה)

מצה האדומים

הגאון רבי אהרון זצ"ל, רבה של העיר טבריק שבליטא- היה

שקדן עצום בתורה. במלחמת העולם הראשונה, כאשר קו החזית היה לא הרחק מטבריק, הבחינו החיילים הרוסים, בשעת לילה מאוחרת, באור המנצנץ מחלון ביתו של אחד מתושבי העיירה. מיהרו החיילים להסתער על הבית, בהיותם בטוחים, כי מדובר כאן במרגל לטובת הכובש הגרמני, המאותת לגרמנים על ידי אור הנר הדלוק. משפרצו החיילים את תוך הבית, מצאו שם את רבי אהרון, הרב מטבריק, כשהוא רכון על ספר הרמב"ם ושקוע בלימוד. עובדה זו לא שינתה את הערכת מפקד הכוח, כי מדובר כאן במרגל. אי לכך, הודיעו לרבי אהרון, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הם עומדים להוציאו מיד להורג, באשמת ריגול. רבה של טבריק, אשר ידע והכיר את מידת אכזריותם של צבאות רוסיה הצארית, השיב להם ואמר: "אם אכן נגזר עלי להיות מוצא להורג, אני מקבל עלי את הדין באהבה. אך בקשה אחת לי אליכם, ואנא מלאו נא את בקשתי האחרונה. אני עסוק עתה, כל כולי, בבירור הלכה קשה וסבוכה ברמב"ם. בבקשה מכם, המתינו לי שעה קלה, עד אשר אבהיר לעצמי את משמעות הקטע המוקשה". לתדהמתם של החיילים לא היה גבול, הדבר היה למעלה מהשגתם, מי שמע כדבר הזה!?! אך דא עקא, תדהמה זו. היא גרמה להם להיענות בחיוב לפנייתו של הרב, ואמרו לו, שהם מוכנים להמתין, עד שיסיים לעיין. בדקות מסמרות שיער אלו, בעוד שעון החול הולך ואוזל, רבי אהרון מתעמק בספרו, כאשר קני הרובים מכוונים לעברו ועיני החיילים, משגיחות לבלתי יוזז, לפתע, חל מיפנה במצב הצבאי בעיר. קול התותחים ההולך וקרוב הבהיר לניצבים שם כי הגרמנים פתחו במתקפת מחץ רבתי, והם קרובים ביותר. החיילים הרוסיים אשר הופתעו מההתקפה, לא השתהו ונסו על נפשם. וכך, בזכות שקידתו העצומה, ניצל הרב מטבריק מציפורני חיות הטרף הללו, והמשיך להגות בדברי הרמב"ם.

(חסדי דוד)

והנה ראו זה פלא. הנהג הסכים, והגבאי של האדמו"ר החל להיות מגיד השיעור הראשון בדף היומי **ב-אוטובוס** הוא מצלם מידי יום את הדף בו אווזים, מחלק אותו לנוסעים, ולומד יחד איתם.

והנהג, כל כך הוקסם מהכנתו של התלמיד חכם כלפיו, שלאחר כמה ימים מאז תחילת השיעור העניק לו את המיקרופון והרמקול המצויים כידוע בכל אוטובוס, כדי שלא יצטרך להתאמץ הרבה בגרונו, וגם כדי שדברי הגמרא יגיעו לכל הנוסעים...

מעמד קידוש שם שמים שכזה משפיע גם על נוסעים שלא זכו עדיין לשמור מצוות. הגבאי מחלק את הדפים גם להם, ובבוקר אחד כאשר הגיש את הדף לאחד הנוסעים שלא היה חבוש-כיפה, גילה לו הלה שהוא בן אחר בן לצאצאי הגר"א... כשהגיעו לירושלים, המשיכו השניים לדבר, והצאצא ההוא הביע נכונות לשוב אל המקורות. (עלינו לשבח)

ידוע מאמר **הסבא מנובהרדוק זצ"ל**: "אף פעם איני חושב על

דבר אם אני יכול לעשותו, אלא אם אני חייב לעשותו כי אם אני חייב לעשותו אזי גם אוכל באמת לעשותו".

ויתכן שרעיון זה רמוז בפסוק **"ויקה רומח בידו"**. לשם מה נוספה המילה **"בידו"**? אלא אפשר לבאר שהיא באה לרמוז שכל מה שהוא פינחס עשה מצידו היה לקיחת רומח בידו ומכאן ואילך זכה לסייעתא דשמיא גדולה ונעשו לו שנים-עשר ניסים.

מכאן יובן מהיכן שאב פינחס, שהיה מזרעו של אהרון הכהן, שהיה אוהב שלום, את הכוח לדקור בני אדם בחרב, פינחס רק לקח את הרומח בידו ושאר המלאכה נסתיימה ע"י הקב"ה בסייעו לו ע"י שנים-עשר ניסים.

מכאן מתבקשת המסקנה, שהקב"ה מבקש שאנו נְאָהֵה עַד כַּמָּה אֲנוּ מִתְקַנְיָאִים בְּכַבּוּד וְעַד כַּמָּה אֲנוּ מִבְּקָשִׁים לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ.

לא אחת, על פי דרך הטבע אין לנו את הכוחות והאפשרויות לעשות מעשים שהם מעל כוחנו. אך הקב"ה מבקש שאנו נתחיל במצווה, נראה לו נכונות ואיכפתיות ואת גמר המלאכה נשאיר לו. ולפי כוח מעשינו ותפילותינו כך תהא ישועתנו.

ה' **נועם אלימלך** כותב, שאחרי מעשה פינחס לא אירע עוד מעשה נבלה כזה בישראל. זכותו של פינחס היתה להדליק את אש הקנאות בקרב לב ישראל לדורות עולם, וזה שנאמר **"בקנאו את קינאתי בתוכם"**, שעוד זאת עשה שהפעיל והכניס אש בעצמותיהם לקנא קינאת ה' צבאות.

וכתב **השל"ה הקדוש**: מזה ילמד האדם שיקנא את קינאת ה' צבאות כשרואה איזה חילול ה' או חילול התורה, ועל כך החזיק לו ה' יתברך טובה וברית שלום.

הבה נהיה קנאים להקב"ה ונקדש את שמו בכל עת, אך כדי לעשות זאת צריך שתיבער באדם אש הקנאות. קינאה להקב"ה צריכה להיות מתוך להט, אהבת ה' ונכונות למסור עצמו למען קידוש שמו יתברך.

גם אתה יכול! (אור דניאל)

פנינים

"בני גד למשפחותם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת

החגי לשוני משפחת השוני" (כו, טו)

ה'מאור ושמש' פירש פסוק זה, בדרך רמז על מְצִוֵּת הצדקה.

"בני גד" - ראשי תיבות גומלי דלים.

"למשפחותם" - גמילות חסדים מתחילה בבית.

במצוות הצדקה יש שלושה תנאים עיקריים:

א. **"לצפון"** - משפחת הצפוני - להצפין, להצניע את הדברים.

ב. **"לחגי"** - משפחת החגי - לתת עם פנים חגיגיות.

ג. **"לשוני"** - משפחת השוני - לתת, ולשנות ולתת, שוב ושוב.

(נפלאותך אישיחה)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

490

פרשת פינחס תשפ"ג

שם מישהו, אולי הלה יוכל לסייע להם לצאת מכאן לכיוון פתח תקווה...

הם הולכים ועולים לכיוון מקור האור, ואז הם מגלים כי מדובר באדם בגיל העמידה המסתובב על הגבעה ופנס בידו, בעזרתו הוא סוקר את הגבעה, בוחן את אדמתה. הם התקרבו עוד, והופתעו לראות כי האיש הוא לא אחר מהגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל - הרב מפוניבז' שעלה ארצה, והוא זה שעומד על גבעה נטושה באישון ליל, פנס בידו, והוא מביט לכל עבר...

"נאבד לרב משהו?" - שאלו אותו הבחורים בראת כבוד, "ראינו שהרב עסוק בלחפש אחר משהו, בוחן את האדמה, מביט לכל עבר, כבר שעה ארוכה. אנו יכולים להצטרף ולסייע בחיפושים!" - הציעו מיד...

"אני לא מחפש, אני פשוט רואה..." - השיב הרב מפוניבז' קצרות, 'האם גם אתם רואים את אשר אני רואה'."

"איננו רואים דבר" - השיבו הבחורים במשיכת כתפיים, "מה יש לראות כאן? רגבי אדמה, עוד ועוד ועוד, בגבהים משתנים לפי מבנה הגבעה. מה יש לראות כאן?"

התחייך הרב מפוניבז': "רגבי אדמה? אוי, נו, האינכם רואים כי כאן יש חלקת אדמה מישורית - זה המקום המתאים לבנות היכל גדול ומפואר, שיכול לאכלס כמה אלפי תלמידים?" - אמר, והצביע על חלקת אדמה אחת.

"ומאיךך" - הוסיף מיד והצביע על מורד הגבעה, "כאן ניתן לבנות חדרי פנימיה, כאן יישנו התלמידים. שאלתם אם אני מחפש משהו? בהחלט, עודי מחפש היכן יוקם חדר האוכל, הרי לא שייך לבקש מאלפי (!) הבחורים לחפש משפחות שיארחו אותם..."

הביטו שני הבחורים זה בזה, ומפני הכבוד - לא הגיבו מילה, כשבתוך תוכם גוברת התמיהה. יש כאן גבעת טרשים! עומד עליה יהודי באמצע הלילה, וטוהה לו חלום: בית מדרש, אלפי תלמידים, חדרי פנימיה, יש לו בעיה היכן ימוקם חדר האוכל... הם ביקשו לצבוט את עצמם לוודא שאינם הוזים, אכן כן, יהודי של צורה עומד ומפרט חזון דמיוני נטול כל סיכוי והגיון, וגם טורח לבזבז עליו את שעות הלילה היקרות... הם נפרדו ממנו בלי מילים, לא ידעו איך להגיב למחזה המוזר בו נתקלו...

בְּקִנְיָא אֶת קְנִינֵי בְּתוּכָם (כה, יא)

במדרש מבואר ש-12 ניסים נעשו לפינחס באותה שעה, ובלעדיהם לא היה מצליח לקנא לכבוד ה'. ולכאורה אם היה צורך לעשות לו 12 ניסים, א"כ מה כבר עשה פינחס?! על מה מגיע לו שכר כה רב - הרי בקושי עשה צעד אחד?!

מבאר ה'אלשיך' הקדוש: פינחס זכה בשכרו על הצעד הראשון! הרי כל מה שיהודי עושה - ה' עושה עבורו. כל מה שאנו זוכים בו - אנו מקבלים במתנה. א"כ מה נדרש מאיתנו? - הצעד הראשון, הקפיצה למים, ההתחלה. ואת זה פינחס עשה - ועל כך הוא זכאי לשכר, על הצעד הראשון שבסוף הוביל למהפך... כי הצלחה, בכל תחום, אצל כל אדם, מתחילה בצעד אחד, לפעמים הוא כ"כ קטן שהוא כמעט לא מורגש, אולם בפועל זה הצעד המכריע ביותר, הדרמטי, שבכוחו לשנות את העולם. כל מה שצריך לעשות - זה את הצעד הראשון, בכל הכוח, בכל העוצמה, בלי לחשוש, בלי לפחד. תעשה את הצעד הראשון - וה' יסייע בידך להגיע ליעד ולהגשים את שאיפותיך.

* * *

הם היו שני בחורים, שלמדו בישיבה קטנה 'אור ישראל' בפתח תקווה, וחשקה נפשם להיכנס אל ה'חזון איש', לקבל את הדרכתו ועצתו בנושאים שונים. הם יצאו לבני ברק לעת ערב, ועד שנכנסו אל ה'חזון איש', התייעצו עמו ויצאו מלפניו, כבר היתה השעה מאוחרת יחסית, התחבורה הציבורית לכיוון פתח תקווה כבר לא פעלה... יצאו השניים לרחובה של עיר, מחפשים אחר 'טרמפ' לכיוון פתח תקווה.

בני ברק של אז היתה כמה שכונות קטנות שביניהן שרועים פרדסים אותם עיבדו חקלאי בני ברק והסביבה. החלו הבחורים לתור אחר רכב שיוביל אותם לפתח תקווה. הם שוטטו וטיילו בשבילים שבין הפרדסים, ולפתע הבחינו באור פנסים מהבהב ממרחק...

'נפלא', הרהרו, 'עתה נמצא טרמפ', הלא הפנסים הללו הם כנראה פנסים של רכב שנמצא על הגבעה. הבה נתקרב אליו' - אמרו זה לזה, ועלו במעלה הגבעה, לכיוון האור המנצנץ. אולם ככל שהתקרבו הבחינו כי ככל הנראה לא מדובר בפנסי רכב... ובכל זאת, אם יש שם אור - משמע יש

חלפו שנים רבות, ואחד מאותם הבחורים שב ונקלע אל הגבעה. הפעם, ישיבת פוניבז' כבר היתה בנויה לתפארת, ההיכל המה אלפי תלמידים, חדרי הפנימיה היו צפופים, ומצאו מקום גם לחדר האוכל שהיה צפוף עד אפס מקום...

הוא ניגש אל ראש הישיבה, וסיפר כמתנצל כי באותו לילה הוא וחברו תמחו בליבם על ראש הישיבה, והנה - הוא ניצח אותם, חזונו הגדול קם והיה, חלומו התגשם, הישיבה עומדת וגם ניצבת, אלפי תלמידים לומדים בה!

ראש הישיבה נזכר, חייר, והשיב: "האמת היא, שהגיונית - אתם צדקתם. הרי אני אדם זקן וחולה, עברתי את מאורעות השואה הנוראה, אני חלוש וחסר כוחות. כל האימפריה הזו - לא יתכן שאני בנית אותה, הרי אין בי את הכוחות לכך. רק טיפש יאמין שאני עשיתי את כל זה... כל מה שאני עשיתי - זה רק להתחיל. אני חלמתי. מדדתי את השטח. הסתובבתי על הגבעה עם פנס. שרטטתי. ביקשתי. בכל פעם עשיתי את הצעד הקטן שנדרש ממני, וזהו. את כל היתר - בורא עולם עשה לבד, אבא שבשמים בנה את הגבעה כולה. אני עשיתי רק צעד אחד קטן, ולפעמים עוד אחד..."

סיפור זה, כפי שסיפר הרה"ג רבי משה יוסף שיינערמאן שליט"א ומופיע בספרו 'אוהל משה', מטלטל את הלב, מסעיר את החשיבה. גם אימפריה תורנית ענקית - נבנית מצעד אחד קטן. כל הצלחה עוצמתית וכבירה - מתחילה מצעד אחד קטן. כל יעד שיהודי רוצה להגיע אליו, כל שאיפה שהוא מבקש להגשים - הכל מתחיל מצעד אחד קטן, מהאדם נדרש רק הצעד הקטן הזה!

הבה נעזוב את הסיכויים והסיכונים, נתעלם משיקולי ההגיון, פשוט נעשה מעשה... צעד אחד קטן, צעד שיחולל שינוי, צעד שיחולל מהפכות. הצעד הקטן שלנו - זה מה שנדרש מאיתנו. את השאר יעשה הבורא, הוא ישלים את המשימה לתפארת! [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

הַנְּנִי נִתֵּן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹמֹם (פיה, יב)

אם נבוא חשבון נגלה, כי חלק גדול מהבעיות בהן נתקלים בני האדם בחיי היום יום - נובעות מהתנהלות בין-אישית לקויה. אנשים שאינם יודעים את חוקי היסוד מחויבי המציאות בהתנהלות בין אדם לחברו - עלולים להתמודד עם קשיים רבים ומיותרים, אותם ניתן היה למנוע בקלות יתירה...

* * *

מספר אחד מתלמידיו של רבינו מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, שהתמנה למנהל בתלמוד תורה בתל-אביב, כי התייעץ עם רבינו מיד לאחר קבלת התפקיד - בדבר בעיה מהותית שהטרידה אותו: חלק מהמלמדים היו תלמידי חכמים, ואף יידיים אישיים שלו משכבר הימים, כך שאפשרויותיו להטיל

את מרותו ולכפוף אותם לדעתו - היו מצומצמות ביותר... "כיצד אוכל לנהל מוסד בצורה שכזו?" - שאל, ורבינו השיב בפשטות: "אני מכיר רק שיטה אחת שיכולה לעזור בכל מקרה, ובוודאי שיכולה היא להועיל במקרה דנן. מפעם לפעם, לעיתים קרובות ככל שניתן - עליך להרעיף עליהם שְׁקִים של כבוד [דארפסט גיסן אויף זיי זעקלאך פון כבוד]... זה הכל! אם תאמץ את השיטה הזו - תיווכח לדעת כי בעיות רבות אינן צצות כלל ועיקר, ואילו אותן בעיות שצצות - נפתרות כלאחר יד מבלי כל קושי!".

כלום מבינים אנו איזו חכמה עצומה טמונה במשפטים אלו? הרי זו תמצית ההנהגה! אם יאמץ כל אחד מאתנו את השיטה הנפלאה הזו במשאו ובמתנו עם הבריות, בין אם מדובר בעמיתים לעבודה, בין אם מדובר בשכנים לבניין או לתפילה בבית הכנסת, ואפילו אם מדובר על בעל כלפי אשתו ולהיפך - הרי שבכך יוכל לחסוך מעצמו התמודדויות רבות מספור, ולזכות לחיים שלוים ורגועים בהרבה.

כמו כן חשוב להזכיר, כי בעיות רבות יכולות להיפתר על ידי 'יתור'... לפעמים, אדם מכניס את עצמו למריבות ולסכסוכים, לוויכוחים ולדיונים, בו בזמן שיכול הוא פשוט לוותר, תוך ידיעה ברורה כי מוויתור - לא מפסידים לעולם! על נקודה זו - היה רבינו עומד בהזדמנויות רבות מספור. תמיד היה מעודד את דורשי עצתו לוותר, להתפשר, לא למצות את הדין, כאשר הוא מבהיר כי כל נזק לא יגרם להם כתוצאה מכך.

"גם אם לעיתים נראה בטווח הקצר כי הפסדתם כתוצאה מהוויתור - דעו לכם כי במקומות אחרים הרווחתם פי אלף... מבלי שתהיו כלל מודעים לכך!" - היה רבינו מבהיר. ואמנם, מספר אחד מקרוביו של רבינו, כי פעם היה לו סכסוך גדול עם כמה שכנים בבניין סביב נושא מסוים. לא היה ספק בכך שהצדק עמו, אולם למרות זאת - יעץ לו רבינו לוותר... "מהוויתור רק תרוויח! בודאי לא תפסיד!" - הבטיח לו רבינו, ודבריו התקיימו בדיוק... באותה תקופה - זקוק היה אותו מקורב לישועה בכמה עניינים, והנה ראה זה פלא: מאז ויתר במקום בו הצדק היה עמו - הוא זכה לראות סייעתא דשמיא מיוחדת מעל לגדר הטבע, וישועה גדולה בכל העניינים! הוא אשר אמרנו: גם אם לעת עתה נראה שכביכול כרוך הוויתור בהפסד כזה או אחר - יש לזכור ולדעת כי מוויתור לא מפסידים לעולם, ומנגד מובטח לו לאדם שיזכה בשפע רב מן השמים, לאין ערוך יותר מהוויתור שוויתר...

יתר על כן. רבינו היה מדגיש, כי הוויתור מעניק לבעליו תחושת סיפוק רבה כל כך - עד שעולה היא בערכה על תחושת הסיפוק שיכול להעניק לו הניצחון... כך, בהזדמנות, כאשר נודע לו על מחלוקת שהתגלעה בין שני אנשים חשובים - הגיב והתבטא: "חבל שאינם יודעים את מתיקות הוויתור!..." כי אכן, לדידו, הוויתור לא כרוך היה בהקרבה - אלא להיפך: היה בו כדי להעניק את האושר הרב ביותר...

ואכן, בהזדמנויות רבות שמעו מפי רבינו את המשפט הבא: "עבר עלי הרבה בחיים, אולם דבר זה אני יודע בבירור: אף אחד אינו סובל כתוצאה מוויתור! מ'נצחון' - אף פעם לא מרוויחים... תמיד טוב יותר שהשני ינצח - ולא אני!".

וכמובן, רבינו לא היה רק נאה דורש... הוא היה בראש ובראשונה 'נאה מקיים' - וכפי שיכולים אנו ללמוד מהמעשה הבא, אותו סיפר הגאון רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א, וכך סיפר: "כאשר שכבה הרבנית בבית החולים, התקיימה תורנות בין הבחורים אשר התנדבו לשהות לצד מיטתה, בכדי להקל מעט מהעול הכבד שרבינו על כתפיו של רבינו. באותם ימים - סיפרה הרבנית לאחד הבחורים את המעשה הבא: "בזמן שהיא ורבינו דיברו ביניהם לקראת נישואיהם, אודות האופן בו יבנו את ביתם המשותף - סיכם עמה רבינו כי בכל נושא שיעלה לדיון ביניהם יוותר האחד מהם על פי הסדר: פעם אחת יוותר הוא - ולאחר מכן תוותר היא, וחוזר חלילה. אכן הוסיפה הרבנית ואמרה: "למעשה, מעולם לא ויתרתי אני... עוד בטרם הספקתי לחשוב לוותר - היה רבינו מוותר ומסכים לדעתי!..." נורא נוראות! במשך עשרות שנים של חיים משותפים, חרף כל הקשיים, המשברים והטלטלות שעברה המשפחה - מעולם לא הזדמן לרבנית לוותר! תמיד היה רבינו בצד המוותר, וזאת עוד בטרם הספיק הצד השני לעשות זאת!".

* * *

נביא עוד מעשה בענין מעלת הוויתור והתועלת הכרוכה בו למוותר: באחד מבתי הכנסיות שבבני ברק, נשא יהודי יקר ותלמיד חכם בתפקיד שליח הציבור בימים הנוראים במשך שנים רבות. דא עקא, שבשלב מסוים - הותקנו מזגנים בבית הכנסת, ובעקבות כך - טענו המתפללים כי קולו אינו חזק דיו בכדי שיוכל להישמע חרף הרעש שמקיימים המזגנים, ועל כן הם מבקשים להחליפו באחר. שליח הציבור מצידו - סירב כמובן, וטען כי אין זה ראוי ואין זה הוגן להעבירו מתפקידו רק בכדי לאפשר את פעולתם של המזגנים... ניתן לכבותם בשעת חזרת הש"ץ, או לחילופין להשקיע מעט יותר במזגנים שקטים יותר, וכך ישמע קולו היטב כמימים ימימה.

מאחר ושני הצדדים התבצרו בעמדתם, כאשר הן הציבור והן שליח הציבור לא היו מוכנים לוותר, הוחלט להעלות את השאלה על שולחנו של מרן הרב ש"ך, לבקש את הכרעתו, אשר תהיה מקובלת על דעת הכל בלי עוררין. ואכן, השאלה הוצגה, אולם רבינו סירב להכריע.

"איני יודע לפסוק בכגון דא, אולם דבר אחד יכול אני לומר בבירור ובלי ספק: מוויתור - רק מרוויחים!..."

כאשר שמע שליח הציבור את דבריו של רבינו - מיהר להכריז על נכונותו לוותר ולפנות את מקומו לחזן אחר שיוכל לגבור בקולו על רעש מנועי המזגנים, וראה זה פלא: באותה שנה נולד בן לבנו של אותו שליח ציבור, לאחר שנים רבות

בהן המתינו בני הזוג לפרי בטן! גם בתו של החזן, אשר סבלה ממום מסוים שעיקב את שידוכיה - באה בברית האירוסין באותה שנה, כאשר ניכר בחוש ממש כי זכות הוויתור עמדה לכל משפחתו להיושע בכל מילי דמיטב! זהו כוחו של הוויתור! [מתוך 'אורחות החיים']

תּוֹת אֶשֶׁר קָנָא לְאַכְלָקִיו (כה, יג)

'קנאי' אמיתי זה אותו אחד שבמקביל 'אהבת ישראל' אמיתית בוערת בקרבו... כשפינחס ראה מה שראה, חם לבו בקרבו, לקח את הרומח ופגע במי שהיה צריך לפגוע. אבל 'קנאי' שאינו אמיתי - מסתובב כל היום עם רומח בידו, ומחפש את מי הוא יכול לדקור...

* * *

כידוע, אחד מהקנאים המפורסמים ביותר היה הרה"צ רבי **עמרם בלוי** זצ"ל. הרה"ח המפורסם רבי שלמה פפנהיים זצ"ל מראשי העדה החרדית בירושלים עיה"ק שישב עמו בשולחן אחד למעלה מארבעים שנה - סיפר עליו: "אמנם ר' עמרם היה קנאי גדול - אך מעולם לא ראיתי 'אוהב ישראל' כמוהו... כל הארחי פרחי של ירושלים הסתובבו בביתו... הוא הכניס לביתו אנשים שאחרים לא רצו לעמוד בתוך ד' אמותיהם, והם היו אצלו כבן בית - הם אכלו אצלו וישנו אצלו והוא התמסר אליהם ב'אהבת ישראל' מיוחדת ממש. הנה הוא היה 'קנאי אמיתי', שגם היה 'אוהב ישראל' גדול, וזו לא סתירה, אלא אדרבה, שכיון שהיה אוהב ישראל כזה גדול, לכן כשראה אחד שעושה איזה דבר שאינו כראוי לדעתו - היה לוקח את הדברים לליבו ומוכיחו".

* * *

סח הגאון רבי **שלמה זלמן פרידמן** שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד: סיפר לי מו"ח שליט"א, שאחד הקנאים המפורסמים ביותר אמר לו, שהוא אינו מרשה בשום פנים ואופן לבניו שיעסקו בקנאות, למרות שהוא עצמו הולך ולוחם מלחמות ה' במחאות גדולות. והלה הסביר לו, שהנה אצל עצמו, הוא יודע שהוא מתכוין במחאותיו כל כולו לשם שמים, אבל אצל בניו, הגם שתשעים ושבע אחוז הם מתכוונים לשם שמים, אבל יתכן ששלוש אחוז יש בזה משום שנאה, ולכן הוא מוותר על רוב כוונה של לשם שמים, עקב השמץ של 'שנאת ישראל' שמתערבב שם... כי קנאות אמיתית - היינו בדווקא שיש שם 'אהבת ישראל' גדולה בלא שמץ של 'שנאת ישראל'.

הרה"ק רבי **שלמה מקארלין** זי"ע אמר פעם, שקנאות אמיתית היא כמו 'מחט', שהיא דוקרת ויש לה ראש... שמהצד האחד יש חלק שדוקר ובצד השני יש ראש!!! שדווקא אז הוא דבר טוב, אבל אם זה בלא ראש, הרי זה דוקר משני הצדדים, ואז זה יכול לדקור את אותו 'קנאי' בעצמו... ויצא שכרו בהפסדו... [מתוך 'נועם שיח']

קחו לך את יהושע בן נון (כו, יז)

קח לך - קחנו בדברים: "אשריך שזכית להנהיג בניו של מקום" (רש"י)

לומר לך איזה מקום עדיף לך, כי שני המקומות מצוינים. אבל, אתה הרי יודע שאין לנו כסף לשכור עבורך מקום לישון, ויהיה עליך לישון בלילות על גבי ספסלי בית המדרש. וכיון שהספסלים בישיבת מיר רחבים מעט יותר מהספסלים בישיבת וולוז'ין. עדיף אפוא שתלך לישיבת מיר, שם תוכל להניח את גופך לשינת הלילה על ספסל רחב מעט יותר. כך תוכל לצבור יותר כוחות לקראת יום הלימוד שלמחרת".

"בסופו של דבר יצא", המשיך ר' איסר זלמן, "שלא יכולתי ללכת לישיבת מיר, והלכתי לוולוז'ין. בהגיעי לשם בראש חודש אלול, בית המדרש היה מלא וגדוש בלומדים. הבחנתי שכל הבחורים לבושים בצורה נורמלית ומכובדת, ואילו אני לבוש במכנסיים מטולאים, חליפתי דהויה, על ראשי כובע מקומט, ולרגלי נעלים קרועות. התביישתי שיצחקו עלי. כל אותו היום וגם בלילה ישבתי בישיבה ולמדתי, וחיכיתי ליום המחרת שיגיע. עם שחר נטלתי את המזוודה, שאפילו לא פתחתי אותה מרוב בושה, וצעדתי לכיוון תחנת הסוסים והעגלות, כשכוונתי היתה לחזור הביתה. לא הייתי מסוגל ללמוד במקום שכולם מסתכלים עלי כעל מישהו לא נורמלי! בעודי ממתין בתחנה, ניגש אלי בחור ושאל אותי: 'קוראים לך, אולי, איסר זלמן?'. השבתי בחיוב. אותו בחור שניגש אלי אמר לי: 'דע לך שראש הישיבה, הנצי"ב, אינו מתפעל כל כך מהר מבחור. אתמול בלילה הוא עבר במשך הלילה משולחן לשולחן בין משמרות הלומדים ושאל קושיה, ואף אחד לא הצליח לענות לו עליה תירוץ שהניח את דעתו. רק אחד הצליח, כך סיפר ראש הישיבה. הוא סיפר לכולם כי הגיע היום בחור חדש צעיר לימים, בשם איסר זלמן, שענה לו תירוץ ישר והגיוני. ראש הישיבה הוסיף ואמר, כי ככל הנראה בחור זה יגדל ויהיה גדול בישראל!'"

המשיך ר' איסר זלמן כשדמעות בעיניו: "אני, שהיה בדעתי לעזוב את הישיבה ולחזור הביתה, שאבתי עידוד גדול מהדברים. כהרף עין נטלתי את המזוודה וחזרתי לישיבה. אמרתי לעצמי: 'וכי מה אכפת לי מה יאמרו על החליפה שלי, על הכובע שלי, העיקר שהנצי"ב שיבח את התירוץ שלי ותולה בי תקוות להיות גדול בישראל. הכל בזכות אותו בחור, שמילות העידוד שלו נפלו על אוזני כטל תחיה".

"שמו של אותו בחור" - סיים רבי איסר זלמן את דבריו - "הוא זליג ראובן בנגיס! הוא אשר אמרתי בראשית דברי: כל מה שזכיתי להגיע אליו הוא בזכותכם! מי יכול לדעת מה היה יוצא ממני אם הייתי חוזר הביתה..."

צאו וראו מה רב כוחה של מילה טובה, מחמאה, הארת פנים! הגיע בחור חדש צעיר לישיבה, וכבר ביום הראשון ניגש אליו בחור המבוגר ממנו בתשע שנים, אינו מכיר אותו ואומר לו מילה טובה, ובזכותה זכה עם ישראל לרבי איסר זלמן... לומר לזולת כמה מילים טובות, זה לא עולה כסף, זה גם לא לוקח זמן. לעיתים מילים אלו הן עבורו טל תחיה, המעוררות אותו לחיים. [מתוך 'כבודם של ישראל']

יש כאן ציווי מיוחד שנצטווה משה להחמיא לתלמידו יהושע בן נון ולחזק את רוחו. כי אין לך אדם, גדול כקטן, שאינו נהנה ושואב כוח ממחמאה, ממילה טובה, מדברי הערכה. זהו טבעו של אדם, כך הטביע בו הבורא! למילה טובה יש כוח לדחוף את האדם לגבהים, לתת לו את הכוח להתמודד עם משימות הנראות בלתי אפשריות, ולחזק את רוחו להחזיק מעמד בכל מצב.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אהרון טויסיג שליט"א: לפני מספר שנים ציטטתי בפני האדמו"ר מוילניץ בעל ה'ישועות משה' זצ"ל, דברי הערכה ששמעתי מפי הגאון הצדיק רבי בנימין זילבר זצ"ל, מגדולי הציבור הליטאי, אודות כמה תקנות שהוא תיקן בקריה [קרית וילניץ בבני ברק].

לשמע דברי קם הרבי מכיסאו ואמר: "בני יקירי! דע לך, אין לך מושג עד כמה גרמת לי הנאה, הבט וראה כמה צרות ועוגמת נפש מונחים בחדרי, אין אדם המחשב פעמיים טרם מתנה את צרותיו באוזני, אבל א גוט ווארט [-מילה טובה] או דברי עידוד והערכה - מתקשים רוב בני האדם להשמיע".

הוסיף האדמו"ר ואמר: "אהרון! כסבור הנך, שאדמו"ר אינו רוצה לשמוע א גוט ווארט, אך אומר אני לך שמילים טובות מעודדות אותי ומסייעות לי שאוכל להמשיך לשאת במשא הקשה של הנהגת העדה, להכיל את צרות הכלל". לאחר דבריו אלו בירך אותי הרבי בברכות עד בלי די.

* * *

כשהגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל הגיע לירושלים, המקום הראשון אליו הלך היה ל'בתי נייטין'. ישבו שם גדולי ירושלים, שכל התורה היתה פרושה לפניהם כשמלה. ביניהם ישב גם רבה של ירושלים, הראב"ד של העדה החרדית, הגאון רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל, בעל ה'לפלות ראובן'. בראשונה שם רבי איסר זלמן את פעמיו אליו. בהגיעו לפניו, עוד בטרם החלו לשוחח בדברי תורה, פרץ רבי איסר זלמן בבכיות נוראות. הוא פשט את שתי ידיו כלפי הרב בנגיס ואמר בקול בוכים, עד שבקושי ניתן היה להבין את דבריו: "כל מה שזכיתי להגיע אליו, הוא בזכותכם!".

הרב בנגיס התפלא ושאל: "ר' איסר זלמן! מה הפשט?".

ור' איסר זלמן פתח את פיו וסיפר לרב בנגיס, כשכל גדולי ירושלים שישבו שם מאזינים לדבריו: "הורי היו עניים מרודים. בהגיעי לגיל בו עלתה השאלה להיכן אלך ללמוד בוולוז'ין או במיר, אמר לי אבי: "איסר זלמןק'ה, אינני יכול

פנינת פניה לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

למי מגיע שכר גדול?

ואמר "בטוח אני שאצליח לצוד חיה טורפת, שלא תשים לב למארב שלנו, וכך אוכה לכבוד גדול ותהילה ברגע שאצליח לצוד לבדי חיה טורפת!". הם נכנסו לעובי היער, ולא שמו לב שארבו להם שודדים מסוכנים שהסתערה אליהם, והיתה זו סכנת נפשות של ממש. המלך היה בטוח שייהרג, או שלחלופין ילקח בשבי, ומכאן ואילך לא יוכתר יותר בשם "מלך".

לפתע הוזדרז היועץ והוציא את נשקו האישי, והסתער על חולית השודדים, ובכוחות נפש על טבעיים הרג כמה מהם, וכל הנשארים נסו מפחדם, שמא הוא גיבור ואיש מלחמה, וכך ניצל המלך. כאשר חזרו לארמון, ביקש המלך להעניק ליועץ פרס עצום במעמד מכובד, אבל עוד לפני כן נוצרה המולה, השרים בממלכה לא הבינו על מה האפליה. הרי שומר הראש של המלך סיכן את חייו כמה וכמה פעמים והציל את המלך, ולא קיבל אפילו אגורה שחוקה, והיועץ הזה הצילו פעם אחת בלבד, וכבר עתיד לקבל פרס עצום ועוד בטקס מפואר?

החליטו השרים לשאול את המלך, מדוע יש כאן איפה ואיפה, ומדוע המלך מקפח את שומר הראש. השיב להם המלך, אינכם מבינים מה ההבדל? שומר הראש עשה את מחויבותו, זה תפקידו ואבוי אם לא יעשה כן, אז יקרא פושע ויתחייב בעונש. אבל היועץ לא מיומן ואינו איש מלחמה, ומעולם לא נלחם עם שודדים, ולמרות הכל סיכן את חייו, ונכנס לסכנה גדולה ועצומה, ובלי נסיון קודם התאמץ ומסר נפשו כדי להציל את חיי המלך, ולאחד שכזה בודאי מגיע פרס גדול.

כך מבאר הבן איש חי, מי שלא חייב ובכל זאת עושה למרות כל הקושי, ומוסר את נפשו לכך, מגיע לו פרס גדול. זו היתה הגדלות של פנחס, שלא היה חייל ולא מפקד, ומעולם לא החזיק נשק, "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן", סבו של פנחס היה אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, ומעולם לא הרים את קולו ובודאי שמעולם לא הרים ידו על אחרים, ומסתמא פנחס ושאר בניו ונכדיו היו ממשיכי דרכו, ולכן פנחס שהיה אציל נפש, שמעולם לא היה בחזית, ולא ידע מה זה רומח, ולמרות כל הקושי והסיכון שבמעשיו, חירף את נפשו למען קדושת ה', וזכה לשכר כה עצום של פנחס.

הרב גואל אלקריף שליט"א מספר, שלפני מספר שנים, ניגש אליו יהודי מבריסל בשם ר' שלום, וסיפר לו סיפור שהתרחש עימו: בבריסל יש בית רפואה גדול, שיצא

רשת השבוע, פותחת בשכר לו זכה פנחס, לאחר מעשה הקנאות שעשה. "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, הִשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בִּקְנָאוֹ אֶת קְנָאֹתַי בְּתוֹכְכֶם... לָכֵן אָמַר ה' וְנָתַן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", (במדבר כה, יא-יב), זהו התגמול הראשון, וממשיכה התורה ואומרת, "וְהִיְתָה לוֹ וְלִזְרָעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם..." (במדבר כה, יג). זאת אומרת שפנחס קיבל שכר עד לנצח נצחים, "בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם", וידוע שפנחס הוא אליהו שלא מת לעולם, שכר כה עצום ורב, שכר רוחני של קדושה ומעלה, המרוממת את כל זרעו לדורי דורות.

שואל הבן איש חי, לכאורה מה שעשה פנחס הוא מעשה מתבקש שהיה חייב להעשות. הרי זמרי בן סלוא עשה מעשה נורא החייב מיתה, וזה העונש הראוי לו, "הבוועל ארמית קנאים פוגעים בו" (משנה סנהדרין ט, ו) ואין ספק שהמעשה הנבזה שעשה זמרי בן סלוא, ואפילו שהוא נשיא שבט מישראל, מחייב אותו בעונש מיתה, ואם כך מגיע לו, למה מייחסים לפנחס מעשה כה גדול, הרי אם העונש הוא מיתה, אז זה פשיטא, ואם לא פנחס, ודאי שהקב"ה היה שולח משהו אחר שיעשה זאת, ויתרה מכך כאשר יש חילול ה', כל אחד חייב למחות על חילול ה', ואם כן איזה גדלות מוצאים אצל פנחס, יותר מאשר אצל אנשים אחרים שגם הם עשו למען כבוד שמיים, ולא זכו לשכר כה גדול, והתורה לא מהללת אותם כמו את פנחס?

אומר הבן איש חי ביאור נפלא, ומטעים זאת במשל יפה. בזמנם למלכים היה תחביב שהיה מוסיף להם כבוד ותהילה, המלך היה יוצא ליער, והיה צד חיה טורפת ומסוכנת כאריה או נמר וכו', והיה נלחם עד שהיה מצליח לצוד אותה. לאחר מכן היה מפשיט את הפרווה, ותולה אותה מחוץ לארמון, וכולם היו מהללים ומשבחים את המלך על גבורתו, וכבודו היה מתעלה. בשביל המלך היה זה שווה לאין שיעור. אבל משום שביערות נמצאים גם שודדים ולסטים, שמדי פעם היו אורבים למלך, היה יוצא המלך עם הפמליא שלו, ושומר הראש האישי שלו שהיה צמוד אליו.

באחת מהפעמים הגיעה קבוצת שודדים מסוכנת, שניסתה להלחם עם הפמליא של המלך. שומר הראש המיומן הסתער עליהם, הרג את חלקם והשאר ברחו, וברגע האחרון הציל את המלך. פעם אחת, החליט המלך לצאת לבדו למסע הציד, וידע שכאשר יוצא עם כל הפמליא, המלאכה קשה שבעתיים, משום שהחיות שומעות את רחשיהם והיו בורחות, לכן יצא המלך רק עם יועצו האישי, ללא פמליא ושומר הראש,

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן", סבו של פנחס היה אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום.. ומסתמא פנחס ושאר בניו ונכדיו היו ממשיכי דרכו, ולכן פנחס שהיה אציל נפש, שמעולם לא היה בחזית, ולא ידע מה זה רומח, חירף את נפשו למען קדושת ה', וזכה לשכר כה עצום

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:13	20:24	21:20

לע"י יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"י שאול חי בן מרים ז"ל

לע"י רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל

לע"י רחל בת שושנה ע"ה

תאונה מלאה ישועות

טיפולים, השתחררו לבתיהם, אך הקשר ביניהם לא נותק.

משפחתו של הבחור הזמינה את רוני לשבת. רוני הוקסם מאותה שבת, מהתפילות, מהאווירה סביב שולחן השבת, מהזמירות ומדברי התורה המחיים את הנפש, ומהמאכלים הטעימים, וכך נשמר הקשר ביניהם באופן תמידי. כעבור זמן הגיע הבחור לפרקו, והיה חשש גדול שעקב הפציעה והניתוחים שעבר תיגרם בעיה בשידוכים. ההורים התפללו להשם לזיווג הגון עבור בנם, והאב חשב בלבו: לו היו לי אמצעים כלכליים, הייתי מציע סכום גדול, וכך היה לי קל לשדך את הבן, ואז החליט האב לתרום סכום גדול מאוד לזכות רחל אמנו, כדי שעל ידי זה תבוא הישועה - אך הישועה לא מהרה לבוא...

האב הסביר למכריו: 'דוקא משום שאין לי כסף תרמתי סכום גדול: לו היה לי כסף הייתי שומר אותו ומשתמש בו לחיתון הילדים, אבל כשאין לי כסף ואני צריך ישועה, אז אני נותן צדקה, כדי שהקב"ה ידאג לי. זה בדיקת היפך ההגיון...! בסופו של דבר מצאו שידוך לבן, אבל לא היה להם כסף לאולם, ובווארט, כשהמשפחות דיברו על כספים, האב נתן תשובות לא ברורות לגבי הסכום שיתן, ואמר שהוא מקווה שבעקבות התאונה, יקבל הבן כסף מהביטוח, ואולי בכסף זה יוכלו לממן את החתונה, אך בינתיים לא התחייבו לכלום.

הם הזמינו את רוני לחתונה, ששמח מאוד לקבל את ההזמנה והגיע לחתונה

"מדוע אתם חושבים שהצדקה לא עזרה? מי יודע, אולי בזכות הצדקה ניצלתם מאסון יותר גדול... ובנוסף עליכם לדעת, שלא תמיד רואים את כל התמונה מיד, צריך לדעת שהכול לכם דבר רע, יכול להיות שהוא טוב עבורכם.."

נרגש, חיבק את החתן ואת אביו ומסר לידי האב מעטפה. בסיום החתונה פתח האב את המעטפות - ושפשף את עיניו כלא מאמין: רוני נתן צ'ק על סך שלוש מאות אלף דולר! תחילה הוא חשב שחלה פה טעות, ולכן התקשר לרוני ואמר לו שטעה בכתובו בצ'ק סכום של 300 אלף דולר במקום 300, אך רוני הסביר לו, שלא חלה כאן שום טעות והוסיף: 'דע לה שאתם הארתם לי פנים, דאגתם לי דאגה אמיתית, וטיפלתם בי במסירות. הילדים שלי לא עשו זאת כפי שאתם עשיתם. דע לך שברוך ה' אני עשיר, לילדים שלי נתתי דירות וכסף - והם זלזלו בי, לעומת זאת אתם הענקתם לי בשעותי הקשות עזרה ויחס חם ואמיתי, ואני מרגיש אליכם קרבה מאוד מיוחדת. אני בטוח שאתם טובים לי ממשפחה, ולכן החלטתי לתת לכם את הצ'ק בשמחה!'

רק אז הבינו, למה התכוונן מרן רבי חיים קניבסקי, כשאמר להם, שלפעמים לא רואים את התוצאות של המעשים שלנו באופן מיידי, וכי הצדקה שהבן נתן היא שגרמה לרוני לחזור בתשובה שלמה, רוני נהיה לידיד המשפחה, ובנוסף גלגלו משמים שבעקבות הידידות עם רוני והטיפול המסור בו, העניק להם רוני סכום כסף גדול, שעזר להם לרכוש דירה. עכשיו הם הבינו, שהשתלשלות הדברים הייתה בהשגחה פרטית, והתברר למפרע, שהצדקה שהבן נתן לעילוי נשמת רחל אמנו פעלה את פעולתה. מה רב כוחה של הצדקה, שהצילה בחור מפציעה קשה בתאונה, החזירה יהודי בתשובה שלמה, וזיכתה את אבי הבחור לתרומה עצומה לחתונה, והכל בזכות אמנות חכמים טהורה!

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

עשה באשה, שבילדותה נסעה באוטובוס, שהיה מעורב בתאונה, וקיבלה רק מספר מכות יבשות, אך בתוספת חרדות, מאז התאונה לא הייתה מסוגלת לנסוע באוטובוסים. היא התגוררה בירושלים, והליכה ברגל מרחקים ארוכים מהווה קושי גדול מאוד, אך אותה ילדה-נערה הייתה הולכת ברגל מרחקים גדולים - של חצי שעה ויותר משום הפחד. בכל פעם שנאלצה לנסוע באוטובוס, אמא שלה הייתה חייבת להתלוות אליה. ההורים פנו אליה ודיברו על לבה: 'תראי, את כבר בחורה, ועוד מעט את מתחתנת, מי ירצה להתחתן עם בחורה שיש לה פחדים לעלות לאוטובוס! תביני, כשתחתני, דבר זה יתסכל מאוד את בעלך!'. הוריה גם לקחו אותה למיטב הפסיכולוגים, שילמו כסף רב עבור טיפולים, אך שום דבר לא עזר.

ואז הגיעה הישועה. הבחורה ניגשה אל הרבנית קניבסקי ע"ה וסיפרה לה על הפחדים שיש לה. הרבנית חייכה כדרכה ואמרה לה: 'בואי ואתן לך עצה: לפני כל פעם שתסעי באוטובוס, תני צדקה לעילוי נשמת רחל אמנו, והזכות של רחל תגן עליך מפני כל צרה או בעיה'. כולם אמרו לה, שהפחדים והמחשבות שלה הם שטויות, אך הרבנית הבינה לליבה של אותה בחורה והעניקה לה פתרון, וברגע שאותה בחורה נתנה צדקה, היא הרגישה ביטחון והגנה, ומאותו יום שבו קיבלה את העצה מהרבנית, היא תרמה לעילוי נשמתה של רחל אמנו לפני כל נסיעה. אותה בחורה התחתנה, נולדו לה ילדים, וגם לילדיה העבירה את המסר, שלפני שנוסעים באוטובוס, נותנים צדקה לעילוי נשמת רחל אמנו.

יום אחד נסע בנה הגדול של אותה אשה, בחור כבן עשרים, באוטובוס בקו 402, וקרחה לו תאונת דרכים. ניסו להתקשר להורים, אך ההורים לא ענו, ולאחר מאמצים גדולים הצליחו להשיג את האשה ובעלה עצרו מונית נסיעה במהירות לבית הרפואה 'הדסה עין כרם' שבירושלים, הם ניגשו לקבלה, ונאמר להם שהבן שלהם נמצא בניתוח ושהוא פצוע קל, והיה חשש שלא יוכל להתהלך על רגליו לצמיתות. הוא עבר שלושה ניתוחים, כי היו לו שברים בשתי הרגליים. כשהסתיים הניתוח, פנתה האם לבנה ואמרה לו, 'אני לא מבינה, אני תמיד מזהירה אותך ואת האחים שלך, שלא לנסוע בלי לתת צדקה לזכות רחל אמנו!'. אמר לה הבן: 'אמא, אומר לך את האמת, נתתי צדקה לזכות רחל אמנו, ובכל זאת נפצתי!'

האמא נבהלה, כיוון שעד עכשיו העצה של הרבנית פעלה, ונתנית הצדקה השרתה ביטחון ושלווה עליה, וכעת הכול מתנפץ לה מול הפנים - ואם רחל אמנו לא עוזרת, אז מי יעזור? פנתה האשה לבעלה ואמרה לו: 'אני מבקשת ממך עכשיו לנסוע למרן רבי חיים קניבסקי לשאול אותו, מדוע קרתה לבן שלנו תאונה, למרות שהוא נתן צדקה כפי שהורתה לנו הרבנית? כשפנה בעלה לר' חיים קניבסקי צוק"ל, אמר לו ר' חיים: אתם טוענים שהבן שלכם נתן צדקה, וזה לא עזר. מדוע אתם חושבים שהצדקה לא עזרה? מי יודע, אולי בזכות הצדקה ניצלתם מאסון יותר גדול... ובנוסף עליכם לדעת, שלא תמיד רואים את כל התמונה מיד, צריך לדעת שהכול לטובה, ומה שנראה לכם דבר רע, יכול להיות שהוא טוב עבורכם..

המשיכו לתת צדקה לזכות רחל אמנו, כפי שהורתה לכם הרבנית, וה' יעזור. הבן עבר טיפולים וניתוחים, והיה חשש גדול שלא יוכל לתפקד וללכת על רגליו. הרופאים קבעו שהוא חייב לעשות פיזיותרפיה ממושכת. באותו חדר שבו התאשפז שכב אדם מבוגר - שאינו שומר תורה ומצוות - ושמו רוני. רוני מאוד התפעל, שבמשך השהות שלהם בבית הרפואה בני משפחתו של אותו בחור לא עזבו אותו, והיו עמו 24 שעות ביממה. הם לא השאירו אותו אף לרגע אחד לבדו. חשב רוני לעצמו: יש לי ילדים, שהשפעת עליהם כל טוב, סידרתי להם דירות - והם בקושי מרימים טלפון פעם בכמה ימים, ובאים פעם בשבוע כדי לצאת ידי חובה, שואלים קצת 'מה נשמע?' ובורחים מהר.

רוני והבחור החרי התיידדו. רוני שאל את הבחור שאלות באמונה, והבחור השיב לו עד כמה שידע, אבל אמר לו: 'תראה, אני בחור צעיר, אני לא כ"כ יודע להשיב על כל השאלות שאתה שואל. אבל אבא שלי ישמח לענות לך', ובאמת אבא שלו הגיע וניהל שיחות רבות עם רוני בנושא דת ואמונה. לאט לאט הוא שכנע את רוני להניח תפילין, ובהמשך - גם להתפלל. רוני החל להתקרב לבורא העולם. הם עברו סדרת

- לע"נ מרים מפרט בת שרה ע"ה
- לע"נ אברהם אבוהרון בן גינינה ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

לפרוץ "רק" גבול אחד

ישנו הבדל תהומי, בין פנחס בן אלעזר לבין זמרי בן סלוא. פנחס קינא לה' אלוהיו, ואילו על זמרי בן סלוא מעידה התורה את ההיפך הגמור, "והנה איש מבני ישראל בא, ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה" (במדבר כה, ו), ואומר רש"י, "אמרו לו, משה, זו אסורה או מתרת? אם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לה", כלומר שביקש להתיר לכל ישראל את בנות מואב, במצג שווא כמו שהותרה ציפורה למשה, וכך בעצם ביקש להתיר את השרץ. כיצד יתכן שנשיא שבט מישראל, מנסה לפרוץ כך את גדר הצניעות, הבסיס של עם ישראל הקדושים?

מסופר שלפני שנים רבות, היה בנובהרדוק שיכור, שדיברו על ליבו להפסיקו משתיה מרובה, אך לא יכול היה להפסיק. החליטו לבקש ממנו, "רק תבטיח לנו כי לא תשתה לבד, אלא עם עוד אחד" (כיון שחברותא לשתיה לא מזדמן כל פעם, מילא ימעט בשתיית היין). הסכים השיכור והבטיח. הוא ישב וחיכה, ולא ראה לפניו חברותא לשתיה. התחיל לעשות פשרות ולהתקרב ליין, "להוריד את הבקבוק מותר, רק לשתות אסור", חשב לעצמו. ואכן, הוריד את הבקבוק מהארון והניחו לידו. "להכין שתי כוסות מותר, בכדי שכאשר החברותא יבוא, יהיה הכל מוכן", וכך עשה. יש קרוב ליין ולכוסות ותאוותו בערה בו. "לשפוך לתוך הכוסות גם מותר, על זה הרי לא הבטחתי", והתקרב עוד אל היין.

פתאום נפל זבוב לתוך אחת הכוסות, "לחיים! לחיים! יש עוד אחד...", לא אמרו לי עוד "בן אדם", הבטחתי על "עוד אחד" - ויש כאן, והחל שותה במהירות, "הרי אמרו שמותר לי לשתות בשניים"... עד כדי כך האדם יכול לחפש עצות, להשיג דרכים ולשבור מוסכמות וגדרות, והוא נופל ונחבל, וכאשר ידברו איתו, הוא בטוח כי הוא בסדר, שהרי כל שינוי לעומת קודמו, הוא קטן ואינו מורגש.

זה היסוד להבדל העצום בין פנחס לזמרי, פנחס לא יכל לסבול סטיה מרצון ה' ולו הקטנה ביותר, ובודאי שלא מעשה נורא שכזה, ומנגד עומדת השיטה של אדם שרוצה לפרוץ רק גבול אחד, ומגבול אחד למשנהו, ובסופו הוא הופך לכלי מלא חורים, ומשם הדרך לפי תהום קצרה ביותר, ועתיד הוא למצוא את עצמו מחוץ למחנה ישראל הקדושים, ומכך ילמד כל אדם להזהר שלא לפרוץ גדר, ולשומעים ינעם.

סגולת ניקוי בית הכנסת

"לכן אמר הנני נתן לו את בְּרִיתִי שְׁלֹום" (במדבר כה, יב) שכרו שתהיה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (אבן עזרא)

שאלה: אני משמש כמנקה בבית כנסת גדול, המשמש לתפילה וללימוד במשך כל שעות היום, ולכן עבודתי מתחילה רק בשעות הערב המאוחרות. באחד הלילות הגעתי, ולפתע נשמעו נקישות בדלת בית הכנסת. בפתח עמד יהודי בפנים נפולות, שפנה אלי בצער: "יש לי בת מוצלחת ומיוחדת, שהגיעה כבר לגיל שלוששים ועדיין לא מצאה זיווג. שמעתי כי קיימת סגולה נפלאה להיושע, בזכות ניקוי ויפוי בית ה' ללא תמורה. אולי תוכל להרשות לי לנקות את המקום, ובזכות זאת אולי ירחם עלינו ה'?". "בשמחה רבה", השבתי ומסרתי לידי את הכלים, והוא החל לנקות ולצחצח את בית הכנסת בצורה מדהימה... כעבור שעתיים של עבודה מאומצת, היה המקום נקי ומצוחצח להפליא! "האם תרשה לי לבוא גם בעוד יומיים?", שאל היהודי. "מה השאלה? ודאי!", וכך האיש היה מגיע פעמים-שלוש בשבוע, ובזמן זה הייתי יושב בניחותא ומפקח על המלאכה.

אשתי שמעה ונרתעה מעט, "וכי מותר לנו לקבל שכר מושלם מקופת בית הכנסת?! אולי עלינו לנכות את ימי העבודה של האיש...?". ברצוני אפוא לשאול, האם טענתה של אשתי נכונה?

תשובה: פעולת המנקה לא הסתיימה כאשר היהודי ניקה במקומו, מפני שעדיין מוטלת על המנקה אחריות מלאה, להשאר במקום במשך זמן העבודה, לדאוג ולוודא שבית הכנסת נקי לחלוטין, ולכן בכך שנתר במקום ופיקח על מלאכת האיש, נחשב שהשלים את שכירות פעולתו.

ניתן לדמות זאת לדין המובא ברמב"ם (הל' שכירות ט"ו): "שכר את הפועל להשקות את השדה, ובא הנהר והשקה, נותן לו כל שכרו, שמן השמים נסתייע". כלומר, גם אם הנהר בא והשקה את השדה, צריך בעל השדה לשלם לפועל את מלוא שכרו, כי מן השמים סייעו לפועל, וביאר המגיד משנה בשם הרשב"א: הלכה זו מתייחסת למקרה בו הנהר עלה קצת, אך עדיין לא נכנס לתוך השדה, ועל ידי כך שהפועל פתח את ראשי התלמים של השדה, עלו מי הנהר והשקו את כל השדה, וממילא, הואיל והשקאת השדה באה גם על ידי הפועל, הוא מקבל את כל שכרו, ומה שפועלתו באה לו בקלות - מן השמים סייעו! כעין זה נאמר גם בעניינינו - מן השמים סייעו לפועל להשלים את עבודתו בקלות.

לסיכום: מנקה בית הכנסת רשאי לקבל את כל שכרו.

(אחת שאלתי 4, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

נחו של יחיד

אם היו אומרים לך, בתור אדם אחד ויחיד, שיש לך השפעה על חייהם של מיליוני בני אדם על פני הגלובוס, האם היית מאמין? רובנו היינו מגדירים את עצמנו כ"בורג קטן במערכת", אלא שלפעמים הבורג הזה כה קריטי, שיתכן והמערכת לא תעבוד בגלל חסרונו, וההיפך, בעזרתו בלבד יכולה לפעול. זה היה המצב של עם ישראל לאחר חטא בנות מואב. פסוק מפורש: "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, הָשִׁיב אֶת הַמַּתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכֶם, וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאֹתַי" (במדבר כה, יא). כיליון! רח"ל.

עד שבא מעשה אחד של אדם יחיד לפני הבורא יתברך, וביטל את הגזירה, והציל לא רק ששים רבוא מישראל, אלא את בניהם, ובני בניהם, וצאצאיהם עד סוף כל הדורות! מעשה אחד של יחיד הכריע את כף המאזניים! וכך כותב הרמב"ם (הלכות תשובה ג, ח): "לְפִיכָּךְ צְרִיךְ כָּל אָדָם, שְׂרִירָה עֲצֻמוֹ כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, כְּאִלוֹ חֲצִי זָכָאי וְחֲצִי חֲטָאי, וְכֵן כָּל הָעוֹלָם, חֲצִי זָכָאי וְחֲצִי חֲטָאי. חֲטָאי חֲטָאי אֶחָד - הָרִי הַכְּרִיעַ עֲצֻמוֹ וְהִכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְכַף חוֹבָה, וְגַרְם לָהֶם הַשְּׁחָתָה. עֲשֵׂה מִצְוָה אַחַת - הָרִי

הַכְרִיעַ אֶת עֲצֻמוֹ וְהִכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְכַף זְכוּת, וְגַרְם לָהֶן תְּשׁוּעָה וְהַצְּלָה. שְׂנֵאָמֵר "וְצִדִיק יְסוּד עוֹלָם", זֶה שְׂצִדִּיק עֲצֻמוֹ הַכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְהִצִּילוֹ".

במקום אחר אומר הרמב"ם, שאין החשבון הולך לפי כמות המעשים, אלא לפי משקל המעשה, שלפעמים מעשה אחד של עבירה שקול כנגד כמה מצוות, ולפעמים מעשה של מצוה אחת שקול כנגד כמה עבירות. היסוד הזה מופיע במעשי סדום ועמורה. עד כמה שאנשי סדום ועמורה היו רעים וחסאים לה' מאוד, היה מעשה אחד שפשוט היה המכה בפטיש, כאשר התאכזרו לעלמה צעירה שהאכילה (ברוב חוצפתה) עני באישון לילה. צעקתה הרעידה שמים וארץ, ובמעשה אחד ואכזרי שהיה שקול כנגד מעשי רשע רבים, נחתם דינם לקבל מיתת שמים של אש, גפרית ואבני אלגביש.

כל אדם מאמין שלמעשים יש השלכות. אך ההבדל בין להאמין לבין להבין, הוא להתבונן דבר יום ביומו. אם נחדיר לעצמנו שבשמיים ישנם זרקורים המכוונים לעברנו, ועיני הבריאה נשואות אלינו, לדעת האם נעמוד בנסיון הבא לפנינו, אז נבין עד כמה כל אחד ואחד מאיתנו הוא בורג. אמנם קטן, אבל חשוב במערכת!

ר' עמירם טובי הי"ר
להזמנת הרצאות לזיכוי הרבים - חייגו 053-3156363
לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו *7 ואז 956363

אם נחדיר לעצמנו שבשמיים ישנם זרקורים המכוונים לעברנו, ועיני הבריאה נשואות אלינו, לדעת האם נעמוד בנסיון הבא לפנינו, אז נבין עד כמה כל אחד ואחד מאיתנו הוא בורג. אמנם קטן, אבל חשוב במערכת!

שנה לאחר מכן התקשר אליו היהודי מארץ ישראל, והודה לו בלב נרגש, על שהיה שליח טוב להציל את בנו. "בזכותך הבן עכשיו בריא ושלם, והוא יושב ועוסק בתורה בהתמדה". לאחר תקופה התברר, שהילדה של ר' שלום חלתה במחלה קשה. בחסדי ה' הטיפולים הצליחו והיא נרפאה לחלוטין. בדיקות תקופתיות שנערכו היו תקינות כולן. השנים חלפו והילדה גדלה והגיעה לגיל שידוכים. אולם אז התברר גודל הבעיה. "נכון, היא כלילת המעלות", אנשים אמרו, "יש לה יראת שמיים, והמידות שלה נעלות, והיא מוכשרת, והמשפחה טובה ובעלת חסד, אבל היא היתה חולה פעם, ולא רוצים לקחת את הסיכון שתחלה שוב!".

בצר לו, הגיע ר' שלום מבגליה לארץ ישראל, ומיהר לנסוע לכותל. הוא התפלל בבכייה גדולה: "ריבונו של עולם, ניסית אותנו בניסיון הראשון, ועשית איתנו חסד והצלת לנו את הבת. אנא, עשה עמנו חסד נוסף, שהבת הזו שהצלת תזכה גם למצוא את זיווגה הראוי". לאחר שעות ארוכות של תפילה מעומק ליבו, יצא מרחבת הכותל. לפתע הרגיש טפיחה על הכתף. הוא הסתובב ובהלה בחושבו שמא זה מחבל, אך נרגע כשראה מולו יהודי עטור זקן. פניו של האיש היו מוכרות לו מעט. "שלום עליכם!", בירך אותו האיש בלבביות גדולה. "האם אתה זוכר אותי? אתה היית השליח להציל את בני!".

ר' שלום ואבי הבן היו נרגשים מאוד בפגישה המחודשת. האיש, שהבחין בעיניו האדומות והנפוחות של ר' שלום, שאל אותו בעדינות לשלומו ולשלום בני משפחתו. ר' שלום סיפר לו בכאב גדול, על הבת המיוחדת במינה שיש לו, ועל הרקע של המחלה בעבר ורודף אותה ואינו מרפה, ואין באופק שום הצעת שידוכים, שמתקרבת להיות סבירה. "בעיה לא פשוטה", הסכים איתו האיש. "גם אצלנו קיימת אותה בעיה. הבן שלי הוא מהטובים ביותר בישיבה שלו. אינני אומר זאת מכיוון שאני אביו. הוא ירא שמיים, בעל מידות ומתמיד גדול. אבל מה? אנחנו לא מסתירים את הבעיה הרפואית שהיתה לו, ואת הניתוח המורכב שהוא עבר. קשה, קשה מאוד עם שידוכים".

הוא שתק והרהר ואח"כ הוסיף: "אולי זה בא בחשבון? אני כבר מכיר את המשפחה שלכם, כמשפחה טובה וגומלת חסדים, שאין רבים כמותה". בירורים נעשו, פגישות נערכו, וזמן קצר לאחר מכן ר' שלום המאושר, סיפר את הסיפור באירוסיין של הבת שלו, והחתן הוא אותו ילד, שאת חייו סייע להציל. ראו מה רב שכרו של אדם שעושה במאמץ ובמסירות נפש מעל לכוחותיו, אם היה יודע שיתן את ההלוואה בעבור שביתו תזכה להתחתן, ודאי שהיה מוכל לשלם אפילו יותר, אבל הוא עשה כן לשם שמיים. אומר הקב"ה: עשית לשם שמיים, במאמץ ומעל לדרך הטבע, תקבל שכר גדול, וכך זכתה ביתו לחתן בן תורה. זה סוד גבורתו של פנחס! מי שעושה במסירות נפש ומעל לטבע, מיוחד לו הקב"ה שכר מיוחד, ולכן זכה פנחס לקבל שכר כנגד כולם.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שמעו בכל העולם במומחיותו המיוחדת לבעיות לב. ר' שלום הזדמן לצורך ענייניו לנמל התעופה בבריסל, וראה שם יהודי עטור זקן ופאות עם מזודות. השניים החלו לשוחח ביניהם, והאיש סיפר לר' שלום, שהוא מגיע מארץ ישראל, מכיוון שהבן שלו חולה. התגלתה בעיה חמורה בלב אצל הילד ל"ע, והרופאים בארץ הורו לו לפנות לטיפול בבית הרפואה בבריסל.

הסיפור הזה התרחש לפני שנים, בתקופה שלא היו ארגוני חסד רשמיים וענפים, כפי שיש היום. "היכן עומדים אתם להתאכסן?", שאל ר' שלום, וחשב שאולי יוכל לקחת אותו ברכבו למחוז חפצו. "איני יודע עדיין", אמר האיש, "יצאנו בחיפזון, משום שהטיפול חייב להיעשות בדחיפות רבה, ומכיוון שכך, לא טיפלנו כלל בעניין האכסניה. האם מכיר אתה אכסניה יהודית שאינה יקרה מדי?". ענה לו ר' שלום: "כל זמן שהותכם כאן, אתם מוזמנים להתארח בביתנו".

מאחר שראה ר' שלום שאלו פני הדברים, הוסיף ושאל: "האם יש לך כבר את כל הסכום העצום, הנדרש עבור הניתוח והאשפוז?" - "עדיין לא. התקשרתי מארץ ישראל, וביררתי כמה יהיה עלי לשלם. ההוצאות מסתכמות בכמאה וחמישים אלף דולר. לקחתי את מעט הכסף שהיה לי, קרובי משפחה נתנו עוד קצת, ואת השאר אני מקווה לאסוף כאן, אחרי שיאשפזו את הילד". ר' שלום הניד ראשו בצער. הוא ידע, שבית הרפואה הנ"ל לא יבצע אפילו את הבדיקה הפשוטה ביותר, בלי שיסודר תחילה התשלום. "אוי ואבוי", הזדעזע האיש כששמע זאת. "מה אעשה? איך אשיג מיד סכום אדיר כזה?".

ר' שלום הביט בו ברחמים, משתתף בצערו ובדאגתו. גם הוא עצמו לא גביר - ומאה וחמשים אלף דולר מהווים סכום גדול גם בעבורו. "תראה מה נעשה", אמר לאב האומלל. "אני אשיג מאה וחמשים אלף דולר. 'אשבור' תוכניות חסכון, ואולי קצת אלוה ממכרים. אחר כך תנסה להחזיר. אבל קודם כל קח את הכסף והכנס את הבן לבית הרפואה, שלא יהיה שום עיכוב בטיפול הנצרך להצלת חייו". תוך כמה שעות כבר הלווה לו ר' שלום את מלוא הסכום, ואבי הילד התמלא ברגשי תודה. הבן התקבל לבית הרפואה. כל הבדיקות הנחוצות נערכו והניתוח ב"ה עבר בהצלחה.

עכשיו צריך האב לפרוע את החוב. הוא דפק על בתי נדיבים באזור, וסיפר להם כיצד בנו ניצל, ועל חוב של 150,000 דולר, אבל היה הרבה יותר קל לשכנע את התורמים לפני הטיפול, ואז מסתמא היו נותנים יותר, אבל כשהוא בא לאחרי מעשה, ומדובר פה למעשה בתרומה להחזרת חוב, והבן שלו זוכה להתהלך כבריא, הוא הצליח לאסוף בסך הכל כמה אלפי דולרים בודדים. ר' שלום ראה את מצוקת האב, שאינו יכול להחזיר את החוב, ולכן אמר לו בסבר פנים יפות: "כך גלגלו מן השמיים! אתה פטור מחובך, סעו לחיים ולשלום, העיקר שילד בריא ושלם, ואודה לך אם יוכל ללמוד תורה ולכוון עלי".

וקשרתם אותם לאות על ידיכם והיו לטוטפות בין עיניכם...

חלוקת תפילין מבצע

בסיעתא דשמיא ישנו תורם נכבד מחו"ל שיוצא בפרויקט חלוקת תפילין ליתומים, מעוטי יכולת או חיילים המעוניינים להניח תפילין בכל יום.

החלוקה תתקיים בעזרת ה', בטקס חגיגי בבנייני האומה בירושלים בתאריך ד' אלול ה'תשפ"ג (21/08/23 למנינים)

בליווי רבנים, זמרים, אישי ציבור וארוחת ערב חגיגית.

*מדובר בתפילין ספרדי מהודרות בהמה גסה.

הטקס מיועד גם לגופים או מוסדות הרוצים להגיע לטקס עם התלמידים והנזקקים. לפרטים נוספים ניתן ליצור קשר בטלפון 054-2522667

בית לוי

מקווה חדש ונקי בסטנדרטים הגבוהים ביותר:

מהודר בכל ההידורים ובתכלית הכשרות לפי כל השיטות והחומרות בהמלצתם ובפיקוחם של גדולי ישראל

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד עובר נקיון יסודי מידי יום ביומו ע"י חברת נקיון

המים מוחלפים בכל יום

לפרטים נוספים: 02-9664455
רחוב יוסף חכמי 48 מורדות בית וגן ירושלים

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת פנחס"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

לא לרחק את הישועה!

של מעלה: וכי קמנה היא בעיניכם? הלא צדיק הדור ציוה שעד שנה הבאה מוכרתת הגאולה לבוא, הלא צדיק נזור והקב"ה מקיים!... ואכן מתקבלת שם החלמה ללא שום עוררין שעד יום הכיפורים הבעל"ט מוכרתת הגאולה לבוא כציווי של הרבי מלובלין... והנה בהגיע ליל פסח, עם סיום עריכת הסדר, פונה הרבי ואומר שוב בלשון קדשו "לשנה הבאה בירושלים", או אז כמו אנתת רווחה פורצת בבית דין של מעלה: "הנה נתן לנו הרבי עוד מרווח של חצי שנה עד שתבוא הגאולה... הפה שאסר הוא הפה שהתיר, מי שדרש שתבוא הגאולה עד יום הכיפורים, הוא בעצמו מתיר לנו להאריך את הגלות בעוד חצי שנה, זמן יש בידנו עד פסח הבעל"ט"...

ובהגיע מוצאי יום הקדוש, והרבי שוב אומר "לשנה הבאה בירושלים", דוחה הוא את הגאולה בעוד חצי שנה, ובפסח בעוד חצי שנה... ועוד חצי שנה... הנה כי כן, הרבי עצמו מעכב את גאולת ישראל – הפמיר רבי מרדכי זצ"ל בשנינות, כששמחה ממלאת את לבו שהצליח לעלות חיוך על שפתי אותו קדוש עליון – הרבי מלובלין זי"ע.

איזה סיפור סיפר הרח"ק בעל ה"מנחת אלעזר" לפני שאמר "לשנה הבאה בירושלים"?

מירי שנה ב"ליל הסדר" כשהגיע הרח"ק בעל ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע לקריאת "לשנה הבאה בירושלים", נהג לספר עובדא זו:

יהודי אחד התפרנס ממה שעבד אצל הפריץ. שנה אחת, התחשק לו לאותו גוי, להיות נוכח אצל עריכת הסדר. מתחילה היסס היהודי בדבר, כי מה לנכרי עם ליל התקדש הג, אולם לאחר הפצרות הפריץ, לא יכל לסרב לבקשתו.

במשך אמירת ההגדה, ביקש הפריץ שייסבירו לו את תוכן העניין, ומארהו הסביר לו פירושו של דברים. כשהגיעו לאמירת "לשנה הבאה בירושלים", שוב רצה הגוי להבין את הכוונה. ביארו לו, שהיות וכעת משועבדים אנו למלכות וממשלת הגויים, לכן בקשתינו ותפילתנו, שלשנה הבאה, נהיה בני הורין בירושלים עיר קדשנו. סבר הגוי וקיבל.

לשנה הבאה, שוב חזר הפריץ על מבוקשו: הפץ הוא להשתתף בליל הסדר של היהודי. בלית ברירה הזמינו. השאלות חזרו על עצמן, והיהודי ניסה להבהיר כל ענין כמיטב יכולתו. הגיעו לאמירת "לשנה הבאה בירושלים", שוב נשאל בעל הבית לפרש את נוסח הבקשה. תשובתו כדאשתקד.

סבר הגוי ולא קיבל: מה פירושו? והרי לפני שנה בקשתם אותה בקשה, מה לכם לחזור שוב שנית על אותה דרישה?

לא נרתע מארחנו, ותירץ לו לאותו פריץ: שמע נא, כנראה, שעדיין לא זכינו להיגאל, ולא היינו ראויים לצאת מן הגלות, ולעלות לציון ברינה. מבוקשנו – "לשנה הבאה בירושלים".

סבר הגוי וקיבל.

השנה השלישית, נראתה דומה לשנית. על קושייתו המעיקה של הגוי, מה לכם שוב מבקשים על ירושלים, השיבו היהודי עם תירוץ מתקבל.

שנה הרביעית... מגיעים לאמירת "לשנה הבאה בירושלים" ועוד לפני שיצא לו לפריץ לשאול את שאלתו השנתית, עמד היהודי ופרץ בככי סוער: "רבונו של עולם, עזור לנו, בוש אני מהגוי הזה – שמוכרח אני לתרץ לו כל שנה תירוץ אחר – הוי, הישועה נא".

כשסיים לספר זאת, פתח הרח"ק ממונקאטש זי"ע, ויקרא בהל וברגש: "לשנה הבאה בירושלים"...

בספר "הברית" לאחד מן הקדמונים כתב: כי אחת הסיבות שהגלות מתארכת ומתעכב ביות המשיח, כיון שאף על פי שבקשת ביות המשיח מורגל על לשונינו תמיד, הנה הוא מהשפה ולחיוץ ולא בלב שלם. והוכחה לכך, כי בכל מועד ורגל אנחנו אומרים "לשנה הבאה בירושלים". ואם אנחנו מצפים באמת בלב שלם, כפי שיהודי צריך לצפות בכל רגע, (כי הרי כך נפסק להלכה ברמב"ם הלכות מלכים י"א: "כל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו – לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו"), נבקש ש"היום יבוא משיח", ש"השנה יבוא משיח", ולמה אנו דוחים את הגאולה לשנה תמימה דהרי אומרים אנו "לשנה הבאה בירושלים", אלא כי עיניהם חסה על כליהם ועל הצרותיהם, וקשה להם לעזוב אותם וליך לירושלים, אפילו אם תהיה הגאולה בו ביום או למחר, ולכן הם אומרים: "לשנה הבאה בירושלים", עד שימכרו אותם ויוליכו הדמים עמהם.

וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כב, ב) "אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי". דאנו שואלים לאבינו שבשמים "אלי אלי למה עזבתני" – למה עזבת אותנו בגלות לאורך כל כל הרבה שנים? והתירוץ הוא: מפני ש"רחוק מישועתי דברי שאגתי", דהיינו כאשר אשאג ואבקש יום ישועתי שהוא לעלות לירושלים, אני מרחיק הזמן, כי רק אבקש לשנה הבאה בירושלים ולא אומר היום!...

מובא (בילקוט איכה פרשה א), "בשעת חורבן הבית אמר יצחק אבינו לפני הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם! שמא אין חזרה לבנים? אמר לו הקב"ה: אל תאמר כן, יש דור שהוא מצפה למלכותי – מיד הם נגאלים, שנאמר: ויש תקוה לאחריהך נאום ה' ושבנו בנים לגבולם".

בכל זאת צריכים להמליץ טוב על עם ישראל בימים אלה. ועל כן נביא את תירוצו של הרבי מסאטמר בעל ה"דברי יואל" זי"ע על השאלה הנ"ל – מדוע נוהגים לומר: "לשנה הבאה בירושלים".

דהנה, כשהיו מונים את השנים למלכים (כדאיתא במשנה באחד בניסן ראש השנה למלכים), היו מונים את מנין השנים מעת שהתחיל המלך למלוך. וא"כ, כשיתגלה מלך המשיח בקרוב ממש, או יתחילו למנות שנה חדשה מאותו רגע שיתגלה וימלוך עלינו.

לכן אנו מבקשים דווקא: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה", כלומר, כי גם אם יבוא היום מלך המשיח, זה כבר יהיה שנה חדשה, זו כבר תהיה שנה הבאה, כי יתחילו למנות את השנה מעת ביאתו...

מה הצליח להעלות חיוך על שפתיו של הרח"ק ה"חזוה מלובלין" זי"ע בימי בין המצרים?

לרח"ק הרבי "החזוה" מלובלין זי"ע היה חסיד צדיק וקדוש רבי מרדכי ראקובער זי"ע שהיה רגיל לבדה את דעתו הק' ולהשרות שמחה בקרבו. פעם בימי בין המצרים, בראות רבי מרדכי את רבו הרבי מלובלין שהיה מצטער כל כך על חורבן הבית, נגש אליו ואמר לו בלחש: "הלא הרבי עצמו הוא הגורם שלא יבנה בית המקדש?".

נרעש החזוה זי"ע מאמירה זו והביט בפני רבי מרדכי ז"ל לעמוד על סוף דעתו.

אמר לו רבי מרדכי ז"ל: הנה כשהרבי עומד ואומר במוצאי יום הקדוש, בעת תפילת נעילה, "לשנה הבאה בירושלים", קמה מהומה בבית דין

פנחס זה אליהו – סוד אריכות ימיו ועלייתו השמימה של אליהו הנביא

במדרש מובא (במדבר פרק כה): "אמר ריש לקיש הוא פינחס הוא אליהו, אמר לו הקב"ה אתה נתת שלום ביני ובין בני ישראל, אף לעתיד לבוא אתה עתיד ליתן שלום ביני וביניהם, שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, והיתה לו ולזרעו אחריו, שיהיו מבורכים ממני לעולם". מה הוא סוד אריכות ימיו ועלייתו בסערה השמימה של אליהו הנביא כשהוא חי?

השבון והסבר מעניין כתב המח"ם שיק זי"ע בשם רבו הגה"ק בעל "החתם סופר" זי"ע: הפרשה הקודמת (כה, ט) מסתיימת במילים: "ויהיו המתים במגיפה ארבעה ועשרים אלף". הפרשה שלנו פותחת: "פינחס בן אלעזר... השיב את חמתי מעל בני ישראל וכו'".

הגמרא (הגיגה ד): מספרת סיפור שקשה להבין אותו. יש בו דברים גבוהים מעבר לתפיסתנו, אך כך כתוב בגמרא: פעם ביקש מלאך המות משלוהו שיביא לו את נשמתה של אשה בשם "מרים מגדלא שער נשייא" (מרים המקלעת שער הנשים), והשליח הביא לו בטעות נשמה של אשה אחרת – "מרים מגדלא דרדקי" (מגדלת תינוקות), והמית אותה כמרס הגיע זמנה. כאמור, קשה להבין איך זה שקורות למלאך המות "מעיוות", ועל כל פנים נשאר לה שנות חיים שנלקחו ממנה...

שאלו את מלאך המות: "מה עושים עם השנים הללו? למי נותנים אותן?" נענה ואמר: "אי איכא צורבא מדרבנן דמעביר במיליה מוסיפנא להו ליה, והויא חילופיה – אם יש תלמיד חכם ששומע את הרפתו ושותק, אוסף לו את שנות החיים הללו".

והנה השבטים הרי היו מבזים את פנחס, וכמו שמביא רש"י בתחילת הפרשה: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן – לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פומי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".

ומה עשה פנחס בתגובה? שמע הרפתו – ושתק! ומהו השכר שקיבל בנין שתיקתו?

"ויהיו המתים במגיפה ארבעה ועשרים אלף" – נתאר לעצמנו, אם לכל אחד שמת במגיפה נשארה רק עוד שנה אחת לחיות – הרי פנחס "זוכה" בעשרים וארבעה אלף שנות חיים! בהיותו שומע הרפתו – ושותק! ואם המתים במגיפה היו צעירים, ונותרו לכל אחד מהם, או אפילו רק לחלק מהם, ארבעים, חמישים, שנות חיים – כל השנים הללו "עוברות" לפנחס!

תעשו לבד את החשבון...

לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום (כה, יב)

אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו (מדרש רבה).

מהו "בדין" שיטול שכרו, וכי מישהו חשב שלא בדין? ועוד קשה, דלכאורה הרי "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" – בזה העולם לא מקבלים את השכר של עשיית מצוה, רק בעולם הבא (קידושין טז). ואם כן, היאך אמר הכתוב: "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלוהיו", היינו שקיבל שכר בעולם הזה על מעשהו?

אלא תירץ הר"ק רבי שמחה בונים מפשיפא זי"ע הנה, כתוב במדרש שבשעה שהרג פנחס לזמרי, פרחו נשמתו, והקב"ה ברוב רחמיו עשה גם והחזירה לו. נמצא שלפי מעשהו של פנחס הגיע זמן שכרו בעת שנפרדה הנפש מן הגוף, ואם כי הקב"ה התחמד עמו והשיב לו נשמתו, מכל מקום לא הפסיד פנחס ולא נדחה זמן פרעון שכרו. ולכן – "בדין הוא שיטול שכרו"...

ובאופן אחר מיישב הגה"ק בעל "החתם סופר" זי"ע: אמרו חז"ל (אבות): "שכר מצוה מצוה". היינו הצדיק העובד ה' בכל לבבו, אינו מתאוה לשום שכר וגמול, אלא כל רצונו ותקוותו שיוכחו השי"ת ויזמן לפניו עוד מצוה כזו. לכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, שהרי מקבל הוא את שכרו – בקיום מצוה נוספת. אבל פנחס בוודאי לא ביקש שתבוא לידו מצוה כזו, שיחמא שוב נשיא שבט בישראל המא המור כזה. אם כן לא שייך כאן "שכר מצוה מצוה". לכן – בדין הוא שיטול שכרו...

ואילו הר"ק בעל "אמרי אמת" זי"ע הביא את קושיית הגה"ק בעל "התבואת שור" זי"ע, מדוע בכלל – שכר מצוה בהאי עלמא ליכא? והרי אמרו חז"ל (שמות רבה ל.ו) שהקב"ה מקיים את מצוות התורה, כמו

שאנו אומרים "אשר קדשנו במצוותיו". ובכלל מצוות התורה נאמר לאו של הלנת שכר שכיר, וכיצד מלין, כביכול, הקב"ה את שכרם של עושי המצוות? ותירץ על פי דברי הש"ך (הו"מ של"ט. ז) שאם שוכר אדם פועל על ידי שליח, אין הוא עובר על כל תלין. ומשה רבינו היה שליחו של הקב"ה לצוות את כלל ישראל בקיום המצוות, על כן לא עובר כביכול

הקב"ה בכל תלין. לפי זה, במעשהו של פנחס שנתעלמה ההלכה ממושה והיא "הלכה ואין מורין כן", הרי שפנחס קיים אותה לא מכח ציוויו של משה, וממילא היא לא נאמרה ע"י שליח. על כן "בדין הוא שיטול שכרו" – משום כל תלין...

אך המגיד מדובנא זי"ע הסביר זאת על פי משל כדרכו: נער אחד שהיה משרת אצל עשיר גדול והוא שירת אותו בכל כוחו ימים רבים, שכרו היה לאכול מארוחות שולחנו של העשיר ותו לא. פעם אחת ערך העשיר סעודה גדולה, כסעודת שלמה בשעתו. המסוכים ובתוכם המשרת, אכלו ושתו והמיכו את ליבם. והנה, באמצע הסעודה הופיע סוחר גדול וביקש מהעשיר לקנות סחורה מהנותו, אך העשיר דחהו למחר, כי עתה היא עת משתה ושמחה. אך הנער קם מעל השולחן ואמר לעשיר, תן לי את המפתחות של החנות ואביא את הסחורה המבוקשת. אמר ועשה והעשיר הרויח כסף רב מעסקה זו. למחרת שאל אותו העשיר, הגידה לי מה משכורתך. ענה לו הנער, הלא בתחילה לא קצבת לי שכירות אלא מזונות בלבד. על כך ענה לו העשיר: בתחילה חשבתי כי הארוחות שהינך אוכל משולחני כל כך חביבות עליך, עד שיכולות הן להוות שכר נאה עבור עבודתך, אך עתה ראיתי כי עובת סעודה יקרה ועריבה, כדי לעבוד עבורי, לכן ראוי אתה מעכשיו לקבל שכר גדול נוסף עבור עבודתך...

כמו כן אצל פינחס, כידוע, אין בכח האדם לשלם להקב"ה אפילו בעד עצם החיים שנתן לו ה', כי טובת החיים עצמם היא טובה גדולה מאד, ולכן, על האדם לעמוד כל ימיו בעבודת ה' בעד טובה זו לבדה. קל והומר שעבור שאר הטובות והחסדים שהקב"ה עושה עם האדם, שהם נדבה וחסד הניתנים לפניו משורת הדין, שאין סיפק ביד האדם לשלם עליהם לקב"ה. לעומת זאת, פינחס מסר את נפשו עבור קדושת שמו יתברך וחרף את נפשו למות, כי לולא הניסים שנעשה לו (כמו שמובא במדרש) היה מאבד את חיותו. בזאת הוא גילה שהיו אינם נחשבים בעיניו למאומה מול עבודתו של ה' יתברך. ואם כן, צריך הוא לקבל שכר אחר ובדין הוא שיטול שכרו...

הנוך משפחת ההנוכי (כו, ה)

כתב רש"י: למה הוסיפו להנוך וליתר המשפחות המוזכרים בהמשך הפסוקים את האות ה' ואת האות י? לפי שהיו האומות מבזים אותם, הוסיף הקב"ה שמו עליהם, אות ה' מצד ימין, ואת י' מצד שמאל, לומר שהקב"ה מעיד עליהם שהם מתייחסים לשבטיהם, וכדברי הכתוב "שבטי י-ה עדות לישראל". לכאורה צריך להבין, הרי שמו של הקב"ה הוא י-ה, ואם כן למה כתוב להיפך ה-י? החנוכי?

הסבר נפלא שמעתי מאת ב"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א שביאר כך: מובא בחז"ל (פסחים יז.) "איש ואשה שזכו, שכינה שרויה ביניהם". ופירש רש"י, חילק הקב"ה את שמו ושכינתו ביניהם, אות י' באיש ואות ה' באשה. ופירשו המפרשים, למה נתן הקב"ה י' באיש וה' באשה ולא להיפך? משום דמובא בחז"ל (מנחות כט.) על הפסוק (ישעיהו כו) "בטחו בה' עדי עד כי ביה ה' צור עולמים" – אלו שני עולמות שברא הקב"ה, עולם הבא באות י' ועולם הזה באות ה'. וידועים דברי חז"ל (בבא מציעא נט.) שבמילי דשמיא – עניינים רוחניים תשמע האשה בעצת בעלה, ובמילי דעלמא – עניינים גשמיים ישמע הבעל בעצת אשתו. ולכן האות י' שבו נברא העולם הבא, ניתן לאיש, לרמוז שבענייני העולם הבא, תשמע האשה לעצת בעלה, והאות ה' שבו נברא העולם הזה ניתן לאשה, לרמוז שבענייני העולם הזה ישמע הבעל לעצת אשתו. וכשאשה מקבלת על עצמה לעסוק בענייני העולם הזה כדי שבעלה יוכל להתמסר ללימוד התורה ועבודת השי"ת, הרי הם בכחינת "יששכר וזבולון". והנה על הפסוק (דברים לגיה) "שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך", כתב רש"י: למה הקדימה התורה את זבולון לפני יששכר? לומר שכל תורתו של יששכר בזכות זבולון היתה.

ולפי זה יתורץ היטב מה שהקשנו בפתח דברינו, למה הקדימה התורה את ה' לאות י' במשפחת ההנוכי ובשאר השבטים? לרמוז לנו שאם האשה מקבלת על עצמה להתמסר ללימוד התורה ועבודת השי"ת של בעלה, מקדימה אותה התורה לפני בעלה כמו ביששכר וזבולון, לרמוז שתורת בעלה בזכותה היא.

הרב ברגר בשיחות הנוק מיוחדות לימים אלה:
"ציפיה לגאולה" ועניית "אמן והא שמיא רבא"
לתיאוב והזמנת הרב ברגר לשיחה גלהבת אצלכם
ניתן לפנות בטלפון: 054-8455798

"קו הפנינים" התצלות האמתיות!
077-2222-855

לתגובות והערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:32

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 609 7.7.2023 - יח' תמוז תשפ"ג

זו השנה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִישַׁת - פְּנִיחָס

פְּנִיחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהֹוּ הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכֶם (כה,יא)

לפי שהיו השבטים מבזים אותו. (רש"י). במה הם ביזו אותו? מסביר ה"חתם סופר": הגמ' בקידושין (ע'): אומרת, קשים גרים לישראל כספחת. מדוע? אומר התוס' (ד"ה קשים), והר"ר אברהם גר פירש, לפי שהגרים בקיאים במצוות ומדקדקים בהם, קשים הם לישראל כספחת שמתוך כך הקדוש ברוך הוא מזכיר עוונותיהם של ישראל כשאין עושים רצונו. כלומר, גרים שבאים מבחוץ מקיימים את המצוות מתוך דקדוק רב, וכתוצאה מכך נוצר קטרוג על ישראל.

אומר ה"חתם סופר", זו היתה האשמה שהאשימו השבטים את פנחס, וכי לא די במה שהיה עד עכשיו עם ישראל בשיטים, אלא עכשיו יגדל הקטרוג, כיון שפנחס שהוא בן גרים קנא את קנאת ה'. לכן באה התורה ויחסו אחר אהרן, כלומר, אין להתייחס אליו כגר, וכיון שכך, הוא אכן השיב את חמתו של ה' ולא הכפיל את חמתו. (מדשן ביתד')

פְּנִיחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהֹוּ (כה,יא)

מובא במדרש רבה כא,א): "אמר הקב"ה, בדין הוא שיטול שכרו". שואל ה"חתם סופר", וכי מישהו חושב שיקבל שכרו שלא בדין? ותירץ: המשנה באבות (ד,ב) אומרת: "שֶׁשֶׁכֶר מִצְוָה, מִצְוָה", פירוש - אדם שעובד את ה' בכל ליבו, אינו מחכה לשום שכר וגמול, אלא כל רצונו ותקוותו שיזכהו הקב"ה ויזמן לפניו עוד מצוה, לכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, שהרי מקבל הוא את שכרו בקיום מצוה נוספת.

אבל פנחס, בוודאי לא ביקש שתבוא לידו מצוה כזאת, שיחטא שוב נשיא שבט בישראל חטא חמור כזה, א"כ לא שייך כאן "שֶׁשֶׁכֶר מִצְוָה, מִצְוָה", לכן בדין הוא שיטול שכרו. (מדשן ביתד')

פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֻמְתֵי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי (כה,יא)

הגמ' במסכת סוטה (כ"ב) אומרת, שלפני פטירתו, אמר ינאי המלך לאשתו, "אל תתייראי מן הפרושין – הם החכמים, ולא ממי שאינם פרושין – הם הצדוקים, אלא מן הצבועים שדומין לפרושין, שמעשיהם כמעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס".

ולכאורה ההשוואה הזאת תמוהה מאד, הרי מעשהו של זמרי הוא המעשה השפל ביותר, ולעומת זאת מעשהו של פינחס שמסר נפשו על קנאת ה' הוא הקידוש ה' הגדול ביותר, ואיך אפשר להציב את מעשיהם של זמרי ושל פנחס זה מול זה?! כיצד ייתכן שאדם יעשה את המעשה השפל ביותר ויבקש שכר כאילו עשה את המעשה הנעלה ביותר?

אומר רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: זמרי לא רצה לחטוא לשם חטא, אלא היתה לו 'כוונה טובה'. הוא ראה שעם ישראל נכשלים בשתי עבירות חמורות: הם זנו אצל בנות מואב ועבדו עבודה זרה לאלהי מואב. הדעת נותנת שסיבת החטאים של ישראל היתה בגלל הימצאותם במחנה מואב, ומכאן בא לידי מסקנה שאם יצליח למנוע מהם מללכת למחנה מואב – יצילם מן החטא, איך עושים זאת?

פשוט מאוד: מביאים את המואביה אל תוך מחנה ישראל, ועל ידי כך מבטלים את הרצון של ישראל לצאת החוצה אל מחנה מואב. נכון שלא פתרו את בעיית הזנות, אדרבה, הכניסו את העבירה הזאת אל תוך מחנה ישראל, אבל לפחות פתרו את העניין של עבודה זרה... ככה זה כשרוצים 'לתקן'. חושבים להציל דבר אחד ובינתיים גורמים למכשולות אחרים, ואחריתם מי ישורם.

ברוסיה, הקימו המשכילים לילדי ישראל 'חידר מתוקן', והחרדים כינו אותו בהגייה אשכנזית – 'חידר מסוכן'. אוי לו לאותו 'תיקון' שאינו אלא קלקול. צערנו, גם כיום יש חוגים דתיים ש'מתקנים' כל מיני תיקונים ופשרות בדת, בטענה שבכך הם מצילים את היהדות... לא הצלה יש כאן אלא חורבן. כעת הכל מובן. הואיל ולזמרי היתה 'כוונה טובה', להציל את עם ישראל מחטאחמור של עבודה זרה, בוודאי יימצא מישהו שיבוא לתקן איזה 'תיקון' כזמרי בשעתו, ויבקש על כך שכר כפנחס... ('מדשן ביתך').

הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה,יב)

מדוע זכה פנחס דווקא לשלום? מבאר ה"כתב סופר": הקנאות היא מידה קיצונית והרת סכנות, ואין להשתמש בה אלא במקרים יוצאים מן הכלל. סגולתם של גדולי ישראל היא, שיודעים מתי וכיצד עליהם לאחוז במידה זו. פנחס בן אלעזר היה הראשון שנקט בה. כשהשעה היתה צריכה לכך. וכיון שפנחס נאלץ לנקוט במידה קיצונית זו להצלת בני עמו – ניתנה לו מידת השלום כמשקל נגד למעשה הקנאות שלו, והיה בכך משום הנחייה לעתיד לבוא שבחיי הכלל והפרט עדיפים דרכי שלום על מבצעי קנאות למיניהם...

מון העניין להביא את הדברים החדים שנכתבו בעלון "אז נדברו", ואלו הם דבריו ככתבם וכלשונם. יש לי קושיה עצומה: אם פנחס אכן היה מקנא קנאת ה'... אז איפה הוא היה עד היום?? איפה הוא היה בחטא המרגלים.. איפה הוא היה במסה ומריבה וכו' וכו'... כתוב כאן יסוד חשוב: קנאי אמיתי זה לא אחד שצריך כל רגע לקפוץ בראש ולהראות נוכחות!!! קנאי אמיתי לא צריך בכל אירוע להנפיק מודעת מחאה משלו...

בשביל שלא ישכחו לרגע שגם הוא קנאי... קנאי אמיתי יכול להיות אדם שבמשך ארבעים שנה במדבר עמד בשקט!!! והיה איש מתוך העדה!!! ואיפה שהוא הבין שהוא לא צריך להתערב הוא לא התערב!!! גם אדם כזה נחשב בשם קנאי!!! והנה הוא לפניך: פנחס אבי הקנאים... הקנאות של פנחס לא נבעה מרצון להתבטאות...

והראיה: במשך ארבעים שנה הוא שתק!! לא שמעו את קולו ברמה... והוא לא הופיע במחאה שהוא לא הבין שהוא נצרך... איפה שהוא הבין שהעסק בשליטה... ומשה רבינו כבר מתעסק בעניין... הוא יכול להצטנף בפינתו ולהישאר בתוך העדה... ורק איפה שצריך!!! ובמקום שאין איש... ונתעלמה הלכה אז הוא יצא לראשונה ויקם מתוך העדה!!! והוא הוא הסמל והדוגמא לפנחס אבי הקנאים!!!

ללמדך: שלא כל הרוצה ליטול את השם יטול!!! ולא כל אחד שרוצה להפוך את היצר שלו לשיטה ולקרוא לו בשם קנאי... אז זהו שלא!!! קנאי זה לא הדיוט שקופץ בראש בכל אירוע... הקנאי יכול להיות אדם שקט שלא שומעים את קולו... ורק כשחייבים ואין ברירה פתאום הוא מופיע ונוטל את שכרו... ודו"ק. ('מדשן ביתך')

פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתֵּי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוֹכֵם (כה,יא)

התחילו השבטים מבזין אותו, ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה וכו'. (רש"י)

משמע מדברי הגמ', שהיתה להם טענה מיוחדת על כך שפנחס הרג נשיא שבט מישראל. לכאורה מה החשיבות בהריגת נשיא שבט יותר מהריגת כל אדם מישראל? מתרץ בספר "דעת שרגא" לרבי שרגא גרוסברד: טענתם היתה שלא יתכן שנשיא מישראל כזמרי, מצאצאי יעקב אבינו יחטא וישא ארמית. ואם הוא עושה זאת, סימן שיש לו בזה כוונה טהורה ולשם שמים, ולכן היה אסור להרוג אותו "בתור נשיא ישראל" שבוודאי יודע מה לפניו ולא סתם חטא. אבל גישה זו היא טעות, ואסור לעשות שום עבירה ואפילו לשם שמים, ולכן קינא פנחס את קנאת ה' והרג את זמרי.

בדרך זו יש להבין עוד דבר תמוה בפרשה. השבטים היו מבזים את פנחס על מעשהו, וחושדים אותו ברציחה. ולכאורה, הרי נעשו לו הרבה ניסים באותו יום, וזה סימן שהקב"ה מסכים איתו, וא"כ למה ביזוהו? אלא, שכלל ישראל לא מתפעלים מניסים ולא מביאים מזה ראיות, המודד היחיד לבדוק כל מעשה האם הוא טוב או רע, הוא אך ורק במאזני התורה ולא באמצעים אחרים, ואם בני ישראל היו סבורים שפנחס טעה במעשהו והיה אסור לו להרוג, לא יועיל שום ניסים ונפלאות שנעשו לו לטהר את מעשיו, אלא אך ורק ההלכה קובעת את טיב המעשה לטוב או למוטב.

כעין זה אמר הרב מבריסק על הפסוק "ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה", רש"י אומר, שהעבד סיפר ליצחק את הניסים שנעשו לו, קפיצת הדרך וביאתה של רבקה אמנו לקראתו. בכל זאת, לא היה בכך די בעיני יצחק כדי להחליט על אישיותה של רבקה, מתי החליט שהיא ראויה לו? כאשר "ויביאה יצחק האהלה שרה אמו" וראה שמעשיה מתוקנים כמעשיה של אמו, אז "ויקח את רבקה ותהי לו לאשה". ללמדך, כי גם ניסים הנעשים לאדם אינם מלמדים על מעלתו, ויש לבדוק במעשיו ובדרכיו, הטובים הם אם לא, ניסים אינם ראיה לצדקות. ('מדשן ביתך')

הַנְּגִי נִתָּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. (כה,יב)

אומר החת"ם סופר: פנחס לא זכה לשכר הגדול בגלל המעשה שהוא עשה... כל אדם היה צריך לעשות את זה... אלא משום שהשבטים היו מבזים אותו – ראייתם בן פוטי זה... סבא שלו היה כומר של עבודה זרה... הוא לא ענה להם ולא הגיב להם. הוא יכול היה לומר להם תתביישו לכם, כולכם חילונים, כולכם פרקתם עול מצוות ועול מלכות שמיים...

אבל הוא בחר לשתוק ולקבל את הבזיונות באהבה... רק בזכות זה הוא קיבל את השכר הגדול של 'הַנְּגִי נִתָּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם', וקיבל חיים לנצח!

משה רבינו ביקש מהקב"ה שיוסיפו שנים של מתי מדבר שנתקצרו ימיהם... כל כך הרבה אנשים נלקחו מן העולם בטרם עת, לא חבל על שנותיהם... אנא תן לי אותם... אמר לו הקב"ה: לא. כיוון שאמרת לעם ישראל 'שמעו נא המורים', קראת להם כופרים, ולא העברת על המידות שלך לחלוטין, אני לא אתן לך את שנות החיים של מתי המדבר...

ואמרו חז"ל שכל אותן השנים נתווספו לפנחס שהוא אליהו, ועד היום הוא קיים! עד היום אומרת הגמרא שהכלל הזה קיים: מי שמלאך המוות לוקח אותו בטרם עת, את השנים שלו נותנים לאדם שמעביר על מידותיו... זה לא סם החיים, זה החיים בעצמם! מי שרוצה חיים, זה לא יעזור לו גם להיות גדול הדור, ואפילו איש האלוקים כמו משה רבנו...

בשביל לזכות לחיים, צריך לשמוע את הבזיונות, את החרפות, את הבושות... ולשתוק!!! מתו במגפה עשרים וארבעה אלף איש, מספיק שלכל אחד נשארה שנה אחת לחיות, וכבר פנחס קיבל עשרים וארבעה אלף שנים... חיי נצח!!

לכן, כשהגמרא בגיטין מאריכה בעניין החורבן הנורא והאיום הזה, היא מעלה מסקנה אחת ויחידה... "בוא וראה כמה גדול כוחה של בושה!" זה שנשרף בית המקדש... וזה שנרצחו מליונים, ודמם זורם ברחובות... וכל הצער והסבל של העם היהודי בגלות של אלפיים שנה... הכל בגלל שיהודי בייש יהודי! זהו!

אם אדם היה מבין איזה כור גרעיני זו הבושה, העונש למבייש, והזכות למתבייש. הוא לא היה מעיז להרים את הקול שלו על יהודי, וגם לא מעיז לצפצף כשצועקים עליו. (אפריון שלמה' גיליון 348)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה.
לורע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארו בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירשה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושנמחה ומכלוף בר חנינה למושפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

פִּינְחָס

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 740 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 630 שנה י"ב זכות העלון לע"נ רבי חיים בן עטר זצ"ל - 'אור החיים' [ט"ו תמוז] י"ב תמוז תשפ"ג

999 פ' 991

פאסק 999 פ' 991

פּוֹתַחַת הַפְּרִשָּׁה (כה, יא): "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְּהֶן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָא אֶת קְנָאֲתֵי בְּתוּכֶם". פינחס בן אלעזר, קינא לכבודם של ישראל בראותו את נשיא שבט שמעון חוטיא עם אישה גויה, ומה קיבל בשכרו? הקב"ה משבח אותו על מעשה זה ומבטיח לו ברית כהונת עולם וברית שלום.

ובעל הספר "ישועות מלכו" אומר: "בְּקִנְיָא אֶת קְנָאֲתֵי" - הקנאה של פינחס היתה כמו קנאתו של בורא העולם, נקיה וטהורה, ללא שום נגיעות ופניות, אלא כל כולו אך ורק לשם שמיים, בלתי לה' לבדו.

אומרת הגמרא (ברכות לג.): "גדולה נקמה, שניתנה בין שתי אותיות". כלומר, היא מוזכרת בין שני שמות קדושים, שנאמר (תהלים צד, א): "אֵל-לִקְמוֹת ה'".

כלומר, קנאות אמיתית היא רק כאשר היא נעשית כל כולה לשם שמיים, מההתחלה ועד הסוף, בלי שמץ של כוונה ומחשבה אחרת. אומרת הגמרא (יומא כג.): "תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש - אינו תלמיד חכם". ומקשה הגמרא: איך יתכן לומר שתלמיד חכם צריך לנקום ולנטור? הלא זה איסור תורה מפורש (ויקרא יט, יח): "לא תקם ולא תטור"!

מפרש רבי העשל ב"חנוכת התורה": למה דווקא כנחש? אלא שעל הנחש נאמר (ישעיהו סה, כה): "וְנָחַשׁ עֶפְרָיִם לְחַמּוֹ", ואמרו חז"ל: "אפילו אוכל כל מעדני עולם, טועם בהם טעם עפר (יומא עה). הנחש מכיש ואינו נהנה מההכשה, כי בכל מה שיכיש ויאכל - תמיד ירגיש טעם של עפר.

ואכן, כך מובא בחז"ל: "לעתיד לבוא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש ואומרות לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה - מה הנאה יש לך"? (תענית ח).

על כך אמרו: "תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש - אינו תלמיד חכם". דהיינו, צריך שנקמתו וקנאותו של האדם תהיה כל כולה לשם שמיים, בלתי לה' לבדו, מתוך טהרת הנפש, בלי שום פנייה ונגיעה אישית ובלי שום הנאה עצמית - כמו נחש, שאינו נהנה מהכשתו. אם יש לו הנאה כלשהי מהנקמה ומהקנאות שלו - הדבר מעיד על פחיתות מעלתו, וממילא אינו תלמיד חכם אמיתי".

לרב יעקב הלפרין ז"ל התעורר דין תורה עם יהודי אחד שקנה מקומות ב"בית החיים", והתגלע ביניהם ויכוח בנוגע לתשלום. השניים פנו ל'חזון איש' והרצו לפניו את טענותיהם. ה'חזון איש' שמע את שני הצדדים, ולאחר מכן פנה ליהודי השני ואמר לו: "אתה חייב, אין כל צדק בטענותיך! בדרך כלל נוהג הדיין לעשות פשרה בין הצדדים, אך כאן אין מקום לפשרה! הדין עם ר' יעקב באופן ברור!" למרות דבריו הברורים של ה'חזון איש', החל האיש לצעוק: "מה פתאום? הצדק איתי! מדוע כבוד הרב'ה פוסק לרעתך?" שב ה'חזון איש' ואמר לו: "על פי דין תורה חייב אתה לשלם! אין כאן מקום לפקפוק!" והלה בשלו: "לא! לא! לא! לא! לא! מה פתאום עליי לשלם? הצדק איתי!"

באותו הרגע נכנס לחדר הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן. באותה תקופה הוא התגורר בכפר סבא, והגיע ל'חזון איש' לביקור.

פנה אליו ה'חזון איש' ואמר לו: "הו, רבי אהרון לייב! טוב מאוד שבאת עכשיו. יש כאן לפניי דין תורה בין שני יהודים אלו. זה טוען כך וכך וזה טוען כנגדו... שמעתי את שני הצדדים ופסקתי באופן ברור ונחרץ שהיהודי השני חייב. דא עקא, היהודי לא שמע לדבריי בפעם הראשונה, וגם לא בפעם השנייה... עכשיו איני יכול להגיד לו את הפסק בפעם השלישית, כי חושש אני שאם אומר לו פעם נוספת שהוא חייב - אומר זאת מתוך 'נגיעה'... אני מרגיש כי יש בי, בתוך תוכי, רצון כלשהו לחייב אותו... הוא פגע בכבודי, התחצף אליי, ופעמיים לא ציית לדבריי. איני יכול להגיד לו... רבי אהרון לייב", המשיך ה'חזון איש' ואמר: "אני מבקש ממך שתאמר לו אתה! תאמר לו שלפי דין תורה הוא חייב! אתה אינך נוגע בדבר"...

איי! איי! איי! "בְּקִנְיָא אֶת קְנָאֲתֵי"! כל נקמה צריכה שתהיה כל כולה "לשם שמיים"! אסור שתהא מעורבת בה נגיעה אישית!

פ' 999

פִּינְחָס - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרִשָּׁה

- א. שכרו של פינחס (על הריגת זמרי וכזבי): "בְּקִנְיָא אֶת קְנָאֲתֵי" ... "הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם".
- ב. מִנְיַן בני ישראל בערבות מואב אחרי המגיפה (כו).
- ג. הציווי על חלוקת הארץ לשבטים.
- ד. פקודי משפחות בני לוי.
- ה. בקשת בנות צִלְפָּחַד לאחוזת בארץ, ודיני הירושה למי שאין לו בנים (כז, א-יא).
- ו. "אִישׁ עַל הָעֵדָה": סמיכת יהושע למנהיג (כז, יב-כג).
- ז. קרבנות ציבור: תמידין, ומוספי-שבת, ראש חודש, והמועדים [פסח, שבועות, ר"ה, יום כפור, סוכות ושמיני עצרת] (כח, כט).

הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה, יב)

כל מעשה קנאות או מחאה שְׁקַל ה'חזון איש' לגופו של עניין, על פי דעת תורה צרופה. פעם באו קבוצת עסקנים אל ה'חזון איש' וביקשוהו שייצא במחאה על נושא מסויים, שלדעתם רק מחאתו תועיל. ה'חזון איש' התנגד. לאחר שהרבו להפציר בו אמר להם: "מדוע אין אתם עצמכם יוצאים במחאה גלויה?" השיבו לו: "לנו אף אחד לא ישמע"... השיבים ה'חזון איש' מיניה וביה: "אם אף אחד לא ישמע לכם, למה שאני אשמע"...

[פאר הדור]

קפידת צדיקים שלא להתפלל כשידיהם לאחוריהם

אמנם מצינו שאף בארץ ישמעאל מנעו מלשים ידיהם לאחוריהם, כמבואר ב'בן איש חי' שהיה דר בבגדד שבבבל, שרוב האוכלוסיה ישמעאלים, וכתב (הלכות שנה ב' בפרשתנו, אות י"ח) בשם האריז"ל: 'וטוב לפשוט זרועותיו תמיד לצד פנים, שלא יהיו זרועותיו לאחוריו, וטוב לו בזה'.

ועוד כתב רבנו ה'בן איש חי' (הלכות שנה א' אות ט בתפילת העמידה): 'כווין רגליו זה אצל זה כאלו אינם אלא אחד, ויכוף ראשו מעט שיהיו עיניו למטה, ולא יכוף הרבה, ולבו יכווין למעלה לשמים, ואם מתפלל בעל פה יעצים עיניו, ויניח ידיו על לבו כפותים הימנית על השמאל, והגודלים יהיו לפניו ועומד כעבד לפני המלך באימה ופחד'.

וכן מצינו שהקפידו הרבה צדיקים מתלמידי הבעש"ט שלא להתפלל כשידיהם לאחוריהם, וכן ה'דברי חיים' מצאנו היה מקפיד על מי שהתפלל כך, מפני שבמקום הידיים שם שורה הברכה, ואין משום כבודם שיניחם כך. [אוצר פלאות התורה]

"כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים" (איכה א, ג) ענייני חורבן הבית והקשר לפרשת פינחס

וּכְתַב הַשֵּׁל"ה: פרשת פינחס שנקראת קודם ג' השבועות, היא המקום היחידי שבו מופיע פירוט קרבנות כל חג וחג. וכן כתב ה"שפת אמת": קריאת פרשת תמידין ומוספין (פ' פינחס) בבין המצרים, כדי לעורר ליבות בני ישראל להשתוקק על עבודת בית המקדש, והקריאה בשבת קודש יהיה חשוב לפניו כאלו הקרבנו.

החל מ-י"ז תמוז מתחילים את תקופת שלושת השבועות - ימי בין המצרים. שנאמר (איכה א, ג): "כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים". ודרשו: "כָּל רִדְפֵיהָ" אותיות "כָּל רוֹדֵף י-ה", "הַשִּׁגוּהָ" אותיות "הַשִּׁיג ו-ה", והיינו שם ה' ברוך הוא, הוא אות י', אות ה', אות ו' ואות ה'. וידוע שבזמן הזה משתמשים רק באמירת "ה ולא אומרים גם ו"ה, אך לעתיד, כשיהיה שמו יתברך שלם, יאמרו את שמו יתברך במלואו. וזהו "כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים", ואומרו "בֵּין הַמְצָרִים" לרמוז שבתקופה זו אפשר להשיג הרבה בעבודת ה', ואשרי הזוכה לנצל את הארת קדושתם של אלו הימים. רבותינו בגמרא תענית (דף ל:) מבטיחים ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה".

* ג' השבועות שבין י"ז בתמוז ל-ט' באב נחשבים כרצף אחד. החורבן החל בשלבים: ב"ז בתמוז הובקעו חומות ירושלים ונכנסו האויבים, עד שבתשעה באב הוצת בית המקדש, לכן כל ימי בין המצרים נחשבים כימי חורבן.

* והנה בני ישראל החלו לצום בד' התעניות הללו מיד אחר חורבן בית ראשון, ובתחילת בית שני שלחו היהודים בבבל שאלה לנביאי ארץ ישראל, "הַאֲבָקָה בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי, הַנְּזָר כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי זֶה כְּמָה שָׁנִים" (זכריה ז, ג) - האם עלינו להמשיך לצום ב-ד' צומות? על כך ענה הקב"ה (זכריה ח, יט): "צוֹם הַרְבִּיעִי (י"ז בתמוז) וְצוֹם הַחֲמִישִׁי (ט' באב) וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי (צום גדליה) וְצוֹם הָעֶשְׂרִי (י' בטבת) יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וְלְשִׁמְחָה וְלִמְעֻדִים טוֹבִים".

ועל כן הצומות התבטלו בתקופת בית שני, אך עם חורבנו - חזרו הצומות, וכבר 1954 שנה אנו צמים ואבלים על חורבן הבית, ומצפים שיהפכו הצומות ל"שִׁשּׁוֹן וְלְשִׁמְחָה וְלִמְעֻדִים טוֹבִים".

"זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לָהּ פְּבָשִׁים בְּיָמֵי שָׁנָה תְּמִימִם שָׁנִים לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד" (כח, ג) -

קרוב תמיד זכר לעקידת יצחק

מובא במדרש (ויקרא רבה ב י"א): 'בשעה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו, התקין הקב"ה שני כבשים, אחד של שחרית ואחד של ערבית'. והנה גם קרבן התמיד היה נעשה באופן המזכיר את עקידת יצחק, כמבואר במשנה (תמיד ל:): 'לא היו כופתין הטלה אלא מעקדין אותו יד ורגל, כעקידת יצחק'. ופרש"י (שבת נד.) 'יד ורגל, אחד מהידיים ואחד מהרגליים כובל ביחד'. וכן פרש"י (בראשית כ"ב ט, ד"ה ויעקד): 'ויעקד ידיו ורגליו מאחוריו הידיים והרגלים ביחד היא עקידה'. והגר"א (תמיד פ"ד מ"א) כתב הטעם שעקדו כן את קרבן תמיד - 'כדי להזכיר עקידת יצחק'.

יצחק אבינו התפלל כשידיו לאחוריו

בפיוט לשחרית של יום א' של ראש השנה (בברכת 'אתה גיבור' פיסקא 'תאלת זו') כתוב: 'ויפן באהוב אתוי נהרים, העקוד בהר מור אחוריים', ומבאר ה'פרדס' (מחזור 'שער השמים'): 'העקוד בהר מור אחוריים, כדתנן כיצד כופתין את הטלה, עקידת יד ורגל כיצחק בהר מור. ונקט אחוריים לשון רבים, דגם כשהתפלל לנוכח אשתו (בראשית כה, כא) פשט ידיו לאחוריו, כדי שיזכור לו העקידה'.

וציין רבי דוד אלעווסקי שליט"א לדברי ה'בית יוסף' (בה' תפילה ס' צה) בשם מהר"י אבוהב ז"ל: 'הכל כמנהג המקום, שיש מקומות שבעת תפילת שמונה עשרה חובקין היד והזרוע ימין תחת אציל שמאל ושמאל תחת אציל ימין כמדברים עם המלך, וזהו מנהג ארץ אדום, ויש מקומות שחובקין ידיהן באצבעותיהן, ויש מקומות משימים ידיהם לאחוריהם, וכן מנהג ארץ ישמעאל, לרמוז כאילו אין להם ידיים שאין להם יכולת זולתו'. ואציין הנהגה המובאת ב'מגן אברהם' (סי' צ"ה ס"ק כ): 'והאר"י היה אומר שיכניעו זרועותיהם על לבם ימנית על השמאלית, ולקיים בעצמם "וְכָל אַחֲרֵיהֶם בְּיָתֶהּ" (מלכים א ז כ"ה), שיהא הפרק האמצעי משתי זרועות נגד פני המתפלל, והרמ"ק אמר לכוף האגודל בתוך פיסת היד'. וכן כתב במשנה ברורה (סק"ו) שיכוף אגודל בפיסת היד, וב'מחצית השקל' מבאר: אגודל ימין תוך פיסת יד ימין, ואגודת שמאל תוך פיסת יד שמאל.

טעמים למנהג שימת ידיים מאחוריהם בעת תפילה

נגמרא (שבת י.) מובא שרבא היה נוהג לחבוק ידיו בעת תפילה, 'ופכר ידיה ומצלי. אמר, כעבדא קמיה מריה', ונחלקו הראשונים בביאור 'ופכר ידיה'. בחידושי הר"ן (ד"ה ופכר) פירש בשם רבינו חננאל: 'נותן ידיו לאחוריו כעבד נפיק בקולר'. פירוש זה דומה לדברי מהר"י אבוהב שנותן ידיו לאחוריו, 'מכוונים לרמוז כאילו אין להם ידיים, כלומר שאין להם יכולת זולתו'. ויש לומר טעם נוסף למנהג, לפי המבואר בפיוט, שיצחק אבינו התפלל כשהיו ידיו לאחוריו כמו שהיה בעקידה, ומעשה אבות סימן לבנים, לכך נהגו להתפלל עם ידיהם לאחוריהם, כדרך שהתפלל יצחק אבינו, להזכיר זכות העקידה. ועוד יש לומר עפ"י הגמרא (ברכות כו.): 'תפילות כנגד תמידין תקנום'. ואולי לכך נהגו להתפלל כשידיהם לאחוריהם, דתפילות כנגד תמידין תקנום, ותמידין כנגד עקידת יצחק תקנום, ובקרבן תמיד היו מעקדין הכבש כעקידת יצחק שהיו ידיו ורגליו מאחוריו.

משהו? ... השבתי בשאלה: "ראש ישיבה, אמור היה להגיע משהו שאנו לא יודעים עליו?" ראש הישיבה הביט בי והשיב בפשטות ובלחש אופייני: "התפללתי"...

ככה, בפשטות ובלחישה, השיב ולא יסף יותר ממילים אלו. לא הוסיף מילה בנושא. במשך דקה ארוכה השתררה דממה קפואה, עד שהבנתי כי בעצם השיחה הסתיימה. את סוף הסיפור מספר רבי אליעזר סורוצקין מתוך עדות אישית מפעימה: "תוך פחות מחודש הגיעו אלינו סכומים דמיוניים, שלא רק שהגירעון נסגר, אלא אף התאפשר לנו להרחיב את הפעילות. תמיד היתה מערכת הנסים פעילה אצלנו באופן מוגבר, אבל הנס הזה גבר על כולם, ממש למעלה מגדר הטבע. כמובן, מיד נכנסנו אל ראש הישיבה וסיפרנו לו בשמחה ובהתרגשות על החסד הגדול שעשה אתנו הקב"ה, אך הרב לא התעניין בפרטים יתר על המידה. הרגשתי שמבחינתו תפקידו האישי הסתיים בתפילה, ושזה לא היה חידוש עבורו שהכסף הגיע, כי הרי 'התפללתי'..."

[ומתוק האור' - דוד המלך]

"פִּינַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַפֶּהֶן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... לִכֵּן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה, יא-יב) – מה המניע?

ישנה את האימרה הידועה, שלפלא הוא הדבר שלאחר שקוראים בתורה בשבת פרשת בלק על מעשה קנאותו של פינחס, מסיימים בזה את קריאת פרשת אותו שבוע, ואילו את סיפור הבטחת שכרו קוראים רק לשבת הבאה, בפרשת פינחס. וכי לא היה מן הראוי להוסיף את פרשת השכר לקריאת השבוע הקודם, ורק אחר כך להפסיק? אלא לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו! כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר ולתת את שכרו.

יש לבדוק תחילה מה הן סיבת קנאותו... מה הם המניעים שעומדים מאחורי מעשה, לאיזה מטרות הם נועדו... שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק אחר כך אפשר להכריז, כי היתה זו קנאה לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום... ובשם המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק ז"ע שמעתי, כשרצה להסביר מהו קנאות אמיתית היה אומר בצחות: כי הנה אצל פנחס (ברש"י סוף פרשת בלק) כתוב: "ראה מעשה וכו' ומיד ויקח רומח בידו". והנה היום לדאבונו רואים הרבה פעמים שקודם "לוקחים רומח ורק אחר כך מחפשים את המעשה"...

[פנינים]

"וַתִּקְרַבְנָה בָּנוֹת צִלְפָּחָד... מַחְלָה נָעָה וְחַגְלָה וּמִלְכָּה וְתָרְצָה" (כו, א)

הגאון רבי חיים סינוואני זצ"ל ביאר כי בשמות בנות צלופחד רמזו חז"ל על עניין קבלת הייסורים באהבה, ואמר מתחילה: "מחלה" - ללמדנו כי אדם ששלטו עליו ייסורי חולי בר מינו, או "נעה" - מי שהוא נע ונד וגולה ממקום למקום, לא ירהר אחר מידותיו של מקום, ויקבל את ייסוריו באהבה, וידע שהכול לבסוף לטובתו. ואז יזכה ויתקיים בו אחר כך: "חגלה" - שיהיו כל ימיו כחגים, ברווח ובאור, וזהו "חגלה", קרי ביה: חג לה', שכן דרך הצדיקים, שתחילת דרכם ייסורים וסופם שלוה. "מלכה" - שיתקרב אל מלכו של עולם, הוא הקב"ה. "ותרצה" - שיתרצה המלך ממנו מחמת מעשיו הטובים, וייתן לו את שכרו בעולם הזה ובעולם הבא.

[מקום מקדש]

"יִפְקֹד ה'... אִישׁ עַל הָעֵדָה... וְלֹא תִהְיֶה עֵדַת ה' בְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה" (כו, טז-יז) – "התפללתי" - סיפור

סיפור רבי אליעזר סורוצקין שליט"א, מנכ"ל 'לב לאחים': היתה לנו פעם תקופה קשה מאד ב'לב לאחים'. המצב הכלכלי היה נורא ואיום. הפעילות הלכה וגדלה ב"ה, וההוצאות בהתאם... עמדנו בפני קריסה כלכלית, פשוטו כמשמעו. החובות הצטברו עד למעלה ראש, המשכורות לא שלמו בזמן והמוטיבציה החלה להיפגם... הפעילות כולה עמדה בפני סדק רוחבי, חלילה. בצר לנו, נכנסנו אל הגראי"ל שטיינמן זצ"ל יחד עם שאר חברי הנהלת הארגון. הצגנו את הדברים וניתחנו את המצב הקשה.

רבנו ישב והקשיב לנו בצער וכאב. ראינו דמעות זולגות מעיניו הטהורות על הקושי לכלכל את פעילות הקודש החיונית הזאת. שאלנו מה עלינו לעשות, הרי 'לב לאחים' אינו גוף שיש לו תקציב מסודר וקבוע, ואם אין כסף - כל הפעילות מושבתת, חלילה. נסינו להציע לצמצם את הפעילות בדרום לטובת הצפון ולהפך, לסגור סניפים במקומות שונים לטובת מיקומים מרכזיים יותר, אבל הרב נאנח מעומק לבו: "מי ידאג לילדים שם?! איך אפשר לצמצם או לסגור?! אם אתם לא תעשו, מי יעשה? הרי זה ממש כמו מת מצוה"!

בשלב מסוים התבטא חבר ההנהלה, הרב אברהם זייבלד, באוזני הרב: "אנחנו מתהלכים בתחושה קשה מאוד, בגללנו אין לאברכים מה לאכול בבית, ולא שילמנו משכורות כבר תקופה ארוכה".

כאן הפתיע אותנו ראש הישיבה בתשובתו הנוקבת, כשהוא חוזר על השאלה בתמיהה: "בגללכם אין לאברכים מה לאכול בבית...?! אם יהיה להם מה לאכול או לא, נגזר עליהם בראש השנה, ואם קשה לכם לגייס את הכסף, סימן שנגזר שיהיה קשה לאברכים, ולכן קשה גם לכם לארגן עבורם את הכסף. אם רק תתבטל הגזירה על האברכים, תראו שתשיגו את הכסף בקלות".

מיד לאחר מכן, הושיט לנו הרב את ידו לברכת שלום, בתנוחה הקבועה והידועה שהיתה מובנת לכולם - שהגיע זמן פרידה, אך אז הוסיף לנו משפט קצר שטלטל אותנו: "אתפלל עליכם"...

אין מלים שיוכלו לבטא את האבן שנגולה מלבנו באותם רגעים, שבהם שמענו את הרב מרגיע בלב שקט ובוטח בנותן התורה, ומבטיח שהתפלל וישפוך שיחו לפניו, כדי שנוכל להמשיך הלאה בפעילות הקודש.

כבר למחרת שוחחתי עם מנהל הבנק, נזכר הרב סורוצקין, הוא שאל אותי מה הצפי להכנסות הבאות, כדרכו תמיד להתעניין אצלי על ההכנסות הצפויות מול ההמחאות שהוא מכבד בחשבוננו. השבתי לו בביטחון גמור ומוחלט, כי בעזרת ה' בקרוב ממש יגיעו כספים שיכסו את כל החובות. הוא לא האמין, ודרש צפי של הכנסות מול הוצאות.

בתגובה לכך כתבתי לו מסמך כנדרש. בסעיף ההוצאות כתבתי: 'לפי הצורך של כלל ישראל', ובסעיף ההכנסות ציינתי: 'תפילות מן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן ליב שטיינמן'... הוא היה בטוח שאני מהתל בו, אבל עמדתי איתן באמונתי בדברי חכמים ובדעת זקנים.

חלפו שבועיים-שלושה, ונכנסתי אל ראש הישיבה כדי לשוחח אתו על מקרה אישי של אחד הפעילים שלנו. מיד בכניסתי הבחנתי כי הרב מצפה ממני לדבר-מה. משלא הבנתי את כוונתו על אתר, שאל אותי ישירות: "הגיע

מוזקנים אתבונן - רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

נולד: כ"ט תמוז ה'תרפ"ד. נפטר: י"ט תמוז ה'תשנ"ח. חיבורו העיקרי: שו"ת אור לציון.

מתלמידיו: בנו יחידו הרב אליהו אבא שאול - ראש ישיבת "אור לציון" ירושלים. הרב ראובן אלבז - ראש ישיבת אור החיים. הרב יצחק ברכה - ראש ישיבת עטרת יצחק, ירושלים. הרב בנימין בצרי - ראש ישיבת בית יוסף, הרב שאול גבאי - ראש ישיבת "אמרי דעת" בירושלים. הרב שמעון גבאי - ראש ישיבת "תפארת למשה" בנתניה. הרב יעקב זכריה - ראש ישיבת לב אליהו. הרב יעקב יוסף - רב שכונת "גבעת משה" וראש מוסדות חזון יעקב בורכוב ירושלים. הרב אליהו טופיק - ראש ישיבת "באר יהודה". הרב בן ציון מוצפי - ראש ישיבת "בני ציון" בירושלים. הרב יהודה כהן - ראש ישיבת "יקירי ירושלים". הרב יעקב חיים סופר - מראשי ישיבת "כף החיים" בירושלים. הרב ברוך שרגא - אב"ד ירושלים ורב שכונת גבעת שפירא. הרב יעקב תופיק אביעזרי - רב העיר ביתר עילית. הרב גדעון בן משה - אב"ד, ראש כולל להוראה ודיינות ובית ההוראה וירו משפטיך.

כשלימד חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל בישיבת 'פורת יוסף' את מסכת יבמות, והגיע לשאלת הגמרא על הפסוק: "אָבֶל אָגִיד לְךָ אֶת הַרְשָׁוִים בְּכֶתֶב אֲמָת" (דניאל י, כא), הרי שיש כתב שאינו אמת (יבמות קה).

פתח וסיפר מהו "כתב שאינו אמת": היה זה בעת מאורעות הדמים ששטפו את העיר העתיקה בעידן מלחמת השחרור, וישיבת 'פורת יוסף' גלתה לבית הכנסת 'צופיוף'. בסמיכותו התגורר מרן ראש הישיבה הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל ב'שכונת הבוכרים' בעיר החדשה.

באחד הימים נכנסו אצלו שלושה בני ישיבה להבחין בהלכות 'איסור והיתר' והצליחו במבחן. ביקש לעטרם בסמיכת חכמים. כיוון שבא לחתום על התעודה, הבחין שבכותרת הדף נדפס: "ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה". איך יחתום, והוא בעיר החדשה? שמא תאמר, ילך לעיר העתיקה - עת מלחמה היא, והדרך לישיבה עוברת בשוק הערבי הרווי משטמה. הרבנית לא תסכים לכך. די לה בכך שהולך הוא וחוזר פעם ביום מצד שני, הבחורים מצפים, ומגיע להם.

מה עשה? לא התעטף בגלימת החכמים כדי שלא לעורר תשומת לב הרבנית, לקח עמו את שלוש התעודות, הלך לעיר העתיקה ועלה לישיבה, חתם שמו וחזר לביתו, להעניק את התעודות. כדי שיהיה זה "כתב אמת"!

וכך סיים: "עבורכם, זה אולי סיפור. עבורנו, הייתה זו הוראה והדרכה, דרך חיים מחייבת!" תלמידו הרה"ג רבי בניהו שמואלי שליט"א, סיפר שפעם נתפס תלמיד באמירת דבר שאינו מדויק. נחרד חכם בן ציון: "אני כבר מלפני עשרים שנה אין לי דמיון של שקר, וכך אינך נזהר לשנות את הדברים!"

ועוד העיד בנו הגאון רבי אליהו זצ"ל: פעם דיבר איתי על גנות מידת השקר. היה זה כעשרים וחמש או עשרים ושש שנה לפני פטירתו. ואמר: "אני מעיד על עצמי שעשרים ושתיים שנה לא הוצאתי שקר מפ"י!" והתפעל: אדם יכול לומר שתמיד דיבר אמת, אבל לזכור ולדעת בדיוק כמה זמן, לשמור חשבון, לומר שעשרים ושתיים שנה לא הוציא מפיו דבר שאינו אמת! מי יודע מה אמר עד אז, לבטח שמר על גדרי ההלכה, ושינה בהכרח מפני השלום, שהרי העיד בעצמו שמקטנותו לא הוציא בשפתיו דבר הדומה לשקר!

פעם, בשיעור המוסר, כשהאריך בגנות מידה רעה, תוצאותיה ועונשיה, עד שהתלמידים נחרדו. הפטיר אחד: "הרב מגזים..." נתן בו חכם בן ציון את עיניו, ואמר: "דע לך, שלא זו בלבד שאני נזהר שלא להוציא דבר שקר מפ"י, גם לא אבק שקר עובר על פ"י!"

עד כמה סלד מהשקר יעיד המעשה הבא: פעם שמע אדם המודיע לחברו: "קיבלתי עבורך צ'ק. ופרטתי אותו בבנק". מסר לו את הכסף במזומן.

"אין מלים בפי להודות", אמר הלה, "אבל איך פדית אותך בשמי, הלא חייב הייתי לחתום עליך!"

ביטל הפורט את התמיהה, עניין זוטר הוא: "אני חתמתי בשמך", חסד טהור. "אבל זה זיוף", הזדעק החכם! איך אפשר להכשיר את השרץ, ועוד לחוש כבעל חסד? אחד החכמים בישיבת 'פורת יוסף' הודיע לרב שהוא ממחר, עליו לנסוע לתל אביב.

כשתמה "מה יש למעלתו לסדר בתל אביב?" השיב הלה: "הוזמנתי להרצות בכנס תשובה באצטדיון יד אליהו".

התפעל הרב: "הוי, כמה שאני מקנא בך"! כבוד הרב מלא זכויות כרימון, מרביץ תורה ומזכה הרבים לאין שיעור, ומקנא ב"י!

אמר לו הרב: "מעולם לא דיברתי אחד בפה ואחד בלב. אם אני אומר לכבודו שאני מקנא בו, זו האמת לאמיתה! אשריו, ואשרי חלקך"...

וסיפור דומה היה עם תלמידו הרה"ג ר' ראובן אלבז שליט"א. פעם, בנוסעם יחד, פנה אליו הרב בערגה: "חכם ראובן, שירבו כמותך מזכי הרבים. הלואי ואזכה להיות במחיצתך בגן עדן!" "מן הסתם, הרב רוצה לעודד", הגיב רבי ראובן נרגש... אך הרב הרצין באחת, ומחה: "מיום עומדי על דעתי לא דיברתי אחד בפה ואחד בלב!" [רבנו האור לציון]

**בברכת התורה
רון
ברינה**

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַח' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורגי' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חייא: דוד (רוליה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן ערזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: מולן בן דינה
אוטל בת גלית: ויקטוריה בת שירה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושורנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

פרשת פנחס

העוסק בצורכי ציבור לשם שמים יזכה לסייעתא דשמיא ולהצלחה

העוסק בצורכי ציבור צריך שכל מעשיו יהיו לשם שמים ולא שום אינטרס אישי אלא רק את טובת הציבור ואז יזכה לסייעתא דשמיא והצלחה

"אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצֵאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדוּת ה' בְּצִאָן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רַעְיָה" משה רבנו מבקש בפרשתנו מנהיג לעם ישראל. ומפרשה זו אנו למדים מהם הדברים שמנהיג צריך שיהיה ניהון בהם:

א. א-לוהי הרוחות, שיהיה סבלן כפי שמובא ברש"י א-ל א-לוקי הרוחות רש"י כותב למה נאמר כך, אמר לפניו: ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, והם אינן דומין זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו. כתב הרש"י יום של שלמה חלוץ פרק ו סימן ט: ואומר אני, לא רק זו שלא יתגאה הפרנס על הציבור, אלא צריך לקבל עליו להיות סבלן, שומע חרפתו ואינו משיב, כמו שאמר המקרא (דברים א' יב) "טרחכם ומשאכם וריבכם", משה רבנו לא התלונן בכל זה אלא שלא ישא לבדו, כמו שאומר המקרא, איכה אשא לבדי וגו'. ודומה לזה הגבאי הממונה, צריך לסבול גם מן המחרפים והמקללים, כמו שכתב המרדכי שיותר זכות גדול הוא לו שיחרפוהו, ממה שיברכו אותו, כדאמר בירושלמי.

ובכלל סבלן שיהיה ענוותן שלא יתגאה על הציבור כלל אלא אך ורק לשם שמים רש"י מבאר על הפסוק ואיש משה ענו כותב רש"י סבלן משה רבנו רבן של כל הנביאים השתבח דווקא במידת הענווה נחשונו בן עמינדב בקרבנות הנשיאים לא מוזכר אצלו ותואר נשיא כמו שאר הנשיאים מסביר אור החיים ואומר שזה לספר בשבחיו שלא היה מחשיב עצמו כנשיא אלא כאחד מבני השבט, שלא היה מתנשא עליהם כלל והיתה לו ענוה יתרה

עד היכן הגיע סבלנותו של ר' משה פינשטיין?

עד אילו גבולות צריך להִשָּׁמַר בְּמַדָּה זו שֶׁל הַפִּעֵס? זאת נוכל ללמד ממדת סבלנותו של הרב משה פינשטיין זצ"ל, הפוסק הדגול: אחר פטירתו מן העולם התקבלה בביתו שיהיה טלפונית סמוך לכניסת השבת. מעבר לקו היתה אשה אחת אֲשֶׁר בְּקִשָּׁה לְשׁוּחַח עִם פְּבֹד הָרֵב, אִךְ מֵה גְדוֹל הָיָה צְעָרָה לְשִׁמְעַה הַבְּשׂוּרָה הַמְּרָה פִי פְבֹד הָרֵב נִפְטַר לְבֵית עוֹלָמוֹ. שֶׁאֵלָּה אֶחָד מִבְּנֵי הַבֵּית בְּמֵה הוּא יוֹכַל לְעַזֵּר לָהּ, בְּקִשָּׁה הָאִשָּׁה לְבַרֵּר אֵת זְמַנִּי בְּנִי"הֵאֵם לְשֵׁם כֶּךָ אֵת מִתְקַשְׁרֶת לְגְדוֹל הַדּוֹר, וְכִי קִשָּׂה לָךְ לְהַשִּׁיג לוֹחַ זְמַנִּי הַדְּלֵקֶת הַיְרוּתִי!" "אֵינִי מוֹתַפְלֵאת עַל תְּמִי הַתְּדַף. הִרִי זֶה כְּבֹד יוֹתֵר מִשְׁלוֹשִׁים שָׁנָה (!) שֶׁאֵינִי נוֹהֶגֶת לְהִתְקַשֵּׁר מִדֵּי שְׁבוּעַ לְכַבֹּד הָרֵב לְבָרֵךְ מֵהוּ זְמַן כְּנִיסַת שַׁבַּת, וְתִמִּיד הַשִּׁיב לִי הָרֵב בְּסִבְלָנוֹת רַבָּה וּמְעוֹלָם לֹא הִפְנָה אוֹתִי לְלוֹחַ שָׁנָה!" - הַשִּׁיבָה הָאִשָּׁה בְּנִימָה שֶׁל פִּעֵס. אִכֵּן, כֶּךָ נְרֵאֵת תּוֹרַת הַמִּידוּת שֶׁל גְדוֹל הַדּוֹר! (לקוח מאמרי יחזקאל)

ב. אשר יצא לפניו, שיוצא בראש העם בזמן המלחמה, היינו, שיהיה הראשון שנושא בעול עם הציבור שבכך מראה מראה שהוא מרגיש את צרת הציבור וחש את צרת הציבור

מסופר על החפץ חיים שבזמן המלחמה ראתה אותו אשתו שהוא יושן על הרצפה שאלה אותו מדוע אתה עושה כך אמר לה חיליים יהודים נמצאים בקרב שוכבים על עפר לא מלאני לבי לישון על מיטה וכן מסופר על האדמו"ר מויזניץ האמרי חיים כשהיה מתכוף כדי להיכנס לרכב כאב לו מאד ואמר שקויטל (תפתק שהיהודי מבקש ברכה לצרותיו) יותר כואב מכאב זה

וכן הבבא סאלי היה אומר שכשבאים אליו אנשים היה כל כך כואב את כאבם ואמר שמוכן שיחטכו שתי ידיו כדי שהבעיה של המתברך תפטר

כותב המסילת ישרים כי אין הקדוש ברוך הוא אוהב אלא למי שאוהב לישראל, וכל מה שמגדיל האדם אהבתו לישראל, גם הקדוש-ברוך-הוא מגדיל אותו ועושהו רועה (ישראל)

כתוב ב"מכילתא": מישום מה זכה יהודה למלכות? כשעמדו שבטים על הים, זה אומר "איני יורד לים תחלה! וזה אומר איני יורד לים תחלה!" מתובט שהיו נוטלים עצה אלו מאלו. קפץ נחשון בן עמינדב ושבטו שאריו לתוך גלי הים, לפיכך זכה למלכות! "מכאן שהמוסר נפשו על הציבור זוכה להנהיגם!"

ג. אשר יוצאם, שיהיה בעל זכיות. שיוכל בזכיותיו להגן על עם ישראל לכן חשוב מנהיג ציבור לבד מתורתו שיעסק הרבה בתורה ובזיכו הרבים

ד. אשר רוח בו. כאשר שאלת שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד כלומר, שיוכל להסתדר עם כולם קשים כקלים על הפסוק שהקב"ה מצווה את משה ואהרון כותבת התורה וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות, וארא) פירש רש"י, צוה עליהם להנהיגם בנחת ולסבול אותם, דברי רש"י הם

מהמדרש רבא שם: וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'. אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרָדָךְ הוּא, בְּנֵי סְרַבְנִים הוּ, רִגְזִינִי הוּ, סְרַחֲנִין הוּ, עַל מְנַת כֶּן תִּהְיוּ מְקַבְּלִים עֲלֵיכֶם שְׂיָהִיו מְקַלְלִין אֶתְכֶם, שְׂיָהִיו מְסַקְלִים אֶתְכֶם בְּאַבְנִים ה. אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֶיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֶיהֶם רֵאִיתִי מְבֹאֲרִים הֵינִי שֶׁהַמְנַהֵג יִנְהִיג אֶת הַצִּיבּוֹר וְלֹא שֶׁהַצִּיבּוֹר יִנְהִיג אוֹתוֹ שֶׁהַמְנַהֵג יֵצֵא לְפָנֶיהֶם וְיַעֲבֹר רַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלְנוּר מְסַבֵּר דְּבַרֵּי חֲזִ"ל פִּנֵי הַדּוֹר כִּפְנֵי הַכֶּלֶב הַכוֹנֵה לְמִנְהַיְגֵי הַדּוֹר (שֶׁמְנַהֵיגִים בְּעֵינֵימָם גַּמְיִימִים) שֶׁהֵם דּוֹמִים לְכֶלֶב, כֶּלֶב הוּא הוֹלֵךְ לְפָנֵי אָדוֹנָו נִרְאֶה שֶׁהוּא מְנַהֵג אֶת אָדוֹנָו אֲבָל בְּפִרְשַׁת דְּרָכִים הַכֶּלֶב מַחֲכֶה לְרֵאוֹת אִיפֹה אָדוֹנָו הוֹלֵךְ וְאֵז רֵאוֹם שֶׁהַמְנַהֵג הוּא אָדוֹן וְלֹא הַכֶּלֶב הוּא הָדִין בְּעַקְבָּתָא דְּמַשִּׁיחָא שְׁנֵרֵא שֶׁהַמְנַהֵיגִים מְנַהֵיגִים אֶת הַצִּיבּוֹר אֲבָל אֵלִיבָא דַּאֲמַת הֵם כֹּל הַזְמַן מְסַתְּכִים אַחֲרָה לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים לְמַצּוֹא חֵן בְּעֵינֵי הַצִּיבּוֹר אִף עַל פִּי שְׂאֵין רֵאוּי לַעֲשׂוֹת בְּמַקְרִים אֵלּוּ אֶת טוֹבַת הַצִּיבּוֹר כַּגּוֹן שֶׁבַעֲתִיד מַעֲשֶׂה זֶה רַק יִזְקַךְ יוֹתֵר וְכָדוּי וְכֵן הַמְנַהֵג צָרִיךְ מְנַהֵג וְלֹא מוֹנֵהג וְלֹא לְחָשׁוּשׁ מֵאַנְשִׁים תְּקִיפִים וְאִינְשִׁי דְלֹא מַעֲלִי

ו. ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה לכאורה מספיק לומר כצאן ללא רועה מה הפירוש "אשר אין להם" מבאר הלקח טוב שישנם שני סוגי מנהיגים יש מנהיג שכל הנהגותו היא לטובת עצמו ואין טובת העם עומדת לנגד עיניו כלל וכשהאינטרס האישי שלו מתנגש עם טובת הציבור הוא יעדיף את טובתו על טובת הציבור. ציבור שיש לו מנהיג כזה הוא כציבור ללא מנהיג כיוון שכל הציבור הוא אמצעי ועזר למיוליו רצונותיו עוצמתו כספו וכבודו. ולכן משה רבנו ביקש שלא יהיה מנהיג שרואה בהנהגת הציבור רק את טובתו שאם המנהיג רואה רק את האינטרס שלו הרי הציבור "כצאן אשר אין להם רועה" יש רועה יש מנהיג אבל זה כאלו הציבור ללא מנהיג ולכן הם כצאן אשר אין להם רועה ומשה רבנו מחפש מנהיג שרואה רק את טובת הציבור ולא מעניין אותו כבודו וטובתו עצמו כלל אלא רק טובת הציבור

כמו שמצאנו משה רבנו כשהתפלל על עם ישראל בחטא העגל ואמר לקב"ה שאם אינך שומע תפילתי מחני נא מספרך אשר כתבת וכיון שיצא מפיו של משה רבנו לכן בפרשת תצווה לא מוזכר משה רבנו שמו אינו מופיע אף על פי שפרשת שמות ועד וזאת הברכה אין פרשה שמשה רבנו לא מוזכר

וכן אמר משה רבנו לא חמור אחד מהם נשאתי דהיינו שלא לקח מישראל כלום וכן שמואל העיד על עצמו שלא לקח כלום מעשם ישראל זה מראה שאין לו אינטרס שהציבור ישרת אותו אלא הוא משרת את הציבור

וכן מסופר במסכת פסחים על בני בתירא שהיו נשיאים כשבא הלל ואמר להם הלכה שנשתכחה מיד העבירו את נשיאותם הלל כיון שלא מעניין אותם כבודם האישי אלא רצון ה' וטובת כלל ישראל וכיון שיש מנהיג יותר טוב מהם הוא ראוי מהם ובספר חסידים כותב שלעתיד לבא ה' ישלם להם שכרם על כך

וכן מסופר על החפץ חיים שתלמידו חלה במחלה חשוכת מרפא ל"ע הלך התלמיד לחפץ חיים שיברכו אמר לו החפץ חיים שילך לת"ח פלוני ויברך אותו ויתרפא וכך עשה והבריא, התנה אותו החפץ חיים לא לספר לאף אחד כיצד הבריא לאחר הרבה שנים חלתה גינתו של אותו תלמיד גם כן באותה מחלה והפצירה בו אשתו שישלם לה מה עשה כדי שיעשו גם הם ולבסוף גילה לה מיד לאחר מכן חזרה אליו המחלה החפץ חיים היה אז זקן ותלמידו בא אליו שניתי שיברך אותו אמר לו החפץ חיים אז צמתי עליך ארבעים תעניות שתבריא ואילו עכשיו זקנתי ואיני יכול לצום.

ממעשה זה רואים שלא רק שלא לקח את הכבוד לעצמו שריפא מחלה חשוכת מרפא ל"ע אלא גם צם עליו 40 תעניות היה מוסר את נפשו אפילו בשביל יחיד ולא מחפש את טובתו כלל לא כבוד ולא כלום כתוב במסכת אבות פ"ב מ"ב "יובל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמקה לשם שמים, שזכות אבותם מסיעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה פאלו עשיתם" כותב רש"י שכל מי שעוסק בצרכי ציבור יהיו עמל לשם שמים וכשתצליחו תדעו שזה לא בזכותכם אלא בזכות אבותם של אלו ולמרות שלא בזכותכם הגעתם לכך אני מעלה עליכם כאלו אתם עשיתם את הכל אבל התנאי להצלחה לשם שמים

בספר כיבוד אב ואם - בהלכה ובאגדה הביא את המאירי שכתב (יומא כב ע"ב): "אין ראוי להעמיד פרנס על הציבור אלא מי שנודע במידותיו, עניו ושפל רוח וסבלן, מפני שהוא צריך להתנהג עם הבריות בדרכים משתנים לכמה גוונים, זה בכה וזה בכה, ולהתאבד עם כל אחד מהם כפי מידותיו". וכתב עוד שם: "לעולם יהא אדם נאמן בכל עסקיו, ולכל אדם. וכל שיעשה כן, יהא בטוח שנכסיו מצליחים, כמו שאמרו (נדה ע"ב): הרוצה להתעשר - יתעסק באמונה, ולא אמר יתעסק באמונה לחברו, אלא לכל אדם שבעולם. ואף במשלי החכמים אמרו: היושר - הכנת העושר. ואף על פי שמדת הנאמנות משובחת בכל אדם, וכל אדם צריך לה, מכל מקום מי שהוא ממונה פרנס על הציבור, צריך שיהא מעוטר במידה זו עד תכלית, שלא תהא פרצה קוראתו". ע"כ

מטפחת ספוגה בדמעות בפיח בציון אור החיים ריפאה את הרגל

הכאבים ברגל הלכו וגברו, הוא קובע תור אצל פרופסור בבלי במרפאה במעלה רחוב שטראוס, ואחרי כמה שבועות של המתנה הוא זוכה סוף סוף להתקבל ולעבור סדרת צילומים ובדיקות מקיפה. מתברר שהסיפור גרוע הרבה יותר מראומטיזם ודלקת". נאכל לך כל הסחוס, כולו נעלם, לא פלא שכואב לך", מגלה לו הפרופסור כבובד ראש ומציג לפניו את הצילום המראה זאת לכן על גבי שחור. "ישאין שחוס, אותה רקמה גמישה שבין עצמות הברך, ומתנשנות העצמות זו בזו בכל פסיעה וגורמות לייסורים נוראים". הרופא לא העניק לו סיכויים רבים להשתקם אי פעם, הוא הסביר שאין דרך להצמיח שחוס מחדש. הטיפול היחיד שהציע לו הוא חבישת הרגל באופן מסיבי בתחבושת גדולת ממדים, כך שהברך תהיה תלויה באוויר והעצמות לפחות לא ייתכחו ויתנגשו בכל פסיעה. בפנים מוכות הלם דידה ר' יעקב אל מחוץ למרפאה, מבין שחיינו כנראה השתנו לנצח. ר' יעקב, האיש מלא שמחת החיים, התוסס והפעיל, הפך לאדם מוגבל ומיוסר, שכל פסיעה או תזוזה שלו כרוכה במאמץ אדיר ובנשיכת שפתיים. הן קנה קפצה עליו באחת. לעבודתו הבכירה במשרד הסעד (שבו הועסקו בשעתו לא מעט יהודים חרדים) הוא נאלץ להגיע הלך ושוב במוניות שמוחיר אינו רחוק מהמשכורת החודשית שלו. הוא נעזר במקל כאדם קשיש, כשתחבושת גדולה מלפת אותו מכף רגל ועד ברך. הגרוע מכול הוא שהכאבים רק הולכים ומתגברים. כל כיפוף ברגלו משמיע רעש אימתני, "טריק טראק", כמו ציר הלחוד מחוספס. לאחר כמה שבועות לא נותרה לו ברירה נוספת – הוא הוציא את עצמו לחופשה בלתי מוגבלת מעבודתו, נשאר לשכב בבית והתייסר בכאביו הפיזיים והנפשיים. ימים קשים ומתוחים הגיעו למשפחת קמניץ. המצב הכלכלי נעשה לחץ, התגורה התהדקה בפתאומיות, ושום שינוי לא נראה באופק. זוגתו של ר' יעקב היא ילידת בתי הורשטיין בירושלים, שכונה שכל ילדיה גדלו על סיפורי הישועות שהתרחשו על ציונו של בעל היאור החיים הקדוש. כבר לפני כשתעיים שנה נערכו כשכונה מידי שנה ביום ההילולא כמה סעודות הילולא בבתיהן של משפחות שיזכו לראות ישועות בזכות רבינו חיים בן עטר ז"ע ויזעו וקבלו על עצמן לערוך סעודה לדורות לזכר הנס. הסיפור הזה התרחש שנים ספורות לאחר שחרור ירושלים מהלגיון הירדני. הר הזיתים והעיר העתיקה שבו מחדש לידיים יהודיות. כיוון שהגיע יום ט"ו בתמוז באותה שנה, נעו מיתרי ליבה של הגברת קמניץ. היא החליטה לנסוע להתפלל, לבקוע שערי שמיים, על ציונו של רבינו היאור החיים. גמרה אומר לפעול ישועה אישית ויהי מה. בליל ט"ו בתמוז, יומא דהילולא, לראשונה מזה תקופה ארוכה שבה מיעטה לצאת מהבית עקב טיפול בבעלה סביב השעון, נטלה עימה ספר תהילים גדול ומטפחת בד להספיג את דמעותיה, עלתה לאוטובוס ויצאה להר הזיתים. שעות ארוכות ניצבה במרחק מה מהציון, שפכה את ליבה כמים לפני ה', התפללה שוב ושוב לישועתו ולרפואתו המהירה של בעלה בזכות הצדיק הטמון כאן, ביקשה והתחננה בדמעות שלישי למען משפחתה האהובה, שאיבדה ביום בהיר את משענתה וחסונה. "ריבונו של עולם, עשה למען תינוקות של בית רבן שאת חטאו. וילפת הבזיק בליבה רעיון לא שגורתי, והיא עצמה אינה יודעת מהיכן בא. מעולם לא שמעה על משהו דומה. היא ביקשה מהמתפללים לאפשר לה להתקרב רגע אל הציון, שעליו בערו בשעתו נרות שמן ושעוה לרוב, שלפה בזריזות את מטפחת הבד ספוגת הדמעות שבתיקה והעבירה אותה הלך ושוב על פני הציון, כמו נסקה את המצבה שמסבכת הפיח והשמן שהצטבר עליה. לאחר שהמטפחת נספגה כהוגן ושינתה את גונה לשחור בוהק, טמנה אותה עמוק בתיקה". יענקל, הבאתי לך סגולה מהאור החיים", הכריזה הגברת קמניץ בקול מאושש, מלא תקווה,

מיד בשובה לביתה בשעת לילה מאוחרת. היא סיפרה לבעלה בקצרה על הרעיון שעלה במוחה בעודה מתפללת ליד הציון. "אני מבקשת שתחבש את הרגל, את האזור הכאוב, במטפחת הזו". ר' יעקב הביט במטפחת השמנונית והמפוייחת והתלבט. עם כל הכבוד, על סגולה כזו הוא לא שמע מעולם. "חלילה, אינני מטיל כל ספק בכוחו של היאור החיים הקדוש לעזור ולהושיע, "מלמל בהססנות, "אבל אם המטפחת הזו תעזור לי? זה כבר משהו אחר. "ברם, להטו והאמונה בדבריה של זוגתו לא הניחו לו. הוא הסיר את התחבושת מאזור המכה, חבש את עצמותיו הדואבות במטפחת החלקקה שהותירה עקבות עטון בכל מקום שרק נגעה, מעל המטפחת כך שוב את התחבושת הרגילה, הטיב את ראשו על הכר וקיווה לטוב. שעה קלה לאחר מכן פילח זעזוע של התרגשות את בית משפחת קמניץ. היה זה האב, ר' יעקב, שהרגיש "משהו" ומיהר לשתף את זוגתו במתחולל. משהו קרה ברגל... לא מובן, לא ברור איך, הכאב הלופת כמלחציים נסוג לו בפתאומיות, צנח בכמה דרגות. דמעות של התרגשות טפפו את עיניה של ר' יעקב ובני ביתו, ישועת ה' כחרף עין... אבל הפלא המשמעותי פי כמה התרחש כמה שעות לאחר מכן, לעיני כל בני הבית, כאשר לראשונה מזה כמה חודשים, מאז המכה, חש ר' יעקב כי הוא מסוגל להציג את כף רגלו על הארץ, ואפילו לנסות לדרוך עליה, להעז לפסוע. זו הייתה הפסיעה הראשונה בדרך המהירה לשיקום מלא. אחרי כמה ימים הוא כבר היה יכול להתהלך בלי מקל. הברך כבר לא כאבה, העצמות לא דקרו כמו מחטים, החריקות המאיימות חדלו להישמע מתוך הרגל, עד שבתוך ימים לא רבים לא נותר לר' יעקב אלא להתקשר בלב מתרונן למקום עבודתו ולהודיע שהחופשה הכפויה שנאלץ ליטול הגיע לסופה הטוב. כמה חודשים אחרי הנס הגדול... שמחת תורה בבית הכנסת "הר צבי" בירושלים. מעגלי ריקוד מלאי שמחה פורצים סביב הבימה, ובין הרקדנים הבולטים נראה לא אחר מר' יעקב, המפזז בחינניות כאברך צעיר ומשלח את האברכים הצעירים בריקודיו. מי שלא יזעזע מה עבר עליו בקץ האחרון, לא יעלה על דעתו שמדובר ב"חבוש" שיצא מידע האסורים. "שמיני רגל בפני עצמו", מכריז ר' יעקב בנחרה באוזני ידיו, ובמקרה הזה מקבלים דברי המשנה משמעות אישית מיוחדת. תקופה קצרה לאחר מכן כבר לא זכרתי באיזו רגל אירע הנס. ככה נעלם כלא היה. לא ביקשתי אפילו לערוך צילום נוסף, פשוט לא היה צורך בכך. פלא פלאים! ללמדך כמה גדול כוחו של רבינו האור החיים הקדוש, זכותו תגן עלינו", מסיים ר' יעקב, בעל הנס המכיר היטב בניסו. [משכן שלה שמחת תורה]

קבל על עצמו ללמוד כל יום 10 דקות אור החיים והשידוך נסגר-מעשה ניסים

סבלתי מגמגום קשה. גדלתי, רוב חברי הצליחו להנישא ולהקים בית ואני

משפחה, ואני הייתי אי שם הרחק, כיון שחששתי מאד לפגוש בת זוג. ואף לאחר שהרהבתי עוז בנפשי והסכמתי להיפגש, תמיד סורבתי ולא זכיתי לפגישה נוספת, כשרובן המוחלט של הדחיות היו בגלל מגמגומי הקשה. **באחת השבתות קראתי על הסגולה הנפלאה אודות הלימוד בספר 'אור החיים' הקדוש במשך 10 דקות בכל יום. מיד החלטתי ואף קיבלתי על עצמי לעשות זאת, ואמרתי מפורשות שכל רצוני הוא לזכות בזכות לימוד זה לפגוש את בת זוגתי ושלא אנגמם כלל כשאפגוש אותה.**

כעבור שבועיים מתחילת לימודי בספר 'אור החיים' הקדוש הכרתי את אשתי היקרה, והנה כבר שבכתיבתי הראשונה נוכחתי לראות שאני מגמגם כלל! לעולם לא הפכתי את אותה הגאיה שהייתה לי בהיעלמות מגמגומי, פשוט לא רציתי לסיים את הפגישה, וברור היה לי שהיאור החיים הקדוש פעל למעני. אך הכל היה טוב ויפה, אך ורק בפגישות איתה, כיון שמיד לאחר מכן חזרתי לנגמם קשות ונוראות כמקודם. לא הבנתי למה! מדוע בפגישות הדיבור קולח מפי חלק, ועם אחרים כמעט ואיני יכול לדבר? יתירה מזאת: איך אפגוש את הוריה? כמה מוזר יהיה להם וכמה עוגמת נפש תהיה לי כשאגמגם בשיחתי איתם, לאחר שיראו בשיחתי הרצופה איתה: באחד הבקרים, בו הייתי מאושר מפגישה מוצלחת שהייתה לי בלילה הקודם, בה לא היה אף לא שמץ של גמגום – ישתבי ושאלתי את עצמי שוב: מדוע? מדוע רק איתה איני מגמגם? – ולפתע קפצתי משמחה, כשנוכחתי שבאותו יום שקיבלתי על עצמי ללמוד 10 דקות, הדגשתי ואמרתי שהני עושה זאת כדי שלא אנגמם כשאפגוש את בת זוגתי! ואכן, זה מה שקרה, שרק בפגישותי איתה איני מגמגם, אך לאחר מכן הכל חוזר לכשהיה: מיד קיבלתי על עצמי ואמרתי: "ריבונו של עולם!! אני מקבל על עצמי להוסיף עוד 10 דקות של לימוד ב'אור החיים' הקדוש, וזאת כדי שהגמגום יוסר ממני לחלוטין ולא אנגמם כלל". איני יודע איך להודות לאבינו בשמיים על הנס הגדול שהתרחש ימים ספורים לאחר מכן, כשהגמגום נעלם לחלוטין! הפכתי להיות המאושר באדם, הוצפתי בשמחה ואושר, חי השתנו מקצה לקצה, ובי"ה בתוך חמישה שבועות באנו בבירת הנישואין. כל קרובי משפחתי כולם לא יוצא מן הכלל עמדו נפעמים ונרגשים כששוחחתי עימם בפעמים הראשונות ללא גמגום, חלקם אף התחזקו מאד והחלו לשמור תורה ומצוות, ואף קיבלו על עצמם ללמוד בכל יום בספר 'אור החיים' הקדוש כדי לקבל ישועות לכל מיני בעיות, ואכן זכו ועדיין זוכים אף הם וקוצרים ישועות, וכמעט בכל יום אני מתעדכן בישועה נוספת שהתרחשה בזכות לימוד זה. [הסיפורים מדרשן]

בזכות התפילה על הציון זהו לזרע של קיימא

מעשה שאירע בכמה אברכים שעשו ושחור פניו של סידנא 'בבא מאיר' בבקשת ברכה לזרע של קיימא, אך הברכה בוששה מלבוא. פעם אחר פעם, נפטרו ממנו בפסוק אחר או באמירת חיזוק כלשהי, אולם אמירה נחרצת מן הסוג שכולם ידעו שהוא מסוגל לה, לא זכו לשמוע ממנו. ביום מן הימים, הזדמנו משה מהם לפונדק אחד והתוועדו ביניהם לנסוע יחדיו לאשדוד, לבקש מיבב מאיר' שיאציל להם ישועה. הגיעו החמשה לביתו ואחד מהם הזכיר את כולם, בבחינת מה שאמרו 'מבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר...'. הרהר 'בבא מאיר' במחשבותיו, והורה להם לעלות לקברו של רבנו היאור החיים הקדוש ולהעתיך שם על פקידתם הקרובה. וביקש אותם שיסעו בנפרד, כל אחד עם זוגתו, ושישתחו כל אחד בזוית אחרת של הציון. פירט את הוראתו, ואיחל להם ישועה בזכותו של הצדיק. העיד הרה"ג רבי יוסף פלגני שליט"א, אשר הכיר אישית את כל החברים, כי ארבעה מהם הזדרזו למלא אחר דבריו של היבב מאיר' ולפקודת השנה חקבו בזרועותיהם זרע של קיימא, אך החמישי התמהמה וזנח את המשימה, והיום עודנו לא זכה לפרי בטן [דרשן]. "ויכך היה נוהג מור אבי הקדוש", אמר האדמו"ר רבי דוד אבוחרציא שליט"א – "לישלו ליהודים להתפלל על ציונו של היאור החיים הקדוש, ובפרט חשוכי בנים, שיוושעו לקול ששון ושמחה שישמע במעונם. ובודאי שהיה לכך קשר גם לכוח המשלח, כי מור אבי היה קשור בקשר נפשי עמוק עם היאור החיים הקדוש ותורתו, ותדיר היה הוגה בספרו הקדוש, ולכן ראה שאותו מקום מסוגל ביותר שתקבלנה בו התפילות. (נר המערבי) (מתוך גיליון 'פניני עין חמד') [דרשן]

בציון אור החיים התפללו הרבנים שינצלו מהנאצים וכך היה

במלחמת העולם השניה, כאשר הגרמנים עמדו בשערי הארץ בשתי חזיתות, בסוריה ומצרים, הכריזו בתי הדין בירושלים לעלות לציונו של היאור החיים הקדוש כשארציט שלו. המוניי בית ישראל הרבו בתפילה ובתחנונים על הציון כשבראשם הרבי מהוסטין והרבי מועזיל ז"ע. לאחר אמירת התהילים ניכרה שמחה על פניהם, כאשר נשאלו למהות השמחה ענה הרב מהוסטין "הסכנה חלפה, לא תעבור חרב בארצנו". המשתתפים התפעלו ושאלו "ימנן לרב זאת?" השיב להם הרב שראה צורה של שם ה' כסדרו, כשהוא זוהר מעל הציון והבין שהסכנה חלפה. כך ענה גם הרבי מועזיל למקורביו, ואומנם יומיים לאחר מכן נגרמו לגרמנים אבידות כבדות בשתי החזיתות, בסוריה ובמצרים, ונפתחה כנגדם חזית חדשה מצד הרוסים, והמרצחים מהרו לברוח מהאיזור ויהודי ארץ ישראל ניצלו באורח נס.

לימוד באור החיים מחזיר מאור עיניים

מעשה בראש ישיבה שאיבד את מאור עיניו הלך לציון אור החיים וקיבל עליו ללמוד את אור החיים ללמדו ונפקחו מאור עיניו. הרוצה ישועה יקבל עליו ללמוד אור החיים בקביעות והרי הוא כאלו נמצא בציונו ויבקש מה צריך לאחר הלימוד

בבא סאלי' ז"ע היה לומד בכל יום השישי את כל פירושו 'אור החיים' על פרשת השבוע.

לדעת אור החיים העושה הסכם יששכר וזבולון אין נגרע מחלק יששכר והוא אומר לו **העובר על הפקודים,** עוד ירצה על דרך אומרם ז"ל (בכורות א.) **שקל הקודש כפול היה, ובא להודיע כי מה שיטול מהקודש בעד מחצית כספו לא שיתנכה מחלק הלומד ונמצא כל אחד אין בידו אלא מחצית שכו לא כן הוא כי שקל הקודש כפול היה ונמצא כל אחד בידו שקל שלם והבן,**

בזכות לימוד אור החיים ותפילה בציון רעייתו הבריאה מהקורונה
 אם הייתי זוכה להיפגש עם האור החיים הקדוש, "אמר הבעל שם טוב, "וודאי היתה באה הגאולה, אלא שמשמייים לא ניתנה לנו רשות. לפנינו מעשה מדהים שהתקבל במערכת העלון זה עתה מבעל המעשה בכבודו ובעצמו": שלום רב, הנני בן 35 נשוי ואב לשני ילדים ב"ה, הקובע עיתים לתורה ועוסק בפרנסתי בתשמישי קדושה. יותר מכל לימוד בחלקי התורה, מחובר אני מאד ללימוד בספריו של הגאון הקדוש רבי חיים בן עטר זצ"ל, 'היאור החיים' הקדוש. פירושי מתוקים ונפלאים, ובנוסף אף שמעתי מעלות גדולות וסגולות נפלאות ללומדים בספרו של אותו צדיק, שנפרסם ללא ילדים, וספריו הם ירדו והמשכו בזה העולם.

מידי יום, אני משתדל ללמוד דבדב – חצי שעה בספרו הקדוש. והנה, לפני כחצי שנה חלתי אשתי ב'קורונה' יז' חדלתי לצעוד ותדהמתי, היא לקחה זאת מאד קשה. מצבה הדרדר בצורה נוראה, והיא הוגדרה ע"י הרופאים במצב קשה. אינני מאחל לאף גבר לראות את רעייתו במצב קשה שכזה. היא שכבה כל היום בלי אפשרות להזיז אפילו את הידיים. כאבן שאין לה הופכין, ממש כמו בובה שצריכים לסעוד אותה. מצבה המשיך הדרדר והיא קיבלה חמצן לבית, על מנת לנסות להתמודד עם הגניף שקיבל אותה באופן קשה מאד. גם לילדים היה קשה מאד לראות את האמא הפעלתנית שלהם, חסרת אוניס, מחוברת לחמצן, והתחננו לה 'כל רגע שיגאל אותנו מהצרה הנקשה הזו'. היה זה יום חמישי. היא נראתה גרוע מרגע לרגע, מתקשה לנשום גם עם מחולל החמצן שקיבלו. היא נעשתה חלשה עוד יותר והיתה על סף לפנון. ליל שבת פחדנו מאד לאבד אותה, בדקנו לה את הסיטורציה וראינו כי היא נמוכה מאד למרות החמצן שקיבלה. מיד הזמנתי רופא שינסה להציל אותה. הרופא הביא לה סטטוראידיס, אנטבייטיקה וזריקות על מנת לנסות לעזור לגוף להילחם בגניף. היא קיבלה את הטיפול כשכל המשפחה עומדת ליד מיטתה מתחננת לרחמי ה'. 'עברו כמה שעות אך המצב לא השתנה. אדברה, חולשה כבדה וקושי עצום לנשום שרק התעצמו.

לפתע היא החלה להשתעל בשיעול שעצר לה את הנשימה וסימנה כי היא לא מצליחה יותר לנשום. החמצן בגוף היה יורד מכל שיעול, ואנו עמדנו חסרי אוניס מתחננים לרחמים ממרום. ביום ראשון בצהריים נשברתי לחלוטין. הזמנתי מדי"א שיקח אותה אל בית החולים, כשאני יודע אם אזכה לראותה יותר. לא האמנתי שזה קורה לי. אני רק בן 35 נשוי לא הרבה שנים עם שני ילדים, ולפתע החיים נעצרים ה' יצילנו. היא היתה יומימי בבית החולים מחלקת קורונה בלא שום שיפור. חיברו אותה למכונת חמצן וחשבו להנשים אותה...

הרופאים דיווחו לי במית החולים כי מצבה של אשתי מוגדר קשה, והיא נאבקת על כל נשימה, בתקווה לראות נס. הם ניסו לטפל בה בדרכים שונות, אך ללא שנינו. ואז ביום שלישי, אחר ששמעתי מהרופא כי מצבה קשה והיא כבר לא מצליחה יותר לדבר, החלטתי שאני לא יכול יותר. ליבי זעק בבכיה לה 'החלטתי ללכת לציונו של רבנו האור החיים הקדוש בירושלים כזעקה אחרונה לשמייים. הגעתי לציון כשאני בוכה כל הדרך. עמדתי מול ציונו הקדוש, וזעקתי מנאמת ליבני': רבונו של עולם, בזכותו של הצדיק הקדוש, רבנו האור החיים הקדוש, הקבור כאן, ובזכות הלימוד הקבוע שלי מידי יום בספריו של הצדיק, אני זועק ומתחנן שתעשה נס לאשתי. שתושע אותי ואת ילדיי מאסון כבד ונורא.

אין יום כמעט שאינני לומד בספרו של הצדיק, ולכן אני מבקש ממך רבנו 'אור החיים' הקדוש שתעלה לפני בורא עולם ותבקש רחמים על אשתי ואמא של ילדיי. "שפכתי דמעות כמים, אמרתי תהילתי כאילו היה זה הרגע האחרון בחיי, ואף למדתי קטעים מתורתו של רבנו האור החיים על קברו. יצאתי מקברו של הצדיק בשעה 18:00 תשוש וקרוב לה 'יותר מתמיד. רבותיי, הקשיבו היטיב. בשעה 18:30 בדיוק, חצי שעה אחר שיצאתי מציונו הקדוש, אני מקבל טלפון.

מי על הקו?...אשתי בכבודה ובעצמה!. והיא מדברת בקולה ואומרת לי: בעלי היקר, אתה לא תבין איזה נס זה! עשה לי בשעה האחרונה. אחר שלת הצלחתי יותר לדבר הבוקר והרגשתי שאלו רגעי האחרונים, הרגשתי לפתע הקלה נוראה. הצלחתי להזיז את הידיים אחר שבוע ימים, ואף הורדתי את מכונת ההנשמה מעללי לכמה דקות, והנה אני מדברת איתך כעת כשהצלחתי לקום מהמיטה בעצמי. "הייתי בהלם אדיר. התחלתי לבכות כמים. כן, זה קורה גם לי. תמיד קראתי בעלונים ובסיפורים ישועות גלויות שאירעו לאחרים בזכות מצוות שעשו, והנה לפתע אני רואה במו עיניי, חצי שעה אחר שהתחננתי לה 'בזכות הצדיק ולמדתי על קברו – כי אשתי עברה תחיית המתים ממש. מהרופאים הבנתי כי הסיכויים שהיא תחיה קלושים, ולפתע היא נושמת לבד, זזה, מדברת, וקמה על הרגליים. כל זה תוך שעה אחת! לימוד ותפילה בקברו של רבנו האור החיים. כזה נס לא חלמתי בחלומות הכי וורודים שלי. רבותיי, יומיים לאחר מכן, ביום ששי היא השתחררה מבית החולים באורח פלאי מעל הטבע ממש, כשהיא בריאה וברי שום תסמין!. הורידו לה את החמצן והיא חזרה לביתה, להיות אמא טובה לשני ילדיה. גופי מצטמרר להיזכר בישועה הנוראה שראינו בזכותו של רבנו האור החיים הקדוש, זכותו תגן עלינו. ואף אני מתווסף לסיפורי הישועות בזכותו של רבנו האור החיים הקדוש שמוזכה בישועות את כל הלומדים (בספרו). מלפני כשנתיים שבעולמי ידועה ומפורסמת בתוך עמך בית ישראל המעלה הגדולה והעצומה של לימוד בספרו של רבנו האור החיים הקדוש, רבי חיים בן עטר זצ"ל.

צדיקים רבים דיברו בקדושת ומעלת לימוד בספר הקדוש: האדמו"ר מרוז'ין אמר כי רגילות הלימוד בו לטהר את הנשמה כלימוד בוהר הקדוש. האדמו"ר בעל הילב שמחה כתב כי 'ידוע שלימוד בספרו של הצדיק גרם לרבים להיפקד בזרע של קיימא, והוא מהסיבה כי לאור החיים 'בעצמו לא היו ילדים, וממילא כל כוח ההולדה שלו טמון בספרו הקדוש. משום כך כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לזרע קדוש. רבי חיים פלאגיי כתב בשם החיד"א הקדוש כי לימוד בספר מביא אדם ישועה גדולה בעת צרה. פעם אחת, חלה בנו של הצדיק הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל, ומיד קיבל על עצמו אביו הקדוש ללמוד כל יום דף' אור החיים 'והאירה לו הישועה'. אמרי פנחס (בפרשת משפטים כותב 'האור החיים' 'הקדוש בפירושו': יש לי עוד דברים לכתוב ואיני רוצה להעלותן על הכתב כדי שלא יהנה מי שאינו ראוי ליהנות מהספר האור החיים."

כזה הוא ספרי אור החיים הקדוש, אשר צדיקים רבים העידו עליו כי הוא נכתב ברוח הקדוש. נלמד בדברי הצדיק תמיד! (טוב לחסות בשם)

ישועה ללמוד 5-3 דקות כל יום אור החיים

במשך כשנתיים וחצי סבל בני, תלמיד תלמוד תורה, מפגיעה פתאומית בערכי קרישת הדם, דבר הגורם לסכנת נפשות ממש. נציין כדוגמה, שפילת שן באופן השכיח, הייתה גורמת ששטפי וזרמי דם גדולים התפזרו לכל עבר, רחמנא ליצלן. כמוכן שבעקבות כך הוצרכנו לעיתים קרובות לשפז את הילד בבית הרפואה שניידר, לקבל במשך מספר שעות עירוי של חלקי דם החסרים לו, ולהיות מושגח ומטופל אחר העירוי עד שעות הלילה, ואז היה משתחרר הביתה, וחוזר חלילה, ה' ירחם. אין לתאר את הצער והסבל שלנו כחורים, לראות את מצב הילד, אשר נאלץ להחסיר בלימודים, ונאלץ ללכת עקב בצד אגודל, פן חלילה יקבל ולו מכה או שריטה קטנה וכיוצא בזה. וכאן מתחילה הישועה הגדולה. בני היה כל שבוע עובר לפחות שלוש פעמים בדיקות דם. ביום חמישי לפני מספר שנים, בדיקות דם הראו שרמת כדוריות הדם של הילד ירדו לטווח של סכנת חיים ממש, ועלינו לגשת לבית הרפואה לקבל טיפול, על מנת שלא יגרם לילד נזק אם יקבל אפילו פצע קטן חלילה. היות והיה זה ערב שבת קודש, ואילו היינו הולכים לטיפול היינו נאלצים לשהות בבית הרפואה בשבת, החלטתי שהילד יישאר בבית תחת השגחה 24 שעות שלי ושל אשתי, וביום ראשון ניגש לבית הרפואה. ביום ששי בעת סעודת השבת, צדו עיני מספר דפים ועלונים, התבוננתי בהם והתוודעתי לראשונה שבשבוע הקרוב תחול הילולת 'אור החיים' הקדוש, ועל הניסים והמופתים הגלויים אשר אירעו לאנשים שבעת צרת לבם למדו בספר 'אור החיים', ופנו אל הצדיק שיהא מליץ יושר עליהם. הרגשתי באותו רגע סוג של הארה גדולה, ותחושה פנימית שפה תהא ישועתי (וזה קצת מוזר עבורי שאין זו דרכי כל כך). אבל ממש נמשכתי לזה, ואמרתי לבני ביתי שיחי': בואו ונקבל על עצמנו ללמוד למשך תקופה כל יום 3-5 דקות מה'אור החיים' על הפרשה, **לעילוי נשמת הצדיק רבינו חיים בן עטר** זצוק"ל על מנת שיהא מליץ טוב על בנו. וכך קיבלנו ועשינו כבר באותה שבת. וישועה ה' כהרגע עין. ביום ראשון כאשר הלך ערב בדיקות דם, עיינינו חזו בתדהמה כיצד המדדיים של ערכי הקרישה עלו לרמתם כמעט רגילות, דבר שאף אחרים טיפול רגיל לא היה קורה אף פעם. הילד כמוכן שוחרר הביתה ללא שום טיפול, ואנו מתוך הודיה ושמחה לה' יתברך, קיבלנו על עצמנו בלי נדר להמשיך להתמיד בלימוד 'האור החיים' הקדוש. ומאז כבר חלפו מספר שנים, וב"ה לא הזדקקנו לאשפוז או טיפול, מלבד בדיקות דם שגרתיות לוודא את המצב. ואף הילד שגדל מאז, החליט ללמוד מידי יום בספרו של האור החיים 'ראשון לציון' על יורה דעה, וברוך ה' ראינו גם ישועות גדולות וגם תועלת רבה אישית רוחנית גבוהה מעצם הלימוד בספרי 'האור החיים' הקדוש. (עונג שבת, גליון 1929)

סגולה לזרע של קיימא - קיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר אור החיים

כידוע לכל, ישועות גדולות ונצורות פעלו רבים על ידי שקיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר הקדוש אור החיים, ומפורסמת העובדה על הגה"צ רבי הלל שלזינגר זצ"ל שלא נתברך בפרי בטן זמן רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא: "רבי יהודי, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי יהיו לך ילדים". רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו מיד אל ציונו של 'האור החיים' הקדוש אשר בשיפולי הר הזיתים, ושם קיבל על עצמו במדעות שלישי ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר, וראה זה פלא – כעבור שנה חקמ בין זרועותיו את בתו הבכורה, וזכה להקים דור ישרים מבורך בחתני רבנו, ואלו הם: הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בעיר הקודש, הגאון הגדול ר' סנדר פריינד זצ"ל והגאון הגדול ר' משה נחום שפירא זצ"ל. וסיפר הגה"צ רבי בנימין מנדלזון זצ"ל רבה של קוממיות, שבהלוותיו של הגה"צ רבי דוד שפארבר מבראשוב זצ"ל בעל 'היאפרקטא דעניא', לא התלווה אל כ"ף האדמו"ר הילב שמחה' מגור ז"י. בדרך הילכו סיפר לרבי מגור, שלמנוח לא היה רבות בשנים זרע של קיימא, ובצר לו פנה אל רבו הרה"ק רבי יוסף מאיר וויס מספינקא, בעל 'האמרי יוסף' זע"א, והרבי הורה לו ללמוד איזה קטע מסויים בספר הקדוש 'אור החיים' כסגולה לזרע של קיימא, ואכן במשך זמן קיים את אשר נצטווה עד שנושע ב"ה. ובערוב ימיו נענה המנוח ואמר, שאינו זוכר איזה קטע ציווהו 'האמרי יוסף' ללמוד. נענה הילב שמחה' ואמר: "באמת, כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לזרע קודש, אחר שלימוד החיים' בעצמו לא היה זשי"ק והכניס את כל כח המוליד שלו בספרו זה, על כן מסוגל הספר לפעול זרע קודש, בגימטריה בתורה ובמצוות. וישועות גדולות ונצורות פעלו רבים על ידי שקיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר הקדוש אור החיים".

בשי"ק ליהנותן בן בת שבע ורעייתו, ולזיווג הגון של לרבקה בת רות ועיב ליטל ומזל אורין בני ציפורה

שאלה: אדם הקורע שטר של לוטו לפני ההגרלה והתברר שזכה האם יתחייב לשלם לו על כל הסכום שהפסיד או רק את שווי שטר הלוטו וכן במקרה הפוך קרע לו את שטר הלוטו והתברר שלא זכה האם ישלם את מחיר השטר או שלא ישלם כלום כיוון שלא זכה תשובה: עיין בספר משפטי התורה סימן כ"ח חלק א שכתב שמשלם כשעת הנזק דקיימא לן כל המזיקים משלמים כשעת הגזילה, ולכן כתב שם שגם אם זכה משלם לו רק את שווי השטר כיוון שבשעת קריעת השטר כשהזיק אותו בשוק שטר הלוטו היה שווה את מחיר הקניה ולא יותר ולפי זה יוצא שגם קרע לו שטר הלוטו לפני ההגרלה והתברר שלא זכה כלום ישלם לו את שווי השטר גם אם לא זכה, כיוון דאולינן בתר שעת הנזק ובזמן שעת הנזק היה שווה את שווי קניית השטר לוטו, שאחר קריעת השטר לוטו השטר הוא חספא בעלמא ואינו יכול להוות הוכחה לזכיה גם אם זכה שאלה: האם מותר ללכת לחוזה בכוכבים תשובה: כותב שו"ע יו"ד סימן קעט סעיף א אין שואלים בחוזה בכוכבים ולא בגורלות. וכותב הרמ"א: משום שנאמר: תמים תהיה עם ה' א-להיך

העולם עומד על לומדי ועמלי התורה

בני יששכר למשפחותם לתולע משפחת התולעי וכו' האור החיים הקדוש כותב שכידוע שבת יששכר רומז לבני התורה והשם יששכר רומז לשכר הצפון להם לעתיד לבא כפי שאמר רבי יהושע בן לוי תניד הקב"ה לתת לכל צדיק ש"י (310) עולמות וזה רמזו בשם יששכר לומר יששכר הוא יש - שכר לרמזו שיש לו שכר של ש"י עולמות וכן מבאר האור החיים את משמעות יששכר שבן- תורה העוסק בתורה ועמל בה ראוי לו כל השכר בעולם הזה כיוון שעליו עומד העולם והוא מקיימה ומבאר את המשך פסוק לתולע משפחת התולעי וכו' לרמזו שני דברים א. שיעדן עצמו כתולעת כמו שנאמר על דוד שבשעה שעוסק בתורה מעדן עצמו כתולעת בעונה ושפלות וכשהיה יוצא למלחמה מתקשה כפך והיה קשה וגיבור.

לפוני משפחת הפוני- היינו שצריך שיפנה את עצמו מכל הבלי העולם המשך הפסוק לישב משפחת הישובי היינו שלומד התורה צריך ללמוד בשיבה ובקביעות ולא דרך עראי וכן שתיישב על דבר לימוד הצריך ביאור עד שיתיישב על ליבו. לשומרו משפחת השומרוני - היינו שיזהר וישמור את עצמו שלא יבא לידי חילול שלא יבא ללמוד ממנו להקל ה' הזה ונראה לי להוסיף שהצלחה בלימוד הוא לשמור את פיו ועיניו מדברים אסורים

העולם קיים על לומדי התורה ואלמלא יהיה רגע אחד ללא לימוד תורה העולם לא יתקיים ח"ו, החפץ חיים מבאר שמשום כך העולם הוא ככדור שבזמן שבישראל לילה בארה"ב עדין יום כדי שלא יפסק לימוד התורה

הגמרא במסכת סנהדרין דף קא. אומרת מה נקרא אפיקורוס שעליו נאמר שאין לו חלק לעולם הבא אמר רב יוסף כגון אלו האומרים מה מועילים לנו החכמים, לומדי התורה, מה לומדים לעצמם ושונים לעצמם רש"י מסביר על שאומרים מה מועילים לנו לומדי התורה והם אין יודעין שעולם מתקיים עליהם אמר לו אב"י מי שאומר כך הוא לא רק אפיקורוס אלא גם נקרא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה שהרי כתוב ירמיה לג-כה אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי כלומר ללא התורה שנקראת בריתי לא אשים את חוקות שמים וארץ כלומר העולם לא יתקיים

אמר רב נחמן בר יצחק לומדים זאת גם מפסוק בראשית יח-כו ונשאתי לכל המקום בעבורם שאם היו עשרה צדיקים בתוך סדום לא הייתי מחריב את העיר רבא אמר כגון משפחת בנימין הרופא שאומר מה מועילים לנו חכמים מעולם לא התירו לנו עורב ולא אסרו לנו יונה

בפסוק "יום השישי ויכולו השמים והארץ" רש"י עונה לשאלה המתבקשת מדוע נוספה ביום השישי האות ה' שלא קיימת בשאר הימים כגון יום חמישי מוזכר ללא ה' ולא מוזכר יום החמישי וכותב רש"י שני פרושים פירוש א' שכל העולם תלוי ועומד על יום השישי הידוע שהוא ו' סיוון שבא קבלו את התורה פירוש ב' שכל עולם עומד על חמישה חומשי תורה וזהו תכלית בריאת העולם

וכן דרשו דורשי רשומות בראשית אותיות ברית-אש לרמזו שהקב"ה כרת ברית עם התורה שעליה העולם עומד וכן כתוב באבות (פ"א מ"ב): "על שלשה דברים העולם עומד על התורה וכו'": עמוד הראשון שעליו עומד העולם הוא התורה מובא בזוהר (זוהר חלק א דף קלד). בא וראה כשרצה הקב"ה ועלה בדתו לבנות את העולם היה מסתכל בתורה ובורא את העולם ובכל בריאה שברא הקב"ה היה מסתכל בתורה ובורא וזה שכתוב: "ואהיה (התורה) אצלו (אצל הקב"ה) אמון ואהיה שעשועים יום יום" אל תקרי אמון אלא אומן (שהתורה הייתה כביכול כמו תכנית אדריכל לעולם). תחילת דינו של אדם על דברי כיון כיון שרק מכוח התורה האדם יכול להתקדש ולהיטהר וממלא אמר רב המנונא אין להגיע לשאר מעלות רוחניות כמובא במסכת קידושין (מ)

אדם שרב המנונא אין תחילת דינו של אדם על דברי תורה

אדם שיפגש עובדה קבל הצעת עבודה להתחפש לגורילה הוא הסיכס, קיבל תחפושת והתחיל לעבוד, עם הזמן, הוא רכש נסיון בתחום וגם למד לעשות תרגילי אקרובטיקה מדהימים לקול השואות הקהל. פעם אחת בעת תרגיל אקרובטי מיוחד במיוחד, הוא נפל בטעות לתוך כלוב האריות. האריה המפחיד החל להתקרב אליו, והוא מתוך אינסטינקט קרא בקול: "שמע ישראל... ענה לו האריה: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'..." לחש להם הדוב: תהיו בשקט שלא יהו אותנו

שנאמר: "פוטר מים (תורה שנמשלה למים) ראשית מודן (הדין) " ועיין (בשבת לא) ראיתי מבארים את המשנה ברכות פ"ו "השונה מים לצמא מברך שהכל נהיה בדברו, רבי טרפון אומר בורא נפשות רבות" על דרך הדרוש כך: השונה מים אין מים אלא תורה אם לומד תורה בציימאון בהתמדה ובשקידה מברך שהכל נהיה בדברו פירוש מה שמברך הכל מתקיים לפי דברו רבי טרפון אומר בורא נפשות רבות היינו שאם לומד תורה בציימאון לא רק הכל מתקיים לפי דברו אלא יכול אפילו לברוא נפשות דהיינו להחיות מתים גם מי שמחזיק את התורה ודואג שילמדו תורה פרנסתו מתברכת ונשמר מכל חולי ודבר רע ישנים בעלי עסקים המחזיקים בחדר נפרד כולל במפעל שלהם כדי שעסקיהם יתברכו

מעשה באברך שסמך על שולחן חמיו וכל פרנסתו על חמיו וביום מן הימים הגיעו משלחת לרבי יצחק אלחנן וביקשו ממנו שישלח להם על רב לעיירה שלהם, ורבי יצחק שלח אותם לאברך הנ"ל, והאברך אמר להם שהוא צריך לשאול את חמיו שמפתו הוא אוכל ומכוסו הוא שותה, וחמיו אמר לו בשביל מה לך אם חסר לךם מזונות אני יוסיף עוד, והאברך אמר למשלחת שחמיו לא מרשה. ואחר זמן שוב באו משלחת אחרת לרבי יצחק אלחנן ושלא אותם שוב לאברך, והאברך ביקש רשות מחמיו, אבל חמיו אמר לו אני יוסיף לךם עוד ותישארו אצלי, וגם המשלחת הזו חזרו כלעומתם שבאו. ואחר זמן הגיעו משלחת מעיר אחרת לרבי יצחק אלחנן ושלא אותם שוב לאותו האברך, והאברך שאל את חמיו, אבל חמיו חזר על אותה תשובה אבל כאן אשתו של האברך שהיא בתו של בעל הבית אמרה לאביה, אבא עד מתי כך תפגנס את כולנו ונהיה עליך לעול כבד, הנה יש משרה רוחנית שהוא יתהר רב עיר, ולא כל יום יש הזדמנות כזו. אמר לה אביה, אני לא יודע אם אני מחזיק אתכם או שמא אתם מחזיקים אותי, אבל אם זה רצונכם, תמלאו אותי. ואכן המשלחת קיבלו את האישור שבעוד זמן קצר האברך יבוא עם כל משפחתו לעבר העיירה, ויהי היום ונפרדו כולם מבעל הבית וצעדו לכיוון, והם יצאו מן המקום לא הרחיקו, והנה רץ אליהם אדם בבחלה ואמר להם שפתאום בעל הבית קיבל שבץ נפל ומת ואזי כולם הבינו מי החזיק את מי החזון איש אמר פעם על בחור ישיבה בעירו שבזכותו עומדת כל העיר

בגלל מעלותו הגבוהה של מחזיק תורה שעליו נאמר בצל חוכמה בצל הכסף ששלמתי אותה תורה כמו האיש שהזיק לכן אסור לקחת להחזיק תורה מגוי כפי שמסופר בפעם אחת בחג השבועות הבחינו תלמידי ישיבת ברנוביץ בלשון אש המתפרץ מבית, מיהרו תלמידי הישיבה - שהיו נעורים כל הלילה - והעירו את הדיירים הנכרים. ועמלו במסירות להצילם. אחרי החג בא הנכרי ראש המשפחה הניצולה אל ר' אלחנן וסרמן הי"ד ובידו סכום נכבד שביקש לתרום לישיבה. ר' אלחנן סירב לקבל למרות שסכום זה יכול היה לשמש כעוון הצלה לקיום הישיבה. ר' אלחנן הסביר: אמנם מקבלים קרבות מעכו"ם למזבח, אבל החזקת תורה שאני. בזה אין לעכו"ם שייכות מרן החזון איש זוע"א היה אומר כל עוד מרנן ורננן רבי ברוך בער ורבי שמעון שקוף היו בחיים לא היה העמלק הנאצי מסוגל לפגוע בהו"דים, מפני שעמל התורה שלהם שימש כתרסיס בפני הפורענות. ואכן כשהלכו לבית עולמם החלה מלחמת העולם השנייה.

מסופר: על הט"ז רבי דוד סגל זצוק"ל שפעם היה יושב ולומד עם תלמידיו, נכנסה אישה בוכיה לביהמ"ד נפלה לרגליו ואמרה רבי, חוס ורחם, ביתי חולה מאוד והרופאים אפסו תקוותם. כבר הרימו ידיים, אנא חוס על ביתי הקטנה, אמר לה הרב, ומה אעשה לך? אני לא יודע סגולות ולא קניינות ולא לחשים, א"כ במה אושיע אותך? ישב והרהר כמה שניות ואח"כ תלך איזה קרטון מהסטנדר שלו שהיה מרופט מרוב שימוש ואמר לה קחי זאת ושימי בכוס תה של הבת כמה פעמים ביום. ואכן זכות הקרטון הזה שספג עשרות אלפי שעות לימוד תורה עמד לה לבת להחיות ולהתרפא

במיחוד אם אדם מחזיק את בני הלומד תורה שכרו עצום ורב

אדם שיפגש עובדה קבל הצעת עבודה להתחפש לגורילה הוא הסיכס, קיבל תחפושת והתחיל לעבוד, עם הזמן, הוא רכש נסיון בתחום וגם למד לעשות תרגילי אקרובטיקה מדהימים לקול השואות הקהל. פעם אחת בעת תרגיל אקרובטי מיוחד במיוחד, הוא נפל בטעות לתוך כלוב האריות. האריה המפחיד החל להתקרב אליו, והוא מתוך אינסטינקט קרא בקול: "שמע ישראל... ענה לו האריה: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'..." לחש להם הדוב: תהיו בשקט שלא יהו אותנו

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

מי שברך אבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יברך וישמור ויגור ויגור ויגור ויגור את התורמים הקרים וכן בימים: חזק אשה, דוד ושרת חיה, צבי יגאל יצפורה, יצחק ויובל תהלה חזק, ג' חזק, ישראל וקרן חיה, צפור חזק, יחי וברכה חזק, משה חיים בן אביה, עמי ושרה חזק, אליהו ורות חזק, רפי ואביה זנדן, שמואל ונחמיה חזק, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליה חזק, ענוס רויאל ואורח חזק, יהונתן וישלתי חזק, הדס ודניאל פראגא, יעקב ויסכה משמיאן, יצחק וכוכבא חזק, חנוך וזעירא ורעיינו, יוסף ומינה חזק, הרב אסף נתן, בת שבע חזק וכל משפחתה, אברהם וסגילת מיסס, יעקב צבאי, חזק, ר' יעקב אבינו, ר' יעקב אבינו, כהן רחמים סטוי, בר בפקי, בן, מושיע, יונתן, ליוונ חזק תהלה בת שרת, רות בת תמר, ביקת בת רות יעקב לילט ומול אורון בני ציפורה. . תורתו מלל כלילי קול כמון, כולל יום, כולל ליל שמי, כולל בין הומנט, ועד] ולעולן השבעי. מלך מלכי המלכים ברחמי שימור חזק, מלך מלך דוד ונוק יעלים יביה כוכב מערבתה וכל אשר ימשו יעלחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזרות קשות ויגורו ויגורו עליהם הא-ל גזרות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תן בערם וימלא כל משאלת ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוצלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד ששמים ומאשרים אכ"ר. לעיני: משה חיים בן ספיכה, יורם בן זיל, רחל בת מולה, אליהו בן מירכור.

העולן מוקדש להצלחת יוהנותן ושילת חזק ובני ביתם: ש'ה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלות ויקיים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

"שניים אוחזין נפחית"

בעקבות 'טיב ההשגחה' אנו מספרים בבית הרבה השגחות פרטיות ואכן רואים את ההשגחות.

בני חזר מטיוול מטעם הת"ת וסיפר סיפור השגחה מפעים: "היינו במסלול בנהר, ופתאום הגיע יהודי זורק לכיוון התלמידים פחיות של קולה, כדי שיעשו ברכות לעילוי נשמת אמו שבדיוק היה האירוציטי שלה. הוא זרק למים וילדים תפסו בשמחה את הפחיות הקרות ביום קיץ חם.

את אחת הפחיות תפסו שני חברים ביחד כאשר שניים אוחזין בפחית, זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, אלא שפלתע אחד הילדים המתוקים אמר: "אני מוותר לך!!!" והוא אכן ויתר, והמשיך להתקדם במורד הנהר.

הבן שלי מספר שהוא היה בהלם ממידת הוותרות שלו כי מבחינת כוח הוא היה יכול להילחם על הפחית אבל החליט לוותר. לא חלפו דקות מועטות ובעל הפחיות זרק עוד פחית שילד כמעט תפס, אבל זה החליק לו מהיד והפחית המשיך את דרכו עם זרם המים במורד הנהר היישר לתוך ידיו של אותו חבר שוויתר על הפחית הראשונה מבלי שאיש מערער על כך שהפחית אכן שייכת לו.

בני סיפר זאת בהתרגשות שחזה את מעשה ההשגחה במו עיניו שמלוותר לא מפסידים זה יגיע עד אליך!!!

בני לא סיים כאן את הסיפור, אלא המשיך שגם עבורו היה השגחה פרטית בזכות שהוא שומע בקול ההורים ולא לקח לעצמו את הקולה השחור שאנו לא שותים בבית ומחוצה לה מחמת החומרים הלא בריאים. ואז ראה את היהודי הזה שמחלק את הפחיות ואמר לו שאסור לו קולה ושמא יש לו משקה אחר, ותיכף שלף לו פחית בטעם אחר, שאת הפחית הזה שתה בני להנאתו ואמר: "מי ששומע בקול ההורים אינו מפסיד!!!"

בעל המעשה: ש.ס.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922

לבות בני ישראל לאביהם שבשמים.

כיוצא בדבר בתג שמחת תורה האחרון לימי חייו עלי אדמות (הס"ב לפ"ק) ראיתי אצלו דבר נפלא מצב בריאותו היה אז חלוש מאוד, וישב רופף על כיסא קדשו.

באמצע ההקפות תקפה עליו חולשתו ביותר ולא חש בטוב וחששו המקורבים מאוד לשלומו. לפיכך ביקשו ממני הגבאים לגשת לשוחח עימו, כי שיחותיו עימי נסכו בו חיות וחיוק, ואולי גם אם יהא צורך לבקשו להיכנס לנוח בביטו נאוה קודש.

מתחילה חשתי לגשת לשוחח עימו מתוך חולשה שזכו, אך בהפסקה הקצרה שלפני תפילת המוספין ותפילת גשם חזקה עלי בקשת המקורבים וניגשתי אל מקומו שבכותל המזרח. והנה כשהתקרבתי אליו ראו עיני

דבר נורא, הוא בקושי החזיק את ראשו בשיבתו על הכיסא, כולו חלוש בתשיות וחלישות נוראה. אך משהתחלתי בשיחה עמו שאל תיכף לשלום הבחורים הצעירים שידע שנמצאים אצלי בהליכי קירוב והצלגם מרדת שחת. ובבת אחת נאזר בנבונה להיות עוזר דלים וניכר שקיבל פתאים כוחות מחודשים והחל לדון עמדי באופנים ודרכים הראויים לקירובם והצלגם.

והיה זה לפלא גדול, כיצד ניסכו בו בבת אחת כוחות רעניים כשאזר כגיבור חלצו לשוחח עמי כדרכו בשמחה גדולה. והשיב לי באותו מעמד על כל שאלותי אחת לאחת, ולא חסך בדברים כדי לחזק אותי מאוד, להמשיך בעבודת הקודש של קירוב בחורים חלשים, ולהיות עוזר דלים אף כשלפעמים אין רואים שום התקדמות, ונראה לכאורה כעבודה מיותרת שאינה מפיקה פירות, עלינו לעשות את אשר מוטל עלינו בלא קשר לתוצאות, ואי אפשר לדעת היכן וכיצד תועיל השפעת הקדושה. לאחר סיום שיחתנו הודו לי המקורבים מאוד, ואף הם הביעו גודל פליאתם על המהפכה הגדולה שניכרה בו בעקבות אותה שיחה, שבפתאום לא ראו בו שום חולשה וחשישות ושום עייפות, רק כולו אומר חיזוק ועוצמה לחזק את ידי בעבודת הקודש, וכך נמצא ממילא נשאר עד סוף התפילה בבית המדרש.

***

איש יהודי יקר עמד בפרק האיש את מקדש את בתו, אך לדאבון לב לא היה בידו כדי מחייתו לכיסוי הוצאות הנישואין הרבות שהשתרטו ועלו למעלה ראש. בעודו מאמץ את מוחו במחשבות שונות כיצד יוכל להשיג את המומן, נזכר שיש לו קרוב משפחה בן דוד עשיר המתגורר בעיר טורונטו שבקנדה הרחוקה.

אמנם הוא לא היה בקשרים טובים עם אותו קרוב מחמת מרחק המקומות, אבל באין מוצא אחר החליט לנסות אפשרות זו, הוא הזמין אפוא 'כרטיס טיסה' טורונטו, שילם עליו במלוא כספו, והגיע בשמחה אל קרובו. הפגישה עם הגביר היתה שקטה ונינוחה, הבן דוד העשיר לא התרגש כל כך למראו מחמת שלא נפגשו הרבה במשך השנים, אבל הוא מצידו בירכו בברכה חמה, וסיפר לו שבא אליו ממרחקים בבקשת עזרה נכבדה, בעמדו עתה לקראת נישואי בתו ועליו לגייס סכומים גדולים.

והנה מה מאוד הופתע לנוכח התנכרותו של בן דודו אליו, הוא אמר שאיננו מכירו כמעט... וככל הנראה חלה כאן טעות כי אין דרכו בחלוקת סכומים גדולים... ואף כי צד לו לאכזבו אבל אין הוא מכירו... הוא הוציא אפוא מכיסו סך של עשרה דולרים (10) בלבד, תחב לידו וזכה פטרו לשלום. האיש הצטער והתאכזב קשות, אבל לעומת התנכרותו של בעל הבית הוכרח לעזוב ולצאת לדרכו.

בטרם צאתו פנה ואמר לבעל הבית הנני מפליג כעת לדרכי, אך מוכרחני לגלות את אוזנך במידע חשוב וקריטי עבורך! תדע נאמנה, שבארץ הקודש הנני חבר בחברת קדישא שם נקראים אנו מדי פעם לאיזה 'גוסס' העומד לקראת 'ציאת נשמה', וכבר מזמין 'מנין' לביתו... יש לנו בקבלה 'סימנים' ברורים מובהקים לדעת ולהכיר באדם אם זו אכן גסיסה והגיע שעתו לילך לבית עולמו. מוכרח אני להזהירך, שהנני רואה בך סימנים ניכרים של גסיסה, וככל הנראה עומד אתה לנפוח את נשמתך בקרוב ממש, ולעבוד לעולם שכולו טוב!

העשיר נבהל מאוד על נפשו, ונטלו מהרה אל בית משכיותו פנימה נכנס עימו בבהילות חדר לפנים מחדר, שם הוציא מן הכספת 'פנקס שיקים' מהודר, ושאל את האיש בסבר פנים יפות בכמה מסתכמים הוצאות הנישואין כולם יחדיו, כולל עלות הדירה עם הרהיטים והוצאות המלבושים לכל המשפחה, והוצאות החתונה והשמחה כולה, הוסיף עליהם עוד כמה אלפים לכלכלת הבית לכמה חודשים טובים, והשליש בידו את השיק הנכבד.

עוזר דלים

מוציא אסירים ופודה עניים, ועוזר דלים, ופודה לעמו ישראל בשם שושן אליהו

ברכת אמת ויציב

בימי בין המצרים הללו כתב בספר הקדוש "בני יששכר" (המנו אב סאטור מותח החדשים ס"ק ה) שיש לכוון כוונה מיוחדת בתפילה זו של 'עוזר דלים', כוונה השייכת במיוחד לימים אלו.

זה לשון קדשו: "נראה לי, שיש לכוון באלו הב' החדשים באומרו 'עוזר דלים', אשר השם יתברך 'עוזר במהרה לשני החדשים הללו הנקראים 'דלים'."

"הא כיצד, על פי מ"ש האריז"ל [הדושי ירושתי בגמלה עמוקות (והחתן אופן קה)] אשר השם אדני' במילואו כזה אל"ף דל"ת נו"ן ו"ה, הנה הוא "ב אותיות, בכל חדש מאיר אות אחד".

"והנה כסדר החדשים ניסן אות א', אייר אות ל', סיון אות ק'. - הנה מגיע לתמוז אות ד', ולאב אות ל', הרי ד"ל, כי אלו ה' חדשים המה דלים בעונותינו הרבים עד אשר השם יתברך יגביהם במהרה ומדלה יבצעם. [וכן הם נקראים רש"ע עי"ן מ"ש שם (ס"ק ג) ר"אה ש"מיעה, ר'אובן ש"מעון, ראשי תיבות ר"ש וכו']".

"והנה יש לכוון בעוזר דלים, אשר השם יתברך יעזור להדלים הללו. דהנה תיבת 'דל' יש לו ב' פירושים (א) לשון דלדול ודלות (ב) לשון גבהות מגזירת 'ארומטק ה' כי דליתנ' (התלים ג ב) היינו הגבחתני. והן היום אותיות ד"ל שבחדשים הללו המה כפירוש הראשון לשון דלות והשם יתברך העוזר דלים יעזור להם במהרה, ויהי כפירוש השני לשון גבהות והתנשאות" עכ"ל"ק.

וכשם שצריך לכוון בימי בין המצרים הללו בתפילת 'עוזר דלים' כאמור, כן בוודאי עלינו לעסוק למעשה בפועל במידת 'עוזר דלים'. - כאשר כל יסוד ושורש סיבת חורבן בית המקדש הוא משום 'שגאת חינם' (ויספ"ט), וכל דוד שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, מחמת שעדיין מרקד גבן אותו יצר הרע (ויספ"ט שם), - ולפיכך עלינו לתקן זאת בימים אלו להרבות באהבת ישראל, ולהשתדל להיות 'עוזר דלים', לא רק בכוננת התפילה, אלא לקיימה הלכה למעשה.

ומידה כנגד מידה, כאשר אנו מצדינו נקיים 'עוזר דלים' - הרי אף השם יתברך מלמעלה יהיה גם הוא לעומתנו 'עוזר דלים' במהרה בימינו, אמן.

***

מוזי ורבי כ"ק האדמו"ר ממשכונת הרועים הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל דיין הדעה החרדית דפה עיה"ק ת"ו, היה ידוע ומפורסם בהתמדתו ושקידתו בתורה, וכל רגע בסדר יומו העומס היה מנוצל לתורה ועבודת ה'. אך יחד עם כל זאת היה עוזר דלים בכל עת ולא חס על זמנו כלל כשנצרך לחזק בחורים צעירים כושלים. בכל פעם שעלעו ובאו אל ביתו לבקשת הדרכה ועצה וברכה, היה סוגר את הגמרא ומכניס את עצמו בטובת המבוקש ממנו, להיות עוזר דלים. ובפרט היה ידוע כמדריך נפלא לצעירי הצאן, והיה מאריך עם בחורים יקרים בדברי השקפה וחינוך, להתוות בפניהם את הדרך הישרה במסילה העולה בית קל.

בידי הוי עובדא בחודש תמוז האחרון לימי חייו (תשס"א לפ"ק) כאשר נצרכתו לשוחח עימו אודות כמה עניינים הנוגעים לציפור נפש של היהדות החרדית, ושמירת גדרי הקדושה של בחורי ישראל הטהורים. וכן כמה שאלות שהיו על הפרק בקביעת דרכי הקירוב לבחורים חלשים ברוחניות אל אביהם שבשמים, וכיצד לעזור ולסייע בעדם ועוד כמה עניינים המסתעפים שנצרכו להכרעת גדולי הדור.

והורה לי רבי בנימין הצדיק לבוא אליו בשבעה עשר בתמוז ביום התענית בצהריים הגעתי אל ביתו ביום הצום ונקשתי קלות על דלת הבית. כשפתח לי הרב את הדלת היתה ניכרת עליו חולשת הצום והרגשתי שהוא יד ממיטתו כדי לפתוח לי הדלת. חשתי מאוד שלא בנות ביקשתי את סליחתו, והצעתי שאולי עדיף שאבוא בפעם אחרת.

אך הרב בצדקותו ענה לי, שאדרבה לכן הזמין אותי בשעות אלו של יום התענית, כי ידוע ומכיר את טבעי חולשתו ביום צום ואינו רוצה להעביד את היום בשינה ח"ו, ולכן ביקש 'לנצל' את הזמן הזה לשיחה עמדי ולעסוק עמי יחדיו במצות עוזר דלים! - הוא רק ביקש שאכנס בשקט, כדי שלא להעיד את הרבנית משנתה.

ראיתי באותה עת את גודל מסירות נפשו לקירוב בחורי ישראל, וגודל האחריות שנשא על כתפו בקדושת ישראל, שעל אף חולשתו הגדולה בעיצומו של יום התענית, כאשר כמה פעמים באמצע שיחתנו נצרך להפסיק ולנוח קמעא, לא הסכים לדחות את השיחה לזמן אחר, והמשיך לפסוק בכל העניינים הנצרכים לסייע לישראל במסירות נפש, כדי לקרוב

להשיג בתנויות הספרים המובחרות הפנה ראיתי מרכז הספרים ברחובות הרב יצחק פרידמן 03-6194114

את התנכרותך כלפי שכבר אינך מכיר גם את אנשי משפחתך שלך... הרי היה בידי סימן של גסיסה... - אכן עתה משנתת הצדקה ברוחב לב והנך 'עוזר דלים' בהידור, הרי 'צדקה תציל ממות' (משלי ג, 1) והתחלת אכן להכיר אותי היטב וממילא חזרו אליך החיים לאורך ימים ושנים טובים!

האורחים החשובים והנכבדים שזכו להסב על שולחן שבת קודש, אצל הרבי הקדוש רבי שלומקה מזוויעל 'צוק'ל, היו דווקא העניים והנדכאים שבירושלים של הימים ההם... אותם אהב והחשיב עד מאוד. חסידים 'גילים' מן השורה לא היו הרבה אצלו... כאשר הצדיק המופלא נוקט מצידו בכל האמצעים שלא להיות לרבי עם 'חסידים' ואנשי שלומנו... דוחה מעליו

קח לך ראשון מכל אשר תאווה נפשך! והנה להפתעת הכל, במקום לשמוח על המחווה שקיבל, ולצלל את זכות הראשונים שהוגשה לפניו, קם אותו אדם - שכנראה לא היה לגמרי שפוי בדעתו - ובהפגנותיו החל יורק חזק מפיו אל תוך הקדירה... הוא ירק וירק פעמים רבות, בכעס רב ומלא רוגזה וכאב נראה היה שאת כל מרידותו הקשה יורק הוא פנימה אל תוך הטשולנט!

בידו לשמח מעט את אותו אומלל. התנהגותו של האיש הפריעה כמובן למהלך סעודת השבת, הוא השרה סביבו הרגשה דוחה ולא נעימה, ואוירה של דכדוך ועצבות. היו כמה מן הגבאים והמסייעים במלאכת הקודש, שרצו למנועו מההשתתפות בטיש, או לחילופין להגיש לפניו את האוכל בחדר צדדי נפרד. - אבל הרבי כמובן לא הסכים לכך, ובשום אופן לא הרשה לעשות כל דבר שיש בו שמץ של חשש שיא ייפגע וייעלב אותו עני. - נראה היה שמתחילת הרבי לשאלות ששאלו כדן פיקוח נפשות! יעבור עלינו מה שיעבור, אמר, את אותו יהודי אסור בשום אופן להעליב או לצער, צריך לרחם עליו על מצבו העגום!

במיוחד חרה הדבר להר"ר שמעון רובין, שהיה טורח הרבה להצלחת סעודות השבת, ומשקיע בהכנת הטשולנט את כל נפשו ומאודו, ומלבד הממון הרב שעלה לו התבשיל, והזמן היקר שהקדיש סביבו, היה טורח רבות בהכנתו והלוקח לכל אותם 'ארחי פרח' כדי שיהיו כולם שבעים ומרוצים. - ריטונוי ותלונותיו של אותו עני יזעפו מדי שבת בשבת הפריעו לו מאוד, הוא טען שהוא מעכיר את אוירת השבת בקרב כל חבריו. אך ככל שניסה להעיר ולרמוז לו בכל מיני דרכים שאין זה נאה כך בשולחן שבת רק לרטון ולהתלונן... לא הועיל הדבר מאומה. - האורחים כעסו עליו מאוד, וכי אין לו טיפת 'דרך ארץ' מהשבת קודש ומפני הרבי הקדוש? וכי אינו מרגיש חובת הכרת טובה כלפיו? שמארה אותו כך בביתו מדי שבת בשבתו, ומנסה בכל יכולתו להטיב עימו, ואילו הוא בועט בכל הטוב הזה ומפזין חוסר שביעות רצון וכעס ורוגזה תמיד. - הם כבר רצה מזמן 'לטפל' בו, כפי המגיע לו... אבל הרבי מנע זאת מנמם ולא היתה לפניו שום ברידה כי אם לשחוק ולהבליג.

שבת אחת חשב הרבי על רעיון פשוט שיהיה האיש מרוצה מן הטשולנט המיוחד, הוא פנה לרבי שמעון וביקש ממנו להביא לפני אותו אדם את כל הסיד הענק עם הטשולנט... ובטרם שיחלקו ממנו לפני שאר האורחים יבחר הוא לעצמו את מכתר המטעמים המוצאים חן בעיניו, וכך ייצא מרוצה וטוב לבו. לא היתה ברידה לר' שמעון, והוכרח לקיים את רצון הצדיק, הוא לקח אפוא בידיו את כל הקדירה כולה והגיש לפני האיש, הניח לפניו את הצלחת ואת המצקת והציע בפניו בנינוחות: בבקשה,

בשתי ידיים כל סממנים של כבוד ורבות. כידוע ומפורסם שכל זאת היה לו לזרז, ורק אהבת השם יתברך וחיבתם של ישראל עברו בו בלהב אש קודש - ועל כן היתה דאגתו נתונה תמיד להיות 'עוזר דלים' לכל אותם חסרי בית, אנשים קשי יום וכל המסכנים של ירושלים שמצאו אצלו דלת פתוחה לרווחה, ואחון קשבת. הוא היה יושב עמם יחדיו בצוותא חזק, כמעט כשווה בין שווים... כדי שירגישו נוח במחיצתו, והטיב עימם ככל יכולתו.

עיקר דאגתו בסעודת השבת היתה נתונה אפוא לטובתם של האורחים שיהיה לכולם מקום מכובד עם מנה טובה... והתמסר אליהם בכל ליבו ונפשו.

מדי שבת בשבתו היה מקורבו הנאמן הר"ח רבי שמעון רובין ז"ל, מבשל בשביל הרבי 'טשולנט' ענק שסיפק בהרבות עבור כל האורחים. תפקיד זה כרוך היה בעבודה שלמה, כל השבוע היה טורח בהשגת המוצרים והכנתם ועסק רבות בענין אותו 'טשולנט', שכבר זכה והתפרסם בין עניי ירושלים הרבים, ומפה לאוזן העבירו את השמועה שבוזויעל מחלקים 'טשולנט' מיוחד בחינם... רבים מהם היו נותרים לשולחן קדשו רק כדי לזכות במנה טובה וחמה.

אחד האורחים הקבועים של הרבי הקדוש, היה איש עני ואביון מסכן וממורמר, שלעולם לא היה מרוצה, פיו היה מלא תדיר קיתון של תלונות ומענות. ככל שהיו מנסים לרצותו לא הועיל מאומה, בכל דבר היה מוצא חסרונות, וליבו המר והקשה המציא תמיד טענות וטירונות. - כך גם נהג בהיותו מיסב על שולחן הצדיק, את טבעו ואופיו המריר היה קשה לשנות... ובכל דבר שהגיש לפניו היו לו 'טענות', למה כך, ומדוע כך, למה לא קיבלתי מנה הגונה יותר? ומדוע שכחו להגיש לפני ממשקה פלוני? גם כשהגישו לפניו מנה מכובדת ביותר, היה מחפש ומוצא את החיסרון שבמנה שלו... מדוע חסר חלק פלוני, ואת חלק אלמוני אינני אוהב בכלל וכו'.

לרבי הק' הכאיב מאוד לראות יהודי מתייסר במרידותו, ובכל שבת היה מנסה ומשתדל 'לרצות' את אותו יהודי, הוא חיפש תחבולות שונות כיצד להפתיע אותו בדברים טובים ומתוקים שיגיע שאותם הוא אוהב ומחבב, וכך היה הרבי היחיד שהצליח מפעם לפעם לרצות את הבן אדם המצובר... - וכאשר הצליח הרבי להעלות בדיל חיוך קטנטן של שביעות רצון על קצה שפתיו של האיש, היה מלא שמחה וסיפוק רב, שעלה

על הברכה יעמדו

ניתן להניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל המצוי"ב

גל 19

קשת הרשת
מינוע יח"צ וידעים מכירתיות
02-6257948
info@keshet-hareshet.co.il

גרפציק
טל: 02-5002321

לע"נ הבחור שמואל
מאיר ז"ל בן יבלחסי"א
רבי ישראל יצחק
נלבי"ח נסלו תנצבה.

לע"נ מרת חיה
סאסא בת לאה
נלבי"ח סיון
תנצבה.

שרה שיינדל
בת סילה רחה
להצלחה בכל
העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו
הרב יהודה בן שרה שיינדל
והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל
וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן
סילה רחא
לרפואה
שלימה

לע"נ הרב יעקב מיכאל
צ"ל בן החבר הרב ר'
ישראל צ"ל מיינער
נלבי"ח א"א חסי"ר תנצבה.

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מאיר מאפטא זצוק"ל בעל ה'אור לשמים' בנו של הגאון הצדיק רבי שמואל זצ"ל נסתלק כ"ה תמוז (תקצ"א)

הרבי הקדוש רבי מאיר מאפטא, היה עורך "נסיעות" אל הרבי הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, ולימים נעשה אחד מבני חברתא קדישתא, הנודעת בשם "החברייא הקדושה" של לובלין, אשר רובם ככולם היו בעלי רוח הקודש מפורסמים.

השנה היא שנת תקע"ה, שנת הסתלקותו של הרבי מלובלין. הרבי היה חולה ותשוש לא עליו, וניכר שקרב קיצו. חצר הקודש לובלין היתה חצר מלאה חכמים וצדיקים, ולא ידעו מי מביניהם יִבָּחַר להיות ממלא מקום הרבי. התלמידים הקדושים שמעו רמז מהרבי, שלא יסתלק מן העולם לפני שימנה מקודם ראש ומנהיג שימלא מקומו.

בערך בפרוס חג הפסח כשראו שהמצב הבריאותי של הרבי נעשה יותר גרוע, החליטו גדולי תלמידיו שידעו שיתכן שאת אחד מהם ירצה הרבי למנות למלא מקומו, שאף אחד מהם לא יסע כעת אל הרבי, כדי שלא יוכל למנות ממלא מקומו, וממילא לא יסתלק.

בין תלמידים אלו היה גם רבינו בעל האור לשמים זי"ע. לאחר כמה שבועות אחזתו תשוכה גדולה לנסוע לרבו ללובלין, אבל הוא התגבר על עצמו ולא נסע מטעם הנ"ל. אחרי שעברו עוד כמה שבועות אחזתו עוד הפעם תשוכה זו, והוא חזר והתגבר על עצמו ולא נסע. ככה נמשך הדבר עד פרשת פנחס, שאז אחזתו תשוכה עזה מאוד, עד שכבר לא היה יכול להתאפק עוד, ונסע ללובלין לשבת קודש פרושת פנחס.

אצל הרבי מלובלין היה המנהג בקריאת התורה בשבת, שהבעל קורא בכל פעם כשהגיע בקריאתו למקום שאפשר לסיים שם, היה מביט על הרבי, ואם הרבי לא רמז לו לסיים, המשיך בקריאתו להלאה, עד שהגיע עוד פעם למקום שאפשר לסיים, ככה היה נמשך הדבר בכל פעם, עד שהרבי היה רומז לו לסיים.

בשבת ההיא צוה הרבי לקרוא לרבינו האור לשמים לעליית לוי, שלא כמנהגו בכל השנים, שהרבי מלובלין בעצמו עולה ללוי. הבעל קורא קרא כנהוג עד שלישי, והביט על הרבי אם יסיים שם, אבל הרבי לא רמז לו כלום, על כן המשיך בקריאתו להלאה, ומפעם לפעם הביט על הרבי אם ירמוז לו לסיים. ככה נמשך הדבר עד שקרא הפרשה "פקוד ה' אלקי הרוחות איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו" וגו', אז רמז הרבי לבעל קורא לסיים קריאתו, וזוהו סמך את רבינו האור לשמים להיות "איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו".

ואכן כך היה באמת, לאחר הסתלקות הרבי מלובלין, נסעו כל האדמו"רים בפולין חוץ מבית פרשיסחא לשהות בצל ה'אור לשמים' מאפטא. כשם שבגאליציע נעשו הרבי הקדוש מראפשיץ והרבי הקדוש רבי צבי הירש מזידיטשוב ה'גרוֹסְקֶע רבי' - האדמו"רים הגדולים, כך נעשה רבינו ה'אור לשמים' בפולין.

העצה של מנהיג ישראל שליט"א לשלום בית

מה פשעו ומה חטאתו של קמצא בחורבן ירושלים

לפני כמה חודשים נסעתי ברבך, עם אדם שהרגיש את עצמו אֶבְטֶסְקֶרֶר מְעַנְטֶשׁ - אדם ברמה גבוהה. תוך כדי השיחה דברנו על שמחות ועל הזמנות לשמחות, ונשארתי המום, האדם אמר לי כך, כשאני מקבל הזמנה, אם בתוך ההזמנה יש כיתוב אישי עם כמה מילים חמות, אני כמובן מגיע בסייעתא דשמיא לחתונה, אך אם לא, ההזמנה הולכת מיד לפח הזבל! הייתי בהלם.

מי שילמד השבוע את הדף היומי (גיטין נה:) יבין, שידד לא צריך בכלל הזמנה, ידיד מגיע ושמו רק מפני ששמע מאחד מסיח לפי תומו שראובן מחתן את בנו. הגמרא מספרת כך: אֶקְמָצָא וְבַר קְמָצָא חֹרֵב יְרוּשָׁלַיִם, כתוצאה ממה שהיה אצל קמצא ובר קמצא נחרב ירושלים. ההוא גִבְרָא דְרַחֲמִיָּה קְמָצָא, אדם אחד היה לו אוהב שנקרא 'קמצא', ובעל דְבָבִיָּה בַר קְמָצָא, ושם של השונא שלו היה 'בר קמצא'.

עֶבֶד סְעֻדָתָא, הוא עשה משתה, אָמַר לֵיהּ לְשִׁמְעִיָּה, אמר למשרתו, זיל אֶיִתִּי לִי קְמָצָא, לך תזמין את קמצא שיבוא להשתתף בסעודה, שהרי הוא הידיד שלי. אָזַל - הלך המשרת, אֶיִתִּי לֵיהּ בַר קְמָצָא, והזמין בטעות את בר קמצא שהיה השונא שלו. אָתָּא, כשהגיע בעל הסעודה, אֶשְׁכַּחִיהּ דְּהָךָ יָתִיב, מצא את בר קמצא יושב בסעודה! והמשך הסיפור ידוע לכל איך שנגרם על ידי זה חורבן ירושלים.

שואל הרבי הקדוש מאפטא רבי אברהם יהושע העשיל זצוק"ל בעל ה'אוהב ישראל', למה הגמרא אומרת את הלשון, 'אקמצא ובר קמצא' חרוב ירושלים, וְאֵסֵי אִזְ דְּעֵר פִּשְׁעֵ - מה פשעו ומה חטאתו של קמצא, הרי הוא היה ידיד, איזה רעה הוא עשה, למה משתפים את שמו בחורבן ירושלים.

אומר הרבי הקדוש, בגלל שהוא היה אוהב, ידיד של בעל הסעודה, היה לו ללכת בעצמו לסעודה, ולא לשבת בבית ולהמתין עד שיקראו לו ויחננו אליו, תעשה טובה, תבוא בבקשה למשתה ולשמחה. אם היה מגיע לכתחילה מבלי שיזמינו אותו, לא היה יוצא כל הסיפור, וירושלים לא היתה נחרבת.

כמובן שמידה טובה מרובה, יהודי שלא עושה חשבונות, אם הוא קיבל הזמנה או לא, רק הוא בא ושמח בשמחת חבירו בלי נגיעות, בחדאי שמידה כנגד מידה יזכה שהשמחה בביתו לא ימוש לעולם, ובזכות זה נזכה לבנין הבית השלישי שיבנה במהרה בימינו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם גיטין דף נה, ה' אדר א' תשע"ז)

השטן מתגרה ביותר בערב שבת לעשות קטטה בבית

אנשים שיש להם בעיות בשלום בית, מתמודדים בקושי עצום, הרבי שלי המגיד מישרים הנודע, הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל היה אומר, ס'איז בִּיטְעֶר און פִּינְצְטֶער - מר להם והם בחשכות. היום בהכנת השיעור מצאתי סגולה נפלאה לשלום בית, ממנהיג ישראל, המנורה הטהורה, מדברנא דאומותיה, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מבעלזא שליט"א.

הוא בא ושמה בשמחת חבירו

וכן מספר ראש הכוללים דחסידי בעלזא, פה מפיק מרגליות, הגאון החסידי רבי פינחס פרידמאן שליט"א: סגולה זו קבלה היא ביד, ממורי ורבי עטרת ראשינו כבוד קדושת הרבי מבעלזא שליט"א, כאשר התבקשתי לפני רבות בשנים מבני זוג חשובים ביותר, שהיו לא עליכם רבים ביניהם כל יום שישי, וכמה שניסו לעשות כל מיני השתדלות להימנע ממריבות לא הצליחו. בני הזוג ביקשו ממני להיכנס אל הקודש פנימה לשאול כדת מה לעשות.

ענה לי מרן הרבי שליט"א, שאמסור להם, שילמדו כל יום שישי ביחד, את מאמר הגמרא שלמדנו השבוע בדף היומי, מסכת גיטין דף נב. הגמרא מספרת שם כך:

הָנָהוּ בִּי תָבִי דְאִיגְרִי בְּהוּ שְׁטָן, מעשה בשני אנשים שהתגרה בהם השטן, העיץ יעקב כותב שמדובר על שני בני זוג, בעל ואשתו. דָּכַל בִּי שְׁמִישִׁי הוּוּ קָא מִינְצוּ בְּהַיְדִי הַיְדִי, בכל בין השמשות של ערב שבת רבו זה עם זה. אִיקְלַע רָבִי מֵאִיר לְהֵתָם, הזדמן לשם רבי מאיר, עִכְבְּנָהוּ תַלְתָּא בִּי שְׁמִישִׁי, רבי מאיר עיכב אותם מלריב שלשה זמנים של בין השמשות של ערב שבת, עַד דְּעָבַד לְהוּ שְׁלָמָא, עד שהצליח לעשות שלום ביניהם.

לְאַחַר מִכּוּן שְׁמִיעִיה דְקָמְרוּ: רבי מאיר שמע את השטן אומר, וַיִּ, דְאִפְקִיָּה רָבִי מֵאִיר לְהָהוּא גִבְרָא מִבִּיתִיָּה, או שהוציא רבי מאיר את אותו איש - השטן מביתו, ממקום בו שכן בקביעות. ועל עצמו היה אומר כך, כי כל זמן שהיה מריבה ביניהם, היה השטן גר ביניהם, ושלת בבית, אך עתה שעשו שלום ביניהם, כבר לא יכל השטן לשלוט בהם. עד כאן קטע הגמרא שהרבי ציווה שילמדו.

וכך עשו הזוג, הבעל והאשה למדו בחברותא בכל יום שישי את הגמרא במסכת גיטין נב. ובחסידי השם הצליחו להשרות השלום ביניהם, ומאז חזרה לשכון באהליהם שלום ואחוה אהבה וריעות כל הימים. ומצוה לפרסם את הדברים, זה זיכוי הרבים גדול.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם גיטין דף נב, כ"ח שבט תשע"ו)

הבוקר בזמן שלמדתי עם החברותא, את העמוד היומי של קהילה קדושה תולדות אהרן, במסכת גיטין דף יד. בורא עולם האיר לי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, ווארט נפלא בדרש ואולי זה גם קרוב לפשט.

וכן לשון הגמרא, "הולך כזכי דמי". יהי הולך לבית הכנסת, בזה לבד שהוא בבחינת 'הולך', ולא 'עומד', יש לו כבר את כל הזכויות - **כזכי דמי**, אפילו אם לצערנו בסוף לא זכה להגיע לבית מדרש, כי חס ושלום היה אונס, היה צריך ללכת פתאום לרופא לא עליכם וכדומה, מכל מקום **הולך כזכי דמי**.

וחשבתי אסמכתא לזה, מדברי המדרש בויקרא רבה (לה, א), נעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (קט, ט), חישבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. אומר המדרש, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבון העולמים, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר, למקום פלוגי אני הולך, לבית דירה פלוגית אני הולך, והיו רגליי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא הוא דכתיב ואשיבה רגלי אל עדותיך.

מורי ורבותי הבה נתבונן בלשון המדרש, האם יתכן שדוד המלך רצה חס ושלום ללכת בכונה תחילה לדברים בטלים, למקום פלוגי ולבית דירה פלוגית, הרי בודאי רצה ללכת לבית המדרש. התשובה הוא, אכן הכונה בתחילת הליכתו היה ללכת לבית המדרש, אך באמצע הדרך זכר שהוא מוכרח ללכת מקדם למקום פלוגי, אך אמר, היות שהיו רגליי מביאות אותי בתחילה לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, אני יקבל שכר על כל פסיעה ופסיעה, כי עצם ההליכה ללימוד התורה הוא מצוה.

וכך פוסק מרן הרמ"א בשולחן ערוך אורח חיים (סימן קנה ס"א), 'זאף מי שאינו יודע ללמוד, ילך לבית המדרש, ושכר הליכה בידו'. שנזכה להיות 'הולך ועושה' בשמחה, ולעסוק בתורה הקדושה. **(מתוך הפתיחה לשיעור - גיטין דף ד, ב' סיון תשפ"ג)**

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן הרבי מבעלזא שליט"א

כל יהודי זועק בתפילת נעילה, 'פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום'. אתמול ביום הגדול והנורא כ"ג סיון, שעל היום הגדול הזה כתוב במגילת אסתר (ח, ח), ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם, באתי לחצר הקודש בעלזא, להשתתף בשמחת השבע ברכות של החתן היקר כליל המעלות, הרב ישראל מנחם נחום שליט"א, בנו של הרב הצדיק רבי אהרן מרדכי שליט"א, נכדו חביבו של מנהיג ישראל, המנורה הטהורה, מרן הרבי שליט"א. כשבאתי בעלזא רצו לכבד אותי לשבת, אבל היה לי רצון אחר לגמרי, רצון לשמח את מרן שליט"א, רצון להתברך ממרן שליט"א. ואני מודה לבורא עולם על הזכות בכפליים שזכיתי.

מי שלא היה בחתונה במצוה טאנץ וראה איך אלפי יהודים זועקים, 'כי אנו בניך ואתה אבינו אנו עבדיך ואתה אדונינו', ספק אם ראה מה זה התקשרות של חסידים לרבי. אנשים שילמו אלפי דולרים, וחלקם עשרות אלפי דולרים [על הנסיעה באמצע ימי העבודה] כדי לזכות לקחת חלק בשמחה הגדולה.

חשבתי בדרש ואולי זה גם קרוב לפשט, 'כי אנו בניך', חסידי בעלזא אומרים וזועקים בהתרגשות, "אנו בניך", כי המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, כל התורה הקדושה שלהם זה בזכות מרן שליט"א. אבל לא רק התורה, מי סוחב את העול של הציבור הקדוש מעל יובל שנים, האם יש לנו כלים או השגה להבין איזה אור ומשא מרן שליט"א מחזיק. מי בדורינו הקים מה שמרן שליט"א הקים, כמה פרויקטים רוחניים שאין לבעלזא שום טובת הנאה מזה, מרן שליט"א מחזיק. כמה צדקות בגלוי ובסתר מרן שליט"א מחלק.

כשמבינים מה הכוונה "אנו בניך", יש המשך, "אנו עבדיך ואתה אדונינו", אנחנו רוצים להיות עבד נאמן למקום הקדוש בעלזא, ואנחנו רוצים ובוכים ומתפללים, "אתה אדונינו", שמרן שליט"א בכל הכוחות ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו.

מי שעוקב אחרי ההנהגה של מרן שליט"א, רואה שמרן שליט"א מנהיג הנהגה שזה היפך הטבע, אין מושג 'טבע' בעלזא, ראו את זה בקורונה, וראו את זה בשנה האחרונה. אבל חסידי בעלזא היקרים וכל עמך בית ישראל, קיבלנו כח אדיר בשבעת ימי המשתה בשמחה הגדולה, אבל עכשיו התור שלנו להחזיר, ללמוד כל יום קביעות עתים חוק ולא יעבור בבית מדרש, לחיזוק הכוחות של מרן שליט"א, להרבות יום יום בתפילה, שהמלוכה תהיה בשלימות, זהו המינימום של הכרת הטוב למרן שליט"א. אני לא מדבר לזולת, ולא נותן מוסר לזולת, אני מדבר לעצמי.

לא נסיים את הפתיחה בלי להזכיר את הרבנית הצדקנית מבעלזא תלית"א, הרבנית עסוקה עשרים וארבע שעות, להתפלל ולשמח את עם ישראל. שעות אחרי החתונה ב'ארנה' עוד בירכה הרבנית אנשים. יהי רצון שתזכה עוד רבות בשנים מתוך בריות גופא, להשפיע טוב וחסד על עם ישראל.

ומצוה גוררת מצוה, זכיתי אתמול לפגוש ולשמח את המחנך הדגול שהציל את חיי הרוחניים והגשמיים, רבי ישראל בן אסתר נחמה וינד שליט"א, עוד חזון למועד לפרט. אם אתם רוצים להכיר את ההיסטוריה של בעלזא, להכיר חסיד נלהב מדורות שעברו, תבררו על רבי ישראל וינד שליט"א. שנזכה שמשמחה זו יושפע שפע רב בכל העולמות, ושמרן שליט"א ילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן. **(מתוך הפתיחה לשיעור - גיטין דף כה, כ"ד סיון תשפ"ג)**

טוב עין הוא יבורך. תודה לצילם אושילי בעק

מנהיג ישראל המנורה הטהורה מרן הרבי מבעלזא שליט"א רוקד ריקודיו של מצוה במצוה טאנץ

מקולמוסם של הקוראים

עיתים לתורה", זה בכלל נותן את הסיפוק הגדול והנורא".

יצויין שמדובר באברכים שהם ביום יום מלמדים בחיידים, מג"ש בישיבות, או סתם בעלי מלאכה כאלה ואחרים; מגיעים ללמוד שעה או שעה וחצי ואפילו יותר בערב, ואין דבר גדול מזה.

בהזדמנות זאת, נודה לך על המילים החמות, והדברים הנוגעים לכל אחד ואחד - היוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב שמסרת אמש בשיעור ערב קבלת התורה תשפ"ג.

יהי"ד ששמחת התורה שנסכת בנו, יהיה לזיכוי הרבים. כמו שאמרת: שנזכה לקבל את התורה בשתי הידיים.

אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד. אמן ואמן.

בהערכה רבה

מ.ק.

עיר הקודש צפת

לכבוד המשפיע והמוג"ש בחדס עליון, ששמו הולך לפניו ה"ה הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

ראשית אודה לך על השיחה שמסרת אמש בעניין קבלת התורה והלימוד בערב.

95% מהאברכים שמשתתפים בסדר של קביעות עיתים לתורה בלעלוב צפת, זה מהשעה 20:00 עד 22:30 כל לילה, כל אחד מתי שרוצה, באיזה שיעור שרוצה בתוך השעותיים וחצי.

מדובר במשהו יחודי שהרה"ח רבי משה לוטסיג שליט"א עשה, כל אחד לומד מה שליבו חפץ, או באיזה מסגרת של שיעור דף היומי, הלכה, משנ"ב, שו"ע, מוסר וכן הלאה.

אני תשוש אחרי יום עבודה של 2 עבודות שונות, אבל מסיימים את היום עם הלימוד התוק. וכמו שאמרת אמש בשמועס; "הילדים רואים אותנו כשאנחנו עייפים ומותשים, ועם כל זה הולכים ללמוד בערב בסדר" קביעות

מאצרות הפרשה

יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפנים ואשר יבא לפניהם אשר יוציאם ואשר יביאם (במדבר כז יז - יח), שיוציאם מן הרע וביאם אל הקדושה. משה רבינו התפלל על כל הדורות שיהיה להם מנהיג כזה, וזהו 'לכל בשר'.

'אלקי הרוחות', רמז בתפלתו לרוחו של מלך המשיח, דאיתא (בר"ב ב ה) ורוח אלקים מרחפת על פני המים (בראשית א, ב) זה רוחו של מלך המשיח, כמו שכתוב (ישעיה יא, ב) ונחה עליו רוח ה' וגו'. ה'עדה אשר יצא ל'פניהם ו'אשר, ראשי תיבות **אליהו**, שהוא יהיה המבשר על ביאת מלך המשיח.

(אמרי אמת פינחס תרס"ה)

הדברי תורה ליכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פְּרִשְׁת פִּינְחָס

'הֲנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם'

הַפְּטִיט לְחַיֵּי זִיקַת הַקָּשָׁר הַמְשֻׁפָּחֵתִי

ועל כן היה שכרו 'זה לעומת זה', 'לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום', שכל ענייניו ומעשיו יהיו בשלימות, ונהיה מושלל מפגם עץ הדעת, ממילא יצא מכלל גזירת המיתה וכל שאר החסרונות שגרם החטא. כי ניתנה לו בריתי שלום שכבר מעתה כולו שלום, והרי ברכה זו כוללת את העניין ש'פנחס זה אליהו' חי לעולם.

עד כאן דברי ה'נתיבות שלום' המעניקים לנו מבט מרומם על מעלת מידת השלום, המגלמת בקרבה מידת השלמות בכל מכלל.

*

ומהדיון על קנין השלום באופן כללי, נבא עתה להאיר זוית אחת בבנין ה'שלום', נענין בהמשך דברי המדרש (במדבר רבה כא, א) שהוזכר לענין שגב מעלת ברכת השלום:

"...ואם בא אדם מן הדרך שואלין לו 'שלום', וכן שחרית שואלין לו 'שלום' (כלומר כשאדם פוגש את זולתו בבוקר). ובאמש כך (כך גם לעת ערב) שואלין ב'שלום'..."

ואין הדבר פשוט כלל ועיקר, הסוגיא של התעניינות בשלום הזולת גבוהה היא מעל גבוה, וכמסופר על בעל ה'תולדות יעקב יוסף':

פעם אחת שאל הרה"ק מפולנאה בעל ה'תולדות' זי"ע בשלומו של אדם. שאל אותו אדם את הצדיק: מה איכפת לו משלומי? ענה ואמר לו: כאשר אדם מישראל שואל את חברו לשלומו, והוא עונה לו "ברוך ה'", "הרי כבוד שמים מתגדל על ידי כך, ועל זה נאמר "וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל" (תהלים כב, ד), שבחו של הקדוש ברוך הוא בכך שישראל מהללים אותו בכל דבר.

(שיח שרפי קדש)

וכעת נידרש למעלה של 'אמירת שלום' בוקר וערב כפי שראינו במדרש, ולשאלה "כיצד נצליח לפרוש בשלום צאצאינו באופן המועיל ביותר?"

ירשו לי הקוראים הנכבדים, לשתפם בדברי עצה וחכמה, שלמדתי מפי ידיד יקר, אומן פדגוג, הרה"ח המחנך רבי דוד משה בוקסבוים ז"ל אבן יקרה בשדה החינוך, שלדאבון לב נחטף מעמנו השבוע, ונתעלה לישיבה של מעלה.

אתה חש במצב רוח מרומם. מנסה בכל הכח להיזכר ולהבין מה המניע לכל הטוב הזה, ואינך מצליח לשחזר מה בעצם היה הגורם להתרוממות הרוח היחודית. ואז, לפתע אתה נזכר. אלו המילים ששמעת טרם יציאתך מהבית. הן המלוות אותך במהלך היום. הן המתנגנות לך בראש שוב ושוב.... מדהים!

*

"פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְחִן הַשֵּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לְכֵן אָמַר הֲנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.

(במדבר כה, יא-יב)

ראשית נצא נא ונדלה יחדיו פנינים יקרים מפתחי האדמו"ר רבי שלום נח מסלוניס זצוק"ל בספרו 'נתיבות שלום' שיבארו לנו את המשמעות העמוקה של 'בריתי שלום', המתנה הגדולה שקיבל פנחס מעם ה':

הנני נתן לו את בריתי שלום, מסתבר שהיא ברכה גדולה עד מאוד שניתנה כשכר על הצלת כלל ישראל מקליה, כמו שנאמר: וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי, דמשמע שהיתה גזירת כלייה מוחלטת ח"ו, ובוודאי שברכת השלום אשר ניתנה לו על זכות כה גדולה, טמונה בה ברכה עמוקה מאוד.

ועוד מצינו בעניין מדרגת השלום שניתנה לפנחס, על פי מאמר חז"ל (שיר השירים רבה ב) פנחס זה אליהו, ועל אליהו אמרו (עדות פרק ח') שאינו בא אלא לעשות שלום בעולם, שצריך ביאור מה המשמעות של לעשות שלום בעולם.

ובמדרש (במדבר רבה כא, א) על הפסוק 'לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום' איתא 'גדולה השלום שניתן לפנחס, שאין העולם מתנהג אלא בשלום', משמע שהשלום הוא היעוד של הבריאה.

ואם כן מהו בעצם כל הרעש סביב לאותה מתנה - ברכת 'השלום', הולך ה'נתיבות שלום' ומבאר שם בארוכה כדרכו בקודש, אנו נציג כאן רק את תמצית הדברים.

והעניין ששלום הוא מלשון שלמות... כי המשמעות של שלום היינו התיקון הגמור של הבריאה שתבוא אל שלימותה כאשר יתברר הטוב מהרע... פנחס במסירות נפשו המשיך את כח התיקון של שלימות בכלל ישראל.

ומכך נלמד גם אנו להחשיב תמיד את ההתחלה – המפגש הראשוני, והעת של פרידה, הסיום, על מנת להותיר אפקט מעודד בנפשותיהם הרכות של עוללנו.

ויהי כאשר הדברים יפעלו את פעולתם הטובה, וישפיעו על הקוראים שאכן יאמצו אל לבם את הנוהג המבורך הזה, דהיינו להיות פנויים יותר לקראת ילדיהם בעתות רצון אלו, תעמודנה הזכויות הללו לטובתו ולעילוי נשמתו. ויהי רצון שתהא נשמתו צרורה בצרור החיים ויהיה מליץ יושר על משפחתו היקרה ועל תלמידיו הרבים די בכל אתר ואתר.

*

יעזור השי"ת שנוכה לקנות בעצמנו את מידת השלום בשלמות, ויתקיים בנו הכתוב 'וְהָיָה לְבַבְכֶם שְׁלָם עִם ה' אֱלֹהֵינוּ', (מלכים א' ה, טא), כן נחיה בשלום עם עצמנו - וכתחינת המשורר 'אֵינִי שְׁלֹם בְּעֵצְמִי (תהלים לח, ד), נהיה בשלום עם בני ביתנו – כאמור 'וְיָדַעְתָּ כִּי שְׁלֹם אֶהְיֶה' (איוב ה, כד), גם נהיה שלמים עם זולתנו - כלשון הפסוק: 'הֲאֵנְשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אֲתָנּוּ' (בראשית לד, כא). או אז יפרוש עלינו 'אֲבִי עַד שֶׁר שְׁלֹם' (ושעיהו ט, ה) את סוכת שלומו, ויברכנו בברכת השלום. שבת שלום ומבורך!

בתגלית גדולה האיר המחנך החשוב ע"ה את עיניי, כאשר שיתף אותי בתובנה הפשוטה אך נחוצה ומועילה בנוגע ליחסים בינאישיים בכלל, ובמיוחד לעבודת החינוך, רעיון בעל חשיבות-על שמלווה אותי זה שנים, וכדלהלן:

הקשר בין ההורה לילדו נרקם לאורך כל היממה, אולם ישנם זמנים שהם בגדר שעת כושר מיוחדת, למען חיזוק והידוק הקשר בין ההורים לילדיהם. בעתות אלה, קריטי ביותר שההורה יהיה שם בשביל ילדיו.

ולפירוט המועדים המסוגלים:

1. **הילד** מגיע הביתה, לאחר יום לימודים. השתדלו להיות פנויים הן בנפש והן פיזית כדי לקבלו אז בשמחה. פרק הזמן המתמקצת של הפגישה הוא משמעותי ביותר, הו מרוכזים בו, ורק בו! ברגעים אלו יש להזיז את העיסוקים הצדה, לא לנהל שיחות טלפוניות, אלא להיות כל כולו למען הילד.
  2. **נשמתו** של הילד מגיחה לאוירה הביתית בבוקר, באותן דקות רגישות, גם אם מעירים אותו כי מאוחר עכשיו, וצריכים בדחיפות להתארגן, נשים אז את לבנו לטווי וליתוכן של המילים היוצאות מפיו. הדברים עשויים להדהד באוזניו שוב ושוב במשך היום, ולהוות רכיב לא מבוטל ממצב רוחו...
  3. **כשילד** יוצא מהבית, יש לתת לו את הלב, את המבט החם, ליהפגזו אותו בברכות ובמילות עידוד. הצלילים הנעימים יצטלצלו לו בראש, הם ילוו את ילדנו ויטעינו אותו באנרגיה לאורך היום...
  4. **ההורה** יוצא את הבית. כמה חשוב להותיר כמה מילים מפרגנות ודברי ברכה, כדי שישאר טעם טוב אצל בני הבית.
- כללו של דבר** בעת החיבור והמפגש, וכן בזמן פרידה, הדיבור באותו פרק נחשב לסוג של 'מועט מחזיק את המרובה', נשכיל להשאיר רושם חיובי!

*

העצה הנחדרת הזאת, משפרת את היחסים בין הורים לילדיהם, ופוקחת את העיניים בכל הנושא של הבנת הזולת וההתחשבות בו. כמו כן יש בהם ביטויים האמורים, מתכון להשבת יחסי אנוש בכלל, בבית, בכלל, בעבודה.

סיוע לגישה הזאת ניתן למצוא במקורות תורניים רבים מספור, המדגישים את הערך והמשקל של ה'ראשית', ההתחלה (ברית מילה, פדיון הבן, ראש השנה, ר"ח, ביכורים, ראשית הגז וכו') מחד, ומאידך גיסא – העת הרצון הנעלה של שעת הפרידה (נעילה, עידן 'רעוא דרעוויך', זאת חנוכה, ועוד).

גליון קודש זה מוקדש לזכות ולעילוי נשמתו של הרב דוד משה ז"ל בן הרב יואל יוסף שיבלחט"א בוקסבוים נלב"ע י"ג תמוז תשפ"ג זכות הפצת דברי תורה ובנין עולמות של חיזוק וחיון בקרב אחינו בני ישראל תיזקף לטובת נשמתו תנצב"ה.

- להזמנת הרצאות להורים ולמחנכים
- להזמנת הסדנא הנודעת לילדים המקנה כלים למידות טובות, הצלחה בחברה ולכישורי חיים
- להצטרפות לקבלת מסרים בחינוך ובהעצמה אישית
- להערות והארות

הרב דוד רוזנברג | מכון 'עולמות' - הכשרת צאצאינו לחיים | 0527624095 | gilyon.olamot@gmail.com

מאוצרות הפרשה

תחת אשר קנא לאלוקיו (כה, יג)

יש לי קושיה עצומה: אם פנחס אכן היה מקנא קנאת ה'... אז איפה הוא היה עד היום?? איפה הוא היה בחטא העגל... איפה הוא היה בחטא המרגלים... איפה הוא היה במסה ומריבה וכו' וכו'.

כתוב כאן יסוד חשוב: קנאי אמיתי לא אחד שצריך כל רגע לקפוץ בראש ולהראות נוכחות!!! קנאי אמיתי לא צריך בכל אירוע להנפיק מודעת מחאה משלו... בשביל שלא ישכחו לרגע שגם הוא קנאי... קנאי אמיתי יכול להיות אדם שבמשך ארבעים שנה במדבר עמד בשקט!!! והיה איש מתוך העדה!!! ואיפה שהוא הבין שהוא לא צריך להתערב הוא לא התערב!!! גם אדם כזה נחשב בשם קנאי!!! והנה הוא לפניך: פנחס אבי הקנאים... הקנאות של פנחס לא נבעה מרצון להתבטאות... ההראיה: במשך ארבעים שנה הוא שתק!! לא שמעו את קולו ברמה... והוא לא הופיע במחאה שהוא לא הבין שהוא נצרך... איפה הוא הבין שהעסק בשליטה... ומשה רבינו כבר מתעסק בעניין... הוא יכול להצטנף בפנינו ולהשאיר בתוך העדה... ורק איפה שצריך!!! ובמקום שאין איש... ונעלמה הלכה אז הוא יצא לראשונה ויקם מתוך העדה!!!! והוא הוא הסמל והדוגמא לפנחס אבי הקנאים!!!

ללמדך: שלא כל הרוצה ליטול את השם יטול!!! ולא כל אחד שרוצה להפוך את היצר שלו לשיטה ולקרא לו בשם קנאי... אז זהו שלא!!! קנאי זה לא הדיוט שקופץ בראש בכל אירוע... הקנאי יכול להיות אדם שקט שלא שומעים את קולו, ורק כשחייבים ואין ברירה פתאום הוא מופיע ונוטל את שכרו... ודו"ק. (אז נדברו)

איש כי ימות וכן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו, ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לאחיו (כז, ח-ט)

הרמב"ן מביא שאמרו בגמרא (בבא בתרא קטו, א), שאב יורש את בנו כשהבן מת בלי ילדים, והוא קודם לאחים, ואם כן לכאורה קשה מדוע הכתוב לא אמר ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לאביו, ומדוע אמרה תורה שכשאין בת נותנים לאחים? וכתב על כך הרמב"ן כמה דרכים, ובסוף דבריו כתב: ואולי לא היה זה בבאי הארץ שינחול האב את הבן, שבהם ידבר. והיינו שאפילו שהפרשה נאמרה גם לדורות וודאי שיקרה שהאב יורש את בנו, כיון שגופה של פרשה נאמר לאותו הדור יתכן שבדור המדבר לא מת איש בחיי אביו, ולכן לא נאמר שהאב יורש את בנו.

ושמעתי מר' יהודה רפפורט ביאור נחמד, למה באמת באותו הדור לא מת איש בחיי אביו, שכתוב במטה אפרים (סימן תרי"ט סעיף נא) ומובא במחזורים של יום כיפור: נוהגין אנשי מעשה למרר בבכי בעת קריאת הפסוק אחרי מות שני בני אהרן ולהוריד דמעות על סילוקן של צדיקים והיא סגולה לכפר עוון שלא ימותו בניו בחייו, והיינו מידה כנגד מידה על שהוריד דמעות על מיתתם שכתוב בה "וימת נדב ואביהוא על פני אהרן אביהם". ובמיתת בני אהרן כתוב "וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'" והיות וכל דור המדבר בכו עליהם ממילא היתה להם את הסגולה שלא ימותו בניו בחייו, ולכן לא היה בבאי הארץ שינחול האב את הבן. (הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א, נחל אליהו)

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא)

לפי שהיו השבטים מבזין אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן (רש"י). נראה לבאר את הטענה של השבטים, שיש שתי סוגי קנאות, יש קנאות שבאה משורש טוב, ויש קנאות שבאה מתאוות הניצוח או מכל מיני סיבות אחרות שאינם משורש טוב. המשגיח ר' חצק'ל ידוע שהיה נוקב ויורד עד התהום במוסר ובכוחות הנפש, בשנים הראשונות של ישיבת פוניבז' היה מקרה שרב תלמיד חכם שהיה שייך קצת לחוגים שלא ממש על טהרת הקודש הגיע לשיבה, והפונזבז'ער רוב כיבד אותו ונתן לו מקום במזרח, היה בחור שהחליט על דעת עצמו לעשות מעשה קנאות ולפני שאותו רב הגיע, הבחור סילק לו את הסטנדר מהמזרח, והוא הגיע עד המזרח ובבושת פנים היה צריך לשוב על עקביו. ראה את זה המשגיח ר' חצק'ל ועל המעשה הזה הוא אמר שיחה שלמה בישיבה, הוא הביא את רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג אות לו) שאומר על הפסוק בפרשת ראה (דברים טו, ז) "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחיד האביון": הוזהרנו להסיר מנפשנו מדת האכזריות, ולנטוע בה נטעי נעמנים, הם הרחמים והחסדים הנאמנים, אמר ר' חצק'ל: רבינו יונה הוא לא אומר שהוזהרנו לא להיות אכזרים, אלא הוא אומר שהוזהרנו להסיר מנפשנו מדת האכזריות, רואים מפה שבטבע לכל אדם יש איזה פינה עמוקה בלב של מנה של אכזריות ורוע לב, אחד יותר ואחד פחות, וישנם כאלו שאין להם שום הזדמנות להוציא את זה ולתת ביטוי לאכזריות שלהם, ואז הם מוציאים את זה במקום של קנאות.... נוקב ויורד עד התהום, כך אמר המשגיח ר' חצק'ל.

זאת אומרת, שיש לפעמים קנאות שהיא באה משורש שאינו טוב, או שזו הזדמנות להוציא את האכזריות ורוע הלב שבטבע, או שזה בא ממקום של הרגשה שאתה יותר צדיק מאחרים. וזו היתה הטענה של השבטים - הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, הוא הרי לא נקי לגמרי מעבודה זרה, אבי אמו פיטם עגלים לעבודה זרה, אז מה הוא מקנא פה פתאום לפעור? כנראה יש פה את הקנאות הפסולה, קנאות של ניצוח, של אכזריות ורוע הלב. ועל כך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן - להראות שהכל בא ממקום טהור, קנאות לשם שמים, ולא זו בלבד שזה בא ממקום טהור, אלא הקנאות הזו באה מאותו כח של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, ועליו נאמר "ויתן את הקטורת לכפר על העם", אותה אהבת ישראל עצומה היא היתה המקור של פינחס בן אלעזר אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל, זה בא ממקום שהוא ההיפך מאכזריות ורוע הלב, מאהבת ישראל באה הקנאות הזאת, ולכן יחסו אחר אהרן.

ובדרך צחות העולם אומר, על מה שנאמר בסוף פרשת בלק (כה, ז): וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו, מהי ההדגשה שנאמר ויקח רומח? שהתורה באה ללמד אותנו שיש קנאים שכל הזמן מחזיקים את הרומח ביד ורק מחכים להזדמנות איפה ובמי לפגוע, אבל אצל פנחס זה לא היה כך הוא לא היה אדם שהעיסוק שלו היה קנאות, ורק עכשיו שהיה צורך אמיתי בכך לשם שמים הוא לקח את הרומח. (הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א, נחל אליהו)

היכן בפרשה דיבור על ידי מי שאינו מדבר?

חידה פר"ש

פרנסה משמים!

אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו (כ"ו, נ"ה)

לכאורה יש להבין, הלא הארץ התחלקה על פי רוח הקודש, וכל שבט קיבל חלק על פי גדלו ומספר אוכלוסיו! מעתה יש להתפלא, לשם מה היה נחוץ הגורל כלל? מדוע לא לחלק את הארץ על פי רוח הקודש בלבד?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: מעשה ביהודי יקר, אשר עבד במשך כחמש עשרה שנים כמהנדס כבישים במשרד גדול, והתפרנס היטב. במשך שנים הוא שקל לא פעם לעזוב את מקום עבודתו ולהתחיל לעבוד כעצמאי, אולם החששות הנלווים לצעד מעין זה – הרתיעוהו. ככלות הכל, כעת הוא קיבל משכורת מכובדת ומסודרת מדי חודש בחודשו, מבלי צורך לחפש לקוחות חדשים ולחשוש כל העת מפני תקופות יובש שפוקדות כל עסק באשר הוא... וכך הוא נותר בעבודתו הנוכחית, והמשכורת הגיעה מדי חודש בחודשו – כמו שעון מדויק.

אלא שלא לעולם חוסן... בשלב מסויים, הרגיש מיועדו כי מצבו של המשרד אינו בכי-טוב. מספר העבודות החדשות התמעט בהדרגתיות, וברור היה כי שאלת הפיטורים הינה רק שאלה של זמן... ואכן, ביום בהיר אחד הוזמן מיועדו אל חדרו של המנהל, אשר הודה לו על עבודתו המסורה במשך שנים, אך הבהיר כי העסק עומד בפני סגירה מוחלטת, כך שעבודתו אינה נחוצה עוד. הוא הושיט לו את ההמחאה על סך המשכורת של החודש האחרון, ונפרד ממנו בלחיצת יד אמיצה. ממיועדו לא ידע את נפשו. מה יעשה כעת? כיצד ימצא עבודה בגילו, מהיום להיום? המשכורת אמנם תספיק לחודש הקרוב, אולם מה לאחר מכן? כיצד יפרנס את משפחתו בחודשים הבאים? אלו, פחות או יותר, המחשבות שחלפו בראשו בזמן שתחב את ההמחאה אל תיקו, ארז את מטלטליו, ויצא לדרכו אל ביתו – כשהוא מתכוון לעבור בדרכו בסניף הבנק בכדי להפקיד את ההמחאה שקיבל. אלא שלהפתעתו, כאשר הגיע אל הבנק ופשפש בתיקו – לא מצא את ההמחאה... הוא פשפש בכל התאים, נבר בין המסמכים, אך לשוא... ההמחאה לא נמצאה! מיועדו היה משוכנע כי הכניס את ההמחאה אל תיקו, אולם באין הסבר אחר, הניח כי בכל זאת שכח את ההמחאה בחדרו שבמקום העבודה, וכך לא נותרה לו ברירה כי אם לשוב על עקבותיו, לצעוד כברת דרך, ולחזור אל החדר שסבר כי לא ישוב עוד לראות לעולם. שם, חיפש מיועדו בכל המגירות, על גבי השולחן, על הרצפה, ובכל מקום אחר שניתן להעלות על הדעת, אולם ההמחאה המיוחלת – לא נמצאה... בצעד חסר הגיון, החליט לפתוח את תיקו ולחפש שנית – למרות שהיה זה חסר סיכוי. הוא הלא חיפש ביסודיות רבה כל כך, במשך שעה ארוכה! אולם ראה זה פלא. אך פתח את תיקו, והנה נלגד עיניו ההמחאה, בראש ערימת מסמכים, במקום גלוי ובוטל לעין...

עבור מיועדו, היה זה נדבך נוסף במסכת האירועים הקשים של אותו היום. לא זו בלבד שפוטר מעבודתו ומצא את עצמו מובטל חסר כל, אלא שאפילו הפקדת המשכורת האחרונה לא היתה יכולה להתנהל למישרין... בלב כבד ובתסכול הולך וגובר, הוא עזב שוב את חדרו ויצא לדרכו אל עבר סניף הבנק אותו עזב אך לפני שעה קלה. והנה, בעוד מיועדו צועד ברחוב – מבחין הוא בידו אותו לא פגש שנים. הלה שהיה בעיצומה של שיחת טלפון, נופף לו בידו וביקש כי ימתין, ולאחר שסיים את השיחה פנה אליו ואמר: "הו... כמה טוב שאני פוגש בך! בדיוק כעת התבקשתי על ידי ידיד לחפש מהנדס כבישים אמין עבור פרויקט גדול... אלמלא ראיתי אותך – לא הייתי זוכר כלל שזהו תחום עיסוקך, אולם הנה הזדמנות למולי! האם תסכים לקבל על עצמך פרויקט שכזה?", שאל הידיד, ומיועדו כמובן השיב בחיוב בהתרגשות רבה.

מה נפלאות דרכי ההשגחה! הוא לא הספיק להיות מובטל אלא מספר שעות בלבד, וכבר גלגלה לידי ההשגחה העליזנה עבודה חדשה, הפעם כעצמאי, בדיוק כפי שרצה מזה זמן רב... ואכן, מאז שאירע אותו מעשה ועד שסיפר מיועדו את סיפורו – חלפו כבר יותר מעשר שנים, בהן עשה חיל בעבודתו כעצמאי, ועוד היד נטויה – בסייעתא דשמיא כמובן...

הרי לנו, כי אמנם לפעמים נראה לאדם שהוא זה שדואג לפרנסתו, אולם בכדי להוכיח שלא כך הם פני הדברים – אין צורך ביותר מאשר התבוננות קלה, אשר תלמד ותעיד בלי צל של פקפוק כי הכל משמים!

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן הנה, בני ישראל עמדו כעת לקראת המעבר מהמדבר, בו לא הוטל עליהם עול הדאגה לפרנסתם, שהרי הם אכלו את המן וכל צרכיהם סופקו להם באופן ניסי, אל ארץ ישראל – בה הם עתידים היו לחזור ולשאת בעול הדאגה לפרנסתם. לפיכך, דוקא בשעה זו ביקש הקדוש ברוך הוא ללמדו, כי גם כאשר על האדם לעשות לפרנסתו – אין זו אלא השתדלות בעלמא, בעוד הפרנסה עצמה – מן השמים היא! את זאת, ניתן ללמוד מהגורל. לכאורה, האדם העורך גורל עושה 'בעצמו' את כל הפעולות הנחוצות לשם ביצוע הגורל, אולם ברור, כי את תוצאות הגורל – לא האדם קובע, אלא הן מוכתבות מלמעלה! בכך כביכול לימד הקדוש ברוך הוא את ישראל, שכן הוא גם בנוגע לפרנסה: אמנם על האדם לעשות את המעשים הנחוצים בכדי שפרנסתו תגיע אליו, אולם את תוצאות השתדלותו לא הוא קובע, כי הן מוכתבות משמים.

(מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

נוסע על אופניים בשבת האם יכול לקבל עליה?

בספר "פאר הדור" על החזו"א (חיד עמ"ס) מובא על רבי פרץ אריאל זצ"ל שהגיע לגור ב"מגדיל" בחדש אלול תשי"ג, לקראת השבת הראשונה לכהונתו כרב המקום, התעוררה לו בעיה קשה. באותה שבת היה אמור להיות "בר מצוה" לנער שהיה נוסע על אופניים בשבת. השאלה היתה, אם יוכל לקבל עלייה לתורה? אם יתן לו עלייה, אזי יפסיד את ה"קנאים" שהיו בעיר, ואם לא יתן, אזי יפסיד את ה"מדרניים" מתושבי העיר, והלך לשאל ל"חזון אי"ש" מה לעשות. והשיב: מפטיר אינו מז' קרואים, ותוכל לתת לו עליית מפטיר. הוסיף רבינו ושאלו: אם אתה תלך ברחוב בשבת, והנער יסע על האופניים, האם הוא יתבייש ליסוע כשיראה אותך? והשיב רבי פרץ: בפני הוא לא יסע. "אם כן", אמר החזו"א, "אין זה מחלל שבת בפרהסיא". ושוב שאל הרב אריאל: אבל מה אעשה אם ה"קנאים" שילכו נגדי? ואמר החזו"א: אתה אשם שאתה קורא להם "קנאים". אם הרב פוסק כרת וכהלכה שמגיע לנער עלייה לתורה, ממילא מי שאינו שומע בקול הרב - שוב אינו "קנאי", והולך הוא נגד התורה. לאחר מכן שאלו רבינו: מה אתה חושב שהקב"ה רוצה יותר שב"ראש השנה" הקרוב, ה"בית הכנסת" יהיה מלא עם כל תושבי מגדיל, או רק עם ה"קנאים"? והרב אריאל ישב ושתק. אמר רבינו: אני אומר לך שהקב"ה רוצה שיהיה מלא הביהכ"נ, כי אם ישאר אחד מאלו וימשיך הלאה, זה כולו ריוות. עוד יהודי בביהכ"נ. רואים אנו שקנאות צריכה להיות שקולה ומרודה עפי' דעת תורה.

חידה שבועית

יש לי כנפיים ואני מסוגל לטוֹף. אני לא ציפור אלא אני חמריא גזרף אמית. מה אני?

תשובה לחידה פר"ש: הקב"ה כמעט כל יום כשעור "רגע", וכמה הוא רגע? מובא בגמ' ברכות (דף ז.) שהוא אחד 58.8888 שבעה. ויש שם גירסא בצד הגמ' 88.888. ויש גירסא 8888 כנגד פסוקי התורה. ובגמ' ע"ז (דף ד.) מובאת גירסא שהוא אחד 53.8488. תשובה לחידה: מר בני! מכאן, מר גר נד בחיפה והוא בעל השם כמו של השומר-גד בני אינו הכרטיסין ולכן הוא נהג הקטר.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת צולמן להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות אמויאל – ברהום לאירוסים הבת הנכדה משפחות קראוס – הרה"ג רבי מרדכי רבינוביץ להולדת הבן הנכד **משפחת הרשקוביץ לאירוסים הבן** משפחת ימיני להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת יזרוביץ להולדת הבן משפחת צדוק להולדת הבן משפחת לנדאו להולדת הבת משפחות דיאמנדי – פרנקל – פירר להולדת הבת הנכדה הנינה ולהכנס הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות **גני הדר-עמישב:** משפחת יוסיפוב להולדת הבן משפחות אדלר – הקלמן להולדת הבן הנכד משפחות שפיצר – רוטמן להולדת הבן הנכד משפחות ראדין – אינגבר להולדת הבת הנכדה הנינה משפחות טנגולד – הרה"ג שלמה גוטפריד להולדת הבן הנכד משפחות פופוביץ לאירוסים הבן הנכד משפחת דוד לאירוסים הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

החידה לתרבות חרדית

מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 496

המאמר

שבתורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. נעילתו נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

פינחס

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

נוהג היה רבי יוסף זוננפלד זצ"ל, בלכתו בשכונתו 'בתי מחסה' שבשעיר העתיקה, ללכת דוקא באמצע השבילים שהיו מרוצפים חלוקי אבנים משופעות, אשר היו מכבידות מאד על ההליכה. כשהעירו לו על שום מה ילך דוקא במקום לא נוח, בה בשעה שיכול הוא ללכת על המדרכה השטוחה והנוחה? השיב: כל ימי השתדלתי להתרחק מחלונות של בתי הזולת כדי שיעור של ארבע אמות, ואילו כאן מכיון שהמדרכה נמצאת בסמוך לחלונות, הריני מעדיף ללכת דוקא באמצע השביל ואף שאין זה נוח להליכה, כדי לצאת ממרחק ארבע אמות... (הזהירו במסון חברים)

במשך השנים, התנגד רבי שמואל רחובסקי זצ"ל ראש ישיבת פוניבז' להתקנת מזגן בביתו. אך כשחלה ונסע לחו"ל, ניצלו בני הבית את ההזדמנות והתקינו מזגן, וכששב ונוכח לראות מה שעשו בהעדרו, קיבל עליו את הדין... אולם, אף שהקופסה החיצונית של המזגן היתה מותקנת בתוך מרפסת הבית המקורה, הקפיד שיכבו אותו בשעה אחת עשרה בלילה, שחם וחלילה לא יפריע הרעש לשכנים... פעם אחת, כששכחו וסגרו את המזגן באיחור של עשר דקות, לא ידע את נפשו מרוב צער ועגמת נפש, ואמר בכאב: הרי אנחנו לא בני אדם! איך שכחנו?... הרי זה מפריע לאחרים!... בני הבית סיפרו על כמה וכמה הנהגות שהיה מקפיד עליהם מחשש שיפריע לאחרים, כדוגמת סגירת התריסים בלילה, לאט לאט, מחשש שחלילה יפריע הרעש לאי מי מהשכנים. (ראש הישיבה)

מסופר כי החדר בו עסק רבי חזקיהו חיים מדיני בעל ה"שדי חמד" זצ"ל, בתורה ובתיבת חיבוריו, היה מעוטר בפסוקים ומאמרי חו"ל בחובת ההזדירות בכבוד הזולת. כהפסוק "ואהבת לרעך כמוך", ומאמרי התנא "הוי דן את כל האדם לכף זכות", "הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות", ומאמרו של הלל "דעלך סאני לחברך לא תעביד". וכך נהג למעשה בסבר פנים מאירות ומסבירות היה מקבל פני כל הבאים בצל קורתו, עד שכל אחד היה בטוח שהוא האורח החשוב והיקר ביותר שהגיע אליו. (אור החמה)

הליכותיו של רבי עקיבא איגר זצ"ל מפונזא - בעיני דרך ארץ, היו בשלימות. היה נזהר מאוד לחלוק כבוד לכל אדם כפי הראוי לו, וכל נימוסיו עם אנשים היו על הצד המובחר ביותר, הוא נהג בנימוס כלפי גדולי הייחוס והמעלה, ומידת הענוה שהיתה לו לטבע שני, גם היא עמדה לו שלא לפגוע בכבוד אחרים אפילו לאנשים פשוטים, והיה מקדים שלום לכל אדם. פעם ביקר בעיר פונזא אחד מהשרים הגדולים מזרע המלוכה, ושלא לרבי עקיבא איגר שרוצה לבקרו בהיכלו, ומבקש שיודיע לו זמן פנוי שיוכל לקבלו, השיבו ר' עקיבא, בעצם אין לי זמן פנוי כלל, לפי שעתו ממושכנים לעבודת ה' יומם ולילה, אך אם יש מי שמבקרי בהיכלי, אני מקבלו בסבר פנים יפות ומטה לו אוזן קשבת, ומדבר עמו כל הצורך... והוטבה התשובה מאוד בעיני השר. (חוט המשולש)

רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל ליהו בחור שלקה בנפשו לפסיכיאטר, וכאשר הגיע לשם פגש יהודי אחד שבא גם כן ליעוץ, וחשש רבי אברהם שיתבייש הלה על שראוהו במקום זה, ואמר לו רבי אברהם מיד בלחש בבקשה ממך אל תגלה לאיש שראיתני במקום זה. כדי שלא יתבייש, וחתת לו הרגשה טובה שגם רבי אברהם, צריך יעוץ אצל אותו רופא. (אגן הסדר)

על מידת הזדירות בכבוד חברות של רבי משה פינשטיין זצ"ל אף לשאינם יהודים. מסופר: משרת גוי התקבל לעבודה בביתו. ביקש רבי משה מאחד מבני הבית לדאוג למיטתו ולהנחותו לחדרו. ניגש האיש אל המשרת החדש וביקשו לבא אחריו לחדרו, לפי בקשת הרב בעל הבית. "באדם כזה טרם נתקלתי - קרא הגוי הנדהם - רק באתי לבית ניגש אלי והראה לי את המטבה, והדריך אותי כיצד אכין לעצמי כוס חמין!" (מדרשת אבות)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

יפקד ה' אלהי הרוחת לכל בשר איש על העדה... אשר יצא לפניכם ואשר יבא לפניכם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' בצאן אשר אין להם רעה: קודם פטירתו אמר הכתב סופר זצ"ל דברי תורה, ובין הדברים פירש את הפסוק 'פקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניכם ואשר יבוא לפניכם... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין לה רועה; והסביר שהחילוק בין רועה לבין מנהיג הוא, שהרועה אינו מתכוון לשלום הצאן כלל, וכל מנגמתו הוא לגדלם בשלום ולמכרם לסוחרים ולהתעשר מהם. אבל למנהיג ישאל אסור לחשוב על עצמו כלל, וחייב רק לחשוב כל היום על טובת העם. אם יבוא חלילה איזה דבר סכנה לעם או לצאן, הרי הרועה יברח ויותר את הצאן לברם בלי השגחה, לעומת מנהיג בישראל, שיצא להלחם נגד הסכנה ויעזור לבני העם שלא יארע להם שום נזק. ביקש משה רבינו מהקב"ה, 'פקוד ה' אלקי הרוחות... איש על העדה, איש אשר יצא לפניכם' וישגיח עליהם במסירות, 'ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה', היינו שלא יהיה בבחינת 'רועה' שדואג רק לעצמו, רק יהיה בבחינת מנהיג אמיתי הדואג לשלום טובת עמו וצאן מרעיתו. זו היתה באמת כל הנהגתו של הכתב סופר בהרבצת התורה והעמדת תלמידים. (שיחות מלה מלכה לילקוט מאיש לדעה)

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו: הגמרא במסכת בבא בתרא (דף עה.) אומרת, ונתת מהודך עליו, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, או לה לאותה בושה או לה לאותה כלימה. וביאר רבי יצחק מוואלוז'ין בנו של רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל על פי דברי המדרש, "נוצר תאנה יאכל פריה", זה יהושע בן נון שזכה לגדלותו מחמת שלא מש מתוך האהל, והזקנים שבאותו הדור כשראו להיכן הגיע יהושע ולהיכן יכלו הם להגיע ולא הגיעו, התמלאו בושה וכלימה והמטיל על כך משל, לאדם עשיר שהגיע לעיירה של אנשים עניים, וביקש למצא אנשים שישתתפו עמו בעסקיו ועל ידי כן ירווחו אף הם, ואנשי העיירה מרוב עצלותם ומרוב גאוותם לא התייחסו לדבריו, ורק אדם אחד נענה לעצתו והצטרף אליו וכמובן הצליח והתעשר, לאחר כמה חודשים באו לאותו העיר העשיר הגדול יחד עם אותו אדם שהצטרף לעסקיו, כשראו אותם בני העיירה התביישו מאד מחבריהם, שאל אותם אותו אדם מדוע אתם בושים ממני ואינכם בושים מהעשיר הגדול, הלא עשירותו גדולה משלי עשרת מונים, ענו לו, מהעשיר אין אנו מתביישים, כיון שבלאו הכי לא יכלנו להגיע לעשירותו הגדולה, אך למדרגתך וראי יכולנו להגיע, וכמו שהצלחת אתה להגיע, אם לא היינו מתעצלים ולא היינו מתנאים, היינו אף אנו משתתפים עם העשיר הגדול והיינו מצליחים כמוך. כך גם הזקנים שבאותו הדור אמרו, אמנם לדרגתו של משה לא יכול כל אחד להגיע, מדרגתו של משה היא מתנה מיוחדת מן השמים, אך להגיע למדרגתו של יהושע, יכולנו אף אנו, ומדוע לא הגענו אליה, כי התעצלנו והתרפינו, או לה לאותה בושה, או לה לאותה כלימה. (אזהבי תורתך)

בן גנות צלפחד דברת נתן נתן להם אָחות נחלה בתוך אָחי אָביהם: ראיתי לפרש בדרך צחות, וזה שאמרו במסכת בבא בתרא (ק"ט, ב) שבנות צלפחד צדקניות היו שלא נישאו אלא להגון להם לכן לא נשאו פחות מארבעים שנה כמו שכתב הרשב"ם שם שהיו מצפות להגון להן, ויש לשאול וכי לא מצאו הגון תוך ארבעים שנה?. שכרי לעשות שידוך טוב דרוש ב' דברים א. יחוס ב. ממון, ובנות צלפחד ב' החסרונות היה להן, לא היה להם יחוס ולא ממון, שלא היה להם ירושה וגם ריננו על אביהם שחילל שבת, א"כ לא מצאו להם הגון שישא אותם. אלא הם המתינו עד ארבעים שנה שאז קיבלו הנחלה, והיה להם ממון, וגם נעשו אז בעלי יחוס שהרי התגלה שאביהם לשם שמים נתכווין, ממילא יכלו להנשא להגון. (אוצר הידיעות)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רב דרשן מפולין, ביקר פעם בעיר פאריז, בירת צרפת, ונשא דרשה בשבת בבית הכנסת על שם רש"י. את דבריו באו לשמוע רק מעט מתפללים. מה עשה הרפס מודעות גדולות ופידסם אותם בכל בתי הכנסיות שבועי, כי הרב ... ידרוש בשבת הבאה, בבית כנסת... על "הקשרים והיחסים שבין צרפת לבין פולין", ואכן באותה שבת הגיעו המוני אנשים שבאו לשמוע את דבריו, כי חשבו שהוא ידבר על עניני מדיניות שבין שתי הארצות, ובית הכנסת היה מלא מפה לפה. עלה הרב על הדוכן וכך התחיל את דרשתו: "מורי ורבותי, רש"י נולד בצרפת ובכל זאת בפולין לומדים אותו, וכאן בצרפת לא לומדים אותו", ואחרי זה המשיך בדברי מוסר לתושבי הקהילה בפאריז. (עולמו של אבא)

"ענין של טעם"

טעם נוהגים לומר ששה מזמורי תהלים מן מזמור צ"ה לכו נרננה, ועד מזמור צ"ט, ה' מלך... ואח"כ אומרים מזמור כ"ט הבו לה בני אלים, ששת המזמורים הללו, הם כנגד ששת ימי המעשה, המסתיימים עם כניסת השבת, ונוסף להם מזמור "הבו לה' בני אלים" שהוא כנגד יום השבת כי נזכר בו שבע פעמים קול כנגד יום שבת וביחד הם שבעה מזמורים, כרוגמת חתן ביום חתונתו, שמתברך בשבעה ברכות (סידור יעב"ץ וטעמי המנהגים, ברכת השבת)

"מפי כתבם"

זכינו, ובדורנו גדול מספר לומדי התורה ביחס לדורות קודמים, והלומדים עצמם, משקעים עצמם ביגיעת התורה ללא שיוו. מדוע אם כן, לא זכינו שתצמח בקרבנו אותה כמות ואיכות של גדולי ישראל מורמים מעם, כבדורות קודמים? התשובה על פי מה ששמעתי בשם רבינו ה"חפץ חיים": היצר הרע מתוחכם מאוד, ויודע היכן לנסות כל אחד ואחד. הוא אינו נוגע בתכונות החזקות של כל אדם, כי הדבר יחייבו למלחמה עזה כדי להסיתו. תחת זאת בוחר היצר להתרכז בנקודות החלשות של כל אדם, כי אז מלאכתו תהיה קלה. ישנם אנשים שמטבעם הם בעלי מעוף רחב ועוסקים בדברים גדולים. הם גם בעלי צדקה בהיקפים נרחבים, ומהווים כתובת ראשונה בכל עת הקמת פרויקטים גדולים. היצר הרע יודע שיקשה עליו מאוד להשפיע על אנשים אלו להמנע מלהשתתף בדברים גדולים, ולכן הוא מסייתם בדברים קטנים. יתכן מאד שאדם שנותן צדקה בסכומי ענק, יסרב להיענות לבקשת עני הדופק על דלת ביתו, מפני שבאותו זמן הוא עסוק בעניינים גדולים, או בשל חוסר סבלנותו לשמוע ולהאזין לצרכיו ה"פעוטים" של העני. לעומת זאת, כוחם של מרבית האנשים הוא בדברים הקטנים. אין להם בעיה לתת לעני תרומה, או להיות מעורבים בפעילויות צדקה וחסד. אך כשולפעמים נדרש מאמץ גדול יותר, מתערב היצר הרע ולוחש להם: "מה לכם ולמעשים גדולים כאלה". היצר, ה"יושב בין שני מפתחי הלב" (ברכות סא, א), מכיר את חולשותיו של כל אדם, ותמיד מכה בו בנקודות החלשות. גדולי הדור הם אנשים שלא מניחים לשטן דריסת רגל בשום מקום ועומדים בפניו כחומה בצורה, הן בדברים הקטנים והשוליים והן בדברים הגדולים. (ראשי ליעוד, בשם רבי יוסף ציטוריס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן ברכה שמברכים אותה על כמה ענינים שונים, ויש ענין אחד שמברכים את אותה ברכה רק ביום רביעי, ואם אדם זוכה לאריכות ימים ("עד 120 שנה") יוכל לברך אותה לכל היותר 4 פעמים כל ימי חייו?
תשובה: "ברכת החמה" שמברכים ברכת "עושה מעשה בראשית" ונוהגת פעם ב 28 שנה ביום רביעי.

ויאמר קנא קנאתי לה: לפני עשרות שנים חי בירושלים איש צדיק ותלמיד חכם מופלג בשם רבי אברהם אליהו מייזס זצ"ל. רבי אברהם אליהו, או כמו שנקרא ר' אלה, חי באירופה לפני מלחמת העולם הראשונה, ולאחריה מצא עצמו בידי הקומוניסטים. בצדקותו הרבה ובקנאותו הגדולה לשם ה' לא חת מפניהם כלל והמשיך להרביץ תורה תחת הגזירות והשמד, והקים במינסק ישיבה ששמה היה "ישיבת מסירות נפש". תקצר העט מלתאר את התלאות שעבר בשנים אלו, רק נזכיר שהתבטא ואמר שמנסיונו, כאשר מסר נפשו ללמוד וללמד - לא עשו לו דבר, ואילו כשהיה חשש לסכנה גדולה והורה היתר לעצמו לחדול מכך - או אז נתפס והואשם בלימוד תורה... רבי אברהם אליהו חיבר ספר "בן אברהם" והיה מראשי הקנאים בירושלים, לאחר מלחמת העולם הראשונה הוא מסר את נפשו על קיום התורה והמצוות. בהיותו בסיביר לא ראה צורת אדם במשך עשר שנים, עד שחזר למסקווה, וכאשר ראה משניות פרץ בבכי, אחר כך הגיע לארץ והיה מראשי הלוחמים על קדושת ארץ ישראל מפני אותם אלו שפרצו פרצות בחומת היהדות. וכך כתב עליו רבו, רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל במכתבו: "בה, ירושלים יום ג' לחודש מנ"א שנת תשי"ג. בין המצרים לסדר "יוסף ה' עליכם לפני איזה שבועות בא חכם לעיר קדשנו, הוא הגבר אשר הקים בשעתו עולה של תורה בארץ החושך ה"ה כב' ידיד נפשי הרב הגאון הצדיק שמסר נפשו בארץ רוסיה מוהר"ר אברהם אל" מייזס שליט"א. הרה"ג הנ"ל, הרבה נדורים וטילטולים עברו עליו בגלות רוסיה ותמיד נשאר איתן וחזק בנפשו ורוחו נגד גלגולים וצרות שאין לתאר את הקיפס. גם בחושך לא הרפה מעבודת השי"ת בכל נפשו ומאודו. נרדף בלי חשך ע"י שלטונות הסובייטים, הרביץ תורה בישיבה בעיר מינסק לפני בחורים גדולי תורה שהם מכהנים כעת ברבנות בארץ הקדושה... מעולם לא שח רבי אברהם פרט ודבר מן הקורות אותו באותם הימים, לבד מאשר את המעשה הבא. בעת שהותו בסיביר הקפיד רבי אברהם על קלה כחמורה בכל דרך, ובנפשו נמר אומר כי לא יחלל את השבת ויהי מה. בפסח לא אכל חמץ, ביום הכיפורים לא הכניס מאכל ומשקה לפיו, ומסר את נפשו על קיום התורה והמצוות. לוח שנה לא היה עמו, והוא חישוב בראשו המופלג את סדרי לוח השנה. היה זה בליל י"ד בניסן. רבי אברהם ערך בדיקת חמץ כדת וכדין בחדרו הצר, הותיד פרוסת חמץ ומחצה כדי מאכלו ללילה ולבוקר בטרם זמן שריפת חמץ, ולאחר אמירת "כל חמירא" בהתרגשות הוא נערך לארוחת ערב, אם אפשר לקרוא כך לפרוסת לחם ולירק קמל. בעודו נוטל את ידיו בדקדוק רפק פקיד על דלתו והודיעו כי עליו להבהיל את עצמו אל משרד המחנה. הגיעה חבילה עבורה. במשרד עמד הממונה הראשי כולו אומר כבוד, ומשנוכח ברבי אברהם, החל נובר בחבילה כדי לבדוק אם אין בה פריטים העלולים לסכן את השלטון. כעבור דקה לפתו אצבעותיו פנקס. הוא שלח אותו מן הקופסה הגיחו בחבטה על שולחנו: "מה זה?" כאשר ענה רבי אברהם כי מדובר בלוח שנה קצף הממונה ורגו על המשלוח המזור. "כאילו אינך יודע איזה יום היום", והחריס את לוח השנה. רבי אברהם החוויר כסיד, והחל למלל מילות שבח והודאה לקב"ה, על שהצילו מן הגורע מכל. כאשר הפקיד חבט את לוח השנה על שולחנו, הוא נפתח בדיוק בחודש ניסן, ורבי אברהם גילה להודתו, כי היום, לא ליל י"ד ניסן, אלא ליל ט"ו בניסן! והוא עמד לאכול פרוסת לחם. ר' אברהם כבר לא נתן דעתו על שאר תכולת החבילה, משמים שמרו רגליו! רגע קט לפני שהכניס חמץ לפיו - מנעו זאת ממנו! הרבה נסים ראיתי באותן שנים, סיפר אחר כך, "אולם מנס כזה לא אוכל להסיח את דעתי!" הבא ליטהר - המוסר נפשו עבור קיום מצוות - מסייעים בידו! (אמנה שלמה)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הרגל סבלנות... מרפא לכעס וקפדנות. (חזון אי"ש)

יש שמהדרים ומדקדקים בטפל, ומזניחים את העיקר. (רבי ישראל סלנט)
הנבזה בעיני בני אדם שלא מחמת מעשים רעים, עתיד שיתעלה. (רבי יהודה החסיד)

מכתבו של הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין

יום ד' לסדר פנחס תשי"ד, בני ברק
רב שלום וברכה, לכבוד ידידי הרב הגאון הנעלה במעלותיו
ובמידותיו וכו' מוהר"ר ...
הנני מאשר כי קיבלתי החבילה וחילקתי אותה מחצה לבני
תורה הנחוצים לזאת ומחצה ל... שיחיו. ואני אומר לידידי ימלא
ד' יתברך לו כפי פועלו הטוב. ידע ידידי כי ברוך ה' יש לי הכל,
אין נחוץ לי שום עזר מאחרים.
כן אמרתי להודיע לידידי כי קיבלתי להיות מקומי בבני ברק
בישיבת פוניבז', מפני נחיצות המקום הגדול בריבוי התלמידים
כן ירבו. יתן ד' יתברך שיהיה בידי להגדיל ולהאדיר התורה
והיראה.
(אור יחזקאל" מכתבים קפ"ב)

כידוע פינחס היא הפרשה הנקראת ביותר במהלך השנה. חידה: מתי,
היכן ולמה פותחים שוב את פרשת פינחס, לא חודש ולא שבת והג?
תשובה: באיטליה, בלילה שלפני ברית המילה.

בלילה הזה עושים "משמרה". מתכנסים ללימוד תורה בבית
הרך הנולד. ליד עריסתו של התינוק מניחים חומש פתוח
בפרשת פינחס, שהוא אליהו הנביא. שרים מזמורים ומברכים
את התינוק. גם נהגו לעשות שבע הקפות מסביב לתינוק. (ס"ה)

יום שישי ח"י בתמוז: פורים קנדיה - כרתים

היה זה בשנת רח"צ 1538, בימי מלחמת הסולטן סולימן המפואר
ברפובליקת ונציה - כיבוש האיים קפריסין וקורפו, שהיו תחת
שלטון ונציה. העלילו על יהודי כרתים שהם מארחים מרגלים
טורקים. ביום י"ז בתמוז, בעת שהיהודים הלכו לבצר את חומת
הרקליון בירת האי, התנפל המון נוצרי על "עיר היהודים"
באמתלה של חיפוש המרגלים, היהודים היו בסכנה ורכושם לבז.
בהשתדלות הגאון רבי אליהו קפסאלי, בא פקיד גבוה מונציה
"פריווידור" והרגיע את זעם ההמון.

קבע הרב הלכה לדורות, אסף כ"ה אנשים מנכבדי העדה וקיימו
עליהם ועל זרעם: "לעשות את י"ח בתמוז יום משתה ושמחה,
אסור בתענית, אין לומר בו תחינה ולא ליפול על פניהם".

גם בניהם אחריהם חייבים ללכת במנהג אבותיהם ולחוג אותם
יום. אם יהודי עזב את הקהילה - אפילו אם דעתו שלא לחזור,
יחוג ביום זה.
(ס"ה מתוך תקנות קנדיה וזכרונותיה)

עוד מנהג איטלקי - בני רומי: השבת מפטירין את הפטרת פנחס
הרגילה, כי הם מפטירין רק "חדא דפורענותא", בשבת חזון בלבד!

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ... לפי שהיו השבטים מבוים אותו,
הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא
מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן". (כ"הרש"י)

האדמו"ר מסטרקוב, הגאון רבי אברהם לנדא סיפר מספר פעמים
את המעשה הבא, שיש בו משל לאותם המתחזים שאין תוכם
כברם, המתהדרים באיצטלא דרבנן ומתנהגים בגינונים שונים:

וכך היה מעשה: באחת מעיירות פולין ארע שבמשך כמה ימים,
מדי חצות ליל, שמעו מתוך בית הכנסת כמין קול שקורא
כתרגול, ויהי לפלא... כשנמשך הדבר זמן מה נבהלו אנשי
המקום וחששו שמקור הקולות הוא מרוחות רעות וכדומה.
גמרו אומר, והטילו על כמה אנשים גיבורים שאין בליבם מורא
ללכת לבית הכנסת, ולבדוק מהם אותם הקולות. כשהגיעו לשם
בחצות ליל נחרדו לראות שהעשיר של העיירה עומד וצועק
בקול גדול כמו תרגול...

כשניגשו אליו לשאול לפרש הדבר השיב להם: "אני תרגול!"
"איך בין א האן!" וכשלא הבינו כוונתו שאלוהו שוב, והשיב
להם: "אני תרגול!"

התברר כי אותו עשיר נשתבשה עליו דעתו, ונכנסה בו רוח
שטות, שמחמתה עומד מדי חצות ליל וקורא וצווח כתרגול.
כשראו קרוביו וחבריו של אותו העשיר את צרתו, הלכו ודרשו
ברופאים ובאמתלאות שונות אולי יוכלו לרפאותו משגעון זה.
כולם העלו חרס בידם ולא מצאו מזור למחלתו, והלה המשיך
במעשהו, ומדי לילה היה צווח כתרגול.

היה שם פיקח אחד שעלתה בלבו עצה. נסע לוורשה, וחיפש
שם לקנות איזה מין תרגול שאינו מקרקר ככל התרגולים.

מצא תרגול כזה, לקחו והביאו לאותו הגביר, ואמר לו: "אכן אף
שאתה באמת תרגול, אך אינך מוכרח לקרוא כמותו, אתה יכול
להיות כמו התרגול הזה, שאינו קורא ככל שאר התרגולים..."
השיבו אותו עשיר: "חכם שכמוך, הרי לתרגול הזה ישנם
כרבולת ונוצות וממילא גם אם אינו קורא ככל שאר התרגולים,
כולם רואים שהוא תרגול. אולם אני, אם לא אצעק בקול זה,
כיצד ידעו שאני תרגול!" והנמשל מובן! (עפ"י "דברות קודש" גליון 309)

בא לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול אברך צעיר, נמרץ ותוסס
ונפשו בשאלתו: "חשקה נפשי ללבוש פראק, מה אעשה". בא
ליטול רשות...

רבינו שמע ואמר: "איני יודע!" הלה לא הרפה, חזר והוסיף
נימוקים ורבינו בשלו: "איני יודע".

בפעם השלישית ענהו רבינו: "טוב תלבש!" - ובתוך כדי דיבור
אמר: "אבל אשאל אותך שאלה, אם תלבש אתה פראק, מה
ילבשו גדולי הדור!?" ...
(רבינו האור לציון" ח"ב)

השבת ימלאו חמש עשרה שנה לפטירת פאר ישראל והדרו, הגאון רבי בן ציון אבא שאול, ה"אור לציון", ראש ישיבת "פורת יוסף" ניצוצות מתוך חלק ב' מסדרת הספרים הנפלאה "רבינו האור לציון" גאון בשתיקה היה: "לא תמיד חייבים לומר לזולת שאיננו מסכימים עימו, אפשר וכדאי לשמור את התגובה בלב".

מסור היה הגאון רבי בן ציון לגמול חסד בביתו - סיפר תלמיד, נסענו לקברי צדיקים בגליל, רבינו נסע עם הרבנית. בדרך עצרנו לאכול. רבינו והרבנית אכלו לחוד. כשחזרנו לאוטובוס ראיתי שרבינו מתמהמה, הבטתי לראות במעשיו. הרבנית ישבה ורבינו רוקן את הצלחות לאשפה וניקה את המקום, הכל בטבעיות. כשהגענו למירון, הרבנית הרגישה שלא בטוב. אמרה לרבינו: "תלך עם התלמידים, תתפלל גם עבורי על הציון הקדוש, אני אשאר ברכב". אמר לה: "אשאר איתך".

כולם ירדו והמתינו, הרבנית ביקשה, כמעט התחננה: "לך איתם!" ידוע כי לרבינו יד ושם בתורת הנסתר, הוגה בתורת רבי שמעון ובנו הקבורים במערה, ידוע גם את סוד העתירה על הקברים - "התדבקות רוח ברוח" - שם התפילה רצויה ומקובלת ביותר. אמר לכולם: "אני ואשתי נתפלל מאן..." הגיעו עד מירון ונשארו ברכב. כפי הנראה, הרווח מהיותו זהה גדול יותר מרווח התפילה על הציון הקדוש!

חסידות בינו לבריות - משפחה טובה שהתגוררה בשכונת ולה לידים נהדרים ובן אחד ממורמר ופגיע שגלש, לא אל התהום, אבל הגיע אל שפתה, התחבר לחברים רעים והכאיב לב הוריו. מה רבה הבושה והכלימה, מבקשים להסתר ולהסתיר. באו לפני רבינו לבקש עצה ויעץ. אין תרופות פלא למצב, אלא אורך רוח והמון אהבה.

בדרך כלל, תגובת הסביבה היא רחמים והתעלמות, לדבר על כל נושא מלבדו. עליו, מדברים רק מאחורי הגב. רבינו נהג הפוך, מאחורי הגב לא דיבר עם איש. אבל תמיד כשפגש בהורים או באחיו הבוגרים, היה שואל לשלום אותו בן. היכן הוא, מה מצבו, מנחם ומעודד שעוד ישוב וירוו ממנו נחת. אומר לאחים שמוטלת עליהם חובה כפולה ומכופלת לחזק את ההורים ולהזריח אור בחייהם.

אחד מבני השיעור מצא שטר של חמישים לירות - הערך הגדול ביותר באותם ימים - זרוק במסדרון הישיבה. בא וסיפר לרבינו. הוציא רבינו שטר כזה מכיסו ואמר לבחור: "זה בשבילך, ועכשיו לך ותלה פתק השבת אבידה בבית המדרש". כעבור שעה קלה הגיע אברך בבהילות, סיפר שלווח כסף זה לכלכלת ביתו, כשגילה שאבד, חשך עולמו, עד שראה את הפתק.

כבוד התורה והלימוד היה אצל רבינו יסוד ועיקר - לא אחת העיר לתלמידיו שבהנחת היד על הגמרא, שולי הדף נקמטים. וסיפר, שמעולם לא נשען על ספר בלימודו. והוסיף: "יכולני ללמוד בגמרא תקופה ארוכה ותראה כחדשה!" בהדרכתו היה אומר: "אני מכיר אדם שכאשר הוא מושיט כיבוד לתלמיד חכם עוגה או ספל קפה מושיט בשתי ידיו, להרגיש את כבוד התורה!"

אחד מחכמי שכונתו העיד, שלא אחת בהליכתו במדרכה, הבחין ברבינו נוסע ברכב, ורבינו, אך ראהו מבעד לחלון, ניסה להתרומם מהמושב בקימת הידור...

נקיות בדיבור: השריש רבינו שחוסר זהירות בשמירת הלשון, גורם עיכוב קבלת התפילות במרום. פעם שמע אדם שפתח בגנות קבוצה בעם ישראל, קראו ולחש באוזניו: "אם רצונך שתפילותיך יתקבלו בשמים, המנע לחלוטין מלדבר גנאי על בניו של הקב"ה!" כעבור רגע הוסיף בחיוך: "אשתי אומרת, שיש לי פרוטקציה בשמים שתפילותי מתקבלות, מפני שאיני מדבר על שום אדם מישראל..."

... נשאל רבינו על כשרות מזוזה וענה: "לא טוב". שאל האיש: זה פסול? ורבינו חזר ואמר: "לא טוב".

כך גם נזהר שלא להוציא מפיו את המילה 'שקר'. אומר היה 'אינו נכון'. וכן הורה לתלמידיו לומר 'זה לא מדויק'. אל תאמרו 'סחורה זו אינה טובה', אלא תאמרו 'סחורה זו משובחת יותר'. להתרגל לשים את הדגש על הטוב ולא על הרע!

פעם ראה תלמיד מחזיר עט באומרו למשאל 'הרי שלך לפניך'. העיר לו: "לשון זו מצינו בגזלן, שמחזיר כעין שגזל. וגם במקרה של חמץ שעבר עליו הפסח. אינו הגון שנשתמש אנו בלשון זו".

פעם השתתף רבינו בשבת חתן משפחתית. היתה זו שבת מברכין. הגיעו ל"ברכת החודש", חיפשו לוח שנה להכריז על המולד, כעבור דקות של חיפושים פנו ושאלו את רבינו. חשב שתי דקות ואמר במדויק את זמן המולד.

למקורבו שהתפעל מכך, גילה שחישב לפי החודש הקודם... שאלו: "אם כך מדוע לא אמר מיד את הזמן?" ענה: "רצונך שאפרסם לכל שאני יודע לחשב בעל פה חשבונות העיבור?!"

מסור היה הגאון רבי בן ציון לגמול חסד בביתו - סיפר תלמיד, נסענו לקברי צדיקים בגליל, רבינו נסע עם הרבנית. בדרך עצרנו לאכול. רבינו והרבנית אכלו לחוד. כשחזרנו לאוטובוס ראיתי שרבינו מתמהמה, הבטתי לראות במעשיו. הרבנית ישבה ורבינו רוקן את הצלחות לאשפה וניקה את המקום, הכל בטבעיות. כשהגענו למירון, הרבנית הרגישה שלא בטוב. אמרה לרבינו: "תלך עם התלמידים, תתפלל גם עבורי על הציון הקדוש, אני אשאר ברכב". אמר לה: "אשאר איתך".

כולם ירדו והמתינו, הרבנית ביקשה, כמעט התחננה: "לך איתם!" ידוע כי לרבינו יד ושם בתורת הנסתר, הוגה בתורת רבי שמעון ובנו הקבורים במערה, ידוע גם את סוד העתירה על הקברים - "התדבקות רוח ברוח" - שם התפילה רצויה ומקובלת ביותר. אמר לכולם: "אני ואשתי נתפלל מאן..." הגיעו עד מירון ונשארו ברכב. כפי הנראה, הרווח מהיותו זהה גדול יותר מרווח התפילה על הציון הקדוש!

שלטון השכל! מעשה היה בבנו יחידו, בהיותו בן חמש נעדר יום אחד מהבית שעות ארוכות. הרבנית חרדה מאד ויצאה לחפשו בכל מקום אפשרי, אך עקבותיו לא נודעו. כאשר הגיע רבינו הביתה, הבין שארע דבר. שאל: "מה קרה". "הילד נעלם" ענתה. ברגע אחד התעשת ושאל: "האם חוץ ממה שנעלם, ארע עוד דבר חריג כאן בשכונה". זכרה: "כן, כן. בצהריים נשמעו צפירות אזעקה של מכבי אש, כנראה שפרצה שריפה היכן שהוא". "הילד שם!" פסק רבינו. חיש מהר מצאוהו במקום השריפה בין עשרות ילדים וסקרנים.

והריחו ביראת ה': כמה פעמים נכנסו אליו בחורים שלא עמדו בישיבה על טיבם אלא לאחר הכרות של שנים ורבינו בחדות ראייתו עמד מיד על טיבם.

זהירותו בדיבור היתה למופת. הן העיד על עצמו שמימי לא דיבר דיבור אסור. אבל לעיתים מוטלת חובה על האדם לדבר, כמו היודע על חסרון אצל חברו שעלול לסובב למכשול ואינו מגלה עובר על "לא תעמוד על דם רעך", לא בכדי נסמך פסוק זה ל"לא תלך רכיל".

לפיכך אמר רבי בן ציון פעמים רבות לנוגעים בדבר: "פלוני נגוע בכך וכך וצריך להשמר ממנו". בשעתו תמהו ומאוחר יותר - לפעמים כעבור שנים - התפעלו כמה צדק!

הגאון רבי ברוך שרגא התלבט בשעתו האם לקבל תלמידים מסויימים למתיבתא של ישיבת "פורת יוסף". נועץ בראש הישיבה, הגאון רבי יהודא צדקה שאמר לו: "תביא אותם אל חכם בן ציון. הוא מסתכל במצחו של אדם ויודע מה הוא!"

מה אהבתי

הקורן לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

קריאה בטעם,
בני טעמים?
ואלה שמו"ת

בת מי
הייתה שרח?
כתרגום

לזכור את ירושלים
בחצות היום
רצון השם

ישועה "שחורה"
בלב מוסקבה
סיפורו של שבת

נרטיב הכניסה לרבי בליז'ענסק: שניים מקרא ותרגום

קומען". (כלומר, בתרגום חופשי, תהיה לך שייכות עם הרבי מליז'ענסק ז"ע).

באותו מעמד שסופר סיפור זה, על ידי הרה"ח ר' שלמה קאליש - לפי העדויות שקיבלנו, באזני כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א - סיפר ר' שלמה עוד, כי חותנו שאל פעם את הרה"ג רבי יעקב יצחק ווייסבלום זצ"ל, הרב מסאווערדי, שהיה נכד הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק, בן אחר בן, אודות ענייני העברת הסדרה, שמו"ת - ואמר לו, שקיבל מאביו, כי אצל הרבי ר' אלימלך הייתה קפידי גדולה על זה, והיה רואה על האנשים אם העבירו סדרה או לא, עד כדי כך שידעו שיש להעביר סדרה לפני ההגעה לליז'ענסק...

רואים אנו אפוא כי שתי המעשיות הללו עולות בקנה אחד כפתור ופרח - ההקפדה בליז'ענסק, אצל רבי אלימלך שהיה "הרבי של כל הרביס" - הייתה על קריאת שניים מקרא ואחד תרגום, לפני שעולים לקבל שלום אצל הרבי - - -

פעמים ולא הבין מאומה. מאז, לא עיין בו עוד. שאלו הרבי: האם את אחד מנכדיו מכיר אתה? והשיב בשלילה. שאל האבני נר: האם יודע אתה מה הפרשה השבוע? "כן", השיב היהודי, "ויקהל פקודי".

היה זה ביום חמישי בשבוע, והרבי שאלו האם כבר 'העביר הסדרה' (כלומר האם קרא) שנים מקרא ואחד תרגום.

השיב היהודי שטרם עשה זאת, וציין, כי "זה מדי ארוך". מהדברים ניתן היה להבין כי אותו יהודי מתעצל לא רק באותו שבוע להעביר את הסדרה בקריאת שניים מקרא ואחד תרגום - כיוון שכידוע פרשיות ויקהל ופקודי כשהן מחוברות, זו אחת הקריאות הארוכות ביותר - אמר לו האבני נר: "אם תקבל על עצמך להעביר-סדרה בכל שבוע, 'וועט דער רבי ר' מיילך דיר אקייגען

חיים למוצאיהם

זווית אמונית בפרשת השבוע
מגדולי הדורות זיע"א ויבלחם"א

אל מרן האבני נר מסוכטשוב זצ"ל הגיע באחת השנים אורח, ביום כ"א באדר. שאלו האבני נר, אם רוצה הוא לשתות 'לחיים' לרגל יומא דהילולא של הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק ז"ע, שחל באותו יום. השיב אותו יהודי: אכן, רוצה אני.

שאלו האבני נר, יש לך איזו שייכות לרבי ר' אלימלך? האם מעיין אתה בספרו לפעמים? והשיב אותו יהודי, כי עיין בספרו הקדוש כמה

עונים על שאלות קצרות בפרשת השבוע ומשתתפים בהגרלות ענק

מתקשרים לקו 'מה אהבתי' 0795-100-200 וזוכים בפרסים שווים במיוחד!

בכל ימות השבוע

אמנם, לפי שיטת המקובלים יש להקפיד על קריאת שמו"ת ביום שישי דווקא, אך לכולי עלמא אין עיקר החיוב בכך ומותר לפרוס את הקריאה על פני כל ימי השבוע. ונהגו רבים וטובים ללמוד בכל יום את החומש עם רש"י וקריאת המקרא פעם נוספת והתרגום, בכל בוקר אחר תפילת השחר, כאשר מחלקים את הקריאה לימות השבוע לפי סדר הקרואים, ביום ראשון קוראים ולומדים מראשון עד שני, ביום שני משני ועד שלישי וכן הלאה.

בזמנו. תקנה זו נותרה בעינה ונוספה לה, לשיטת חלק מהפוסקים, חובת לימוד הרש"י כדי להגיע להבנת הפשט, בעת שהציבור יקרא בתורה בשב"ק.

מי שאינו יודע טעמים

להלכה, יוצאים ידי חובה, כפי שהבאנו במדור זה מפי פוסקים רבים, גם ללא הבנת הקריאה. על כן, יוצאים ידי חובה בקריאת שניים מקרא ואחד תרגום, גם אם אין יודעים את טעמי המקרא.

ואלה שמו"ת

הלכות, טעמים
ומנהגים בקריאת
שניים מקרא
ואחד תרגום

להוסיף לימוד הרש"י

קריאת שניים מקרא ואחד תרגום היא כידוע (שו"ע רפה) חובה הלכתית ולא ממידת חסידות מכמה וכמה טעמים. על כן, תיקנו חכמים לקרוא את התרגום שהיה הפירוש המובן ביותר

מתחילים משמורת

עצות והיגים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

עלת שבת בשפתו

הרב יהושע כהן

ערב ימי 'בין המצרים', אמנם לצערנו אין לנו את בית המקדש, אבל עלינו לזכור כי עדיין קיימת האפשרות להקריב קרבנות. איננו מהמתיימרים לעלות אל הר ה' ולבנות את המקדש בעצמנו, אבל לימדנו רבותינו, שע"י עסק התורה אנחנו זוכים לאותה דרגה וקירבה.

לא שמועות ומליצות בעלמא, אלא דינא דגמרא ברור, אשר מפורש שחור על גבי לבן כמה פעמים בדברי רבותינו. הבה וניוכח.

בפרשתנו מאריכה התורה ומפרטת את סדר ענין הקרבנות. תחילה פרשת קרבן התמיד שבכל יום, ולאחריה קרבנות שבת חג ומועד.

פרשת הקרבנות נפתחת בפסוק: **וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, אֵת קַרְבְּנֵי לַחֲמִי לְאִשִּׁי, רֵיחַ נִיחֹחִי, תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ** (במדבר כח, א-ב). פסוק מוכר, אותו אנו אומרים פעמיים ביום - לפני תפלת שחרית ומנחה, וגם בקריאת התורה בראש חודש.

רבנו הבעל הטורים כותב: **"מֹשֶׁה לֵאמֹר צוֹ אֶת - סופי תיבות: 'תורה', לומר שהעוסק בתורה כאילו הקריב קרבן"**.

וכך גם בהמשך הפרשה כתב: **"בכל המועדות נאמר 'לחטאת' (ושעיר חטאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם), חוץ מעצרת (שעיר עזים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם), בשביל שניתנה בו תורה שמכפרת על לומדיה"**.

אך זה עוד לא הכל. מי שמעיין עוד שם, לא יכול שלא להתרגש ולהתפעל, לראות איך שרבנו חזר ומדגיש ומהדהד שוב ושוב את המסר המופלא הזה.

כך גם על הפסוק: **"וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לָהּ"**, כותב הבעל הטורים: **"שלושה תגין על ה"א" אחרונה של 'האשה' - לומר לך חמשה מיני קרבנות נתתי לכם (חטאת. עולה. אשם. שלמים. תודה), והעולה חביבה מכולם. עסקו בחמשה חומשי תורה, ומעלה אני עליכם כאילו הקרבנתם חמשה מיני קרבנות"**.

כפי שהזכרנו, יסוד זה מפורש בכמה מקומות

עיתים לתורה בכל יום, ומקפיד באדיקות ובעקביות על קריאת 'שניים מקרא ואחד תרגום' בכל שבו. ללמוד את ספר הספרים, ולהעמיק חקר ועיון ב"חמשה חומשי תורה" בניגון ובנעימה.

עלת שבת בשפתו.

בית המקדש השלישי בנוי על עמלו של אברך תלמיד-חכם שמתענג מליבון סוגיות עמוקות בש"ס ובפוסקים, או מרב ומורה צדק שמנצל את כל עיתותיו לעניית תשובות וכתובת פסקי הלכה, ולמרות זאת הוא יושב ומשקיע זמן יקר, עלת שבת בשפתו, בעבור קריאת 'שניים מקרא' בחריצות ועקביות. מפנה מזמנו היקר שמנוצל בדרך כלל ללימוד 'תורה שבעלפה' - משניות עמוקות וסוגיות סבוכות בגמרא, כדי לעצור להכיר ולהעמיק בכל שבו גם ב'תורה שבכתב'.

מי ששכל טוב בקרבנו,
יודע, שביח המקדש
השלישי אינו בנוי
מאבנים, הוא בנוי מ...
פסוקים - "עסקו בחמשה
חומשי תורה, ומעלה אני
עליכם כאילו הקרבנתם
חמשה מיני קרבנות"

"שירי המעלות הנה ברכו... כל עבדי ה', העמדים בבית ה' בלילות" (תהלים קלד, א). מאי "בלילות"? אמר רבי יוחנן: אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהם הכתוב כאילו עסקים בעבודה.

ושם בגמרא, מובאת גם הדרשה הידועה והמפורסמת על הפסוק (ויקרא ז', ל"ז): **"זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם" - כל העוסק בתורה, אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא אשם.** (דהכי משמע 'זאת התורה לעולה' - כלומר במקום העולה, למנחה - בשביל המנחה... כלומר: התלמוד תורה מכפר על עונותינו. רש"י).

פרשת פנחס, אמנם קצת ארוכה - 168 פסוקים. וכך גם פרשיות מטות-מסעי המחברות שבאות אחריה (244 פסוקים ביחוד). אבל מי שעניינים בריאות לו, מבין שאלו 168 יהומים, 244 מרגליות ואבני חן. מי ששכל טוב בקרבנו, יודע, שביח המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים, הוא בנוי מ...פסוקים.

כן, פסוקים של ילד או בחור צעיר, שבמקום לשחק או לקרוא, מקבל על עצמו עול תורה (ראה רמב"ם אבות ג, ה), ויושב שעה ארוכה בבית או בבית המדרש, וקורא שנים מקרא בדביקות וברצינות.

בית המקדש השלישי בנוי על אדם שבמשך השבוע עוסק לפרנסתו, אך לא מוותר על קביעת

אחת מחמש הצרות עליהם אנו מתענים ב-י"ז בתמוז, הוא שריפת התורה (תענית כו:). מן האמור למעלה למדנו, שעסק התורה בשקידה, ולימוד פסוקיה בחשק ובשמחה, הוא התיקון והכפרה הטובה ביותר. בזכות תלמידי החכמים שעוסקים בתורה, שהם כאילו מקטירין ומגישיין במזבח, נזכה בקרוב לראות את בית המקדש על מכוננו, ולקיים בו: **"אֵת קַרְבְּנֵי לַחֲמִי לְאִשִּׁי, רֵיחַ נִיחֹחִי, תִּשְׁמְרוּ** (- שיהיו כהנים ליום וישראלים עומדין על גבי. רש"י), **לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ"**.

שוב הרי לנו, עלת שבת בשפתו, המקרבת את הגאולה.

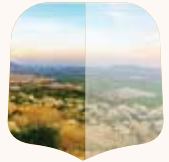
ומילתא אגב אורחא קא-משמע-לין: **"לי במועדו"** (= גימטריא: 168) - "סימן".

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

שרח קיבלה חלק בארץ ישראל?

וְשֵׁם בַּת אֲשֶׁר שָׂרַח (כ"ז, מ"ז)

ותרגומו: וְשֵׁם בַּת אֲשֶׁר שָׂרַח

וכתב הרמב"ן (וכע"ז בחזקוני) שאונקלוס תרגם "ושום בת אתה אשר סרח", וכוונת אונקלוס שאשתו של אשר היתה נשואה בהתחלה לאיש אחר, ומאיש זה נולדה שרח, ואחרי שמת בעלה הראשון נישאה לאשר. נמצא ששרח לא היתה בתו של אשר, אלא הבת של אשתו.

והוסיף הרמב"ן שלפירוש זה, הטעם שהזכיר הפסוק כאן את שרח, זה בשביל ללמדנו שגם שרח קיבלה חלק בארץ, מפני שאביה מת בלי בנים זכרים, והיא ירשה את חלקו כבנות צלפחד. (ואף שעדיין לא נאמרה פרשת בנות צלפחד, מ"מ עיין מש"כ

יוצאי ירך יעקב מפני שאביה היה מזרע יעקב ולא מחמת שהיתה בתו החורגת של אשר.

ובספר הישר לפרשת וישב כתוב שאשר הלך לעבר הנהר ולקח אשה שהיתה אלמנה ושרח נולדה לאלמנה זו מבעלה הראשון, וכתב הכתב והקבלה (בראשית מ"ז י"ז) שזו שיטת הרמב"ן ולא נראה לומר כך שלאדם שלא היה מזרע יעקב וגם לא הסתפח כלל למשפחתו יהיה חלק בא"י.

יש לציין שדברי הרמב"ן אינם מוסכמים, וכמ"ש במיני תרגומא שבכל החומשים לא מצא כגירסת הרמב"ן, וגם בספרי תימן אין את גירסת זו, ואף בפשתגן (יא"ד) כתב שאין לגרוס כך. וכמו"כ בספר למכסה עתיק (לגר"ח קניבסקי זצ"ל) לבראשית מ"ז י' כתב שבויק"ר סוף פרשה י"ד מבואר ששרח היתה בת אשר ממש.

בשו"ת הת"ס אבה"ע סימן מ"א וסימן ע"ו).

והקשו במיני תרגומא (כאן) ובטעמא דקרא (בראשית מ"ז כ"ו), איך אפשר לומר ששרח אינה בת אשר, והרי היא בכלל השבעים נפש שירדו למצרים שכתוב שהיו "יוצאי ירך יעקב" (בראשית מ"ז כ"ו). ותיריך בטעמא דקרא שכיון שהיתה יתומה, ו"המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" (מגילה ג), לכן היא נקראת בת אשר ומיוצאי ירך יעקב.

ועיין בחזקוני ובפירוש הטור שהקשו איזה אדם היה מזרע יעקב קודם שירדו למצרים (שהרי שרח מיורדי מצרים היתה) ומת בלי בנים. ועיין בתכלת מרדכי (יפה) ובספר כור זהב (שטיינרט) שכתבו ליישב בכמה אופנים מי מזרע יעקב מת בלי בנים. ולפי"ז קושיא מעיקרא ליתא, ששרח בכלל

כל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

מדוע לא קוראים בתורה את פרשת המוספים מדי שבת?

"וביום השבת שני כבשים... עולת שבת בשבתו" (במדבר כ"ח, ט"ז).

בכל חג רגילים אנו להוציא שני ספרי תורה כדי לקרוא את קרבן המוסף של אותו היום. מדוע אם כן בכל שבת לא נקראת פרשת המוספין - "וביום השבת", כפי שקוראים אנו בכל ראש חודש את פסוקי "ובראשי חדשיכם"? (אמנם בפרשה זו מופיעים רק שני פסוקים, אך כפי שנהגים בראש חודש, ניתן היה להתחיל את הקריאה עם כמה פסוקים מפרשת קרבן התמיד הסמוכה לה).

אלא, כתבו ב'דעת זקנים מבעלי התוספות', שברגלים (וראש חודש בכללם. ראה פסחים ע"ז). נאמר "אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדים" (ויקרא כ"ג, ד). והיות ואין מקרא יוצא מידי פשוט, נקבעה חובה לקרוא את קרבנותיהם בספר התורה. לעומת זאת, בשבת אין חיוב שכזה, כי לא נאמר ביום זה "אשר תקראו אותם".

ולכאורה קשה, הרי בפרשת אמור - בפסוקים

שלפני פרשת המועדות - נאמר במפורש, ששבת נקראת "מועדי": "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם: מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש - אלה הם מועדי. ששת ימים תעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון, מקרא קודש, כל מלאכה לא תעשו, שבת הוא לה' בכל מושבותיכם" (ויקרא כ"ג, ב-ג). אם כן שבת נקראת מועד, וגם על שבת נאמר: "מועדי ה' אשר תקראו אותם". ולפי דעת זקנים מבעלי התוספות, גם את פרשת מוספי שבת צריך היה לקרוא בכל שבת, הרי "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"?

אלא, שבפרשת אמור נאמר: "אלה הם מועדי", ומיד, במקום לפרט את המועדים, נאמר: "ששת ימים תעשה מלאכה..." ומהי הסיומת של הפסוקים? - "אלה מועדי ה' מקראי קודש". מבאר הגר"א מוילנה כי גם הפסוקים שנראים לנו עוסקים ביום השבת ובששת ימי המעשה - עוסקים בחגים בלבד, ולא בשבת קודש.

וכך מונה הגאון מוילנה: שבעה ימי חג ישנם לישראל - שני ימי פסח: היום הראשון והיום השביעי, שני ימי סוכות: היום הראשון ויום שמיני עצרת, יום אחד של שבועות, יום אחד של ראש השנה, ויום אחד של יום כיפור. אך לא כל המועדים שווים, ואין דינם שווה. וכך מלמדים הפסוקים: "אלה הם מועדי", כלומר: שבעת הימים, מהם "ששת ימים תעשה מלאכה" שישנה ימים - שני ימי פסח, שני ימי סוכות, יום שבועות, וראש השנה - מותרים במלאכות שהן צורך 'אוכל נפש', 'וביום השביעי' - יום אחד מתוך שבעת הימים של החגים, יום הכיפורים, אסור אף במלאכת אוכל נפש. "שבת שבתון מקרא קודש, כל מלאכה לא תעשו".

על פי ביאורו הנפלא של הגר"א, אין כוונת הפסוקים ליום השבת, כי שבת אינו נקרא מועד וממילא יובנו דברי ה'דעת זקנים' ביסוד שהניחו, כי שבת שונה היא מיתר מועדי ישראל, ועל אין קוראים את פרשת המוספים של שבת, בכל שבת.

בנותן טעם להביא את ביאורו של בעל 'אור החיים' הקדוש לפסוקי המועדים. "מועדי ה' מקראי קודש" - אלו החגים וראשי החודשים, שבת דין יכולים לשנות את זמנם, לפי עיבור החודש. קדושת החגים ושל ראשי החודשים תלויה אפוא בישראל, לעומת שבת, שאינה זהה ממקומה לעולם. ועל כך רמזו הפסוקים: "ששת ימים תעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון", המועדים נעשים ב'מועדים' לפי קביעת ב"ד, אבל השבת - אינה זהה ממקומה לעולם.

לפי זה יובן כי "אשר תקראו אותם" - חיוב הקריאה של קרבן מוסף מספר תורה - אינו אלא במועדים ובראשי חודשים, אך מוספי יום השבת, שאינה תלויה בישראל, אינם בכלל חיוב זה.

(מבוסס על מאמרו של הרב יחזקאל שינפילד)

שמעו לציון

רצון
השם
בעומק
הפרשה

נצרך רק עוד דחיפה קלה לגאולה

הרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע אמר בשם הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע, משל לעץ שהמון אנשים התאמצו ורצו להפילו, גיבורים ועוד אנשים חזקים ביותר נקבצו יחד והם ניסו אבל לא יכלו לשבור את העץ. ופתאום בא בן אדם חלש ונתן דחיפה אחת והוא שבר את העץ, וכולם התפלאו איך זה יכול להיות.

**גדולי ישראל שהיו לפנינו
בכו והרעישו עולמות על
הגאולה השלימה, ולפני
ביאת משיח צדקנו כבר לא
יהיה חסר רק דחיפה אחת,
דחיפה קטנה, והאדם החלש
שיתן את הדחיפה הזאת,
הוא יגרום שיהיה הגאולה
השלימה**

התשובה לזה היא כי כל אחד מהגיבורים עשה פעולה והביא לכך שהעץ יחלש, ולכן כבר לא היה חסר רק דחיפה קטנה, והיה מספיק שהאדם החלש יתן דחיפה קטנה וזה יפול.

כך גם לפני ביאת משיח צדקנו, גדולי ישראל שהיו לפנינו דחפו כבר ודחפו, ובכו והרעישו עולמות על הגאולה השלימה, ולפני ביאת משיח צדקנו כבר לא היה חסר רק דחיפה אחת, דחיפה קטנה, והאדם החלש שיתן את הדחיפה הזאת, הוא יגרום שיהיה הגאולה השלימה.

(דברי אמונה ימים נוראים ח"א דף ע"ב)

תועלת לנפש להתאבל על ירושלים אחר צהרי היום

ענין בין המצרים והם כ"א ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב, מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום, בכל אלו הימים ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית. וטעם היות זה אחר חצות היום הוא, כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד "כי ינטו צללי ערב", אשר לסיבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם. ע"כ.

(שער הכוונות)

כשהמחשבה בקדושה, היא מזדככת ומשמחת

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:), הכלל הוא, כל כוחות האדם נמשך אחר המחשבה, בזה שהאדם חושב נמשך כל עצמות האדם. ונמצא כאשר האדם חושב בקדושה ומתאבל על ירושלים אז מחשבתו ועצמותו בקדושה, ו"זוכה" הוא לשון הזדככות אז האדם מזדכך ורואה עתה בשמחתה קצת, דהיינו שמשיג קצת משמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבוא.

(קדושת לוי, איכה)

מה שאפשר להשיג בשמחה, משיגים באבלות

...ודורות הקודמין ה' להם הארת ביהמ"ק מרוב התשוקה שהיו מצפין לבנין הבית, כמ"ש (תהילים קל"ב, א') "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך", ע"ש במדרשים. וכמו כן עתה בגלות, כפי מה שמצטרעין ומתאוננין על חסרון ביהמ"ק, כך זוכין למצוא איזה הארה מביהמ"ק. וזה רמז הפסוק (איכה ה', ט"ו) "נהפך לאבל מחולינו" פ"ל כל מה שהיו משיגין אז ע"י השמחה ומחולות זוכין עתה ע"י האבילות על חורבן המקדש.

(שפת אמת, חנוכה תרמ"ד)

לצפות לגאולה בכל יום ויום

אמר הרה"ק רבי איציק'ל מסקווירא זי"ע: אף אם אשמע בת קול מן השמים שביום מחר יבוא משיח צדקנו, לא אאמין, שהרי אחכה לו שעוד יבוא היום.

(ילקוט מאורי אור ערך משיח)

הציפייה מקרבת הגאולה

וע"י ציפיות וחכיות לישועת ה' בכל רגע בודאי תפעול למעלה הרבה, ועי"ז תזכה לעין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכים לו, מחכין ומצפין בכל רגע, כי גם הקב"ה מלך עליון מצפה ומחכה אלא שמידת הדין מעכבת, ובחכותך ובציפיתך תמתיק מידת הדין ותקרב את הגאולה בודאי.

(היכל הברכה, בראשית ל"ז ע"א)

מקנא - כי לא יכול לסבול חילול שמו יתברך

[הקנאה] הג' הוא הקנאה שיהיה האדם מקנא לשם קדשו, שונא את משנאיו ומשתדל להכניעם במה שיוכל, כדי שתהיה עבודתו ית' נעשית וכבודו מתרבה, והוא מ"ש דוד ע"ה (תהלים קל"ט) "הלא משנאיך ה' אשנא ובתקומיך אתקוטט תכלית שנאה שנאתים" וגו', ואלהיו אמר (מ"א י"ט) "קנא קנאתי לה' צב-קות", וכבר ראינו למה זכה בעבור קנאתו לאלקיו.

וכבר הפליגו חז"ל (שבת נ"ה) לדבר במי שיש בידו למחות ואינו מוחה, וגזרו דינו ליתפס בעון החוטאים... וזה פשוט כי מי שאוהב את חבירו אי אפשר לו לסבול שיראה מכים את חבירו או מחרפים אותו ובודאי שיצא לעזרתו, גם מי שאוהב שמו ית' לא יוכל לסבול ולראות שיחללו אותו חס ושלום ושיעברו על מצותיו...

(מסילת ישרים פרק יט)

חלק בארץ ישראל - למי שנשמר בקדושה כראוי

לאלה תחלק הארץ במספר שמות. ארץ ישראל היא בחינת אמונה כמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה, כמו שכתב אדונו מורנו ורבונו זכרונו לברכה כמה פעמים, כי על ידי קדושת הברית, שעל ידי זה נצטרפין האותיות לטוב, זוכין לאמונה כמו שמבואר בתורה ל"א (ליקוטי מוה"ר ז' א), ועל כן לאלה תחלק הארץ, כי כל אחד כפי מה שזוכה לקדושת הברית כמו כן יש לו חלק בארץ ישראל שהוא בחינת אמונה.

(מוה"ר מברסלב, לקוטי הלכות, אורח חיים, הודאה ה' ג')

מרגע הקנאה במחשבה נעשה בריה חדשה

פנחס בן אלעזר - הנה העושה מצוה קונים רוחו וגויתו זולת הזכות איכות חדשה ונעשים בריה חדשה מרוב קדושה הנשפעות בו על ידי המצוה, ועל כן סדרו קדמונינו ברכת טוב "אשר קדשנו במצותיו", ונתן לנו כמה מצות כדי שיהיה ויקדש בהם גם החומר.

ואמר לעיל וירא פנחס, כי יתכן שהיה חושש בן יקרנו [כמה שאירע עם] חור, ויהיה בידם ג"ע ושפיכות דמים, אף שזכותו הוא לא יבצר על ידי זה, אך ראה "בן אלעזר הכהן", שאביו נתכהו והוא לא, וגם שיש לו זכות אבות, ויקח רומח - זכות אברהם, שעולה רמ"ח וגם כן קדש שם שמים.

ועל ידי הקדושה שיתקדש על ידי המצוה יהיה כבירה חדשה, ואולי יזכה לכהונה, וקדש כל גופו על ידי מצוה שעשה באבר אחד. ואמר בקנאו את קנאתי - מרגע שקנא במחשבה כבר נחשב בריה חדשה.

(אלשיך בפרשתן)

התורה שאלתי

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות
מתוך ספרי 'תורתך שאלתי' שחיבר הרב חגי ולנסקי

אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה'
בעדת קרח כי בחטאו מת וגנים לא היו לו (ג, כ)

מה היתה כוונתו במילים 'כי בחטאו מת'?

רש"י: "לפי שהיו באות לומר בחטאו מת, נזקקו לומר לא בחטאו מתלוננים ולא בעדת קרח שהצו על הקב"ה, אלא בחטאו לבדו מת, ולא החטיא את אחרים עמו. רבי עקיבא אומר: מקושש עצים היה. ורבי שמעון אומר: מן המעפילים היה."

בכור שור: "כלומר, לא מתו אחרים בחטאו, לא גרם לאחרים שימותו כמו שעשו מרגלים, שגרמו לכל ישראל שמתו במדבר. ובעדת קרח, שהיצו על משה ועל אהרן ומתו חמישים ומאתים, ואחר כך ארבע עשר אלף, ודין הוא שלא יחלקו בארץ. אבל אבינו לא מת, אלא הוא לבדו."

רמב"ן: "ודעתי בדרך הפשט, שאמרו ככה: בעבור שחשבו שמשה רבינו היה שונא עדת קרח יותר מכל החוטאים שמתו במדבר, שהם היו הקמים כנגדו והכופרים בכל מעשיו, וחשבו אולי בשנאתו אותם יאמר אל יהי לו מושך חסד.... על כן הודיעוהו כי לא היה מהם. ורמזו עוד שאינו במתי המגפות אבל במדבר מת על מיטתו, וטעם 'כי בחטאו מת' – אמרו: מת במדבר בעונו, שלא זכה ליכנס בארץ."

חזקוני: "ולא היה בן עשרים באותו הפרק להיות הגזרה חלה עליו אלא בחטאו מת ודינו לירש".

רבי חיים פליטאל: "כלומר הרוג בית דין היה, והרוגי ב"ד נכסיהן לירשין ולפיכך שאלו בנותיו נחלה".

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (ג, כה)

מדוע התורה ייחסה את פנחס? בפרט לאחר שכתבה בסוף פרשת בלק 'וַיִּרְא פִּינְחָס בֶּן אֱלִעֶזֶר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן?'

רש"י: "לפי שהיו השבטים מבזים אותו: הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל? לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".

ריב"א: "נראה לי שלכך יחסו אחר האב, שלא תאמר: אמו גיורת היתה, שהיתה מבנות פוטיאל וגיורת אסורה לכהן, ואם כן היה חלל. לפיכך הוצרך ליחסו".

אור החיים: "ואולי שנתכוון שיזכרו אבותיו לטובה. ועוד נראה שנתכוון להשלים ישראל עם אהרן שסבב נפילה גדולה מישראל באמצעות העגל דכתיב (שמות לב) 'ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן', הרי עמד פנחס בן בנו ופדה נפש כל ישראל כאומרם בסמוך 'ולא כליתי את בני ישראל, ולזה יחסו עד אהרן...'"

הנשפים שעשה בלעם עד שנהרג

מי שמתעורר בלילה עליו להשתדל בתורה

המשתדל בתורה בעוה"ז זוכה שיפתחו לו פמה שְׁעָרִים לעוה"ב

ומשום שכל מי שמשתדל בתורה בעולם הזה זוכה שיפתחו לו פמה שְׁעָרִים לעולם הזה, פמה אורות - בשעה שיצא מהעולם הזה היא מקדימה לפניו, והולכת לכל שומרי השְׁעָרִים, מְכַרְזָה וְאוֹמֶרֶת: (ישעיה כו) פתחו שְׁעָרִים גוי צדיק! התקינו כסאות לפלוני עבד המלך! שאין שמחה לקדוש-ברוך-הוא אלא במי שמשתדל בתורה, כל שכן אדם שמתעורר בלילה להשתדל בתורה, שהרי כל הצדיקים שבגן עדן מקשיבים לקולו, והקדוש ברוך הוא נמצא ביניהם, כמו שפירשו (שיר השירים ח) הַיּוֹשֵׁבֵת בַּגִּימָה חֲבֵרִים מְקַשְׁבִּים לְקוֹלָהּ הַשְּׂמִיעֵנִי.

איך תשפחת לפני פאוחם שמשתדלים בתורה.

רבי שמעון אמר, פסוק זה יש בו סוד חכמה. הַיּוֹשֵׁבֵת בַּגִּימָה - זו כנסת ישראל שהיא בגלות עם ישראל והולכת עמם בצרתם. חֲבֵרִים מְקַשְׁבִּים לְקוֹלָהּ - מחנות עליונים כלם מקשיבים לקולך, לקול תשפחתך בגלות. הַשְּׂמִיעֵנִי, כמו שנגאמר (שיר השירים ב) הֲרֵאֵנִי אֶת מְרֵאִיךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ. הַשְּׂמִיעֵנִי קול אותם החברים שמשתדלים בתורה, שהרי אין תשפחת לפני פאוחם שמשתדלים בתורה.

אמר רבי שמעון, כביכול כל אותם שזכאים להשתדל בתורה, ומכשנחצה הלילה ובאים עם המלכה כשמאיר היום לקבל פני המלכה, מתחזק ויורש בשכינה. ולא עוד, אלא ששורה בו חוט של חסד, כמו שבארנו.

וכל מי ששומר עצמו, כביכול כנסת ישראל אחוזה בו ושומרת אותו והיא מקדימה לו שלום

הזהר להזהר

פינים מספר הזהר הקדוש

מתוך 'אגן הסהר' בעניינת הג"ר מינאל פלג שלי"ם א"

בא וראה, כל מי שזוכה להתחזק בשכינה, ישמר עצמו מאותם דברים שאחוזים מולה, כמו מי? אותם שלא משקרים באות הקדוש, כגון בת אל נכר. וכל מי ששומר עצמו, כביכול כנסת ישראל אחוזה בו ושומרת אותו והיא מקדימה לו שלום, וכל שכן אם זוכה וקונה את זה.

ח"ו אילולי פנחס שכך הרוגו

ואמר רבי שמעון, ראויים היו ישראל להיות משמדים באותה שעה, פרט לזה שהקדים פנחס למעשה הזה ושכף את הרגו. זהו שכתוב פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב וגו'...

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא: מה אעשה עם משה? ברית זו ממשה היתה, וכלתו היתה, גנאי הוא לתת אותה לאחר בלי דעת ורצון משה. לא נאה זה. התחיל הקדוש ברוך הוא ואמר למשה: משה, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר לו משה: רבוננו של עולם, מהו? אמר לו, אתה הוא שמסרת נפשך על ישראל שלא יאבדו מן העולם בכמה פעמים, והוא השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה: מה אתה רוצה ממני? הרי הכל שלך!

לכן אמר.

אמר לו: הרי הכל שלך היא, אמר לו שתשרה בתוכו. אמר משה: הרי בלב שלם תהיה אליו. אמר לו: אמר אתה בפיך והרם קולך, שאתה מסרת אותה ברצון ובלב שלם. זהו שכתוב לכן אמר. אתה אמר ברצון: הניני נתן לו את בריתי שלום. שאלו הקדוש ברוך הוא, הנה לו לומר: לכן אמר לו הניני נתן לו את בריתי שלום. אבל לא כתוב אלא לכן אמר. ואם תאמר שהעברה ממשה - לא. אלא כנר זה שמדליקים ממנו - זה נותן ומהנה, וזה לא נגרע ממנו.

(חזקוני ר.כ.)

פסוק לי פסוק

שאלות וחיידודים לשולחן השבת

מה אהבתי

התקן לבידוד ליוזם שניים מקרא אחד תרגום לכתב מ"ה קדושי מירון

קוראים שניים מקרא אחד תרגום • עונים על 5 שאלות • זוכים בהגרלות!

כרטיס זה יכול להיות שלך!

מדי שבוע הגרלה על חמשה כרטיסים נטענים ע"ס 100 שקלים. עונים נכונה על שלוש שאלות מתוך חמש, ונכנסים להגרלה על 'הכרטיס היוקרתי'.

להלן שמות חמשת הזוכים בהגרלות שהתקיימו בשבוע פרשת חוקת:
מבחן מקרא: נהוראי בן אדיבה • מבחן אונקלוס: מרדכי שוויץ • מבחן רש"י: יעקב מינצברג • מבחן רמב"ן: נחום גוטמן • מבחן אור החיים: מרדכי שפירא

התקשרו לקו מה אהבתי
0795-100-200

מקרא

1. לגבי איזה קרבנות נאמר 'כאלה'?
א בקרבנות חג הפסח
ב בקרבנות חג הסוכות
ג בקרבנות התמיד שמקריבים מידי יום
ד מדוע מת צלפחד?
א גזירת שמים
ב בחטאו
ג בעון עדת קרח
ד כאשר אין בת מי יורש?
א אחיו
ב אחי אביו
ג שארו הקרוב
ד כמה לוג מביאים לפר?
א חצי ההין
ב רביעית ההין
ג שלישית ההין
ד כמה פרים מקריבים ביום החמישי של סוכות?
א עשרה
ב תשעה
ג שבעה

תרגום אונקלוס

1. איש אשר רוח בו
א רוח ענוה
ב רוח נבואה
ג רוח הנהגה
ד איך נקרא חג השבועות להתרגום בפרשתנו
א שבועות
ב קציר
ג עצרת
ד עולת חודש בחודשו
א בהתחדשותו
ב בקביעותו
ג בזמנו ובמועדו

4. על מה כותב התרגום 'יבא'?
א תקיעה
ב שופר
ג תרועה

5. מהו תרגום 'עצרת'?
א מנוחה
ב כינוס
ג עצירה

רש"י

1. מדוע הזכיר את 'שרח'?
א כי זכתה לבשר ליעקב אבינו שיוסף בחיים
ב כי זכתה לראות את יצחק אבינו
ג כי היתה עדיין קיימת בחיים

2. כיצד דרך ארץ לתת לאורח?
א להוסיף ולהרבות מיום ליום
ב למעט ולהוריד מיום ליום
ג לתת אותו דבר בכל הימים

3. מתי יש להקריב המוספין?
א באמצע, בין שני התמידים
ב אחרי תמיד של בין הערביים
ג לפני תמיד של שחר

4. כיצד יחלקו הנחלה בארץ?
א לאותם שהיו בגיל עשרים בשעת המנין הזה
ב לפי שמות מטות אבותם - יוצאי מצרים
ג שתי התשובות נכונות

5. מה לומדים מ"מטות אבותם"?
א למעט גרים ולרבות עבדים
ב למעט גרים ונשים
ג למעט גרים ועבדים

רמב"ן

1. מדוע רחיק ה' עמוני ומואבי מעל עמו?
א כיון שהיו צאצאיו של לוט
ב מפני חטאם שהרחיקו את ישראל, מדה כנגד מדה
ג שתי התשובות נכונות

2. מדוע מנה גם את שבט לוי?
א כי חלק מהם מתו בעדת קרח לכבוד, שלא יחא לגיון של מלך פחות משאר העם
ב כדי לשבח את פנחס שנמנה עמהם

3. מדוע הזכיר שם איש ישראל המוכה?
א להודיע שזכה פנחס לזה, בשכר שלא פחד לקיים מה שנאמר 'ושם רשעים ירקב'
ב כדי שלא יהרהרו ישראל אחר מידות ה'

4. מה כוונתן באומרן "כי בחטאו מת"?
א מוסב על שלפניו - לומר שלכן לא זכה להכנס לארץ ישראל
ב מוסב על שלאחריו - לומר שלכן לא זכה לבנים
ג ב' ביאורים ברמב"ן

5. מדוע לא הזכיר בפרשה זו "מועדי השם"?
א כיון שכבר כתב כן בפרשת אמור
ב כי יש כאן גם קרבנות שאינם נוגעים למועד
ג כי נתנם ה' לישראל

אור החיים

1. מדוע אמר "צור את המדינות"?
א כי היו עם קשה כמו 'צור'
ב לרמוז על 'צור' שהיה ממלכי מדין
ג כי זהו אחד מתיקוני התשובה

2. מה לומד רבנו משמותיהם של בני יששכר?
א עצות איך לקנות דרך ארץ שקדמה לתורה
ב דרכים ועצות לקנין תורה
ג בשבח וחשיבות מידת הענוה

3. כנגד מה אמר 'רִיחַ נִיחֻחַי'?
א כנגד קרבן התמיד עצמו
ב כנגד מנחת התמיד - עשירית האיפה
ג כנגד הנסכים

4. לִסְכָּד מִשְׁפַּחַת הַסְּרָדִי
א שהיה לבוש בבגדי שרד
ב שהיה מסדר ליששכר כל הצריך לו
ג שהיה סר מדרך הרשעים

5. מדוע אמר 'וּבְרָאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם'?
א לפי שראש חודש תלוי בבית דין
ב ללמדך שהוא 'מועד' כשאר מועדי ה'
ג כי ישראל נמשלו ללבנה

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

מקור התלהבותו של פינחס לקנאת ה' צבאו-ת

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' (במדבר כה, יא).

פירש רש"י: "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".

ידועה הקושיא, מה מועיל זה ש"בא הכתוב ויחסו אחר אהרן"? הרי הוא מתייחס הן אחר אהרן הכהן והן אחר יתרו אבי אמו שפיטם עגלים לעבודה זרה?!

ונראה לפרש בהקדם יסוד קדוש ונשגב המבואר בספרי הקודש ("קדושת לוי" פ"ה יתרו ועוד), שלפעמים יש ללמוד דרכי עבודת השי"ת מהרשעים, בבחינת "מאובי תחכמני" (תהלים קיט, צח), כי כשאנו רואים עד כמה לבם מתלהב ומשתוקק לעבירה, נוכל ללמוד מהם בקל-והומר עד כמה אנו צריכים להתלהב ולקפוץ לתורה ומצוות.

יסוד זה מציינין ה"חתם סופר" בפרשתנו, שכאשר ראה פינחס את עזותו של זמרי בן סלוא לדבר עבירה, כאשר לא בוש ולא נכלם לבוא יחד עם זמרי המדינית לעיני משה ולעיני הזקנים, אמר לעצמו, כי אם כך, בוודאי יש לי להתלבש במדת עזות דקדושה כנגדו, ולקנא קנאת ה' בכל ענין, ללא חת וללא מורא.

וזהו: "בקנאו את קנאתי בתוכם", פינחס למד להשתמש בעזות דקדושה לקנא קנאת ה' ממדת העזות הטבועה "בתוכם" - בתוך החוטאים הרשעים. ע"כ.

ונראה לומר בזה, שהלימוד "מאובי" מותר להיות רק בעבירות שהן תאוות (שמוה שאנו רואים את תאוותם ותשוקתם לעבירה, אנו צריכים ללמוד להתאוות ולהשתוקק לתורה ומצוות), ברם, בעבירות של "פירה", ובראשם עבודה זרה, לא שייך ללמוד כלום מהגויים, כי זה דרכם כסל למו להלעיט את נפשם באמונות של שטות וטפשות שאין בינן לבין ההגיון כמלא נימה, ושיבושים אלו אין להם מקום אצלנו כלל לשום צורך, כי אם כדי ללעוג ולבוז להם בכל מיני דרכים (כמאמר הכתוב בדברים יג, יח: "ולא יבק בידך מאומה מן החרם" [מעבודה זרה]).

מענה, כאשר ראו השבטים את התלהבותו של פינחס בקנאת ה' צבאו-ת, תלו זאת בכך ששמעו על זקנו יתרו שהיה כומר ופיטם עגלים לעבודה זרה, ומסתמא היה עושה כן במלא התלהבות וה"ברען", ומזה לקח פינחס דרך לעבוד את קונו באש קודש של קנאות נלהבת. ולכן היו מבזים אותו, כי טענו שמעבודה זרה אין ללמוד שום דרך לעבודת השי"ת, אדרבה, יש לבוז וללעוג בכל דרכי התולד ושחוק בכופרים עובדי עבודה זרה.

"לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן", ללמדינו שפינחס לא הוצרך ללמוד דרכי עבודה מפיוטם עגלים לעבודה זרה, אלא למד אותם מזקנו אהרן הכהן, שמחמת ה"דעת" שהיה בו במדה גדושה ("כי שפתי כהן ישמרו דעת", מלאכי ג, ב) "פתח צינור אהבה" ללמד לדורות הבאים לעבוד את קונו מתוך התלהבות ויקוד אש הנובעות מאהבה רבה לה' ולתורתו (ראה "תולדות יעקב יוסף" פ"ה תולדות אות ז).

(סעודה ב' תשל"ו)

פינחס סלל דרך לישראל להתקשר עם השי"ת ע"י תפילה - גם במצבי דין והסתרה

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' (במדבר כה, יא).

במדבר (במדבר כה, יא): "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן בדין הוא שיטול שכרו".

דוד המלך אומר בתהלים (סו, ד) "ואני תפילתי לך ה' עת רצון", והיינו, שיש עדיפות להתפלל בשעה שיש "עת רצון", שאז היא שעת הכושר לקבלת התפילות, והן מפלסות להן דרך עד כסא הכבוד לרחמים ולרצון.

ברם, בזמני חשכות אופל וצלמוות - היפך מ"עת רצון" - כשאדם מרגיש מרוחק מקונו, ונדמה לו ש"גם כי אזעק ואשועו שם תפילתי" (איכה ג, ח), צריך האדם להשכיל לאמר לעצמו: "אמנם עתה שוררת חשכות גדולה, ואיני יודע אם תפילתי תתקבל לרצון או לא, ודייקא משום הכי לא אדרוש את טובת עצמי בתפילתי, אלא אכונן מעומק הלב עבור כבוד שמו יתברך המחולל, וכל בקשותי יהיו רק לכוונה זו, ובכך אתקשר עם קוני בקשר איתן פי כמה מבתפילות שאני מתפלל ב'עת רצון'".

הוי אומר, סתם תפילה מתקבלת ומועלת יותר בזמני "עת רצון", ואילו תפילה המכוונת לצורך גבוה מועלת יותר בזמני הסתרה וחשכות, כי בזמנים אלו האדם מבטל את כל ישותו

לקונו, וגלל כן יש בכח תפילה כזאת לקרבו אל בוראו ולקשר אותו אליו יתברך בכל לב ונפש. ולבר מן דין, תפילה כזאת מקובלת לרצון בכל עידן ועידן.

בזה וימתק לבאר אמרם ז"ל (שבת פט, א): "מיד [לאחר שניתנה תורה לישראל] כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר... אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר (במדבר יז, יב) 'ויתן את הקטורת ויכפר על העם'".

כי הנה כל המלאכים נתנו לו מתנות הולמות למצב של מתן תורה - מצב מרומם ומלא אור ("מיד... כל אחד ואחד... מסר לו דבר", לפי המצב שהיו ישראל "מיד" באותה שעה), ואילו מלאך המות העניק לו מתנה על זמני אף וחומה והסתרה העתידים לבוא על ישראל - זמני מגיפה רח"ל ("אף מלאך המות מסר לו דבר").

ודייקא עבור תקופות אלו העניק לו את ה"קטורת" כסגולה, כי בקטורת רמוזים שני ענינים: א. כולה לגבוה (שאין בה מאכל הדייט). ב. קטורת מלשון "קטירא" - התקשרות, ורמז לו בכך ללמד לצאן מרעיתו, שבאותן תקופות חשוכות יש להתפלל תפילה שכולה לגבוה, ובכך יפעלו אות טובה, וגם יתקשרו בבוראם בקשר איתן של דביקות.

ענין זה גילה פינחס בן אלעזר בשעת המגיפה, כשהסתרה היתה גדולה ועצומה: "ויעמוד פינחס ויפלל" (תהלים קו, ל), ועל מה היתה תפלתו? "שעשה פלילות עם קונו" (סנהדרין מה, א) - תפילה לכבוד קונו, ובכך גילה לישראל שבעת הזאת אין עצה ואין תבונה אלא להתפלל לגבוה (בקטורת שכולה לגבוה), ותועלתה תהא בכפליים, הן שיתקשרו על ידה לבוראם בקשר אמיץ, והן שהתפילה תתקבל והמגיפה תיעצר.

על כך אמר הקב"ה למשה: "בדין הוא", מאחר שהוא סלל דרך לישראל על מתכונת תפלתם בזמני דין דייקא, משום כך ראוי הוא "שיטול שכרו... ברית כהונת עולם", כי מאחר שהוא פעל לקשר את ישראל לקונו בכל הזמנים, מדה כנגד מדה יזכה גם הוא לקשר אמיץ עם קונו - על ידי הכהונה - במשך כל הדורות והזמנים.

(סעודה ג' תשמג)

אמירת פרשת הקרבנות - עולה במקום הקרבנות בפועל

צו את בני ישראל, ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי וגו'. ואמרת להם זה האשה, אשר תקריבו ליהוה וגו' את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים וגו' עלת, תמיד העשה, בהר סיני וגו' (במדבר כה, יז).

יש לדקדק בכפל הלשון "ואמרת אליהם את קרבני לחמי" וגו', ושוב "ואמרת להם זה האשה" וגו'?

ונראה בהקדם מה דאיאת בגמרא (תענית כז, ב): "אמר אברהם, רבוננו של עולם, שמא ישראל חוטאין לפניך, אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה. אמר ליה, לאו. אמר לפניו, רבוננו של עולם, הודיעני במה אירשנה. אמר ליה, קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת וגו'. אמר לפניו, רבוננו של עולם, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם?! אמר לו, כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבו לפני, ואני מוחל להם על כל עונותיהם".

יסוד ושורש ענין זה היה במתן תורה, שבו אמרו ישראל (שמות כד, ז) "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", וביאר כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע הכוונה בזה: "נעשה", נקיים בפועל את המצוות שאפשר לקיימן, ו"נשמע", במצוות שאי-אפשר לקיימן בפועל, נעסוק בפסוקיהן ובהלכותיהן, ועל ידי זה ייחשב לנו כאילו קיימנו אותן בפועל.

הוא אשר אמר הקב"ה למשה: "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי", מוסב על הקרבת התמידין בפועל ממש, "ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה", מוסב על האופן השני של הקרבת התמידין ע"י אמירת פסוקי הפרשה, ועל ידי זה הם "עולה תמיד" הן בזמן הבית והן בזמן הגלות.

ומפרש הכתוב: "את הכבש אחד" האופן הראשון של הקרבת התמידין "תעשה בבוקר" בזמן בית המקדש שהוא בבחינת "בוקר", "ואת הכבש השני" האופן השני של הקרבת התמידין "תעשה בין הערבים", בזמן הגלות שהוא בבחינת "ערב".

ומוסיף הכתוב לאמר: "עולת תמיד" ענין זה שאפשר להקריב את קרבנות התמידין תמיד, "העשויה בהר סיני", מקורו ושרשו הוא מהר סיני שבו אמרו ישראל "נעשה ונשמע", ואז סללו דרך לעצמם לקיים מצוות הן בפועל ממש ("נעשה") והן ע"י עסק התורה ("נשמע").

(סעודה ג' תשלח)

מחשבת קודש

דרך ציפיה לגאולה

איתא בספה"ק **"קדושת לוי"** (ליקוטים):

"יש שני אופנים בבחינות האבילות: אופן אחד, על דרך הפשוט, כי כאשר היה בית המקדש קיים וציון וירושלים על מכונו וישראל היו שרוים על אדמתם, היינו בתכלית המעלה והגדולה והשפעת כל הטובה שהיה נשפע על כל העולם היה נמשך על ידי תפלתנו בעבודת הקודש בבית המקדש ועל ידי מעשה הקרבנות וכו', ועתה חסרנו מכל אלה ונשארו דלים וריקים ובזוים ומושפלים וכו'".

"ואופן השני למשכילים... כי בזמן שהיה בית המקדש קיים וירושלים על תילה וישראל שרוים על אדמתם היה התגלות אלקות, והיה ביכולת לעבוד עבודת הקודש, אז היה בכוחו להמשיך גילוי אלקות ולהיות בתכלית הביטול לפני ה' והדר גאוננו... אבל עתה בחרבן בית המקדש ירד בחינת מלכותו ונתלבש בלבוש שק... וגם, מניעת והסתלקות היראה והביטול לפני ה'".

ומוסיף ה"קדושת לוי" דבר-חידוש, שכאשר האדם זוכה להתאבל על ירושלים כדבעי, במדריגה העליונה, אזי יש בכוחה של אבילות זו למרק ולזכך את חומרנו, "כי כאשר אנחנו מזכירים ומסתכלים על גודל התגלות אלקות שהיה בזמן שהיה בית המקדש קיים... בזה אנחנו מזדככים, ולכן כאשר יגיע עת פקודתינו לטובה... נהיה אנחנו ראויים לקבל גודל מתיקות ידידות ועריבות התענוגים שיתגלה בעת ההוא".

אמנם, איך נוכל להתעלות למדריגת התבוננות זו, בשעה שעול הגלות ושעבוד

מלכיות מטריף את דעתנו ומשבש את נפשנו רוחנו ונשמתנו?! הלא המציאות היא שבמצב כזה חושבים רק מלחם ומים וכיו"ב, ולא מגילויי אלקות!?

לכן, העצה היעוצה היא, לבקש מהקב"ה, שיסיר מעלינו את כובד הגלות ואת הטירדות המטריפות אותנו, כי אך רק בגינן ומחמתן נסתמו עינינו ונאטמו אזינינו ואין לנו יודעים מה חסר לנו **באמת** בגלותנו.

ענין זה עולה יפה בתוך פירושו המפורסם של **כ"ק מרן מהר"ש ז"ע** בפיוט "ושויתי ה' לקראתי שתרחמני **עוד בגלותי** לגאלני", שהתפילה והבקשה מאתו יתברך היא, שימשיך עלינו חסדים ורחמים **בתוך הגלות** כהכנה לגאולה, ויטעימנו כבר עכשיו גאולה פורתא מעין העתיד.

לפי האמור הביאור בזה הוא: **"שתרחמני עוד בגלותי לגאלני"** מהסירדות וכובד הגלות המכבידים עלי ומטריפות את דעתי, ואז אזכה שייפקחו עיני שכלי **"לעורר לבי לאהבתך"** לאהבה אותו יתברך ולהתמלא תשוקה לגילוי אור פני מלך חיים החסר מאתנו עתה בגלותנו, ומתוך כך **"ואתפלל כדת כראוי וכנכון"**, אדע על מה להתפלל בתפילתי על הגאולה, לא תפילה על חסרון גשמי וכיו"ב (כאופן האבילות הראשון המובא ב"קדושת לוי"), אלא תפילה על האור האלוקי שנחסר מאתנו (כאופן האבילות השני המובא שם), שאור זה ייגלה וייראה לעינינו במלא הדרו כשנזכה להגאל מחשכת הגלות לאורו של מלך המשיח.

(סעודה ג' תשל"ו)

סיפורי קודש

על הרה"ק ר' שלמה מקארלין ז"ע - כ"ב תמוז

כאשר נתמנה הרה"ק ר' פינעל'ה מאוסטילא ז"ע לרב ואב"ד בעירו, לא רצה לקחת קויטל'ך מהציבור.

החסיד הנודע ר' מרדכי הערש ריביטשויער ז"ל פנה אל **כ"ק מרן מהר"ד ז"ע** וביקש הימנו לפעול אצל חתנו שיתחיל לקחת קויטל'ך, כי רבים צריכים לו.

אמר לו **כ"ק מרן ז"ע**:

"אספר לך סיפור מה הפשט 'נעמען א קוויטל'".

"פעם הגיעה אשה אל הרה"ק ר' שלמה קארלינער ז"ע, ובכתה בפניו בכי תמוררים על בעלה שנפל למשכב, ומצבו התדרדר, והוא במצב גסיסה רח"ל. הצדיק רבי שלמה עדיין לא הספיק לענות לה, ואז הגיעה הזכרה נוספת אודות אשה מקשה לילד שנשקפת סכנה לחייה".

"אמר הצדיק בלבו: מה אעשה?! הרי נשמה אחת מחכה לחברתה. אם אברך את ה'מקשה לילד' - ימות הגוסס (כדי שתינכס נשמתו לתוך הוולד). ואם ארפא את הגוסס - תמות האשה המקשה לילד. אין ברירה בידי, אלא להמשיך לתינוק נשמה חדשה" (כי רק אז אפשר לקיים שתיהן, שגם הוולד יירפא, וגם הרך הנולד יולד למול טוב).

הפטיר **כ"ק מרן ז"ע**: "נו! עכשיו אתה יודע מה זה קויטל'ך! אין זה דבר קל כלל. ובכל זאת, אם כולם לוקחים 'קוויטל'ך' יקח גם הוא..."

(כ"ב מרחשון תשל"ו)

בימיו של הרה"ק ר' שלמה קארלינער ז"ע היה קטרוג גדול על כלל ישראל אודות כן שהחסידיים מתפללים בקול רעש גדול אך ורק כדי לעשות נחת רוח לרבים, ואינם מכוונים כלל בתפלתם לעשות נחת רוח ליצורם.

בבית-דין של מעלה פסקו שהבעל-דבר יירד למטה לנסות את החסידיים ולבדוק האם אכן יש ממש בטענה כנגד החסידיים או לא.

הבעל-דבר התלבש בלבוש תלמיד-חכם מופלג, והחל לצאת ולהכנס במעון קדשו של רבי שלמה קארלינער ז"ע, ורבי שלמה היה מקרבו ביותרת קירבה וכבוד עקב רוב חכמתו וכח תורתו.

כאשר ראו החסידיים את הקירוב הגדול שמקבל אותו תלמיד-חכם מרבים, התחילו גם הם לכבדו ולהעריכו כראוי וכנכון. בשעת לימודם היה מוסיף להם בהירות בסוגיא שלמדו, וכן היה מיישב להם את קושיותיהם בשפה ברורה ונעימה, ומתוך כך הלכה וגדלה הערצתם כלפיו.

ברבות הימים החל לקנטר אותם וללגלג עליהם על התלהבותם בתפילה, באמרו כאמרו "הרי אתם עמי-ארצות גדולים, ואם כן מה לכם ולעבודת התפילה השמורה רק לתלמידי-חכמים מופלגים?!"... והגדיל לעשות, כשמאן-דהו הוסיף התלהבות על התלהבות בתפלתו, היה מושך את טליתו מעל ראשו, והיה מראה בכך שאין דעתו נוחה מהתעצמותו בעבודת התפילה "השמורה רק לתלמידי חכמים אמיתיים" - לשונו.

החסידיים שהעריכוהו מאד, קבלו את דעתו, ומיני אז החלה התלהבותם בתפילה להצטנן, וה"ברען" הגדול החל להיות "פוחת והולך" מיום ליום.

כשראו החסידיים את המצב שנוצר, החלו לדון בכבוד ראש כדת מה לעשות כדי להחזיר את אש ההתלהבות למקומה, כדרכם מאז ומקדם, ולאחר דין-ודברים הגיעו למסקנא שיש לגרש את התלמיד-חכם הנ"ל מבית-הכנסת, לאחר שכל ה"ירידה" בעבודת התפילה באה בגינו, והחליטו לעשות כן למעשה מבלי לשאול את רבים על כך.

ויהי באחד הימים, כשהרבי לא נכח בבית המדרש בשעת התפילה, והתלמיד-חכם הנ"ל משך טלית מעל ראש אחד המתפללים עקב התלהבותו היתירה, החל להלה לצעוק עליו "מחוצץ, כלך לך מפה", והצטרפו שאר בני-החבורה אליו וזרקוהו בבושת פנים.

לאחר מכן חרדו מאד לתגובתו של רבם הקדוש, כי ידעו שהלה חביב מאד בעיני הרבי. אולם, לאחר שעה מועטת נכנס הרבי לבית הכנסת עם פנים שוחקות ומאירות, ואז אמר להם יישר כח על שזרקוהו החוצה, "כי התלמיד-חכם הלז היה הבעל-דבר בעצמו שבא לנסותם ולבחון אותם האם הם מתפללים לכבוד רבם או לכבוד שמים, ועתה נתגלה שתפלתם היא לכבוד שמים, ובכך הומתק הקטרוג מעל ראשי עמ' קודש".

(שיחת קודש - כ' תמוז תשס"ב)

אמירה נעימה

על פרשת השבוע

מחילת עוונות בכל ברית מילה - מכחו של אליהו

מובא בספר **"אגרא דפרקא"** (אות קמו):

"נאמר לי משם קדוש ישראל ה"ה הרב הקדוש מורינו הרב שלמה מקארלין זצלה"ה ה"ד, שאמר בשם המדרש (לא ידוע מקורו), בשעה שאמר הקב"ה לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר לבעל ברית, ואז יהיה ריקם מעבירות".

"והשיב עוד, אפשר יהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו. השיב עוד, אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות, ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל".

"כן שמעתי שיצאו הדברים מפי הנ"ל".

"ונראה לי, שזה מרומז בפניחם הוא אליהו (במדבר כה, יג): 'תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל', כי הואיל ומדתו קנאה והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, על ידי זה גורם הכפרה לישראל כי הוצרך השי"ת להבטיחו כנ"ל".

(ח"י תמוז תשס; שיחת קודש - כסליו תשס)

היכל המשפט

גיליון 4 – תמוז תשפ"ג

היכל המעשה ~

מתוך שיעורי הפרקטיקה של רבני בית הדין
הרה"ג ר' מיכאל חיים רוטמן שליט"א - ביד"צ המרכזי רמה ד' בי"ש

מכירת כתב ידו של הגר"ח קנייבסקי לצוק"ל

רכש מבחור כתב יד של הגר"ח ורוצה לחזור בו מהרכש ■ האם הטענה שכתב היד הינו של ב"ב הינה סיבה לביטול מקח ■ אדם שהתחייב סך מסויים למוסד לימודים על סמך העובדה שהוא יהיה חתום עם הגר"ח על הסכם יששכר זבולון, ולבסוף הוברר שלא הגר"ח חתם בפועל על השטר אלא זה חתימה סרוקה באישורו ■ כמה הייתם משלמים עבור מגילת אסתר מצויירת, או עבור הכיפה של הבבא סאלי. או שבכלל אתם מעוניינים בקש שעמד עליו מהר"א מבעלז, או בפילטר הסיגריות של המקובל הרב יצחק כדורי. כך או כך בשנים האחרונות צמח לו שוק של מכירות חפצי יודאיקה על טהרת היהדות, למימדים עצומים, ומתחום יקר ולאניני טעם בלבד הפך לאחרונה לאחד הענפים המובילים.

שום עילה לביטול המקח, מאחר ואכן מדובר בתשובות של הגר"ח קנייבסקי. הרוכש טען לעומתו כי למרות שיתכן שאכן התשובה היא תשובה של הגר"ח, אולם הרכישה נעשתה על מנת לרכוש את כתב ידו של הגר"ח ולא עצם התשובה. לאחר שראה המתווך כי כלתה אליו הרעה וכי דעת בית

הדין נוטה לחייבו להחזיר את הכסף בטענת ביטול מקח, ביקש המתווך את עזרת חברו הטוען רבני שיבוא ויציל את המצב. בדיון שהתנהל לאחר מכן הגיע הנתבע בליווי חברו הטוען רבני, ולאחר שהציגו הצדדים את עיקרי טענותיהם, טען הטו"ר כי מאחר ובשנותיו האחרונות זו הייתה דרך כתיבתו הרי שזה נחשב לכתב ידו, ואם לא כן יבואו כל התורמים לקופות השונות ויתבעו את כספם בחזרה מאחר וכל ההבטחות שהובטחו להם והוצגו בפניהם בשם רבי חיים הרי שהכל היה מכתב ידם של בני ביתו.

ובפרט כאשר מדובר בהתחייבות של הסכם יששכר זבולון שהובטח לתורמים לחתום על הסכם שכזה עם רבי חיים, שכאשר יתברר שאין מדובר בחתימתו של רבי חיים אלא אחד מבני ביתו הרי שהדברים מקבלים משמעות אחרת וזו עילה להתביעת הכספים בחזרה. מבלי להיכנס לאמיתות הדברים, גם לו יהי, הרי שאין לדמות כלל

לאחר תקופה קצרה הציג מיודעינו את המכתבים בפני סוחר ותיק בתחום, והלה הסב את תשומת ליבו לפרט קטן ופשוט, והוא כי למרות העובדה כי התשובה היא תשובה של הגר"ח, מכל מקום כתב היד אינו שלו, והעניין בזה הוא פשוט, מאחר ומדובר בתקופה האחרונה בה היו בני ביתו כותבים את התשובות בשמו, א"כ הרי שהכתב הוא כתב יד של בני הבית ולא של רבי חיים.

לאחר שהנסיונות מול המתווך עלו בתוהו תבע הרוכש את המתווך לדין, המתווך טען כי אין כאן

העק הנילוון

- דבר העורך.
- היכל המעשה.
- מתוך כותלי בית הדין.
- מהנעשה והנשמע.
- שו"ת ע"י רבני בית הדין.
- שואל כעניין.
- מכתבים למערכת.

דבר הלוך ~

ואילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים להודות, מי פילל זמי מילל, חזו בני חביבי, עוצמת הרגשות מסרבת לשקוע, משיחת הטלפון שהתקבלה במערכת, ולו בשביל שיחה זו בלבד היה שווה הקמת כל המעצמה של 'היכל המשפט'.

הטלפון במשרדי המערכת מצלצל כדבר שבשיגרה, אף אחד לא הכין את מזכיר בית הדין למה שהולך להחולל כמה דקות לאחר מכן, על הקו יהודי נשמע קצת מבוגר, ברצונו לתרום לפעילות בית הדין סכום שאינו מן השגרה, כשהחל המזכיר להתעניין פתח הפונה בבכייה, וכך מספר נגה זה כבר קרוב לשלוש שנים שהשכן שלי מהקומה מעל אינו מחליף איתי מילה, ולא חלילה שעשיתי איזה עוול, אלא אדרבה אותו השכן קומה מעלי בנה מרפסת ופשוט עשה לי בדירה נזק של ממש, ומשבאתי להעיר את תשומת לביו לעובדה שבעצם הבנייה הוא מסב לי נזק, פתח את פיו בצעקות כי אני זקן טרדן וצר עין ולא מוכן לפרגן לו להרחיב את דירתו הצרה, ולא חסך מילים קשות, אני שראיתי כי כלתה אלי הרעה פניתי ללכת ללא אומר וללא דברים, ומיני אותו יום לא החליף איתי אותו השכן מילה.

השבוע ירד אלי השכן ובידו מעטפה ובתוכה סכום כסף יפה, ועוגה, וחיוך גדול על פניו ברגע הראשון לא ידעתי אנא אני בא, אך לאחר כמה דקות התאוששתי, השכן ביקש להיכנס אל ביתי, ולאחר אין סוף התנצלויות ביקש לשלם לי על הנזק שגרם על ידי תוספת הבנייה, לשאלתי מה קרה פתאום הסביר לי כי בשבוע האחרון הוא נקלה לאיזה ביהמ"ד בבני ברק והתקיים שם שיעור במסגרת קבוצת השימוש של היכל המשפט, ומאחר והיה מהופנט לדברים, נשאר עד לסוף השיעור, לאחר השיעור פנה לרב ושאל אותו על עניין הבנייה ואחר שהוברר לו מעל לכל ספק כי יש כאן הויק מעוניין הוא לשלם על כל ההויק, בתחילה סירבתי לקבל את הכסף אך לאחר תחנונים מצדו הסכמתי לקבל את הכסף ומשכך אני רוצה לתרום את המעשרות לפעילות החשובה של בית הדין.

בשבוע האחרון קיבלנו מבית הספר בה לומדת ביתנו מכתב המבשר על קעמפ קיץ שאמור להתקיים בימי החופשה הבאים עלינו לטובה, עלות הקמפ הינה 500 ₪ לנרשמים עד לר"ח תמוז 5501 לנרשמים לאחר מכן עד לח' תמוז, הקעמפ אמור להתחיל ביי"ג תמוז.

מיותר לציין כי הרישום מתאפשר רק עם משלמים וכל עוד לא שילמו לא נחשב שנרשמו, בשעת מעשה לא חשבנו הרבה ונרשמנו עוד לפני ר"ח על מנת לחסוך בהוצאות שגם כך גביהות במיוחד בתקופה זו של ימי בין הזמנים.

אלא שלאחר שמספר הורים עוררו את העניין אנו מסתפקים האם יש בזה איסור ריבית בעצם מה שקיבלנו הנחה עבור העובדה ששילמנו מראש, ונחשב לפסיקה בהזולה, ואם כן עלינו להשלים את תוספת ה-50 ₪ שלא קיבלו אותם שלא הקדימו את התשלום.

תשובה

קצת קשה להיכנס לסוגיא במדור זה מאחר ויש הרבה לדון בגדר הרכישה, מה בעצם רכשתם כאן האם נחשב כמקח או כשכירות פועלים, ואין כאן המקום להאריך, אך במקומות שכאלו בקעמפים שבמסגרת הלימודים ניתן בדרך כלל לשלם בצ"ק או באשראי, וגם אותם המשלמים בצ"ק או אשראי גם הם נהנים באותה ההנחה, למרות שבפועל המוסד לא קיבל את התשלום, ואם מוכח שהסיבה להזולה אינה התשלום המוקדם אלא הרישום המוקדם על מנת שיוכלו להיערך בהקדם, (ואף שהם דורשים תשלום בשעת ההזמנה, זה בכדי לוודא שאכן ההורים יקחו את עניין הרישום ברצינות), ומשכך ניתן לשלם גם במזומן, אך במקרים שהמוסד דורש תשלום מזומן בלבד, ואינו מוכן להתחייב שלא להשתמש באותם כספים לפני תחילת הפעילות, הרי שצריך לדון בזה בכובד ראש, ויש פעמים שאכן העניין כרוך באיסור ריבית.

מילתא למילתא, ואין הנידון דומה לראיה, שהרי זה בוודאי ברור לכל, שהתורם למוסד כזה או אחר על סמך הבטחה של צדיק, אין הוא מסתמך על כתב היד, והחתימה אינה אלא ראייה בלבד לעובדה שאותו הצדיק אכן אמר את הדברים או התחייב עליהם, ולאחר שהוברר שאכן כך הם פני הדברים, אפי' אם לא הוא בעצמו כתבם, עדיין הבטחתו בהינה עומדת, ומשכך ודאי אין כל סיבה לבטל את המקח, ובפרט כאשר מדובר בצדקה, ואף בעניין הסכם יששכר וזולון, לא החתימה היא הסיבה לתרומה, אלא ההתחייבות.

בשונה מכך רכישת כתב יד של איזה צדיק בוודאי כל הכוונה היא דווקא לרכוש את כתב ידו ממש, ואם אין זה כתב ידו ממש הרי שכל המקח בטל מיסודו, שאין כוונת הרוכש לרכוש את תשובתו של הרב שהרי זה יכול לראות בספרי התשובות השונות, וכל מטרתו היא רק כתב היד, וברור הדבר שאילו היה ידוע שלא הרב בעצמו כתב את המכתב לא היה קונה, ובוודאי לא במחיר שזכה, ואם כן פשוט הדבר שבאופן כזה ההקפדה היא על כתב היד דייקא, ומאחר שהוברר שאין מדובר בכתב היד הרי שהמקח בטל, ומשכך צריך הוא להחזיר לרוכש את מלוא כספו בחזרה.

אלא שיש לדון לגבי המקח שבין הבחור למתווך באופן שהמתווך ידע שמדובר שלא בכתב ידו של הרב.

מכתבים לאחרת

משפט הריבית

שלו' רב לחברי המערכת

ראשית ברצוני להודות על העלון הנפלא שמידי גיליון מפתיע מחדש בשאלות ודיונים מרתקים פשוט לשבת לקרוא את הגיליון מתחילתו ועד סופו בלי הפסק.

ברצוני להעלות רעיון שיש בו תועלת לרבים היות וכבר ידוע בשער בת רבים חומרת עוון הריבית, ובשנים האחרונות ענייני ריבית מאוד מאוד נפוצים, כמו בחיסכון לכל ילד, פנסיות, רכישות באשראי ובתשלומים ועוד כהנה וכהנה עניינים שיש בהם איסורי ריבית, מהדברים הנוגעים להתנהלות השוטפת יום יום, ומשכך ראוי להקיש מדור מיוחד לנושא, וכל שבוע יביאו הרבנים הלכות פסקות בדברים הנצרכים מענייני השעה.

ובטוחני כי בזכות זה בוודאי נזכה לתחיית המתים ויהיה בזה קירוב הגאולה כמבואר במדרש שבזכות מה שקיבלנו על עצמינו את מצוות הריבית נגאלנו ממצרים.

בברכה החפץ בעילום שמו בשם רבים

תגובת המערכת

יש"כ על התגובה ברוך ה' אנו מקבלים הרבה תגובות חיוביות, וזה נותן לנו כח להמשיך ולהפיץ את דבר ה' זו הלכה.

לגבי עצם הרעיון יש דברים בגו, למעשה הגיליון קצר מלהכיל את כל הרעיונות, אך אולי בהמשך יתאפשר הדבר, לעת עתה שלא להשיב פניך ריקם נשתדל מידי פעם להביא במדורים השונים כל מיני שאלות ודיונים אשר עוסקים גם בענייני ריבית החמורים.

חכמים היוזרו בדבריכם

בגיליון מספר 2 פורסמה שאלתו של נער אשר להיותו צעיר לימים ביצע מעשה קונדס כנגד מורו ורבו וכנגד בעלי חנויות וכעת מבקש כפרה דרך פרסום השאלה ברבים.

צריך מאוד מאוד להיזהר הדבר יכול להביא מכשול לתמימי דרך אשר לתומם יחשבו שמי שחטא נגד חברו יפרסם חטאו ברבים בעילום שם כמבקש תשובה להלכה ובוזה יכופר עונו.

לדעתי עליכם לפרסם לא רק תשובה הלכתית לשואל זה אלא לענות עלי גליונכם שעונו לא יכופר עד שיבקש מחילה הן מהרבי והן מהחנות ששיחק עליהם ושלא ירגיע את רגשי האשמה שלו עם פסק הלכה שיקבל מכם.

דרך הלימוד

נזקי שכנים

לעורכי העלון רב שלומים

אני יהודי לא צעיר, נער היית גם זקנתי, וכבר ראו עיני סכסוכי שכנים לרוב, אך נדמה כי בעשור האחרון עקב ריבוי אפשרויות הבניה והתמאות השונים, עלו מקרים אלו בעשרות מונים, מניינים שלמים נוצרו עקב אי יכולתו של ראובן להתפלל במניין שבו מתפלל שמעון שכנו בדלת ממול, אני לא מאלו שסוברים שהכל בא מצרות עין, יש ויש, ופעמים שדווקא השכן הבונה יש לו עזות מצח שלא ראו אבותינו, והוא עוד מצפה להבנה והחלה מצד שאר הדיירים.

הרב שטיימן כבר התבטא פעם, שהשכן שלאחר הבנייה הוא לא אותו השכן שקודם לכן, אך לדעתי חשוב מאוד לתת מעל במה מכובדת זו את ההתייחסות ההלכתית בכל סוגי המחלוקות השונים, הן בענייני בניה, הרכבת מצלמות ועוד שלל נושאים המביאים לידי מחלוקת.

תגובת המערכת

כבודו התפרץ לדלת פתוחה, ואכן כבר נתבקשנו זה מכבר על ידי גדולי הפוסקים, לרדת לעומק סוגיא זו, ולהוציא לאור מדריך הלכתי ברור בכל הנושאים הרלוונטיים, ובעז"ה החל מגיליון הבא אנו מקווים להקדיש בעזרת הציבור מדור מיוחד לעניין סכסוכי השכנים בכל הקשור למגורים המשותפים.

הרב ש. תובע את מר יורם בעל חנות הרהיטים לבטל את העיסקא, ולקבל את כל כספו בחזרה, ולא זו אלא אף יפנה את השולחן והכיסאות מביתו על חשבונו של בעל החנות.

יורם בעל החנות דורש מהרב ש. לשלם לו שכירות עבור השימוש בשולחן והכיסאות ואף להוביל את הסחורה עד לפתח החנות.

מקרה הנידון

הרב ש עמד לפני שמחת נישואי בנו השישי הנה עוד פחות מחודש יעמדו הזוג תחת החופה ויבנו את ביתם הקטן, על אדני התורה והיראה, ברוך ה' רוב ההכנות לחתונה הסתיימו לא מכבר, ואף דירה נחמדה לזוג כבר נמצאה, הכל כל כך מושלם ורק שולחן וכיסאות חסרים לאופוריה המושלמת.

בסך הכל מדובר ביחידה לשכירות משכך אין טעם להשקיע בשולחן וכיסאות יקרים, טען החתן בתוקף בניסיון נוסף לחסוך בהוצאות החתונה, בכדי לחסוך מעצמו את כיתותי הרגלים ומנת הביזיונות היומית, בלקיחת האחריות על בריאות אביו שעדיין רובצים עליו חובות כבדים מנישואי חמשת ילדיו הקודמים.

וכך צעדו להם הרב ש, ומחונתו לעבר חנות הרהיטים יד 2 במרכז שכונת המגורים, בתקווה למצוא מציאות.

הזדמנות זו לא איחרה לבוא ובאחת החנויות צדה עיניהם שולחן עם 4 כיסאות חדשים, מי פילל ומי מילל למשמע המחיר המצחיק, לתמיהתם הסביר להם המוכר מר יורם כי על אף היותם של השולחן

והכיסאות חדשים, אם כל זאת מדובר בעודפי ייצור ובשל כך המחיר הנמוך.

התלבטו הצדדים אך המחיר לא העמיד בפניהם הרבה ברירות, אלא שנקודה קטנה היוותה בעיה, והיא העובדה כי הכלה מוסרת מידי שבוע קורסים לבנות בביתה, ומשכך לא די בארבע כיסאות וצריך לפחות שש כיסאות, אין זה בעיה פטר אותם המוכר תוך שבוע שבועיים יש לכם שתי כיסאות נוספים, זה רק עניין של הזמנה, כמובן שלא אוכל לתת לכם במחיר הנמוך, אך אם כל זאת עדיין יצא לכם זול בהרבה ממקומות אחרים, בלי אומר ובלי דברים סגרו המחונתים את העיסקא שילמו את המחיר הנדרש, ואצו להם כל אחד לדרכו, זה להוביל את השולחן והכיסאות לבית הקטן, וזה לפגישה בגמ"ח השכונתי.

ברוך ה' החתונה עברה בשלום ובשמחה עצומה, חלפו להם ימי השבע ברכות, שבועיים ואף חודש והכיסאות עדיין אינם, טלפון נוסף לבעל החנות הביא עמו תירוץ נוסף לעולם, הכיסאות כבר נגמל אך בשל שביטות זה מתעכב, וכך חלפו להם שבועיים נוספים, לאחר שכלו להם כל הקיצים והמחותן ביקש לקבל את כספו בחזרה, ובאם לא יפנה לרשויות הרלוונטיים, הבטיח יורם בעל החנות כי באופן יוצא דופן הוא יעשה להם שירות ייחודי ובעז"ה עד סוף השבוע יהיו הכיסאות אצלם בבית.

הפלה ופלא ביום שישי הגיע המוביל עם שתי כיסאות, ברוך ה', הזוג הצעיר שהגיע לשבת להורים בישר להם בשמחה כי בחסד ה' הכל על

מקומו בא בשלום, אלא שבמוצ"ש בבואם חזרה לביתם, בשעה שהורידו הזוג את האריזה מעל גבי הכיסאות, והנה חשכו עיניהם, גוון הכיסאות אינו תואם ולו במעט, להזמנה המקורית, כאן הריפוד חום ואילו הכיסאות המקוריים היו כחולים, יורם בעל החנות הביע את תמיהתו כיצד יתכן הדבר והלא הוא הזמין בדיוק את אותו הדגם, וכי הוא לא מבין כיצד קרתה הטעות, והוא יודא כי יחליפו להם את הכיסאות, וכך נסחב העניין חודש נוסף ועוד חודש.

לאחר כשלוש חודשים הודיע להם יורם כי בעז"ה היום אחה"צ יגיעו הכיסאות לביתם, ואכן בשעה שלש אחה"צ דפק המוביל על דלת ביתם, ואיתו עמו שתי כיסאות, כמובן הדבר הראשון שעשו היה להוריד את אריזת הכיסאות ולבדוק את התאמת הדגם, לאחר שמצאו שמדובר בכלל בדגם שלישי, כאן כבר פקעה סבלנותם, וביקשו לבטל את העיסקא ולקבל את כל כספם בחזרה, על מנת שיוכלו לרכוש סט שולחן וכיסאות נורמאלי.

משהפסיק יורם לענות לטלפונים של המחונתן הרב ש, הזמינו האחרון לדין תורה.

טענת התובע

מאחר ובעל החנות לא סיפק את כל הסחורה, וגם אחר בקשות חוזרות ונשנות, עומדים אנו קרוב לשנה ועדיין ההזמנה לא הגיע אליהם בשלימות, הרי יש כאן מקח טעות ומשכך רוצה הוא את כספו בחזרה, כדי שיוכל לרכוש סט שולחן וכיסאות.

תשובת הנתבע

טענות התובע צודקות בהחלט, ואין הוא מגיע חלילה להוריד מהסבל שעברו הזוג, אך אין מדובר כלל באשמתו, מאחר והוא אכן הזמין במעמד הרכישה את הכיסאות המדוברים, אך כפי שידוע לכל ישנם עיכובים נממלים, ורק לאחר תקופה ארוכה הגיעו הכיסאות, שכידוע הוברר שבטעות נשלח דגם אחר, לאחר בירור הטעות, הזמנתי שוב את הדגם המבוקש ומאחר ועדיין הסחורה לא הגיע שלחתי להם דגם נוסף, כעת למעשה יש להם בבית 8 כיסאות, אם ברצונם אוכל להביא להם למחר 6 כיסאות תואמים מהדגם האחרון, ובאם לא יאלצו להמתין תקופת זמן נוספת עד להגעת הדגם הראשון.

התובע: אנחנו מעוניינים דווקא בדגם הראשון אותו הזמנו, ובאם כבודו אינו יכול לעמוד בהתחייבותי, אנא בבקשה יועיל בטובו להחזיר לנו את הכסף בחזרה.

הנתבע: אין בעיה אם כבודו מבקש לתבוע את הכסף בחזרה מדין מקח טעות, א"כ הרי שלא היה כאן מקח כלל ועיקר, וממילא השתמשתם ברכוש שלי, וא"כ מבקש אני תשלום שכירות על כל התקופה שהשתמשתם בכיסאות הן מהדגם הראשון והן בדגמים האחרים, ואדרבה אם ברצונכם ללכת על מהלך שכזה, אני בודאי מסכים, ולא זו בלבד שהשולחן והכיסאות יחזרו אלי אלא אף אקבל עבורם תשלום שכירות על כל התקופה ועוד ישאר לי עודף.

התובע: כל דין תשלום שכירות במקח טעות זה רק בקרקע ולא במטלטלין. כמו כן אין כאן כלל מקח טעות אלא ביטול מקח, ובביטול מקח לא נאמר דין זה, ומשכך אין זו טענה כלל ועיקר

שאלת כנין

יש לי שאני דירה שאני משכיר אותה, לפני כשנה נכנס דייר חדש לגור שם, ובשעת חתימת חוזה הוא הביא לי 12 צייקים עבור תשלום שכירות לשנה הראשונה, ואכן כל התשלומים דפקו כמו שעון, לפני חודשיים חידשנו את החוזה והוא אמר לי שהוא יעביר לי את הצייקים בהמשך, ומאחר ובשנה הראשונה הוא עמד בכל התשלומים בזמן, לא חששתי והסכמתי, למעשה כעת אנו עומדים שלושה חודשים לאחר חתימת חוזה, והוא עדיין לא שילם, פניתי אליו מספר פעמים ובכל פעם הוא דוחה אותי בתירוץ אחר.

בשבוע האחרון ביקשתי ממנו את הכתובה שלו לצורך עיון מסויים, ולאחר שמסר לי אותה, אמרתי לו שמאחר וכלו כל הקיצים, אם הוא רוצה את הכתובה חזרה שישלם לי את החוב, ואם לא הרי שהוא לא יכול לישון בדירה.

למעשה הוא טוען לי שהוא גובה עבור כל יום שאני מחזיק את הכתובה סך 1000 ₪ וכל יום שאני לא מחזיר לו הרי שמתקזז מהחוב, ואדרבה שאני לא יחזיר לו את הכתובה, כי הוא ילך לעשות חדש.

שאלתי היא האם מותר לי לעכב את הכתובה אצלי מדינא בתור תפיסא עד שיחזיר לי את החוב, ושנית האם יכול הוא לדרוש שכירות על הכתובה, שכל עוד שאני לא מחזיר לו ירד סך 1000 ₪ מהחוב.

הופיע בהדרת קודשו

התרגשות עצומה עם הוצאתו לאור עולם של קובץ 'היכל המשפט' המכיל בתוכו מקבץ מאמרים ומערכות העוסקות בעניינים הנוגעים להתנהלותו של כל אחד ואחד בענייני חו"מ ריבית ואבהע"ז בזמנינו אנו הופיע ויצא לאור עולם הקובץ המיוחד של 'היכל המשפט' הכולל בתוכו מאמרים ומערכות במקצועות התורה בענייני חו"מ ריבית ואבהע"ז, בקובץ זה יוכלו המעיינים למצוא את אשר חשקה נפשם בסוגיות אשר נוגע לענייני הכלל והפרט מהדברים הנוגעים לכל אחד ואחד.

בכ"ב ימים אלו מופצים בריכוזי אני"ש הקובץ המיוחד, וניתן להשיגו במוקדי שיעורי הפרקטיקה בערים השונות או במייל heychalhamishpat@gmail.com

את הקובץ מפארים מאמריהם של גדולי הפוסקים חברי נשיאות בית הדין, הגאון הגדול רבי נפתלי נוסבוים שליט"א שעוסק בענייני מכירת חמץ על ידי שליח או ע"י קטן, מאמרו של הגאון הגדול רבי צבי ברוורמן שליט"א, שבעט סופר מהיר קיבץ כל ענייני בר מצרא בזמנינו מהדברים הנוגעים למעשה, ועוד ימצא המבקש מאמרים של גדולי הרבנים הגאון הגדול רבי עמרם פריד שליט"א, העוסק בענייני עיסקא בזמן הזה והגאון הגדול רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א, שהרחיב בענייני תיווך ובלעדיות בתיווך, והגאון הגדול רבי ברוך שובק שליט"א בענייני בועל שני.

ילכו מחיל אל חיל בני החבורה המסולאים מפז אשר כבר בימים אלו עוסקים ביתר שאת וביתר עוז ולא נותנים מנוח לנפשם ושינה לעפעפיהם, ומלבנים הסוגיות באר הדק היטב, לברר המקח בסוגיות העומדות על הפרק לקראת הוצאתו לאור של הקובץ הבא בסייעתא דשמיא.

קובעים ברכה לעצמם כל העומדים על הפקודים אשר עושים מלאכתם נאמנה, להוציא דבר שלם תחת ידם, פאר היצירה ונזר תפארה.

ויהא רעווא שעל ידי ריבוי התורה נזכה לגאולה השלימה וכפי שכבר כתב רבי שלמה קלוגר (בהקדמה לשו"ת טוב טעם ודעת מהדורת תנינא) וז"ל... ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קץ" כי כשם שאמרו חז"ל בגמ' יבמות (סב.) אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף, כך בחידושי תורה תלוי ביאת משיחנו בגמר כל התורה שיהיה בעולם כמו שניתנה למשה רבינו.

ולכן בצאת כל ספר וספר כדת הוא התקרבות הגאולה במהרה בימינו, וזה הוי נמי דברי שלמה המלך ע"ה בקהלת "עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגיעת בשר".

והכוונה הוי לא כמו שמבינים הטועים שלא לעשות ספרים הרבה כי מהאי טעמא אין הקץ נגלה עד שיתרבה הרבה ספרים כמו דהוי להג הרבה יגיעת בשר להעמיד תולדות דהוי כדי לקרב הקץ כן הוי נמי עשיית ספרים הרבה עכ"ל.

רבני ותלמידי היכל המשפט עמלו טרחו ויגעו להוציא תחת ידם מערכות נפלאות שדלו מים התלמוד להחיות בהם עם רב, מי בעסקי חושן המשפט ומי בענייני ריבית.

בחיבת רבה התקבל הקובץ אצל גדולי הרבנים והפוסקים אשר הביעו קורת רוח מפרי הביכורים אשר בו נתקבצו יחד מאמרים רבי הכמות והאיכות תחת כפיפה אחת.

בדגש רב ציינו הרבנים את מעלת וחשיבות כתיבת מאמרים בענייני הזמן הנוגעים לימינו אנו, אשר כידוע משתנים הטבעיים ונידונים רבים העולים על שולחן מלכים הינם מדברים חדשים לבקרים מה שלא נמצא בספרי רבותינו הראשונים והאחרונים

בדגש רב ציינו הרבנים את מעלת וחשיבות כתיבת מאמרים בענייני הזמן הנוגעים לימינו אנו, אשר כידוע משתנים הטבעיים ונידונים רבים העולים על שולחן מלכים הינם מדברים חדשים לבקרים מה שלא נמצא בספרי רבותינו הראשונים והאחרונים

הודעה חשובה

לקביעת תור לדיונים ובוררות

בדיני ממונות וריבית

ניתן לפנות למזכירות בית הדין בקו המשפט

0733831747 שלוחה 4

~ * ~

שאלות לרבני בית הדין ניתן להפנות בקו המשפט שלוחה 3,

כמו כן בשלוחה זו ניתן לשמוע את תשובות הרבנים

על השאלות שנשאלו

בשורה טובה תדשן עצם

במסגרת שיעורי הפרקטיקה המעשיים שעל ידי בית הדין

בסייעתא דשמיא התקיים שיעור מקיף

ב'נזקי שכנים'

מפי מורינו ורבינו מרא דדיינא הגאון האדיר

רבי צבי ברוורמן שליט"א

ראב"ד ביתר עילית וחבר נשיאות היכל המשפט

השיעור התקיים במסגרת השימוש בבני ברק

ויהיה ניתן לשמיעה לכלל הציבור בשלוחה 5 תת שלוחה 6

יו"ל על ידי בית הדין ומרכז הבוררות היכל המשפט + טלפון 0733831747 + מייל: heychalhamishpat@gmail.com

כל הזכויות שמורות למערכת היכל המשפט

הוצאות הגיליון נתרמו

ניתן להצניח את העניין לשמחות לברכה ולהצלחה

חד מן חבריה לרגל הוצאתו לאור עולם של קובץ 'היכל המשפט'	הגאון ר' ברוך שטרן לע"נ חנה ב"ר דוד	החפץ בעילום שמו להפצת מעיינות החכמה	לע"נ הרבי מרן מנחם מנדל בהגר"ר לוי יצחק ז"ע נלב"ע ג תמוז	לע"נ הרבנית הצדקנית מרת אסתר בת ר' יהודה כ"ט תמוז	ע"י החפץ בעילום שמו לע"נ הצדיק ר' אברהם מתייתו בן רבי מנחם נחום	הרה"צ ר' יהושע טיטלבוים לרגל השמחה השרויה במעונו
--	-------------------------------------	-------------------------------------	--	---	---	--

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפיסם דבריו
אנו אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון היים
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמנים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אפרים א"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

מלליצי יין ושיר

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר ר' יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעייתו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש, ו
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים.

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישעו בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

פנחס בן אלעזר. אמרו בסנהדרין (דף פב): לפי שהשבים היו מבזין אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא מישראל, לפיכך בא הכותב ויחסו אחר אהרן. וצ"ב דנראה שכל טענתם היה שמפני שהוא בן יתרו ולכן אסור לו להרוג, וקשה וכי לשאר בני ישראל המיוחסין מותר להרוג. ויש לתרץ דהנה מבואר במדרש (במדב"ר כ:כג) שבאותה שעה שראה משה שעבדו לפעור, העמיד דינים שיוכלו לדון את העובדים, ולכך כשראו בני ישראל שפנחס הרג את זמרי, היו סבורים שגם הוא נתמנה לדיין בכדי לדון דיני נפשות, ועל כך נתרעמו בני ישראל, משום דמבואר במשנה (סנהדרין לו: וברש"י שם ד"ה מכל מום), דמי שיש לו פגם משפחה אינו יכול לדון דיני נפשות, וא"כ פנחס שאינו מיוחס האיך הרג את זמרי, הלא אינו כשר לדון. אכן באמת טעו, משום דמעשהו של פנחס היה מצד קנאות, ולא דבר שתלוי בדיינים. ואדרבה מבואר בגמרא (סנהדרין פב): הובעל ארמית קנאין פוגעים בו, ואם בא לימלך אין מוריון לו כן, נמצא שלא היה זה הלכה שתלוי בדיינים, שהרי זה הלכה ואין מוריון כן, והיינו שפנחס זה מדעת עצמו. ולפי"ז יש לבאר המדרש (במדב"ר כא:א) 'אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו', שהיות שעיקר טענת בני ישראל על פנחס היה על כך שלא היה מיוחס ואינו ראוי לדון דיני נפשות, וא"כ לטענתם לא מגיע לו שכר, לכך בכדי להראות לבני ישראל שבדין נטל את שכרו, לכן כשיבשר פנחס שהוא אליהו על הגאולה, הוא גם יבשר לישראל על המשפחות המיוחסות, שבמשך הדורות נתרקו, בכדי לקרבן, כמבואר במשנה סוף מסכת עדיות. וזה הכוונה 'בדין הוא שיטול שכרו', היינו שיקבל את שכרו בענין הדין שנקבע עליו, שאף שאינו מיוחס עלה לגדולה ונתקרב, כך יהיה שכרו לומר למשפחות בישראל שנתרחקו מיוחס, שאף שנתרחקו, יכולים להתקרב, כמו שהקב"ה התנהג עמו. (זרע שמשון אות א').

לע"נ הר"ר יוסף ב"ר שמואל טורנער זצ"ל י"א צ"ט ז' תמוז

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. וברש"י: לפי שהיו השבטים מבזין אותו וכו' בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. כי השבטים היו מבזין אותו ואמרו דאם מה שעשה הוא דבר הראוי, א"כ מדוע לא עשה זאת משה לקנא קנאת ה'. לכן בא הכתוב ללמד 'פנחס בן אלעזר בן אהרן', דהנה איתא בזהר, שנתעברה בפנחס נשמת נדב ואביהוא, וידוע שנדב ואביהוא נאמר עליהם שהם גדולים ממה שהיה ואהרן, כמו שפירש"י בפרשת שמיני 'עכשיו אני רואה שהם גדולים ממך', וא"כ שפיר תירץ על בזיון השבטים בזה שיחסו אחר אהרן, דכיון דהוא בן אהרן, דיש בו נשמת נדב ואביהוא, ממילא הוא גדול יותר ממה, ולכן ראוי לו דוקא המעשה שעשה לקנא קנאת ה'.

ונתתי לו את בריתי שלום. ואמרו חז"ל: 'בדין הוא שיטול שכרו'. ונראה לפרש, כי הנה הטעם דעל מצות צדקה זוכה לשכר בעוה"ז, אע"ג דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, הוא משום דהמצות עיקר תיקונם הוא בעולמות העליונים, נמצא כמו שתיקון המצות אינו ניכר בזה העולם, כמו כן השכר אינו ניכר כאן. אבל הצדקה שמחיה נפש העני ליתן לו חיות בעוה"ז, לכן מגיע גם לו טוב בעוה"ז, ושכרו כפול לעוה"ב. ובה מובן מה שאמרו חז"ל על פנחס 'בדין הוא שיטול שכרו', כי אחר שהוא קיים נפשות בעוה"ז במה שהשיב חמתי מלהשחית ולכלותם, א"כ על קיום נפשות בעוה"ז מגיע לו גם שכר בעוה"ז.

לע"נ הרה"ק ר' יעקב אריה ב"ר שלמה מרדכי זצ"ל י"א צ"ט ז' תמוז

בקנאו את קנאתי. ענין פנחס שהלך לנקום נקמת אבי אמו יוסף שמכרוהו המדינים (ע' סוטה מג), והוא פלא, דהלוא גם שנאתם גם קנאתם אבדה, ועוד קשה דמה פשעו המדינים אז [במכירת יוסף], ועוד כמה קושיות. אולם לדעתי יש בזה ענין נפלא, ויבואר גם שאלת זמרי למשה רבינו (סנהדרין פב:): "זו אסורה או מותרת, וא"ת אסורה, בת מדין מי התיר לך". ונראה דהנה מבואר בזה"ק (ח"א דף סו:) שפנחס קנא נקמת קנאת הברית, שזמרי הכניס ברית קודש ברשות אחר. והנה הרמב"ם (פ"י מלכים ה"ח) פסק דבני קטורה מחויבים במילה, והם אלה המבוארים בתורה: "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדין ואת אברהם ואת ישבק ואת שוח" (בראשית כה:א-ב). ולכן היה מקום לומר דבמדינים שהם מחויבים במילה שהם מבני קטורה, הם אינם בכלל איסור של "לא תתחתן". ולכן שאל זמרי ממה רבינו: "זו אסורה או מותרת, וא"ת אסורה, בת מדין מי התיר לך". והיינו משום שהיא מדינית, לכן היה מקום לומר דליכא בה איסור. ואף דבנשי ליכא מילה, מ"מ כיון דאין הנשים מצוות על מילה, לכן "כמאן דמהילא דמיא" (כדאיתא בע"ז כז). ואילו פנחס סבר דאין חילוק אם היא מדינית או מאומה אחרת, דאפי' דמדינים מחויבים במילה, מ"מ עדיין יש בזה הדין של הבעל ארמית דקנאין פוגעין בו. והטעם [מדוע גם המדינים הם בכלל האיסור של "לא תתחתן"], יש לומר בפשיטות, כי מלבד שהמדינים אינם מקיימים מצות מילה, אף גם אינם

א. ולא כשית רש"י (סנהדרין נט:): שסובר דרק ששה בני קטורה שנולדו לאברהם בעצמו נתחייבו, אבל זרעם אחריהם לא נתחייבו.
ב. וכתב השאגת אריה (סימן מ"ט), דלכך אע"ג שהם חייבים במילה, הם פסולים למול את ישראל כדאמרו בע"ז שם, משום דלגבי ישראל אינם נקראים שומרי ברית, לפי שישראל מל ולא פרע כאילו לא מל, ובני קטורה אינם מצווים על הפריעה.

לכבוד העורך גליון הנפלא 'מליצי יושר'
בשנת תשפ"ב פרשת פנחס הבאתם קטע מ'בן לאשרי, ח"ל:

מלבד עולת התמיד. במגלה עמוקות (פרשת ראה, ד"ה האופן השני) כתב, דתיבת "מלבד", ראשי תיבות "מלוא לעני בשעת דוחקו", והרמז הוא, דצדקה והלואה לעני מכפר כמו קרבן תמיד, ולכן "עשר תעשר", ר"ת "עולת תמיד", עכ"ל. ויש להוסיף על דבריו, דג' התיבות של "מלבד עולת התמיד" גימטריה "בצדקה וגמילות חסדים הוי"ה א"ד א' חותם הדין יהפך לטוב". והיינו דע"י צדקה וגמילות חסדים יכולין לעשות תמיד יחוד ושילוב שני שמות הק' של הוי"ה ואדנות, להיות אחד, וזה הוי"ה א"ד א', ועי"ל "חותם הדין יהפך לטוב", דיתהפך מידת הדין לרחמים ולטובה לנו ולכל בני ישראל אמן, עכ"ל. והנה מה שכתב הבן לאשרי דג' התיבות של 'מלבד עולת התמיד' גימטריה "בצדקה וגמילות חסדים הוי"ה א"ד א' חותם הדין יהפך לטוב".

הרי לפי החשבון התיבות של 'בצדקה וגמילות וכו' הוא הרבה יותר מהתיבות 'מלבד עולת הבוקר'.

וכנראה צריך לומר תיבות 'וגמילות חסדים' בר"ת 'וגמ"ח', ותיבות 'א"ד א' צריך לומר 'אדנ"י אחד', ואז עולה בדיוק הגימטריה של 'בצדקה וגמ"ח הוי"ה אדנ"י אחד חתם הדין יהפך לטוב', בדיוק כמו 'מלבד עולת התמיד'.

תודה רבה על הכל
אברהם ג. לונדון

מחויבים אלא רק בחיתוך ולא בפריעה (ע' יבמות עא.), ולגבי ישראל אין נחשבת מילתם מילה כלל.

וא"ת הלוא גם ישראל כל זמן שהיו במדבר מלו ולא פרעו, משום שלא נשבה להם רוח צפונית, וא"כ מאי החילוק ביניהם. אך התירוץ פשוט, דישראל מחויבים היו [בפריעה], רק שהיו אנוסים משום שלא נשבה להם רוח צפונית, משא"כ המדינים אינם מחויבים בפריעה.

וא"כ ממה נפשך אם בתר מעשה אזלת, הלא מדינים לא מלו, [דאע"ג דהם מחויבים במצות מילה, אבל הם אינם מקיימים מצותם]. ואי בתר חיוב אזלת, הלא אינם מחויבים בפריעה. ועוד דודאי גבי ישראל שהיו אנוסים, חשובים מהולים גמורים, כדאיתא בע"ז שם ממתניתין דנדרים, משא"כ המדינים שבטלו במיזד, ומומר לערלות חשיב ערל. כן נראה לי לפרש טעות זמרי.

אמנם באמת משה כשנשא בת יתרו, קודם מתן תורה היה דאז גם ישראל לא היו מחויבים בפריעה, והיו חשובים מהולים, וכדן נשאה משה, אף שבדואי היה מקיים כל התורה כולה, רק שאז לא היה נחשב בא על ארמית כלל, ודו"ק היטב כי נכון הוא בעזה"י.

ובזה יתבאר מה שדוקא ע"י המדינים בא יוסף למצרים, כי יוסף היה היפך מצרים, כי זה צדיק יסוד עולם, ומצרים שטופי זימה, ולא היה באפשרי למכור אותו למצרים רק ע"י אמצעי, והם המדינים שהיתה להם שייכות במילה, לכן היתה להם איזו אחיזה במידת יוסף, ולכן להם נמכר לעבד תחילה, ומהם היו המצרים יכולים לקנותו, מאחר שיצא לרשות אחר קצת. ועיין

בגור אריה (בראשית לז:כח) שרמז לזה. ולכן רק המדינים היו יכולים להכשיל את ישראל [בשטים בעצת בלעם], ואדרבה, מחמת שהיתה להם איזו אחיזה בברית, לכן היה הקלקול יותר, דעל ידי שנתחברו להם ישראל, היה להם עוד יותר כח לינק מהקדושה, ואילו היו משאר אומות לא היה להם כח להאחז כ"כ, ולכן היה עיקר הנקמה במדינים. וזה שהלך לנקום נקמת יוסף, מאחר שהם הם המסוגלים לטמא אות ברית, ולכן קנו את יוסף, וגם עתה הכשילו את ישראל. (נאות הדשא).

בקנאו את קנאתי. אמרו חז"ל לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר, והכוונה בזה היא, שיכעס על היצה"ר, והכעס הוא אבי אבות הטומאה והיא מידה הפחותה מכל המידות כנודע, וכשהוא מעלה הכעס לקדושה שמרגיז על היצה"ר, אז ממילא נתבטל היצה"ר מכל וכל, כיון ועיקר כוחו ניטל לקדושה, וכמו שכתב בספרים בפנחס שע"י קנאה היה מכפר על בני ישראל, שהיה מעלה מידת הכעס לקדושה.

והנה חז"ל נתנו לנו ד' עצות טובות, כי מד' מרות יבואו הפחיתות והרע באדם. (א) ממרה האדומה בא הכעס, וכנגד זה אמרו "ירגיז", ויעלה הכעס לקדושה. (ב) ממרה הלבנה באה אהבת תענוגי עוה"ז, וכנגד זה "קרא קר"ש" שהיא אהבה ודביקות. (ג) ממרה ירוקה באים דברים בטלים, וכנגד זה "עסוק בתורה". (ד) ממרה שחורה ידוע שמביאה עצבות וכבידות, וכנגד זה "זכיר לו

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: **בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתו** (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

יום המיתה', ויניח הכל בקדושה, והוא עיקר העבודה לאדם שיעלה כל המידות המגונות לקדושה (נאות הדשא ח"ג עמוד צ"ו).

לזכות ש.ה.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע

פנחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי וגו' בקנאו את קנאתי בתוכם. יש לדקדק דהוה ליה לכתוב 'את קנאתי בהם', ומאי הלשון 'בתוכם'. גם מה שאמר אח"כ 'ושם איש ישראל וגו' ושם האשה המוכה, צריך להבין למה בשעת סיפור המעשה לא נזכר שמוותם רק סתם איש מבני ישראל וגו' את המדינית וגו', וכאן הזכיר שמוותם. אך הענין לפי מה שאמר (סנהדרין פב:) שהיו השבטים מבזין אותו ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה וכו' בא הכתוב ויחסו. ולכאורה למה לא ביזו אותו מעת נישואי אלעזר עד מעשה זה, והוה ליה לייחסו מתחילה.

אך הענין הוא שהשבטים היו מקטרגים על מעשה זה שהרגו לזמרי אף שלא היה מחויב מיתה על פי דין, רק קנאים פוגעין בו, ואין מצוה על הקנאין, שהרי אמרו (בגמרא שם) הבא לימלך אין מורין לו, רק מי שבער בו קנאת ה' צבאות מותר לפגוע בו, וקטרגו השבטים על זה ואמרו הלא ראינו שמה רבינו לא הרגו, ולא נתעורר מי להורגו רק הוא, מן הסתם הוא מטעם שהוא מזרע יתרו שהיה כהן מדין וכו', וקליפת מדין הוא כעס, ואמרו השבטים שמפני שהוא מזרע יתרו לכן נתעורר לקנאה זו מה שלא היה על פי דין. שכן מצינו בכל מקום לשון 'קנאה' שהוא בלא חשבון, וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו שרדף אחר הארבעה מלכים שהיה בלא חשבון לרדוף במתי מספר כזה אחר ארבעה מלכים גבורים כאלו שנצחו חמישה מלכים, ולמה היה לו למסור נפשו על זה, רק הוא מפני שבער בו קנאת ה' צבאות על הרשעים האלה, שעדיין לא היה מלחמה בעולם, עד שבאו אלו וחיידשו לעשות מלחמה לשפוך דם כדי לכבוש מדינות או מפני הכבוד וכדומה, ולכן בער בו קנאת ה' לרדוף רשעים. וטענו השבטים בשלמא אברהם נתקנא בקנאה לרדוף ולהרוג רשעים, אבל זה שהרג נשיא שבט מישראל בודאי היה רק מפני שהוא מזרע כהן מדין.

ובגמרא שם איתא דזמרי היה שאלו בן הכנענית שהיה מירודי מצרים, וכפי החשבון כבר היה אז יותר ממאתים וחמישים שנה, ובודאי לא עשה זאת לתאותו, ואף בדורות האלו, מ"מ אחר ששים לא היה יוצא לצבא עוד, וגם כבר עברו רוב שנותיו ולא חטא, שנראה שמקודם היה צדיק, רק מפני שנתקבצו עליו שבטו כדאיתא בגמרא (סנהדרין פב.) ובכתבי האר"י הק' איתא שהיה לו שייכות לה על פי גלגול, שהיא היתה גלגול דינה, והוא היה גלגול שכם. אבל על כל פנים קטרגו השבטים שלא היה צריך להורגו, רק עשה זאת מפני שהיה בו מדת הקנאה מה שהיה מזרע יתרו כהן מדין מקליפת הכעס כנ"ל.

ולכן בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, היינו להורות שאדרבה מדתו היתה מדת החסד מדת אהרן הכהן, ולכן כתיב 'בקנאו את קנאתי בתוכם', שבשעת הקנאה היה ג"כ 'בתוכם', בתוך בני ישראל, ורק מרוב רחמי על ישראל לכן נתקנא קנאת ה' צבאות לפגוע בזמרי ועבור זה נתן לו בריתו שלום.

לזכות ש.ה.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע

ונתת מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל. וברש"י: ונתת מהודך ולא כל הודך, דפני משה כפני חמה, ופני יהושע כפני לבנה. ויש לבאר הדבר, דהנה החמה מאירה בלי שום אמצעי, ומאיר לכל צד, ומשפיע אורה לכל העולם, וכן משה רבינו נזדכך חומר מכל וכל והתנבא באספקלריא המאירה, שלא היה שום מונע מצד גופו. אבל פני יהושע כלבנה שאינה מאירה רק באמצעות השפעת השמש, שבעצמותה אף היא מאירה כלל, וכן הוא קיבל השפעת נבואתו ממש רבינו כלבנה מהשמש. ועל כן יראו ישראל מלגשת אל משה, דכמו שאי אפשר להסתכל בפני חמה, כן לא היה אפשר להסתכל בפני משה. אבל פני יהושע היה כפני לבנה שאפשר להסתכל בה, שאין אורה חזק כל כך. ולכן מצינו אצל יהושע מה שלא מצינו אצל משה, שהוצרכו לצוות (יהושע א:יח) 'כל איש אשר ימרה את פיק ימות', דממשה רבינו נתייראו בלי יראת העונש, דעוצם מעלתו השפיע על ישראל יראה, משא"כ יהושע דהיה רק כפני לבנה, הוצרכו לגזור עונש רב כדי שיראו מאתו, ע"ד שמצינו דחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה.

ועוד יש לומר בביאור ענין 'פני משה כפני חמה', דבזמן שהחמה מאיר, לא נראים הכוכבים מפני גודל אורו של השמש, וגם לא צריכין להארתם, דדי

בהארת החמה. וכן בימי משה שהיו פניו כפני חמה, לא היו צריכין דגם שאר ת"ח יורו וילמדו העם, דכחו והארה של משה רבינו היה מאיר כל כך בקרב ישראל שלא היו צריכין לאורות אחרים. אבל פני יהושע היה כפני לבנה, דאורו אינו גדול, והכוכבים נראים היטב, והעולם נהנה מאורו, ולכן בזמן יהושע היו ישראל צריכין גם למאורות אחרים.

לזכות ביילא בת רבקה לרפ"ו"ש והצלחה בכ"ע

איש אשר רוח בו. במדרש (ילקוט ששע"ו): שיהא הולך עם הקפדנים כפי דעתו, ועם המתונים כפי דעתו. עוד אמרו (מדרש רבה פכ"א י"ד): 'קח לך את יהושע', לקיים מה שנאמר 'נוצר תאנה יאכל פריה'. ואפשר לפרש כי יש שני אופני צדיקים: (א) שנוולד מרחם אמו קדוש יאמר לו במדותיו הטובים, ענותו, ואין בו שמץ כעס וכו'. (ב) שבטבע הוא בעל מדות רעות ובעל יצר, ורק שכלו יתגבר עליו ומושל בתאוותיו.

והנה הראשון, מיד בא שלם לעולם, ואילו השני הלך לכבוש, וכבש עד שבטל כל תאוה רעה ממנו, כי לא בפעם אחד יגבור איש להשליך מעליו כל תאוותיו ושיעשה רק טוב.

והנה למנהיג ישראל יותר טוב בחינה השני, שיודע טיבו של היצר הרע ולשפוט על זה, משא"כ אם אין יודע כלל מטיב תאוה, אינו יכול להוכיח ולהורות זאת הדרך שילך בו. ועוד כי יותר טוב מנהיג שבטבע הוא אש ורוח, ורק במלחמתו עם היצר הפך טבעו ועשה עצמו לנמוך רוח, כי לפעמים צריך המנהיג לבא בשבט מושל.

ושאלו המלך היה בבחינה הראשון ככתוב (שמואל א' טו:יז) 'אם קטן אתה בעיניך', דהיה קטן בעיניו אף בעת שהיה צריך להיות גדול. וכתוב אצלו 'בן שנה שאול במלכו', ודרשו רבותינו 'כבן שנה לחטא', וזה בחינה הראשון. משא"כ בדוד המלך כתיב 'אדמוני יפה עיניים', ודרשו במדרש (ילקוט שמואל א' קכד): 'זה הוא', זה הוא בעוה"ז, וזה הוא בעוה"ב. ופירש הבינה לעתים, שנמנע שמואל מלמשחו מפני שנראה לאיש עוה"ז. ואמר הקב"ה אדרבא, מפני שהוא זה בעוה"ז, לכן הוא זה לעוה"ב, עכ"ל.

וזה שאמר ה' למשה על יהושע 'איש אשר רוח בו', ואעפ"כ שבר רוחו להעמיד ספסלים לבית המדרש, ואיש כזה יוכל לילך 'עם הקפדנים כפי דעתו', ולהניח עצמו על טבעו, וגם עם 'המתונים כפי דעתו'. וזה ג"כ ביאור המדרש 'נוצר תאנה' שמידותיו הטובים באים לו כדרך לקיטת התאנה שנקלטת מעט מעט (במדב"ר כא:טו) 'איש כזה יאכל פריה', ותן לחכם ויחכם.

ויקח את יהושע. פירש"י: לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעוה"ב. ונראה דמה שאמרו 'לעוה"ב', היינו משום דעל עוה"ז לא היה יכול להבטיח, אחרי ראו סופו של רועה ישראל שמת במדבר, ובנו לא מילא מקומו, לכן לא היה אפשר למשכו בדברים אלא ע"י מתן שכרו לעולם הבא.

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר יעקב עקיבא שרייבר ז"ל י"א צ"ט תמוז

העובד עבודה זרה ואינו מקבל עליו לאלוה. כתב הרמב"ם (פ"ג עבודה זרה ה"ו) וז"ל: העובד עבודת כוכבים מאהבה, כגון שחשק בצורה זו מפני מלאכתה שהיתה נאה ביותר, או שעבדה מיראתו לה שמא תריע לו, כמו שהן מדמים עובדיה שהיא מטיבה ומריעה, אם קבלה עליו באלוה חייב סקילה, עכ"ל. והקשה הכסף משנה, שהרי רוב עובדי עבודת כוכבים שבעולם עובדים על דרך זו, דסוברים שיש כח עליון למעלה מעבודת הכוכבים ויש בה כח להרע או להטיב, ונשאר בקושיא.

ותירץ הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס סנהדרין סא:): וז"ל: אפילו חושב ומאמין שיש בכח העבודה זרה להריע, ורק שאינו חושבה לאלקות מפני היות לה כח הזה, ואינו עובד לה בשביל היותה אלקות רק בשביל שלא תריע לו, לא הוי עובד עבודה זרה, עכ"ל. וכוונתו, דדעת הרמב"ם דלא מקרי 'קבלת אלהות' רק אם הוא מקבל עליו לאלוה לעבוד לו. אבל אם לא קיבל עליו לאלוה רק שמפחד ממנו מפני דטועה דיש לו איזה כח, פטור.

לע"נ הג"ר שלמה יצחק ב"ר יוסף בירנבוים זצ"ל י"א צ"ח תמוז

אבינו מת במדבר והוא לא היה בעדת קרח כי בחטאו מת וגו' ויקרב משה את משפטן לפני ה'. יש לדקדק לפי המבואר (שבת צו:): דמקושש צלפחד היה, דלפ"ז היה פושע, דקיבל התראה, והתיר עצמו למיתה, וא"כ מדוע קרא

סגולת אריה"ק ע"פ הדרכת הרה"צ מ'אראד אריינבערענגער יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים

א ת"ח יר"ש וועט טון פאר אייך די סגולה בנאמנות, די אריה"ק איז מבטיח "יבער לבו לשמים לטובה, ותראה פלאים". שטרענג קאנפידענשעל. מ'קען עס געבען פון מעשר

מכון דורות ישרים 917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

יום א' לסדר קדוש יהיה לך תשפ"ג, לכבוד מערכת מזכ"ה הרבנים 'מליצי יושר', שלום וברכה!

הבאתם בפרשת שמיי (גליון קנ"ב) דהחזון יחזקאל מאד הצר לו כיון דבצוק העתים, שני בניו ירדו מהדרך רח"ל כשהיה בבית אסורים בסיביר, ובהזדמנות שפגש את רעו הגה"צ רבי אליהו לאפיאן, פרץ החזון יחזקאל בבכי תמרורים, ואמר: 'מה אענה על כך בב"ד של מעלה'. רבי אליהו אמר לו, כשיגיע החזון יחזקאל לשיבה של מעלה, יבקש שיקראו את רבי אליהו, והוא יענה במקומו על גורל ילדיו. רבי אליהו ביקש מהחזון יחזקאל שיחזור על שמו 'אליהו ב"ר יעקב' הרבה פעמים, כדי שיזכור את שמו לבקש שיקראו לו, ואף נתן לו תקיעת כף על כך, ע"כ המעשה.

ובגליון קנ"ה פרשת אמור הבאתם מכתב מאחד שמתרעם שאינו מבין המעשה, דוכי החזון יחזקאל לא ידע ד'אונס רחמנא פטריה? מה היה לו לעשות אם השליכוהו לסיביר בעבור הרבצת התורה שלו? ומדוע היה צריך שרבי אליהו לאפיאן יענה במקומו?

ונתפלאתי מאד עליו, וכל הטענות הן סרק גמור. ודאי שיש לאדם עגמ"ע על ענין זה גם אם יודע את התנחומין של אונס רחמנא פטריה. ורואים שהרא"ל לא דחה בקש, אלא הבטיחו וגם דאג שלא ישכח את הבטחתו.

ובכלל כידוע בדור הנביאים היה קשה לעם להאמין שיש מציאות של תשובה, ואצלנו מבינים בודאי שיש תשובה ו'לא נורא'. אלא אבותינו ידעו והרגישו את גודל החורבן של החטא, ואצלנו הכל רח"ל בקלות ראש (כמבואר בדברי הר"י בלאזר ז"ל בספר כוכבי אור).

מי שיכול להקשות על המעשה ולזלזל בו, אין לו כל מבוי להבין את דברי החכמים. ודי בזה.

בכבוד רב ובברכה אליהו לוינ

אותו 'חוטא', דכתיב 'בחטאו מת', דהיה לו לומר 'בפשעו מת'. עוד יש לבאר למה הוצרך משה רבינו להקריב משפטן לפני ה', וכי לא היה יודע שמחלל שבת במיתה.

ויש לבאר לפי המבואר בחז"ל דצלפחד לשם שמים נתכוין, והנה אמרו (שבת פח.) 'ויתיצבו בתחתית ההר' מלמד שכפה עליהם ההר כגיגית, ואמר להם אם אתם מקבלים תורת מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם, ואמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעה רבא לאורייתא, אמר רבא, אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש.

וכתב הרמב"ן שם וז"ל: הא דאמרין דקבלוה בימי אחשורוש, קשה לי, וכי מה קבלוה זו עושה מסופו של עולם לתחלתו, אם קודם אחשורוש לא היו מצווים, למה נענשו וכו'. וז"ל לומר דמתחילה אף על פי שהיה להם מודעה, מ"מ לא נתן להם הארץ אלא כדי שיקיימו התורה כמו שמפורש בתורה בכמה פרשיות, וכתיב (תהלים ק"ה) 'ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים ירשו בעבור ישמרו חוקי ותורותיו ינצורו' וכו', לפיכך כשעברו על התורה עמד והגלם מן הארץ וכו' ע"ל. ולכאורה תירוצו של הרמב"ן מובן רק לאותם שהיו פחותים מבני עשרים, או יתרים על ששים, שהיו יכולים להכנס לארץ ישראל, דעליהם יש לומר שהיו מחויבים לקיים התורה משום דכתיב

'ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים ירשו בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצורו'. אבל מי שהיה מבן עשרים עד ששים, דעליהם היה הגזר דין בחטא המרגלים 'במדבר הזה ימותו ושם ימותו', ולפ"ז לא היו מחויבים לקיים התורה כדברי רבא מכאן מודעה רבה לאורייתא.

ונראה דעל זה בא המקושש וקיבל על עצמו שימות כדי שידעו שאף הם מחויבים לקיים התורה. ולפ"ז היו מעשיו 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', ואינו מחויב מיתה. אבל אם נימא שאינו מחויב מיתה, אזי אין בפעולתו ממש, דהרי הוא היה רצונו להראות שמחויב מיתה, ולבסוף הוא לא מת. ונמצא א"כ שחייב מיתה, דהרי אם אינו מחויב מיתה, הרי זה מלאכת מחשבת ומלאכה שצריכה לגופה, דהרי לא הועיל כלום להראות דמחויבים לקיים התורה. (ע' סברא זו בתוס' ב"מ ל. ד"ה עובד), ולכן לא ידע משה איך לפסוק, והציע הדבר לפני ה', וזה מה שאמרו 'בחטאו', כי נתכוין לשם שמים.

ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. יש לדקדק דהיה לו לומר 'כצאן בלי רועה', דלשון זה משמע שיש להם רועה, אבל אינו 'להם', שאינו משגיח עליהם להטיב להם. ויש לומר שמשם רבינו ביקש שני דברים: א) שהמנהיג יהיה מתנהג עמם כראוי. ב) שבני ישראל ישמעו לדבריו, ולא יהיו הפקר כצאן אשר אין להם דרך ארץ מהרועה, כי אז לא יפעלו דבריו עליהם, וזה מה שאמר כצאן אשר 'אין להם' רועה, דאינם שומעים לדברי הרועה.

לכות ת.ח.ב.ל. לזוה"ג בקרוב ובניקל

נקיטת חפץ בשבועה. הקשו התוס' (שבועות לח: ד"ה לאתפושי) וז"ל: תימא דבשבועת העדות וביטוי ופקדון כשהוא מושבע מפי אחרים, דהוי דומיא דשבועת הדיינים, ליבעי בהו אנקוטי חפצא כמו דבעינן נקיטת חפץ בשבועת הדיינים.

ג. ע' ש"ת חבצלת השרון י"ד ס' נ"ב ד"ה ועוד ו"ל, ומיהודא תנינא ס' כ"א ד"ה ונלפענ"ד.

וכתב החזון יחזקאל (שם) וז"ל: יש לומר שיש שני סוגי שבועות, שבועה שמשביעים אותו כדי שיודה, אבל לא שמאמינים אותו בשבועתו, כגון בשבועת הפקדון הוא משביע את הנתבע שיודה לו שהוא חייב לו, ואם כופר ונשבע, עדיין אינו מאמינו, שהרי התובע יודע שהוא משביע את העדים כדי שיודו העדות שהוא משביע את העדים כדי שיודו שיודעים לו עדות, ואם כופרים ונשבעים, עדיין אינו מאמינם, שהרי הוא יודע שהם יודעים להעיד, ובשבועות אלו שאינם באות להאמינו, לא בעינן נקיטת חפץ, משום שאינם כשבועה שהשביע אברהם אבינו את אליעזר כדי להאמינו שיקיים מה שצוה עליו, דמהתם אנו ילפינן דין של נקיטת חפץ בשבועה. אבל שבועת הדיינים שמשביעים את המודה במקצת, או להכחיש עד אחד, שבועות הללו משביעים אותו כדי להאמינו על דבריו, שבועות אלה בעינן נקיטת חפץ דהוי דומיא דשבועה שהשביע אברהם אבינו את אליעזר כדי להאמינו שיעשה כדבריו.

לכות ת.ח.ב.ב. לזוה"ג בקרוב ובניקל

את בריתי שלום. מקשים מדוע משה רבינו שמסר עצמו בשביל עם ישראל, למה שהוא לא יקבל שכרו כמו אצל פינחס, ואנו חזקנו עוד יותר קושיא זו, דהא מבואר בזוהר הק' (פרשת וירא עה"פ ויגש אברהם): 'לא הוי בעלמא בר נש דיגין על דריה כמשה דאיהו רעיא מהימנא', וא"כ כיון שלא היה מאן דהוי בעלמא דיגין על דורו כמשה רבינו, א"כ קשה

דלמה הקב"ה לא הבטיח שכר למשה רבינו כמו אצל פנחס. אבל לאמיתה של תורה נראה לי לומר, דהא באמת לא היה אף אחד שמסר עצמו עבור עם ישראל כמו משה רבינו כשהלך אצל פרעה ועשה הניסים והנפלאות וקריעת ים סוף וכשעלה לקבל את התורה, ולכן הוא נקרא 'רעיא מהימנא', וא"כ היה מגיע למשה הרבה יותר מפנחס. ואלא מה קרה שניתנה השכר לחיות לעולם לפינחס, אמרתי כך, דהא מבואר במדרש (סוף בלק) דעל מה שנתרשל משה בכזבי בת צור, 'לא ידע איש את קבורתו' כתיב, והקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ע"ש, וזהו צ"ב. והסברתי לענ"ד, דמה שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, דהא כל פעולה ומעשה ודיבור שהצדיק עושה ואומר, זהו עושה רושם גדול בשמים, דצדיק גוזר והקב"ה מקיים, והקב"ה גוזר והצדיק מבטל, ובכך כל מה שעושה הצדיק זה עושה רושם גדול, וא"כ גם העבירה הקטנה של הצדיק זה פוגם הרבה יותר מעבירה גדולה של הרשע, ולכן הקב"ה מדקדק עם הצדיק כחוט השערה.

וא"כ הקב"ה אמר למשה רבינו במי מריבה שידבר אל הסלע, וזוהו היה יוצא קידוש ה' גדול, שרק בדיבור של משה רבינו בשם ה' אל הסלע כבר יוצא מים בשביל כולם, ומשה רבינו הכה את הסלע, וזוהו לא יצא הקידוש ה', ולכן אמר לו הקב"ה שלא יכנס לארץ ישראל. ועכשיו כדי לתקן פגם זה שהכה את הסלע, היה למשה רבינו עוד פעם לקדש שם שמים ברבים במעשה כזבי בת צור, ואז אם היה עושה מעשה דפינחס, והיה הורג את כזבי בת צור והיה מקדש שם שמים ומציל עם ישראל כמו פינחס, וא"כ בזה היה מתקן מה שלא קידש שם שמים בהכאת הסלע, ואז היה מתקן הפגם של הכאת הסלע, והיה בזכות קידוש ה' זה נכנס בארץ ישראל כיון שבזה היה מתקן כ"ל. וזהו הביאור במדרש על שנתרשל משה במעשה כזבי בת צור, לכן 'לא ידע איש את קבורתו', דאם לא היה מתרשל, היה מתקן ולא היה צריך בכלל קבורה, כיון שהיה חי לעולם כמו אליהו שזהו פנחס, וזהו הפשט שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, וא"כ מתורצת מאוד הקושיא כנלענ"ד בזה, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי.

הגליון בארץ ישראל נתנדב

ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א

זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה **להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478 אימעיל 2792034@gmail.com גבאים ושומשים בקנדה, שרצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בבתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיטוריו של הגה"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

כיצד ממתיקים ייסורים?

באמונה שלמה שהם באים בחשבון מדוקדק היטב לטובתו ולהנאתו, יוכל לעמוד איתן גם מול קשיים גדולים ומורכבים ולא יירא ולא יירך לבבו אלא יקבלם באהבה גמורה וישמח בהם, ואז יקוים בו הפסוק 'והבוטח בה' חסד יסובבנו!"
הלא כן עשה ה' שבתחילת חיי האדם יהיו התמודדותיו מועטות וקטנות באיכותן, וככל שיגדל כך ילכו ויתרבו ויגדלו באיכותן. אף זה הוא מסיבה זו, כי בתחילה ילמד האדם לייחס גם קשייו והתמודדותיו הקטנים לה' ולאמץ על ידם את לבו במידת הבטחון, וכשיגדל והחיים יביאו אתם את הקשיים הגדולים, יוכל גם אז לעמוד איתן בבטחונו מבלי לסוג אחורנית.

משען ומבטח לצדיקים

ועל כך יש להוסיף את מה שכתב רבי אברהם בן הגר"א בקונטרס פירוש התפילה אשר לו על נוסח הברכה "משען ומבטח לצדיקים", שגם בטרם בא לצדיקים ישועתם, הקב"ה הוא להם למשען כדי שיוכלו לבטוח בו עד אז ולא להרהר כנגדו, וכמו שמצאנו במצרים שקודם צאתם כבר הראה להם הקב"ה נפלאות כדי שישענו בו ויצאו בריש גלי ויתקיים בהם לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה. וכן היה באחשוורוש, שקודם תליית המן כבר הראה להם הקב"ה את גדולת מרדכי כשהרכיב אותו המן על סוס המלך במלבושי המלך, וזאת כדי לסעוד אותם כדי שיוכלו לבטוח בו ולזכות על-ידי בטחונם לישועה הגדולה.

ואולם מי הם הצדיקים שזוכים לסעד זה? הרי אומר אלו בעלי הבטחון. הא לנו שיש בזה סדר מסודר ההולך מן הקל אל הכבד. בתחילה נותן הקב"ה לאדם מבחן קל כדי להרבות שכרו, וכשהאדם בוטח בו, הוא מושיע אותו ועל ידי כך האדם מתחזק בבטחונו בה', וכיון שהוא מתחזק בבטחונו בה' הקב"ה נותן לו מבחן יותר גדול כדי להרבות את שכרו עוד יותר, ואכן אין האדם מאבד אז את עשתונותיו שהרי כבר למד כי ה' עוזר ומושיע בכל עת צרה ומצוקה כשבטוחים בו, ועל כן הוא מתחזק יותר בבטחונו בה' ושוב הקב"ה מושיע אותו, וכן חוזר הדבר חלילה והאדם עולה ומתעלה במדרגות הבטחון וזוכה לאור גדול ולתענוג עצום אשר כל תענוגי העולם לא ישתוו אליו!

שלוותם של בעלי הבטחון

זו היא תשובה לאלו המביטים בחייהם ובחיי אחרים ובראותם שהקשיים הולכים ומתרבים עם השנים, קמים ושואלים: וכי כן נגזר על האדם, לחיות חיי סבל? עוד לא חלפה הצרה הראשונה וכבר דופקת הצרה השנייה על הדלת! וכי כך עוללים לו לאדם מן השמים?! אך לא ולא, מן השמים לא מביאים סבל לאדם, מן השמים מציבים לאדם נסיונות מן הקל אל הכבד, והם כולם סולמות להפעיל על ידיהם אל פסגת ההר, וככל שהאדם עומד בנסינות בגבורה ומחזק את נפשו

נחשבים אפילו ליסורים!
אמר לי פעם יהודי: חז"ל אמרו עד היכן תכלית יסורים? אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלוש ועלו ביזו שתיים, ומה אילו הושיט את ידו לכיס ליטול שלוש ולא עלו בידו מאומה?

הלא עדיף לו לאדם שיושיט את ידו להוציא מעות ויעלו בידו מספר שונה ממה שביקש להוציא, מאשר לא יצאו לו מעות כלל מחמת עניותו!

דברי רבינו יונה

'רבינו יונה' כתב (מש"ג טו) על הפסוק (דברים כ.ח) 'מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו': פירוש, הירא עד שהוא רך הלבב, כי גברה עליו יראת העם והוא חרד בראותו רוב מחניהם, ויתכן שהוא מאמין באמת כי הכל ביד השם, אבל מפני שלא גדל נפשו בענין מדרגות הבטחון רך לבבו ונחת טבעו"

לימדנו 'רבינו יונה' יסוד גדול, שלא די לו לאדם להאמין שהכל ביד ה', אלא עוד הוא מחויב לגדל נפשו במדרגות הבטחון, ומי שלא יגדל את נפשו במדרגות הבטחון, כשיבוא לשעת מעשה ייכשל ולא יוכל עמוד.

חייב אדם לזכרו בכל מצעו

ועוד יסוד לימדנו 'רבינו יונה' במקום אחר (שם פסוק ו) וזה לשונו: "ודע, כי יש אנשים שענייהם אל השם במעשה גדול, כמו אם יבקשו לפרש בים לסחורה או לצאת בשיירה, ובמעשה קטן לא יזכרו את השם, מפני שהפועל קל בעיניהם וברור לדעתם כי יעלה בידם, או מפני שלא יגיעם הפסד מרובה אם יבטל המעשה ההוא ולא יעלה בידם, על כן אמר בכל דרך דעהו, דבר גדול או קטן, כי אחר שכל הפעולות תלויות ביד השם, וכל ההצלחות בחסדו, חייב אדם לזכרו בכל מעשיו, כי אם יצלח המעשה בידו, והוא לא זכר בו את השם ולא נשא עינו בו אל השם, הנה קצר בחוק העבודה!"

הנה שני יסודות אלו של רבינו יונה משלימים זה את זה, מהיסוד הראשון אנו למדים שעל האדם לגדל את נפשו במדרגות הבטחון ולא לשקוט על שמריו, ומהיסוד השני אנו למדים שהדרך לגדל את נפשו היא לייחס את כל הצלחותיו לה', לא רק את ההצלחות הגדולות, אלא אף הקטנות שבקטנות.

כן הוא גם לגבי הכישלונות

ומעתה נקרב את יסודותיו של רבינו יונה אחד אל אחד ונשכיל גם שכפי שהוא לענין ההצלחות כן הוא לענין הדברים שנראים ככישלונות ולענין הקשיים והיסורים הבאים על האדם, והיינו שהדרך לגדל את הנפש במידת הבטחון היא על ידי הזכירה גם בשעה שעובר קשיים קלים שהם מאת ה', כי בזה שירגיל האדם את עצמו לייחס כל הקשיים לה' יתברך, ואפילו הקטנים שבקטנים, ויאמין

[ממשיכים אנו בביאור ענין קבלת ייסורים באהבה, וגודל התועלת שבדבר].

הנה מרן הגה"ק רבי אלחנן בונים וואסערמאן זצוק"ל ה"ד ב'קובץ הערות' (דוגמאות לביאורי אגדות ע"ד הפשט, סימן ה' אות ז) כתב לבאר מה שאנו אומרים בהגדה של פסח "הקב"ה חישב את הקץ" בזה הדרך: יש נגזר על האדם שיבואו עליו ייסורים מחמת עוונותיו, אולם לא נגזרו עליו מה ייחשב אצלו כיסורים, והלא הקב"ה יכול לצרף את כל הקשיים הבאים אל האדם, אפילו הקטנים שבהם, כדי להוריד מסאת היסורים שנגזרו עליו, שהרי כך אמרו חז"ל (ערכין טו. א.) "עד היכן תכלית יסורין? אמר רבי אלעזר כל שארגו לו בגד ללבוש ואין מתקבל עליו... אפילו נתכוונו למזוג בחמין ומזגו לו בצונן, בצונן ומזגו לו בחמין... מר בריה דרבינא אמר אפילו נהפך לו חלוק, רבא ואיתימא רב חסדא, ואיתימא רבי יצחק, ואמרי לה במתניתא תנא אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלוש ועלו בידו שתיים!"

והנה על בני ישראל נגזר שיהיו בגלות ארבע מאות שנה כמו שנאמר (בראשית טו. יג) 'וזיאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה', אכן לא נקבע בפירוש מה ייחשב אצלם כגלות, והלא תראה אצל ההורג נפש בשוגג שאם הוא בן לוי וגר בעיר מקלט הרי הוא גולה משכונה לשכונה ובהוא הוא נפטר מן הגלות, ומצד שני יש לך אדם שהוא צריך לגלות מקצה הארץ לקצה הארץ ורק בזה הוא משלים את גזירת הגלות המוטלת עליו. וכן יש חילוק בין אדם לאדם באיכות צער הגלות, כי יש ובגלותו נצרך לעבוד עבודת פרך ויש שדי לו בעבודה קלה.

חישב את הקץ

וזהו הפירוש "חישב את הקץ", שהקב"ה החשיב בארבע מאות שנים אלו שנגזר להם לבני ישראל להיות בגולה, גם את אותן שנים שבהן עדיין לא מירדו להם המצרים את חייהם אלא העבידו אותם בפה רך, וגם את אותן שנים בתחילת ירידתם למצרים שבהן עדיין לא העבידו אותם כלל, ואף גם את השנים שקדמו להן מאז לידת יצחק, ועל זה אנו נותנים הודיה להש"ת בהגדה של פסח, על שצירף את כל ימי היותנו בגולה והחשיב את כולם כגלות כדי להשלים על ידיהם את מה שנגזר עלינו להיות בגולה ארבע מאות שנה.

זהו לשון רבי אלחנן: "חישב את הקץ - שמדד במידה היותר פחותה מיום שנולד יצחק, דגם תנוק בן יומו יש לו איזה צער כל שהוא על ידי שאבותיו מטולטלין מארצם, ואפשר שיחסר לו מעט משירות הראוי לו אילו היו אבותיו במקומם!"

זהו היסוד האמור. על כל אחד ואחד מבאי העולם נגזרו יסורים, אך כל היסורים יש להם עמם כפיות סוכר, והכל תלוי במידת בטחונו בה' ובמידת קבלת היסורים באהבה, וככל שיוסיף בזה כן יוסיפו היסורים שלו להתמתק וייחשבו לו בסאת היסורים גם אותם קשיים שבעיני בני אדם אינם

חורבן בית המקדש – הכנה לטובה גדולה!

האמנם??

עומק ענין הגלות – החושך שלפני האור!

גילה לנו הרבי ר' יהונתן שכל הסבל והקושי שהם מנת חלקנו באורך הגלות המור, הם כולם הכנה לבנין הבית השלישי. והלא אי אפשר בלי הבית השלישי, כי שני הבתים הראשונים לא היו התכלית, ונמצא שהיו חייבים להיחרב כדי שיוכל לאחר מכן הבית השלישי להיבנות אשר הוא התכלית.

וכן הוא עוד לשון הספר הקדוש 'תפארת שלמה' (לשבת נחמו): "זוה היה ענין חורבן בית המקדש של בית שני, כי אחרי אשר כבר הבטיח השי"ת ע"י נביאיו את גודל כבוד הבית האחרון, כמו שכתוב (זכריה ב, ט) "ואני אהיה לה ... חומת אש סביב" וכיצא מהפסוקים המורים על זה, נמצא כי אי אפשר להיות הבית האחרון העתיד בגודל המעלה זולת אחר ההעדר המוקדם לה להויה, וגודל ההעדר הוא סימן לגודל ההויה שלאחר כן, לכך נחרב כולו מאז כדי שייבנה במהרה ביתר שאת ויתר עוז לאין שיעור ואין סוף. נמצא כי הרעה זאת של החורבן הוא הקדמה הטובה והנעלה לרוב הטובה העתיד לבוא במהרה בימינו!"

אדם רוצה בקב שלו

והנה יסוד טעם דבר זה שהטובה אינה יכולה לבוא בטרם יקדים לה קושי מבואר בספרים הקדושים שהוא כדי שלא נאכל נהמא דכיסופא, וביאר ענין זה נמצא כתוב בספרים שהוא כמו קנין כסף, כי כפי שבקנין כסף בזה שהאדם נותן משלו איזה דבר שיש לו שוויות, הוא מקבל תמורתו דבר אחר בר ערך והוא נעשה קנוי לו, כמו כן ממש רצה הקב"ה שהטובה הבאה עלינו תהיה קנויה לנו, היא תהיה חלק מאתנו ולא רק כדבר שקיבלנו מבחוץ, ולכן אנו מוכרחים לתת דבר מה מאתנו.

התורה קדמה לעולם, ואם בתורה כתוב לאמור שאי אפשר לקנות שום דבר בלי קנין, הרי זה מגלה שכן הוא מהלך הבריאה כי אי אפשר להשיג שום טובה בלי קנין. ולכן מאז תחילת הבריאה ועד עתה זקוק האדם להתעמל ולהתייטר כדי לקבל את הטובה המובטחת לו.

גם מה שאמרו חז"ל (בבא מציעא לח, א) "אדם רוצה בקב שלו יותר מתשעה קבין של חברו" הוא על דרך זה, כשהאדם עמל ומתייעץ להשיג איזה דבר, נעשה דבר זה חלק מנפשו, ולכן הוא אוהב אותו ומחבבו יותר מכל דבר אחר. כי כן הוא הטבע שכאשר האדם נותן מעצמו, נעשה הדבר שהוא מקבל תמורתו קנוי אצלו ומובלע בדמו.

כדי שיחבב האדם את הטובה שהקב"ה נותן לו, מוכרח שתהיה אותה טובה חלק ממנו ולא כדבר חיצוני, ועל מנת כן הוא מוכרח ליתן עודף. וזה מה שאמר רבי שלמה מזוועהיל לאותו יהודי שנלקח ממנו בנו מחמדו: היודע אתה מדוע מחויב אתה דווקא לברך ברוך דין האמנו?! כי אתה בעת הזאת עושה מעשה קנין לקנות את כל הטובה המובטחת לך שתהיה לחלק ממך.

העבודה של המברך דין האמת הוא לראות את

השאלה

אמנם השאלה הנשאלת על משלו של הרבי מזוועהיל היא: מדוע זקוק הקב"ה לעודף שלנו? עשירי בשר ודם הוא מוגבל, ולכן כשהוא רוצה ליתן מאה שקלים ויש לו בכיסו רק שטר של מאתיים, הוא מוכרח לבקש מאה שקל עודף, אבל הקב"ה הלא אינו מוגבל והוא רוצה להשפיע לנו טובה בלי גבול ומידה - למה הוא זקוק לעודף שלנו?

התשובה

אכן התשובה לשאלה זו נמצאת ב'זוהר הקדוש' (ח"א נא, א), בו מבואר שהרוצה להבין את המהלך הבריאה, יתבונן בשלהבת ויראה שאין האור הלבן יכול לשרות אלא במקום שהיה בו אור שחור קודם. הפתילה עצמה היא דבר גס והיא נחרת ונשרפת ויוצא ממנה אש שחורה, ומאותה אש יוצאת אש יותר זכה שהיא לבנה ומאירה... כדי שיוכל האדם לקבל שפע טוב מאוצרו של הקב"ה, מוכרח הוא קודם לכן לעבור באיזה קושי - זהו מהלך הבריאה.

אמור מעתה: לא הרבי מזוועהיל חידש יסוד זה, אלא בזוהר הקדוש כבר מבואר שזהו מהלך הבריאה מתחילת בריאתה. וכן אמרו חז"ל שהיום הולך אחר הלילה - ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, בתחילה הוא לילה ואחר כך הוא מאיר ונעשה יום.

זה לשון הספר הקדוש 'תפארת שלמה' (פרשת וישב): "הנה זה מצאנו ראינו כי כל עניני עולם הזה לא יכלו לצאת אל הפועל הגמור והתכלית האמיתי זולת אחרי ההעדר המוחלט, ושיוקדם להם האין הכללי, וכמו שכתב חז"ל 'ההעדר קודם להויה', רוצה לומר כי בחינת ההעדר הוא בהכרח קודם למציאת ההויה והוא הסיבה למציאת ההויה שיבא אחר כך, וכמו שנראה זה בתבואת הזרע אשר לא יעלו ולא יצמיחו זולת אחר הריקבון הגמור בעפר כולו."

הוי אומר: לא כמו שמדברים לפעמים בני אדם, שהטובה משפיעים על מי שפקדה אותו הרעה בתחילה, הוא כדי לפייסו ולפצותו על סבלו. לא ולא! אלא הטובה אינה יכולה לבוא בטרם יקדים לה קושי. וכפי שאנו רואים בבנין אבנים, שכל שבונים בנין יותר גבוה, כך בונים בתחילה את היסודות יותר חזקים ומעמיקים אותם יותר באדמה, כך גם לגבי הטובה הבאה על האדם, שכלל שהטובה יותר גדלה, כך הקושי הפוקד אותו בתחילה הוא גדול יותר.

חורבן הבית - הכנה לבית המקדש השלישי!

וכעין זה כתב הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל בספרו 'אהבת יהונתן' בהביאו לכך משל מביצת התרנגולת שקודם שבוקע ממנה האפרוח היא מסרחת, והוסיף הרבי ר' יהונתן: חורבנם של שני המקדשות שמשו כהכנה דרבה לבנין הבית השלישי שיהיה בנין עדי עד וקדושתו קדושת עולם כי ההעדר קודם להויה!

מעשה ביהודי אחד שבנו נקטף ממנו ל"ע בדמי ימיו, בא אל הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א ושאלתו בפיו: "הלכה היא שמברכים על אסון כזה ברוך דין האמת, ושורש הברכה במה שאמרו כשם שמברכים על הטובה כך מברכים על הרעה, והנה כאן עומד לצדי יהודי אחד שיש לו עשרה בנים, כולם חיים ובריאים, מתגדלים בתורה וביראת שמים ועושים נחת רוח להוריהם ולמוריהם, ולא ראיתי אותו מברך על כך ברכה מיוחדת לה! וכי רק אני אשר פקדה אותי הרעה זקוק לברך ברכה מיוחדת לה?!"

השיב לו הצדיק במתק לשונו: "הבה ואסביר לך! כשהעני מבקש תרומה מבעל הבית, אם בעל הבית מבקש ממנו עודף [רעש - change] חמשה שקלים, העני מבין מיד שיתן לו לכל היותר עשרה שקלים, ואם בעל הבית מבקש ממנו עודף עשרה שקלים, הרי הוא יודע שיתן לו לכל היותר עשרים, ואם הוא מבקש ממנו עודף חמישים, הרי הוא יודע שיתן לו מאה, ואם הוא מבקש ממנו מאה, הרי הוא יודע שיתן לו מאתיים, וכן הלאה, ככל שסכום העודף שהוא מבקש ממנו גדול יותר, כך יודע העני שהנתינה תהיה גדולה יותר... אם הקב"ה מבקש ממך ייסורים כאלו שהוא סכום עצום של עודף, שהרי כל אשר לו יתן האדם בעד נפשו, תדע מזה שהטוב שהוא שומר לך לעולם הבא גדול ועצום מאוד עד שאין להעלותו על הדעת - אינך סבור שאתה מחויב להודות על כך?!"

טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו

תשובתו זו של הצדיק לאו דברי ניחום בעלמא היא, אלא תשובה אמיתית המבוארת בכל הספרים ואשר אפשר להבין על ידה ענין הגלות. כי הנה דברי הצדיק מיוסדים על כך שהקב"ה לעולם מטיב מבלי יוצא מן הכלל, ולכן אם האדם רואה שפקדה אותו צרה, יש לו להבין שמצרה זו תצמח לו טובה כפולה ומכופלת, ומה שאין האדם יודע היאך תצמח לו הטובה, זהו מפני שהוא קטן מלדעת דבר זה.

דוגמא לדבר: הקונה לוטו (lottery) ובינים מן הימים הוא רואה על מכשיר הטלפון שמתקשרים אליו מהחברה המופקדת על ההגרלות, הכלל הוא כזה - אם מתקשרים אליו באמצע היום אם אמנם יתכן שזכה במיליון דולר, יתכן גם שזכה בחמש מאות דולר בלבד. אבל אם מתקשרים אליו באמצע הלילה, וכשאינו עונה חוזרים ומתקשרים אליו פעם אחר פעם, יכול הוא לדעת בבטחה שזכה במיליון דולר או בחמישים מיליון דולר. ולכן אע"פ שיקשה לו לאדם זה לקום באמצע הלילה לאחר שהתייעץ במשך כל שעות היום מעומס המלאכה, יקפוץ ממיטתו בשמחה גדלה ויענה לטלפון מבלי שום טינה בלב...

ידע האדם שהקב"ה תמיד מתקשר אך רק כדי להטיב. "אבל מדוע היה צריך להעירני באמצע הלילה? מדוע היה צריך להטריד אותי ולצער אותי ביסורים כאלו?..." דע לך שאם העיר אותך באמצע הלילה, אין זה אלא מפני שעשיו ממתין לך טובה רבה אשר אין לתארה ואין לשערה!

פעם אחר פעם בבטחון בה', כך הוא מעפיל עוד ועוד... וכן היא תשובה לאלו האומרים שאינם רוצים לעבוד על מידת הבטחון מפני שרואים שבעלי הבטחון מתנסים בנסיגות קשים, ואינם פוצים בכך. הנה אנשים אלו המסתכלים מן הצד, בטחונם בה' רופף מאוד ובשל כך אפילו הקושי הקטן ביותר, ואפילו אם דרכו להם בטעות על רגלם, מוציא אותם מיד משלוותם וגורם להם עגמת נפש מרובה, ועל כן הם סבורים שבעלי הבטחון שפוקדים אותם קשיים גדולים צערם עולה עד לשמים ואינם רוצים להגיע למקומם. אך האמת היא **היפך הגמור, אם יעבוד על בטחונו בעת קושי זה הקטן, יפסיק הדבר להכאיב לו, וכשיפיקו אותו קושי יותר גדול ויעבוד אז על בטחונו, אף הוא יפסיק להכאיב לו, וכן ילך ויגדל במידת הבטחון עם כל פעם שיקיים בעצמו "סמא דיסורי קיבולי", עד שיגיע למדרגה שבה אפילו הקשיים הגדולים ביותר לא יכאבו לו.**

עתה הזמן מסוגל להתפלל

ומכאן נחזור אל היסוד שהרחבנו בו בשיעור הקודם (והוא הדברים בגלינות האחרונים), **שלאחר שהאדם קיבל את יסוריו באהבה וחיזק את נפשו בבטחון בה', מלבד מה שיקויים בו עתה "הבוטח בה' חסד יסובבנו", עוד זאת יוכל להתפלל מעתה, ותפילתו תפעל את פעולתה.** וטעם הדבר הוא על פי מה שאמרנו במסכת ברכות (לב א) בסדר התפילה הוא להודות על העבר ולהתפלל על העתיד, כי על ידי ההודאה על העבר נעשה האדם קרוב אל ה', וכשהוא קרוב אל ה' תפילתו פועלת את פעולתה. אף כאן **כשהאדם מודה על יסוריו, הוא נעשה קרוב אל ה', וכיון שהוא קרוב אל ה' יוכל להתפלל ותפילתו תפעל את פעולתה.**

וכן הוא בספר הקדוש "תפארת שלמה" (פרשת וירא): "דיוע כי האדם הרוצה לבקש על צרכיו הנה צריך מקודם לתת הודאה לשעבר ואחר כך יכול למשוך חסדים להבא כמו שכתוב הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. פירוש, כשאדם נותן הודאה לשעבר כי טוב, אז מביא חסדים טובים לעולם חדשים לבקרים. וזהו שכתוב בנוסח התפלה בראש השנה ויום כיפור ועשרת ימי תשובה 'ועל כולם יתברך ויתרומם כו' וכתוב לחיים טובים, כשנותן הודאה על שנה העברה, אחר כך יוכל להתפלל על השנה הזאת הבאה עלינו לטובה!"

הן גם כשאחד זקוק לטובת חבירו והוא יודע שבעבר חטא כנגדו, אם בריא הוא בנפשו וחפץ להשיג את הטובה המבוקשת ממנו, לא יעמיד פני תם בבואו לבקש ממנו את הטובה, אלא יפתח בפניו את מצפוני לבו ויאמר לו: "שמע נא ידידי, צר לי על כי אמרתי לך פעם מילים שאינן לכבודך. מה אעשה ונכשלתי בלשוני מחמת חמימות דמי, והלא עתה אני זקוק לקבל ממך טובה ואין אחר שיוכל למלאות לי טובה זו. אנא ממך סלח לי על מה שאמרתי לך, ועשה נא עמי טובה זו שאני זקוק לה עתה."

גם כשהאדם רוצה להתפלל עם הקב"ה, אין לו להתעלם מן העבר, אלא יזכור עמו ברורות: **"אבי שבשמים, חטאתי לפניך והיסורים שהבאת עלי הגיעו לי בצדק, ועל כן אנו נותן לך הודיה עליהם, ואולם עתה שמע נא תפילתי ורחם עלי להושיעני מצרתי."**

וכשידבר האדם באופן זה, ירגיש כי לבו נפתח לו ותפילתו לא תשוב ריקם!

(מתוך סדרת השיעורים על 'שערי הבית' בספרי 'חובות הלבבות', שיעור כ"ה. לשמיעת השיעור המלא, היינו לקו השיעורים (בא"ה) לחצו בבנייתכם למערכת 2 (-) שיעורי חובות הלבבות, ובחזרו שיעור 25. שמעו וביחוד!)

התבוננות

על כל אחד ואחד מבאי העולם נגזרו יסורים, אך כל היסורים יש להם עמם כפיות טובה, והכל תלוי במידת בטחונו בה' ובמידת קבלת היסורים באהבה. וככל שיוסיף בזה כך יוסיפו היסורים שלו להתמתק ויחשבו לו בסאת היסורים גם אותם קשיים שבעיני בני אדם אינם נחשבים אפילו ליסורים!

לטובת, הוא בר דעת, כמו כן יש לנו להבין שהנופל ממדרגות הרוחניות שלו ומתוך כאבו הוא שמח על כי בא עת גאולתו ומעתה ישוב ויעלה מעלה אחר מעלה, אף הוא בר דעת!

בלבת אש מתוך הסנה

זה לשון הספר הקדוש 'שפת אמת' (שמות תר"ח): "בלבת אש מתוך הסנה". במדרש "אני ישנה ולבי ער כו", פירוש שהקב"ה הראה למשה מראה גדול זה מתוך חושך הגלות עצמו, וזה היה התימה מדוע לא יבער הסנה? מאחר שנמצא באמת התלהבות הגדולה הזו איך יש קיום לקליפה המחשכת אורות הגדולים הללו? אך זה באמת רצה הקדוש ברוך הוא להראות לו, כי אדרבה לפי גודל החושך והגלות נסתר בו אור גדול גנוז, והוא בחינת הגאולה, כי הגלות הוא סימן על הגאולה, וכפי רוב קישוי הגלות מורה על תוקף הגאולה. וזהו פירוש הכתוב "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", פירוש, הכתוב מתרץ עצמו אשר לא יהררו אחר הבורא יתברך איך הניח לענות את עמו כל כך, כי כפי רוב העינוי כן יהיה אח"כ תוקף הגאולה!"

השאלה

ואמנם לאחר כל האמור תעורר הקושיא כמו מאלה: אם הגלות הכרחית לגאולה, מדוע אפוא אנו אומרים "מפני חטאינו גלינו מארצנו", ומדוע אמרו שבעוון שנאת חינם נחרב הבית? וכן יקשה כיצד נפרנס את כל מאמרי חז"ל התולים את החורבנות ואת הצרות בעוונות בני ישראל?

התשובה

אכן בספרים הקדושים מבואר שהגם שהגלות הכרחית, מכל מקום אם לא היו בני ישראל חוטאים לא היו האור והחושך מעורבים זה בזה באופן חזק כל כך, ואז לא היתה השכינה צריכה לסבול ולא היו בני ישראל צריכים לסבול צער רב כל כך הן בכמות והן באיכות בתוך גלותם.

ונבאר יותר: הלא קודם חטא עץ הדעת, הגם שהיה העולם מתוקן ומאיר באור בהיר, עם כל זה כבר היה מעט חושך בעולם, והראה שהרי אדם הראשון הועמד בניסיון ונכשל, ואילו היו עיניו פתוחות ולא היה האור מעורב כלל בחושך היאך יתכן שלא עמד בניסיונו? ומדוע היה האור מעורב בחושך? מהטעם שנתבאר, כדי שיוכל לקנות את הטובה על ידי מעשיו ואז תהיה הטובה חלק מנשמתו.

ואמנם אילו היה עומד בניסיונו, היה מברר בכך את האור מתוך מעט החושך והיה העולם בא על תיקונו מיד לבלי שבת ונעשה עולם שכולו טוב, אך כיון שלא עמד בניסיונו נתערב האור יותר בתוך החושך ומיני אז אנו הכלולים בנשמתו צריכים לברר אותם זה מזה, וככל שאנו מרבים לברר אותם על ידי עמידה בניסיונות, אנו מוסיפים לתקן את העולם ולהכינו לקראת הגאולה השלימה.

ומעתה הגם שנתבאר שהנופל מובטחת לו עלייתו, ברור הדבר שאינו רשאי מחמת כן להיכנס למיטתו מתוך הבטחה זו, שהרי נפילתו רק הוכיחה לו שהוא מטפס על הסולם ושאינו ימשיך לטפס יתרומם מעתה, אבל אם ירד וייכנס למיטתו ולא יוסיף לטפס על הסולם, מה תועיל לו נפילתו? הגלות הכללית של כנסת ישראל והגלות הפרטית של כל האדם, הם תחילת הגאולה, אבל כל זה בתנאי שממשיכים להביט קדימה כדי לבוא אל הגאולה השלימה!

הטובה שעתידה לצמוח ממעשה הקנין שהוא עושה... העבודה שלנו בימים אלו הוא לראות את הבית השלישי העתיד להיבנות דווקא מחמת קושי הגלות שאנו שרויים בו.

כך הוא בכל העניינים

וכפי שנכון יסוד זה לענין הצרות הפוקדות את האדם, כן הוא נכון לגבי כל הקשיים והתלאות קטנים כגדולים שעוברים על האדם. גם מה שאמרנו חז"ל (סוכה נב, א) "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו" בנוי על יסוד זה, כי ככל שהטובה גדולה יותר כך היא מוקפת בקליפה יותר גדולה, ומדוע? משום שאם נשמתו ראויה לטובה יותר גדולה, מוכרח האדם לעבוד ולהתעמל יותר משאר בני אדם כדי לזכות לטובה זו.

ידע מי שיצרו גדול מחברו, כי כעת הוא עתיד לעבוד שנים הרבה, אם חמישים שנה אם שבעים שנה, וכל זה כדי לזכות על ידי עבודתו לטובה כפולה ומכופלת משאר בני אדם ולקנות אותה טובה באופן שתהיה חלק מנשמתו, ואם יבוא לתכליתו יעבור לעולם שכולו טוב כדי לאכול שם את שכרו השמורה לו לנצח נצחים על ידי קניינו.

וזה לשון ה'שפת אמת' (פסח תר"א): "הלל היה כורך פסח מצה ומרור. להודיע כי מרידת הגלות אינו דבר נפרד ושהיה שינוי רצון בשעת הגאולה. אך כל הסדר שנהג הקדוש ברוך הוא עמנו הכל דרך אחד, כמו שכתוב "ממית ומחיה ומצמיח ישועה". 'מרור' הוא [גימטריא] 'מו'ת', כי בגלות חשובים כמתים, אבל הוא לצורך חיות חדש ולהיות ישועה לדורות!"

הלל לימד אותנו שהמרור אינו דבר נפרד מהמצה, כי אדרבא, המרור אף הוא לצורך הגאולה הוא, שהרי בלעדי אי אפשר לקבל את כל השפע הטוב שאנו מקבלים בעת הגאולה. ודומה הדבר לחולה במחלה קשה ר"ל, שהרפואה שלו מתחילה דווקא כאשר רואים שכל מערכות גופו מתערערים על-ידי סמי הרפואה שמזיקים לו כידוע.

תשעת הימים הפרטיים

מה שהרבו בחצרות החסידים בעריכת סיומים בתשעת הימים, אף זה מקורו ביסוד זה, כי בהבנים את עומק ענין הגלות ידעו שממנה צומחת הגאולה והרבו לעסוק בה בדברים כאלו המאירים בה את אור הגאולה. עשיית הסיומים איננה נובעת ח"ו מזלזול בתוקפו של גלות, אלא אדרבא, מהבנת עומקה של גלות, כי לרוב הבנת עומק הגלות הם חיים את הגאולה בתוך הגלות.

וכמו שנהגו כן בתשעת הימים, נהגו כן החסידים גם בתשעת הימים הפרטיים, וכשראה אחד החסידים שחסר לו ברוחניות או בגשמיות, הבין מזה שהוא נמצא בגלות שממנה תצמח גאולתו שהרי תמיד ההעדר קודם להיות, ובשל כך היה נכנס לבית המדרש ומחלק מהוקא לחבריו.

ודבר זה עמוק הוא מאוד, כי בוודאי היה החסיד מכיר מצד אחד בצער שנגרם לשיכנה על ידי חסרונו כפי שהיה מכיר בצער השיכנה הנמצאת בגלות מאז חורבן הבית, אבל מצד שני היה עושה סיומים בו בעת ושותה לחיים בידועו כי מעתה תתחיל העלייה.

באותה מידה שכל אחד מבין כי החולה השוכב במיטתו ומתפתל מיסורים ותוך כדי נותן שבח והודיה לבוראו בצעקו: 'אני מאמין שכל זה

"רבוז העולמים ידעתי..." אמונה והתקשרות להש"ת לאור תפילת הנודעת של הרה"ק בעל האור לשמים מאפטא זיע"א

ביום כ"ה בתמוז הוא יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי מאיר הלוי ב"ר שמואל בעל האור לשמים מאפטא זיע"א. היה מגדולי תלמידי הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, ועם הסתלקות רבו, היה נחשב כממלא מקומו בחלק גדול של פולין.

בשנים האחרונות התפרסם חלק קטן מתפילתו של הצדיק מאפטא, והיא תפילה ארוכה ונפלאה ביותר. תלמידו הרה"ק בעל תפירת שלמה מראדאמסק זיע"א היה אומר תפילה זו בכל יום פעמיים בערב ובבוקר, והיה אומר לתלמידיו שהוא סגולה נוראה לפרנסה ולהצלחה לאומרה בכל יום.

התפילה

כדאי מאוד ללמוד פירוש תפילה זו, ולראות שבאמירת תפילה זו יוכל כל אחד לצאת מכל קושי ותלאה. והנה תחילת התפילה מדברת על שאין ההשתדלויות של האדם מביאות לו את הצלחתו, אלא הקב"ה הוא שמביא לו את הצלחתו. **רבוז העולמים ידעתי כי הנני יודך לבד כחמר ביד היוצר. ואם גם אתאמץ בעצות ותחבולות וכל יושבי תבל יעמדו לימיני להושיעני ולתמוך נפשי, מבלעדי עזך ועזרתך אין עזרה וישועה.** ומצד שני אם יהיה הקב"ה בעזרתו, לא יוכל אף אחד בעולם לנגוע בו לרעה. **ואם חלילה יתקפו כלם להרע אז אתה בחמלתך תשים עיניך עלי ותשקיף עלי לטובה ממעון קדשך. הנה חבלים נפלה לי בנעימים, וישועתי באה, ועזתי תגלה. ועל כן הוא מבקש: לכן עזרני רבוז העולמים להיות עיני פתוחות לראות תמיד אמתות הדבר הזה, ויהי תקוע וקבוע אמונתך בלבי בכל עת לבל אסור לא בדבור ולא במעשה ולא במחשבה לעבד וזולתך חלילה, כי אם תרדף נפשי רצונך הטוב באמת.**

הבנה מהתפילה

הנהגה כשנתבונן במילים אלו של תפילת "ריבוז העולמים" נראה שהן כוללים בתוכן את אופן האמונה בדרך החסידות, כי הנהגה רבים סבורים לומר שהאמונה נקנית רק על ידי לימוד הסברות והתשובות המופיעים בספרי החקירה כמו בספר חובות הלבבות ובספר מורה נבוכים, ומאידך סבורים רבים שהאמונה באה אלינו על ידי מסורת אבות כי כך קיבל אבותיהם מאבותיהם והם מאבותיהם שלהם עד מעמד הר סיני. אולם דרכים אלו טובות לקיים "דע מה שתשיב", מכל מקום אין אלו אופן האמונה האמיתית על פי החסידות. על פי החסידות האמונה טובעה בנשמותינו ואין צריכים לקנות אותה מבחוץ. נשמותנו מרגישות מעצמן מהיכן הן יונקות את חיזוקן, כתינוק זה שנולד שיועד בדיוק רב מאיפה לינוק את מזונו ואין שום צורך ללמדו אותו.

ריבוז העולמים ידעתי - אני יודע את כל זה מבלי שאצטרך ללמוד אותו מבחוץ. אכן מי שמלכלך את נשמתו בחטאים ובמידות רעות, נסתר הדבר מעיניו, ומה עליו לעשות? יש לו נקודת את הלכלוך ולהסיר את המסך שיצר בידי מול עיניו ומיד יראה בחוש ויידע כי הוא כחומר ביד היוצר!

התפילה

המשך תפילתו של הצדיק: **גם עזרני לבד ימוש מרעיני ומלבי גדלתך וגבורותיך והופעת חיותך בכל רגע.**

מעשה

וכך מספר יהודי חשוב: "התלוויתי לאדם אחד לאחרונה שנקלע למצוקה גדולה על ידי איזו עסקה שעשה ולא הצליחה. זקוק היה לקונה שיקנה אחד מנכסיו כדי להינצל.

יודע היה שאם לא ימצא קונה כזה תוך שבוע, יפסיד כמה מאות אלפי דולרים ומלבד שתהיה לו עגמת נפש שאין לתארה. ואף אני לא ציפיתי לראות את איש זה איתן באמונתו. **בכל עת ובכל רגע שינן לעצמו כי הקב"ה יכול לעזור לו ובוודאי יעזור לו...** חלפו להם כמה ימים ושום אור לא נראה בקצה. כבר עמדו כמה ימים בודדים לפני התאריך האחרון ועדיין האיש חזק באמונתו. יום לפני התאריך דיברתי עם האיש וסיפר לי כי יש בידו שני מהלכים לנקוט בהם ואם הם לא יצליחו אין הוא רואה מהלך נוסף כיצד להיחלץ ממצוקתו, אך הוא בוטח בה' שיהיה בעזרו. ביום התאריך אחרי הצהריים דיברתי עמו. שאלתי אותו מה עם שני המהלכים שלו?

הבנה למעשה

ענה לי "הם ירדו לטמיון, אבל עדיין אני בוטח בה' שיהיה בעזרי ויחלוץ אותי ממצוקתי!"

אני התביישתי מאמונתו של איש זה, ובמחשבותי פנימה ריחמתי עליו, על שברון הלב שיהיה מנת חלקו בעוד שעות מועטות כאשר יקלע למערבולת של חובות כספיים. אולם מה גודל היתה פליאתי כאשר כעבור שעותיים בלבד אני מקבל שיחת טלפון ממנו: לא תאמין, אבל הקב"ה סידר לי את כל העניין באופן שלא ציפיתי ולא עלה בדמיוני. איש אחד ממקום לא צפוי פנה אלי וקנה ממני את הנכס כשהוא מעביר לי את כל הסכום במזומן!" מסיים האיש ברגש רב.

קל הוא לספר מעשה זה, אבל קשה מאוד לקיימו. כשהאדם נמצא במצב כזה, לבו פועם בחזקה ואינו יכול להירגע. בדמיונו הוא רואה את הכל שחור משחור וכמעט שאינו רואה דרך החוצה. צריך לעבוד על זה ולהתפלל שוב ושוב את תפילת הצדיק מאפטא עד אשר הקב"ה יאיר את עיניו ויכוון את לבנו להאמין בו גם במצבים קשים מנשוא!

הנהגה לפנינו עוד לשון מלשוננו של הצדיק בספר 'אור לשמים' (כי תשא לו, יד): כאשר האדם הוא ח"ו בצער ובדוחק וצריך לישועה, זהו תקנתו, שיקבע בלבו אמונה מושרשת שמלוא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה, ואין לך שום דבר גשמי בעולם שלא יהיה בו חיות הק', ואז מזה הדבר בעצמו שהיה לו דחיקא תבוא לו הישועה.

כל אחד בעולם זקוק לדיבורים אלו, כי אין לך מי שאין לו זמנים דחוקים, אם זה בענייני פרנסה ואם זה בענייני חינוך הבנים או בריאות וכו'. אומר לנו הצדיק: אל תתייאש! גם אם אתם רואים שהחבל הולך ומתהדק סביב צווארכם, התפללו ריבוז העולמים ידעתי... ותדעו שממצוקה זו עצמה עוד מעט קט תבוא לכם הישועה!

מעשה

החסיד המפורסם רבי אליהו ראטה זצ"ל שמע פעם את רבו הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א גונח מתוך ייסוריו, הטה את אזנו לשמוע מה הוא אומר תוך כדי אנהותיו. שמע אותו אומר לעצמו: **"דאס איז געפילטע שטרודל!"** (זה עונה טעימה מאוד ממולא בתפוח ודבש).

הבנה למעשה

כך דיבר הצדיק מזוועהיל במתיקות הייסורים הבאים עליו... מדרגה גדולה היא ואנשים פשוטים כערכנו יכולים להתקרב עכ"פ למדרגה זו על ידי שנוציא דיבורים מעין אלו מן הפה בשעת צרה ומצוקה, כי על ידי הדיבורים הטובים ממתיקים את הדינים ופועלים להמשיך ישועה!

סוף דבר, הצדיק מאפטא לימדנו, שהתיקון שלנו אינו על ידי תעניות וסיגופים, כי ידי חובת אלו אנו כבר יוצאים על ידי קימה מאוחרת ועל ידי המתנה מרוטת עצבים לאוטובוס. אבל התיקון שלנו הוא על ידי חיזוק האמונה הפשוטה השכם והערב ועל ידי שירה וזמרה לה' יתברך בכל עת ובכל מצב! בינו והתבוננו!

יעמדו על הברכה על אשר נדב לכם להרים תרומת קודש למען הפצת הגליון

ידידנו הר"ר נפתלי ברמן שליט"א
לכבוד ולזכר מורו ורבו כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק אליעזר בהרה"ק ברוך ז"ע
בעל ה"חכמת אליעזר" מסערת ודויץ
נלבע כ תמוז תשע"ה
ולע"נ זקינו הרה"ח
רבי יצחק זאב ב"ר חיים צבי ז"ל
נלבע י"ח תמוז תנצב"ה.

ידידנו העומד לימינו בכל עת הר"ר יוחנן בניק שליט"א
לרגל נישואי בתו
עב"ג החתן הבחור המופלג
ה"ה דוד אקער הל"ו
בן ידידנו הר"ר יונה זאב שליט"א
יה"י זכור לנצח בנות נאמן לה' ולתרותו!

ידידנו הר"ר אליעזר דוד ברנד שליט"א
בן ידידנו הר"ר יחזקאל שליט"א
חתן ידידנו הר"ר יוחנן בניק שליט"א
לרגל
הולדת בתו למז"ט
יה"י שיזכו לגולה לתורה לחופה
ולמעש"ט מתוך אמונה ובטחון!

היוקר יאמיר?

זה הזמן לעורך האהבה בצפייה לגאולה השלימה, בפרט בימי בין המצרים.

מבחר שיעורים בעניינים אלו יתנו לך הבנה מחודשת בעבודת ימים אלו ובטבים!

טלפון ישיר שע"י קול הלשון: 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקון ימי בין המצרים לחצו בכניסתכם למערכת #, ואח"כ: 11164.
לגישה ישירה לתיקון השיעורים על שבעה עשר בתמוז לחצו בכניסתכם למערכת #, ואח"כ: 11167.

קול הבינני א"ח - 072.2577726 | ארה"ב - 718.686.8300
בריטניה - 0204.586.2115 | בלגיה - 03.300.0223

לקבלת הגליון בקביעות
info@machonhavincini.com | 60263@gmail.com

לתרומות והצעות ישירות וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישראל למכון הבינני בדוא"ר info@machonhavincini.com

כיצד מחנכין?

עלון מס' 37

חינוך עקיף

אם האבא שכח פעם שהוא בשרי ובטעות רק התחיל לשתות חלב, הו הו איזו זעקת שבר נפלטה אוטומטית מגרונו!!! מיד ירק מפיו את החלב ורץ לכיור לשטוף את פיו במים רבים!!! הילד לא יכול לשכוח את זה גם אם הוא מאוד רוצה.

אם פעם האמא שכחה להדליק נרות שבת מרוב לחץ או טרדות, ובמשך כל השבת היא נאנחה על זה, בתה תראה את זה ותזכור את זה. היא תרגיש את הצער. זה חודר לה לעצמות.

זה נקרא חינוך 'עקיף'. הוא יעיל עשרת מונים מהערות והוראות כמו "אל תעשה כך" או "עשה כך וכך". הערות חוזרות ונשנות פעמים גורמות רק נזק...

מעשה במשפחה גדולה שהתכנסה לחגוג את יום ההולדת התשעים של סבתם האהובה. אחת מבנותיה ערכה את השולחן לקראת הארוחה החגיגית. היא בקשה מבתה לשים את קערת הקריסטל היוקרתית בראש השולחן. אך היא עשתה זאת בפזיזות, והקערה נפלה והתנפצה לרסיסים. האם כמעט התפרצה עליה, אך מיד התעשתה ונשארה בשלוותה, ורק אמרה לבתה: "אני מבקשת שבפעם הבאה תעשי זאת יותר בזהירות".

כשנשאלה מהיכן היו לה הכוחות לעמוד בזה, השיבה בסיפור: כאשר הייתי נערה, אמי [שהיום יום הולדתה התשעים] ערכה סעודת שבע ברכות לבן משפחתנו. היא יצאה לקניות

אמא אחת באה אל הרב ושפכה לפניו את מר לבה: "בני אינו שומע לי! אני אומרת לו להתפלל שחרית מוקדם במנין, והוא קם מאוחר ומתפלל ביחידות..."

תגידי, האם הוא מסוגל לאכול כריך, עם נקניק בשרי או פסטרמה, יחד עם גבינה צהובה? שאל הרב.

לא! מה פתאום! נבהלה מעצם השאלה. שהרב לא יבין אותי לא נכון... הוא דתי!

"ואם אף אחד לא יהיה בבית, האם יהיה מסוגל לאכול בשר בחלב?" שאל הרב.

"לא! בטח שלא! בשר בחלב - בחיים לא!" הגיבה האם.

"ואם הוא יקרא ספר מתח בשבת והאור יכבה, האם הוא עלול להדליק את האור אם אף אחד לא יהיה בבית?" שאל הרב.

מה פתאום!!! נחרדה האם.

נשאלת השאלה - מה אם כן ההבדל? הרי איסור גבינה צהובה בפסטרמה הוא דרבנן, ואילו זמן קריאת שמע הוא דאורייתא!

התשובה היא: 'החינוך העקיף'. ונסביר.

הילדים גדלים בבית ורואים אצל הוריהם מה עיקר ומה טפל. הם מרגישים אילו עבירות אצל הוריהם הם בגדר 'הרג ואל יעבור' ואילו עבירות אינן נוראות כל כך... זה מחלחל גם אצלם והם מתנהגים בהתאם.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

תורה והוא היה עסוק בכתיבתם. בצד היה מדף עם צנצנות דיו. פעם אחת חמדתי לצון והחלטתי לטפס על מדף זה. יש לציין שהוא היה גבוה במיוחד... עשיתי כל שביכולתי והצלחתי. אך ברגע שהתיישבתי על המדף, הוא קרס. כל הצנצנות נפלו ונשפכו על יריעות הקלף הכתובות.

כאשר אבי ראה זאת, חיך ואמר אלי: "אני רואה שיש לך כוחות חזקים והצלחת לטפס גבוה! אני בטוח שבכל מצב שתהיה, תמיד תצליח להתמודד ולעלות! יש בך המון כוחות ואנרגיות חיוביות!"

משפטים אלה נתנו לי את הכוחות והבטחון העצמי לשרוד בכל מצב ולצאת חי מן השואה הנוראה... סיים הבן.

ולסיום: משפחה נסעה לפסח לסבא וסבתא מחוץ לעיר. הם נכנסו למונית. במוניות של פעם, היו שלוש שורות. במושב האמצעי המשענת הייתה מתקפלת והיתה קשיחה.

על המושב האמצעי הניחו את המצות ועוד דברים. במושב האחורי ישבו הילדים. אחד הילדים נעמד כדי להסתכל בעד החלון. המונית בלמה בפתאומיות, הילד נפל על קופסת המצות והפך אותה בין רגע לקמח מצות.

אביו לא אמר לו מילה. המשיך לשבת רגוע ושלו. ואז, נהג המונית החילונית אמר לו: אצלינו החילונית, זה לא היה עובר בשתיקה...

אבל אצלינו, עם מקבלי התורה ומתקני המידות, זה כן עובר בהבלגה!

ובקשה ממני לכבות את התנור ולהוציא את הדגים כעבור חצי שעה. אני שכחתי וכיביתי את התנור רק כעבור שעה. כל הדגים שהיו שם, נשרפו... כשאמי הגיעה היא נאלצה לזרוק את כל הדגים לפח. זו הייתה אמורה להיות מנת הביניים בסעודה האמורה להתחיל בעוד כשעה, ובכל זאת היא לא צעקה עלי, אלא רק אמרה לי: אני מבקשת ממך שבפעם הבאה תהיי יותר אחראית... לכן כעת כאשר לבתי קרה מה שקרה, התנהגתי אליה כשם שאמי התנהגה אלי.

ביום ההולדת כששאלו את הסבתא על אותו המקרה, אשרה אותו. כששאלו מנין היו לה כוחות לא לכעוס, היא סיפרה:

במלחמת העולם השנייה הייתי ילדה ולויתי את אחותי הפעוטה לגן השעשועים. פגשתי את חברותי, שוחחתי עמן, עד שלא שמתי לב שאחותי נעלמה מהשטח. עקבותיה נעלמו. רצתי לספר זאת לאמי, והיא קראה לכל בני המשפחה לצאת ולחפש אחריה בטרם ירד הערב. ברוך ה' אחרי שעות ארוכות של מתח הילדה נמצאה בריאה ושלמה. אמי לא כעסה עלי, רק אמרה לי בפעם הבאה להיות יותר אחראית...

אמה של אותה סבתא כבר נפטרה, אך סביר להניח שגם היא הייתה דוגמא אישית להתנהגות זו. (מתוך ספר 'מה אהבתי תורתך')

מעשה בניצול שואה שנשאל מה נתן לו את הכוחות לשרוד בכל מצב ולהנצל?

וענה כך: אבי הי"ד היה סופר סת"ם. תמיד היו מונחות בחדרו יריעות קלף של ספרי

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בשבח והודאה לבורא עולם על הכנסם של נכדינו התאומים נ"י בבריתו של אברהם אבינו בשעטומו"צ

נדבת משפחת בלומנטל. הר נוף

”הם מי מריבת קדש מדבר צן”

אש המחלוקת היא נוראית - וכשאש המחלוקת משתוללת זה משפיע גם על צדיקים בקצה העולם ומצנן את תורתם ותפילתם, וזה מה שמרומז כאן בפסוק ”המה מי מריבה” - והתוצאה שלהם זה ש”קדש” - הקדושים, הצדיקים ”מדבר” - הדיבורים שלהם בתורה ותפילה - ”צין” - מצטננים מקדושתם, ועד כדי כך אש המחלוקת נוראית.

אהבת שלום

א נקודל'ה

”זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים

שנים ליום עולה תמיד, את הכבש האחד תעשה בבוקר

ואת הכבש השני תעשה בין הערבים”

פעמים אדם יש לו טענות כלפי חברו - אך אין הוא מוחל לו

אלא מחכה עד שיבוא יום כיפור ואז כשקשה לו עם המצפון -

פונה הוא לחברו וכו' וסולח לו, אומרת התורה אתה רוצה

לעשות נחת רוח לה' - ”זה האשה אשר תקריבו לה” - זה

הנחת רוח שתקריב לה' - ”כבשים בני שנה תמימים” - זה

שאתה כובש בלב שנה שלמה - אל תעשה ככה אלא ”שניים

ביום” - פעמיים ביום תסלח לכולם ”את הכבש האחד תעשה

בבוקר” - פעם אחת בבוקר ”ואת הכבש השני תעשה בין

הערבים” - ופעם אחת כל לילה.

ר' יצחק דראהביטש

”בקנאו את קנאתי”

פירש רש"י: בקוצפו את הקצף אשר היה לי לקצוף, כתוב ש"ק-ל זועם בכל יום" ובלק היה יודע לכוון את הרגע הזה שהקב"ה כביכול כועס, אך באותם ימים הקב"ה לא כעס בכדי שלא יוכל להזיק לישראל, וכאן כשבא פינחס וקינא לה' אומר רש"י "בקוצפו את הקצף אשר היה לי לקצוף" - שפנחס במעשהו קצף את כל הקצף של אותם ימים שהי לא קצף - השלים אותם עכשיו פנחס.

ספרים

”תמימים שנים ליום עולה תמיד”

מדי שנה היו מקריבים 730 קרבנות תמיד - שנים ליום, ”תמימים שנים ליום” - ר"ת 'תשלי' = 730 כמניין הקרבנות בשנה.

חיד"א

”פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן”

פינחס כתוב פה עם האות יי' ובדרך כלל כותבים פנחס בלי י (פנחס) למה נוסף פה יי'? אלא בפרשת הנשיאים כתוב ”נשיאים” חסר יי' משום שכשעשו את המשכן הנשיאים התעצלו והביאו את תרומתם אחרונים, רואים מזה שהאות יי' מראה על זריזות וכאן שפנחס הזדרז לקנא לה' - אזי נוסף יי' שמציין את המידה הטובה - הזריזות.

ספרים

”פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני

ישראל וגו' ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי”

ב”מחצית השקל” האות האמצעית בתיבת 'מחצית' היא יצ' שרומזת על ”צדקה”, האותיות ח - י הסמוכות לה מצדדיה רומזות שמי שקרוב לצדקה הוא - ח.י. והאותיות המרוחקות ממנה לצדדים מ - ת מרמזות שמי שרחוק מן הצדקה נחשב כמת ח"ו כפי שאמרו ”צדקה תציל ממוות”. כאן נאמר ”השיב את חמתי מעל בני ישראל” במילת 'חמתי' האותיות מ - ת קרובות, ואלו האותיות ח - י רחוקות. לפיכך אם לא היה פנחס מקנא את קנאת ה', היו בני ישראל מתחייבים כליה ח"ו ולכן אמר הקב"ה ”השיב את חמתי”, כלומר הכניס אותיות "חיי" בתוך ה"מת" והרחיק את גזירת ה"מת" מעל בני ישראל.

הגאון מוילנא

”הנני נותן לו את בריתי שלום”

פינחס מחרף את נפשו והורג את נשיא שבט שמעון - זימרי בן סלוא. השכר שלו על מעשהו הנועז - הוא מתברך בשלום - לשם מה פינחס צריך שכר של שלום? אלא שמעון ולוי הם שני שבטים שתמיד היו ביחד, כך גם יעקב מברך אותם ”שמעון ולוי אחים”, מכרו את יוסף ביחד ואפילו הרגו את כל העיר שכם ביחד. והנה קם פינחס משבט לוי והורג את נשיא שבט שמעון, צעד כזה היה יכול להעיב על היחסים בין השבטים שמעון ולוי - והאחדות תתפרק! בא הקב"ה ומבטיח: ”הנני נותן לו את בריתי שלום” שלמרות המעשה הזה - ימשיך לשכון השלום בין האחים שמעון ולוי.

מנחה בלולה

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קורח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו ויקרב משה את משפטן לפני ה'"

לכאורה מה יצא להם מזה שאמרו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה בעדת קרח'? ועוד צריך להבין למה הקריב משה את משפטן לפני ה'? אלא בנות צלפחד חשבו שאולי יוכלו להחניף למשה בכך שיאמרו לו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה... בעדת קרח', - כלומר הוא כן רצה שאהרן יהיה הכהן גדול והיה נגד קרח, אלא 'בחטאו מת'. וכששמע משה רבינו את דבריהן החליט לא להורות דין זה כי אולי חס ושלום יהיה חשש קטן של נגיעה של חנופה, לכן מיד 'ויקרב משה את משפטן לפני ה'".

של"ה הקדוש, חידושי הרי"ם

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו' ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית"

הזוהר הקדוש שואל איך פנחס נהיה כהן הלא כהן שהרג את הנפש נפסל מכהונה (היות ומידת הכהן היא חסד ולא דין)? אלא הכלל הוא שמחשבה רעה חס ושלום דוחה את הנשמה הקדושה ודברים לא טובים דוחים את הרוח הקדושה ועשייה לא טובה דוחה את הנפש הקדושה והגוף הרי הוא רק מעטפת, וזהו פירוש הפסוק "ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית" - מיד בתחילת החטא עוד קודם שהרגו פנחס - כבר נעשה בחינת מת ממש על ידי הסתלקות נפש הקד' א"כ נמצא שפנחס גברא קטילא קטל - הרג כבר אדם הרוג וממילא כשר לכהונה.

קדושת לוי

ובדרך רמז ענה מורי חמי על זה שפנחס הרי נהיה כהן רק לאחר ההריגה וממילא בשעה שהרג עדיין לא חלו עליו דיני הכהונה.

מורי חמי

"פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן"

וברש"י: בדין הוא שיטול שכרו" ומה העניין פה שרש"י אומר בדין הוא שיטול שכרו? מה שונה משאר דברים? אלא כתוב ששכר מצווה - מצווה, שהצדיק לא משווע לשכר אלא השכר הוא שתבוא לידו עוד מצווה כמו זו, אך פה לא היה שייך שפנחס יבקש שיזדמן לעצמו עוד מצווה כזו ולכן "בדין הוא שיטול שכרו".

חתם סופר

"תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל"

המדרש אומר שהקב"ה אמר לפנחס שהוא צריך להיות בברית של כל אחד מישראל, ענה לו פנחס שהוא קנאי לה' והוא לא יוכל לעמוד מנגד כשיהיה בעל עבירה במקום, אמר לו הקב"ה שהוא ימחל למוהל וכך יוכל לבוא, אמר לו פנחס שעדיין אם יהיה בעל עבירה במקום - לא יוכל לעמוד מנגד, ענה לו ה' שיבוא לברית וה' ימחל לכולם על עוונותיהם, וזה מה שמרומז כאן בפסוק "תחת אשר קנא לאלוקיו" - בגלל הקנאה של פנחס לה' - זה גורם ל"ויכפר על בני ישראל" שליהודים יהיה כפרה.

אגרא דפירקא

אזיס ווארט

"בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני לחגי

משפחת החגי לשוני משפחת השוני"

הפסוק הזה מרמז על מידת הצדקה, ואת הדרך הנכונה לקיים את המצווה הזו, "גד" - ר"ת גומל דילים, הדבר הראשון שצריך במידת צדקה זה "צפון" - לתת צדקה בצנעה ובסתור, דבר שני צריך לתת צדקה מתוך שמחה "לחגי" - מלשון חג ושמחה, והדבר השלישי הוא לתת שוב ושוב כמו שחז"ל דרשו על הפסוק "נתן נתן לו" - אפילו מאה פעמים, וזהו "לשוני" - לשון "נשנה" שוב ושוב.

מאור ושמש

"בני ישכר למשפחתם..לפוח משפחת הפוני"

לפוח משפחת הפוני - מאיפה נכנס פה 'ני בשם? אומר האור החיים הקדוש ש-פה שלומד תורה הוא כמו כלי שרת ואסור לדבר דברי חולין וזה מה שמרומז בפסוק "לפוח" - מלשון 'פה' ו-פה שלומד תורה צריך "הפוני" - מלשון 'לפנות' - שצריך לפנות את הפה מדברים בטלים.

אור החיים הקדוש

"לאזני משפחת האזני"

וברש"י על הפסוק: אומר אני שזו משפחת אצבון, ולכאורי מה קשורים שני השמות האלו? אלא חז"ל אומרים בגמ' "שנבראו אצבעותיו של אדם כיתדות כדי לתחבם באזניו שלא ישמע דבר רע" וזהו הקשר בין השמות 'אצבון' - מלשון "אצבע" שידחפם 'לאזני' כששומע משהו רע וזהו ההקשר.

של"ה הקדוש

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

לקראת שבת מלכתא

פנינים לפרשת פינחס | גליון מס' 386 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

בליל שבת, שעות ספורות לאחר הסתלקותו של מרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, בשעה ששרנו את הפיוט 'שלום עליכם', כאשר סיימנו את הבית האחרון 'צאתכם לשלום', הוספתי משפט למלאכים: "תחזרו לשמים מהר, אולי עוד תזכו להיות בקבלת הפנים שנערכת בשמים לצדיק הדור..."

הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א, ראב"ד בית דין צדק ב"ב: דברים על מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

"איש אשר רוח בו" (במדבר כ"ז, י"ח)

זצוק"ל, בשעה ששרנו את הפיוט 'שלום עליכם', כאשר סיימנו את הבית האחרון 'צאתכם לשלום', הוספתי משפט למלאכים: "תחזרו לשמים מהר, אולי עוד תזכו להיות בקבלת הפנים שנערכת בשמים לצדיק הדור..."

ואז תיארתי לעצמי, איך שבמרחק עצום מלוויים אותו בתוך קיר

גדול ומהותי ההבדל בין גדולי ישראל האמיתיים שלנו, לבין גדולי העולם החיצוני. גדול אמיתי כמו ה'חפץ חיים' - אמנם בכל העולם ידעו על קיומו של ה'חפץ חיים', ואפילו ב'אמריקה', אלא ככל שמקום מגוריהם היה יותר רחוק, כך גם פחתה מידת ידיעתם והבנתם בגדלותו העצומה. יהודי יבשת 'אמריקה' לא ידעו כמו שידעו תושבי מדינת 'ליטא', שהיו קרובים אליו הרבה יותר, ותושבי 'ליטא' לא ידעו כמו שידעו בני העיר 'ווילנא' שהיה מבקר בה פעמים רבות, ובני 'ווילנא' לא ידעו כמו שידעו בני העיירה 'ראדין' שהתגורר בה, ובני 'ראדין' לא ידעו כמו שידעו תלמידי 'ישיבת ראדין' שלימד בה, ותלמידי הישיבה לא ידעו כמו שידעו בני ביתו ומשפחתו, שזכו להתגורר במחיצתו. ואילו בגדולי העולם החיצוני המצב הוא הפוך ממש. מרחוק עוד חושבים שיש בהם משהו, אולם ככל שמתקרבים יותר ויותר, מגלים שאין בהם כלום, ובתוך ביתם רואים אותם בכל קלונם וכיעורם.

קבלת-הפנים בגן עדן...

בליל שבת, שעות ספורות לאחר הפטירה של מרן רבי חיים קנייבסקי

וזוהר, רמב"ם ושולחן ערוך. מבהיל על הרעיון! זו היתה כל מציאותו - תורה, תורה ותורה.

אינני יכול לספר ממעשיו, שאני רחוק מלהיות ראוי לזה, ולכן רק אחזור מדבריו, שכן 'דבריהם הם זכרונם'.

אני מחזיק ביד צילום מכתב, שנשלח לרבינו לפני כחמישים שנה, מאדם שכתב פירוש על אחד מגדולי הפרשנים על התורה, ולפני ההדפסה נוכח לדעת שחסרים לו שלוש עשרה מראי מקומות, מתוך אלפים רבים שהצליח למצוא לאחר מאמצים מרובים. אותו אדם שלח לרבינו את אותם מקומות להם לא הצליח למצוא מקור, וביקש תשובה דחופה. ואכן, רבינו רשם לו מראי מקומות לכל הרשימה, כאשר חלק ממראי המקומות הם קשים במיוחד, שכן אינם מפורשים אלא רק דיוקים, ובסוף דבריו כותב לו רבינו בערך בזו הלשון: "קיבלתי את מכתבך היום, והנני ממהר להשיב"...

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" - מבואר, שמוצא שפתיו של האדם הוא קדוש, ומי שזוכה לשמור על קדושת הפה, ומקיים את תחילת הפסוק 'לא יחל דברו', הרי שזוכה שמתקיים בו גם ההמשך 'ככל היוצא מפיו יעשה'.

אלא שמעטים מאוד זוכים לשמור על קדושת הפה. ולכן רק מי שנוהג כמון 'זצ"ל, ולא מוציא דברי חולין מפיו, ומשתמש בפיו ובמחשבתו רק לדברי תורה, זוכה לכך שיש לברכותיו ולדיבוריו כוח והשפעה מיוחדים בשמים. וכדברי הגמרא [מו"ק טז:]: על הפסוק [שמואל ב כ"ג, ג]: "אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים" - 'אמר רבי אבהו, הכי קאמר, אמר אלקי ישראל, לי דבר צור ישראל, אני מושל באדם, מי מושל בי? צדיק, שאני גוזר גזרה ומבטלה'.

לסיכום בעצם כל אדם יכול להיות רבי חיים קניבסקי, אלא שבראש ובראשונה הוא צריך למחוק מזיכרונו ומעיסוקיו את כל הדברים שאינם שייכים לתורה, פוליטיקה, כסף, אוכל...

נסכם במשפט אחד: מן שר התורה היה גדול הדור בתורה ובשקיעות בתורה, גדול הדור בענוה, גדול הדור ביראה, וזכה שנתקיים בו 'ככל היוצא מפיו יעשה'.

וכל אחד מאיתנו מחוייב לקבל על עצמו להתחזק לפחות בדבר אחד, לעילוי נשמתו הטהורה.

(קטעים נבחרים מתוך הספד, מהספר 'אריד בשיחי')

גדול הבנוי ממאות אלפי דפי גמרא ומיליוני דפים של תורה, והגן עדן מואר הרבה יותר מהרגיל, כי הביאו לשם אלפי גנטורים של שבת, שכידוע מסר את נפשו על הוראת רבינו הגדול מרן ה'חזון איש' זצ"ל, ובפתח הגן עדן יש צפיפות רבה של המוני צדיקים, ובהם דודו מרן ה'חזון איש' ואביו מרן ה'קהילות יעקב' זכר צדיקים לברכה, ובוודאי גם כל התנאים והאמוראים וגדולי הראשונים והאחרונים שעסק בתורתם [וכמו שכתב הש"ך סימן צא ס"ק לג, 'ומובטח אני בחסד עליון, כד שכיבנא קא נפקי בעלי המשנה וברייתא וש"ס לאפאי, ודמתריצנא מילתייהו בקושטא ולית ביה ספיקא וגמגום כלל, וברוך ה' אשר האיר עיני והנחני בדרך האמת סוד ה' ליראיו'].

שכינה מדברת מתוך גרונו

לא אחת הגיעו אליו אנשים, שהיו נראים בחיצוניות שלהם כיראים ושלמים, והיה מורה להם להתחזק בדברים שהיו ידועים רק להם, ולא נודע עונם לאיש, והיה הדבר לפלא. ואני יכול להעיד, שאני בעצמי מכיר דברים כאלו שהיו אצלו והיו למופת.

סיפר לי ראש כולל חשוב בעיר בני ברק: "פעם הייתי בלוס אנג'לס, ניגש אלי יהודי שידע שאני דבק במרן הגאון רבי חיים קניבסקי וביקש לספר לי סיפור: יש לו גיס שעבר תאונת דרכים קשה, והחליט להתקרב ליהדות. הוא בא בקשרי שידוכין עם בחורה, ורצה להתחתן איתה, אך לפני כן הוא ביקש להגיע לארץ ישראל ולקבל ברכה מרב גדול. אמרו לו שיש רב בשם רבי חיים קניבסקי. הוא הגיע לארץ, וכתב בפתק את שמו ואת שמה של אשתו לעתיד, וביקש ברכה. להפתעתו, ענה לו ר' חיים 'אל תתחתן איתה!'

"הוא התקשר אלי ואמר לי: 'אני בסך הכל הלכתי לקבל ברכה, לא שאלתי אותו אם אנחנו מתאימים'. אמרתי לו: 'אם רבי חיים אמר, צריך לבדוק. תבוא לאמריקה, ונבדוק'. המדובר לקח אותה למסעדה, וסיפר לה את מה שרבי חיים אמר לו, ואז הוא פנה אליה בשאלה: 'האם יש משהו שאת מסתירה ממני?!'. היא פרצה בבכי ושאלה: 'איך הרב ידע שאני גויה?!... התברר שאבא שלה יהודי אך אמא שלה גויה, והבחור לא ידע מכך"'.
אני מחזיק ביד צילום מכתב, שנשלח לרבינו לפני כחמישים שנה

אני מחזיק ביד צילום מכתב, שנשלח לרבינו לפני כחמישים שנה

רבי חיים סיים בכל שנה ושנה בבלי וירושלמי ותוספתא, מדרשים

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ **מה מותר לדבר בבית הכנסת?**
- ◆ **האם מותר להכניס אקדח לבית הכנסת?**
- ◆ **האם ראוי לנקות את אבני הכותל המערבי?**

מהלכות קדושת בית הכנסת

- אסור לדבר בבית הכנסת בדברי חול, בין דיבורי סרק ובין דיבורים שיש בהם צורך. ויש שנוהגים להקל ולדבר בענינים שיש בהם צורך.
- אסור להכנס לבית הכנסת במטרה לתפוס מחסה מחום, קור או גשם; ואף אם ילמד מעט בבית הכנסת, אין הדבר מתיר זאת.
- מבנה המשמש לתפילה וללימוד תורה, אשר התנו בשעת בנייתו שלא תחול עליו קדושת בית הכנסת ובית המדרש - מותר להשתמש בו לכתחילה לדברי חול, ואף בשעה שהוא בנוי.
- מותר להסב דירה בבנין מגורים לבית כנסת, אף שבקומה שמעליה יש דירה שבה בית הכסא, אמבטיה וחדרי שינה; ובהתאם, מותר לדור מעליה כרגיל. ויש מחמירים.
- אין להכניס סכין לבית הכנסת, משום שהתפילה מאריכה ימיו של אדם, והסכין מקצרתם. ואם היא מכוסה מותר להכניסה; וכדין סכין, כך דין כלי נשק המצויים בזמננו, כגון אקדח ורובה. ויש שאוסרים מטעם זה גם תפילה שלא בבית הכנסת בשעה שתלויים על הגוף סכין או כלי נשק מגולים. ויש מתירים.
- אחד מפוסקי זמננו נשאל בנוגע לנקיון אבני הכותל המערבי והסרת העשבים שצמחו עליהן. והשיב כי מן הדין הדבר מותר, אך אין ראוי לעשות כן.

אכילה ושתיה בבית הכנסת

- אסור לאכול, לשתות או לישון בבית הכנסת. והלומדים במקום בקביעות - כיון שאם יצטרכו לצאת לביתם לאכול

ולשתות יגרום הדבר לביטול תורה - רשאים לאכול ולשתות במקום.

• יש שנהגו להקל לאכול בבית הכנסת סעודת מצוה, בשעת הדחק; ויש שמקלים בכך אף שלא בשעת הדחק, ויש שמקלים באכילה שאינה סעודה, כגון 'מיני מזונות', ויש שמקלים אף בסעודת הרשות.

• בית הכנסת שהתנו בשעת בנייתו שיהיה מותר להשתמש בו לצורכי חול - נחלקו הפוסקים אם מותר לאכול ולשתות בו בשעה שהוא בנוי.

מעבר דרך בית הכנסת

- בית כנסת שיש לו שני פתחים, אסור להשתמש בו כמעבר, דהיינו להכנס לתוכו רק כדי לצאת בפתח השני, מפני שאסור להכנס לבית הכנסת שלא לצורך מצוה.
- מותר לקצר דרך על ידי מעבר דרך פרוזדור של בית כנסת; ואף באופן שהוא משמש בקביעות לתפילה מחוסר מקום, כיון שמלכתחילה לא ייעדוהו לבית הכנסת.

מיקום הפתח והבימה בבית הכנסת

- את פתח בית הכנסת יש לקבוע בצד שכנגד ארון הקודש, כדי שהנכנסים והיוצאים יִשְׁחוּ מן הפתח אל מול ארון הקודש.
- למנהג בני ספרד הש"ץ עומד על הבימה שבאמצע בית הכנסת. ולמנהג בני אשכנז: יש מקומות שהש"ץ עומד מימין ארון הקודש, יש מקומות שהש"ץ עומד במרכז השטח שלפני ארון הקודש.
- אסור לעמוד בגב מופנה לארון הקודש, משום שיש בכך גנאי לספר התורה. אולם, הכהנים בשעת ברכתם רשאים וחייבים לעמוד כך.

“אמרה שבת לפני הקב”ה” - לא מצאנו בשום מצוה אחרת, שיהיו התפילין מדברות, או המזוזה או השופר, אבל אצל השבת - השבת מדברת, השבת באה, השבת הולכת...

הגה”צ רבי שמשון פינקוס זצ”ל, על ה”אישיות” הנקראת שבת

ושתאמר “אם אב אני, איה כבודי” (מלאכי א), אב לשבת קודש שמו של הקב”ה וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה. זהו גם ענין ההכנה המיוחדת שמצינו רק בשבת קודש. כי השבת היא כביכול אישיות ממשית ולא מצוה ומעשה גרידא. משל לאחד, שלפני חג הפסח שכח להכין מצות ויין לליל הסדר, אין ספק שכאשר הולך לשכנו לבקש כמה מצות ובקבוק יין, זו היא לו בושא גדולה, שלא הכין מקודם, אבל סוף סוף מקיים הוא את המצוה, ואין כאן מי שיעלב באופן אישי מפני שכחה זו, חוץ ממנו עצמו. אבל אם הודיעו לו זמן ניכר על ביאת אורח חשוב אל ביתו, ולבסוף כשבא האורח מצא שלא הכינו לכבודו כלום, אפילו אם עכשיו יתרוצצו, בבהלה ובעסק גדול, לשכנים ולחנויות לקנות כל מעדני עולם, זהו עלבון אישי גדול לאורח שלא השגיחו על בואו. כלומר, לא המעדנים היו חסרים לו, שיש לו כיוצא מהם בביתו, אלא זה שלא זכרו את יום בואו, ולא הכינו מה שראוי לפי כבודו. וכן הוא ממש ענין השבת המיוחדת מכל המצוות בחיוב ההכנה. שההכנה היא אות כבוד והערכה כביכול כלפי האישיות הממשית - א-ל-ח-י וקיים - השכינה הקדושה - הבאה בכבודה ובעצמה אלינו ואל ביתנו, עם כניסת שבת קודש.

(מתוך הגדה של פסח תפארת שמשון)

בדברי חז”ל רואים אנו, שמתייחסים הם אל השבת כאל אישיות, וכמאמר חז”ל (ב”ר י”א ט’): “אמרה שבת לפני הקב”ה” וכו’, מה שלא מצאנו כן בשום מצוה אחרת [חוץ מהתורה עצמה] שיהיו התפילין מדברות, או המזוזה או השופר, אבל אצל השבת - השבת מדברת, השבת באה, השבת הולכת, קבלת שבת, מלווה מלכה. ישנה אישיות הנקראת “שבת”, אותה מקבלים ולכבודה מכינים. מי היא האישיות הזו? האם זאת מצוות השבת עצמה? ולמה דווקא בשבת רואים התייחסות בצורה אישית ולא בשאר המצוות? אבל האמת, שהאישיות של שבת אינה השבת עצמה, אלא השכינה הקדושה. שבת היא שמו של הקב”ה, ומה שאומרים “בואי כלה” - הכוונה כלפי השכינה הקדושה, וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה. כי מהות השבת היא שהעולם כולו שובת - ע”י גילוי ענין חידוש העולם, ונשאר ה’ לבדו ביום השבת, והאישיות של שבת הוא השי”ת, המשרה שכינתו בתוכנו דרך השבת. נמצא שכאשר נכנסת השבת - יחוד השי”ת מקיף את כל מציאות העולם. לכן, ישנה מצוה מיוחדת של קבלת שבת, מה שלא מצינו בשאר מצוות [קבלת יו”ט או קבלת איזו מצוה אחרת], משום שבשאר מצוות אין שום אפשרות לקבלן, כי מצוה היא ציווי על מעשה, ואינה אישיות בעלת הרגשים שצריך לכבד על ידי קבלת הפנים,

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il

לקיי
שענו קייז!

הדלקת נרות: 19:31

יציאת השבת: 20:22

רבינו תם: 21:17

ע"פ אופק תל אביב
י"ט בתמוז התשפ"ג

טוב לחסות בה'

848

עופות של אמונה

פנחס התשפ"ג

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטינה. שושנה כדיה בת חנה.

זיווג הנוג: ניר ואודליה בני ציפורה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רותמה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה, הרב שמעון בעדני בן חביבה, הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יהוקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן ננייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה.

עם ישראל עומד בפני ניסיון קשה ונורא. עם ישראל נופל בחטא בנות מדין, אך הקשה מכל הוא כשהעם רואים את הנשיא הגדול של שבט שמעון, זמרי בן סלוא, עומד ולוקח לו את נסיכת מדין – כזבי בת צור, ומטיח דברים קשים נגד משה רבנו, ומעודד את העם לחטוא בחטאים קשים. משה רבנו רואה זאת ונופל על פניו. עם ישראל עומד ברגע קשה מאד ומרגיש שהכל מתמוטט, אך אז בתוך החושך הגדול – עומד פנחס ומאמין בה' כנגד כל הטענות. 'אם ה' אמר שזה עבירה ואסור – אלחם על כך ואמסור את הנפש', כך הוא אומר ויוצא באמונה וקידוש ה' נגד הכל ומתקדש שם שמיים בעבורו. כי גדלותו של האדם ואמונתו נמדדות ברגעים הקשים, כשהניסיון קשה, לא שהכל זורם וטוב.

מסופר על הגאון הצדיק, ר' אשר פריינד זצ"ל (נפטר לפני 20 שנה) שהיה בעל חסד גדול ודואג לנזקקים ובני תורה.

מי שנכנס לביתו ראה יהודי מבוגר וצדיק היושב בסלון קטן העמוס בארגזים של ירקות ופירות, בעוד אנשים שאינם מכיר נכנסים בלי לדפוק ולוקחים את כל צורכם. זה היה הצדיק. יום אחד, טרם חג הפסח, הזמין הצדיק כמות אדירה של מאות קילוגרמים של עופות לצורך נזקקים. הצדיק ביקש מאדם אחד שהיתה לו מכולת קירור גדולה, אם יואיל בטובו לאחסן את כל העופות אצלו בקירור עד שיגיעו הנזקקים

ביום המחרת לקחת עופות כפי צורכם. השעה היתה שעת לילה ובעל המכולה שכח לחבר את המכולה לחשמל. שעות שלימות עבר על העופות בחוס כבוד של ימי ניסן באותם ימים. בבוקר, מגיע בעל המכולה לפתוח את שעריה לצורך הנזקקים, ולתדהמתו הוא מריח ריח נורא ואיום. כל העופות הסריחו, ולא היתה לו ברירה אלא לזרוק את הכל לפת. הוא התקשר בבושה גדולה אל הצדיק ר' אשר והודיע לו על הבשורה המרה: "איין לנזקקים מה להגיע לקחת עופות לחג, הכל התקלקל עקב שכחה קשה ונוראה, אני מתנצל". הצדיק ר' אשר הרגיש ניסיון איום ונורא. הוא הזמין מהר מונית וביקש מהנהג שייקח אותו אל היער הסמוך. נהג המונית לא הבין מדוע הצדיק כה נסער, ומה יש לו לעשות לבדו ביער. הם נכנסו אל אחת היערות הסמוכים לירושלים, והצדיק הודה לנהג וביקש ממנו שיבוא לאסוף אותו בעוד כשעה.

הנהג שהיה סקרן והכיר את הרב, החנה את הרכב בצד, עלה בשקט להביט במתרחש, ונתקף בתדהמה: רבי אשר פריינד נעמד בין העצים והחל לזעוק ביער השומם לבורא עולם: "אבא, זה לא הוא – זה אתה... זה לא הוא ששכח לחבר את החשמל וכל העופות הלכו לפת, ועשרות אלפי שקלים ירדו לטימיון. הוא רק שליח שלך, אך הכל זה אך ורק אתה", כך חזר מאות פעמים במשך שעה שלימה. אחר שעה אסף הנהג את הצדיק ועשה עצמו שאינו יודע מאומה מהמתרחש. כשיצאו מהיער ועלו לכביש, עצר לפתע הרב את הנהג ואמר לו: "אוי, שכחתי משהו ביער, האם תוכל לחזור לשם". הנהג תמה למאד, והחזיר את הצדיק למקום. הנהג הסקרן עלה גם הפעם בשקט אחר הרב לבחון את מעשיו, ונדהם שוב: הרב עמד בין העצים וקרא בקול: "בורא עולם, אבא, שכחתי לומר לך תודה! כעת אני מאמין שזה אתה שגרמת לי את הנזק, אך מחובתי להודות לך על כך, כי הכל, אבל הכל לטובתי. אז תודה לך אבא שהעופות נזרקו והסריחו, זה הכי לטובה, הגם שאינני מביין!". הנהג נדהם מגודל אמונתו העצומה של הצדיק והשיבו לאחר זמן לביתו כשהוא שש ושמח כאילו לא אירע לו שום נזק או הפסד. להאמין בה' גם שהכל חשוך ולא מובן – זו אמונה אמיתית, ולא רק שהכל זורם והולך למישרין!.

העלון מוקדש להצלחה ורפואה וברכה בכל **למשפחת זלוף**

העלון מוקדש לעילוי נשמת **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לברכה והצלחה לתורת בעילום שם

הסרת המפה במוצ"ש

מצוי הדבר שבמוצ"ש מסירים את המפה של שבת מהשולחן ואוכלים סעודה רביעית בשולחן ללא מפה או במפה של חול. אך יש להזהיר שאין להסיר את המפה של שבת מהשולחן במוצ"ש עד אחר סעודה רביעית ואם הסירה צריך לחזור ולפרוסה לכבוד סעודת מלוה מלכה.

מקור הדבר: שבת (ק"ט): לעולם יסדר אדם שולחנו במוצ"ש כדי ללוות את השבת אפילו אינו צריך אלא לכזית. וכתב רש"י (ד"ה במוצאי) שמשום כבוד שבת צריך ללוות את השבת ביציאתו דרך כבוד, כאדם המלוה את המלך בצאתו מן העיר. וכ"פ בשו"ע (סי' ש).

ומהו סידור השולחן שציוו חז"ל? כתב ה'משנה ברורה' (סק"א) שסידור השולחן היינו לפרוס מפה על שולחנו דרך כבוד וכן שאר דברים הנהוגים אצלו בעריכת השולחן...".

הבטחת תפילה במניין
(1) כתב ר' משה סלובייצ'יק זצ"ל: "אדם שהתגלתה בגופו מחלה קשה – יקבל על עצמו למשך שנה להקפיד הקפדה מלאה על תפילה בציבור מתחילתה ועד סופה".

(2) אמרו גדולי ישראל: "אדם המשתדל להתנהג במידת הסבלנות – מובטח שכל

תפילה במניין

תפילותיו יתקבלו באהבה וברצון יעשו פירות".

(3) כתב ספר הזכירה: "אדם הרוצה שתפילתו תעלה למרומים, מבלי שהמקטרגים יפריעו – יתן צדקה לפני התפילה ויבקש מה' שתפילתו תעלה".

(4) כתב בעל 'סדר היום': "אדם האומר את תפילת 'עלינו לשבח' במתינות, ברגש ומתבונן בתוכן המילים – מובטח לו שתפילתו תתקבל ותעשה פירות".

(5) כתב ה'מאור ושמשי': "אדם יכול לבטל כל רע הנגזר עליו – כשיזהר שכל תפילותיו תהיינה יחד עם הציבור".

וטעם הדבר, כתב ה'אגודה' מפני שצריך לאכול סעודה רבעית כאשר שולחנו ערוך. ***

לא יפשוט בגדי שבת עד אחר הבדלה וכתב החיי אדם (כלל ח' בדיני הבדלה ס"ה) שלא יפשוט בגדי שבת עד אחר ההבדלה.

וכתב ה'מקור חיים' בכרך לבעל החוות יאיר (ח"ב בקיצור הלכות סי' ד"ה אפילו אינו צריך): "ומכאן תוכחת מוסר מקל וחומר לנשים שלא יפשיטו צעיפים ורדידים ומלבושי שבת עד אחר אשר יבדילו עכ"ל.

ובכף החיים (סי' רס"ב סק"ח וסי' ש' סק"ו וסק"ד) מבואר שע"פ הסוד יש להיות עם בגדי שבת עד אחרי סעודה רביעית: "וכתב בס' פע"ח (שער ח"י פכ"ד) שהנפש יתירה אינה הולכת לגמרי עד אחר סעודת מוצ"ש, ומטעם זה נוהגין שאין להחליף בגדי שבת עד אחר סעודה רביעית וגם ללוות את המלך בבגדי פאר". רבינו 'תרומת הדשן' לא פשט הבגדי שבת במוצ"ש עד שהלך לישן. (לקט יושר)

הרב חגי צדוק

מתוך ארגון 'הידברות'

האם המסכנה הרגילה רע במצבם של ילדיה וקראה באופטימיות: "אל תדאגו, אנחנו נעשה משהו כ"ף, אני רק חושבת עדיין מה". כך הסתובבה בבית מצד לצד במתח שהיא חושבת כיצד תוכל לתת להם סיפוק היום. בהמשך היום לא יכלה יותר האם לחוש את צער הילדים והוציאה אותם למקום העולה כסף ובלבד לרצות אותם ולהרגיש בטובתם. כך עבר יום ועוד יום, גדוש ברגשות מצפון והוצאת כספים. בבית משפחת 'ימיני', שכניהם, הכל היה נראה לגמרי אחרת.

מיד עם פתיחת הבוקר הראשון של החופש, אספה האם את ילדיה והודיעה: "ילדים יקרים, אני שמחה בשבילכם עם פתיחת החופש הגדול, ואני בטוחה שתדעו להעסיק את עצמכם ולהינות בחופש בצורה הנכונה. מידי פעם, אני ואבא נצא אתכם לטייל". ילדיה החלו לעשות פעילויות בבית

ובגינה, כשהם מעסיקים את עצמם, וכך הם מרוצים ואף לאמא יש הנאה ורוגע. היודעים אתם מה הטעות של הרבה אממות? שמרוב שהן מחוברות לילדים שלהן, הן מרגישות כי יש להן אחריות וחובה להעסיק את ילדיהם בכל עת, ואז הילד מרגיש זאת ומחכה תמיד להוריו. אך הורה שנותן לילד שלו אמון ועצמאות (במידת הצורך) שהוא ימצא איך לאתגר את עצמו, גורם לילד להתפתח בצורה עצמאית ולא תלויית ובכך הוא מגלה את הכשרות והנבילות שב

חופש או עונש?

החופש הגדול התחיל כבר אצל רובנו (ובקרוב אף אצל בחורי הישיבות היקרים), ורבים הם ההורים המרגישים חסרי אונים מול המושג המפחיד – 'החופש הגדול'. אמרה פעם אמא מתוסכלת: "אינני מבינה מי זה במשרד החינוך שהחליט לעשות חופש למשך חודשיים שלמים? אני בטוחה שאין לו ילדים, בוא נראה אותו מתמודד כמונו ההורים במשך חודשיים שלמים בהעסקת הילדים!". אם אתם מסוג ההורים הללו, המאמר הזה יכול לשנות לכם

את כל החופש: באחת השכונות בת"א מתגוררות להן בסמיכות שתי משפחות טובות, בעלי מספר זהה של ילדים, מאותו רקע ובני אותו גיל פחות או יותר. והנה, הגיע החופש הגדול.

בבית משפחת 'אפק' התעוררו הילדים בהתרגשות לבוקר הראשון של החופש ולאחר שהתלבשו, התפללו, ואכלו ארוחת בוקר, החלו להרהר בסקרנות מה יעשו ביום החופש הראשון שלהם.

"אמא מה עושים היום?", קראו בקול, כשהם מצפים להנאות מיוחדות ומעניינות. "לא יודעת, נראה כבר מה יהיה", השיבה האם בחשש מהבאות. בינתיים, החלו הילדים לקפוץ מחדר לחדר בכדי להעסיק את עצמם, כשקולות השמחה החלו מתחלפים בקולות מרמור ותלונה: "אמא איזה משעמם... נו הבטחת לנו שנעשה משהו מעניין".

סליחה על השאלה, אך האם לדעתכם ישנו מישהו בעולם שיכול לגבור על רצונו של הבורא יתברך? האם יש מישהו שיכול להגיד לבורא עולם: 'נכון שאתה החלטת שיהא כך, אבל אני משנה זאת!?!'...

אני מקווה שאינכם חושדים בי בהרהורי כפירה, אך ישנה תשובה גדולה ומוחצת לכך: אומר רבנו בחיי (דברים יא, ז'): "וצריך אתה לדעת, כי כח התפילה גדול אפילו לשנות הטבע, ולהניצל מן הסכנה, ולבטל הנגזר". רבותיי, לא מדובר באדם צדיק, מדובר בכס, שתופסים כעת את העלון וקוראים זאת.

אחר שמשה רבנו עבר על רצון ה' (לפי דרגתו) והכה את הסלע במקום לדבר, גזר הקב"ה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל, לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם".

האם משה רבנו מקבל את גזירת ה' התשובה – ממש לא. הוא מתפלל ומתפלל, מבקש בכל מיני צורות: בבית, בשדה, בבוקר ובלילה עד שהגיע ל-515 תפילות.

ואז, הקב"ה יורד אליו ישירות ואומר לו: "משה, משה אתה חייב לעצור את התפילות שלך". "מדוע?", רוצה משה רבנו לדעת, וה' משיבו: 'אם תבקש עוד פעם אחת – אהיה חייב לתת לך, הגם שהוא נגד החלטתי ורצוני'. האם אנחנו מבינים איזה כח עצום יש לנו בידיים ואיננו מנצלים אותו?! תחשוב לרגע, אם ה' החליט ח"ו שיהיה לך עיכוב בבריאות, בפרי בטן, בזיווג או בפרנסה – אתה יכול לשנות זאת.

וכך אומר המדרש תנחומא (וירא א) דברים מבהילים: "זו היא סודה של התפילה, היא הבוקעת ועולה, בוקעת ויורדת, ולוקחת מתנות לאדם."

ממשיך המדרש: "אמר ה': הו זהירים בתפילה, שאין לך מידה יפה ממנה, ואפילו אין אדם כדאי לענות לו, חסד אני עושה עמו ועונה לו, שכל דרכי חסד."

מבהיל – אפילו אין אדם כדאי וראוי לענות לבקשתו, בורא עולם שכולו חסד ורחמים – מקשיב לו ומביא לו את רצונו. יש לכך הלכה מעשית שנפסקה (מוק יח):

"מותר לארס אשה בחול המועד – שמא יקדימונו אחר ברחמים (בתפילה)". למרות שלא מתחתנים בחג, שאין מערבים שמחה בשמחה, אך לעשות אירוסין עם אשה – מותר. ומדוע? שמא יתפלל מישהו אחר ויחטוף לו את הזיווג.

שמענו איזה מבהיל! אם כן, כיצד אפשר להיכנס כל יום לבית הכנסת בקרירות ולמלמל מילים מהסידור, בעוד שאנו נכנסים למקום בו אפשר "לקחת מתנות" (דברי המדרש), ולשנות את כל מה שגזר הבורא! ממש כמו ילד קטן שנכנס אל 'בית משאלות' שכל מה שיבקש שם – יקבל, והוא עומד ומחכה מתי יוכל לצאת. סיפר מגיד המישרים הרב שניאור אשכנזי שליט"א מעשה מבהיל ביותר: "זה היה לפני שלוש שנים. הוזמנתי למסור שיחה במפעל בצפון המעסיק נשים דתיות, לקראת הימים הנוראים. היו שם באולם 500 נשים, ומסרתי שיעור על הכוח של תפילת האשה היהודית.

בסיום השיעור, תפסה אותי אשה אחת מעובדות המפעל וסיפרה לי סיפור שלא שמעתי כמוהו מעולם. הזדעזעתי מהסיפור ובלי להתבייש התרגשתי ובכיתי ממנו. וכך היו דבריה: "כבוד הרב, זה כבר שנתיים שלא הייתי בעבודה. היום בדיוק

חזרתי, כנראה משמיים, בשביל לשמוע את השיעור שלך ולספר לך את הסיפור שלי. לפני שנתיים גילו אצל הבן שלי את המחלה הנוראה בדם, המכונה בשם 'לוקמיה' ל"ע. ילד קטן בן 3 וחצי שעומד מול סכנת חיים אמיתית.

הודעתי לבוס כי אני יוצאת בעל כורחי לחל"ת (חופשה ללא תשלום), והוא ברחמיו הסכים לשמור לי על מקום העבודה, עד שיבריא הילד ב"ה. כבוד הרב, שנה שלימה עברתי 'לגור' בבית החולים 'שניידר' עם הילד.

ישנתי שם, הייתי שם שבתות, אכלתי שם – שנה שלימה ממש גרתי שם. לאחר כמה חודשים טובים הרופאים משרים כי ב"ה הטיפולים עזרו, והילד בדרך לצאת מהחולי לגמרי, חסד ה'. אלא שאז, התהפך עלינו שוב הגלגל. הרופאים מבחינים בנפיחות בבטן, ולאחר סדרת בדיקות מגלים כי הילד נדבק בחיידק נדיר במעיים.

בכל העולם יש רק סוג אחד של אנטיביוטיקה, אך לא בטוח כי הוא יועיל. הילד היה חלש אחר שנה של הקרנות וטיפולים, וכעת חיידק מסוכן – לא ידענו את נפשנו מרוב צער.

הילד החל לדעוך, החוס שלו עלה במהירות והוא הובהל לטיפול נמרץ. המצב הסתבך, ומנהל מחלקת טיפול נמרץ בשניידר מודיע לנו: "לצערנו, המערכות של הילד בקריסה. כעת הכליות הפסיקו לעבוד, ונותרו שעות אחרונות לחייו. אמרו למשפחה לבוא ולהיפרד". היינו מרוסקים ומבוהלים.

רגע לפני שהרופא עוזב אותנו הוא פונה אלינו: "יש לי רק הצעה אחת אחרונה, ואולי יהיה סיכוי קטן שהיא תביא לעצירת המוות ולהצלת חייו". "מהי?", זעקנו עם דמעות. "אם תרשו לנו לכרות לו את שני הרגליים, אולי ישנו סיכוי קטן שהזיהום בדם ייעצר, ואולי יחזרו המערכות בגוף לפעול", חתם הרופא.

– המשך בעמוד 4 –

כיצד יתכן ויכניסו אדם לפני מלכו של עולם ויאמרו לו: 'הנה, אנו משאירים אותך כאן לבד עם המלך וכל אשר תבקש – תקבל'. האם יתכן שאותו אדם ישתוק ולא ידבר? יסתובב ליד המלך וימלמל מילים מהשפה ולחץ?!... האם אנו לא כך! בכל רגע יכולים לפנות למלכו של עולם ולהוריד לעולם כל אשר נרצה!

תחיית המתים ב'שניידר'

– המשך מעמוד 3 –

לא ידענו מה לעשות, הרי כבר השלמנו עם המצב, ומצד שני באה הצעה כזו כואבת עם סיכוי קטן. החלטנו שבעלי ירוץ מהר אל אחד מגדולי ישראל בצפון וישאל אותו מה לעשות. בעלי יצא מהר לדרך, ואחר כמה דקות הוא מתקשר אליי בקול חנוק מדמעות: "הודיה תקשיבי, אני חוזר לבית". "היית כבר אצל הרב?", שאלתי אותו. "לא. אני מרגיש שהקב"ה רוצה כעת משהו אחר. הוא לא רוצה שנשאל את הרב האם לברות את הרגליים של הילד או לא – הוא רוצה את המסירות נפש שלנו, את הזעקה והבכי שלנו. אלו שעות קריטיות ואנו צריכים לזעזע עולמות". בכינו שנינו בטלפון, ואז הוא אמר לי מתוך נאמת ליבו: "אנו יודעים מה הקב"ה רוצה מאיתנו: בורא עולם רוצה שאני אוציא את האינטרנט מהבית, הוא יודע כמה דברים לא טובים זה גורם לנו. וממך הודיה, מבקש הקב"ה, שתתחילי ללבוש גרביים. הלב שלי זועק ויודע שזו ההזדמנות האחרונה שלנו להציל את הילד שלנו בקבלות הללו: הוצאת האינטרנט וצניעות הרגליים!".

אנו נמסור את נפשנו בענייני קדושה אלו, וה' הטוב יעשה כרצונו".

הסכמתי ופרצתי בבכי: "בורא עולם, אני עושה דבר שקשה לי בשביל שתציל את הבן שלי, הבן שלנו!".

נכנסתי למחלקת טיפול נמרץ בוכה כמו ילדה קטנה, תפסתי את היד של בני שכל מערכות גופו פסקו מלעבוד, וזעקתי בליבי: "רבונו של עולם, בילד הקטן הזה בן ה-3.5 יש שלושה שותפים. בעלי, אני ואתה.

אנחנו שותפים שלך ואנו מתחננים שתשאיר אותנו בחיים. הנה בורא עולם, אני תופסת כאן את היד של הבן שלי ומבטיחה לך: רגליים תמורת רגליים. אני מכסה מהיום את רגליי בצניעות, ומבקש שתשמור על הרגליים של הבן שלי שלא ייברתו ותציל אותו", אמרתי ובכיתי כמו שמעולם לא זעקתי לה'. לא היו שעות יותר קרובות לבורא עולם מאלו. חלפו כמה שעות, הגיע הערב,

והילד עדיין חי בקריסת מערכות. הרופאים מודים כי אין הסבר כיצד הילד לא נפטר. הגיע הבוקר והילד עדיין בחיים, למרות המצב הסופני. לפתע, בבוקר, נכנס למחלקה 'מלאך' משמיים – ד"ר מיכאל גורביץ – בכיר בהשתלות ילדים בשניידר. הוא פונה אליי ואומר לי: "שמעתי על המקרה של הילד שלכם וכיצד הוא נותר בחיים, למרות קריסת המערכות, ורציתי להציע לך טיפול ניסיוני מארה"ב למקרה דומה לבן שלך, אך הוא עדיין לא קיבל אישור של ה-F.D.A. מכניסים את הילד לחדר ניתוח ומכניסים לו תחבושות רפואיות על מקום הזיהום, ואולי הדבר יצליח לשאוב את הזיהום. זו תרופה ניסיונית ועדיין לא הוכחה, האם תסכימו לחתום לנסות עליו את הטיפול?".

"מצידנו אין מה להפסיד", השבתי לו,

"אנו כבר כמעט השלמנו שהילד איננו בין החיים". הילד הוכנס מיד לחדר ניתוח והניחו בגוו את התחבושות הרפואיות. רבותיי, לאחר שלוש שבועות הכליות של הילד חזרו לעבוד. כמה ימים לאחר מכן, סיפורת הדם שבו לתפקד. ולאחר חודשים בודדים הילד התעורר ושב לחיים. כשהוציאו את הילד ממחלקת טיפול נמרץ, האונקולוגית עמדה בצד ונחנקה מדמעות: "פעם ראשונה שראיתי אדם שחזר מהמתים!".

סיימה האשה את הסיפור ואמרה לרב שניאור אשכנזי: "היום, אחר שנתיים עם הילד, חזרתי לעבודה, כשבני חי וקיים, עומד על שתי רגליו, ונמצא בשיקום. שמעתי את הדברים שלך ואני רוצה להעביר מסר שה' שומע הכל, וע"י תחנונים וקבלות אפשר להחזיר אדם לחיים!".

חתם הרב שניאור אשכנזי: "רבותינו ז"ל בגמרא זועקים: 'כרם זולות לבני אדם' – ישנם דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם. ומהם? תפילה. אם היינו יודעים איזה כח יש לנו בפה, בדמעות ובתפילות שלנו, בקבלות שלנו – אנו יכולים לשנות את העולם ולשדד מערכות. הקב"ה נתן לנו כח אדיר בתפילות ובמעשים, כי הוא מחכה ורוצה שנזעק אליו ונתחנן, והוא יתן לנו ב"ה את כל אשר חפצנו".

"וגדול כח התפילה, כי מובטח הוא ודאי בטוב תוצאותיה" (אמרי דעת ח"א עמוד רחצ)

אדם שכועס עליך ינתק את הטלפון ולא יענה לך, אך אצל בורא עולם זה לא ככה. גם אם הכעסת את ה' עד למאד, הוא שומע כל תפילה. מאזין לכל מילה, ואם רק תבקש: בדרך לבית, מתחת השמיכה, הוא שומע כל מילה ויביא לך את שביקשת, אם תמשיך לבקש!

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רונן בן אורלי, אבשלום בן וולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה. לזיווג הגון: בן בן נאוה, אביגיל בת מזל, צופיה בת עדנה. הודיה בת רבקה. לעילוי נשמת: אברהם בן שלום. זכות כל העלונים יהיו לכל התורמים!

לתגובות: 052-7151858

רחוב משה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

שיעור נשים

מוזמנות לשיעור התעוררות וחיזוק עם הרבנית רונית שיינפלד הי"ו בימי שלישי בשעה 20:30 בביה"כ "כתר תורה" רח' אלוף דן לרנר 19 ת"א
0543369098

חידה איך יתכן שאכל ונתחייב לברך, אך אם המשיך ואכל נפטר מלברך?

העלון מוקדש באהבה להורים היקרים על כל תמיכתם ועזרתם הרבה בעלון. תבורכו מפי עליון!

וארטים לפרשת השבוע

כה יב - יג. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום.
איתא בקידושין סו: ו דשלום קטוע וכאילו כתיב שלם. ובטעם הדבר י"ל דמצינו בתענית כא: שלאבי היו אומרים שלום משמים כל שבוע, ולרבה אמרו שלום רק בערב יו"כ. והטעם משום דרבה הגן על כל בני עירו. וא"כ י"ל דהיה הכא שפנחס הגן על כל בני ישראל דכתיב והשם את חמתי מעל בני ישראל, לכן השלום שלו לא שלם כי דיו שמגין על כל ישראל. חתם סופר.

כה יב - יג. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום.
הטעם שהקב"ה בעצמו לא אמר לפנחס אלא הוצרך לומר למשה שיאמר לפנחס: י"ל משום שכל הבטחה שהקב"ה מבטיח יכולה להשתנות אם יגרום החטא כמו שמצינו אצל יעקב, אפי' שהקב"ה הבטיח לו שלא יזק פחד שמא יגרום החטא. אבל מה שניבא מבטיח אינו חוזר בו גם אם חטא כדי שלא יאמרו שהנביא לא נביא אמת, לכן אמר הקב"ה למשה אתה תאמר לפנחס הנני נתן לו את בריתי שלום, וכך זה הבטחה בטוחה. וכן שנינו בספרי שכל הכהנים גדולים בבית ראשון ושני היו מזרע פנחס כי הובטח לו ברית כהונת עולם לעולם, שא"א לשנות.

כה יב - יג. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם. למה פנחס התברך דיוקא בערכות האלו? י"ל דהמורה הוראה בפני רבו חובב מיתה, וכאן זכה להנני נתן לו את בריתי שלום ומובא בתרגום יונתן שפנחס זכה להיות אליהו שלא מת לעולם ולכן גם זכה לקבל שכר מצווה בהאי עלמא כי א"א לתת לו לעת"ל, וזמ"ש בדין הוא שיטול שכר. ועוד דהמורה הוראה בפני רבו, יש ג' שיטות בגמ' גירושין סג. מה העונש שלו. א. מת בלא וולד. ב. יורד מגדולתו. ג. מכניש נחש. וכאן הרי פנחס הורה הוראה בפני רבו (משה), והיה מותר לו, דכשיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, ואומרת התורה שהוא מתברך בג' דברים, שהם כנגד ג' השיטות הנ"ל. א. זרעו אחריו, דהיינו יהיה לו וולד. ב. ברית כהונת עולם, דהיינו שישאר בגדולתו. ג. את בריתי שלום, שמרמו לנחש דכתיב ביה מחלוקת כמו ואיבה אשית בינך (הנחש) ובין האדם, וכן כתי' ונתתי שלוי בארץ, והשבתי חיה רעה. ספר אמונת חכמים בשם רבי משה זכות זיע"א.

כה יג. תחת אשר קנא לאלוקיו וכפר על בני ישראל.
הטעם שנאמר אשר קנא לאלוקיו ולא לאלוקים, (ועוד צריך להבין הרי מבוואר בגמ' שעשרה ניסים נעשו לפנחס וברוך הטבע הוא היה נהרג, א"כ לכאורה הוצא הגדול שלו צריך להיות תחת אשר מסר נפשו לכבוד אלוהיו שזה יותר חשוב מלקנא לאלוקיו. אע"כ בא הכתוב ללמדנו שלקנא לאלוקים הוא יותר חשוב ממסירת נפש, ולמה? י"ל שפעם יהודי אחד נכנס לביה"כ מלא באנשים, נגש אליו יהודי אחר, צעק עליו וביזה אותו בפני כולם. קם אחד בלי פחד ויצא להגנתו של היהודי הראשון, כאשר הוא נוטל את המבזה ומשליך אותו מכל המדרגות. החלו אנשיםים המוחלחש מדוע היה היחיד שחמה. הש"ס שם אחד, שחלל את הרוח הוא בן של המתבזה. כעת הוא מובן אם זה אביו, בדין הוא מוחה. וזה מה שכתוב כאן אשר קנא לאלוקיו כי פנחס הרגיש שמבזים את אביו שבשמים.

כה יד. ויש איש ישראל המוכה וגו' זמרי בן סלוא.
יליע מ"ש והם הזכירה התורה שם החוטא לא איתא בשבת צו: דרבי עקיבא היה אומר מקושש זה צלפחד ואמרו לו חכמים היאך אתה מגלה שמו כשהתורה כיסתו, והיינו שיותר נכון לכסות שם החוטא? וי"ל דפסק הרמב"ם יב ד מאיסוי"ב כל הבעול נכרית קנאים פוגעים בו והשיג שם הרמב"ם בדי"א כשהתרו בו קודם לכן, והקשה שם הרמ"ם הא דין זה דקנאים פוגעים ילפינן מפנחס והתם הא לא התרו בו כלל? וי"ל ע"פ סנהדרין ח: דלר"י ב"י חבר אינו צריך התראה ולכן כאן שבא לומר שבחו של פנחס אם לא יוזכר שמו זה לא שבח שהרגו כיוון שבח התרו בו, ולכן הוזכר שם החוטא שהיה נשיא שלט שמעון שהיה חבר ולכן לא בעינן התראה. אמרי שפר.

כה טו. כזבי בת צור ראש אומות בית אב במדין הוא.
בטעם שהוזכר התפקיד של אבי המוכה י"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ, משום דאיתא בסנהדרין פב. שזימרי טען למשה אם זו אסורה מי התיר לך בת יתרו, ואמנם משה גייר את ציפורה אך גם זכבי התגיירה רק לא מקבלים גרים כשישראל מבטיבם, אא"כ היא בת מלך שגם אצלם טוב לה, כמו שמצינו

ששלמה גייר את בת פרעה. וזו היתה טענת זימרי הרי אני גיירתי אותה ואם תשאל הלא אסור לגייר כי ישראל במיטבם י"ל שהייתה בת מלך ומצינו אצל שלמה שהותר ד"ז. והטעם באמת שנאסרה משום שטעם הגיור והלקיחה היה בשביל לחטוא ולא לשם גירות אמיתית.

כו טז. לאזני משפחת האזני. אומר רש"י אומר אני שזו משפחת אצבון ואיני יודע למה לא נקראת משפחתו על שמו. השל"ה יש לו כאן פשט נאה בזה. הנה הגמ' בכתובות ה. מפני מה אצבעותיו של אדם משופין כיתדות, שאם ישמע דבר שאינו הגון יתן אצבעו באוזנו. ולכן משפחת אצבון דהוא מלשון אצבע נקראת אזני מלשון אוזן, לרמוז שעם האצבע צריך לכסות את האוזן.

כו כג - כד. בני יששכר לישוב משפחת הישבי. כתב רש"י הוא יוב האמור ביוצאי מצרים. והקשה ע"כ החיד"א מדוע השתנה שמו מיוב לישוב? ותיירץ שבימים קדומים היה אליל הנקרא יוב ויוב התרעם ע"כ על אביו שהוא נקרא בשם של אליל, אז נתן לו יששכר אות משמו. ולכן גם יששכר נקרא בשין אחת.

כו נג. לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות. יש להקשות מאי טעמא לא כתיב כאן לגולגולתם כמו בכל מקום ועיין ברמב"ן שעמד ע"ז. ועי"ל דבנחלה מצינו שאף אם יש לאלה שני ראשים מקבל חלק אחד בלבד וכמו הסיפור הידוע שהביא התוס' במנחות לז דאשמדאי הביא לפני שלמה המלך אדם שיש לו שני ראשים שבא לתבוע שני חלקים בירושת אביו, ושלמה פסק שם שנידון כאיש אחד עיי"ש. וא"כ כיון שהלכות נחלות לא תלויה בגולגולת מקבל נחלה אחת. אבל פדיון הבן אמרינן שם במנחות שמו שיש לו גולגולת צריך לתת עליו י' סלעים משום דבגולגולת תליא רחמנא. ו. טעמא דקרא.

כו א. ותקרבה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף. רש"י במקום מקשה מדוע נכלל בן מנשה ואח"כ עוד פעם למשפחת מנשה בן יוסף, ועוד מה הטעם נכתב בן יוסף הרי כולם יודעים שמנשה הוא בנו של יוסף. מתיירץ רש"י לומר לך יוסף חיבב את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי, ובנותיו חיבבו את הארץ שנאמר תנה לנו אחוזה. ונשאלת שאלה הרי אדם שיבקש לקבל בא"י מגרש ששווה מיליונים וישאלו אותו מדוע אתה רוצה את זה והוא יאמר אני אוהב את ארץ ישראל, כולם יצחקו עליו. שהרי כולם מבינים שהוא רוצה את המגרש בגלל הערך הכספי שלו ולא בגלל שהוא מחבב את הארץ. וא"כ מזה שבנות צלפחד בקשו תנה לנו אחוזה, מנלן שהן באמת אוהבו את ארץ ישראל, אולי הן פשוט רצו נדלין? וי"ל, אומר האמרי אמת, שהנה מבוואר בגמ' (לחלק מהנתאים) שהמקושש זה צלפחד, וסיפור המקושש היה בשבת השנייה לצאת בני"ו ממצרים, ואז סקלו את צלפחד. ומתי בבנותיו בקשו לקבל נחלה, בשנת הארבעים לאחר צאת בני"ו ממצרים. ומדוע שתקו כל אותן שנים, וכי לאביהם לא היתה ירושה ממונית?! ואם אכן עניין אותן הכסף הן היו צריכות לדרוש זאת לפני ארבעים שנה, ומזה שחיכו עד עכשיו וניסו לקבל חלק בארץ, סימן שהן חיבבו את הארץ.

כו ב. ותעמודנה לפני משה ואלעזר בני מנשה. בגמ' ב"ב קט: נחלקו אלוהים האם מותר לתת כבוד לתלמיד ליד הרב או לא. ומבוואר שם דלמ"ד דאין חולקים מדובר שבנות צלפחד שאלו לאלעזר והנשיאים וכשלא ידעו באו למשה. ולדברי החולקים שאלו לכולם יחד עכ"ל. והנה בשבת נו. מבוואר שדוד חטא בזה שהרג את אוריה החתי, ואילו רבי שם מהפך בזכותו של דוד וטוען שלא חטא כי אוריה מורד במלכות היה, כי אמר אדוני יואב בני דוד, ומחלוקתם בשבת האם דוד חטא או לא תלויה במחלוקת ב"ב, דלמ"ד חולקים כבוד לתלמיד במקום הרב, אוריה לא חטא וממילא דוד חטא שהרגו, אבל רבי למד שאין חולקים ולכן אוריה מרד וחייב מיתה ודוד לא חטא.

כו טז. יפקוד ה' אלוהי הרוחות לכל בשר איש על העדה. וברש"י כיוון ששמע משה שבנות צלפחד יורשות אמר הגיע הזמן שאתבע צרכי, שירשו בניי את גדולתי. וקשה היא כעת התחדש רק שבנות יורשות ואילו שבנים יורשים הוא כבר ידע קודם, וא"כ למה רק כעת הוא תבע את הירושה לבניו? י"ל, אומר בעל ה'אבני המקום', שכל הזמן משה חשב שהולכים לפי איכות וכיוון שיהושע יותר איכותי מהבנים שלו אז הוא ראוי לירש אותן, אבל כעת שהוא שמע שבנות צלפחד יורשות אפי' שהן בנות ולגבי ירושה בנות

פרשת פנחס תשפ"ג

פחותות מזכרים ובכ"א הן יורשות מדין בנות אביהם, א"כ אז שבני יירשו את גדולתי, ואפי' שבאיכות הם פחותים מיהושע בכ"א מדין בנים שיירשו. אמר לו הקב"ה כדאי הוא יהושע ליטול שכר שימושו שלא מש מתוך האהל.

כו כ. ונתת מהודך עליו. אומר רש"י וביותר בגמ' בב"ב עה. זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה לפני יהושע כלבנה וכו'. יש לעיין מדוע רק הזקנים אמרו ד"ז, מה עם הצעירים? וי"ל, ע"פ רבינו גנאלי, שכל הארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא קידשו את החודש ע"פ הרה"ה, אלא ע"פ החשבון משום שלא ראו את אור החמה והלבנה משום דהעננים כיסו הכל. ולכן רק זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה כי הצעירים לא ידעו מה זה לבנה וחמה. נפתלי שבע רצון.

כו טו. ושעיר עיזים לחטאת לה. רש"י כאן מביא את דברי הגמ' שהטעם שנאמר כאן לה' בשונה מכל השעירים משום ששעיר ראש חודש הוא כפרה לה' שמיעט את הירח. והקשה ע"כ החיד"א דא"כ מדוע כשמתפללים תפילת ראש חודש אומרים 'מוזב חדש בציון תכין ועולת ראש חודש נעלה עליו ושעירי עיזים נעשה בראון'. ויש לעיין למה הוי 'ברצון' הא השעיר הוא כפרה וכפרה הוא הפך רצון כי רצון הוא נדבה. ותיירץ ע"כ החיד"א שהתפילה שלנו ברא"ח הוא לעת"ל כמ"ש והביאנו לציון עירך ברינה וגו' ושם נעשה לפניך קרבנות וכו' והיינו לעת"ל. ולעת"ל כתוב שהיה אור הלבנה כאור החמה ואז כבר לא יצטרך כפרה על מיעוט הלבנה כי זה גדל, ולכן השעיר אז יהיה לרצון.

כו כב. ויעש משה כאשר ציווה ה' אותו ויקח את יהושע ויסמוך ידו עליו. אומר רש"י ויסמוך את ידו בעין יפה ויותר ממה שנצטווה ועשהו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמתו. יש לעיין מה הוסיף רש"י ככלי מלא וגדוש. י"ל חידוש נפלא על כך כתב רבי יוסף שיטנרטי שהנה בסוף פרשת וזאת הברכה מסופר על פטירתו של משה ונאמר שם ויתמו ימי בכי אבל משה ויהושע מלא רוח חכמה כי סימך את ידו עליו. ויש להקשות איך כתוב ויהושע מלא רוח חכמה הרי אמרו חז"ל (תמורה טו) ששלושת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה ואיך נשאר יהושע מלא? ולפי רש"י כאן הכל מצויין כי רש"י כאן כותב שיהושע היה מלא וגדוש ובמי אבלו של משה שנשתכחו וכו' הוא נשאר רק מלא.

כט א. יום תרועה יהיה לכם. יש לעיין מדוע בסדר התפילה של ראש השנה נקרא ר"ה יום הזיכרון בשונה מהלשון שהקב"ה אמר בתורה יום תרועה? וי"ל דהנה הכל יקר ביאר מה טעם נקרא חג הפסח בשם פסח לזה חג המצות כמו שקרא לזה הקב"ה בתורה? ותיירץ ע"פ ברכות ו. שבתפילין של הקב"ה הוא משתבח בישראל וכתוב שם מי כעמך ישראל, ואילו בתפילין שלנו כתוב ה' אחד והיינו כבודו של הקב"ה, ולכן בחג פסח הקב"ה קורא לזה חג המצות כי הוא משתבח בישראל שיאזר ומצרים בחיפזון עד שלא הספיק בצקס להחמיץ, ואז קוראים לזה חג הפסח ע"ש שהקב"ה פסח עלינו. ולפי"ז מיושב היטב למה הקב"ה קורא לר"ה יום תרועה כי הוא שבח לישראל שמריעים לפניו וממליכים אותו, ואילו אנו קוראים לזה יום הזיכרון ע"ש שעולה זיכרונו לפניו לטובה.

כט יב-טז. ובחמשה עשר יום לחודש השביעי וגו' ושעיר עיזים אחד לחטאת וגו'. מי ששישם לב יראה שינוי בפסוקים שלפנינו: ביום הראשון וביום השני כתוב, שעיר עיזים אחד חטאת, וביום השלישי כתוב שעיר חטאת (בלוי עיזים), ברביעי שוב כתוב שעיר עיזים, ומתחמשי ואילך כתוב שעיר בלבד. ויש לעיין מה הטעם בזה? י"ל, אומר הגאון, שמדובר על חג הסוכות, שביום הראשון מקריבים 13 פרים, בשני 12, בשלישי 11, וכן הלאה כל יום מוריד אחד עד היום האחרון שבו מקריבים 7, ס"ה 70 פרים כנגד 70 אומות. ואיתא בזוה"ה שבעים האומות עיקרן ש מעוש וישמעאל (שהוה יונקות כולן), וזה מתחלק שם 35 כנגד ישמעאל, ו-35 כנגד עשו. עוד איתא שם שישמעאל נקרא שעיר עיזים, ועשו נקרא שעיר סתם, וכעת מובן. בראשון ובשני (שעיר עיזים) 13 ועוד 12 כנגד ישמעאל וא"כ זה כבר 25 כדי להשלים ל 35, מוסיפים את ה-10 של הריבעי שגם הם שעירי עיזים, שאם גם בשלישי שיש 11 היה כתוב שעיר עיזים היה יוצא 36. ולכן כתוב רק בראשון בשני וברביעי שעיר עיזים, שזה בסך הכל 35, ובכל הימים האחרים שהסך הכל שלפניהם הוא גם 35 כתוב סתם שעיר, שהוא כנגד עשו.

בפרשה אנו קוראים את פרשת התמיד. בשו"ע סימן א' ומ"ח מובא שצריך לאומרה בכל יום קודם התפילה, ובמ"ב מ"ח א כתב: והיא במקום הקרבנות קרבן התמיד בזמן שאין בה"מ קיים ואין יכולין להקריב קרבנות מי שעוסק בהן ובפרשיותיהן מעלה עליו הכתוב כאלו הקריבום, וכן אומרים בכל יום עניני עשיית הקטורת וזוהי תחשב לו האמירה במקום הקטורה, וזוהי כתוב שכל המזכיר בפיו ענין קרבנות והקרה, ברית כרותה היא אשאלו המלאכים המזכירים עוונותיו להרע, אינם יכולים לעשות לו רק טוב. וכתבו הפוסקים שהוא קרוב לחיוב ואין לבטלה. ובה"ח"כ שלמה: לרש"י אועבראך כתב: דעתו לא היה נוחה ממה שנתרופפו מלומר פרשיות הקרבנות והיה מריר התלמידים על כך, וכן בתנאים יש לחנך התלמידים לומר עכ"פ חלק מפרשת הקרבנות. וכן כתוב בילקוט יוסף: אין בני ישירות ותלמידי חכמים ישתדלו לומר בכל יום פרשת הקרבנות ואיזהו מקומן. ויש להוסיף שענין אמירת קרבנות הוא לא רק לחסידים ועדות המזרח אף לציבור ויצא ליטא, כמו שנראה להלן אצל רבים מגדולי ליטא. היעוד התלמידים על רבי אליהו ופואן: המשגיח היה כבר נוכח בבית המדרש כחצי שעה לפני זמן שחרית, לאחר שהניח טלית ותפילין ואמר ברכות השחר היה אומר קרבנות מתוך הסידור של הגאון רבי יעקב עמדין עם כל המפרשים, וכן נהג יום יום. רק לאחר שסיים היה הולך להעיר את הבורחים שעדיין ישנו. הרב שך נשאל פעם: האם ראוי להקפיד בישיבה על אמירת סדר הקרבנות שלפני התפילה, תשובותו היתה חד משמעית: ראוי שבני הישיבה יאמרו קרבנות! עוד הוסיף ואמר שראוי להמליץ לכל בן תורה שיקדים לבוא לבית הכנסת כעשר דקות טרם תחילת התפילה ויאמר בנחת את סדר הקרבנות. הרב שך עצמו הקפיד מאוד על אמירת סדר הקרבנות. על ר"מ פיינשטיין מסופר: תפילות היתה נמשכת כל בוקר במשך המעלה משעתיים תמימות אז היה שופך את לבו בתפונות לקונו וכמוהו מעות. בשעת אמירת הקרבנות היה מפרש לעצמו דיני ותורת הקרבנות והיה נראה כאילו הוא שונה עתה משניות בזה"ב בסדר לימוד. על הרב שטיינמן מסופר: הקפיד לומר קרבנות לפני הופעתו התפילה כדי לומר את הקרבנות במתן קודם התפילה. על הרב אלישיב מסופר: כשהיה בבית חולים באישפוזו האחרון לפני הסתלקותו העירו אותו אחרי כמה ימים שהיה בהרדמה אמרו לו שכבר ניתן להתפלל מנחה ואף בזמן הזה כמובא בכל הראשונים, והוא אמירת הקרבנות. ובשו"ת שבת הלוי ז' ד כתב: וענין תורתו אומנותו לפטור לומדי תורה החביבים מסדר הקרבנות, אין לנו בידינו כלום כמובא בכל הראשונים, והוא פשוט מאד להלכה. ואין הולך כמובא בפני מנהיגי רבותינו גאוני וצדיקי אשכנז, לבין גאוני צדיקי ספרדים או חסידים הי"ו. והרבה יש להצטער על הפרת הסדר הקדוש והמקובל הזה. בשו"ת אור לציון בענין אמירת הקרבנות כתב: הדבר פשוט כיון שהמנהג לומר את כל הנוסח כפי שהוא מסודר בסידורים, אין לבטלו בחינם. והוא נוסח התפילה ואף תלמידי חכמים הלומדים כל היום אינם פטורים מלאומרה. ונביא להלן מספר סיפורים מגדולי ישראל בחשיבות אמירת הקרבנות לפני התפילה: מספר תפילה דיליה להרב חנונו.

רבי משה ולפסון שליט"א רב קהילת אמונת ישראל בברא פארק התקין אצלו בבית המדרש מנהג טוב ויפה בענין אמירת סדר קרבנות, שכולם יאמרוהו יחד בציבור כמו שאר חלקי התפילה. זמן קצר אחר כך הוצרך רבי משה שליט"א לעבור ניתוח לב, כמובן שנוצר מתח רב קודם ביצוע הניתוח המורכב, אך עם כל זאת הוא התחיל בבטחון בשתיית שתי האוניה או כל רה. והנה באמצע הניתוח בעת שהיה תחת הרדמה מליאה הנה הוא רואה בחלומו איש זקן האומר לו כי נשלח מביי"ד של מעלה לבשר לו שהניתוח יעבור בשלום ותהיה לו רפואה שלימה, וכל זה בזכות ההתנהגה שהוא התנהג בבית מדרשו בענין אמירת סדר קרבנות בציבור, אשר הוא דבר גדול ונשגב עד למאוד! רבי משה כיום חי עמונו עד 120 הוא בגיל 98. **מאידך גיסא** נביא מעשה נורא אשר ימחיש לנו מהו גודל ההפסד של מי שאיננו מקפיד לומר פרשת הקרבנות בכל יום יום. פעם נגזרה גזירה רעה על כלל ישראל רח"ל, ולא עלה ביד השתדלנים להניא את לב המושל לבטל את הגזירה. הבעל שם טוב שלח כמה מתלמידיו שישעו לעיר פלונית, ויחפשו אדם אשר הוא נכה בשמו בכדי שיקבשו ממנו שיאמר בפני מלא: יהי רצון שהגזירה תבטל. התלמידים הבינו כי מדובר כאן בצדיק גדול, אחד מגדולי הדור או אחד המיוחד מן הנסתרים, כי אם הבעל שם טוב קבע שבדור הזה רק הוא יכול לבטל את הגזירה, סימן מובהק הוא שאדם זה כוחו גדול בשמים. הם הגיעו לאותה עיר וביקשו אחרי איש אשר שמו הוא רבי פלוני, אך לתדהמתם הלכו מאיש לאיש, ולא היה אחד שהיה יכול להודיע להם מי הוא זה ואיזה הוא ועל שבכל העיר לא היה נמצא כלל מי שהכיר את הצדיק הקדוש שאת שמו הזכיר הבעל שם טוב. אך ידעו המה כי רבם בוודאי לא טעה, ואם שלח אותם לעיר זאת לבקש את רבי פלוני בוודאי הוא קיים, לכן הלכו וחיפשו בכל צדי העיר ושאלו את כל מי שמצאו אם ידוע להם איש אחד בשם רבי פלוני. אחרי חיפוש מרובה לא הועיל הם החלו לשאול על שם האיש בלא הכינוי של "רבי" על מנת להגיע על קברותיו, ואכן הם שמעו ממנה בני אדם כי ישנו איש בשם

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

הזה, אך כולם אמרו כי הוא שיכור מתלמידיו של לוט ואיננו יודע בין ימינו לשמאלו, ולא יתכן כלל שהבעל שם טוב הקדוש ישלח אותם אליו. בלית ברירה החליטו כי ייסו לדבר עמו, ואולי יש בו כח טמון ואולי הוא אחד מלוי צדיקים הנסתרים. הגיעו לביתו והקישו על פתח ביתו, הדלת נפתחה על ידי אשתו בעלת הבית ששאלה אותם על סיבת בואם לביתה, הם ענו כי באו בלילות הבעש"ט על מנת לזכות לקבל מנעלה ברכה בדבר ישועה גדולה שנצרכים לה. האשה התפלאה מאוד ואמרה להם ברוגז: וכי חסרה צרות אנכי עד שאתם באים מדרך כה רחוקה בשביל להתלוצץ ממני!! הם ענו והסבירו כי גם הם אינם מבינים את הסיבה שהצדיק בחר דווקא בבעלה, אך כך אמר להם הצדיק הקדוש אשר בוודאי אינו טועה והוא יודע ומבין בסתרות ובסוד הנשמות. האשה הבינה כי דברי הצדיק אינם דברי תהלה ולכן קיבלה דבריהם. היא סיפרה להם על סדר יומם של בעלה כי הוא קם באשמורת הבוקר ומתחיל להתפלל, והוא אינו מגיע בתפילתו אלא לסיום אמירת קרבנות ותיכף ומיד הוא טועם המושקה המר המשכר, וכך נשאר שותה כל היום וכל הילה, והוא מתגולל בשכרותו וישן עד לאשמורת הבוקר הבאה. וכמה שעמלה היא כבר בכוחות רבים להסיר אותו ממנהגו הרעוע לא עלה לה הדבר בשום אופן. הוסיפה האשה ואמרה: אם ברצונכם לדבר איתו עליכם להמתין עד לאשמורת הבוקר ואז כאשר יקום ממיטתו עוד טרם שייגש למלאות את כוסו, תוכלו לדבר עמו את מה שברצונכם. הם החליטו לעשות כדבריה. והיה באשמורת הבוקר והאיש בעל הבית קם ממשכבו, הוא רחץ את עצמו ונתלבש כדון ואז התקל את סדר יומם באמירת ברכות וסדר קרבנות. הם כיוונו את השעה ותיכף נישאו אליו ואמרו לו כי דבר גדול יש בפיכם: אהנו שלוחי הבעש"ט אשר שלחנו אליך לדבר נחוץ מאוד. השיכור העלה בת שחוק על פיו ושאל בתומה רבתי: וכי לא טועים אתם? מה ראה הרבי שלכם עלי? אך בכל זאת אל תעכבו אותי אלא אימרו תיכף את בקשתכם. הם ענו לו: באנו בעד גזירה רעה שנגזרה על כלל ישראל, לכן מבקשים אנו מכם שתברר לבטול הגזירה. השיכור הוציא בשפתיו כלשון הזה: השם יעזור שהגזירה תבטל, וזוהי סיימו את שליחותם. שלוחים אלו לא ידעו את נפשם מרוב הפליאה בדבר, מה ראה רבם הקדוש באיזה שיכור מעיר רחוקה, הלא לא מסתבר כלל כי איש אשר שוכב כל היום שתוי ביינו יהיה מן הצדיקים הנסתרים, ואם כן מדוע בכל זאת החליט הבעש"ט, כי רק על ידו תבטל הגזירה. הם נטעו בחירה לעירם על מנת לבשר לרבה הגדול שעשו את שליחותו. כאשר סיפרו לו מנת כל הקורות אותם וכל השתלשלות העניינים, הם הוסיפו לבקש שיואל נא להסביר להם מהו הסוד של השיכור הזה שרק הוא יכול לבטל את הגזירה הנוראה. הבעש"ט ענה להם: הנה האיש הזה הוא גלגול מדור הקודם, שבאותה פעם הוא היה צדיק גדול שהיה מדקדק בקלה כבחמורה ועל כן נפסק בביי"ד של מעלה שמגיע לו להינכס היישר לנן עדן. אך חסרון אחד נמצא במעשיו הוא לא נהנה באמירת הקרבנות ולא היה אומרם אלא כאשר היה לו פנאי בריוח, וכל פעם שהיה לו אפילו תירוץ קלוש כלשהוא הוא דילג על אמירתם. ועברו זה פסקו את דינו כי אין ברירה אלא שיבוא גלגול שוב לעולם התחתון על מנת שיתקן את אשר לקקל וידקדק מאוד באמירת סדר הקרבנות. אך שמותו התחילה לבכות ולהתחנן, כי אם כבר זכתה שמעשיו יהיו מתוקנים, מאן יאמר כי אכן בגלגול שני יזכה לזאת שוב, הלא אולי יקלקל הכל ונמצא כי יצא חפשי חינם מן כל זכויותיו. לכן החליטו בשמים כי אכן טענתו נכונה אבל מיד: גלגול אש אשר לפטור, הלא בוא למטה ויהא שיכור באונס, ונמצא שלא יהיה באפרשותו לחטוא בשום דבר, ויהיה ניעור רק שעה ביום אותה ינצל לומר את פרשת הקרבנות בכוונה גדולה, ותיכף אחר כך יישאר שיכור שתוי וישן בכל המעט לעת, ונמצא שבבואו לעולם התחתון לא יהיה כי אם קרוב לשכור מרוחק מההפסד. סיים הבעל שם טוב הקדוש ואמר: כיון שמדובר בשמחה של צדיק גמור הבנתי כי רק הוא יכול לבטל את הגזירה הנוראה הזאת. מעשה זה מלמדנו מוסר גדול מהו גודל העניין של אמירת סדר הקרבנות, כי גם צדיק גמור לא הורשה להיכנס למקומו בן עדן שמשם שהיה מדלג כל יום אמירת הקרבנות!

סיפר המהן רבי יחיאל יעקובזון שליט"א בהרצאותיו: שעת בוקר מוקדמת בשכונת בית גן בירושלים, בשעה משמשיים קום החלו באים בשערינו של בית הכנסת אמשניוב שבשכונה, בנייהם, כמנצח על המלאכה, סובב הולך רבי מאיר'ל יעקובזון, מוודה כי המניינים יוצאים לדרך צעירה. הרב יעקובזון מספר, כי באחד הימים, כשהיה ילד צעיר, קרא לו הרבי וביקש לשמעו מברך את ברכות השחר, ולענות אמן אחריו. הילד נענה ברצון, וכשסיים את ברכות שחר, רצה להתחיל להתפלל. אלא שאז, קרא לו הרבי לחדר צדדי, בוא, אגלה לך סוד מהשמים. הילד נרגש, ורץ אליו בכל יום קורא הרבי לילד ומבקש לשרוח עמו, לספר לו סוד שמיימי. וכך סיפר הרבי: הבה ואספר לך, את המתרחש במש מעליו, כשילד נכנס לבית הכנסת ומתחיל להתפלל. 'בזמן בית המקדש, כשהיו הכהנים מקריבים את הקרבנות, היתה שמחה גדולה בשמים אשר אפשר לתארה במילים. המלאכים היו מביטים בעבודת הקרבנות, תרגשו ומש וחיכו שייגיעו כבר הקרבנות האהובים של בני ישראל, שמעוררים הם הרבה שמחה בשמים, ומאפשרים להשפיע רוב שפע וברכה בעולם'. ואז בקול שקט הוסיף ואמר: אבל אתה יודע, בית המקדש נחרב, אין לנו כבר את

האפשרות להקריב קרבנות. איבדנו את היכולת להקריב את קרבן התמיד מדי בוקר. הרבי פרץ בבכי: 'אוי, בית המקדש נחרב, ואין לנו כבר קרבנות. אבל אז, שב הרבי ואמר, השם נתן לנו את התפילות, בראשן פרשת הקרבנות. ובכל בוקר עומדים המלאכים, ממתנינים ומצפים שילד יהודי יתחיל להתפלל, ייגש לומר את פרשת הקרבנות. המלאכים נרגשים, שמחים על כל מילה שהילד היהודי מוציא מפיו, בכל מילה שאנו אומרים המלאכים מרגישים כאילו הקרבנו את הקרבנות! ואז הנמך הרבי את קולו, והוסיף: נו, תתאר לעצמך מה גודל האכזבה בשמים, כאשר המלאכים שהמתינו וציפו, חיכו וייחלו, מצטערים לגלות שיהודי לא אמר את סדר הקרבנות. הן הם כל כך ציפו לשמוע את פרשת הקרבנות, כמה גדול צערם, כמה נוקב כאבם, הרבי סיים. ומעיד הרב יעקובזון: 'ומאז ועד היום, עברו שנים רבות, אך דברי הרבי נותרו הורטים וקובקים בלבי, עד שאינני מסוגל לחשוב לדלג על אמירת הקרבנות, הרבי צייר את אמירתן בשפה כה ציורית ואהובה, הבנתי כמה אני משמח בשמים והורגתי מה אני יכול לפעול באמירת הקרבנות, ואינני מסוגל לוותר!!'

דרשה באמצע התפילה: חול המועד סוכות תרצ"א, בביתו של החפץ חיים בראדין. כחמישה עשר איש התכנסו בבית המדרש המאולתר שבסלון ביתו, ובשעה העידה החלו בתפילה על הסדר, כשעמדו בעיצומה של אמירת הקרבנות החל רחש בקהל, ולפתע נפתחה הדלת, ובפתח עמד החפץ חיים' עטוף בטלית ותפילין כמנהג בני חו"ל בחולו של מועד, להפתעת הכל לא עשה את דרכו למקומו בכותל המזרח, אלא פנה אל הבימה. החפץ חיים דפק על הבימה ואמר: מורי ורבותי! 'היות שכנסתיי עכשיו, אני מבקש שלא תחשדו אותי שדילגתי על אמירת הקרבנות. כבר השכמתי בשעת בוקר מוקדמת ואמרת את פרשת הקרבנות, ולפיכך אצטרף לתפילתכם רק עבוד מספר דקות!' החפץ חיים' סיים את דבריו, ופנה למקומו בכותל המזרח. וכל העם שמעו וייראו. כתב רבי שמואל הומינר העיד החפץ חיים' אם יהודי אחד ולו יהודי אחד, התחזק באמירת הקרבנות יהא זה שכרי מכל עמלי וטרחתי לכתוב את ספריי. **היה זה בשנת תשמ"ו.** מודעות ענק קידמו את פני העוברים ושבים שרחובות ירושלים, מודעות גדולות בכל הצורות והגוונים. 'כל הרוצה לזכות ב-50,000', יא ישלח מקורות ומראי מקומות להיתר הלכתית המותרת על אמירת סדר הקרבנות מדי יום. את המקורות נא לשלוח לתי"צ: 5152 ירושלים'. כדי שלא יישאר ספקות נכתב שוב בקיצור: 'ושלח מראי מקומות להיתר הנ"ל, יזכה ב-50,000!! מי שמעמך מאחורי המודעות, כאן הזמן גלגול, הוא רבי נפתלי גרינבוים מירושלים שסיפר לנו את הסוד מאחורי הפרסום. הרב גרינבוים חפץ להחזיר בתודעת הציבור עד כמה חשוב לומר את סדר הקרבנות בלי לוותר או לדלג מסדר התפילה, ומצא לעצמו דרך נאה לעשות זאת. מדי יום היה עוקב אחרי התגובות. בין המכתבים, היה גם מכתב מקורי במיוחד. בראשו כתוב כך: 'ביודת המודעות מפרסמתם, כבר זמן רב לפני מקדי על אמירת הקרבנות מדי יום, מקדים לבוא לפני הזמן, משתדל במסירות שלא לוותר על אמירת הקרבנות כל יום: אם תשאל למה – הבה ואספר לך, וכאן, מתאר הכותב השתלשלות עניינים מרתקת במיוחד: 'אני מציג במצוקה לכללית, כתב הלה, 'וחשבתי כי הנה נמצאה הדרך, לעשות 50,000 בלי מאמץ, מכיוון שאינני גאון גדול, החלטתי לפנות למישהו שהוא דווקא כן גאון גדול מופרסם, ופניתי אל הרב אלישיב נכנסתי אליו וסיפרתי לו כי אני מציג במצוקה לכללית, ומצאתי לי הזדמנות נאה לפתור חלק מבעיותי הכלכליות. 'הן הרב גאון גדול, אמרת לרב אלישיב, 'אולי יעשה עמי חסד ויגלה לי כמה מקורות נאים לדלג על אמירת הקרבנות. יש לי את הדרך להרויח מהממעד הזה 50,000. הרב אלישיב הביט בי מופתע, והשיב מיד: 'האמן לי, אין מקור לכך, זה חלק בלתי נפרד מסדר התפילה, בוודאי שאין מקום לדלג עליו. **אל האדמו"ר מביאנא** נכנס בחור צעיר, והחל משיח את אשר על לבו. לאתר שיחה קצרה, שאלו הרבי: 'האם אתה אומר את פרשת הקרבנות מדי בוקר?' 'כן, השיב הנער, 'אלא שלא תמיד אני מספק לאומרים לפני התפילה, לא פעם אני מתפלל תחילה ורק אחר כך, בשעת פנאי, אני משלים את אמירת הקרבנות... חייך הרבי ושאל, כביכול שלא מן הענין: 'מה הטלפון בביתך?' מופתע מצעם השאלה, השיב בחבור בפשטות: '682541'. נישג הרבי למכשיר הטלפון וחייג. 'המספר אלו הגעתם איננו מחובר' – אומר לו הרבי, 'האם אתה בטוח שזה המספר הנכון?' 'כן, אני בטוח', השיב בחבור, '682541'. חזר הרבי וחייג, אך שוב קיבל צליל צורמני מעבר לשופרת. 'אינני מבין', אמר הרבי בחיוך, 'הן אני מחייג את המספר שאמרת, מדוע אינני מגיע ליעד?' שוב חייג הרבי, ושוב הוא אומר את הפרשות בקול בוז אחר זו: '145286', ושוב נשמע צליל צורמני, והרבי הביט בתמימה בחבור העומד מולו. אך הנער הבין עתה את התקלה, ובאמר בפשטות: 'סליחה, השיב הנער, 'אך הרבי חייג את המספר הפוך, מהסוף להתחלה. ככה זה לא עובד... השיב לו הרבי בחיוך: 'אה, דברי טעם אתה אומר, אז לא עובד הפוך, יש לחייג את המספרים בסדרם הנכון כדי להגיע ליעד המבוקש. ואת התפילה לא אפשר להתפלל מהסוף להתחלה? גם התפילה כדי שהיא תפעל את פעולתה כראוי יש להתפלל בסדר הנכון, קרבנות ואחר כך התפילה. ויש להוסיף שבזמנים מסויימים התירו לדלג וכדו' וכל אחד ישאל לרבותיו.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הטעם יהושע זכה להיות היורש של משה?
תשובה: פירש"י על הפסוק יפקוד ה' ולוקי הרחות כותב: זהו הוא יהושע לטול שכר שמושו שלא מש מתוך אהלה. והוא שאמר שלמה נוצר תאנה יאכל פריה. ומקור הדברים הוא במדרש רבה כאן: אמר לו הקדוש ברוך הוא בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה יהושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד והוא היה מסמכים ומעריב ביה ועוד לך הוא לך מסדר את הספסלים והוא פורס את המחללות, והוא והוא שרתך בכל כחו כדאי הוא שישמש את ישראל שאינו מאבד שכן קרץ את יהושע בן נון לקיים מה שנאמר נוצר תאנה יאכל פריה. והנה יהושע בן נון להיות מוסר התורה יותר מכל הזקנים כמו שכתוב במשנה באבות משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע מסר לקנים. והכל בזכות שימוש חכמים. וראים כמאן שגדולה שימושה יותר מלימודה שאנ"פ שהיו דבור זקנים וחכמים ממנו הוא היה מוסר התורה. ורבי גרשון אדלשטיין שבלי שימוש חכמים זמן ממושך אי"א לדעת מהי סברא ישירה ומהי סברא עקומה. ועיי' שימוש חכמים זמן ממושך שייך לקבל שלמות בתורה.

שאלה: האם הרהור לחזור בתשובה בלי לחזור עדיין מועיל משהו? **תשובה:** ובעת הפסוק ובני קרח לא מתו פירש"י הם היו בעצב תחלה ובלעתי המחלוקת הרהרו תשובה בלבם לפיכך נתחזר להם מקום גבוה גיהנם וישבו שם. ובאילת השחר עה"ת כתב ז"ל: והנה הלשון הרהרו תשובה בלבם משמע שלא התוודו ולא התחרטו וקיבלו על העתיד, אלא רק הרהרו בתשובה וזכה הם כבר זכו להינצל, וראים מזה כמה מועיל הרהור טוב (ובלבד שיהא הרהור אמיתי) ויש קונה עולמו בשעה אחת, והקב"ה דן את האדם על כל חלק ממחשבתו, לא רק במחשבת הרהור עבירה, דגם הרהור טוב לא חרטה ולקחים בחשבון. כיודע בני קרח היו הצעירים שליבו את המחלוקת והם היו המערבבים חזק בכל ענייני המחלוקת וסחפו עוד ועוד אנשים, ובכ"א הם ניצלו בזכות שברגע האחרון הם חזרו בהם וחזרו בתשובה אז הם ניצלו, וצריך לדעת שהעולם הוא לא הפקר ומי שחוטא ולא שב בתשובה סופו שענש, ומי שבש אפי' ברגע האחרון לפני מיתתו תשובתו מתקבלת ברצון ויש קונה עולמו בשעה אחת. מלבד מי שאומר אחטא ואשוב שאז אין מסיפקים בידו לעשות תשובה.

שאלה: מה ראוי לכל ללמוד לעשות בימים אלו? **תשובה:** בשו"ע סימן א - ג נפסק: ראוי לכל ירא ה' שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, ויש חיוב מדאורייתא לצפות להזמן לישועה. ופסק הרמב"ם יא א ממלכים כל מי שאינו מחכה לגביאות כפר בתורה. ובסידור בית יעקב הלכות תשעה באב כתב שהסיבה לכל הצרות הנוראות והמפלגיות שיש עמנו היום היא בגלל שאנשים מזלזלים באהל על ירושלים. ובמשנ"ב תקני"א כתב בשם האר"י שבימים אלו יש להתאבל ולבכות לפחות חצי שעה על החורבן. ומינימום צריך להזיל דמעה (והיינו שצריך להצטער מבקשיומים שכול), ומי שקשה להם לפחות שיכונו ויחשבו עי"ם שאומרים ב-וילורשלים עירך ואת צמח"י שעי"ם שתתקבל תפילה זו, נגיע לשלמות האמיתית, ותהיה לנו שלות הנפש ללא צרות כלל וכלל בשום עניין. וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. וכל אחד יעשה את המינימום הזה להשקיע קצת יותר בימים אלו שנקבעו בחז"ל להתאבל על החורבן, ובעיקר לתקן את הסיבה שבלגלה נחרב הבית. כי מה יעזור אם אחד יתפלל על ירושלים, ובמקביל ימשיך ר"ל בעבירות שגרמו את החורבן. לכן כל אחד, לבד מתפילה על עניין החורבן, גם יתחזק ביתר שאת בעוונות שגרמו לכן, ובמיוחד בהירות משנת חניס, ועי"ז נזכה לראות בבניין ירושלים בב"א. וכתוב בחז"ל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ומי שאינו מתאבל אז חלילה שבתנה ירושלים לא יזכה ויראה בשמחתה, וכתבו הראשונים (כנראה מובא בריטב"א בסוף הענינה) שלעתי"ל כשתיבנה ירושלים כ"א יזכה להנות כפי רמת האבילות שלו עליה. אם הוא התאבל הרבה אז הוא ישמח הרבה ואם מעט אז הוא ישמח מעט וכו'. וחז"ל עשו לנו טובה גדולה וכיוון שבימים אלו ארעו דברים נוראים לעם ישראל ולבית המקדש תיקנו בני שבעות אלו למעט בשמחה ואסרו אף לשמוע שירים וניגונים וכו"ב להתעורר בעניין זה של החורבן ולהתחזק ביתר שאת בעניין הזה. אם זה עי"ם אמירת תיקון צרות לפחות בימים אלו. ואמירת התיקון יוכלה להיות גם בחצות היום או בסמוך למנחה למי שקשה לו להיות ער בחצות הלינה. ומינימום יש לאומרו בליל שיש. וער"ש וער"ח ר"ח אין לאומרו בחצות היום. כמו"כ בימים אלו ראוי להימנע מכל פעילות שיש בה סיכון אפי' קלוש כי זה זמן המסוגל לרעה, וכל טיפול רפואי שיש בו סיכון הוא לא דחוף ידחה לאחר ט ב.א. ובש"ע תקנא יח הביא שמיז בתמוז אסור ללכת יחידי בין שעה רביעית להשיעית ובודאי יקפיד בזה להימנע סתם לא לצורך מצווה במקום שומם, וכן ראוי להימנע מלהתענן בימים אלו ואסור לומר שחיינו. וללכת לים לצורך בריאות התיר, וסתם ללכת יש שנמנעו מכך (הסטיפלער והרב אלישיב) אבל גם מי שחולץ יזר לא להיכנס לים עמוק או סוער. והחז"ל גם לא היה נוח לו שמשפחה דירה בימים אלו. וכ"ש לקנות דברים משמחים מאוד.

שאלה: מה הם שני הדברים שאמר החפץ חיים שהם הערובה להצלחה בחינוך הילדים ובשאר הדברים? **תשובה:** פעם ניגש יהודי אל החפץ חיים וביקש ממנו ברכה להצלחה בחינוך הילדים, נענה ואמר "רוצונך הצלחת עם

הילדים! לשם כך יש צורך בדמעות של האמא בהדלקת נרות, לליך גם למכור את הכר שלך בשביל לשכור לו מחנך טוב, להראות לבן מסירות נפש ללמוד לימודו.

שאלה: מה השאיפה שצריכה להיות לאבך כדי להיות גדול בתורה? **תשובה:** רבי יששכר מאיר היה אומר השאיפה צריכה להיות אני רוצה לדעת שיש"י, לסיים מסכת ועוד מסכת, ולהגיע להישגים וללמדנות גדולה. ויש להוסיף שיעקר התפקיד שלנו להגיע הוא בבדי שלאחר מאה ועשרים נוכל להגיע למעלה ולהיבחר במבחן האמיתי של ידיעת התורה.

שאלה: בשבוע שעבר בני אי"ל קראו פרשת וקח בלק וכך הם התחברו עם בני אי"ל. האם ישנם קהילות שבלדין קוראים פרשה שונה ממה שנהוג ביהודי העולם? **תשובה:** עדות התימנים (נוסח בלאדי) נוהגים שכאשר רוב העולם מחברים את מטות מסעי הם מחברים את וקח בלק ומפרידים את מטות מסעי, גם כאן בארץ ישראל, כך שהשבוע כשרוב העולם קוראים פרשת פינחס הם קוראים פרשת מטות, ובשבוע שעבר שרובם קראו פרשת בלק הם קראו פרשת פינחס.

שאלה: מיהו הרבי שעבר את השואה שם נפטרו אשתו ואחד עשר ילדיו והוא הקים ממלכה אדירה ומפוארת בנוסף הקים מפעלי חסד אדירים? **תשובה:** בימים אלו טמון חל יומא דהילולא של הרבי מצאנו שפטר בתשנ"ד. הרבי הוא סמל לאדם שיכול להתקדם ממצבים הכי קשים שיכול להיות. האדמו"ר עבר את השואה בצורה הכי אכזרית שיש הוא עבר התעללויות רבות תוך סיכון חיים וודאי בעקבות שהקפיד על קיום המצוות במחשבתו ובעיקר שמירת שבת, בשואה הוא אבד את אשתו ואחד עשר ילדיו וכמובן את קהילתו שהקים ביד רמה, בימי השואה הוא היה סמל לגבורה הוא לא נע מעולם במאכלות אסורות לא גילה בתער ועוד מצוות רבות שקיים. אחר השחרור מהנאצים הוא היה בגרמניה וכבר עם מיד ארגן מניינים ארגוני חסד אוכל כשר דאגה לקבורה של כל הנרצחים בשואה. לאחמ"כ הוא התחנך שוב ונולדו לו שבעה ילדים בהם האדמו"ר"ם מצאנו בארץ ובחול"י וכן חתנים מגדולי ת"ח בארץ. בתשנ"ז ביקר לראשונה בארץ ישראל והחליט להקים את הקריה החסידית בנתניה. ייסד את סידרת צאנו-קלויזנבורג, מוסדות חינוך וישיבה גדולה שעמד בראשותה, בשנת תשל"ט ייסד את כוללי הדי"ס ללימוד וידיעת כל השי"ס בלימוד ברמה גבוהה של 70 ש"ס בחודש, כמו כן הקים את מפעל השי"ס. הוא ייסד גם את בית חולים לניאדו בנתניה בעקבות נדר שנדר בתקופת השואה, שאם יניצל לארצות הברית תמיד להציל יהודים. בשנת תשל"ב חזר לארצות הברית וגם שם הקים מפעלי תורה. ובשנת תשמ"ז עלה שוב לאר"ק והתגורר בה עד שתלקותו. חיבר סדרת ספרי שפע חיים דברי יציב ועוד ספרים רבים.

שאלה: איזה שירים היה אומר רבי גרשון אדלשטיין שישירו בסיומים בשביל לקבל ע"י אהבת תורה? **תשובה:** באחד הסיומים שנערכו בישיבת פונבויז' תוך כדי הסיום כתב רבי גרשון על דף הקים שישירו: שישירו: אחת מצלתי ב. מנגינות. מה יתרון לאדם. אבינו אב הרחמן. עוה"ז דומה לפרוודור. כי כל פה לך יודה. כי הרבית טובות אלי. והוסיף וכתב שישמענו את הציבור והתזמורת נתנן בשטק.

שאלה: מהו היום הארוך והקצר ביותר בשנה? **תשובה:** היה זה לפני שבועיים ביום רביעי בתמוז עלות השחר (השני כך נוהגים ע"פ עלות השחר השני) היה בשעה 4:07 דקות בבורק והשקיעה היתה בשעה 7:49 ס"ה מעלות השחר ועד השקיעה קרוב שש עשרה שעות. היום הקצר בשנה הוא היה ביום רביעי כז כסלו עלות השחר היה בשעה 5:19 והשקיעה היתה בשעה 4:40 מעות השחר עד השקיעה ס"ה 11 שעות ועשרים דקות.

שאלה: מצב הבנות כבר התחילו ימי בין הזמנים ואנשים לפעמים ארוב שיעמם אוכלים הרבה האם יש חסרון לאכול הרבה כשהמאכלים הם בריאים? **תשובה:** כן בודאי! ודין זה מופיע ברמב"ם בכמה מקומות (ובעיקר בדעות טו) וכן בקיצור שו"ע, והם מבארים מדוע זה בעיה, כי כשאוכל הרבה אז מערכת העיכול לא עובדת כראוי, ונוצרים הרבה רעלים בדם, ומחלות שונות ומשונות, והוסיף הרמב"ם שזה גורם אף למוות חלילה, כי הגוף הוא כמו מכשיר חשמלי, למשל מייבש כביסה, את תדחוס לתוכו הרבה הוא לא יפעל את פעולתו כלום.

שאלה: יודעים דברי האר"י שעל האדם ללכת כל רצונות וצרכי אשתו אף שאין ידו משגת כ"כ. והנה יש להקשות ע"כ מדברי הח"ח בביה"ל סימן תקכט שכתב שיש על האדם לא להיכנע לפיתויים של אשתו וינהל את ביתו כפי ערך הרווחתו ולא יותר, האם הח"ח חלק בזה על האר"י? **תשובה:** ברוך שאל! כי גם דברי האר"י הם רק כשיש אפשרות ובודח יתן, אבל ללות ואח"כ להיכנס לגינולי הלוואות וגמח"ים כשלא יודע מהיכן יהיה לו להחזיר, גם האר"י סובר שאסור לתת ויזהר מלשמוע לפיתויים.

שאלה: בימים אלו יש אנשים שמתארגנים לצאת בימי בין הזמנים (החופש) לנופש וכו'. מה הנופש שהכי ראוי לבחור בו בשביל השלמות של הילדים? **תשובה:** המציאות מוכיחה בחוש שמי שיוצא לנופש יקר בבתי מלון וכדו' לא נח יותר ולא נהיה אדם יותר מאושר וגם לא מעניק לילדים את

מלוא תשומת הלב שהם זקוקים לה כדי לגדול בריאים גשופים ובנפשו. וידוע שיעקר ההנאה של הילדים בחופש זו ההנאה בצוותא עם ההורים והחסד המקשי המפנק והשונה שהם מבקשים מהם בימות החופש. וברור שילד יזכור לכל החיים ויהיה לו טוב בנפש ובנשמה אם הנופש עם ההורים יתבטא בעצם העובדה ששינוי מקום מגורים הוא נמצא עם משפחתו בתנאים של רוגע ושלווה ויש להורים את כל התנאים והזמן להעניק לו יחס חם ואוהב. וזה שווה בעיניו פי מיליון מאשר מה שיכול לקבל בשהיה באיזה מלון נוצץ.

שאלה: האם נכון לילד על כל משושה טוב איזה פרס ומתנה וכדו' על כל צעד ושעל שעושה? **תשובה:** ברור שצריך לתת לילד המון חיזוקים ותמריצים לדברים הטובים שעושה, אבל אסור שיקבל את זה על כל צעד ושעל ששעושה ורק מידי פעם יש לתת לו. כי אם יתן לו על כל דבר אז הוא יתרגל לעשות ולעשות רק עם מתן שכר על כל מה שעושה, ולכן יש לתת רק מפעם לפעם, וזה הכל תמריצים גבול ומידה.

מדוע זה להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות של השבוע:
א. מי שמטפח לו הטל על השכנים זה נוצר מאיטום לא טוב בין הגג למרזב [דרך אגב עם הזמן הגג עצמו נאכל והניזלה מתרחפת] כל סוגי הסיליקונים מתייבשים בשמש אלא אי"כ שמים שכבה עבה וגם זה אחרי הרבה שנים מתייבש מה שאני עשיתי וביתנים עובד מצויין שמתן שכבה דקה של סיכה F11 ומעל זה הדבקתי רצועות זפת קר שהן שומרות על הסיליקון שלא יתייבש כי הם מגינות עליו משמש ומים. **ב.** מגרנות: ללכת לניורולוג - המליצו לנו בדיקת MRI וכן המליצו ניסיון של דיאטה טולת תרמין (נראה לי) יש בכל מיני מאכלים ולמעשה אצלו היילד נזהר רק מכל מה שמכיל מוצרי קקאו, אמרו שזה נדיר שזה עוזר אבל אצלו זה עזר וזה היה כולל גם הקאות. **עוד** בקשר למיגרנות עצה שיקבלתי מניורולוג: לנהל פנקס בו רושמים לאחר כל התקף מה אכלתי בעשרים וארבע שעות האחרונות. ולנסות לראות מה מהמאכלים גרם לכן. מאכלים ששכיחותם לגרום למיגרנה גבוהה: מונוסודיום גלוטמט מצוי ב: אבקות מרק, רטבים, חטיפים, קקאו, גבינה צהובה, ריבוי סוכר. פרט לכך גם שעות שינה לא מסודרות עלולות לגרום למיגרנה. **ג.** לגבי שיער שנשרף יש השתלה מיוחדת שעושים בטורקיה. **ד.** הני שיהי יחסית נמוך ועי"ם רפלקסולוגיה הוא גבה יפה מאוד. זה טיפול של פעם אחת ומשכיכים בבית. עוד בקשר לבקשת עצות כדי לגבוי: יש מוצר של חברת פראוור שנקרא ארגי פלוס שמויעד לזה. יש לברר לגבי הכשרות. כיון שזה בנוי על כך שזה מפרץ את הדם ומפעיל את ההורמונים, לא מומלץ לבחורים בגיל ההתבגרות שאז ההורמונים בשיא התפתחותם. עוד עצות לגדילה: **1.** לישון כל יום לפחות 8-10 שעות, ובלילה, כל שנת אהריים לא מועילה לגדילה **2.** לישון בחושך. **3.** להכניס לתזונה מאכלים עתירי סידן, כמו חלב מועשר, גבינה צהובה וכדומה, טחינה מלאה (בטחינה רגילה כמעט אין סידן), סרדינים. **4.** להכניס לתזונה מאכלים עתירי חלבון מן החי דוקא- עוף ודגים. בכל יום. **5.** ביצה אחת לפחות כל יום. **6.** ויטמין ד. **7.** פעילות גופנית: תרגילי מתחיות, וקפיצות. אפשר בטרמפולינה. **ה.** **לגבי** השאלה של פשפשים שעוקצים בלילה הפיתרון היחיד והמנוסה שניסיתי הכל לא עבד כלום רק דבר אחד עזר מעל האחרות עדיף בריצה אבל כדי למנוע שפיכה להניח מעל האחרות במרחק של מטר ולהניח עוד כוס עוד מטר עוד כוס עם חומץ ככה לעבור על כל החדר הריח של החומץ מבריח אותם וכל שבועיים להחליף חומץ עובד על בטוח. עוד כתבו לגבי הפשפשים במיטות יש איש בשם הרב ווייס ברח' נתבתו המשפט 89 קרית ספר שיש לו חומר מיוחד לזה, הפתרון שלו בדוק ומנוסה. עוד בנוגע לפשפשים חוף מההדברה יש להוציא את כל הרהיטים הישנים ולכבס את כל הבגדים ולפני הכביסה לבדוק בכל הבגד שאין פשפשים. עוד פתרון לבעיות פשפשים יש לטפל בזה מיד ובלא"ה זה מתפשט בלי גבול והטיפול כדלהלן: **א.** לכבס בכביסה של 90 מעלות כל בגד שנמצא עליו פשפשים הם מגיילים ביצים ומתרבים בלי סוף ב"מ. **ב.** מזרונים בשמש חזקה כמה ימים ולבדוק שלא נשאר כלום אפי' אחד!!! **ג.** לבדוק על הדיקטים של המיטה בפרט בקצוות שאין ריבוי נקודות שחורות עסק יש זה כנראה ביצים שהם הטיחו וכדאי מאוד לא להתעסק אלא לזרוק מיד לפח. **ד.** וכן לבדוק בקצוות של הכריות שהם לא מתרבים שם ואם יש אז להניח בשמש או לכבס. לגבי הפשפשים, יש הדברות שמתמחות בעיקר בזה אני אישית סימתי ב"ה כעת הדברה כזאת לפרטים 08394@GMAIL.COM. עוד כתבו עי"ז: יש כל מיני שיטות הדברה מצאתי שיטה של אחד בשם מוטי הדברות 0522505080 לוקח זמן עד שנעלמים לגמרי עם אחריות לשנה. אחר כתב: יש רשת שקונים בחנויות שפורסים מעל המיטה. הועיל לנו מאוד ואם זה לא עוזר יתכן שהמזרן נגוע וצריך להחליף אותו. **ו.** לפצע שלא נרפא ומפריש נוזל עם ריח לא נעים כתבו: **1.** היה לנו קרוב שפחפה שהיה לו משהו

{ אז נדברו }

פרשת פנחס תשפ"ג | לסדר: "הנני נותן לך את בריתי שאום" | גליון מספר: 610

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

**ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:**

079-5319191

הודעה: כמידי שנה ניתן לקנות את החוברת 'אלה מסעי' הממוקדת לבחורי שיעור ג' בשיבה קטנה העוסקים בימים אלו בבחינות והיערכות לקראת ישיבה גדולה.

ניתן להשיג (לעת עתה רק) בב"ב

רחוב קיבוץ גלויות 9

רחוב חזו"א 34 פינת דסלר (ודייפוס)

ניתן לקבל גם במייל.

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

שים לב למשפט: אנו לא מחכים לחזור ליום אחד שלפני החורבן!!!

על הדור שלנו ניתן לומר ולהעיד בפה מלא שיש לנו ציפיה וכמיהה לבנין בית המקדש... אני יכול להעיד בנימה אישית שיש כאן בגיליון זה מדור שנקרא "הלכה בקרוב ממש למעשה" ולמרבית התמהון זה המדור הכי מבוקש... הכי נקרא ויש עליו הכי הרבה תגובות... ואני באופן אישי ממש מופתע מזה... יוצא לי לדבר עם סוג של אנשים שאין להם שום סיבה להתחבר למדור הזה... והם מפתיעים ואומרים: שזה!!! זה מה שהכי מדבר אלי... ומי שקצת מכיר את המדור הזה... אני **בכוונה** לא מרבה להתרגש ולהיכנס לפאטוס... אני בכוונה משתדל להשאיר את התיאור ברובד ההלכתי... הטכני... ואפילו המסתבך... סביב כל מיני שיקולים וחשבונות של "**לעשות חובות ינון**" בבית בחירתך... וההפתעה הגדולה היא שלמרות זאת יהודים מתחברים לזה... ודווקא לסגנון הזה!! הפחות "משקפים" יותר מחובר לסדר קדשים וטהרות... וכמידי שנה אני מקדיש כאן בגיליון הבהרה מאוד נחוצה בנושא של הציפיה והכמיהה לבנין בית המקדש... **העניין הוא כן:**

פעם הייתי הרבה יותר משקיע בהצפת רגשות (במדור המדובר)... סו"ס המטרה של המדור הזה היא לעורר יהודים לרצות ולהתגעגע לבית המקדש... אם ככה, אני אמור להרבות כמה שיותר בתיאור והמחשה כמה "אשרי עין ראתה כל אלה..." כמה היה נפלא ומיוחד ומעצים ומרגש בזמן שביהמ"ק היה קיים... (כמו שכתוב במשנה... "מי שלא ראה ביהמ"ק בניינו לא ראה בנין מפואר מעולם... מי שלא ראה ירושלים בתפארתה... מי שלא ראה שמחת בית השואבה...") בקיצור: הייתי מרבה לתאר ולהמחיש כמה נפלא היה במקדש... ומסתמא זה היה יותר מציף געגועים ותשוקה לבנין בית המקדש... **אבל יום אחד נסוגתי אחורה!!! הורדתי פרופיל...** אני אמנם ממשיך קצת לעשות את זה... אבל קצת... בערבון מוגבל... בהסתגרות... לכל געגוע וכמיהה אני מצמיד ודוחף לו מאסות של משימות והלכות... לכל כיסוף והשתוקקות אני מצמיד איזה עז קופצני שצריך לשמור אותו מתשעים מומין בדרך לבית חיינו... ולמה?? מה הפרנציף??

כי... כי לא נעים לומר... בכל התיאורים המרגשים האלו כמה היה נפלא ועוצמתי ויפה בבית המקדש... לא נעים... אבל אני באופן אישי הרגשתי בתיאורים האלו מין **שקר מסוים!!!** ולמה שקר?? מה פה השקר?? כי תבין: אם כשביית המקדש היה קיים זה היה באמת "כ"כ נפלא ועוצמתי כמו שאני מתאר את זה... אז למען ה': למה בית המקדש נחרב??

הרי עד כמה שידוע לי בית המקדש **לא התפוצץ**... לא היה פה איזה פיגוע פתאומי שגדע חיים מלבלבים בשיא פריחתם... בית המקדש נחרב... כי... כי... כי בית הרוב החורבן...

זאת אומרת: משהו פה חסר בפאזל... משהו פה לא מסתדר עם התיאור הכ"כ יפה ומרגש איך שזה היה נפלא במקדש... האם הבנת מה אמרתי פה?? אם לא הבנת... **אז...**

אני אאלץ להסביר את זה ברחל בתך הקטנה... ו... ואז אתה תבין מצוין:

ובכן: העניין הוא ככה: לדאבונו הרב... לפעמים אנחנו שומעים על בית שהתפרק... זוג שהתגרש... ומאוד קשה ומעצב לקבל כזו שמועה... הלב מתפלק... הלב נקרע לגזרים... כמה חבל... זה עושה לנו מאוד רע לשמוע על בית מלבלב ופורח שפתאום... בבת אחת התפרק... מה שנקרא "מזבח מוריד דמעות..." והכאב הזה מפלח את הלב וכואב וכואב... **עד!!!!!!** עד שאתה פוגש את אחד מבני המשפחה הקרובים שמכיר את הסיפור עמוק מבפנים... ואז אתה משתף אותו בתחושות ומנסה לחלוק יחד איתו את הכאב... על הבית הנפלא... ועל משפחה כ"כ נחמדה... שכ"כ שמחנו בחתונה שלהם וכו'... והנה פתאום הבית הזה התפרק... אוי כמה כואב הלב... אוי אוי... **ואז אותו קרוב משפחה נאנח ואומר לך...** הההלו... תרגע... אל תקח יותר מידי ללב... לצערי הרב הזוג הזה כבר ממזמן לא חיו ביחד... הבית הזה כבר ממזמן לא תפקד כמו בית נורמלי... בשנתיים האחרונות הם בכלל לא דיברו אחד עם השני... כך ש... שתנוח דעתך... זה לא כמו שאתה מתאר...

כלומר: מי שעומד מבחוץ... מבחינתו עד הרגע הכל היה טוב... היה פה בית נפלא ומדהים... חיי יישואין מלבלבים ופורחים ופתאום נכנס איזה טיל מעזה ופגע פגיעה ישירות והבית כולו התפוצץ באופן פתאומי... פתאום הם מצאו את עצמם בבית הדין ללא הודעה מוקדמת... ופתאום הבעל מצא את עצמו נותן לאשתו גט ו... והכל פתאום התפרק כאילו מדובר ברעידת אדמה פתאומית בטורקיה שהפכה בית שליו ורגוע על יושביו...

אם זה אכן ככה... זה באמת מאוד עצוב וקורע לב...

אז זהו שלא!!! כאן מגיע מי שמכיר את העסק מבפנים ומגלה את אמריקה לכל מי שדמיין אחרת... ש... שזה בסדר... אל תראה את זה ככה... הבית הזה כבר ממזמן ממזמן לא התנהל בתקניות... הקירות הספיקו לספוג שם הרבה ניכור... והרבה חוסר אימון... בני הזוג כבר ממזמן לא חיים באושר ועושר... כך שעכשיו זה בסה"כ בגדר בית חרוב נחרב...

אז רגע... לא הבנתי... אתה - הקרוב משפחה - טוען בתוקף שאין מה להצטער על זה שהזוג הזה התגרש... אז מה... אז לדעתך **זה לא כואב?** מה... זה לא עצוב?? מה... עוד מעט תגיד שזה אפילו שמח?? מה... מזבח לא מוריד דמעות??

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...

הודעה: בס"ד יצא לאור חוברת חדשה

‘עיני עיני חלק ב’. חוברת זו כבר יצאה לפני כמה שנים, ובה מקבץ מאמרים בנושא שמירת העיניים לקראת בין הזמנים, ובעקבות הביקוש הרב, יצאה חוברת נוספת עם מקבץ נוסף של מאמרים בעניין זה..

רקע תמציתי אודות שם ומהות החוברת בקצרה כמבואר בסה"ק בני יששכר: ששני החודשים תמוז ואב מכוונים כנגד שני עיניים, וכשהעיניים היו שמורות וקדושות, נתקיים בנו 'עיני ה' משוטטות בכל הארץ' בהשגחה פרטית, וכשגרמו החטאים בפגם העיניים ופגמו בעינין עילאין נתקיים בנו בשני חודשים אלו 'עיני עיני יורדה מים', ועל זה בא שם החוברת 'עיני עיני' בהתחזקות בשמירת עיניים בשני חודשים אלו..

כעת, בשלב זה ניתן להשיג את החוברת רק בבני ברק, בכתובות:

רחוב קיבוץ גלויות 9

חזו"א 34 פינת דסלר (דרייפוס).

(א"ה בשבועות הבאים, גם בשאר מוקדי מכירה)

כמו כן: נותרה כמות מצומצמת של החוברת הישנה 'עיני עיני ח"א',

ניתן להשיג גם אותו במוקדים הנ"ל.

כמה מילים קצרות על יום י"ז בתמוז...

זה אולי ישמע לך קצת מוזר... אבל יום י"ז בתמוז הוא יום גדול!!! הוא אמנם התחפף עליו ליגון ואנחה... אבל בתכנית המקורית של היום הזה... הרי יום י"ז בתמוז, זה היום שבו משה רבינו ירד מהרהר!!! ואם לא היה קורה מה שקורה... הרי זה היה שמחת תורה... כי אז משה רבינו היה מוסר לכלה את הטבעת הנישואין-דהיינו את לוחות העדות... ולמחרת משה רבינו היה מוסר לנו את פרשת ויקהל... וביום י"ח בתמוז היו מתחיל לתרום למשכן... וביום כ"ב בתמוז היו מעבירים קול במחנה ש"ויכלא העם מהביא" וככל הנראה אז היה מתקדש עליו חג הסוכות!!!!

אלא שאדרבה... מרוב ריבוי אור שהיה ב"ז בתמוז... דווקא בגלל זה קרה שבירת כלים... נשברו הלוחות... בקיצור: י"ז בתמוז הוא כמו הגרעין של העץ... שדווקא לרוב השורש החזק שבו... דווקא הוא נרקב ועליו!!! עליו צומח האילן המלבלב!!!

כן מבאר ר' צדוק הכהן מלובלין את הכ"א ימים של בין המיצרים שמקבילים כנגד כ"א ימים שבין ר"ה לשמחת תורה...

עכ"פ י"ז בתמוז הוא הזדמנות לתפוס!! לתפוס רגעים של ריבוי אור... ולהיזהר חזק חזק שלא יקרה חלילה שבירת כלים... לפעמים אתה מקבל אורות... אתה נכנס לטראנס... ואתה מרגיש כל יכול... אתה מרגיש עוצמות... הכל פתאום בהיר לך... הכל מובן לך... הכל מסתדר לך בראש... ואם ככה אתה מרגיש כנראה שיש דברים בנו!!! כנראה שיש לך באמת איזושהי עוצמה... אבל!!!! תוהר תוהר... שהריבוי אור הזה לא יתהפך לשבירת כלים כי בדרך כלל הסוף של כל צעיר שבטוח בעצמו... שהוא נכנס לזיחיות והוא מבין יותר מכולם ושאיף אחד לא יגיד לי מה לעשות ואם הגיע שעה שישית ומשה רבינו לא מגיע אז יאלה... צחוקים... ויקומו לצחק... ובום!!! הריבוי אור מתנגש באטמוספירה ונהיה מזה טיטאן...

י"ז בתמוז הוא חשבון נפש לכל הבעלי כשרון והמוצלחים... כן... יש לך את זה... יש לך באמת עוצמות!!!! אבל חבל... אל תאבד קשר עין עם משה רבינו... תן לו למתן אותך בסבלנות...

הסעיף בשו"ע שעד לא מכבר ברחתי ממנו כל עוד נשמת...

ישנו נושא הלכתי שכבר שנים שאני מתחמק ממנו בהיסטריה... כל פעם שהייתי מגיע להלכה הזו בשו"ע אני איכשהו מדפדף מהר... מדלג... ממשיך הלאה... פעם אפילו ישבתי באיזה שיעור הלכה ופתאום הרב התחיל לדבר על הנושא הזה... פתאום הייתי חייב לצאת... חייב ללכת... בקיצור: תן ניוחש מה הנושא???

איסור שמיעת כלי שיר זכר לחורבן!!!

עד לפני כמה חודשים... עצם העלאת הנושא הזה כדיון... זה היה בשבילי חימום גיזרה וקריאה להסלמה... כי תבין: אני מוזיקל... ואני אוהב מוזיקה... ואני לא צריך לספר לך שבדורנו המוזיקה נהפכה לתעשייה מטורפת... זמרים... וזיצים... והופעות... וקולוול... ואל תשאל... (אני כבר לא לגמרי מעודכן...) ופתאום מגיע משהו ואומר לך בשיא האדישות שאסור לשמוע מוזיקה... מתי? לא בשלושת השבועות... אלא תמיד!!! אסור!!! זהו... נגמר... הלך... כשמישהו היה מנחית עלי את ההלכה הזו... הייתי מסתכל עליו כאילו הוא נפל מהירח... **אדוני... אתה חדש פה!!!** אתה כנראה לא מעודכן... כל נגן אמפי שלוש בדורנו מופצץ ב-46 גיגה שירים... ואתה ככה מוחק לי את הכל במחי יד... (אני זוכר שיום אחד הגעתי למסקנה שכל מי שעומד ומכריז ככה בשלוות נפש שאסור לשמוע כלי שיר זכר לחורבן... כנראה... שהוא לא מוזיקל... ממילא מה איכפת לו... ידו קלה על ההדק... הוא ממשיך הלאה ואני נשאר עם הלשון בחוץ.)

עד כאן היסטוריה!!! עד כאן איך שהגבתי על הדין הזה- עד לפני כמה חודשים...

אבל!!! מה נעשה שבמסגרת לימוד דף היומי, בדיוק למדתי סוטה ואח"כ גיטין... ושם פגשתי בעל כרחי ושלא ברצוני את המקור של הדינא דגמ'... (שהו יוצא בדיוק בסוף סוטה ותחילת גיטין) ... והנס שלי, קצת כנות ויראת שמים וכבר לא יכולתי 'הצנינו'... כבר לא יכולתי לחמוק מדינא דגמ' מפורש ש"זמרא מנא לן דאסור... **בקיצור: גיליתי שאני בבעיה!!!** כי נכון... נכון שאני מאוד אוהב מוזיקה ושומע מוזיקה... אבל אני עוד יותר מחובל לחז"ל... ואין ברירה... הגיע הזמן לעלות לגרדום!!! ... ולצאת בבדיקה מה מותר ומה אסור... מתוך חשש כבד ש-לך תדע... אני פותח את השו"ע עם 46 גיגה שירים... וחוזר משם בידים ריקות... (ואגב: זה ניסיון לא קל!!! סו"ס התגובה הטבעית שלנו זה עזוב... אף אחד לא נוהג ככה... לא עושים מזה עסק... תמשיך הלאה את החיים... הכל בסדר... אז זהו שלא... אין כזה דבר... אסור להיות מומר גם לא לדבר אחד מדברך...) אבל סו"ס פחדתי... פחדתי שחז"ל הולכים למחוק לי את כל הדסקים (שקינתי אותם בכסף מלא...) מה עשיתי??? **החלטתי החלטה שרירותית!!!** (אני לא לוקח אחריות על החלטה הזו...) היות וסו"ס מנהג רוב מנין ובנין ישראל להקל בנושא הזה... אני כעת פותח את הנושא... ואם אני אמצא שיטת ראשונים או אחרונים שנוקטים שאפשר להקל... אני אעשה קים ל!!! קים לי כדעה המקילה... (להגיד לך שקיימת בהכרח כזו גישה? אלא! אבל יש מושג שנקרא "ליישב המנהג") וככה ניגשתי בידיים רועדות ופתחתי את סימן תק"ס סעיף ג... ואכן השו"ע מביא את דעת הרמב"ם שזה נראה ממש מלחיץ! הרמב"ם לא נותן פתח מילוט!! הוא אוסר חד משמעית לשמוע כל מה שמשמיע קול שירה! לא בכלי שיר ולא בפה... (כלשון בעל השבט הלוי, הרמב"ם סגר עליו הדלת) אבל!!! יש עוד שיטות של רוב הראשונים שסוברים שרק בבתי משתאות אסור לשיר בפה (אבל במקום שגם אוכלים ולא רק שותים מותר לשיר בפה ולא בכלי) ויש שהקלו כשיטת המאירי שכל זמן שזה לא דרך ליצנות מותר... אבל עד כאן... אני לא מו"ץ פוסק הלכות ואני לא נכנס כעת לבירורי השיטות... רק מה? **דבר אחד אני יכול להרגיע אותך:** בסוף בסוף... אחרי כל הבירורים... **אני ממשיך לשמוע שירים!!!** החלטתי לסמוך על ההכרעה של בעל השבט הלוי (ח"ו סימן ס"ט) ש"השומעים הכלי שיר שמשמיעים זמר קודש וזמר מצוה לעורר הלבבות, או למי ששומע לפקח עצבונו י"ל שבגדר מצוה הוא", ועל זה סמכתי ולכן אני ממשיך לשמוע שירים!!! **אבל!!! מה בכל זאת באתי לומר...???**

שמאז שפתחתי את הנושא ההלכתי הזה... דבר אחד השתנה אצלי בראש:

מאז לפחות יש לי מדועות **שהנושא הזה הוא לא הפקרה!!!** כלומר: כשאני מגיע לשמוע שירים אני לפחות יודע שיש פה נושא הלכתי... שאמנם הפעם אני נוקט להקל כי נניח אין לי מצב רוח ואני רוצה לרומם את עצמי... או שיש לי כעת טירדא דמצווה ואני צריך להיכנס למצב... (תאר לעצמך שאני צריך לעשות הפצה של העלון בשאון ליל... ואני עייף... בקושי גורר את עצמי... אז הודות לנגן הבן אדם מזו את עצמו) עכ"פ אני לפחות יודע שמוזיקה זה לא חופשי חופשי... ועצם המסקנה הזו היא כבר מטרה לכשעצמה!! משתי סיבות: סיבה ראשונה: כי סו"ס היות ויש כזה דינא דגמ'... לא יתכן שנתעלם מקיומה... מצידי תחליט להקל כמו השיטה הכי מקלה... אבל לשחק ראש קטן ולהתעלם מדינא דגמ' שנפסק בשו"ע ובפוסקי דורנו... זה פריקת עול מלכות שמים!! זה לא בא בחשבון!!! זה חרדי- לא דתי!!!

עד כאן שיקול אחד... אבל יש פה עוד שיקול חשוב לכשעצמו: סו"ס זה לא סוד שהנושא של המוזיקה לאחרונה נסחף יותר ויותר וזה הרבה פעמים מתקרב לקו האדום של... של הפקרות... לא זיק לאפיק המוזיקה להיות מתוחם בגבולות ההלכה!! אני לא נכנס לפרטים... תשבור אתה את הראש... תפתח אתה את הנושא... בלאו הכי בימים אלו אסור לשמוע מוזיקה... שב על הנושא ותבנה לעצמך את ה"קים לי" שלי... תגדיר לעצמך עם איזה הכרעה של אחרון או פוסק דורנו אתה הולך ותלך עם זה עד הסוף!!! וזה חשוב לו בשביל התזכורת של קורטוב יראת שמים במחוזות הזחוחים האלו... לא זיק לך במקומות האלו איזה נוכחות מינימלית של גבולות ההלכה שאתה במו ידיך בנית לעצמך...

תבין: זה כמו שיש עניין להביא מלח לסעודה... למה?? "כשישראל יושבין וממתנין זה את זה עד שיטלו ידיהם והם בלא מצווה, השטן מקטר עליהם וברית מלח מגן עליהם" (מ"ב סי' קס"ז) כלומר: חז"ל ידעו שברגע שמתחילה סעודה ששכיח שם הללות... כבר מהרגע הראשון יש סיכונים... ולכן חז"ל גם לא מחכים שיקרה משהו!! על ההתחלה הם משחילים לך איזה מלח... איזה איזכור הלכתי... ועצם הנוכחות של חז"ל בזירה שההללו... חז"ל אמרו להביא מלח... עצם האיזכור של גדר הלכה במקום מעניקה שירותי אבטחה ומונעת חדירת מחבלים... **נראה לי שאותו דבר כאן**... לא זיק לכל המופעים והזיצים והסאטלניא שאנו נמצאים בה... לא זיק שם איזה "מלח" או איזה תיחום הלכתי שתעשה בינך לבין עצמך ותגביל את עצמך בתחום המוזיקה... זה יכול בהחלט לשמש לך כעוגן שפוי... שהלוחאי ותהיה יציאה כביאה... (זה יכול להיות סיכום ביניים לבין עצמך, שאין סתם סיבה למסיבה... בשביל להשתתף בזין או במופע מוזיקלי אני צריך לעמוד באיזה יעד רוחני, כשמירת עיניים, או קביעת עיתים לתורה מידי יום, או איזה סיום קטן של תכנית לימוד שלקחתי לעצמי וזו אני יכול לפרגן לעצמי אירוע שכזה, שיהיה בו בחינה של שמחה של מצוה, וכמובן מי שאוחז ברמה קצת יותר גבוהה, אז בייחס לשמיעת נגן שגרתית, שזה יהיה מותנה שאני מרשה לעצמי לשמוע שירים בנגן רק לאחר סדר א' או ג' משמעוטי שישבתי ולמדתי ברצינות, שיהיה פה שיקול של הרפיה כדי "שלא יהיה שכלו נלאה ביותר", בקיצור: אדרבה, להפוך את שמיעת כלי שיר, לקלף מיקוח של פרס ועמידה ביעדים רוחניים שיצדיקו את הקולא הזו וכן הלאה וכן הלאה... לא חייבים להגיע מהזווית הזו, כל אחד יתמודד עם השיטות השונות, ויגדיר לעצמו איזה תיחום ותנאים שגם אם שומע מוזיקה, אבל יש לזה גבולות מסוימים...)

קנאות! האם זה רק פחים והפגנות נגד ?

בהפטרות של הפרשה הקודמת פגשנו את החלק הראשון של הסיפור עם יפתח הגלעדי שהייתה לו בת יחידה!!! וכשיפתח הלך למלחמה הוא נדר שאם אני אנצח במלחמה, אז כשאני אחזור... הראשון שיצא מפתח ביתי אני אקריב אותו עולה לה'... ו... ואכן הוא ניצח במלחמה והוא חוזר הבייתה בשמחה ובדיצה... הוא רק מגיע לבית... שוד ושבר... מי יוצא לקראתו?? הבת היחידה שלו!!!! יוצאת לקראתו בתופים ובמחולות... ויפתח נאלץ להקריב את הבת היחידה שלו... הקרבן התבטא בזה שהיא נשארה רווקה ולא התחתנה כל חייה... למגינת לב יפתח לא זכה לראות נכדים כי הבת היחידה שלו ככה נשארה ולא התחתנה... והיא הייתה מתבודדת בהרים... ומידי שנה היו בנות ישראל הולכות לבכות עליה... לבכות על המשפחה שהיא לא זכתה להקים...

עכשיו ככה: חז"ל אומרים שהיה אפשר להציל את הבת של יפתח!!! היה אפשר להתיר ליפתח את הנדר ולאפשר לבת שלו להינשא... אבל בשביל זה!!! יפתח היה צריך להיפגש באופן חד פעמי עם פנחס שהוא יתיר לו את הנדר... דא עקא: שהם **אף פעם לא נפגשו!!!**

ולמה?? למה הם לא נפגשו?? כי כל אחד עשה את השיקולים שלו... יפתח עשה את השיקול שלו: אני המלך... והמלך הוא הכי חשוב ופנחס אמור להגיע אלי בשביל להתיר את הנדר של הבת שלי... ואילו פנחס גם עשה את אותו שיקול בדיוק: יפתח צריך אותי... זה הרי הבת שלו! לא הבת שלי!!! אז שהוא יבא אלי... ועל זה חז"ל מסכמים ואומרים: בין כך ובין כך אבדה הנערה... וכתוב ששניהם נענשו על כך... גם יפתח נענש שהוא מת במיתה משונה וגם פנחס נענש שסרה ממנו רוח הקודש...

והשאלה זועקת פה עד לב השמים:

אני כ"כ מבין את פנחס שהוא לא הגיע ליפתח... מיילא אם ליפתח היו חמש עשרה ילדים... נו... תגיד שהוא היה מאוד עסוק עם הילדים שלו... אין לו זמן... הוא עדיין לא מצא תאריך פנוי בלוח זמנים לבא לפנחס... אז זהו שלא!!! היה לו בסה"כ בת אחת ויחידה!!!! הבת הזו היא כל החיים שלו... היא כל הנחת שלו בחיים... היא כל ההמשכיות שלו...

וכעת התעוררה איתה בעיה... שיש פה איזה נדר שבשביל להתיר אותו צריך לנסוע לרופא פנחס שהוא יכול לפתור את הבעיה... אז אם יפתח לא רואה לנכון לעשות את המאמץ המינימלי בשביל הבת היחידה שלו... אז פנחס? ! ? ! פנחס אמור לרחם על הבת היחידה של יפתח עוד יותר מיפתח בכבודו ובעצמו??? תסביר לי...

השאלה פה היא עצומה!!! כי תחשוב שאני מגיע לקופת העיר ואני מבקש לפתוח קרן עבור בן של אחד המיליונרים הגדולים ביותר בישראל שמשום

מה... לא ברור למה... הבן שלו מתעכב בשידוכים... וזה תקוע... על מה?? על כסף!!!! תגיד לי: האם קופת העיר יסכימו לפתוח קרן בשביל מיליונר??? בא נשאל ככה: **האם מותר** לקופת העיר לפתוח קרן בשביל בן של מיליונר?? ברור שאסור!!! זה מעילה בכספי ציבור... ולמה?

כי יש בזה כללים ברורים: ברגע שהאבא הוא מיליונר... אז אנחנו מפילים עליו את מלא אחריות לדאוג לבן שלו!!! ואם האבא המיליונר משום מה לא רואה לנכון לעזור לבן שלו... אז אנחנו לא אמורים לדאוג לבן שלו יותר ממנו בעצמו... (אגב: למעשה... בכזה מקרה בי"ד כופין את האבא לתת לבנו לפי עשרו ויכולתיו) זאת אומרת: נזקק שיש לו מי שידאג לו אנחנו לא צריכים לדאוג לו... מה שבטוח: הוא נדחה לתחתית הרשימה כי לא חסרים לנו יתומים ואלמנות שאין מי שידאג להם... אז תחשוב שלפנחס יש תור ארוך ארוך של מסכנים ואומללים שאין מי שידאג להם... אין מי שיאבק בעבורם... אין מי שיעשה מרפקים בשביל לדאוג להם... ופנחס מוכן לכתת את רגליו מבית לבית כדי לעזור לכל המסכנים...

והנה... יום אחד הבת של יפתח גם נכנסה לרשימת המסכנים... אתה לא מסכים איתי שהיא אמורה להיות בתחתית תחתית הרשימה??

כי יש!!! יש מי שידאג לה... יש לה אבא שיש לו את כל הסיבות שבעולם להתאמץ מעל ומעבר כדי לדאוג לעתיד של הבת היחידה שלו...

ואם יפתח הגלעדי בכבודו ובעצמו לא רואה להתאמץ ולהגיע לפנחס בשביל לדאוג לבת שלו... אז למה יש תביעה על פנחס למה הוא לא מגיע ליפתח... למה פנחס אמור לדאוג לבת היחידה של יפתח יותר מאבא שלה בעצמו?? תחשוב על זה... אז שאלה עצומה!!!!

אתה יודע מה התשובה?? לא תאמין מהי התשובה??

אכן באמת!!! היחיד בעולם שאפשר היה לבא אליו בתביעה למה הוא לא דאג לבת של יפתח... **זה פנחס!!!!** חוץ מפנחס אף אחד לא נתבע על זה... הרי אל תשכח שבדור הזה היו מסתמא עוד הרבה צדיקים וסנהדרין קטנה וגדולה... ועל אף אחד לא היה תביעה למה לא התירו את הנדר של יפתח... מהסיבה שהזכרתי!!! אנחנו לא אמורים לרוץ ולדאוג לבת של יפתח בו זממן שאבא שלה בעצמו לא איכפת לו יותר מכולנו (וגם היא בעצמה לא רצתה להתיר את הנדר של אביה... וזה נושא עמוק בפ"ע ואכמ"ל...) רק מה?? היחיד בעולם שהקב"ה בא אליו בתביעה על אובדן הנערה... זה רק אדם אחד ויחיד: הלא הוא פנחס!!!!

מה יש?? מה מיוחד דווקא בפנחס?? תן ניחוש מה יש בפנחס??

כי פנחס הוא **קנאי!!!**

ומה זה קנאי?? מה פירוש המילולי של קנאי??

אז ככה: אצלנו המושג קנאי הוא מאוד מעוות... אצלנו קנאי זה בדרך כלל סוג של "הפפגנה לא חשוב על מה, לא רוצים את ___ במדינה..." בראש שלנו

קנאי זה מישהו כזה שהוא **נגד** משהו... לא משנה נגד מה... העיקר **נגד**... משהו כזה עצבני שמרביץ וצועק ודוחף ותולה שלטים...

אז זהו שלא!!! אנחנו בכלל בכלל לא בכיוון... אז מה זה קנאי??

רש"י בפרשת בהעלותך נותן הגדרה חדה כתער שזו ההגדרה של קנאי ותכניס אותה חזק חזק לראש: אומר רש"י: כל לשון קנאה אדם הנותן לב על הדבר, או לנקום או לעזור!! שמעת?? קנאות זה לא נגד ולא בעד... קנאות זה דבר אחד ויחיד:

אדם שמכניס את עצמו בעובי הקורה!!!! אתה קולט?? כל המושג של קנאות מתחיל בסיטואציה שאתה יכול לצפות מהצד ולהמשיך הלאה את החיים... אתה לא חייב... אף אחד לא מצפה ממך להתערב... ובאמת כולם ממשיכים הלאה את החיים וגם אתה יכול להמשיך הלאה לחיים ולשלוש... אבל לא!! זה חשוב לי... זה יקר לי... זה כואב לי... **ואיכפת לי!!! איכפת לי!!! נטו נטו נטו איכפת לי** ולכן אני לא יכול להמשיך הלאה את החיים... **אני מכניס את עצמי לעניין...**

זו הגדרה של קנאות!!! זו ולא אחרת!!! אז נכון שבמקרה הספציפי של חטא פעור... שם הקנאות באה לידי ביטוי בלקיחת רומח ולהרוג את מי שחייב מיתה... אבל באותה מידה בדיוק הקנאות של פנחס הגיע לידי ביטוי בדאגה ואכפתיות על כל בחור מישיבה קטנה שיתקבל לישיבה שהכי מתאימה לו... ובקנאות על כבוד של כל יהודי... ובקנאות על כבוד שמים... וקנאות על יהודי שלא ילך לישון עם בטן ריקה... הבנת??

זה בדיוק הפוך ממה שאנחנו חושבים מה זה קנאות!!!

רציתי פעם לעזור לאיזה יהודי... מדובר היה בתיק מאוד רציני... בשביל לעזור לאותו יהודי צריך מאוד מאוד להתאמץ ולהיכנס בעובי הקורה בשביל לעזור לו... וחשבתי מי יכול לעזור... ואז צף לי מול העיניים דמות של ת"ח אחד שמשום מה היה נראה לי שהוא הכי מתאים לעזור בסיפור הקשה הזה... אמרתי את זה לחבר שלי... שאני מתכנן לפנות לאותו ת"ח... הוא אמר לי: השתגעת... מה פתאום!!! בחיים אל תגש לרב הזה... מה... אתה לא מכיר אותו?? הוא קנאי!!!! הוא טוב בשביל לצאת נגד מישהו!!! אבל אם אתה רוצה אותו בשביל לעזור למישהו... זה... זה לא קשור אליו... ואז חשבתי על זה... ופתאום נפל לי האסימון!!! כן... זה הולך ביחד!!!

למה הדמות של הרב הזה... מיד צפה לי מול העיניים?? למה על הרגע הראשון היה נראה לי שהוא הכי מתאים לטפל בתיק הזה??

דווקא בגלל שהוא קנאי!!! כי... כי מה זה קנאי??

קנאי זה אחד **שמוכן להכניס את עצמו לעובי הקורה**... אז כשמדובר בחילולי שבת או בחיטוי שכבי הוא מכניס את עצמו לעובי הקורה ומוכן לחרף את נפשו בלצעוק גיוואלד... ובאותה מידה כשתביא

עובדים לפי שעות... מביאים... מחזירים...
סורקים... מצלמים... מרימים... מניחים... הולכים...
חוזרים... והעיקר דופקים כרטיס!!! והכי הכי
חשוב: הם בסדר גמור!! אין עליהם שום טענות...
אי אפשר לקרא להם לשיחת שימוע... אבל אז
מה... הכבוד שמים והרצת תורה של המקום לא
נזקפת להם אלא לקומץ הקנאים... אלו שאיכפת
להם ונותנים לב לדבר...

ואם כבר הגענו לכאן... אז צריך לדעת שהקנאות
פוגשת אותנו בין הייתר בייחס לצדקה וגמילות
חסדים... אחת התופעות המצויות והכואבות... זה
אנשים שלא רוצים לעזור לעצמם!!! מי שלא רוצה
לעזור לעצמו אנתנו לא מחוייבים לעזור לו... ויש
לצערנו הרבה אנשים כאלו... בפרט בקרב
הצעירים... אבל מה קורה אם בכל זאת הלב שלך
נכמר ואתה רוצה בכל זאת לעזור לאותו אחד...??
כאן צריך קנאות!!! שיהיה איכפת לך!!! אם אתה
מוכן לתת לב על הדבר... להכניס את עצמך לעובי
הקורה... אז קדימה... תחשוב מה זה שאתה מאוד
מאוד רוצה לעזור לרווק מתבגר בשידוכים... ו...
ואתה מתאמץ בשבילו... והוא בקושי מואיל בטובו
לענות לך בפלאפון... אני לא עמדתי בזה...
התקשרתי פעם פעמיים... וכל טוב... מצטער... אני
לא משועמם... אם לך לא איכפת מעצמך... אני לא
מחויב לדאוג לך יותר מאשר אתה בעצמך...
ולמה?? כי כנראה שאני לא קנאי (עכ"פ בתחום
הזה)...!! קנאי הוא אחד שמכניס את עצמו!!! לא
מחכה שיכניסו אותו... לא מחכה שיפנו אליו
ויבקשו את עזרתו... אלא הוא מכניס את עצמו
ופועל מתוך אכפתיות אישית... אז אני כנראה לא
זכיתי להיות קנאי בתחום הזה... אבל אם אתה
כן... אם אתה יודע מראש לקראת מה אתה הולך
ואתה יודע שזה הולך להיות חד צדדי בלי פידבק
מצידו ואתה בכל זאת מוכן ללכת על זה... אז
קום!!! קום מתוך העדה ותפעל ממקום של
קנאות...

ואז!!! כשתפעל מתוך קנאות... אתה יודע מה יהיה
השכר שלך??

שאם תזכה באמת לפעול ותצליח לשדך אותנו... זה
יהיה שידוך בלעדי שלך!!! שום דמי שידוכים לא
יציא אותך מהתמונה... זה יהיה "לו ולרעו אחריו
ברית כהונת עולם..." תבין: שדכן קלאסי, לא מגיע
לו יותר מדמי שידוכים... בסה"כ יש לו מקצוע
שדכנות... ואנשים פונים אליו ומשתפים איתו
פעולה... אם השידוך נגמר במזל טוב... כמו
שמסלמים על הפרחים ועל האולם... ככה
משלמים לתופרת של השידוך את הכמה שקלים
שמגיע לה וכל טוב... אבל ברגע שזה הגיע ממקום
של קנאות... ממקום של איכפתיות... ממקום
ש"נתת לב על הדבר לעזור..." כאן זה שלך... ברית
כהונת עולם!!! (אגב: כאן טמונה התשובה על השאלה: הרי
"אדם שאין לו דעה אסור לרחם עליו" אז איך אפשר לרחם על
מי שלא מרחם על עצמו?? התשובה היא: שברגע שאתה בכל
זאת דואג למי שלא דואג לעצמו... פה אתה כבר מקבל
בלעדיות!!! על זה נאמר: "אדעתא דנפשיה קא עביד..." כבר אין
לך עסקים איתו... יש לך מניה פרטית שאתה משקיע בה...
זכותך... אתה מרחם על עצמך... לא עליו...) העיקר שנכניס
לראש: קנאות פירושה: תכניס את עצמך לעובי
הקורה!!!

ואני מצדי דווקא מוכן לקום ולפעול... אבל אני מחכה
לאיזה צינתוק... אני מחכה שיפנו אלי... שיקראו לי...
שיכניסו אותי לעניינים...

אז זהו שלא!!! אל תחכה שיפנו אליך... כי פרנציף לא!
כעת ה' רוצה את פנחס הקנאי... וכמו שסיכמנו מה
פירוש קנאי??

מישהו שאיכפת לו ונותן לב על הדבר!!! מישהו שלא
צריך להכניס אותו אלא הוא מיוזמתו מכניס את עצמו
בעובי הקורה כי איכפת לו!!!

היום בשביל לזכות ש"אני וביתי נעבוד את ה'..." צריך
בשביל זה קנאות!!! צריך שזה יהיה איכפת לך... שזה
יעלה לך בחיים!! שתכניס את עצמך לעובי הקורה...
בחור ששוכב במיטה ומחכה שהמשיגה יפנה אליו
ויבין אותו ויבא לקראתו... ויש לו טענות למה המשיגה
לא ניגש לבחורים... אדוני היקר: את זה אני אמרתי
בתור בחור... זה תלונות אלטע זאכען... תבין שנגמר
המשחקים!! אתה כעת נמצא בדור של פעור... כשיש
פעור... מתחילה אנדרלמוסיה... ההפקרות חוגגת ואל
תחכה שמשנה רבינו יפנה אליך... פה צריך שתקום
מתוך העדה!!! קום על שתי רגליך האחוריות ותהיה
קנאי!!! תכניס את עצמך לעובי הקורה ותבין שאם
אתה לא תתפוס את העניינים חזק חזק לידיים אף
אחד לא יוכל לעשות את זה במקומך... התורה מכינה
אותנו שיש שלב מסוים שבו אפילו התערבות של
משה רבינו לא תעזור... פה צריך קנאות!! פה צריך
אותך!! שאתה!!! תתן את לך... אתה תכניס את
עצמך לעובי הקורה... תבין שבדור שלנו לא מספיק
לתרום!! צריך להירתם!!!

וכנ"ל בשמירה על הבית השמור שלנו ובניהול בית של
תורה בדורנו... יש כאלו שיש להם ציפיות ודרישות
ותלונות על המערכת... יש להם שקים של תלונות
למה ככה ולמה ככה... בפרט אלו שיש להם כל מיני
טענות נגד המערכת... נגד המשבקים... הכל טוב
ויפה!!! כיף לך... מצאת פירצה בחוק... אבל דפקת את
עצמך!!! הגיע הזמן שנבין: בדור שלנו מי שרוצה
להישאר יהודי צריך קנאות!! צריך לתת לב על הדבר
ולקחת את העניינים לידיים... אם תבא כל היום
בטענות למערכת... אז אתה אולי תשאר צודק... אבל
כבר לא יהיה מי שיצדיק אותך... אם פנחס הקנאי לא
היה קם ועושה מעשה... אז ח"ו היה מתקיים "ולא
כיליתי את בני ישראל בקנאתי..." אה... יבא מי שיבא
ויטען: מה כולם אשמים??

הוא לא יטען... תנחש למה??? כי הוא לא יהיה...
כיליתי!! אין! נגמר!

והאמת היא שרואים את זה לאורך כל הדרך... כל דבר
שזו היום... כל מיזם תורני... כל מפעל קדוש... כל
מהפך חיובי של יידישקייט... הכל מתחיל ממישהו
אחד שהיה איכפת לו ונתן את לבו על כך... הכל התחיל
ממישהו שאף אחד לא דיבר איתו... לא ביקש ממנו...
היה פשוט איכפת לו וזה היה בנפשו ורק כך קורים
דברים... ולא רק זה... אפשר לראות את זה בכל מוסד
או משרד או כל מערכת תורנית אחרת... יש צוות
שלם... לפעמים מדובר בעשרות אנשי צוות...
שמתוכם יש אחד שנים שאיכפת להם וההצלחה של
המוסד עולה להם בחיים והם אלו שעושים שמונים
אחוז מהעבודה ואליהם נזקף הכל... וכל השאר

לפניו מעשה חסד מאוד מורכב שצריך התמסרות
יוצאת דופן הוא גם יכניס את עצמו לעובי הקורה...
וכמו שידוע לכולם: שכמויות הצדקה והחסד
שנעשו אצל ר' יואל מסאטמאר הם היו מקבילים
בשינוי מוחלט לקנאות שלו!!!

יהודי שמגיע לסאטמאר וצריך עזרה... הסאטמאר
עוזר לו כמו קנאי!!!

כי שוב: קנאות זה לא סוג של נגד... הגדרה של
קנאות זה אדם שמכניס את עצמו לעובי הקורה...
בכל נושא ועניין... לחיוב או לשלילה...

ממילא זה גם הסיפור עם הבת של יפתח...

יש פה בת ישראל אומללה שלא משנה למה...
אנחנו לא יודעים מה הסיבה... (ס"ו"ס אסור לנו לשכוח
שאינו לנו שמץ של השגה בגדלותו של יפתח בדורו שהוא
כשמואל בדורו... בודאי שהיו לו סיבות עמוקות למה הוא לא
ראה לנכון להתיר נדרה... סיבות שאנחנו לא מודעים אליהם)
אבל תכל"ס... העובדה היא שאתה רואה מול עיניך
מקרה קשה מנשוא של בת ישראל שממתנת
מלהינשא עד שילבינו שערות ראשיה... ו... ואתה
יכול להמשיך הלאה את החיים... ואף אחד לא יבא
אליך בטענות ש"ידיך שפכו את הדם הזה..."

אבל פנחס?? פנחס הוא קנאי!!! פנחס הוא אחד
כזה שאיכפת לו!!! פנחס הוא אחד כזה שלא מחכה
שיכניסו אותו לעובי הקורה... הוא בעצמו!!! ממקום
של דאגה ואכפתיות... מכניס את עצמו בעובי
הקורה כדי לעזור... לפעול ולהועיל!!! לכן היחיד
בעולם שנתבע על אובדנה של הבת של יפתח... זה
היה פנחס... נכון... אף אחד אחר לא היה צריך
לדאוג לה... יש לה אבא... אף אחד לא צריך לדחוף
את עצמו לבית של יפתח ולהתחיל לדאוג לבת שלו
עוד יותר ממנו בעצמו... אבל פנחס כן??

פנחס שקם מתוך העדה והכניס את עצמו בסכנה
כדי לכפר על כלל ישראל... על פנחס יש תביעה
למה לא הכנסת את עצמך גם כאן בעובי הקורה
בשביל לדאוג לבת ישראל...

כבר הזכר כאן בגיליון לא פעם שהסיפורים
שמוזכרים בתורה ובפרט בחומש במדבר זה לא
סיפורי מעשיות... זה תכנית העבודה ומפת דרכים
של המבנה הכללי של עבודת ה' שלנו בשית אלפי
שנים!!! (חסא העגל וחסא המרגלים וחסא פעור... זה לא
חסאים נקודתיים שקרו במדבר... זה דברים שמלויים אותנו
לדורי דורות...) וממילא אותו פנחס שקם מתוך העדה
בחטא פעור זה לא עוד איזה דמות תנכ"ית שכך וכך
עשה וכל הכבוד לו...

פנחס הקנאי הוא אבן דרך לתכנית העבודה של עם
ישראל בסוף כל הדורות... לקראת סוף דור
המדבר... לקראת סוף התיקון... לקראת הכניסה
לארץ ישראל... רגע לפני שאנחנו נפרדים ממשנה
רבינו... לפתע הקב"ה משתק את המערכת... משה
רבינו בחיי חיותו פתאום לא מדבר... אין הוראות
מגבוה... והמה בוכים פתח אוהל מועד... וקעת
הקב"ה מחפש מישהו שיקום!!! שיקום מתוך
העדה...

דירת הקיט והחלפת דירות המיתולוגית בתקופה זו...

כמידי שנה בימים אלו אנחנו מחליפים דירה עם משפחת אברהמי... כן... אתה מכיר את התופעה הזו שבבין הזמנים יש משפחות שמחליפים דירות? הדומים עם הצפונים... הירושלמים עם הצפתיים...

אז גם אנחנו... אנחנו מתגוררים בירושלים... ויש את משפחת אברהמי מעמק גינוסר... שהם תמיד מתארחים אצלנו... גם קרבן פסח הם עושים אצלנו... גם בחג השבועות הם תמיד מגיעים בהרכב מצומצם כי זה שיא העונה אצלם... בדיוק בר"ח סיון מתחיל קטיף התפוחים... (כן אומר המדרש: תכפוח בעצי היער, שלקיתו בהג השבועות) ואח"כ מתחיל קיץ התאנים ואח"כ זה ממשיך בבצירת הענבים והתמרים... גם בסוכות הם מגיעים אלינו... ואנחנו כבר מכירים ומיודדים איתם שנים... אל תשכח שחוץ מהחגים... כל פעם שיש שמחה במשפחה... אם זה לידה או בר מצווה הם מגיעים לירושלים כדי להקריב תודה או שלמים והם אצלנו... בקיצור: לאורך מעגל השנה הם מתארחים אצלנו לפחות שמונה עד עשר פעמים... אז זהו!!! שפעם אחת בשנה אנחנו מתארחים אצלם... יותר נכון אנחנו מחליפים איתם דירה... ומתי?? **בעונה הזו!!!**

בימים האלו בדיוק מתחילה עונת קיץ התאנים... ובבקעת גינוסר, היות וזה מקום מאוד חם, התאנים ממהרים להתבשל... וממילא הם בדרך כלל הראשונים שכבר הספיקו לקץ את התאנים, וגם לשים אותם בגג כדי ליבש... והתאנים כבר הספיקו להיפך לגרוגרות ולעיגולי דבילה... (כן... זה פסוק מפורש בתורה: "נפלי אילה שלוחה - דורשים חז"ל: זו בקעת גינוסר שממרת את פירותיה כאילה) והנה... הגיע הזמן לעלות לירושלים לביכורים... אגב: הם בכלל לא מנסים לחשוב על רעיון לעלות את התאנים לירושלים כשהם טריים... **תבין: עולי הביכורים של התאנים מתחלקים לשני חלקים...** אלו שקרובים לירושלים מביאים את התאנים כשהם טריים!!! לחים!!! עסיסיים! ואילו אלו שרחוקים מירושלים... אין להם סיכוי להביא את התאנים לחים... כי עד שהם יגיעו זה כבר "לא יהיה זה" ואז!!! ברגע שהתאנה איבדה את הטריות שלה... כעת היא נכנסת למצב של "ירידה לצורך עליה" מה שנקרא: 'משבר'!! פתאום היא נהיית מסריחה... אי אפשר לאכול אותה... מצידי מתחשק לך לזרוק אותה לפח... היא ממש 'מקולקלת'... ואז!!! מה שעושים זה... פשוט שמים אותה ב'מוקצה'... כן... בדיוק כמו אותו בחור ישיבה שסו"ס התחיל להתבגר ומתחיל להיכנס לרצינות והוא כבר לא קזה לח וקליל כמו כל הצעירים האלו... ובדיוק אז הוא 'נוכר' להיכנס למשבר... הוא בטוח שהוא סתם קבע/ער... מרגיש מוקצה מחמת גופו... ויתכן שהוא לא לגמרי טועה... כן... אתה כעת בטיפול! אתה כעת מתבשל... מתבשל במיץ של עצמך... מחפש את עצמך... אבל אל תבהל מזה... זה חלק בלתי נפרד מהתהליך!!! זה יעבור... עובר שבוע שבועיים ואתה חוזר שוב למוקצה לבדוק מה קורה... ופתאום אתה מגלה גרוגרות טעימות ומתוקות ש... שמי שאוכל אותם עלול להשתכר מרוב עסיסיות!!! (רבי יהודה מחייב על זה במקדש משום שותי יין) **עכ"פ כתוצאה מזה נוצר מין חלוקה מאוד ברוחה!!!** אלו שמתגוררים קרוב לירושלים מזדרזים לעלות את התאנים כשהם טריים!!! ואלו שרחוקים לגמרי לגמרי מירושלים... כמו תושבי בקעת גנוסר... הם יודעים שאין להם בכלל סיכוי... לכן הם מתעכבים כעת ומכניסים את התאנים ליבוש במוקצה... ורק אחרי שהתאנים התייבשו... אז הם עולים לירושלים... ממילא משפחת אברהמי הם בדרך כלל הראשונים מהנגלה השניה!!! כלומר: הנגלה הראשונה של ביכורי התאנים זה אלו עם התאנים הלחים... הם כבר הגיעו בשבועיים הקודמים... ואז יש הפסקה של שבוע שבועיים... ואז שוב מתחילים לעלות אלו הרחוקים עם התאנים המיובשות... (עכ"פ אל תשכח שיש את אלו שגרים בדיוק בק התפר... אלו שגרים באזור קרית גת אשקלון... או לחילופין עמק חפר... חדרה, נתניה, השרון... הם מנסים לקחת ריזיקה... משתדלים כן לעלות לירושלים במירוץ נגד השעון... הולכי דרכים ביום ובלילה... וימים יגידו... אם הם יספיקו יספיקו... ואם לא... אז אל תהיה בריה... הם יצטרכו לעצור בפאתי ירושלים באחד הישובים... וליבש שם את התאנים ולחכות להם שבוע שבועיים עד שהם יתייבשו)

נחזור לעניינינו... עכ"פ משפחת אברהמי כעת הגיעו לירושלים עם התאנים שלהם!!! ואנחנו במקביל הולכים להחליף איתם דירה... מה יש?? תבין!!! כעת זה שיא עונת הפריחה של האילנות... יש בבקעת גינוסר פירות עסיסיים שעומדים מוכנים על העץ... והמתיקות שלהם זו מתיקות עוצמתית שקיימת רק בארץ זבת חלב ודבש שהטיפו ההרים עסיס וגם הגבעות תתמוגגנה... והם רוצים לנפץ אותנו... הם מכבדים אותנו לבא לשדה אחוזה שלהם... להקים של אוהל... סוכת גינוסר... (כן... נפתי שבע רצון, דורשים חז"ל: שלנפתי יש את הפריבילגיה של הנופש של הוקיט... כל השנה הוא רחוק מאוד ממרכז העצבים, אבל בתקופת הקיט, פתאום כל החשבושים מחפשים צימרים ויחידות נפש דווקא אצלנו, ושם הוא מרחיב את מעגל הקשרים שלו... לשון המדרש: **"נפתי שבע רצון - והם ממכרין מפירותיהן לתלמים ומשפרים דבריהם, ואם היה בליבם עליהם מתרצין להם"**, ואים מכאן שהתופעה הזו שבתקופת הקיט כולם מחפשים דווקא את ערי הפיתוח הרחוקות... יש פה סוג של השגחה פרטית שהקב"ה דואג שלכל אחד יהיה את ה'מוצר' היחודי שלו והקלף מיוקו שלו, התאריך והעונה שכולם נצרכים דווקא אותו ולא מסתדרים בלעדי... נושא מעניין לשעצמו...) אנחנו יושבים שם ונותחים בית מדרש שדה... מקרא ומתנא במטלתא, ותנוי לבר מסתלתא ואנחנו מתמקמים לנו ליד האילנות... אוכלים מפירותיה המתוקים של ישראל שבעים מטובה וכמוהו מברכים עליה בקדושה וטהרה... (מרב המתיקות של פירות גינוסר... אחרי שאוכלים אותם מתעורר צורך להפיג את המתיקות, וכאן מגיע המושג ההלכתי של דג מלוח שאוכלים אותו עם פת, ומברכים על המלוח ופותרים את הפת, כי המלוח, הוא פה העיקר והפת תפילה, כי אוכלים אותו בעיקר בשביל המלוח שיפוג את המליחות) אל תשכח שכעת משפחת אברהמי לקחו בסה"כ את הביכורים!! הביכורים זו ההפרשה הראשונה שבתרומות ומעשרות... אבל הם עדיין לא הפרישו לא תרומה גדולה ולא מעשר ראשון... וכמוהו שאנחנו קבלנו רשות להפריש ואנחנו מפרישים... כמוהו לפי העניין... סו"ס אנחנו יושבים פה בתוך השדה... ואנחנו הרי לא הולכים לעשות פה קטיף רשמי... אנחנו בסה"כ אוכלים פה די בצורה של עראי... כי אנחנו בסה"כ אורחים שאוכלים והולכים... אבל תלוי... אם אנחנו קוטפים שתי פירות זה כבר נקרא גורן וחייבים... עכ"פ אחד הדברים היפים והמעניינים זה המפגש שלנו!!!

סו"ס הרי משפחת אברהמי עשו את הדרך מהצפון עד ירושלים!! ואילו אנחנו עשינו את הדרך ההפוכה!! מירושלים לצפון... נו... מה... אנחנו לא נפגוש אותם?? חייבים לפגוש אותם!! חייבים לאחל להם מזל טוב לכבוד ביכורי התאנים... אז תמיד בביקור האחרון שלהם בירושלים שזה בדרך כלל בחג השבועות, אנחנו כבר מסכמים מראש, מתי להערכתם פחות או יותר הם יוצאים לכיוון ירושלים, ומה המסלול השנה הזו... (כלומר איזה מרקם של ישובים התאגדו לעלות ביחד שלפי זה מתכננים את המסלול) ולפי זה אנחנו פחות או יותר יוצאים לדרך... והסקרנות הגדולה ביותר זה איפה בדיוק נתפסו אותם!! יש על זה כל מיני פרשנויות וכל מיני חשבונות... עכ"פ השנה הם דווקא די התאחרו, פגשנו אותם באזור לוד... כתוצאה מעיכוב בלתי צפוי לחלוטין!! פשוט בדיוק בימים אלו נוצר מחסור חמור של מי חטאת באזור השומרון... ואם ככה, צריך לשנע לשם "אפר חטאת"... ושנינו של אפר חטאת זה... זה אולטרא רגיש!!! כמו הפמליא של נשיא ארה"ב... (כי אפר חטאת מטמא אפילו בחישיש לטומאה, וסתם ככה, עושים ממנו עסק בשביל שלא כל אחד יאפר בסיגריות שלו ויגיד אפר חטאת) סוגרים את כל צירי התנועה... וכל האזור מושבת... עכ"פ אנחנו עושים את דרכנו לכמה שבועות בבקעת גנוסר... לאכול מפריה ולשבוע מטובה ונברך עליה בקדושה ובטהרה כי אתה ה' טוב ומטיב לכל.

האם יש לנו חיוב לנקום בגרמנים

ימ"ש???

הנקמה בגרמנים היא בודאי נקמה מתוקה... לעשות לנו טוב זה בודאי עושה לנו ולהתפלל "נקום נקמת דם עבדך" אנחנו בודאי מתפללים... השאלה היא: האם יש מצוה כזו? האם צריך לזכור ולא לשכוח איבתם כדי לנקום בהם??

אז ככה: השקפת התורה בנושא זה הוא די מפתיעה:

בפרשה שלנו אנחנו מוצאים חובת נקמה!!! נקמת ה' במדין!!!

עם ישראל מחויבים לצאת ולנקום במדין... כי צוררים הם לכם בנכליהם, ואל תשאל... עם ישראל מצידם דווקא מוותרים בחפץ לב על הנקמה הזו... ולמה? כי... כי הוגנב לאונם שמינת משה תלוייה בנקמת מדין (נקום נקמת בני ישראל, אחר תאסף אל עמך...) כלל ישראל מוכנים למחול למדין... העיקר שמישה רבינו ישאר איתנו... ומשה רבינו נאלץ להכריח אותם לצאת למלחמה... למה? יידן- נקמת!!! צריך לנקום!!!

אבל!!! שים לב: המקומות היחידים שמצאנו שצריך לשמור איבה ולצאת בנקמה... זה רק במדין ובעמלק... שהמכנה המשותף בין שניהם... ששניהם רצו להחטיא אותנו!!! אנחנו מחויבים בזכור אשר עשה לך עמלק... למה? כי יזנוב כן כל הנחשלים אחריו... גם עמלק וגם מדין שניהם הכשילו אותנו בעריות... ועל זה התורה מחייבת אותנו בחובת נקמה!

אבל לעומת זאת??? בלב מולך מואב שרצה להשמיד אותנו... מצריים ואדומים שרצו לכלות אותנו... אנחנו לא מוזהרים לנקום בהם... ולמה? אז אתה בטח כבר מתאר לעצמך מה אני הולך להגיד... אני בטח הולך להסביר שזה ברוחניות וזה בגשמיות... ורוחניות זה יותר חמור מוגשמיות... **או זהו שלא!!**

אדום שרצו להשמיד אותנו ולהציק לנו... פה הקב"ה מגיע ומרגיע אותנו... זה בסדר... אין צורך בנקום... **עלינו!!** זה על אחריות!! פורה דרכתי לבדי, ומעמים אין איש איתי... כי יום נקם בלבי!!! אל תדאגו... אין צורך בלהנציה את השואה... בשביל זה הקב"ה כביכול לובש בגד אדום... וממה הוא אדום?? מהדמם היהודי שנשפך כמים... כל יהודי שנהרג בשואה הכתים את הבגד של הקב"ה באדום... והקב"ה כבר שמונים שנה לא מכבס את הבגד הזה... ומלאכי השרת כביכול שואלים את ה': מדוע אדום ללבושך ובגדיך כדורך בגת?? והקב"ה עונה:

הנקמה היא עלי!!! אל תדאגו... את המספך הזה אין צורך לגבות... כי הוא מוגבה אצלי בענן... (כן... היום יש מושג ששולחים מסמכים 'לענן' ואז הם תמיד שמורים ולא צריך לגבות אותם)

את מה צריך לגבות?? את מי שהחטיא אותם... את מי צריך לסמן כאויב מושבע?? את מי שמנסה להרחיק אותנו מה'!!! את המדרינים... לצערי הרב אני מכיר כמה וכמה מדיינים שמסתובבים לנו בין הרגלים... אנשים שאחראים על עוון פעור של דורנו... האנשים האלו צריכים להיות מסומנים!! להתנכר אליהם... להתרחק מהם ולדעת שהם "הם היו בדבר בלעם למסור מעל בה" על דבר פעור..." רגע... אבל מה עם המחבלים ימ"ש... מה עם כל שאר שונאי ישראל ששפכו דם ישראל כמים??

הם "מסודרים"!! היום נקם בלבי מחכה להם אצל הקב"ה... הוא ינקום בהם... ואפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות...

אבל מי ישמור מינה למי שרוצה להרחיק אותי מה' שה' ישמור מינה?? האם זה תפקיד של ה'?? לא!!! זה לא אמור להגיע מצידו של ה'... זה משהו שאמור להגיע מצידו...

אני אמור להיות פה ה'גואל הדם' שכאוב על נפש עולליך העטופים בריקנות ובצמאון צדיחים של תוכן בראש כל חוצות... הנקמה שלנו בגלות לא מתבטאת בהרב והונית אלא בתינוב וניכור והתרחקות וחוסר דיפלומטיה מול כל מי שמנסה להרחיק אותנו ואת הילדים שלנו מדחלתא דה'... להבין ולהפנים שמי שמרחיק אותנו מה' זה צוררים הם לכם בנכליהם!!!

המשך: לא מחכים לחזור ליום שלפני הגט...

התובעניות... בהקפדה על טומאה וטהרה... ולמה?? כי אם כבר להתגעגע לבית המקדש... זה להתגעגע להתמסרות שלנו... להתרפק על הנתינה שלנו... על הביטוי האישי שזכינו שם במקדש לבטא את הנכונות שלנו כלפיו... כאן הגעגוע הנכון!!! אם אתה מתגעגע לבנין המפואר... להתרגשות... ולכיסופים... בשביל זה אתה לא צריך בית המקדש... את זה כבר היה לנו השנה במתחמי ההדלקה המפוארים והמרווחים במירון... שב"ה לא אמר אדם צר לי המקום... הכל בסדר... אם אתה מאוד רוצה... אתה יכול גם לנסוע לקברי הצדיקים באירופה... שם יש ריגושים בשפע... אם מאוד תרצה... יקראו לזה לצורך העניין "מסע הקודש"... בפרט שלאחרונה משפצים שם באירופה בקצב... יש לך מתחמים מפוארים של הכנסת אורחים לכל מי שנוסע לקברי צדיקים... בקיצור: אם אתה מחפש בבית המקדש את התחושה המרגשת או את היפוי ואת הפאר... בשביל זה לא צריך בית המקדש... אם בית המקדש חסר לנו זה כמו אבא שלי האלמן שמתרפק על הימים הטובים שאמא שלי הייתה בחיי חיותה... ועל מה הוא הכי מתרפק?? על הימים הקשים ביותר של מחלתה... שהיה לו בן זוג והיה לו למי להעניק... למי להתמסר... איך אבא שלי מתבטא על עצמו כיום?? אני הומלס... אין לי בית... לא בגלל שאין מי שיכין לי חביתה לארוחת בוקר... אלא חסר לי את הנתינה ההדדית...

על זה אנחנו מתרפקים!!! היה לנו את אבא שבימים שהיינו בן זוג שלו... זכינו לתת לו... זכינו למערכת יחסים איתו... זכינו להתבטא לפניו... לטרוח ולהגיש בפניו את ביכורי השדה שלנו ולהניף לפניו עם כל הלב...

אנחנו מתגעגעים לרגלים העייפות והכושלות בדרך לירושלים... אנחנו מתגעגעים לצפיפות ולדוחק שהיה בירושלים... שכמובן לא אמר אדם צר לי המקום... שים לב: זה לא שלא היה צר!! היה צר ועוד איך... אבל **לא אמר** אדם צר לי... בטח שלא אמר... תשאל זוג מבוגרים שסו"ס מצאו את זיווגם מעל גיל 30... והם שכרו איהו יחידה פצפונת של 30 מ"ר... תשאל אותם האם הם אומרים צר לי המקום?? איזה צר... כמה חיכינו לצר הזה... מי שזכה סו"ס להקים בית... הוא מאושר עלי אדמות... מי שם לב צר המקום... לזה אנחנו מתגעגעים!!! אנחנו מתרפקים על חיי הנישואין עם הקב"ה שהיו ספוגים עם אינסוף רצוף אהבה ונאמנות. לזה!! ורק לזה אנחנו מתגעגעים! על זה אנחנו מתרפקים... ---

איך לכך ובהתאם לזאת: כאן מגיע הנפקא מינה הגדולה: כל זמן שהתפילה והתקווה שלי הסתכמה בזה שרציני שביית המקדש פשוט יבנה... שפשוט נראה את הבנין הגבוה הזה ברקע של גשר המיתרים... כשבוזה הסתכמה התקווה שלי... אז העסק היה די תקוע!!! תשמע... אני מחכה פה לאיזה מבנה... זה כנראה תקוע באישורים... ואתה יודע איך זה נראה... קח את הזמן שלך...

אבל ברגע שהבנתי שההלוו... אנחנו לא מחכים לשלט של הדלת... אנחנו לא מחכים לבנין שיכריז שכאן גרים באהבה ואחוה קוב"ה וישראל... אלא מאי?? אנחנו מחכים לאהבה הזו בעצמנו!! אם זה הנושא... פה יש לי כר נרחב... פה יש לי מה לפעול... יש לי מה לעשות עם התקווה הזו לבנין בית המקדש... מה?? מה יש לי לפעול? פשוט להתחיל להשקיע באהבה... בקשר עם ה'... להשקיע בנכונות לה'!!!! ופה אנחנו נכנסים לנקודה מאוד עמוקה: אנחנו טיפוסים די עצלנים... לא רוצים לעבוד קשה... אם אין ברירה... אז יאלה... מה אפשר לעשות... אבל אם אפשר לחסוך כל מאמץ... אנחנו ממש נשמח שלא להזיז אבר... ואנחנו בסה"כ צודקים... אם אפשר לשבת... מה העניין לעמוד... אם אפשר לחסוך מאמץ... מה העניין להזיע לחינם... כל זה נכון בייחס לשלט של המזגן, הרכב, הקומקום, הביולר, המכונת כביסה והמכונת יבוש והתנור... תחסוך מאמץ לבריאות! **אבל כשמדובר במערכת יחסים??**

כאן זה בדיוק הפרץ!!! במערכת יחסים המאמץ והחשיבה ועצם נכונות... זה כל הקנייטיש!!! זה כל הביטוי... ולכן בתקשורת שלנו עם ה'... פה, לחסוך מאמץ זה לא קשור... זה בדיוק כמו שתציע טרמפ לאדם שעושה פעילות גופנית... מה קרה לך... הוא כעת **רוצה** להתאמץ!!! כל הסיבה שהוא יצא להליכה זה רק בשביל להתאמץ... על אותו משקל: במערכת היחסית שלנו עם ה' אין טעם לחסוך במאמץ... כי זה להרוס את הכל... יש פה ושם אנשים שלפעמים מתעצבנים על המדור הלכה בקרוב ממש למעשה... למה אתה מגיש לנו את כל העקשנות עם התרומות ומעשרות והטבילה של הספות וההתארגנות עם הקרבנות... למה אתה מחפש את החיים הקשים?? אבל כל מי שקורא את המדור הזה יכול לענות לבד את התשובה... הוי... אתה לא מבין... זה כל הגישמאק... אני פה בשביל זה!! אני הולך לבית המקדש... אני מחפש להתבטא לפני ה'... אם הייתי מחפש חיים קלים הייתי נשאר בבית...

מעשר בהמה זה קרוב מיותר!! לא חייבים בכלל להקריב אותו... אפשר לעשות קומבינות מאוד פשוטות ולהתפטר ממנו... אבל מי מחפש להתפטר... אני רוצה להתחייב... אני שובר את הראש איך להתבטא לפני ה'... אז זהו!!! שב"ה כלל ישראל מבינים את זה... ואני מזוית אישית יכול להעיד... שיהודי שמתחבר למדור הזה של הלכה בקרוב ממש... זה מה שמדבר אלינו!!! הנקודה הזו!! כן להיות בקטע... כן להסתבך... כן להתחייב... לא לצאת ידי חובה... לא לסיים מהר... וזה כנראה מה שלא היה בביהמ"ק סמוך לחורבנו... ו... ובינינו... זה מה שקורה עכשיו בינינו לבין עצמנו בחיים התורניים הפרטיים שלנו...

אנחנו אמנם מאוד מתרפקים על ההתמסרות של הקרבנות וטומאה וטהרה... אבל... אבל כנראה שאבא שבשמים משתוקק לראות את הביטוי הזה גם כאן בשטח... מול ההתמודדות היומיומיות שלנו... שנשמח לשלם מחיר על הבית הנקי שלנו מהרשת... שנהיה מאושרים לבטא מול ה' את הנכונות שלנו להיות נאמנים אליו גם כשזה גובה מאיתנו מחיר חברתי... מחיר כלכלי... מה שבטוח: השלט הולך לחזור קרוב מתמיד... ואנחנו מחכים לו...

המשך: מה... זוג שמתגרש... יום הגירושין זה לא יום עצוב וכואב?? **מה התשובה???** בטח שכואב!!! כואב מאוד ועצוב מאוד!!! אותו קרוב משפחה מאוד מאוד כאוב על הבית הזה שהתפרק והרבה יותר ממך... אבל תבין... **תבין שהכאב הגדול פה זה לא הגט!!!** זה לא השלט של המשפחה שירד מהדלת... (שה בעיקר מה שאנשים מבחין פוגשים...) הסיפור הבאמת עגום פה זה כל הרקע והתהליכים שקדמו לזה... כל החוסר אימון... והחוסר עניין שהיה בין בני הזוג... החוסר הבנה והחוסר הבנה שביניהם... הפערים שהפרידו ביניהם והלכו והעמיקו במשך השנים... הוואצפ שנכנס לבית וגרם לכל אחד לחיות בתחומי התעניינות משלו... הרשת שנכנסה לבית והכניסה איתה את כל הרחוב עד שנהיה לבני הזוג מידי "צפוף" שם... **זה הכאבו!!! שם זה קרה!!!** שם המזבח הוריד דמעות... הפירוק האמיתי של הבית היה מבפנים... הבית התרוקן מבפנים... אחרי שהבית התרוקן לגמרי מהתוכן הפנימי שלו... אז... בסוף בסוף הגיע השלב של הפירוק הרשמי והמוצהר שנפרדו דרכיהם באופן סופי בבית הדין עם גט כריתות... **אבל לא זו הבעיה!!!** הגט עצמו הוא לא הסיפור העצוב... זה לא מה שסחוט דמעות... הדמעות והכאב והאבלות זה על כל הרקע שקדם לזה... עד כאן מובן??

על אותו משקל בדיוק בייחס לחורבן בית המקדש: כשאנחנו מנסים להתחבר לאבלות על חורבן בית המקדש... יש לנו נטיה להתמקד בלשונות האש הגדולות ששרפו את הבנין... יחיו כאלו שיתמקדו לך בכיפת הסלע שהשועלים כעת מהלכים בו... **אבל צריך לדעת שלא זה הסיפור!!!** לא על זה בוכים... הרי כולנו מבינים שביית המקדש נחרב לא בגלל שפרצה שם שריפה והגלאי עשן לא עבדו!!! כולנו מבינים שאם בית המקדש התפרק... הפירוק האמיתי היה מבפנים...

כנראה ש... שחיי הנישואין שם בין קוב"ה לכנסת ישראל לא היו כ"כ מלבבים... כנראה שזה לא היה נראה כ"כ יפה ומרגש כמו שמטיבים לתאר לנו את זה... כן... אנחנו מתארים איזה שמחה עצומה הייתה שם... ואיזה נעים היה שם וכמה שהיהודי רצה והשתוקק כל הזמן ללכת לבית המקדש ולהיות דבוק בה'... אתה מבין לבד שאם באמת ככה זה היה תמיד נראה... בית המקדש היה ממשיך לעמוד על מכונו על עצם היום הזה!! ואם בית המקדש התפרק... זה לא בגלל שפתאום הקב"ה נתן גט... ולא בגלל שיום אחד הגיע טיטוס עם פטישים ופירק את בית המקדש... **לא!!! זה לא זה!!!** זה כי משהו שם נתקע מבפנים... משהו שם דעך ועומעם מבפנים עד שזה נחרב לגמרי... **ולכן!!! מהסיבה הזו אני מרגיש שקר בעצמי** להתחיל לתאר את בית המקדש כמה יפה וכמה נעים וכמה מתוק היה שם...

כי כשאני כותב ככה... מה יוצא מהדברים שלי?? שאם בית המקדש היה בנוי היום!!! אוטומטית הכל היה נהיה יפה ומתוק ונעים ונחמד וחביב.

ומה נעשה שזה לא נכון!!! כי... כי אם בית המקדש בסוף נחרב זה רק בגלל שהיה שלב שביית המקדש אמנם היה קיים!!! ולמרות זאת המצב היה צעצוע הפנים... **ולמצב הזה אנחנו לא מחפשים לחזור!!!** אתה קולט?? אנחנו לא מחכים לבית המקדש של היום **א ח ד שלפני** שביית המקדש נחרב... שמעת את המשפט?? זה מה שפשוט שאולי ישמע לך ברגע הראשוני קצת מלחין... אבל כל טיפס אמור להבין שהמצב כיום... שביית המקדש נחרב... כמה שזה עצוב ומר!!! אבל עדיין החורבן כיום הוא **מצב יותר אידיאלי** מהשנה שבה הוא נחרב!! אתה מבין את זה או לא?? אתה מקבל את הקביעה הזו או לא? (והראיה: שהחורבן כיום צועד כל הזמן לקראת בנין... והבנין אז צעד בצעדי ענק לקראת חורבן ודלתות העזרה נפתחו מאליהם ודו"ק) זאת אומרת: בית המקדש בנוי ?? **לא בכל מחירו!!!** למה?? כי זה בדיוק כמו ששומעים על זוג שהתגרש... אנחנו מצטערים **לא על עצם זה** שהם התגרשו... אף אחד לא מאחל להם שהלוואי והייתם ממשיכים לחיות בתוך ארבע קירות מדממים ומנוכרים... אף אחד לא מחפש להחזיר אותם לשלב האומלל של היום אחד שלפני הגט... ---

ולמה כ"כ כ"כ חשוב להדגיש את זה???

כי עד לפני כמה שנים... כל פעם שהגיע תשעה באב... מאוד מאוד יחלתי והשתוקקתי שביית המקדש **יבנה!!!** מה פירוש שיבנה?? ש... ש... שיבנה... מה יש להבין... שיהיה בנוי!!! שבהזדמנות הראשונה שאני אגיע לכותל המערבי... אני לא אראה שם המסגד אלא ביהמ"ק בנוי על מכונו... נכון?? **עד שפתאום קלטתי שהרצון שלי הוא קצת... קצת ילדותי!!!** זה בדיוק כמו אותו זוג שהתגרש בבנין שלי... ו... וזה לא נחמד לי בעין... זה עושה לי כזה עצוב לחשוב שהבית התפרק... לכן ביקשתי מהם שלפחות יחזירו את השלט... שימשיך להיות כתוב על הדלת ש"כאן גרים בכיף משפחת לוי"... אה... הם לא גרים פה? ובודאי לא בכיף?? אז מה... **העיקר שיהיה כתוב!!! העיקר שיש שלט!!!** אם יש שלט... ויש תיבת דואר... ועוד מגיעים מכתבים אבן בסידור... מבחינתי הכל טוב... כבר לא משנה לי אם חיים פה באושר ועושר או לא... אתה מבין לבד שזה ניתוק!!! זה ראש קטן קטן!!! נכון?? אז זהו!! שמבחינה מסוימת בית המקדש זה השלט!!! השלט של הדלת... **כאן גרים באהבה ואחוה שלום ורעות קוב"ה וכנסת ישראל**... ולא יבירחו ולא יעלימו לא זה מזו ולא זה מזה וישלטו בנכסיהם שווה בשווה וכו' וכו'... ו... ואז קרה מה שקרה ולפני כך וכך שנים מערכת היחסים אט אט נפרמה והבית התפרק והשלט הוסר... בית המקדש שנחרב במילים אחרות זה אומר שהשלט הוסר... כבר לא כתוב לעיני כל "כאן גרים באהבה ואחוה קוב"ה וישראל"... והנה אני עומד היום ומתפלל וקורע את השמים... ש... שמה?? שביית המקדש יבנה!!!

רבש"ע: לפחות תחזיר את השלט!!! העיקר שתחזיר את בית המקדש!!! בנה ביתך ככתחילה... יבנה המקדש וישך המסגד וזהו... זה כל מה שאני צריך... אני בסה"כ רוצה להגיע לכותל ולראות את השלט!!! לראות שעטקים כרגיל... ????

זה פשוט חוסר חיבור מינימלי למשמעות של חורבן בית המקדש!!! תבין: בית המקדש **לא התפוצץ...** בית המקדש **נחרב**... השלט "כאן גרים בכיף קוב"ה וישראל"... השלט הזה לא נפל... השלט הזה **הוסר!!!** כי... כי כנראה שהם לא גרו שם בכיף... ואם אנחנו רוצים שביית המקדש יבנה... אם אנחנו רוצים שהשלט יחזור לדלת... בשביל זה צריך להתפלל על משהו אחר... זה נחזור לחיות באהבה אחוה ושלום ורעות... שהנאמנות תחזור... שאל יבירחו ואל יעלימו לא זה מזו ולא זו מזה... --- זו הסיבה שכשאני כבר בא להמחיש את מה שהיה שם בבית חיינו מתוך רצון וכוונה לעורר את הכמיהה וההשתוקקות לבית המקדש... אני מעדיף להתמקד דווקא במשימות... בדרישות

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"נגררת"

שיעור מס' 147 | פר' פנחס תשפ"ג

טהרה שגרה טהרה. "תשמע סיפור נוסף כפי ששמעתי מבעל המעשה" הוא מוסיף לספר:

"בני חיכה במשך כמה שנים לפני בטן, ויעצו לי ידידים טובים לבנות מקווה טהרה לזכותו. באותם ימים שהיית תקופה בארצות הברית לצורך עסקי. וסיפרתי לרעייתי את העצה ששמעתי ממנה יהודים שם שאכן עסקו בעניין ונושעו בצורה מופלאה, כמאמר הכתוב: "מקווה ישראל השם מושיעו". רעייתי התלהבה מהרעיון. יצרנו קשר עם אנשים בתחום והציעו לנו לבנות מקווה בישוב קטן בצפון הארץ. אצטרף אליך לשבועיים ובזמן שאני שם נעשה יחד הכל למצוא תורם עבור המקווה".

כך עשינו. התרוצצנו, טרחנו, דיברנו, אך לא עלה מבוקשנו בידינו. למשל קיבלנו ממישהו כתובת של יהודי שמצוות בניית מקווה חשובה בעיניו. אך לאחר טרחה רבה, טלפונים ופגישות רבות, וברורים נרחבים שברר על נחיצות מקווה באותו ישוב, קבלנו תרומה מאכזבת למדי, באומרו שהוא עסוק במקווה אחר למעלה ראש. כמובן הצטרפנו ולא הבנו מדוע יעצו לנו לפנות בכלל לגביר הזה, אך התנחמנו שהקב"ה רוצה מאתנו השתדלות ולא תוצאות.

חזרנו לארץ ומידי פעם ניסינו לקדם מעט את המקווה אך ללא הצלחה. חלפה לה שנה, ונדרשתי להיות שוב לרגל עסקי בארצות הברית, והפעם במדינה אחרת. התארחתי שם אצל חבר ופגשתי אורח נוסף שעיסוקו הוא בתחום הנדל"ן. הלה סיפר על כמה יהודים אמידים שרכשו דרכו נדל"ן בישראל, ונוצר ביניהם קשר מאוד ידידותי. אחד מהם הוא אותו גביר שכה עמלתי להתרימו והתאכזבתי קשות.

הלה הסביר לי כי הדרך לליבו של אותו עשיר בנושא המקווות עוברת דרך רעייתי: "אתה חייב למצוא דרך לחבר אותה לעניין" הוא נתן לי כמה 'טיפים' טכניים בעניין. בדרכי חזרה לארץ עצרתי בנוי יורק לנסות שוב לעשות בעניין המקווה, תוך שאני נושא תפילה חרישית לבורא יתברך שיצליח דרכי. קבעתי עם העשיר פגישה ביום ראשון אחר הצהריים בביתו. משהגעתי בשעה היעודה צלצלתי בפעמון וענתה לי המשרתת הגויה שבעל הבית לא נמצא עדיין. החלטתי לחכות לו. לפתע הגיע משלוח מהצרכנייה אותו הכניסו הביתה מהדלת האחורית, כשבעלת הבית עומדת שם ובודקת שהכל הגיע. ניצלתי את ההזדמנות. ניגשתי אליה ואמרתי לה: "הבן שלי מחכה לילדים כבר כמה שנים, אני חפץ לבנות מקווה טהרה לזכותם". היא בחכמתה גררה והכניסה את בעלה לעניין, ובסופו של דבר הם תרמו סכום נכבד לבניית המקווה.

מה שמדהים זה הסיפור שהגביר עצמו סיפר לי בפגישה:

"גם הילד שלי חיכה שנים רבות לילדים, הרופאים לא נתנו לו כלל סיכויים. באותם ימים נקראתי לסייע בהקמת ארגון "בוני עולם" המסייע בטיפולים לזוגות המצפים לפני בטן. כך הכרתי אישית את הרב בכנר, מנכ"ל "בוני עולם". לאחר תקופה פנה אלי ידיד וביקש תרומה גדולה עבור טיפול רפואי יקר. שלחתי אותו לארגון "בוני עולם" כשמאחורי הקלעים התקשרתי לרב בכנר ואמרתי לו שאני חפץ לשלם בסתר ובצנעה את עלות הטיפול של אותו זוג, ושהדבר יהיה לזכות בני שמצפה זמן רב לזרע של קיימא.

ונוד יש לומר: "המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה", ועל זה אמר: אהבתי את חברי כמוני והתפללתי עליו במה שצריך אף לי, ובוזה ישמע השם את קולי, והיינו: מה שאני מצטער עליו אף על פי שלא התפללתי על עצמי, ועוד ישמע תחנוני- היינו מה שהתפללתי לצורך חברי". דברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשת קדושים.

הרב בכנר נשבר ואמר לי בדמעות: "חבל לך לשפוך כסף רב על הזוג הזה. לדעת הרופאים להם סכוי, ושילמנו להם כבר דמים מרובים לטיפולים אין ספור. חבל לשפוך כסף לזבל..."

בסתר ליבי ידעתי שגם לבן שלי, לדברי הרופאים, אין סיכוי, ואולי דווקא את המצווה הזו הקב"ה שולח לי, כדי שדרכה אפתח את הפתח לישועתי ולישועתו. במקביל, באותה תקופה אשתי שכנעה אותי לתרום כסף לבניית מקווה, ולהקדיש את הזכות גם עבור הזוג חשך הילדים הזה.

כיוון שבאותם ימים שהייתי בארץ ישראל החלטתי להיכנס עם השאלה לרבי דוד אבוחצירא שליט"א שענה לי: תתרום גם את הטיפולים וגם את זכות המקווה לזוג הזה חסר הסיכויים, ודרך זה יוושע גם בנך. אכן כך עשינו. תרמנו בסתר את כל עלות הטיפול לזוג חסר הסיכויים. גם את המקווה הקדשנו עבורם. וראו זה פלא: לאחר תקופה נולדה להם שלישיה, ותקופה לאחר מכן בנינו חבק זוג תאומים!

ישועה גוררת ישועה.

בית מדרשו של הרה"צ רבי חיים לובין שליט"א ג'קסון, בניו ג'רסי, שעת בוקר מוקדמת לאחר תפילת ותיקין פגשתי את ידידי הרב מרדכי קרימלובסקי העוסק בבניית מקווות טהרה ברחבי הארץ. שמחנו זה לקראת זה. לרגע הוא ביקש את שליחתי ופנה ליהודי בשם הרב יעקבזון שעבר לידו, באומרו לו: "מגיע לך יישר כוח גדול. בזכות הטלפון ההוא כבר נתרמו ונבנו כמה מקווות טהרה בישראל". את היישר כוח אמר הרב יעקבזון בענווה "מגיע לחברותא שלי, ששמר על עיניו. בזכות הטרה הזו לא פלא שנגררה טהרה נוספת".

נדרכתי למשמע הדברים ובקשתי מהרב יעקבזון כי יואיל בטובו לשתף את הקוראים בסיפור:

"לפני כמה שנים למדתי בחברותא מידי יום עם האברך החשוב הרה"צ הרב פולק, האדמו"ר מליז'נסק מבורו פארק, הלה מאוד מקפיד על טוהר ושמירת עיניו. יום אחד הוא פנה אלי עם בקשה קצת מוזרה: "ביום שלישי בלילה אאלץ להשתתף השתתפות מלאה בחתונה של עשיר גדול באיזו אחוזה יוקרתית בניו ג'רסי. דא עקא, קשה עלי השהות בחתונה כזו, אשר בחלקים נכבדים ממנה ההפרדה בין גברים לנשים היא במינימום של המינימום המתבקש. החתונה הופכת לאתגר קשה עבור שמירת העיניים. אך, מנגד אין לי אפשרות לוותר על ההשתתפות בחתונה. איני רוצה לפגוע בבעל השמחה ולגרום מחלוקת, והרי גדול השלום.

"למדנו מזה כי כל עוצם וגדולת השלום מפני שאין השטן נוגע במקום שיש שלום ואין רשות לכל מזיק ליכנס במקום שיש שלום..."

ואמר המדרש: "גדול השלום שניתן לפנחס שאין העולם מתנהג אלא בשלום", כלומר: עיקר קיום העולם הוא על ידי השלום, כי המזיקין גורמים להחריב העולם, ולכן הם מצויים בחרבה ובמקום ציה ושוממה, ואם בא אדם מן הדרך שואלין לו שלום, כי כל הדרכים בחזקת סכנה, שהשטן מקטר או בשעת הסכנה, וכשבא מן הדרך שליו ושקט שואלין לו שלום, כלומר: שהשטן לא היקו, וזה אות אמת שיש לו השלום". דברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו במעלת השלום.

"לכן, למען השלום, הפתרון שמצאתי הוא השתתפות במינימום. רק באירועים בהם אפשר לשמור על גדר הצניעות ושמירת העיניים, כמו החופה וחלק מהסעודה, ובשאר הזמן נחפש יחדיו בית מדרש פנוי ללמוד בקרבת מקום, כדי שאוכל להיות יוצא ובה בלא שירגישו בכניסתי ויצאתי".

"חיפשתי" ממשך ומספר הרב יעקבזון "בתוכנת הוויז ומצאתי בית חב"ד במרחק נסיעה של חצי שעה מהאולם. עקב המרחק החליט החברותא שלי, הרב פולק שליט"א, לפנות לידידו, הרב מרדכי קרימלובסקי, וביקש ממנו: "אולי אתה מכיר מישהוא בישוב טינק אצלו תוכל לברר על מקום מתאים לשבת ללמוד בערב בשקט, בסמוך ונראה לאולם האירועים היוקרתי?". "האמת" ענה הרב קרימלובסקי לרב פולק "אין לי הרבה מכרים שם, לבד מעשיר אחד שמזמן לא עמדת בקשר אתו, כיון שדחה אותי המון זמן ב"לך ושוב". אבל לצורך העניין אתקשר אליו". למעשה הרב קרימלובסקי התקשר אליו ולא נענה.

לפיכך, בלית ברירה יצאנו ללמוד באותו בית חב"ד, במרחק חצי שעה של נסיעה מהאולם. התאמצנו למצוא מפתח, כשאני תוהה בליבי מה התיקון לשמו הבורא שלח אותנו לכאן. כל כך התאמצנו ובקושי מצאנו מקום מתאים ללמוד...

עברו שנים והסיפור נשכח מליבי. הבוקר, בנוכחותך פנה אלי הרב יעקבזון "התגלה לי המשך הסיפור". "יום למחרת החתונה היא חזר אלי העשיר מטינק" הרב קרימלובסקי, מה נשמע? כבר מזמן לא ביקשת ממני לתרום מקווה! פעם הייתי מתקשר אלי מידי תקופה, אבל כבר תקופה ארוכה לא שמעתי ממך..."

"אכן אני מודה באשמה. התקשרתי כמה פעמים וראיתי שדחית אותי שוב ושוב. הבנתי שאתה לא בעניין ומשכך הפסקתי..."

"האמת היא שאני דווקא בעניין. גם שמעתי מחברים שביקרו בארץ וראו את הפעולות הכבירות שלכם. שמעתי אישית מהמשגיח רבי דן סגל שליט"א שהוא אחראי ומפקח אישית יחד עם ראש ישיבת טשעבין הרב שניאורסון שליט"א על בניית המקווות דרך ארגון "מרכז הטהרה" שבניוהולך. כך שאני מאוד מחובר לזה..."

"אמר רבי אליעזר אמר רבי חנינא: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", ותכף אמרו שם: "אל תקרי בניך אלא בוניך" הואיל שמגן על כל העולם כולו, כאילו בונה את העולם" כך מסביר רבינו ה"זרע שמשון" בפרשתנו.

"מצב העסקים שלי באותה עת לא איפשר לי. כעת, משהתאוששתי אני מעוניין לקחת חלק בבניית מקווה" סיכם הגביר את דבריו. נפגשנו" סיפר הרב קרימלובסקי "הוא אכן תרם לבניית מקווה טהרה בישוב מסוים, ובנוסף עזר לי למצוא תורמים להשלמת מקווות טהרה נוספים בעוד כמה ישובים".

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

הזמינו עוד היום את חוברות עלוני השבת של 'ספיד', בשילוב הטקסט שלכם בשער!

ספיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצאכפא אלאחאן לחוזת אקצ'ים למפיעו אמחמתו מלימתן דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>